N. Inv. 587.

Ptolomaei Quadripartitus cu Commento.

587.

19 F III
20

liber martini de premislia polonie magistri universitatis ~~Cracouie~~
~~[illegible] padwanum~~ ~~Bononien~~ ac doctoris medicine

73

Ptholomei quadriptitus cu comento

duobus [illegible] et [illegible] ~~ge~~ [illegible]

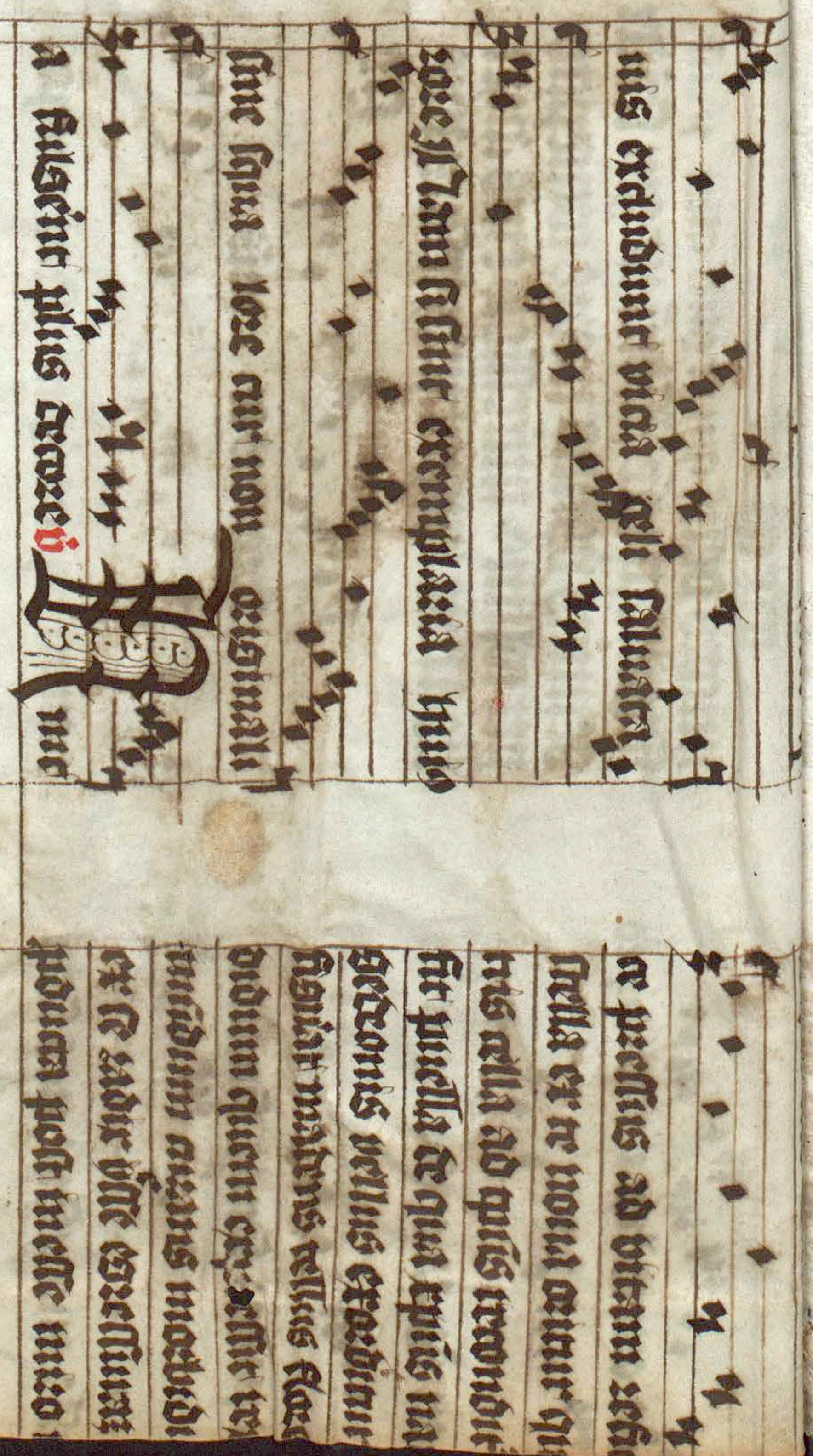

Dixit Egidius de Tebaldis
Lumbardus de ciuitate parm

Scire et intelligē
gloriosum est · q̄r
omīs sapientia
est a deo · cuius ·
igitur aīa est gloriosa · qui
intelligit et discernit / et deus illu
rē diligit et elegit in quo posuit supe
riores sue intellectum // Scīa vō p̄ul-
dubio ē ars astrorum · q̄z omēs alie
subiecte sut sibi · et ipa fundata ē
sup p̄ncīa ita nālia comprehende-
tia totū mundum / Simplici nēcīu ē
ut p alios ingressus fiat potius qm p
ueniri possit ad eandem · Ex quo pz
q̄ ipa sit superior et excellens // Ce
terum dubitacō non occurrit · qm diuīa
prouiden dispendīe notu superiorum
corporum inferiora omīa mouean̄tur
Cum ipa sint ceter causa oīm accidentiū
terrenorum / Cum g̱o se ingerit
cīa intelligentiam sūe sit sublimius
diligit deum cognoscit oīm creatorem
· qm opa stellarum dei est · et ipe tam
dei pictarie operari quicquid ac-
cidit in terris · Porro cū deus sit
idem intellectus qnto quis magis intel-
ligit · tanto deo proximior est · cuius
nomen benedictum sit p scla sempit-
na Haly ē / Studeat g̱o intellige
vnusquisque Cum sit ut Salomon
intellectus gubernacula possidebit
Ego vō tanqm verus amator scien
et sciarum inspiciens qualit in hoc
libro quatuor partium quem composuit
Ptholomeus sapientissim⁹ cō ēsistit ·
ars astrorum · p regulas et radices
scdm quadriuiales scīas et Natu-
ram considerans · Cum quod p vba
sua sit clausa fuerat sut q̄z sint
ponderosa · q̄ vix aperiri poterant
p aliquem sapientiū · q imo omnes
potius errabat in eo · ē diuīs opini-
onibus sinam narrab · ppt quod
ruitus et affectus scie sic nobilis p-
debatur · q̄z nullus in ea recto tramī-
te incedebat // librum ipm ut eius
pmo studentibus intellectus clarius
patefiat Ad gloz prudentissi-
mi haly abenrudiani phici
Cui a deo habuit · et a sua co-
sideracōn mirabili ut plenius
intelligent ipa vba / Et quicqd
p ea voluit patefaciē ptholome
transferri prouidi iussu et be-
neplacito dni Alphonsi Ro-
manorum et Castelle Regis il-
lustrissimi De hispanico in la-
tinū planū scz apertum · qm
ad aliud in hoc opere non intedo
Supplico igit dnō patri ut
michi dignet Haly
Precepit librum istum de arabi-
co transferri mandauit pmitus
in hispanicū ydioma iterum
gloriosissimus dominus Alphonsi⁹
Romanorum et Castelle Rex ex-
cellens / qui sciam diligit et
scientes honorat · Qui a finibus
terre per vniūsa mundi climata
cuiusqz maneriei oīm gentium et
linguarum perquirit scientias · et
adquirit · Et tanqm sciarum et v-
tutum dominus et Magr vtilia mul-
ta consideracōn ppa renouauit / et
libros plurimos ordinari madaut
Deum sapientia antiquorum simul
atqz diuis · q̄ hinc inde iacebat
perdita et diffusa · quibus hoīe illuīa-
ta sut corda viuentiū · et illuīabit
procul dubio posteritas futurorum ·
Est eni Rex ille munificus · cuius
liberalis munificen inestimabilis
ē · cuius valitudo preualet multis vni-
uersis · Cuius honorificen transit
ad quelibet et remanet in seipo · nec
minuit · s̄z auget eius intellectus
Omīa apprehendit eius prouidentia
diuīa potius qm humana videt
Nam hec omīa radicata sut et nā-
ta meo q̄ fuit ē vtutum oīm / et
ideo Alfonsus suo noīe nuncupatur
· hoc ē fons alti · fons qz viuus cuius
riuuli rore salutifero rigat · et or-
nant cunctis vtutibus · orbem terre
· et ut multa sub breui eloqo com-
prehendam · Dico q̄ celum et aspci

amicabiles planetarum cu receptionibus suis et dignitatibus convenerunt
ad tale hominem faciendum Et
credo quod homines perfectiorem natura
facere potuisset Hali Hijs igitur o
mi domine contentus existas quia
quando liquescet fama regum et principum tua fama vigebit aliis
temporibus immortalis

Incipit liber glose hali abenrudiani super primam partem haly libri quadripartiti ptolomei phelùdiani

Verba que dixit sapientissimus ptholomeus in
arte iudiciorum astrorum
super hijs que accidunt
laborare volentes diligenter
in iudicium stellarum, et arbitrari a principijs certis provenientes quibus ea
que accidunt possunt sciri quorum principiorum certorum alia in sciencia naturali
et alia in sciencia quadruuij sunt posita Tu vero hec verba in hac determinacione dicta intelligens quando elegisti hunc
librum metere in eo apposuerit diligenter, verumptamen si bene non inspexeris et leviter per eum transieris assimilaberis cuique homini arborem transeunti
ipsam et non inspicienti et de fructu suo
non accepit. Et melius fuisset tibi
ut non laborasses elegendo hunc librum
et si voluntate magna completo studio
apposueris ibi mentem poteris ad aliud
gradum huius sciencie pervenire Haly Expedit tamen ut deo supplicetur quod auxiliet
tibi ad intelligendum verba viri boni et perfectissimi ptholomei De quibus intelligendis grandem michi fecit.
Quia hucusque non fuit repertus qui
complete posset ea intelligere nec
distinguere quia sunt in eis mobiles
rationes in quibus secundum posse nemo loquitur
attendens. Sunt in eisdem rationes que verborum suorum conveniunt rationi et eorum quodlibet distinguitur nec unum sit
ab alio separatum Supplicans igitur
deo ut nos adiuvet nos que dirigat
in semitam veritatis. Primo autem
queritur ut proemia rerum scilicet quas ingeri
sp in suis libris proponunt videlicet dicendo
an. per cuncta rationis. Dicimus

enim sciencie fore aliquid que sunt sciencie sine opere. et earum que sunt opera et ex
hijs que sunt opera sunt que perficiunt illud quod natura defficit Sicut est phisica et agricultura. et alij sunt que sciunt
res non sunt tempore et carpentaria.
Et alia sunt que docent ea que futura sunt
per naturam Sicut astronomie iudicia
sphere divinatores Sed per hanc artem iudiciorum astronomie potest homo sciens
ut plurimum illud quod fuit longis
temporibus elapsis. illud quod est
et illud quod futurum Amplius est
sciencia que ad res phisice pluribus continet. Sic est sciencia quot sunt spere
et quot maneries sunt. et quot sunt celestes motus quibus sciunt phisici. quot
sunt spirituales motores Et propter hoc sciencia
ista in duas partes magnas dividitur
quarum una est theorica. et hec est
astrologia quadruvialis. qua novit
homo quot sunt spere in celo et quot
maneries motuum que ita demarcacionem veram de unitatem dominatur
eius nomen proprie sit exaltatum.
Pars vero alia est practica. et hec est
que stellarum iudicia. qua sciri potest
virtutes earum et qualiter operatur in
rebus omnibus. que sunt infra speram
lune. hec autem res sunt quatuor elementa
fumositates et cetera. minere. vegetabilia. alia est alia que sequuntur sicut salus et eciam temperiem sequitur. et
infirmitas corruptelam In hac enim
parte dicta practica multos libros compilaverunt sapientes antiqui eorum ad
omnem verum est nimis completa. et quoniam
nimis extam hanc sequitur. est liber
ptholomei. hic videlicet de quo loquimur et
quamquam talis sit est multum per brevitatem rerum nobilium que sunt in eo et
rationum multarum in verbis paucis comprehensarum Causa ptholomeus sequi voluit morem honorem philosophorum qui dicti
sunt audaces. et isti sunt de secta
platonis et Rufus. qui rationes magis
paucis comprehendunt verbis. ut eas
non nisi perfectes intelligant scientes
ad voluntatem et studium magnum
habentes. et non nescij neque pigri
Et propter hoc ut hunc librum glosare
ut sit levis addiscere ac scire ad capi:

entibus proponemus autem Res principales
ut proxima que sunt rones de quibus loquitur
liber. nomen libri perfectum. quod patet in eo
in quo ordinacionem existit nomen autoris
eius De qua arte est. De quot partibus est qua
maneria demarcatoris demarcat id quod est
in eo de racionibus. Unde loquitur Dico quod
ptholomeus posuit meas regulas et
radices omnes quibus res iste comprehenduntur
in iudicijs itaque qui sciverit et intellexerit eas bene directe poterit omni tempore ea que accidunt omnibus corporibus que
sunt infra speram lune Ex hijs que ea
continet continet per naturam et que parturit
ceciderunt Et potest homo tantum inde scire
quantum potest attingere humanus intellectus
De nomine libri Dico quod ptholomeus in
regulis et racionibus istis inspexit eas
diversarum maneierum invenietque propter
hoc ad suam partem posuit unamquamque et
vidit quod erant quatuor maneries. unde
posuit eas in quatuor tractatibus. quod quelibet
per se et ita quod unaquaeque possit suo nomine
proprio nominari. Et hoc propter hoc imposuit
nomen libri quatuor partium iudiciorum astronomie. ut sciamus quod sciencia ista dividitur
in quatuor partes quas dicet. De
perfectu huius libri Dico quod est res que bene
potest intelligi racione de quo loquitur. et
a nomine libri Nam ex hoc libro potest homo sciens
totam hanc scienciam in paucis summis. De
ordinacione libri Dico quod principia et radices sunt de astrologia quadruviali
excepta. qua scit homo motus et figuras stellarum. Similiter de arte naturarum. qua scit homo
rerum naturas et que complexiones sunt Et propter hoc
queritur ut per has duas sciencias liber iste
sequitur. ita quod sciencia veniet ordinate. De
nomine compositoris Dico quod fuit ptholomeus
pheludianus iste qui fecit librum almagesti
Et hic intendimus ita Et pono quod propter ubi
et intellectus suus super verbis huius libri
assimilatur suo sensui in verbis aliis. que in
omnibus aliis verbis dixit Quos manifestos
est eum fecisse et est maneriei que loquitur quoque
per omnes libros quos fecit. sicut unius similitudo
in hendo virtatem magnam de sciendo. tamen
bene res naturales sic in quadruviales et in
hendo posse comprehendat in verbis paucis
res magnas. Amplius quia invenimus in
alijs libris quos fecit. quod nominat et facit
hanc scienciam. sic dixit in libro libro suo
de summis statuum stellarum. quod propter figuras
stellarum eius certitudo propter suos mo:
: tus

fuit omnes mutaciones Diverse et generacionis
in quantitate et qualitate in hoc mundo
de generacione et corrupcione et propter has
figuras fuit mutaciones in rerum secundum
huius modum. Dixit etiam in isto libro
quod corpora celestia dant in rebus inferius
sub eis genitis virtutes eis similes
rebus ipsis habentibus aptitudinem
naturalem ad ea recipienda et eorum
qualis est ista, dixit in multis locis
in libro suo almagesti. sic retulit
in hoc libro cum locutus fuit de
triplicitate quarti 6 li opposicionis et coniunctionis ita quod quod qui in istis duobus
libris suis inspeximus diligenter
multas similes in racionibus eos esse
vidimus Et talia eciam unde dixit
in libro suo de aspectibus. et verba
que dixit in libro suo de mappa
mundi assimilatur et hijs que
dixit in secundo tractatu huius libri
cum locutus fuit de partitione habitacionis terre Et hoc idem affirmat
testimonium antiquorum capitorum de
alexandria, et aliorum illius temporis sapientiorum confitentium. quod ptholomeus
fecit hunc librum ille qui composuit
almagesti. et certi sapientes qui
fuerunt post eos sic Thebith ab
encora Jacob albmei Johanninus
filius Isaac et Abathen de abenagalth omnes affirmat. et sunt
certi quod hunc librum fecit ptholomeus
pheludianus qui composuit almagesti
Et si eum non fecisset. quis fuisset
ex sapientibus iste. qui tale habet
talem enim virtutem in sensu et sapiencia
perficiendo talem librum qualis est
iste et si iste solummodo ptholomeus
Certe ego non estimo quod aliquis
esset tam nescius nec tam audax
qui facere vellet nos credere quod alius
eum fecisset. nisi hic vir bonus. Ac
Albumazar et alij qui fecerunt cronicas ipsi qui non intellexerunt nisi
textum et res acceperunt per auditum
et non consequuntur quod est veritas. vel
qui non crediderunt quod hic ptholomeus fuit unus ex regibus alexandrie. et hijs qui post alexandrum fuerunt quia tali nomine nominabantur
omnes reges ipsi Et quia fuerunt
fuit inter eos Sed unus qui tam
diligit sapientes sapiencias et sciencias. et quod perscripsit et hunc
quot libros potuit cuiuscumque maneriei sciarum et quot potuit

Sapientes traxit ad terram suam
operibus quibus magis quas facie
bat eisdem. Itaque nominata fuit
ptholomeus qui fuit ante longo tempore
quam iste qui composuit librum istum. Nam
in omnibus cronicis invenimus quod
reges isti de allexandria qui ptho
lomei fuerunt nominati fuerunt ante
quam romanorum imperatores. et
reperimus quod iste ptholomeus qui librum
composuit almagesti nominatur loca
stellarum secundum certificationem earum
tempore imperatoris Romanorum. Dixit
Abrahym judeus sapiens de to
leto. quod hoc quod dixit haly est veri
tas quia tu invenimus in Alma
gesto: quod stelle quas certificatur ptho
lomeus certificate sunt ante et post
mortem allexandri. et hoc ante nati
vitatem xpi per 170 annos. et
post nativitatem Galieni annis
27. Et reges qui dicti sunt ptho
lomei fuerunt multum ante tempus
istud. et multum post tempora regum al
lexandrie. Quare intelligimus
quod iste ptholomeus pheludianus
non fuit de regibus allexandrie
Amplius invenimus quod hic
Rex ptholomeus sciarum auctor com
posuerit illum librum cum diligebat
multum sapientes et audire scias
et maxime libros de arrabica.
et Johannes gmatius qui fuit unus de
sapientibus allexandrie affirmat hoc
quod dicimus. Unde reperimus pro certo quod
ptholomeus pheludianus iste qui fecit
librum almagesti. fecit istum. De qua
scientia est liber iste. Dico quod est scientia
pronosticationis unde potest homo scire que
sunt res future antequam sint. Sic phi
sici sciunt per signalia que habent si eger
sanari poterit vel non. aut si
sanus ab egritudine remaneat. vel non
vel ad aliquam infirmitatem veniet.
Dicitur sic invenimus in libro pronosticatio
num ypocratis et in libro suo aere
rum aquarum et regionum et in
libro Galieni de cretis. Similiter
laboratores et minerarii quo
intelligunt per ortum et occasum
stellarum et earum occasum. et per
ventos qui moventur et cognoscunt ea que
contingere debent in arboribus messibus

et mineris. et illud quod nautis in
mari accidet et tamquam mori tempus esse indiu
hunc artem suam qui sciunt res futuras
inspiciendo in cordibus spatulis. et
spatibus bestiarum Similiter augures et
illi qui inspiciunt ad pubia et multum
alii sunt re una et misterio uno habet
scilicet unusquisque intentionem suam presciendo
res que future sunt antequam sint. Con
scientia pronosticationis est maneriarum
multarum. Dico quod hec ars astrono
mie est una de illis et ante intelligens etior
aliis omnibus verior et generalior et in
omnibus rebus completa. De maioribus
partibus libri Dico quod sunt quatuor ut pre
dictum est. et quam in qualibus mane
riebus inspexerat invenit quod erat quatuor.
In prima parte compilatur omnes regulas gene
rales omnes partes alias huius scientie con
tinentes. In secunda parte compilavit re
gulas quibus homo potest scire generales et ge
nerales que habent accidere gentibus multis
vel unius gentis sic renovatio legum
et regni nova. pluvia magna. bona tempora
victualium sive mala per magnas terras.
et pluvia magna. debentia contingere in ma
gnis terris. et de hiis posuit partem
secundam. In tertia parte omnes regulas
compilatur quibus homo potest scire ea que habent
accidere unicuique persone de rebus contingentibus
sic communicatio. et mistenum et alia. et
de hiis compilavit quartam partem. Et postquam
ita scientiam istam in quatuor partes
generales divisit. quelibet ut quelibet earum
capitula habeat specialia sic homo ante in
venies. Et quia gradus et elevatores pt
homo intelligere per hec que dicta sunt noluit in
loquendo de ipsis se intromittere ptho
lomeus et eo magis quia sunt res
debiles de maneria demaroe. Di
co quod ptholomeus locutus fuit in vj
maneriebus in compositione. in solutione. in
partitione. in diffinitione. et inductione
et similitudine. Et locutus fuit in compo
sitione in solutione est. sic quando dixit Talis
planeta cum per se fuit rem talem
ostendit. et quando alia participatio ha
buerit rem talem demonstrat per aug
mentum vel experientiam. In particion
sic. quando dixit quod gradus gemini zone sa
gittatem habentes in tali et in tali
figura. In diffinitione est. ut quando locutus
fuit in divisione planetarum et figure
Inductione est. In inductione est ut quando
locutus fuit de compositione cuiuslibet plane
te. Et sic hoc probabilitatem fuit repetit
In similitudine ut quando demonstrat rationes
suas ad similitudinem aliarum. In

Dixit autem in maneriebus omnibus loquitur se
in hiis tantum potest secundum naturam. sic est calor. fri
giditas. siccitas et humiditas. et res ta
les naturales Nam operatio sua est. quod
stelle faciunt res istas in corporibus que
sunt infra speram lune. et faciunt eas
omnes res alie. que in hac scientia dicte sunt
Sic postea autem intelliges. Postea ad com
plete diximus res octo principales. Volu
imus ponere verba ptholomei glosarum glosare
positum verba sua ab una parte et glosa
meam ab alia. ita quod liber sit bene disp[ositus]

Capitulum primum primi tractatus
libri quatuor partium ptolomei
pheludiani

Res Domizori qui
perficiunt pronostica
tiones accepte de
Astronomia maio
res et nobiliores
sunt secunde.

Ptholomeus inspexit in omnibus manei
ebus pronosticationum. et illas philosophorum qui
de talibus locuti fuerunt. et invenit quod uni
cuique se iuvabat a stellis. Sic potens
loquendo de ascensu et occasu stellarum
Et sic locutus fuit Galienus de muta
tionibus infirmitatum que secundum lune secuntur
Et sic laboratores qui sciunt tempus quo habent
arbores et vineas plantare et de be
stiis masculinum dare femine. Similiter
et marinarii qui per stellas dirigunt naves
suas. et legio in dumandis hominibus ho
ris in diebus festivis tam in hiis omnibus
quicquid habent de scientia stellarum est res
modica multum ita quod non perficit. Et post
quam ita est quod ut solum sic astrologi
ars pronosticationum completa. Nam astrologus
novit id quod omnes sciunt isti. et ulte
rius quod deficit complemento [illegible] totius
Et propter hoc dixit ptholomeus Que res que
ars pronosticationum perfecte complete maiores
et nobiliores sunt due. Hec autem sunt astro
logie quadruviales et ars iudicativa astro
Que dixit Domizori. videlicet due. o mi domine
et hoc dixit. ut honorem faciat legenti
bus librum suum Et tale verbum civialitatis
invenies in principio librorum suorum omnium
sic in Almagesto et Arista. Que
autem dixit maiores perfectiores. causa perfe
ctio cuiuslibet scientie dicitur esse talis. ut sit
vera comprehendens omnes rationes que
sciuntur de ea. Que autem dixit Nobili

ores Dixit pro eo quod materia de qua loquitur
quadruvialis sunt corpora celestia. et
materia de qua iudicia astronomie locuntur
sunt omnia corpora existentia infra speram
lune. Et propter hoc ars ista nobilior est cunctis
aliis. quia materia de qua loquitur est totus
mundus. Hec ad omnia verba. que dixit ptho
lomeus. sunt argumentum unum cuius scilicet
secundum est id quod dixit. quod res que
bus perficiunt pronosticationes. et pro
est illud quod dixit sunt due

Quarum una est que dicitur
in ordinatione et virtute propria. et hec
est ars qua duorum luminarium. et quinque
planetarum figure sciuntur secundum motum
suum in comparatione unius ad alterum
et eorum ad speram terre. Nota
Astrologia quadruvialis est hec
quod per eam scit homo figuras stellarum
secundum motum suorum respectu unius ad aliud
Et hee figure et coniunctiones et cetera
aspectus in compositione earum ad terram est
quando sunt circa terram vel longe. aut quando
oriuntur vel occidunt in eclipsibus duo
rum luminarium et similibus. Et propter
hoc dixit ptholomeus figuras stella
rum et nos intelligere faciat quod scientia
scientia sciendi cuius necesse sunt si sunt leves
aut non. si ponderosi. aut non. non
est de scientia astrologi sed est de scientia nature
Et quinque planete de quibus dixit Sa
turnus Jupiter Mars. Venus et Mercurius
Et quod dixit de arte astrologie que
dicitur in ordinatione propria fuit. quod nisi
sciverimus figuras stellarum. nesciemus
secundum quod operantur in corporibus infe
rioribus iudicare. Et dixit in vir
tute fuit quia sue demonstrationes firmiores
et fortiores sunt. illis que sunt in arte
iudiciorum. Et hoc quia de Geome
tria et Arismetica sunt accepte. Am
plius quia materia de qua loquitur est ita
de qua loquitur hec aliqua quam ista cele
stialis est. hec vero eternalis. Notandum
solummodo. locutus fuit ptholomeus de ...
planetis nec nominat stellas fixas
et hoc quia planete leves sunt
et mobiles de uno statu in aliud
mutantur. sequitur mutantur ista corpora
inferiora. et maxime quia virtu
tes stellarum fixarum sciuntur in comparatione
earum ad virtutes septem planetarum
Et si postea nominat duo luminaria ptholo
meus dixit per sole et luna. Et quando alios
planetas nominat. dicit talis planeta
et talis. ut scire nos faciat virtutes
et prerogativam magnam quam habent
duo luminaria super alios planetas
Et si ad verba sua inspexerimus in pluribus
invenimus quod ipse nominat eos ita

Res secunda que con
siderari debet. sunt mutaciones et
opera que contingunt et perficiuntur per
figuracionem cursuum stellarum que sunt si
miles. et propter in rebus quas com
prehendunt hec summa iudiciorum astrorum
quia per eam homo potest scire mutaciones
et opera contingencia in rebus que
sunt versus nos. et mutaciones de quibus
dicit sunt sicut manentes mutaciones
que sunt generatio. corrupcio. conversio augmentatio
mentacio detrimentum. mutacio de uno
loco ad aliud. Et opera que dixit
sunt res ab istis mutacionibus venientes
immo sequele sicut virtutes anime corporis
complexionum sequuntur. et quod dicit ac
cidunt et complentur dixit ut acciperet
res que fiunt et non complentur sicut tempus
quod semper fit et numquam completur in situ
eius quando est tempus et quare venit. non
est huius scientie sicut scientie nature. Ex sic
cum hoc fecit dicens quod ptholome
iam locutus est in hac scientia de re que
fit. et non completur quando fuit de
abortivo locutus. Et videtur quod abor
tivus iam completus est omnibus suis
membris tempore suo et non fuit com
pletum. Et quod autem dixit perfiguratio
cursuum stellarum dixit per eo quod unusquisque
planeta habet suum proprium cursum. et
sunt hoc se ponit ... quilibet in figura
separata ab aliis figura. quia illa
que una vice orientalis est. alia est
occidentalis. et illa que est occidentalis est orientalis
et ita in aliis figuris omnia per tales
figuras accidunt opera et mutaciones
in rebus que sunt versus nos. et huius
hoc anima. sicut lapis adamas trahe
re se ferrum. et sic purgante colera
scamonia et cetera talia.

Prima duarum scientiarum
quas diximus est scientia separata et
completa per se. et est talis quod homo
de [illegible] eam propter futurum
quod est in ea per se ipsam sunt intuit
tendo se de hac alia. quia potest
hac aliam scientiam quam diximus ex
cusare. et quod sit prima fuit mei pro
positi. et quoniam ita est composuimus librum
istum a prima scientia separatum. precessi
enim in prima via demonstracionis ... neminem
posse. *Nam* Postquam pto
lomeus dixit quod scientia iudiciorum astrorum
per quadruvialem astronomiam declaravit legi
notificat nobis virtutem que est in ea causa
ut nullus estimat quod scientie quadruvi
alis propositum sit solum modo ut ad per
fectum iudiciorum astrorum perveniat
et propter hoc dixit quod astrologia qua
druvialis est res que potest ad finem suum et
propositi sui ista iudiciorum. hic enim liber
separata que dixit se in astrologia com
posuisse est liber almagesti.

Res secunda qua diximus
non est completa per se nos autem secundum
viam philosophie de ipsa loquimur volumus in hoc libro.
Nam Scientia iudiciorum astrorum
non est completa per se quia completa
non potest. propter scientiam quadruvialem astro
logie et materiam in qua fit operatio. Nam
si alteratur duarum rerum qualiscumque sit
homo nesciet. bene non poterit de hac
scientia operari. Et quod dixit secundum viam
philosophie potest intelligi quod vult dicere secundum
scientiam naturalem. potest etiam intelligi de
toto quod de scientia ista loquitur quod argu
mentum modo quo loco queritur est in philosophia per
ea certificanda.

Et convenit volenti in hac intendere
ut intendat via hominis veritatem
querentis. non enim sic propositum suum
ut vellet equare viam huius scientie
scientie vie sue prime scientie que stabilis est
et firma super rem unam modum. Nam si hoc
faceret statim habet reprobare et reddere
scientiam istam modicam. *Nam*
vult dicere quod qui petit scientie pronostica
tiones huius scientie sic certe illa scientie
quadruvialis erunt quoniam quadruvialis
astrologie pronosticaciones dicit est scientia que
erunt eclipses et coniunctiones que secun
cursum planetarum que numquam mutantur. pro
sticaciones tamen huius scientie sunt aliquas
quoniam maxime in quibus superiora cor
pora operantur mutantur. de levi quia
non sunt firme nec semper uno modo
morantur.

Ratio propter qua mutatur
hec scientia. Et quia elementum in quo
fit operatio de hac scientia non est stabile
nec moratur semper de uno modo et propter
hoc est convenientie intelligere apparatu que est in eo
Nam Postquam assignat nobis
racionem qua certa semper est astrologia qua
druvialis declarat nobis racionem in hoc dicto
quare scientia iudiciorum astronomie est aliquantulum
manarum quando prima dicens de hac
due scientie habent differentiam unam. cum
error que cadit in ista iudiciorum est propter
elementum in quo fit operatio de hac
scientia vult dicere quod quatuor elementa et
omnia que componuntur ex ipsis sunt fumo
sitates minime vehe... et qualia
nam res iste recipiunt opera prima
neres multas. et nulla earum stabi
lis est in uno statu. et propter hoc est que
sunt res contingentes in eis. Ex hoc igitur
potest intelligere quod error cadens in hac
scientia non est propter scientiam sed propter accidentes
materie in qua operatur de ea

Non tamen querit pro toto corpore
de hoc accidat. ut dimittimus inspicere
in rebus quando de hac scientia potest sciri. quia
maius est quod per maiori parte certa et
novitates que inter eos acciderunt non
invenerunt propter aliam rationem nisi per ea
que cuidatores non tenet *Nam*
Postquam ptholomeus fecit nos intelligere
quod error qui cadit in hac scientia non est
nisi propter materiam que non est stabilis. dicit
nobis quod hoc ita sit non debemus dimitte
re quoniam inspiciamus per hanc scientiam in hiis
que non potest de ea scire. quoniam manifestum
est quod mutaciones et opera contingentia inter
nos accidunt propter figuras et cursus stel
larum. et postquam ita est res parvus
error non debet nos deviare a magno
perfectu. quod possumus habere de ea.

Et quia multi homines me
dantes faciunt res que sunt ad intelligendum
graves sunt et eis que sunt ad magnam
perveniunt veritatem quod primam harum
dat medietatem. et alii quoniam scientiam vitu
perantes easdem. *Nam* Qua
druvialis astrologia gravis est ad intel
ligendum. quoniam de geometria et arismetrica
fortes sunt rationes in ea propter certificationes
antiquorum que sunt diversarum opinionum
propter errorem que cadit in iudice instrumentorum
cum quibus inspiciebat. et propter longitudines
temporis. que est inter unam certificationem
et aliam. et scientia iudiciorum astronomie gravis
est ad intelligendum propter elementum quod
non est abile sicut prius. et propter hoc dif
ficultatem componendi intelligendi composi
tionem que est de virtutibus planetarum unius cum
alio. Et propter hoc sunt aliqui que ad
tatam deveniunt veritatem. vel dicere
intellectum quod dicunt scientiam primam man
datam. Nam vituperant res multas
et valde bonas et magnum perfectus
in philosophia que gravis est eis intelligere. Et
sunt alii que scientiam dicunt mendacem. et ea
vituperant. et eadem racione. Ptholo
meus autem adduxit in suo dicto simul
has duas scientias. ut intelligamus quod utra
rumque est bona certa in se. et quod gravitas
et error que contingit in eis est propter debi
litatem intellectus hominis. et propter materiam
elementi. quod non est abile. et postquam
ita est. nulla harum scientiarum per se vitu
perari non potest

Et ratio qua dicere possimus
propter quam eis accidit est. quoniam aliqui
sunt qui pro eo quod non possunt rem
intelligere credunt quod esse non pos
sunt aliquo modo. et quod non sit qui atti
gere possit eam. Et alii sunt
opiniones. quod homo inter non debet
in re difficili ad sciendum et dignam
ea. et propter hoc in proposito huius scientie
non inspiciunt. et dicunt quod est res
quam nequit attingere homo. *Nam*
Ptholomeus loquitur in hoc loco assignans
racionem. qualiter multi sunt qui vituperant
scientiam iudiciorum astronomie. et dicit quod
est ex duarum. una propter quam faciunt
hoc autem quoniam credunt. quod sit homines
qui non possit intelligere ullo modo res
que sunt eis graves ad intelligendum.
Aut quia videt aliquos ibi errare
non possunt scire totum. propter rem aliquam
qui desistit ea hoc dedignatur totum et
reputat quod est res quam nullus scire
potest. sicut alii quos diximus. Secunda ro
que est inter una opinionis et alia est
ea primi quos diximus reputat quod non
est homo. qui eam possit intelligere
ullo modo. Et alii reputat quod est
res que possit attingi sed est adeo
gravis quod in ea inspiciendo non est
et propter hoc dedignatur de eandem

Nos autem curabimus ut hec
... faciamus intelligi quantum pro
sticaciones homo attingere potest de hac
scientia. et quantum est perfectum quod iam
in ea. antequam loquimur in rebus
particularibus huius scientie incipiendo
primitus ut intelligi faciamus quantum
est illud quod de hac scientia potest homo atti
gere. *Nam* Postquam narravit
racionem propter quam potest error cadere in hac
arte dicens quod est propter elementum quod
non est abile. et quoniam gravis est scire
compones que fiunt per coniunctionem virtutum
planetarum. et propter hoc multi dedignantur
eandem. Ptholomeus autem probare quod est vera
et certa scientia. et vult ostendere quantum inde
potest attingere homo. et quantum est profi
cuum quod iam in ea. ut homines de ipsa
maiorem habeant voluntatem et
desiderent eam magis.

*Capitulum secundum demonstrando
quod per nostrarum acceptam
de iudiciis astronomie est
res quam homo potest attingere
et primum est illud quod homines
potest attingere*

Ptholomeus dat in hoc ca-
pitulo demonstracionem quod in
hac arte potest homo attingere
quantum est in ea, et in ea
quantum est illud quod potest at-
tingi. Et causa hec demonstrat quod ars varia
est in se. Et propterea ita est quod aliquis
debet operari quod non fuit res o-
perta. Nam res ista vera est
nulla locutus fuit in ea causa.
Immo si inspexeris in verbis que di-
xeris, invenies eos multum a veri-
tate remotos. et reperies quod verba
ptholomei falsificari non possunt.

Verbum dictum in scientia no-

bili que virtutem habet cognita, et quod
hec virtus descendit ad omnia que sunt
super terram movens et mutans ea.
et quod hec recipiunt etiam motum et mu-
tacionem a duobus elementis que sunt
sub spera lune. et hec sunt ignis
et aer, que sunt circumdata. et recipiunt
motum et mutacionem a motibus cor-
poris nobilis. et ipsa similiter compre-
hendunt et mutant motu suo res
alias que sunt in eis, sicut est terra et aqua
et res omnes que in eis de vegetabili-
bus et animalibus, ubi est ... et res
certa et omnibus manifesta.
Omnia corpora celestia sunt scientie nobi-
lis, et generaliter omnia sunt unius generis
et sunt nature et scientie altioris quam res
alie que sunt sub spera lune, quia iam
est scientia fixa et durabilis semper unius modi.
Sed scientia rerum que sunt inter nos est cor-
ruptibilis et mutacionum, et magis
quod virtus ad nos veniens a corporibus
superioribus operatur et mutaciones facit
in corporibus inferioribus infrigidantibus, quia
omnes que quodammodo inspicere volunt vi-
dere quod qui infrigidat fit calidus siccus
et humidus, res omnes mutantur
existentes super terram propter hoc, sicut
aqua et vegetabilia et animalia. Et
Ptholomeus probat hoc ante probacionem
certa et certa iudicia, que certa est compre-
hensibilis in hoc modo quod laboratores sciunt per
cursum planetarum tempora convenientia pro pla-
tandis arboribus pro seminandis, et proficien-
do, ut bestie conveniunt et que sapien-
tiores sunt de arboribus terre. Sicut
illi libros de agricultura fecerunt.
Sciunt a stellis illud quod accidit
cultui arborum per horam qua plantatur
et illud quod accidunt ... eis quod
fructum portabunt. Et marinarii etiam
sciunt a stellis quatenus qualiter habent
dirigere naves. Et qui sapientiores sunt
intelligunt res que accidunt in mari. Et
illi qui morantur in temperiis maris
sciunt a stellis quo crescit, et quo de-
crescit mare, vel quo mutatur, et si-
militer venti mutantur. Et sortes phy-
sici etiam sciunt a stellis et planetis
quod aer dat sanitatem et infirmitatem
et etiam qui plus novit et magis in rebus
inspiciat potest res particulares scire
ad suum ministerium pertinentes. Sicut
Ypocras qui dixit. Si infirmitates
accidentes venerint per aliquam rem
celestem, que ~~...~~ physico quod eas
perdicat. Hoc enim verbum ostendit quod
Ypocras sciunt et intellexit infirmitates
esse provenientes a corporibus celestibus.
Et propter hoc dixit quod scientia astronomie non
pars modica artis phisice. Et Galienus
etiam studuit et inspexit in ministerio suo
tantum quod invenit quod mutaciones infirmi-
tatum sequuntur secundum cursum lune. et quod
si die certa luna aspexerit aliqua
fortuna nativitatis, infirmitas eveniet
ei sine periculo et erit bona. Et si
die ipsa aspexerit aliqua infortuna
aut genera, et res tales. Dixit etiam Ga-
lienus in libro suo de phisica, et Ydo-
crates, qui fuit ante Galienum lo-
cutus fuit in hac racione in libro suo
quem fecit de Embrione, quod dixit
de natura creature vel de 7 mensibus
et non de 8. et magis dico quod non
est homo tam nescius qui non novit quod propter cur-
sum solis fit calor et frigus. et res
alie que videntur ad oculum. Ptho-
lomeus autem non fuit contentus hec probare
solum per iudicia sed demonstracionem certa.

Nam sol cum aere operatur

in rebus omnibus existentibus in terra

Haly Ptholomeus vult nobis oste-
dere per hoc verbum quod spera ignis et
aeris, que mutatur per corpora celesti-
a, mutat res omnes que sunt inter nos
quoniam aer quando mutatur in calorem vel
frigus adducit in nos de suo opere
et in rebus que sunt inter nos etc.

Et non est solum modo propter

mutaciones que fiunt per tempora anni sicut
est animalium generacio fructificacio arborum
recessio aquarum, et aliorum corporum
mutaciones. Sed etiam est propter revo-
lucionem quam facit firmamentum vice
una in die quia calefacit et infri-
gidat et humectat et desiccat per
regulam et ordinacionem que sequitur signa
que sunt siles in maneriebus illis que
fiunt secundum loca sita de cenith moro
capitum. Et luna que similiter que terre
proximior est magis nobis vires attribuit
quia multis animatis et inanimatis
mutaciones conferuntur. Crescunt namque
rivorum et decrementa secundum mutacionem et
augmentum eveniunt. Namque animalia que in eius
ortu et occasu alterantur. vegetabi-
lia certe ut animata in toto vel in parte
corporis augmento vel diminucione incre-
mentum vel decrementum recipiunt.
Postquam dixit quod sol mutat aerem
et aer res quas comprehendit mutat.
Dixit hoc quod sol non facit hoc solum
propter anni tempora. quia sol quando est
in directo nostrorum capitum calefacit aerem
multum, et quando elongatur minuit multum
de calore suo. Sic facit die qualiter secundum
quod est ~~...~~ citra vel longe a medio celi
existente super terram. Nam in mane facit ae-
rem magis temperatum, sicut est tempus veris
... maneriei aut est aer ipsa die.
Et volo dicere quod mane aer magis temperatus
ut plurimum. Similiter autem a medio ce-
li sic calefacit aer secundum quod est temporis
autumpni. Et a media nocte gelosum
secundum quod est tempore hiemali. hec enim est
res quam homines de levi possunt intelli-
gere quo se ponit qualiter die aer. Et
postquam ita manifestum est quod sol est causa
maior in hiis que accidunt per anni tempora
sicut est generacio animalium et fructificacio ar-
borum, et quod illis temporibus sequitur
hoc complexionem aeris. Certum est etiam
quod sol est causa immutando die qualiter res
istas que sunt inter nos particularibus mu-
tacionibus. Et ptholomeus confirmavit
dicere demonstracionem in veritate ex parte scientie
quod sol operatur in rebus que sunt in rebus
et recipiunt ab eo mutaciones operum et
res multe vive et non vive. Nam
aquarum recessio crescit et decrescunt
sicut augmentum lucis lune. et mutantur
mutaciones maris secundum ascensum et de-
scensum lune. Similiter vegetabilia
et alia crescunt et minuuntur in toto vel
in parte secundum augmentum et decrementum
lune, et virtus de uno corpore ad
aliud est quanto longius sunt corpora
unum scilicet ab alio quia tanto sunt de-
biliora. et quanto viciniora tanto
fortiora. Et propter hoc dixit ptholo-
meus quia luna est circa nos prevenit
previt ad nos de ipsa magis virtus.
Et est manifestum quod res vive sunt
vegetabilia et animalia. et res non
vive sicut sunt fumositates et mi-
nere recipiunt omnia opera et mu-
taciones a virtute lunari, et hec est
res quam videmus ad oculum. Nam
videmus rivos crescere et minui
secundum quod lux lune crescit et mi-
nuitur et multe arbores mutantur
omnino. Dico propter ascensum et occasum
lune. Aut quia stat in medio ce-
li. Et hoc totum sciunt phisici pa-
stores et laboratores et mari-
narii. Et totum bene scire poteris
quod predicti conpluerunt. quod ve-
getabilia animalia minere et aqua
mutantur in toto vel in parte secundum
mutacionem lucis lune. aut secundum
figuram in qua se ponit etc.

Et cursus planetarum

erraticorum et stellarum fixarum
operantur in aere que nos comprehendit
multa et diversa opera caloris. et
frigoris. ventorum. et gelaturum
et nivium. et propter mutacionem illam
mutantur res omnes que sunt super
terram mutacione eadem similiter.

Haly Docuit nos ptho-
lomeus quod omnes res celestes qualiter
sunt unius scientie. et quod sol et luna
operantur res multas universales
et particulares in rebus que sunt
inter nos et propter hoc querit. ut quinque
planetarum, et stelle fixe habent
opera universalia et particularia
sicut sol et luna. Et postquam omnes
sunt unius scientie qualiter querit quod omnes
species habeat species que operantur in
sua scientia aliqua opera, vel sit
in eis aliqua virtus. et querit quod omnes
alie species que sunt altioris generis habeant
similem virtutem et quod operatur ta-
lia operentur sicut in primo dictum
est. Et postquam ita est querit omni modo
ut celi planete et stelle habeant
virtutem cum qua operantur in rebus
que sunt inter nos. Similiter sicut sol et
luna operantur id quod operatur

motu suo et propter virtutem figura
rum in quibus se ponit sit et
et in aliis planetis et stellis que propter
propter motus suos et figuras in ali
quibus se ponunt faciunt opera in re
bus que sunt inter nos. Et quod autem dixit
planetas erraticos dixit pro eo
quod habeant retrogradationem et di
rectionem et depressionem ascensum fe
stinum et tardum. Et hii sunt quin
que quos an nominavimus scilicet Sat
urnus Jupiter et mars venus et
Mercurius. Et stelle de quibus dixit
sunt omnes alie stelle que sunt in celo
et sunt dicte fixe quia semper sunt v
nius modi una scilicet ab alia elongata
et similiter ab equinoctio et zodiaco. Et
similiter omnes uno motu moventur
Simile quod ut sic sol habet operationem
specialem alterius maneriei quam luna
et quelibet planetha et stella habeat
suam operationem specialem et diversam
una scilicet ab alia unaquaque faciunt
in aere et propter eas aerem hali
et sic sol et luna operantur in rebus
propter mutationem quam mutant aerem
Sic et planethe et cetere stelle ope
rantur id quod faciunt propter mutationem
quam faciunt in aere et propter eas
~~aerem~~ et in aere sunt inter nos
calor frigus venti gelua nives
et alia multa pertinentia ad naturam
augliter earum ptol

Participatio etiam plane 20
et stellarum in figuris una secundum versus
aliam et multas et diversas muta
tiones facit quando coniungunt et com
miscent virtutes descendentes ab
eis una scilicet cum alia
haly Propter quod quelibet stel
larum habet virtutem propriam cum propria opera
tione sua operatur secundum mutationem quam
in aere facit manifestum est quando con
iunguntur de figura quod earum virtutes
volvuntur et commiscentur complexiones
sue una scilicet cum alia et ex ea commix
tione fit alia complexio quam habeat v
naqueque per se et propter hoc quod ut
faciat alia opera magis et quod diversa
quia quelibet operari non possit et ita
sunt hec opera multa et diversa secundum
quod commixtiones multe et diverse sunt
quod an dixit in loco Ptholomeus
Et ut tibi memoriam faciat eius
te memorem

quod an Dixit quod illud quod operantur stelle
omnes operantur propter mutationem quam in aere
faciunt de calore frigore et humidi
tate et siccitate. Et hic est finis probationis
quam dedit in operibus stellarum. Ptho
lomeus autem vult componere illud quod que
de rebus quas dixit in hac probatione
et postea hec per inductionem ~~probabit~~
monstrabit. ptol

Quoniam virtus solis victrix
sit et dominatrix haly dominatur in re
bus omnibus cunctis per ordinationem tamen
alii planethe adiuvant aliud et aliud non
quia potius contrariantur. Et hoc in
luna manifestius est et magis et sepius ap
paret sic coniunctiones solis et lune
Et quando ipsa diminuta est et quando completur
de aliis autem planethis et stellis accidit
hoc magis a longo tempore et plus
occulte ostenditur sic in tempore quo
apparet et quo absconditur vel quo ad
aliquam partem declinant
Nunc dixit. virtus solis est victrix et dominatrix
in rebus cunctis per ordinationem Et hoc
quod apparet in quatuor partibus anni et
quatuor partibus diei et de rebus omnibus
que de operibus solis apparent Et illud quod
dixit quod alii planethe et stelle adiuvant
solem in eo quod operatur in rebus que sunt
per ordinationem et crescunt et minuunt de
opere suo et totum aliud quod dixit per
hunc locum dixit ut demonstraret opera
stellarum et commixtiones que sunt per co
nitiones suarum virtutum una scilicet cum
alia. Similiter docet nos per hec va
quod omnes motus contingentes in rebus que
sunt inter nos accidunt propter coniunctiones
suarum virtutum stellarum et propter commix
tiones suas Et propter hoc videmus in tempori
bus et qualibet die maneries diver
sas. Cum aliquando virtus que est solis ipsa cre
scit et aliquando minuitur. Et propterea
ita est intelligamus quod alii planethe
aliquando adiuvant virtutem et opus solis
que similia sunt ei. Aliquando per essenciam
et alii participant per accidentiam quando ab
planetha vel stella fuerit talis
nature quod operetur opus tale quale id
solis. Participes quando in loco fuerit ubi
virtus sua habeat vim maiorem et cre
scit aliqua crescunt opus solis et minu
unt suam virtutem. Similiter per esse
nciam aut participes per accidentiam quando
naturam suam sunt nature solis contraria tunc
crescit opus solis sic est satis. Per accidens
quando in loco fuerit aliquo quod possit mi
nuere

De virtute solis. Hoc enim apparet in
luna magis et sepius quam in loco aliorum
quia est multum terra terre sic videmus
quod quando iungitur cum sole et quando dividitur
et completur. De aliis autem planetis et
stellis non apparet hoc tamen nec fit se
pe quia hoc non accidit nisi quando appa
ret vel quando absconditur vel quando de
clinat ad aliquam partem septentrionis
vel meridiei vel orientis vel occidentis
Et quia Ptholomeus dedit per hoc ra
demnationem operum planetharum per hec
eadem ostendit nobis viam quo scire possu
mus complexio est quelibet planetha per se
et quelibet stella per experientiam et as
pectum Et quando experiri volumus quid
operatur utrum quelibet earum per se complexi
onem hoc non est solis et lune quia iam perfe
ctissime cum complexionis sunt isti duo
quoniam res est per visibile apparet Et ad
de una scilicet eiusmodi poterimus de aliis
scire hoc modo inspiciendo quando secum
se aspicit vel coniungitur si virtus sua
crescit vel minuitur studendo in hoc no
parum sed multum. Et quando hoc semper cum in
spexerimus inveniemus esse verum de eo quod
inveniemus et habebimus viam ad inve
niendum illud quod postea subsequitur
Verbi gratia Si invenimus virtutem alicuius
planethe que augeat in calorem quem
facit sol, et que minuet de humiditate
quam facit luna. et videbimus quod ipse
planetha vel stella minuit de frigore
et augeat de siccitate et experiemur
~~de eo~~ multotiens hoc in ea certi erimus
quod ipse planetha vel stella operatur
calorem et siccitatem. per hanc enim viam inve
nerunt phisici virtutem omnium complexionum
et medicine in complexionem caloris hominis na
turalis. Nunc autem dedit Ptholomeus excusa
cionem directe volentibus scire hanc sciam
Et si noluerint accipere regulas librorum
huius scientie sic positas sicut in eis per sapie
ntes antiquos possunt eas accipere. Et
si hoc per se voluerint experiri scire
~~non poterunt~~ poterunt potuerunt per hanc
viam Et propter ista demonstratio quod hec
scientia vera est et verum firmare esse non potest

Et est necessarium propter
hoc apparet de operibus istarum rerum hoc
modo quando non operentur solummodo res istas
per motus suos in rebus quas videmus et
sentimus sed etiam operantur in omnibus
rebus viventibus et dantibus semen et
fructum de mo. Et quod generant et formant
secundum statum aeris eas comprehendentis

qualicumque maneria sit hoc et quo ipse
iam dederat nobis generale dictum Ptho
lomeus quod illud quod operantur stelle
operantur in rebus omnibus que sunt inter
nos propter mutationem quam primo faciunt
in aere quia propter virtutem ipsam fa
cientem tunc ab eis in aere operatur
ta bonum sic in terra in aquis fumosi
tatibus mineris vegetabilibus et ani
malibus. Illud autem per hoc dictum suum
vult facere nos rem aliam intelligere
specialiorem et magis propriam. Vult
innuere nobis virtute aliqualiter principi
naz forma recipit primo complexionem
aliquam de commixtione que fit in ae
re propter coniunctionem virtutum stellarum et secundum
hoc generant et formant et secundum hoc de quo
sit illud animal recipit virtute et co
mplexionem tale et est manifestum quod virtu
tes anime et omnia eius opera sequuntur
semper complexionem corporis sic dixit primum
Aristotiles et postea Ptholomeus
Et hoc idem accidit in omnibus aliis prin
cipiis rerum omnium que principium habent Et
etiam manifestum quod ad illa virtute qua re
cepit res in principio suo remanebit
donec durabit. Cum propter ita est intel
ligimus opera stellarum et in duabus ma
neriebus. scilicet una illud quod recepit principium
et illud quod res recepit secum in principio
remanet secum donec durat. Secundo id
quod accidit ei post principium non durat
in ali quo tempore. et postea deficit
per hoc enim via probat Ptholomeus electi
onem nativitatis et omnia principia

Et secundum hoc labo
ratores et pastores et magis quam alii
inspiciunt intelligunt horam qua
masculus iungitur ad feminam et horam
que spargunt semen quod accidit
in hac generatione per veteres hoc ipsi
cernentes. haly Ptholomeus
non tenuit se contentum demonstrando
nobis per argumentum illud quod incausit
solum. Sed hoc voluit affirmare et
certificare per res quas populus novit ut cre
simus et intelligamus vim magnam
quam habet principium rerum. Quod laborato
res et pastores que magis inspiciunt
sicut Arquilus qui fecit librum unum et
de agricultura tractatum multum bonum
et mirabilem et valde completum
Et similiter sapientes antiqui qui fecerunt
alios libros de hac ratione tales
qualis iste est intelligunt propter veteres
cernentes horam qua masculus iungitur
femine Et quando plantant vel seminant

quid accidet huic quantum[?] Re[spondit] quod dixit. ventis currentibus. dixit propter mutationem que accidit in aere virtute stellarum. quod venti non sunt nisi propter fumositates que sunt in aere. et propter motum aeris. Et hec duo non fiunt nisi propter virtutes stellarum que in aere commiscentur

Et generaliter videmus

quod res vniuersales eas quas intelligimus a participatione solis et lune et stellarum in figuris sunt manifeste multum et apparent visibiliter. ita quod possunt eas scire et intelligere propter plurimas prenosticationes multi qui nichil sciunt de scientia et natura solum modo per inspiciendo in rebus propter experientiam quam alij habuerunt

Haly

Dicit quod radices huius sunt adeo manifeste quod populares nichil scientes de scientia sciunt et intelligunt eas inspiciendo et experiendo ipsas. patet ex hoc igitur. quanto magis hec scire debeant sapientes, qui res naturales student sicut phisici et philosophi.

Et opera que veniunt

a vi maiori et currunt ordinate perpetua sicut anguli[?] accidant nescij populares et dico magis quod hoc intelligunt animalia muta. quoniam animalia muta inuenit mutationem temporum anni diuersitatem ventorum Et quod animales sunt dicta

Haly

Iam dixerat nobis quod vnusquisque popularis qualiscumque sit. potest scire huius artis et scire res aliquantulum inspiciendo in eis. multo igitur magis sapientes quia sciunt res naturales. Nam stellarum opera quanto fortiora sunt. et contra ordinationem perpetua sicut virtus solis possunt bene intelligere nescij populares. satis ergo magis illi qui experiri volunt et aliquantulum in rebus inspicere et non ipsi solummodo hoc intelligunt. sed etiam animalia muta Et ea que mutant se de vno loco in aliud. et morantur quolibet tempore etc. Similiter animalia que quiescunt tempore tito[?] sicut turtures. et animalia que participant victum suum de vno tempore pro alio sicut apes et formice. hoc totum docet nos. quod animalia muta cognoscunt et intelligunt mutationes temporum anni que facit sol. videmus etiam quod nescij populares et multa animalia muta intelligunt

diuersitatem temporis ventorum quod dicti animales quando hij venti propter currunt in estate a parte septentrionis in medium diem et est cursus currens quinque magis quinque minus propter participationem quam habent stelle ad solem. hoc enim intelligunt multa animalia muta Et hoc modo sunt alij venti qui sunt propter per quolibet tempore anni quod vnusquisque eorum currit propter vim cursus solis et augmentum et detrimentum cuiuslibet eorum non fiunt nisi propter participationem aliarum stellarum cum sole. unde non intelligunt hoc nisi secretas virtutem stellarum habentium participationem in figura cum sole.

Ptolomeus

Ratio propter qua vincit hec

vis est sol tamen opera veniencia per aliam vim minorem ita possunt vim prenosticationis intelligere. illi qui vicem in eis apposuerunt et multotiens experti fuerunt sicut marinarij qui sciunt particulares motus accidentes in aere hiemali et ventos currentes per cursus magnos a longo tempore

Haly

Ptholomeus glosat nobis per hec verba dictum quod ante dixit. Dicens ita. quod res propter quam ~~populares et animalia muta~~ nescientes populares et animalia muta intelligunt mutationes magnas currentes ordinate est vis magna solis vincens in commixtione que fit propter coniunctionem virtutum stellarum, et propter hoc mutationes multotiens que fiunt per alia vim minorem quam sol nequeunt intelligere nisi qui multotiens ibi inspexerit et experti fuerint longo tempore sicut marinarij. qui sciunt propter cursum stellarum id quod accidet in aere hiemali de augmento uel detrimento ipsius Et similiter id quod accidet mutetur a longo tempore venientibus. hoc enim sciunt propter potentes[?] a marinarijs euntibus super mare. et maxime in illis qui habent vitam in mari in die

Ptolomeus

Et hoc quod eis contigit

propter participationem quam luna et stelle fixe habent cum sole in figura.

Haly

Volt dicere quod marinarij propter experientiam longi temporis sciunt quod mutationes particulares in aere accidentes sunt omnes propter participationem lune et stellarum fixarum cum sole in qualibet figura Et quia hoc dicunt uel verbum secundum alia verba prudentia dicimus quod similiter laboratores sciunt et pastores

Et quia isti non habent vim

intellectus sic magnam quod sciunt bona stellarum et tempora rerum quas diximus certificare. nec sunt hic experti complete nec per sensum cursus nec per planetas erraticos. quod est res que dat magnum auxilium in sciendum res quas diximus accidit eis errare multotiens in rebus istis sciendis

Haly

Volt dicere quod laboratores et pastores et marinarij et ceteri omnes. quibus competit experiri res quas dixit, quoniam nesciunt cursus solis et lune et aliorum planetarum et stellarum fixarum. nec de figuris nec alijs maneriebus. nec experti sunt hoc multotiens. vbi debebat. nec sciunt virtutes et opera planetarum erraticorum nec eorum cursum qui in operando habent vim multum maiorem quam stelle fixe accidit eis errare multotiens in prenosticationibus quas debet scire per stellas Et si hoc sciuisset complete posset scire res particulares debentes accidere in hijs que eos scire oportet

Et postquam ita est que res

prohibet ei qui nouit motum stellarum omnium et solis et lune itaque nichil sibi deficiat in sciendo loca et tempora in quibus eis figure accidit et naturam nouit cuiuslibet ~~horum~~ eorum demonstrationem sapientum antiquorum. qui hoc longis temporibus et multotiens sunt experti vnus sit[?] per aliud quamuis nescit at naturam sibe[?]. Sciat tamen virtute qua operatur sic nouit homo. quod virtus solis est calor Et virtus lune humiditatem et sic homo sciat virtutem aliarum stellarum. et habeat posse sciendi res istas secundum naturam et potest scire per sensum bonum que habet ~~potestate~~ rerum. que sunt per commixtionem totius istius quoniam ondat[?] res que habet contingere quolibet tempore

Haly

Res que sunt fiunt exprimente et sciunt probatione sunt quas alij experti fuerunt et probauerunt et certificauerunt et quecumque quod has appellemus experientia et certificationem et quas alij non fuerunt experti per se quecumque nos dicere. quod eos sciuerunt per aliorum doctrinam Et quia vita hominis determinata est in modo. quod non sufficit ad probandum res omnes per se, oportuit eum scire ea que ante eum ceteri probauerunt demonstrationem illorum qui ea experti fuerunt. pro eo quod fuctus et pericium. quod inde potest haberi non tardet Et quia propositum huius scientie est. scire res que future sunt per opera stellarum. sufficit homini scire virtutem et operationem quamlibet earum et opera que sunt commixtionem figurarum suarum. Scire tamen

nam earum scire non est astrologi. sed philosophorum de naturis scire volentium Et hec autem dixit Ptholomeus De isto qui habet posse sciendi res istas secundum naturam. volt dicere. quod iste qui potest scire per se. uel per alias virtutes naturales quibus stelle operantur sciant. que virtutes sunt quatuor qualitates que sunt in aere nos continendo scilicet calor frigiditas humiditas et siccitatis propter omnia animalia que sunt de sua ista scire Et tu autem intelliges quod glosabimus verba que dicet. propter quoniam hoc est. et quod dixit. et potest scire per bonum sensum que habeat proprietas rerum. que sunt per commixtionem huius totius. volt dicere quod homo qui poterit scire per commixtiones virtutes stellarum. virtutes stellarum potest scire per complexionem complexionum virtutum que veniunt potest ab eis. quia virtutes sue commiscentur propter figuras. et qui hoc bene sciuerit nichil est quod possit eum disturbare. quoniam sciat ea que stelle habent quolibet tempore propter operare etc.

Pro demonstrando propterea

mutationes aeris et dicendo quando erit calidior aut frigidior et poterit scire cuiuslibet personam complexionem propriam a statu aeris. nos continentis Et propter hoc sciet statum corporis et suorum spirituum et sciet accidentia que sibi accidunt aliquibus temporibus. et quando aer qui nos continet fuit alicuius maneriei et complexio corporis alterius erit contrarie[?] et adiuuabit salutem corporis ad ipsum ingrossandum Et si alterius maneriei fuit. non erit homini conueniens nec temperatus

Haly

Volt dicere quod astrologus est homo qui dicitur scire virtutes figurarum que sunt propter motum stellarum. et totum aliud quod de eo qui dicitur. et habet posse sciendi et iudicandi mutationes particulares. que habet accidere in aere Amplius huius exemplum quia dicit hic homo futuro erit humidior aer. et siccior eo quo solitus esse. Et idem dicitur de qualibet die. quod tali die erit calidior uel gelidior aer. de eo quod quolibet eidem tempori Et propter scire potest statum cuiuslibet personam de qua complexione fuit. et quorum morum est et que facta faciet Quia qui sciuerit complexionem complexione virtutem. que fiet in aere per operationem stellarum virtutum hora qua corpus formatur et firmatur in ipso virtus aeris. bene dicitur scire ea que accidunt ipsi corpori de salute uel infirmitate Et illud quod accidit virtutibus spirituum ipsius corporis et moribus et factis suis quia hec omnia sequuntur complexionem

corporis sunt experti sunt demonstratione
recta philosophi naturales et phisici. Iterum
scire potest illud quod accidit cuilibet homini
quolibet tempore, quia qui scivit complexi-
onem alicuius hominis separatim et scive-
rit res que accidere habet in aere
et quod melancolia dominabitur in cerebro
hominis huius tali tempore, sciet quod
mores ipsius hominis erit illo tempore tales
quales hominis melancolici. Adveniet
te bene inspicere in verbis Ptholomei qui
dixit in hoc loco donec ipsa intelligas
bene quod ea te docemus. Iterum facias de
omnibus verbis que dicet de modo quod in-
telligas per te aliquid etc. Ptholomeus

Per hec enim que diximus

et alia talia poterimus scire quod hec scientia
est res ad modum quod eam attingere poterimus.
Haly. Valde bonum verbum dixit
quando dixit quod eam poterimus attingere,
quoniam per viam qua scimus alias scientias que
sunt de naturis continentie sicut medicina,
per hanc eandem possumus scientiam istam attingere.
Et hec est via quam nos docuit. Hoc
autem verbum quod dixit est responsio aliquibus
dicentibus quod hec scientia non potest attingi per
naturam nec certificationem nec experiendo
res nisi per sompnia aut visiones seu
prophetias. Et Ptholomeus per hec verba
sic respondit et dicit, bene potest esse
verum quod dicatis quod per prophetiam atti-
gerunt hanc scientiam, tamen non possumus eam
attingere per viam naturalem et certificationes
et experiendi res. Et ego dico etc. Si
tu vis bene intelligere hanc viam quam
dixit Ptholomeus inspice in libro
Galieni quem fecit de opinionibus
et intelligas bene illud quod dixit
de opinionibus secte et experientie.
Hic enim finitur quantum locutus fuit Ptho-
lomeus in hac scientia super eo quod potest
attingi. Abhinc vero manifeste lo-
quitur in quantitate qua inde homo potest atti-
gere proponendo verba que faciunt rationem con-
veniunt etc. Ptholomeus

Illi tamen qui expavit hanc scientiam

dicentes quod non potest attingi dant ra-
tiones sed non sunt recte. Haly.
Postquam Ptholomeus monstravit quod hec
scientia potest attingi et docuit nos viam
qua possumus eam attingere, vult modo destru-
ere dicta eorum qui dicunt quod non res que possit
attingi, immo quod nulli suppetit ratio qua pos-
sit contradicere huic scientie etc.

Et nos scimus hoc istis

rationibus quas dicemus. Prima ratio quia erraverunt
in hoc, quia non inspexerunt
in hac scientia nec multum studuerunt in
ea. Sic dicebat quoniam est profunda valde et
multarum viarum et propter hoc crediderunt
aliqui quod res quas certificant astrologi
de hac arte casu accidant et fortuna.
Haly. Dicit quod prima ratio propter quam aliqui
crediderunt quod hec ars non possit attingi
quia aliqui astrologi non inspiciunt nec
student in ea sicut debent et consueverunt res
que sunt in hac arte quod facere non debebant,
quoniam est ars profunda et diversarum et multarum
viarum, quare quoniam in sciendo eam ut
magnus labor et studium habeatur.
Et quia in aliquibus in ea non studentibus
sicut debebant accidit multis erroribus errare
illi qui sic errorem induunt. Eos credunt
quod res quas certificant aliqui accidant
fortuna et non recta nec firma huius
artis radice etc. Ptholomeus

Hoc enim quod estimat non est

verum et errat quod errat aliquis in hac scientia
non est artis debilitate sed eius qui se intro-
mittit de ea. Haly. Ptholomeus
destruit rationem illorum ad hoc de eo dicens:
Iste error qui accidit aliquibus astrologis
non est ex debilitate artis, sed pigricia et
negligentia aliquorum antiquorum qui se intromittunt
de ea. Et postquam ita est manifestum quod ea que
certificant de hac arte non eveniunt casu
sed per radices veras et certas et regulas
firmas sicut ante monstravimus. Ptholomeus

Alia vero ratio est quia multi ut

aliquid lucrentur accipiunt pronostica-
tiones ab alia parte dicentes se scire
pronosticationes istas per hanc scientiam et po-
nunt pronosticationes in sophisticationem populi et
errorem et faciunt eos credere quod sciunt
res futuras multum miraculosas inter
quod consueverunt ad loquendum de rebus que non
sunt de natura quod homo possit eas scire.
Haly. Hec est ratio quare multi cre-
dunt quod hec scientia non potest attingi. Ita quod
invenimus aldeas nec non civitates ple-
nas hominibus qui fingunt se scire artem
astronomie et multum sunt elongati
ab ea, et ponunt in sophisticationem populi
et errorem faciendo eos credere quod
non sciunt res multum miraculosas. Et
hiis que futura sunt vero inter audaces qui loquuntur
de rebus que non sunt de natura quod eas pos-
sit attingere humanus intellectus. Et vo-
lo tibi dicere quoddam de uno ex istis tali-
bus, quem ego vidi. Venit ad nos quidam
qui magnum prophetam se tenebat et dixit
nobis rationes magnas. Mirror de vo-
bis quod estimatis de ore quod corleonis
prodit ad signum leonis et non est qui
exivit ignis de leone qui totum mundum
comburat. Ego vero tunc cum ipsum audivi
risi de eo, et alii qui ibi stabant dixe-
runt. Caveat ut non curemus multum de
dicendo talia verba. Et quid videtur
tibi. Descendit loquendo de nativi-
tatibus eorum qui faciunt cronicas, quare
dixit quod Mercurius erat in nativitatibus
horum in gradibus qui dicti sunt putei
et propter hoc demitat quod aliquod dampnum
esse in intellectu. Et hoc est maior neces-
tas que possit esse multis rationibus. Una
quia gradus putei sunt res debilior que
possit esse. Secunda quia scientiam suam ponit in
mala famam et intromittens se de
ea. Tercia si bene verum est illud quod
dicit, posset Mercurius illud infortunium perde-
re aspectu aliorum planetarum. Et ego vel-
lem scire unde hoc didicit et accepit,
et quomodo potuit de hoc habere experientiam
sicut alii qui ante eum fuerunt. Hoc enim dictum
assimilatur quod sit unum fantasma ex hiis
que cognoscimus in aliis dictis suis. Quia for-
te invenit Mercurium in nativita-
te sua vel alterius in gradu puteo infortuna-
tum. Scimus enim quod Albumazar antiquum
astronomorum legerat erat unus ex illis qui
cronicas faciebat tamen sicut reperimus
in scriptis. Et propter hoc credidit quod omnes
alii qui cronicas faciebant tamen habuerunt
sensum qualem ipse. Et quomodo posset hoc
esse verum quod facientes cronicas debe-
ant habere intellectum defectum, quia
iam invenimus multos eorum bonis sensibus
et intellectus, et ab eis accipimus doctri-
nas et dictas eorum quas consueverunt. Et vidi
unum scientem alium aliud de scientia astrono-
mie, qui venit ad me una die dicens michi
quod audivit quod se de scientia multum de scientia
probabat rem quam nullus de mundo pos-
set scire. Dixit enim michi homo iste, quo
potest quis scire quando Mars intrat domum
secundam nativitatis alicuius quod ei furtiva erat
propria vestimenta sua et non alia panni
nec ad eveniret aurea. Cui ego dixi: Declara
rem quam homo sic separate scire non possit
per hanc artem. Dixit michi postea: Quo-
niam fingunt se scire rem talem cum
magno mendacio. Verumtamen per hiis casibus ali-
qui crediderunt quod hec scientia attingi non
potest et eam postea eiecerunt eam, et tu
intelligens quod propter hanc rationem multi eie-
cerunt quoniam leges librorum fabulas quos
fecerunt tales quales isti propter visum.
C. nas

exerciti se sapientes ostendant. Qui nos
impedierunt verbis multis et distraxe-
runt ad veritatem sciendam. Dico enim
quoniam viam multum et per multos invenio
impeditam de illa tue opinionis.
Nec volo mentem habere ad ipsam. Sed
consulo tibi ut tuam sustineas voluntatem
nec velis laborare nullis intromittere
se de ipsis ipsius. Sed applices mentes
ad studium in viam solum Ptholomei.
Quoniam est via recta et certa et res certi-
ficata probatione argumentorum et experien-
tia vera ita quod nullum dubium est in ea.

Et propter hoc que faciunt inve-

nerunt cor aliqui rationem qui possunt
res huius scientie que sunt de natura quod
posset homo eas scire sine studendo in
eis et deiecerunt eas. Sic deiecerunt
res ipsas vanas estimando quod omnes
sint vane. Haly. Dicit quod talia fa-
cta qualia fecerunt illi quos an-
tiquus fecerunt studentes qui aliquid
scire poterant circa hanc scientiam. Multum
homo magistros illos qui desudendo in ea vo-
luntatem non habent estimantibus
ipsis quod quicquid dictum est in arte hac
sit totum de mancie fantasticum
quos illi dixerunt. Et ego vidi ali-
quos studentes qui aliquid scire poterant
quibus hoc contingit, vidi enim ex illis
qui studebat in libris Ajilianorum et
centenariorum et decatenariorum et cre-
debat certum et verum esse quicquid locu-
tus fuit Albumazar et similes.
Et voluerunt hoc experiri in rebus
presentibus et ibi nullam certitudinem inve-
nerunt. Et ego dixi: Vere eis magnum
mirum est de vobis qui dimittatis in-
spicere motum stellarum et conbinationes
magnas et vultis ea scire que futurum sit
per mille annorum. Quare si hoc verum esset
ars astronomie et ea que per stellas scire
possumus de eo quod futurum est interesset.
Credo enim pro certo quod talia qualia ista
sunt contra regulam huius artis que aliqui
confinxerunt et posuerunt alios in
errorem. Et ut sibi laudem attribuerent
de re in qua non est veritas. Nam hec
omnia sunt res de quibus voluntatem habent
qui eas audiunt sicut de fabulis que numquam
fuerunt. Et credunt quod sit magnum quod
est de sophisticis qui dicunt rem que sit
esse apparentem. Et quoniam homo eas acquirit
in re vera et veritate mediantes invenit
eas omnes. Et crediderunt omnes ausi
manovrici esse quicquid dictum est de ar-
te hac. Et si isti qui tales res vanas locuti

fuit non cooperuerunt eas sed crediderunt
eas quod essent vere nescientes maiores
eorum qui compilauerunt inde libros et
impleuerunt mediantibus pergamena con-
stando quale in mediatis que precedebant
et vanitatibus temporis suis etc. Ptolomeus

Et propter hoc non est rectum

erare philosophiam et eam dimittere propter mali-
tiam antiquorum qui eam fingunt
se scire. Haly. Dicit quod hoc quod
estimat aliquis quod quicquid dictum est in hac
scientia est vnius maneriei non est rectum nec
quiuit esse. qui in hac arte quod bene inspe-
xerit. put dicitur non inuenit defectum ali-
quem. sed est defectus in illis qui se fingunt
de ea. et ponunt ibi res que non sunt
de ipsa. nec ad ipsam pertinent. Quia
sic non quiuit ut philosophia sit depurata
nec delecta malicia aliquorum qui
se fingunt de ea. Similiter non
quiuit ut hec ars depuretur nec euitat
hac eadem ratione. Ptolomeus

Quia manifestum est quod homo

quamuis studeat in scientiis quadruuia-
libus cum voluntate magna recte et to-
to suo posse accidit sibi error in mul-
tis non propter tales res quales predixi-
mus propter naturam illius rei in qua studet
que est quiuis in se multum. et propter debi-
litatem hominis intellectus. quia omnia que
sunt in illa scientia nequit attingere propter eo
quod est grandis valde etc. Haly.
Ptolomeus dixit rationes quibus crediderunt
multi quod hec scientia non posset attingi
et destruxit opiniones illas. quia ipse ma-
nifestauit quod defectus quos inueniunt in hac
scientia non est de scientia sed eueniunt debi-
litate intromittentium se de ea. Et
iam dixerat nobis ante hoc quod in hac
scientia potest error cadere propter materiam veri-
pientem virtutes stellarum que non
est firma nec stabilis. Et quia est que
multum scientie complexionum que fit ex
coniunctione virtutis stellarum. Nunc au-
tem vult hoc dubium destruere et ondere
nobis quod error iste non est propter defectum
qui sit in natura scientie sed est propter eo quod res est
quiuis multum in se et intellectus humanus
non habet virtutem sic magnam quod posset
res intelligere quiuis multum. quamuis ipsa
in se sit vera valde. put sunt scientie qua-
druuiales. quamuis cuncte aliis sint
veriores et firmiores demonstrationum
quia nullum falsum ibi esse potest. tamen
multi possunt in eis errare non propter ob-
defectum scientie sed propter magnam grani-

tatem ipsius et debilitate intellectus
humani. Et propterea hoc accidit in arris-
metica. geometria. musica. et astrolo-
gia quadruuiali. non est mirum quod in
astronomia iudiciorum accidit illud idem
et magis quia materia non est firma nec
stabilis. et propter quantitatem intelligendi co-
plexionum que fit ex commixtione stellarum
et propterea ita est error. quod accidit in hac
scientia. non est propter defectum ipsius sed propter de-
bilitatem intellectus humani qui nequit
attingere. ut comprehendat omnes quiuis
res quiuis multum etc. Ptolomeus

Et generaliter dico quod status

huius materie dici non potest ut totaliter at-
tingatur via certa multum in quo non fit
dubium aliquod. nisi subtiliter intellectu
aliquorum qui possunt res considerare acutius
quam alii et maxime in hiis que composi-
ta sunt multarum et diuersarum rerum
Haly. Ptholomeus docet nos
in hoc dicto maneriei huius artis dicens
Quod illud totum quod scire possumus de statu
huius materie superioris per hanc artem
non dicitur ut sciatur nisi subtilitate
intellectus vnius magis quam alterius. et
subtili consideratione aliquorum. quia materia
ista non semper in vno statu consistit. nec
est firma. Et hic idem docuit nos ypocras
in physica quando dicit tempus est acutum
voluit dicere materia ista non est longo tempore
in vno statu sed cito mutatur de vna hora
in aliam. Hoc autem dixit ptholomeus
in hiis que sunt multe et diuersis rebus
vult dicere propter scientiam que propter quantitatem multa-
rum virtutum et diuersarum. et propter hoc
est quia multum intelligere propositionem
certam que per res tales. sic dixit ypocras
iudicium est graue. vult dicere quod omnes res
scita arguendo. nisi experientia approbet
non est adeo firma. quod homo considerare de-
beat in operando per eam. In dicto autem
ptholomei sunt verba duo que nobis glozare oportet.
Et hec sunt cogitare et considerare. Co-
gitare secundum antiquos logicos est in tribus
maneriebus. Vna est certa in se. quod
inde aliud esse non potest. vel certa hoc. quia
homo nequit scire perfecto sed cogitat quod est ita
alia de re que est multum longe a ve-
ritate et certitudine. Alia vero ma-
neries inter has ambas. vnde dico quod
cogitare. quod dixit hic ptholomeus est illud
quod est bene tenere veritatem illam de qua illud
esse non potest. quia certitudo sua demonstra-
ta est demonstratione dicta ante. Considera-
tio vero est alia. vnde certa veritatem va-
illam de qua aliud esse non potest. et hec est quibus
res habens regulam que ea ab errore

custodit. sic figura qua homo facit per compas-
sum et regula in aderima passum et
Regula faciunt figuram certam conside-
rationis. Et est alia que est a veritate longe
multum. Et hec est res quamuis accidit fortu-
itu aliquando de eo quod homo considerat. Et est
alia que est inter has ambas. Quantum autem ad
illud quod antea diximus certitudinem inuenies
quod consideratio huius scientie est illud quod est bene
certa veritatem. quoniam est res que adiungitur
scientie ex parte demonstrationis mee. Et pro-
pterea est ita scientia illa custodit ab omni
errore. et quod bene in superius in eo quod
inuenies per hanc hac maneriem de certitudine
de cogitatione et consideratione sic operatio
omnium scientiarum et presertim physice

Et accidit similiter ad hoc

quod esse potest ut participationes quas ha-
bent planete per figuras in operibus que
completa fuerunt temporibus antiquis in-
certum a longe et nos indicamus secundum quod
dixerunt sapientes antiqui. qui experti fuerunt
et inuenerunt sic esse et assimilantur figuris
in tempore. vna magis et alia minus propter
longas reuolutiones cursuum planetarum
qui fuerunt ab inde usque ad hoc tempus. tamen
assimilantur illud quod dixerunt experti fuerunt
sapientes antiqui. illorum temporum figuris et
operibus. Huius operis completa similitu-
tudine in qua non fit diuersitas nec
diuersitas ita quod illud totum quod est in ce-
lo. cum eo toto quod est in terra fit reuersum ad
vnum statum. primum res est que non potest esse. Nec
potest aliquis se laudare quod attingat. nec
sciat rem ex illis que completa attingi
non possunt. nec ex hiis quamuis nequit
attingere vita sua quia vita hominis
determinata est. Haly. Ptolomeus facit
nos intelligere quod res quas attingimus de
hac attingimus consideratione que est certa de-
monstratione. et quod non desinit incidere est
esse nisi quia materia non est stabilis. Vult
nunc magis complanare. nec voluntibus id
dicere huic arti res vel certa remoueat
dicens itaque ea que iudicamus hoc per tempore per
opera stellarum in materia que nunc est inuenta
homines ex certificationibus antiquorum. et non
ab alia parte. Et propter hoc accidit quod est tunc
constellatio et talis materia que assimilabitur illis
que fuerunt tempore sapientium antiquorum vna magis
et alia minus. Et propter hoc reuolutiones stella-
rum a longis temporibus venientes. inuenire
tunc eandem materiam et eandem constellationem. qua-
lem ipsam eandem quam certificauerunt sapi-
entes antiqui. ita quod non sunt magis nec
minus. res est que esse non potest. nec homo tamen vita
sua potest attingere. quia vita est determinata:

ta. Nec propter doctrina altius et propter erro-
res qui cadunt in doctrinis et longis
temporibus non conuenit homini verita-
tem petenti laudare se de re. nisi
ei quod se vult ondere propter eo qui nichil intelligit
sapientum. Et propterea ita est. non est mirum
si aliquis error cadit in volendo equa-
re res. que sunt in hoc tempore in celo et ter-
ra rebus que fuerunt temporibus sapien-
tum antiquorum a tam longis temporibus
usque huc. Et cum ac dicto destruxit o-
piniones antiquorum dicentium quod res omnes
redeunt ad caput temporum certorum. cum ta-
libus qualibus antea fuerunt. nec
plus nec minus. sed eodem modo ipse. et ceciderunt
in hunc errorem propter longos cursus
et multas reuolutiones stellarum et co-
gitauerunt quod sit numerus quibus annorum
mundi et dierum ad quos loca planetarum
et stellarum certificare possunt. Et quando
ille completur. quod omnes stelle erunt
ad ipsum met punctum reuerse. et quod
propter hoc omnes res redibunt. et sunt ta-
les quales fuerunt. et ipsemet in
hunc enim errorem multi alii ceciderunt
et astrologi multi tales. ut albu-
mazar. et alii multi. et tunc intelli-
gens si scimus ad de arrismetica. quod
hic est error magnus. Ego vero studui
per quinque mille quamuis quod hoc inuenirem
numerum scito cum quo possem tabulas po-
nere. vnde quiret dies scire. et illud
non potui inuenire etc. Ptolomeus

Et propter hanc rationem accidit

error aliquando in hiis que debet esse
per eo quod ea per quibus dederunt nobis
exempla sapientes antiqui. non possunt
ad ipsa eadem reducere. sed diuersitate aliqua
pauca vel multa. Haly. Dicit quod hec
verba apperta sunt. et non indiget
gloza etc. Ptolomeus

Tamen ratio propter quam in generando

accidentia que in aere contingunt est graue
intelligere. quia non accidunt in aere
talis apparitio cum tali constellatione
qualis alia vice fuit. Haly. Hic
docet nos ptholomeus quod materia non
est stabilis neque firma. et docet sic per
hac re debere quod se ponit semper in diuersis
modis. incipio enim loqui de eo quod accidit
in aere. quia res est generalior. quoniam in
aere accidunt res multe. per eo quod opera
corpore superiorum non recipiunt semper
in quolibet loco de vna maneria. quia
in aliquo loco erunt motus in quibus viget
propter eorum altitudinem. et propter hoc non
potest aer ille habere calorem sic magnum
aut propter fumositates que eleua

bunt de humiditatibus aliarum civitatis. vel propter corpore fetores mortuorum. Nam hee sunt res temperiem aeris corrumpentes. Et similia que contingunt. Convenit igitur astrologo ut inspiciat in statum aeris antequam iudicium comprimat

Iudicando etiam in nativitatibus que sunt secundum coniunctionem virtutum in qualiter re inveniuntur rationes in aeris non paucas nec bores alios quibus mutant proprietates corp

Haly — Dicit quod in nativitatibus similiter accidunt res multe disturbantes eas ne recipiat de levi opera stellarum. secundum quod aeris convenienciat corpore. Ptol

Hoc est quare maneries formati

dicta magnum auxilium in proprietate generationis pro eo quod aer circudat villa que habet orizontem determinatum si ambo fuerint unius status. quelibet maneries formati vincet et figurando formam generales convenientes cuilibet speciei. sicut est forma hominis et equi et omnium aliorum animalium Haly volt dicere. quod omnia que sunt per essentiam et naturam vincunt in rebus omnibus quoniam illud quod est per essentiam non potest cambiri. neque mutari de sua natura verbi gratia. virtus que est in formate per essenciam est ut faciat formam quemlibet solummodo speciei de qua est. et de formate hominis nequit forma fieri nisi hominis. et de illo equi nequit forma fieri nisi equi. et de ceteris animalibus et similiter de seminibus vegetabilibus et omnibus aliis naturalibus. quia unumquodque corpus recipit formam naturalem quo toti eidem generi est quis. tamen accidentia que contingunt eidem formati. cuiuslibet corporis illius speciei. non contingunt formati per essentiam. sed accidunt et forantur secundum virtutem stellarum in villa et orisonte illo ubi fit. et secundum statum aeris et loci illius etc. Haly

Et loca generationis mutat res

que generantur in illis mutatione non parva. Haly — Volt dicere quod in locis in quibus fiet generatio sic sunt terre nigriore. ob quam generabunt in eis habebunt redire ad generationem ipsam paulatim. sed ad colorem terre nigriore quam qui fuerit de albis Et si homo niger valde generabitur in terra multum frigida ubi sunt homines albi. habebit redire ad ipsam generationem albam paulatim paulatim. et ita contingit in similibus illud idem Et proptera ita manifestum est quod colorem paulatim. paulatim a formate removetur nec in eo remanet. nisi illud quod per essentiam habet et naturam. et hoc est virtus generationis solummodo Convenit nobis inspicere ad generationem cuius est natus. et ad formam unde descendit. et ad locum in quo natus fuit. et post ea poterimus iudicare hoc enim magis exponit in eo quod sequitur Ptholomeus Et cum fuerint maneries spermatis illius generationis unius modi sicut forma hominis. et fuit status aeris circumdantis eiusdem maneriei. accidunt natis diversitates magne in corporibus et spiritibus secundum diversitatem regionum. in quibus nascentur verbi gratia ille qui nascitur in oriente erit diversus in corpore et spiritu ab eo qui nascitur in occidente. cuius constellatio ambarum nativitatum sit una. et hoc propter accidentia pertinentia ad qualiter regionum. que cum spermate cuiuslibet forantur. Maius autem rebus naturalibus inveniemus visibile illud idem sicut habet

Amplius cibaria et mores

quibus utuntur quilibet qui diversi non fuerunt sunt in hoc adiuvat una parte Ptol — Hoc etiam videbis visibile quoniam in moribus hominum inspexeris et in cibariis quibus utuntur sit talia et talis mores et complexiones eorum sicut hominum coleritorum. et etiam illis qui utuntur cibariis facientibus melancoliam complexiones et mores habuerunt versus illos melancolitore. et in ceteris complexionibus ibidem. et ideo mores contingunt qua ille qui moratur et vivit habz cum bonis quamvis malicius sit per naturam habebit versus bonum illorum et contrarium de quibus hoc enim totum et rem propter quam est invenies apperte in libro sapientum antiquorum

Et si se non concordaverint

quelibet harum rerum veniet cum partem cavidantem. pro eo quod virtus aeris est magis quamvis rerum materiam magna valde et auxilium multum magnum ubi res ipse sunt prout sunt. et aerem res iste non mutaverint accidit dubium et error volenti per totum superiorum corpore solummodo iudicare et esse homo qui vellet res scire que per se complete sciri non possunt Haly — Ptholomeus dicit sic. quod si homo non invenit opera stellarum que in aere operantur cum statu convenienti regione. spei cibariis et moribus accidet error. quoniam voluerit iudicare Et pro hoc dixit Aer qui circudat pro eo quod auctor dixit. quod virtutes stellarum generationis et opera sua prima sunt in opere aere Et propterea ita est. manifestum est quod nos convenit. quoniam bene hanc scientiam certificare voluerimus. et per stellarum opera ad rebus generalioribus adiungamus. et quod in qualiter earum inspiciamus bene de modo quod non dicamus de minus. quoniam filius cuius est magis niger quam albus pro eo quod constellatio nativitatis sue demeat. quod debeat esse albus et deinde dicere. quod ille qui vivit cum latronibus est homo pacis pro eo quod sua nativitas sua demeat Sed debemus dicere quod erit minus in aliis ceteris latronibus donec eorum societatem dimittat. et tunc ad naturam suam redibit Et ita debemus facere in omnibus rebus aliis generalibus et particularibus in legibus et moribus gentium accidentibus

Post res ille sicut in hac

manerie non convenit nobis destruere totam hanc artem. propter aliquem errorem qui ibi cadit aliquando. sicut destruere non debemus magisterium marinariorum in navibus dirigendis propter errorem qui ibi accidat. et pro eo quod multotiens accidit. Haly — Propterea ptholomeus incavit. quod hanc artem et conceptum sibi opiniones destruxit Et docuit nos loca in quibus debemus inspicere. quoniam nos bene custodiremus ab errore Dixit in hoc loco in modum conclusionis. quod non debemus destruere totam hanc artem propter aliquem parvum errorem qui ibi aliquando contingit Et ponit divisionem magnam inter hanc artem et magisterium marinariorum Et quoniam bene inspexerimus in hac arte paucis vicibus accidet ibi error. et in magisterio navium multe Et propterea ita est convenit ut sequamur et amemus hanc artem iudiciorum magis quam alias propter magnum proficuum. quod iacet in ea. et modicum errorem qui accidit quoniam bene inspexerimus in eandem

Sed convenit ut eam petamus

et teneamus pro valde nobili quia in ea sunt proficua multa bona et miraculosa Haly — hec proficua quod dixit ptholomeus sunt sicut custodia a nocumentis maiorum ab aere corrupto a carestia victualium. quoniam antequam accidat sciamus res istas etc

Et quod sequamur ea quecumque sciri

possunt per hanc artem. et non querimus similiter velle per hanc artem scire omnia preter ea que per homines possunt attingi Et convenit nos etiam velle illud quod de pertinentia est sua. et quod non applicemus ei illud quod non est de ea Dicit quod hec glosa non indiget etc

Et sicut non dislaudamus

phisicos ad inquirunt qua ratione infirmitas evenit infirmo et statum pertinentem ad eum Similiter nobis non convenit in arte hac renuere quoniam pertamus de generatione. regione cibariis et omnibus aliis accidentibus que contingunt Haly — phisici adiuvat se multum in eo quod res que inquirendo de vita qua usus est infirmus. de loco unde est. et aliis omnibus que in phisica dicta. et de hoc nullus eos dislaudat, laudat ille qui hoc efficaciter inquirit Et propterea ita est in phisica que est res prius. quanto magis in hac arte que est presciendo ea que futura sunt satis patet. igitur miraculum non est si de generatione inquirit et aliis que ptholomeus porrexit etc

Hic finitur secundum capitulum primi tractatus et incipit tercium etc

Venerabiliter demonstrabimus qua manerie poterimus attingere prenosticationes

stellarum. summa quidem totius quod in scire possumus scire scientia que contingunt in corpora quod circudat. et accidens que contingunt hominibus hac solummodo ratione hec accidentia que contingunt hominibus sunt ea que pertinet ad spiritum et ad corpus. et ad virtutem et opera donec a principio Et illud quod subsequitur per opera illius rei que operabitur in eo in aliis temporibus. et res que accidunt extra eas que contingunt cum rebus providentur participationem naturalem et necessariam sic participatio que

e int corpus et id quod lucratur et socia et participacio que est inter spiritum continentem eum et diuitias. et res quas potest homo inde habere secundum ypocras Hali Quicquid est in hoc dicto sunt genera sermonum que ante nos docuit. Nos autem exponere volumus vnumquodque per se. ut hoc melius intelligas id quod dixit qua manerie poterimus attingere pronosticaciones per stellas. wolt dicere quod iam nos docuit. qua manerie poterimus per astronomiam scire res que future sunt. et illud quod dixit quod summa totius. quod scire poterimus sunt accidencia que contingunt in corpore quod creduntur wolt dicere quod loca vnde veniunt sunt accidencia que accidunt in aere per operacionem stellarum Et accidencia que dixit contingere hominibus hac racione solummodo. wlt dicere quod res que accidunt hominibus propter virtutem stellarum non accidunt propter aliud. nisi propter opera que stelle operantur in aere. nos circumdante. et propter commixtionem virtutum stellarum que in aere demonstrantur Et illud quod dixit quod hec accidencia que contingunt hominibus sunt ea que pertinent ad spiritum. et ad corpus et adiutes et ad opera docet a principio wolt dicere quod accidencia que hominibus accidunt non sunt nisi secundum materiam de qua generantur. et complexio que formatur in eis propter commixtionem virtutis stellarum. que fit in aere hora qua generati sunt et id quod dixit. et illud quod hic sequitur propter opera illius rei que operabitur in eo in partibus wolt dicere illud quod sequitur corpus hominis et spiritum propter complexionem quam recepit a principio. quia complexiones que accidunt post ea non possunt in eis operari aliter nisi in addendo in ea solummodo vel minuendo. Et illud quod dixit Res que accidunt ex eis que habent cum rebus predictis participacionem naturalem et necessariam. wlt dicere de rebus que secuntur corpus et spiritum ex rebus que sunt extra eos Et illud quod dixit participacio que est inter corpus et illud quod lucratur et

socia wlt dicere et proponere. wlt corpus viuit et vxorem et filios et sunt res quibus se corpus adiuuat. et participacio que est inter spiritum et conuersacionem et diuitias wlt dicere propterea quod spiritus est conseruator corporis accipit semper quod remanet post illa. et propterea hec eadem remanere non potest quod remeat alia talis sicut illa conuersacio ipsius et spiritus racionalis sicut propterea inter hominem res omnes. et quod lucrantur propter hunc hominem quibus indiget. huius enim scilicet intelligas a pietate quam de filiis habemus. quia naturaliter eos adiuuamus et quia multi vitam habuit per posse diuinum postulando Et id quod dixit id quod in potest habere ex istis rebus quas dixit aliquo tempore et non alio sit est hoc quia homo habere non potest donec sit in etate hec ac omnia que hic docuit nos generaliter ptholomeus et dehinc in antea omnia particularizat quantum ad loca eorum peruenit

Nos autem volumus dicere

id breuiter quod remansit de racione quam incepimus demonstrando proficuum quod latet in hac arte Hali Dixit breuiter quod si totum proficuum quod latet in hac arte totum vellemus narrare racio nimium prolongaretur et

Et incipiemus primo narrare

manerierum et finem propositi. wlt scire volumus virtutem proficui huius artis Hali wlt dicere quod demonstrabit finem proficui quod potest homo de hac arte habere.

Dicimus ergo quod si inspexerimus

in virtute proficui quod latet in ea propter spiritum inueniemus rem non esse que tantum proficiat anime. nec sic sic exhilaret. nec dirigat cognitio scire que futura sunt per hac arte. quia homo per eam res humanas et diuinas attingit Hali Cum sciuerimus per hac arte mores pernetiales per virtutes spiritus propter eo quod sequitur complexionem corporis antequam de illis nulla appareat malicia. poterimus eos dirigere et emendare in medio. quod in ethicis dixerunt philosophi Et si intellexerimus per hac artem quod ibi sint mores boni augebimus et affirmabimus eos magis

et hoc totum in pueritia facere possumus leuius quam in etate maiori. quam modo quales sunt apparebunt completi. quia tunc tunc est eos mutare Amplius quando sciuerimus per astronomiam ea ad que recipienda spiritus est paratus et elongatus. sicut sunt magistria sciencie. aut leges. cauebimus de re ita in qua recipienda est anima magis parata. et dimittemus illam ad quam recipiendam parata non est et ita excusabimus penam et laborem corporis et spiritus. quia frustra laborat quando de re ad quam recipiendam non est anima preparata Nam talia qualia scire possumus per hac arte solummodo et non per aliam. et propterea ita est michi est propter quod melius dirigere et letificare possumus animam quam per hac artem. wlt quod magis proficuum sit potius. quam ea de quibus sumus parati addiscere melius et multa de leui si intimauerimus nos de ipsis Et hec sunt res humane quas dixi. Diuine vero quas dixi sit sciencia vera. quam non potest habere homo nisi qui ad eam fuerit paratus Et hoc scientia vera est. hominem deum cognoscere sicut antiqui philosophi docuerunt ptholomeus

Et similiter profectum corporis

quam per hac artem scire possumus ea que conuenienciam et possibilia sunt causis complexionum. Haly Corporis proficuum conseruare salutem. carere infirmitate et leuare ab eo Et quando in principio per astronomiam sciuerimus cuius complexionis erit corpus. et cuius infirmitates futuris temporibus sibi contingeret Sciemus qualiter preparabimus illud corpus per sua conseruanda salute. et per defendendo ipsum ab infirmitate Et propterea quam est ita nichil est quod magis proficiat corpori quam scire per hac artem. ea que futura sunt ptolomeus

Generaliter autem astrologus

honores et diuitias magis per hac artem denique dicere id quod in philosophia diximus. quod per philosophiam non tenetur populus lucrari magnas diuitias et res tales non tamen propter hoc rectum est quod philosophia dehonestetur Et similiter hac arte non debemus dehonestare nec dimittere alia proficua magis que possumus in hac Haly wolt dicere quod philosophia non habet per naturam, quod det diuitias magis sicut. tamen per hac peruenit homo ad sciendum vias quibus melius potest lucrari Et arts ista non habet per naturam sui sed per ea facienda potest homo sicut ad diuitias magnas peruenire. quia docet homines res facere quibus se multum adiuuat in lucrando honorem et proficua multa. propterea non queritur dehonestare ipsam philosophiam in hac arte. eo quod per se magnas diuicias non dat statim. nec quod homo diminuat honores et proficua magis que fieri potest corpori et anime prout dixit ptholomeus

Et generaliter dico quod tu de

leui intelliges quod illi qui dehonestant hac artem dicentes quod in ea sciencia non est proficuum. via veritatis non tenent. et quod cecitas qui dixerunt qui dixerunt quod nullum est proficuum in sciendo res antequam sint verba vacua et sine discretione dixerunt Haly wolt dicere quod illi qui dixerunt quod in sciendo futura non est proficuum non bene inspexerunt in verbis suis et laxaverunt verba qualia acciderunt eis et non cum racione determinata ptholomeus

Nam omnino conuenit nobis scire

res futuras quam nisi eas ante sciuimus et preparauimus nos in eis possemus in hora ventura intrare que faceret possem pacem vel in hora supremeat

lex in diuitiis... ad diuitias et honores

11

tale gaudium uel tristicia que facit
illud idem Haly Hoc videmus
visibiliter omni die et nos percepimus
homines qui thezaurum habentes subita
sibi perceptum invenerunt ex quo perdiderunt
sensum propter nimio gaudio quod nunquam
retinere potuerant. Sed fuerunt per-
diti hac de causa et alios quibus
hora supervenit res bona sic fuerunt
territi quod sensum per motum nimio perdi-
derunt. tamen ille qui futura perscit post
non amittet sensum. sed remanebit in
memoria sua firma. Hoc enim perfi-
cuum habet homo de hiis. vnde liberari
aliquo modo non potest. pro constellacionem
hic demerans quod forte est specialiter
fuit quod preparacionem aliquam valeat liberari
est perficuum multum magis

Prenosticacio tamen mutat ipsum

spiritum paulatim paulatim per redu-
cendo ea in mente que futura a lon-
ge multum et apparent ea sibi. Et
si foret presencia mansuete multum et
sine impetu Haly Vnde venit
hora rem futuram omnino quod deesse
non potest reducat eam in mente sepius
[illegible] in ea et non superveniet impe-
tuose Sic de morte que se apparet
omni die Similiter quando aliquis
perscierit aquas inveniet uel liberabit
autem aliquo tempore cogito co-
gitabit in eo spacio quod eam custo-
diat. uel via [illegible] est habeat. Vnde quando
sunt insperatis in talibus particularibus
invenies prout dixit Ptholomeus
Et postquam sit magnum iam perficuum
in sciendo que futura sunt ante quam fiunt
pro plaudiendo (?) voluntatem Et sunt multa
in hiis per re quibus homo liberari non
potest et eo magis si possit preparacionem
aliquam liberari dictum eorum qui dixerunt
in sciendo prenosticationes non esse perfi-
cuum non est verum etc.

Sed postquam hoc non queritur nec

cogitemus quod anima que accidunt hominibus
per corpora celestia sunt necessaria ut sunt
divina que homo removere non potest. Haly
Vnde dixit per corpora celestia volumus dicere
commixtiones que fiunt mediante nobis cum
dante obscuratis circulum stellarum. Dicimus
que est multum rerum diurnale et aliarum
est quia res diurnalis non potest illud quod
a deo provenit disturbare et ideo non
potest aliquis liberari Et res autem non sunt
ita Haly Ptholomeus autem dixit per
hoc dictum quod tu non debes ut omnia
opera stellarum sint semper necessaria
ut divina tamen eorum sunt quaedam talia
et eorum que possunt mutari Et unde
homo liberari potest Et postquam ita est manifestum
est quod quando sciremus res que possunt
mutari quod non poterimus preparacionem
aliquam custodire et magnum et multum
perficuum est huius artis Ptolomeus

Omnino scire nos convenit

quod celestium corporum est res divina quam
res de mundo nequit modo aliquo disturbare
quod est necessaria et in aliud esse non potest. sed
mutaciones rerum terrenarum sunt naturales et quan-
tibiles recipiuntur res primas a celestibus
corporibus in modo accidentis et rei semper
[illegible] Et vna pars accidentium hominibus
contingentium provenit propter pestilencias genera-
liores et non accidit ex propria natura qua
vnaquaeque res habet per se Sicut contingit
quando aer corrumpitur corruptio fit magna
quam vix possunt se homines custodire
quin multi moriantur eorum Sicut propter calo-
rem magnum aeris propter aerem vel putrefaccionem
propter malos ventos qui perire faciunt
multos in mari quia semper res maior et for-
cior debiliorem et bonam superat. Ac-
cidencia vero sunt aliqua contingencia ex complexione
naturali et propria causata propter aliquam mutacionem
contrariarum mutacionum Haly Notum

Hoc dictum est amphorisma vnum et
eius glosa est hoc non motus stellarum
et virtutes que contingunt quecumque cum
suis motibus in terrenis sunt res ne-
cessarie et de facto dei quod mutari distur-
bare potest nec est res que mutari seu quanti
possit aliquam manere seu modo equaliter
res terrene recipiant opera suarum virtutum
et res naturalis et corruptibilis quando hee res
terrene sunt subiecte per se et retinet opera
corporum celestium in modo accidentis et in
modo singule sic res diminuta magis opera
recipit a perfectiori Et sic lucem recipit
diaphonum quod per potenciam a diaphono
quod est peractum. Hec autem verba demonstrant ma-
gnam potenciam ptholomei in sciendo divina
et naturalia Et omnia verba sua aperte
demonstrant sapientiam et posse suum in loquendo
de omnibus partibus philosophie Et illud
quod dixit quod aliqua accidencia contingunt hominibus
propter pestilencias generales et vniores et
non ex natura propria quam habet vnaqueque res
vult dicere quod quodlibet corpus rerum naturalium
recipit in principio a virtutibus stellarum
et propriam in omnibus suis mutacionibus
Et quando contingit per stellas res propriis
generaliores et maiorem virtutem quam ea que
pertinet ad quamlibet rem particularem
et ipsa generalioris et maioris virtutis
destruit accidencia particularia Et plus habet
posse omnia ipsa mutandi. Sic accidit
in temporibus quando aer mutatur quia nos tunc
datur mutacionem talem quod vix se aliquis
ab eo potest custodire quia nimium est
calidus aut frigidus uel putrefaccione cor-
ruptus quod in multis locis mortalitatem facit
Aut sic accidit in exagmine (?) plus ubi mo-
riuntur gentes multe Vel quod eveniunt
magne inundaciones aquarum quibus multi
pereunt Et ptholomeus in talibus

qualia hic reddit racionem quare est. propter eo
quod res maior vincit minorem et for-
cior debiliorem Et dixit accidencia per-
tinencia ad quamlibet rem sunt quod ea reci-
piunt per naturam horam quando generantur a corpo-
ribus celestibus mutant cetera per graciam
Et postquam ita est manifestum est quod omnia
terrena non recipiunt opera stellarum
necessario de modo quo mutari non possunt
ex eis tamen sunt talia et que ex eis que
possunt mutari et in talibus scire
prenosticaciones est perficuum valde magnum

Et postquam hec sunt sicut

proximo Vnde intelligimus in re-
bus omnibus tam universalibus tam par-
ticularibus quibus accidencia contingunt si
res prima forcior et maior fuerit
quam res alie contrarie sine dubio ne-
cessarium est ut maior sit permanens
et que sic non fuerint. Sed ambe sint
in debilitate equales prout de levi cum
aliqua preparacione mutari Et si accidens
contrarium non venit prima natura sequitur
Haly Vult dicere quod opera
que operantur stelle in terrenis tam
universalia sicut et particularia ea que
sunt propria quamlibet per se. Vnde manifesta-
tum sunt in ea hoc ea que fortis fa-
buerunt permanens esse oportet Ptolomeus
dicit autem quod in hac prenosticacione sci-
enda hec homo. Et quod blanditur volunta-
tem. ne si res ipsa impetuose con-
tingat. que vero habent gracia equalia
in virtute possunt mutari deleniret
primo eorum preparacionem aliquam de-
mari Et si in hoc preparacio non
fecit accidens eveniret quod primum
principium demonstraverat

Hoc autem erit necessitate et

non necessitate magna Haly
Vult dicere opera stellarum que habent ma-
gnum contrarium in virtute non sunt sub

ad nos nisi ueri te mag quia
si faciet praeparationem deuiandi ea
que non sunt necessaria ut contingant. et in
hiis scire pronosticatores magis est proficuum
quia malum in modo quod non
uenit poterimus deuiare. verbi gratia quando sci
emus quod virtus Martis faciet aliquam
infirmitatem de colera in capite vnius
nostrum huic obuiare poterimus temperando
coleram et complexionem suam cum
frigidis et humidis temperando. Et
quando hoc fecerimus poterimus illum ab
hac egritudine liberare. vel si acci
derit erit pauca multum in re eius
quam si nos non hoc fecissemus etc.

Hoc idem uidetur accidere in

omnibus aliis huius pertica naturalia
que non aliquorum lapidum est quod ve
getabilium animalium volucrum et in
mutatum operari rem aliquam necesse
sit quod aliter esse non potest. et eorum aliqui
operantur. sed nisi res habuerit
contrarium operantem. Haly. Dicit quod
hoc quod diximus non est in operibus stel
larum solummodo. sed est etiam in operibus rerum
aliarum naturalium. quia nulla rerum operi
suo habet rem contrariam quod possit eam
disturbare sic de igne magno
qui cadit in herbas siccas. aut
de corporum ictu multum forti uel ma
gnis et profundis vulneribus quibus
hoc alterari non potest. aut de forti
apparatu infirmitatis magne. vel de
infirmitatibus periculosis et fortibus
multum nam quamuis hiis sunt aliqua quod
homo non non preparationem quam faciat li
berari potest et illud accidens disturbari
Ptholomeus autem adduxit opera stel
larum et opera rerum terrenarum. ut
melius intelligere nos faciat. quod hec
ambo sunt res naturales et quod per mi

xi. Aliqua tamen eorum sunt que nullo disturbari
non possunt. Sed expedit ut sic ordinet
eorum sunt quae sunt. quidam quod ea contrariare potest

Conuenit enim ut hoc modo intelli-

gat illi quod de hac scientia scire voluerunt
que sunt accidentia hominibus contingentia. et quod prouideant
uidetur secundum naturam. non respiciatis
ad opiniones vacuas in suis iudiciis
Tamen quemadmodum sunt. quia sic hoc nequit modo
aliquo custodiri. pro eo quod cause quae
veniunt sunt multe fortes et magne
et eorum sunt diuersae maneriae quod possint
mutationem recipere. secundum quod plurimi dicunt
intelligere de infirmitatibus quae corporis sunt
mortales nequientes habere remedium
et quod earum per medicinam remedium pos
sunt habere. Haly. Illud quod dixit
quod iudicet primo secundum naturam. volt dicere
quando non uidelicet quod inducit. sic in
hiis. que mutari possunt. secundum quod res natura-
les mutantur et non contra de re. quod
omnem esse decet. et remanere non posset
nisi de hiis que veniunt per magnas
multas et fortes causas. Nam de talibus
iudicatur quod omnem modo contingent. Et id
quod dixit. eorum esse maneriei quod
mutationem possunt recipere. volt dicere. quod
eorum sunt quibus possumus. a que custodia
liberari. eo quod debili causa proueniunt
Et in talibus debes dicere. Istud erit. nisi
adhibeatur ibi custodia. Ptolomeus autem dixit
Sic physici puto scire de infirmitatibus
que sunt mortales et que liberari possunt
per medicinam. Et volt dicere quod astrologus
que ex operibus stellarum sunt necessaria. quia
nullus liberari potest et hic per se mediatare
a parte vna. et ab alia. quibus liberari potest
Sic faciunt boni physici. quia quando videt in
firmitatem. que curari non potest. non intromit
tunt se quo volunt immortale laborare
Illa autem intelligunt. quod liberari
potest. apponunt ibi mederi et curant eam

Amplius in hiis que possunt

mutari queret ut iudicet isto modo
quo dicam. verbi gratia. Sed aliquis de na-
tiuitate aliquem iudicauit. Debet dicere. si
complexio fuerit huius maneriei. et
aer prius mutabitur hac maneria
de modo. quod sic complexio mutabitur mutatione
ad magis. uel minus. talis infirmitas
cadit. prout dicit bustaud si infirmitas
fiat magis. vel hoc nullus prius habet
habebit. Aut sic et ille qui nos in
minerius. quod adamas trahit ferrum si
tamen illud ponet et quamquam diuisa
fuerit necessitate nescierit quod in ea
non operetur res contraria que defendat
ipsum omnino non contingat et primam naturam
sequetur. Et si eius suo contrario apponetur
ibi custodia nullus non augebitur
nec putrescet. ut lapis adamas si
vngatur aliis trahit ferrum
volt dicere quod astrologo conuenit ut faciat
res praesciri que per opera stellarum mutationem
recipere possunt. que vis sunt earum que contrarium
habere possunt quo disturbentur. Et ille
qui hec iudicat apponit ibi custodiam
et temperet eas eius suo contrario sicut
faciunt physici. quod si non medicaret nullus
posset putrefieri et hoc inde mori. Aliud
vero quod dixit glosa non eget etc.

Hec eadem que diximus vita-

re possumus quod non veniunt ad tres status
contrariando ea secundum naturam. Et per iudicia
intrinseca ita erunt res ille. Si homines ne-
scirent accidentia que contingunt hominibus
vel si ea scirent. et non preparauit re ali
quam. qua ipse haberet accidet nobis omnibus
secundum quod euenient ordinatio prima nature.
Sed at scita fuerit antequam euenient
et preparauit aliquis scies dare reme-
dium non accidet etiam. si acciderint erunt
res modica. Et quod dixit

ut eadem que diximus que rebus istis desecundum
potest dicere maneries medicaminis quibus
mutantur opera rerum naturalium pro ... quid
quod est in eis hoc eodem modo sunt quod
operibus celestium corporum que remedium
possunt habere. quando sic corporea terrena
rem primam sequuntur nisi aliquo opere re
sistant. Sic opera celestium corporum
opere primo non sequuntur. nisi contrarientur
opere aliquo. uel medicinentur. eius si
medicabitur aut destruetur in totum
aut non. Vel si fuerint erit inde
modica res multum etc.

Et possum hec partibus est vna

et eadem in rebus vniuersalibus et particula
ribus. mirandum est qua ratione contingit
quod homines nesciunt ea que futura sunt
in rebus vniuersalibus. et non praesciunt preparationem
que cooperantur contra ipsam quam preparare
ob ut plurimum cognoscitur de vero. quod scire
potest annui tempora et nubes stellarum
fixarum. et figuras lune inspiciunt mul-
tum in eis et custodiendo se ab eis
que accidunt preparant res frigidas
in estate. et in hieme res calidas
et student adducere complexiones temporis temperate
Simile qui inspiciunt ad nubes stel
larum fixarum. qui custodire se volunt
a rebus que accidunt per mare. Simile
de bestiis in principiis quando masculum
femine et in plantandis arboribus
inspiciunt ad figuras lune quando est
plena aut minorata uel aucta.
Nec minus vllum videmus quod hoc eueniret
nec medium esse dicetur. vel quod
esse non possit. aut quod magnum
proficuum non adducat. Sed quando
aliqui dicetis in particularibus. quod
homo nequit scire ea que ibi accidunt

ex hiis que ppa sut calid. coplexioi
rerum. sic q frigus magis uel min. et
similit calor. et q ho no potest se a
particularib custodire Et potest
maltu e. q asse dicat ut calor aug=
mat infrigidabimus corpora nra
Itaq non hebimus calorem sic ma
gnu. qn eueit hoc ide poteimus
augere calorem. ita q maior eit hac
eadem racon Com hec
oia vera sut Amphorismus vnus
volt dice De pagni vtre e vna
et eadem in vlib sic particulaib
sic aut nos docuit in opib stellarum
q mutacom tempus sui dz homo
mutari qua zon eueut homies
sic ignoti oms q ho scie nequeat
ea et que futura sut anq sut in re
bus vlibs sic sut anni tpa. et ea
q sciut pastores laboratores. et
maximari etaa q dixit. et videt
q in hiis sciendi aucsm eueient
iaz magnu pficiu p custodia
q ibi adhibetur Et simile accidt
in particularib si adhibeat ibi cu=
todia. q qmde in particularib faci=
lior e. sic ad pt face magis ho. h
enim vo totu huius dicti ptholomei
recuptu. quia aliquantulu clausu e
volo melius exponere ipud tibi. Qd
aut dixit studiu ihe complexioz
ad tpamentu e. vult dice Q rex
fat qmlz tpet omnia tpa anni p
cosuanda salute. Tu aut facis
veite huius p libros phice. qui
locut de gubernacon sanitatis. Et
id q dixit in pricipiis ponendi be
stias masculs sic femie et in pla
tandis arboribus q inspiciunt figuras
lune. volt dice Illud quod faciut

Sapientes laboratorum et pastorum. cung cti
tudine scies a libris agricultur et nubiu.
Et illud qd dixit ppete complexionis
rerum de addendo in calorem uel frigus
vult dice de quucion q fit pp quuctioz
vtutu stellarum quia sp auget in v
tute solis et minuit de ea. Et
illud quod diximus simile possimus
adde in calore hac zon eade vult
dice. q sic possum minue de calor
p ea q faciemus et in frigore illud ide
Ptholomeus
Causa tn huius erroris e
igitas sciendi particulaia anq
sit. p eo q hoies vtut hoc parum
valde Com Et q vo ppt qua
aliq sut ignoti. q particularia anq
sint neque ea ho scie pt pp quuter
sciendi pnosticacos particularium Et
qz ho hius tm qzbu vniusalibus
non vtimur zc Ptholomeus
Ita q pp hunc errore hoies
de particulaib nichil credut quia
illud quod ht in se vim contrarietate
requirit ut pluim inuenri sic uis
cuius pnosticatos sut compute. vn
hec res q complete inueni no pt
Com Dox nos p hc dictum
q vo quitate pnosticacomu particu
larium e. q qmixtio. q fit de rebs q
rijs intelligi no pt deleri pp quie
q e in ea. et pp hc dure ut ho sciat
ea complete zc Ptholomeus
Et qz ne pme altioes sut
et disturbatom no recipiunt sui motu
crediderut q oia fiut in mo reru
q mutari non possut. nc ho ab illis
se custodire pt Com Sed quia
stelle sut altiores q mod tota. et
sue vtutes sut fortes sic quia vicut
omes alias vtutes et distbatz ali
qua non hnt sui mo ib. crediderut
multi q earu opa sic quiti. nc mutari
non possent ut ho se custodire pt

ab eis in mo. q sut necessary sui
motu hec aut credulitas vera
esz si ma reciperut opa no cerci
pot opera si in eis aliquod fuerit
contrariu quod stellarum opibus sit
equale Ptolomeus
Pro etiam q prenosticacio=
nibus crediderut na liz planu
erret in eis illud tn modicum qd
vim recipit in illis de ine debet
diligi et pquiri quia zon inuenit
p custodienda salute Et si p hc
nequeat oms hoies custodiri
Nec si toti custodia toti qplede
tu saluti custodia aliquorum corum
et quiqm modicu sit quod cu
nec illud melius pquiramus et
paueremus scie ac teneamus p re
bona mag et nobili valde
Com Dicat simile Teneo que=
mee q qmqm iti qsideraces in
rebs pnosticacoms astronomie
errat multu illud tn modicu ce=
titudinis qd e in eis diligere
nos multu quet et paucare
de illo de mo quo facis in cus=
todia salute Et licz in eo qd
facimus no iaz custodia p toto
pplo qzta q illo modico sit aliq
custodiri queuit. Et illud tene=
amus p re nobili et bona valde
sicut tn sit paucu p hoc enim docuit
dox nos ptholomeus q nobis quet
ut multu sequamur hac arte qzuis
ipius sit modica ceitudo no pro
quia ia pbauit et demeauit nobis
q si in ea qppsuerimus hn inteuz
quicquid inuenimus in illa videam
ceu scuto nisi forsitan aliqn de tar
do in tardu. ppt errorem aliquem

Assimilat em sapientes
de egypto qui mag huius artis do
cuerunt ponebat phicaz cu p=
nosticacionibus astronomie in omnibus
libris suis. pro eo q res istas in hac
maneie fore sciebat. et non
adiuxeint hoa vna artes vtutu
cu medicamine phice pluebant=
do a pestilenciis venientibus a pte
celesti corporu. sin pntibus uel
futuris uel vlibus nisi quia vide
bat q p illud factu no damna=
rent res. nc pestilencias ipas
reciperent Com Jam docuit
nos opera stellarum vlia uel par
ticularia possut ppacon mutari
uel passinando hoc accipit testimo
niu ab aliquis illis q h docuerit
hac arte Et isti sut antiqui sapie
tes de Egipto. na isti sic audimus
docuerut hoies scias oms et
messes Et hoc affirmat sic plo
Et dox nos hoc idez ptholomeus
pro q sciebat sapientes de egi=
pto dicens. q ipsi rete sciebat
omn ponebat phicam cu pnosti
cacionibus astronomie. p eo q sciebat
res istas de maneie ita fore.
volt dice q qui sciebat. q per opa
stellarum mutari poterat posuerut
opera phice cu opibus astronomie. ut
p phicam et p remouerent dam=
nu. quod veniebat p stellas
Qz aut dicat Nisi quia tene=
bat q p illud factu no dampnaret
res. volt. dice. q sapientes illi
posset res tuenas ab opibus cele
stibus liberare p qmixtios et p medi=
cacos et res vtutes habetes q
ponebat ad colla et in vely
Et propter hc posuert

res vim habentes contrariam
huic nec in secundo gradu virtutis
masi Vom wlt dicere quod sapi
entes de egipto posuerunt opera
stellarum in primo gradu virtutis
et ea cum quibus contrariari possunt
in secundo gradu etc.

Et posuerunt virtutem pro-

fundam huius artis in primo gradu ad
virtutem pronosticationum quas in
libris de phisica notarunt ut
scirent per stellas status complexio[num]
temporum infirmitates contingere dentes
in operibus celestium corporum et ea que
advenient eisdem infirmitatibus
pro eo quod ex rebus istis cognoscerent eo[rum]
mixtiones quas haberent ut
plurimum. quoniam omnia corpora omnes
infirmitates unius status esse non
posset et unius temperamenti et ut
scirent bene phisicam secundum ea que conveniunt
corpori et infirmitati curiatur sanum
ad manualem [?] convenit custodiri
custodia convenienti eidem et non
incurreret infirmitates istas venien
tes tali si medicina in qua
errore vel defectu non esset et ut
deriva illa ad finem congruum perve-
niret Vom wlt dicere quod
hoc dictum quod sapientes de egipto qui
cognoverunt quod hec ars multum ad
phisicam se tenebat involverunt
unam partem unius in libris suis de
phisica ut scirent per astronomia com-
plexiones que presentes sunt taliter et ea que
accidunt in aere quibus mutatur cor-
[pus]. Et huius accidentia pervenire convenientem
bene ipsis. Et aut dixit pro eo quod sciunt
res istas et commixtiones que accidunt
ut plurimum et aliud quod dixit. wlt

dicere. Et quod inspexerunt quod corpora
et infirmitates sunt diversae secundum multarum
manerierum inspexerunt in hac arte
perficiendo accidentia que contingunt in aere
et licet sint de phisica sapientia
et commixtionibus convenientibus taliter accidentia
Et per has duas artes magnam
habuerunt virtutem gubernandi et cus-
todiendi salutem corporis secundum medi
cinandi infirmitates qualescumque
contingerent. Immo quod ibi error non accide-
ret defectus in opere suo. Hoc enim don
dat nobis perfectior et convenienter magna
sapientium antiquorum de egipto. et quod
erat magis sensus. Et bene credo quod
Ypocras et Galienus et omnes phisici
veteri tenebant hanc viam quoniam invene
nimus in libris suis quod nos praecipiunt
in talibus mentem apponere etc.

Hec autem sunt que generaliter

proponere nos querebat Vom wlt
dicere quod quicquid dixit a principio usque
huc est res quam homo intelligere debet et
in ea inspicere et sciat quod sunt dicta genera-
lia. Et propter hoc melius intelligatur parti
cularia huius artis etc.

Et nunc volumus in modo intro-

ductorum dicere ponere quod diceremus
in Vom wlt dicere quod ea que in hoc
adhuc mansera sibi dicebat sunt re-
gule et radices huius artis tales
quod quoniam qui intelliget bene per quas
parte huius artis voluerit scire poterimus
expedite. et liber iste introductorius
est totus quo huius artis ob intelligere
rationes etc.

Incipientes loquamur de operibus

que faciunt mutationes propter res celestium
Vom wlt dicere quod incipiet
regulas et radices pertinentes ad
complexiones corporum celestium. id est ad complexiones separa-
tim per se et quod ob partes huius artis que
de hiis rebus sunt bene componuntur etc.

Ut sequamur et nos sapientes

antiquos qui hoc ordinaverunt

naturali ordine. loquimur primo de operibus
duorum luminarium et planetarum erra
ticorum Vom dicit quod conquod.
wlt dicere in hoc libro et secundum probationem
et verificationem sapientium antiquorum
et sicut comperti sunt. quod quero per naturam
solummodo ea admittere que non nos con-
venirent Nam incipit a duobus lumina
ribus et in planetis erraticis. pro eo quod
eos invenit maiorum operibus in terrenis
quam omnia corpora celestia. quia sui mo
tus semper sunt diversi per naturam et multarum
mutationum. sic terrena sunt et magis
confusionis. Et quia per hoc possumus
pervenire ad sciendum virtutes aliorum
celestium corporum. hic enim finit res
quas dixit in hoc capitulo Et querit
ut omnes res predictas teneas presentes
in tua memoria quoniam quoniam unumquodque
quibus dixit cum legeres et intelligere
poteris quicquid wlt dicere. quod in animo
id dicit. Et hec intelliges si sic fe-
ceris. hic autem complere volumus huc
usque tractatum de gloza. et incipi
amus secundum tractatum gloze. quarti capitula
prime partis Ptholomei. pro eo quod usque
huc erat totum unius rei. et hic in
antea de aliis loquitur ratione etc.

Secundus tractatus glose haly
super primo [?] tractatu libri quadripartiti ptholomei
et est haly commentator

In primo tractatu glozam eam
que proponimus conveniunt probationibus huius
artis. et in hoc alio dictam glo
zabimus ptholomei, que di
xit in quolibet placito per se et proba-
bimus quod in hoc est opinio sua maior
omnibus Et scias quod numquam aliam glo-
zam invenimus in hoc libro. Credo
tamen quod si gloza non dimisissent eam ali
qui antiqui sapientes sed numquam ad nos non
ad terram meam pervenit. Moneo quod ut

referas deo gratias quod verba huius boni
viri sit clausa dignum est aperire nobis
veritatem si in istis verbis meis aliquem
errorem invenimus. illud tu digne decli
nare imponas nobis culpam. quoniam non
est homo qui omnes errores possit vitare

Capitulum quartum in sinendo naturam
luminarium duorum et quinque planetarum
erraticorum prius per primo partis

Hoc est capitulum quartum
in quo loquimur de virtute
luminarium et planetarum
erraticorum etc.

Ptholomeus super eo toto quod in suis li-
bris loquitur. tenet viam quam tenuit
Aristoteles in illis quos fecit. Et bene ap
paret quod ptholomeus erat unus ex
philosophis quidam sunt audaciores. eo quod
discipulos suos eundo docebat. Ista enim
docebat manifestiora prius. quam ea que
fuerant magis clausa illius rationis. Unde
quia ptholomeus erat de secta ista
incepit primo a duobus luminaribus. quoniam
eorum opera sunt visibiliora et ma-
nifestiora. quam opera aliorum. Post modum
locutus fuit de quinque planetis erraticis
eo quod eorum opera in natura manifestiora
sunt quam aliarum stellarum etc.

Cognita res est quod opus solis

solis est calefacere et dare aliquantulum
siccitatem Et hec opera magis per
sentiuntur. et levius scita sunt omnibus
aliis propter magnitudinem solis et
manifestam mutationem. quando tempora an-
ni faciat Et quoniam magis accedit con
medium capita nostra magis calefaciat
Vom Quod dixit Cognita
res est de opere solis wlt dicere
quod manifestum est cunctis hominibus de mundo
qui aliquem sensum habent. quod solis
est opus calefacere multum. et aliquantulum

desiccare. Hec enim e sba caloris na
lis q e in mudo. Et hoc e electiu igis
Et scire potis qnto magis ea capi
ta mea venit tato magis calefiat
et calefaciendo desiccat aliqualiter
eo q expurgat humiditates extrahendo
eas a corporibus aialium sic dixerunt
phi nales et Galienus pbauit q
omes nales vtutes tali calor quales
e complexio ipa sba. sua oia opera
operant. Ad aut dixit q hic opa
ipse sunt magis sentita et leuius sata
ut dite q sensa sentiunt opa sba
magis qm aliaz stellarum. et intel-
ligit hoc q e. sic spa sentiunt le-
uius qm intelligat illud quod de
alys planetis inspicit. qz nd compe
dit. ut inspiciat multu. qm res
visibiles e maxa. Et ptholomeus
reddit rom quare hoc magis in
sole qm in alys stellis apparet
dicens q e pp magitudinem solis
et pp mutacoes que p ipm appareant
in quatuor anni temporibus. tamen
quod facit magitudinem. dixit eo
q e maius corpus. q sit in toto mudo
q scientia sit sic in 7o ea Alma
gesti pbatu e. Et pp hoc quet
q eis vtus maior sit cunctis alys
vtutibus omu maior stellaris d mod
nam vtus cuiuslz corporis sue silis e ma
gnitudini sic pbatu e in natuis. Et
hoc intelligimus ab eo quod apparet
de opibus solis in tpibus anni. Ptho
lomeus aut reuertit pluries ad lo
quendu de opibus solis et in sba
sua non loquit. nec intelligere nos
faciat. q stellarum opa que ad
nos puenint sunt vtute opatois
solummo. Et nd pp qualitez sbarum
earu q sunt de natua opm. qmlo-
q de hoc nd e huius scie. s natue
Nam in hac scia non habemus

inspicere si e ppt qualitate ne. aut
ppter opus in amici tu bn apparet
ron vere ptho mei. q eius opiu tu
illa Aristo vna erat ut sba omi
celestiu sit essetie nd calida nd hu-
da non frigida. non sicca. Ptho
lomeus aut qe in hiis q dixit de sole
dorz nos regulas. qtuor. vna e
generalior soli. et alys stellis omnibus
Et h e q vtus stellarum sequit
corpm suoz magitudinem sicut demra
tom dar leue est. Ita q pxim
omes stelle sunt vnius sbe gnalit
quet. ut res ob q dcte sint de hac
sba dicte sunt et de speris et psois
cuiuslz. Et id pbatu erat hoc. q
sba opat in terreis opa q sunt vnius
ne gna. Et sol e de q spebus
huius gnis. Et eius vtus magnitudine sua
sequit. Per p modum quet q vtus
aliarum stellarum vel spere huius generis
sequitur corporum suoz magnitudinem
hec vo spes. sunt omes alie stelle. Sca
e secunda pxim vtus solis maior alia-
r vtute stellarum quet ut de vets
q sunt int nos heat ea q ptinet ad
talez vtutez sicut e Regimen. regis
nobilitas. posse bn apparet aptare. mag
tudo corporis et mixtus. et sm hac
rom quet ut quelz aliaz stellaz
heat res tales quales ptineat ad
suaz vtutem. Tertia e. q sol
eo q multu calefaciat et exsiccat
modicu. Idonet sic diximus in pto
tractu. q opa q faciet in corporibus
et moibus aium aialiu sit queniencia
huic complexioni. Et pp hoc contingit
ut heat cor et eius venas. calorez na-
lem vital. etate iuuentutis. et de
opibus suis ut sit liber et expeditus
et intelligens diliget limpiditatem

lucidu et omem rem claram. Quarta
regula e. Ea q qta sunt sba de hiis que
dicta sunt in alys tribus regulis
sic e bo voluntas. diligere. ludere
laudare. quod e res. que sequitur
limpiditatez et intellectu. Ad
aut inspexeris in istis regulis quor
d omnibus rebus alys p quas sciu
res omes q sunt in sole Nam sm
hoc qt. ut de mineris heat iacintu
preciatu et auru de alibus plate
nobilior q in eis sunt. Et pro eo q
vtus maior e. et fortior. quet. ut
sit maior in rebus omnibus opator
q omes alie stelle heant par-
ticipatom cu eo in opere

Maior enim vtus lune e hu-

mectare. pro eo q e multu cca terram
et ppt fumositate frigidam q pcedit
eleuat a tra. Et pp hoc ad talem
statu mutat corpora. ma ta. muta ones
q facit mutari et putrescere corpora
ut plurimum. Et hec est cu sole parti
cipatom modicam in calore. pro eo q
recipt lume ab eo r. Haly
pxim docuit nos q vtutes stellaz
corporu suoz sequunt magnitudine et corus
lune paruu e. sic in Almagesto mrat
et eius sequit opus solis in pte vna
Et hic. q e hoc pro eo q e multu cca
terram et puet ad nos eius vtus angz
mutet. Et pp hoc apparz eius opus
visibile. q trahit humores terre et
corm eu sequntu. Et pro eo q hz lu-
cem a sole opat in terreis calorem
modicu acciden. in quo fat putrefe
et mutari humores qntes in his corpo
ribus sic qusum e in physica et na
Et maxime e q luxe fat calorez. Et
pe hic pbari p specula que comburunt
et similia Et qz luna lucez hz a
sole quet q hz modicu calore quid
fat sic patens Et hoc e illud. quod dixit

dicit Ptholomeus Et quia hoc nd
intellexit Albumazar. credidit q
erraret in dicto duas. quo pt fumo
sitas humida ad lunam ascendere
cu fumositas nequeat ascendere
vlt 16 stadia Et luna satis longius
e Ergo vo risi de ductis talibus qua-
lia dicet sunt. Et dixit quale. non
intellexit hoc Quia ptholomeus
noluit dicere. q fumositas huida
ascendat hic ad lunam Sz dixit
q ascensa fumositate huide qui
e vsq lunam docet nos eleuat
humoreis terre et aliorum corporu
ad sequendu sic adamas trahit fer
rum Et pro eo q dixit. q homines
intelligunt. q a motibus ruiorum
maris. et humorum corporu. suffit
in hac rone dixisse. q ascendit fu-
sitas ad partez vbi e luna Et pto-
lomeus dedit nobis etiam reglas tres
de luna Prima e q vicina e que
cca terram hz magis opus pro eo q
ad terram puet. Aliquam heat pmutai
Ad aut regulam ipam adiunges ei
q dicta e de magnitudine corporis inuenies
viaz sciendi pvirtutes stellarum
Sz que fortior. et que debilior e.
Et pp hoc sciemus ea q ad ipas
ptinent sm vtutez earu Et
cu has res duas adiungeris. quet
ut luna res heat que sole sequu
et sunt in sco gradu ipius vt g
si opus solis durant annos. opus
lune durabit menses Et si sol ha-
buerit auru. luna habebit argetu
Et sol hunt auc. luna habebit pnce
Et si sol habuerit reges. luna ha-
bebit hereditates sua regna q secun
fare ad vtutem solis Scda e
qr pxim luna fat huiditatez p
accns qt ut luna heat aquas
et omes alias huiditates. et ea
q veniunt p eas. sic e sicca modicu
que semp humiditatez sequit
Tercia regula e. q luna prius
calefaciat paru parcius qt ut fat

mutat et putrescere. et quod habeat opus et status quemetes tali rei. Et ptholomeus non nominat Regulam acceptam a motibus stellarum pro eo quod est res manifesta. hec autem res est in sole pro eo quod motus omnium stellarum sequuntur motum suum. quasi quod sit princeps super omnes stellas. et in luna est. pro eo quod in qualibet quarta applicat omnibus stellis. quasi quod habeat virtutem applicandi virtutes aliarum stellarum cum sua. et propter hoc quasi quod virtus solis et lune. dominatur super virtutes aliarum stellarum Et quia luna festina est in suo motu. quemet ut habeat de tremis ea que pertinent ad rem talem sic nudus cursores et fere quintios. Nam queat ut sit inspiciatur in omnibus rebus pertinentibus ad quemlibet planetarum

Et maius ac fortius opus

Saturni infrigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris Et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus fortius multum a calore solis et humidis fumositatibus terre

Haly Volt dicere quod facit hoc eo quod facit opus suum est multum elongatum ab opere solis. quod est opus attrahere humores et hoc sic in alio tractatu diximus quia qui inspexerit ad corpora Saturni cum sole et luna inspexerit quod amborum erat contrarius Et propter hoc dixit. quod quemet ut frigidus sit et siccus et potius metipse glozavit comparationem in eo quod sequitur

Sicut que virtute huius planete et

aliorum erit propter certificationem figurarum que fiunt in rebus solis et lune. Cum eorum aliqui videmus mutationes aeris una maneries in diversis ordinationibus mutationis augendi et minuendi

Si memoriam habes eius quod tibi Diximus. quod probare possumus stellarum virtutes gloze non indiges in hoc dicto et si hunc oblitus es ausculta, Dico quod sol et luna. eo quod eorum opera magis apparent. quam omnium aliarum stellarum. et sunt nobis magis manifesta. quemet ut inspiciat ad stellas habentes contrarietatem cum duobus luminaribus per figuras si augent in suis operibus. vel ab eis minuunt et ibis inspiciendo ad omnes consuetudines sentiens omnium non semel sed per plures Et si inveneris quod semper sequatur una maneries operandi. scies dicto. tunc moi virtutem habet

Iouis aut virtutis opus est

complexionis temperate et locus sui motus est medianus inter frigiditatem Saturni et calorem martis Et propter hoc quemet ut calefaciet et humectet. Calefactio vero sua magis est quemetes propter speras que sunt sub eo ut faciat ventos generantes

Haly Multi crediderunt ad audierunt hoc verbum ptholomei quod opera stellarum secundum eius oppinionem sequentur loca sperarum secundum quod una consistit super aliam sic credidit hyzaduegzon et Albuma et alii qui cum talibus rationibus nos impediunt ~~et alii qui cum talibus rationibus~~ Ergo vero dico quod si operationes stellarum sunt secundum naturam quam non possunt sciri per propositos quadruviales. quam radices harum ambarum scientiarum diverse sunt una ab alia Amplius si omnia celestia corpora. non sunt alicuius complexionis calide. frigide. humide neque sicce sic probavit Aristoteles quod per Iouis complexio temperata eo quod spera sua consistat inter illam Martis et Saturni. Nam si bene ad dictum inspexeris ptholomei invenies non esse prout isti crediderunt Et ptholomeus docuit nos viam qua sciemus virtutes stellarum. ponit hoc vice alia in hoc loco dicens Nos qui probabimus motum operis quod prohibitur in aere nos tardante Invenimus quod est

medianus inter magnam frigiditatem quam facit Saturnus et magnum calorem quam facit Mars Et hoc affirmat id quod dixit quod calefaciat et humectat. quam si dixisset quod Iupiter facit hoc. eo quod spera sua existit inter unam speram et aliam et venit ut esset temperatus. et non calidus nec humidus Et ego dico quod ptholomeus probavit opus Iouis in comparatione operis solis et lune locutus fuit. quod facit calorem non vult magnum Et propter hoc dixit. quod motus sui operis est inter opus et sic Saturni Hoc autem dixit. eo quod est calor suus magis facit ~~ventos~~ ventos generantes propter speras que sunt sub eo. Vult dicere quod Iupiter pro eo inclinatur versus calorem et humiditatem quam commiscet cum operibus aliorum planetarum contentum sub eo. facit ventos generativos Et hii venti sunt illi. qui sunt in spermate et seminibus et ceteri venti tales. que sunt quemetes vite Et si inspexeris ad commixtionem que fit cum virtutibus planetarum contentum sub eo cum virtute sua. tunc invenies sic esse debentem etc.

Mars propter desiccat per vim sue

nature quod igneum habet colorem Et quia est propter solem. Et quando spera in qua sol consistit posita est sub eo

Haly vult dicere Hoc opus virtutis martis quam illud comprimit invenimus siccitatem magis Ad illud quod dixit. virtus martis comburit eo quod igneum habet colorem Dico quia stelle sunt simplices et non composite diversorum colorum. aperto sui color est certa quod ibi non est aliquod quod mutet colorem quemetem eiderum stelle Ptholomeus autem docet nos per hoc dictum quo sciamus virtutem stellarum Quam per nos intelligere non possumus sed intelligere per colorem In hoc enim dicto quod est dubium quod absolvere nos oportet Nam multi credunt quod color non ostendit rei virtutem Et hoc est veritas in terrenis propter commixtionem elementorum que in eis est. cum in celestibus non est ita quod non sunt ullo composita ita iusto elementa. et propter hoc redeunt ad probandam hanc virtutem alio modo Et quia consistat circa solem et quia spera in qua posita est sol et posita sub eo. vult dicere quod accidit ut si virtus rea. quia virtus martis comburit eo quod consistat circa solem Et quia sol est sub eo. et commisceat virtutem suam cum illa solis et fit calidus multum et siccus de modo quod sui temperamento comburit etc.

Et venus ipamet opera

Iouis facit secundum temperamentum sue complexionis Excepto quod est Iovi in re bona contraria quia calefacit parum multum eo quod consistit circa solem et humectat secundum lunam. propter magnam lucem quam habet hic planetha eo quod attrahit ad se fumositatem que elevatur ab humoribus terre

Haly vult dicere quod eius calor est minor multum illo Iouis et propter hanc humiditatem quam facit. dicimus quod est quodammodo et plus humida Hoc autem dixit. eo quod existit circa solem Dixit eo quod virtus sua voluitur cum illa solis Et illud quod dixit humectat sic luna. vult dicere. Hoc venus facit humiditatem circa eam quam facit luna Et illud quod dixit propter magnam lucem vult dicere Hoc modicum calor facit humorem terre

Siccitas vero et humiditas mercurii est per unum equalem

Dum aliquando desiccat et opugnat humores eo quod multum elongatur multum a calore solis. Et in illo tempore aliquando humectat eo quod posita est super speram lune que est magis prope terram quam omnes alie spere. Et mutatur ad hos duos status et facit rectos propter festinationes mutationis eius [struck out] quantitatem circuitus solem. Haly. Vult dicere quod opus Mercurii non est ubique res sola quoniam aliquando desiccat et aliquando humectat. Cum autem desiccat est quando soli applicatur et tunc est opus suum calefaciendo et siccando ad solis humectatur namque suum est propter virtutem suam que commiscetur cum luna que posita est sub eo et est opus suum sicut lune. Et Ptholomeus quando comparationem fecit de opere Mercurii cum sole invenit quod aliquando faciebat opus tale quale sol et quando comparationem fecit cum luna invenit quod aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens et invenit scilicet quod alterum horum duorum operum leviter faciebat. Et sciunt pro certo quod opus suum est secundum opus generare stellarum ad quas involvitur et opus proprium non in se non habet. Et quia cursus Mercurii permittet opus solis diversis mutationibus secundum stellas ad quas involvitur. Et quia virtus sua involvitur multum cum illa lune et quia operatur in mutatione virtus solis. Videtur quod rectos faciat diversarum maneriarum. Hic enim probatur quod locutus est Ptholomeus in virtutibus planetarum. Et Martem sic intelligimus et glosamus et hoc totum determinavit secundum naturam et non secundum comparationem.

Et si isti dicerent quod hee spere posite fuerint in hac maneria per naturam secundum virtutes suorum operum. Dicemus quod hec veritas esse non potest tamen nisi quod per hoc magis possimus scire virtutes stellarum. Amplius si intellexeris per dictum Ptholomei quod dixit de Saturno quod est frigidus eo quod est elongatus a calore solis quod hoc diceret propter speram suam que elongata est a spera solis. Quoniam gravaretur propter hoc opinio quod omnes stelle fixe essent frigidiores Saturno eo quod earum spera est multum magis elongata a spera solis quam illa Saturni et hoc non est ita. Quare vide illud quod diximus. Nos autem cum veritate invenies si bene inspexeris in verbis Ptholomei. Et iam docuimus te regulas quas dedit nobis Ptholomeus in sole et luna et que sunt ut tales petas regulas in quinque planetis erraticis et aliis stellis. Et per illud quod dixit quod Saturnus infrigidat et desiccat aliquantulum dedit nobis rationem quod res que sunt talis complexionis et que ad talem complexionem pertinent sunt omnes Saturni. Sic est nix aut gelata et melancolia et omnis res acetosa et complexio frigida et sicca et mores et opera pertinentes ad tales complexiones. Sic est iram tenere longo tempore et esse magni celamenti et abstinentie et laboratorum terre. Et propterea sunt eius nix et gelata. Queritur ut humiditas faciet et augmentet propter in aquis patrides quoniam gelate et nives quando fiunt hunt aquas augere. Et generaliter dicimus quia eius complexio est contraria duorum luminarium. Queritur ut habeat res omnes contrarias rebus pertinentibus ad luminaria. Et per illud quod dixit quod Jupiter est temperate

complexionis dedit nobis regulam pertinentem ad res que proveniunt a tali complexione sic sunt bone fortune sperandi voluntas legalitas et veritas sapientie et bona credulitas. Et per illud quod dixit quod calor et humiditas vincit in eo dedit nobis regulas quod debeat habere res pertinentes ad hoc sic est sanguis et similia. Per illud quod dixit quod eius opus est medianum inter opus Saturni et illud Martis dedit nobis regulam quod Jupiter habet res medianas inter res pertinentes ad Saturnum et pertinentes ad Martem sic sunt iudices et alkaldi et curtes pacem ponentes inter omnes. Et per illud quod dixit quod virtus Martis est ardens dedit nobis regulam quod habet de rebus contrariis inter nos eas que similes sunt sibi sic est ignis stulticia ira impetuositas occidere venena infecta cuilibet hora ipsa. Et secundum hoc queritur quod habeat milites et homines armatos et armigeros et omne bellum et guerram et omnem armorum maneriem. Et propter illud quod dixit quod Venus est sic virtus Jovis excepto quod minor est aliquantulum. Queritur ut habeat omnes tales maneries et ornamenta multum gaudia et ludos et omnem deliciam et bonos odores. Et per illud quod dixit humectat sicut luna dedit nobis regulam quod habet omnes humiditates convenientes eidem sicut est omnium et omnis potatio saporosa et similia. Haly. Et per illud quod dixit quod Mercurius commiscetur cum aliis stellis dedit nobis regulam quod habet alias pertinentes ad alios planetas in opere solis. Et convenit quod habeat secretarios regis scribanos imitatores et redditores et res alias que nominantur ad Mercurium pertinentes. Et si inspexeris ad dictam

materiam bene potius intelligere quam materiem applicat virtutes stellarum ad ea que sunt inter nos dum applicat radios in rectalineis et mirari non debes quod nobis bene sit invenimus res omnes sensatas que sunt inter nos quia omnes ad nos veniunt ab inter virtutes visa audita et odorata. Amplius quando voluerimus ponere pollegium pedis movemus ipsum ad voluntatem nostram scilicet quando volueramus et sine dubio quia virtus motus a cerebro venit in uno momento ad pollegium. Et propterea est ita. Materia est qualescumque due stelle coniunguntur per longitudinem et latitudinem commiscentur due virtutes et fit una virtus tertia et celestis proveniens usque ad nos et sine dubio virtutes stellarum mutantur propter commixtiones.

Et loca generationis mutat

res que generantur in illis mutatione non parva. Haly. Vult dicere quod in locis in quibus fiat generatio sic sunt terre nigrorum omnes qui generabuntur in eis habebunt redire ad generationem ipsam paulatim scilicet ad colorem terre nigrorum quamquam fuerint de albis. Et si homo niger valde generabitur in terra multum frigida ubi sunt homines albi habebit redire ad ipsam generationem albam paulatim et ita contingit in similibus illud idem. Et propterea ita est. Materia est quod calor spermatis paulatim removetur a spermate nec in eo remanet nisi illud quod pertinet ad naturam et hec est virtus generationis. Item hic textus patet cum glosa quam hic posuimus hec eadem varie reperies utendo rebus in decimo fere folio. Secundum quod scriptum est hic factum est hoc propter nomina impressionum tantum scriptoris etc.

Mars

Iupiter

Saturnus

Venus

Mercurius

Iupiter

Capitulum quintum de fortunis et infortunis ptolomeus

Postquam hec ita sunt et due ex quatuor naturis que sunt calor et humiditas sunt generatrices et operatrices quia res omnes per has generantur et crescunt, et cetere due sunt dampnatrices et destructrices que sunt frigiditas et siccitas quia per has res duas dampnantur et destruuntur omnes res alie. Haly

Vult dicere postquam hec regule date sunt hoc modo et nos invenimus quod per calorem et humiditatem et siccitatem fit omnis corruptio et omnis minutio. Dicimus quod hoc compertum est in scientia naturali et in phisica. Et propterea hoc accepit pro re quia experta erat. Vult dicere in isto loco de calore et humiditate que magis inclinatur et de frigiditate que magis recedit de temperamento. Et tu autem intelliges per viam suam quod hic est unum de mixtis quod Aristoteles probavit in libro generationis et corruptionis quod frigiditas et calor sunt operatores et humiditas et siccitas receptrices operis eorum. Et hoc est contrarium eius quod hic dixit Ptholomeus. Et propter hoc volo dubium istud solvere. Dico enim quod Ptholomeus non contradixit Aristotili nisi in hoc loco secundum rationem de qua loquimur. Nam imposuit nomen operator et generator hiis per que generantur et crescunt. Et posuit nomen dampnator hiis per que res corrumpuntur et destruuntur et minuuntur. Et humiditatem posuit cum calore eo quod hiis duobus omnes res alie generantur. Et posuit siccitatem cum frigiditate eo quod per hec duo dampnantur res omnes. Et manifestum est quod quando due res diverse coniunguntur quecumque earum duarum vincit aufert nomen. Et ita fecit Ptholomeus in hoc loco.

Dixerunt antiqui quod duo planetarum erraticorum qui sunt Jupiter et Venus et luna simile dant fortunam eo quod sunt temperate complexionis et attingunt magis quam alii calorem et humiditatem. Aperte dixit hic Ptholomeus quod calor et humiditas de quibus locutus est sunt que magis inclinantur ad temperamentum. Et quando accipiemus regulam eius quod tale faciat et humectat temperate, convenit secundum hoc quod operetur opus in generatione et incremento et faciat rem talem que convenit dare fortunam. Et quando accipies regulam Veneris quod opus eius vadit circa id Jovis et quod magis humectat et eius virtus semper commiscetur cum Marte et siccitate solis eo quod vadit circa eum et eius motus est cumquaque solem, competit operari modico calore quem habet Venus cum calore solis et humiditate Veneris complexio una omnium generationum faciens et incrementum et facienti rem talem que convenit dare fortunam. Haly. Simile de luna. Nam eo quod est motus festinus et eius lux est a sole et eius virtus sequitur solis virtute in operando et semper commiscetur cum virtute solis que dominatur super omnem generationem, convenit ut opus lune sit omnis generationis et incrementum quando natura posuit in luna humiditatem magnam eo quod amplificat corpora omnia rerum terrenarum per temperando virtutem siccitatis etc.

Et dixerunt quod Saturni et Martis naturale opus est contrarium ipsius planetis, quia unus frigidus et alter siccus est ultra modum. Haly

Aperte dixit hoc etiam quod frigiditas et siccitas de quibus locutus fuit sunt que nimium exierunt de omni temperamento. Et est manifestum quod postquam Saturnus sic infrigidat aufert a rebus omnibus humiditatem et convenit quod opus naturale illius qui talis est sit operi Jovis contrarium et Veneris atque lune. Et volo dicere quod suum opus naturale sit corruptionis et minutionis ac destructionis rerum. Etiam dixit nobis aperte quod Mars operatur magis siccitatem quam calorem et modicus calor quando cum siccitate magna miscetur combureret. Et signis accedit quod opus naturale sit siccitas. Et quando coniungitur cum opere solis fit inde complexio que combureret. Dico quod hic voluit dicere Ptholomeus quando dixit eo quod est circa solem et sol positus est sub eo naturaliter res est que potest esse et non est suo modo. Et hoc dixit propterea Ptholomeus. Deinde autem dixit quod eius calor assimilatur calori igneo et propter hoc operatur calorem qui combureret totum. Dixit pro affirmando rationem quam dixit de Marte etc.

Solem cause et Mercurium habere dixerunt participationem in naturis aliorum planetarum eo quod dent ambo res suas et mutantur cum mutatione aliorum planetarum secundum illos cum quibus se aspiciunt, magis secundum cum aliis. Haly

Vult dicere quod sol et Mercurius aliquando dant fortunam et aliquando infortunam. De Mercurio quidem manifestum fuit quod aliquando facit siccitatem et aliquando humiditatem. Et quando de humiditate operatur eius opus est generationis et incrementum, quia virtus sua cum illa solis semper miscetur commiscetur cum sole, quia virtus sua vincit et dominatur super omnes res. Et siccitas quam facit est modica. Convenit secundum rationem quam posuimus quod quando commiscetur cum aliquibus rebus facientibus humiditatem ut generationem faciat et augmentum. Et quando commiscentur cum eo res dantes siccitatem convenit quod operetur corruptionem et minutionem. Nam autem habemus circum secundum regulas antiquitatis quod Jupiter Venus et luna sunt fortune. Simile erit hoc rei pro eo quod antiqui dicerent quia diceremus quod res omnes pertinentes ad bonum pertinent ad hos planetas fortunatos secundum quod ipse convenit cum illis. Et quod Saturnus et Mars sunt infortune. Et similis erit regula pro eo quod antiqui dicerent quando diceremus quod res omnes ad malum et infortunium pertinentes ad hos duos planetas secundum quod utrique convenit in sua natura. Et quod ad solem et Mercurium pertinet bonum et fortunium et malum et malum et infortunium aliquando. Et isti antiquissimi de quibus locutus est in hoc capitulo Ptholomeus sapientes locuti sunt quia intellexerunt fortunas et infortunas stellarum et operum que operantur primo in quatuor elementis. Nam hec quatuor qualitates sunt primo instrumenta nature cum quibus in rebus omnibus operatur que sunt generationis et corruptionis. Et si inspexeris in scientia naturali invenies quod res omnes naturales sequuntur hec prima quatuor instrumenta que sunt caliditas frigiditas et humiditas et siccitas.

Capitulum sextum in masculis et femininis ptolomeus

Amplius eo quod principia nature sunt due et masculinum et femininum

Nota

Nota similiter

quia na͛ qn̄ incipit hoiez facere inci
pit p̄mo corp᷒ facere. quod recit
ut recipere possit spm̄. et inmitt
p᷒ mediā ad statū ad corp᷒ ipm̄
donec spūs sit in eo et mutat id
p᷒ea sit al̄ et p᷒ modū de statu
aialis ad statū homis ipm̄ inmitt
Et hoc modo reb᷒ oīb᷒ opit͛ natura
sic pbatū ē in sciā naturarū Et
p᷒qm̄ ita ē. q᷒ illa q̄ facit natuā
recipit omnia opa a corporibus
celestib᷒. maiⁱᵐ ē q᷒ v͛tꝫ masculi
ni et femi sequit͛ p̄mas quali
tates Hali aut͛ dixit. q᷒ sūt duo
gnā masculinū et femi. wlt dicē
q᷒ h᷒ duo sūt vlia in tota natā
Naz qn̄ incipit na͛ facere aliqd corꝫ
ule quecūqꝫ sit ᵃˡⁱ p̄positi sui ē facere
ut illud ᵃcpleat. et ipm̄ p̄se ᵃcerthat
sepatim Et ea q̄ maiore pfectioe
sūt faciūt masculinū et femininū
comixta. qn̄ in femīb᷒ vegetabili
um et fructuū arborū sūt v͛tu
tes masculini et femi ᵃcmixte et
ᵇᵗ quemt intelligas in hoc loco de
noē ne͛. q᷒ ᵠᵘᵉ vis ▪ et v͛tꝫ quam
deꝰ posuit in reb᷒ omīb᷒ p̄ ipis
gubn̄andis et complendis ꝛc

Et v͛tus femina p̄pt͛ hanc

sꝫ v͛tutū quas diximus ē sicc hui
de. qm̄ hec qualitas incepta ē gn͛a-
liter in omīb᷒ feminab᷒
Wlt dicē. v͛tꝫ femica nūqꝫ inve
ta est nisi cū sicc hūida Et hec
scimꝰ in directioe. quia qn̄ inspe
ximꝰ in omīb᷒ particularib᷒ inve-
nimꝰ semp. q᷒ v͛tꝫ feminea cū
sicc hūidi ē iuncta. Amplius
quia sapientes antiq̄ invenit. q᷒
femina cū gnāl͛r omī modo est
hūidior qm̄ masculꝰ

Et alia qualitas q̄e ꝯmacet

p̄pt͛ in masclinis ē incepta

Qualitas q̄ remacet ē siccitas Nā
qn̄ v͛tꝫ masculina sit cū sicc sicca
in cōpositione hūide ꝛc

Et postqm̄ ita ē recitād

dixerūt sapientes antiq̄. cū dixerūt
Quod luna et venꝰ sūt femine. p̄pter
multā hūiditatē q̄e ē in eis
Et q᷒ mars ˢᵒˡ saturnꝰ et iupit͛ sūt
masculi Hali Hali aut͛ di
xit p̄pt͛ hūiditatē q̄e ē in eis. wlt
dicere. quia hūiditatē faciūt
in reb᷒. sol t̄n et mars sūt mas-
culi. eo q᷒ faciūt calorē et siccita
tem in reb᷒. et iupit͛ quia fac͛
calorem. Et calor fac͛ hūiditatem
desiccat Et saturnꝰ quia multū
infrigidat. et frigꝰ maxīm congelat
hūiditatem ꝛc

Et mercuriꝰ h͛t partici-

pacionē cū ambob᷒ gnīb᷒. eo q᷒ fac͛
siccitatem et ~~aq̄ua~~ hūiditate equa
liter Hali A v͛bo intelligimꝰ
ptholomei. q᷒ mercuriꝰ fac͛ cōplexioē
medianā int͛ calorē et frigiditē
et hūiditatē et siccitatē. visibilit͛
t̄n ᵃcquiue vnā et quiqꝫ aliā. Nūc
aut͛ inspiciam᷒. qud intellexit ptho
lomeꝰ p̄ regulas anditas quā con
fac͛ vnusquisqꝫ planta p̄pt͛ opa sua

Et dixerūt. q᷒ planete

dat v͛tutē masculinā et feminā
p̄pt͛ figuras quas hebet re᷒ solis q᷒
qn̄ sūt orientales an solē sūt ma
sculini et qn̄ occitāles sequētes sole
feminī Hali Wlt dicē q᷒ sa
pientes antiq̄ dixerūt p̄ experiēciā
et com. q᷒ planethe sūt diuersorum
operum. p̄pt͛ figuras. quas habent
re᷒ solis diversas Quia qn̄ fūit
orientales q᷒ ascendat an solem ᵃc-
tendentes v͛tutem suā sup͛ terrā
anqm̄ v͛tꝫ solis ascendat erūt mas-
culini. et qn̄ fuīt occidētales
erūt ᵃcrium Et p̄pt͛ queūt ut qn̄

fuīt orientales heant vim maio
rem et q᷒ opa sua magis appareat
qm̄ cum fuerint occitāles Et quia
v͛tꝫ masculina maior ē feminina
virtute. cdue͛t ron experiēcie q᷒ ſce
deūt vim masculinā qn̄ fuīt ori
entales. quia tūc h̄nt vim maiorē
Et quia cū sol ascendat p᷒ eos hū
ditates quas fecerunt exugat
Et q᷒ det vim femineā qn̄ fuerint
occitāles. quia tūc h̄nt vim minorem
et quia humectat illud quod desiccat
Sol ꝛc

Et erit hoc etiā propt͛

figuras quas h̄nt re᷒ orizonte quia
~~cum~~ ᵠⁿ fuerint in orizonte quod est
ascendes vsqꝫ ad mediū celi. et ab
ᵒᶜᶜⁱᵈᵉⁿᵗᵉ ascendente vsqꝫ ad angulū terre
q̄ est mediū celi de subtꝰ terram
sūt masculi. quia qn̄ sūt in istis
locis sūt indirectū indirectū venti
q̄ ē solanꝰ Et qn̄ sūt in aliis du
ab᷒ quarte sūt feminī. eo q᷒ sunt
in directū venti occidentalis ꝛc
Hali Postqm̄ ptholomeus
invenit illud quod operant͛ planete
nāl͛r p̄ dandā vim masculinā et
femininā invenit nunc nobis quo
de hoc eodem partib᷒ opantur dub
nobis ~~ope~~ p̄mo illud quod ope
rantur re᷒ solis. p᷒ modū invenit
illud quod invenit re᷒ oriente ut det
nobis p̄ has regulas cū quo sciaᵐ
alia opera q̄ partides operant͛. ꝯ:
niaz firmamentū oīnō diuisum ē
in quatuor quarta. quia ipm̄ circulꝰ
orizontis et circulꝰ meridiei et quart
horū ᑫᵘᵃᵗᵘᵒʳ quartarū h̄nt vim ab alio ᵃcta
diuisaz. quia quartꝰ ē a medio
celi. vsqꝫ ad occidēs ē locꝰ vn͛ moue͛
venti occidentalis sic nāles in phi
sicis invenerūt et tenet p̄fectior
t siccior sit qm̄ occitāles
queūt. cum p̄mū ᵃctiū. Vn͛ sm̄ h͛ quod ē orien
tale sit de nā masculina. et ᵃctiū
occidentale sit nā femina Et quia
ea q̄e opposita sūnt vim habent

ᶜᵒⁿᵗʳᵃʳⁱᵃᵐ. que͛ ut ᵃctiū quod ē ab occide
te vsqꝫ ad mediū celi de subtꝰ t͛rā ha
beat vim sic magnā. sic orientale
p̄ eo q᷒ oppositū ē eidē Et ᵃctiū
quod ē a medio celi de subtꝰ t͛rā
vsqꝫ ad oriēs heat vim sic magnā
ut ᵃctiū occidētale sic oppositum
P̄ hec em̄ v͛ba dedit tibi ptholomeꝰ
regulam qua poteris alia multa
intelligē. et dedit viā qua intel-
ligas nāz sꝫ demorū q̄ sūt par-
ᵉˣᵖˡᵉᵗᵉ ciderunt. et hoc ᵃcpit tibi an

Quia stelle operant͛

qualitates p̄mas in terrenis ut
diuidat alia ᵒᵖ posita Et sm̄ hoc
earū aliquę habet diem aliē vero
noctem Et simile ~~ꝫ h͛t~~ due sūt
partes quib᷒ fit tpūs et dies
masculinat p̄pt͛ p᷒ v͛tutē et calo-
rem operantem q̄e ᵃcpūs in motu de
die. et nox effeminat p̄pter frigidi
tatem et v͛tutē opantem q̄e est
quies et tranqlitas Hali Tempꝰ
fit de rebus ᵃctinuis. et omīs res
ᵃctinua semper diuisioē recipit Et
p̄pt͛ hoc diuidit͛ tpūs in annos me
ses dies horas et partes horarū
et alias fractiōs. et in die ē tpūs
quo sol complet revolutionē vnā
apperte quo ascendat donec ᵃcuꝰ
alia vice ascendat Et hec diuidi͛
in diem et ~~horā~~ noctem et dies
non diuidit͛ ad alia nāz Quia
pars diei ē. et simile nox ᵃcn
tinet q᷒ due parcie quib᷒ maiᵗᵉ
ᵃcponit͛ sic nox et dies cū dies
maioris v͛tutis est. eo q᷒ v͛tꝰ solis
extendit͛ sup͛ t͛ram. cū qua mouet
alia et vehetᵃˡⁱᵃ ᵃcfaut et gnā
liter in aialib᷒ et reb᷒ omīb᷒
se mouentib᷒ h͛t sol maz maiorē
de die qm̄ de nocte Ita q᷒ vi-
detur ut sol sit ille q̄ omnia mo
ueat sn͛ vllo medio Nox aut͛
debilioris v͛tutis est. quia v͛tꝰ sol.

absondita e sub tra Et pp hoc co
uenit ut et alia zequesat Am
plius calor manifestior e de die qz
de nocte. Nam de nocte cresunt hu
iditates. qm hieme fumositates hu
midas qz denocte magis in aere co
ingrintur et copurgant de die
Un qz hoc toto conuenit ut natura
diurna masculina sit et noctur
na feminina

Dixerunt qz venus et
luna sint nocturne sequendo primam
rom suam. et qz sol et Jupiter sint
diurni et mercurius sit ut diximus
participatorum cum istis Haly
Qui dixit sequendo rom suam
Sunt dicere qz sciuerunt que erant
stelle diurne et que nocturne ra
tione masculini et femini Et sciue
runt p rom pg modum p experientiam
certificauerunt 2c

Capitulum 1m

Capitulum septimum de diurnitatibus et nocturnis

Quia Mercurius cum e
in parte orientali
est diurnus et cum
est in parte occide
tali nocturnus
Ptholomeus signat
nobis in hoc quod dixit de mer
curio quale stelle patiuntur opearum
qm oriens quia in eo apparet
stelle cum ascendunt Et deinde
mouet ventus solana quare ut
habeat vim maiorem et manifesti
orem qm partibus p occidens. qm
in occidente cadunt stelle et ventus
occidentalis mouet Et quia mer
curius facit medianam complexio
nem caloris et frigiditatis conuenit
qz qm fuit in oriente ad masculi
num pertineat et diurnum et cum
in occidente ad femininum et nocturnum
Et participauerunt et ad

has sedas maneries ste duo forar
hunt corruptionis et destructionis vn
non sequuntur in hoc rom naturalem pa
ss alia diuisam Haly Appar
te dixit ptholomeus hic nobis qz
quicquid dixit posuit hic e sm
res nature Et hoc qz nunc dicit
e altius maneriei qz volt dicere de hoc
q modo loquitur e cum non natura diuisa
ab ea quam ante dixit 2c

Et hoc e qm res siles

conuenerit cum rebus bonis complexione
earum psicium magis crescit Haly
Et hoc manifestum est. quia res bone qm
conuenerunt aliis sibi similibus sunt
maioris psicium et de contrario illud
idem qm male qm cum similibus
conuenerunt sunt maioris damni

Et qm res que non sunt con:

similes inuoluunt cum malis minuunt
multum de suo dampno Haly
hoc ad oculum simile e manifestum qz
si res facientes damnum conuenerunt
cum psicientibus minuunt multum de
suo damno Ptholomeus autem proposuit
has res demonstrando illud qz sapi
entes antiqui p experientiam probauerunt
et inuenerunt certum et probando hac
rom aliis talibus in quocumque loco
fuit oportunum in natura stellarum

Et quia Saturnus e frigidus
multum posuerunt eum cum calore diei
Et quia Mars e siccus valde po
suerunt eum cum humiditate noctis
et utrorum horum qm sua complexio tem
perata sit conueniens statum com:
plexionis temperate Haly
Natura e q omnem rem temperat.
Et postquam saturnus frigidus e nimium
non posuit eum diurnum ut natura diei cum
tpe et suo calor Quia si fecisset eum
nocturnum auxisset in sui dapnum nimium
sit mesura. Martem simile. eo qz
nimium siccus e. Posuit nocturnum. ut

noctis humiditas minuat aliquid
de magna siccitate ipsius Quia si
fecisset eum diurnum sit mesura mul
tum in dampnum suum Et qm sapien
tes antiqui experti sunt nam horum
duorum planetharum inuenerunt
saturnum esse diurnum Martem vero no
cturnum p alia rom diuisam ab ea
qm ante dixerunt prima. Nam hic
inuenerunt rom de contemperamento
nec et conuenientiar. ut a vobis intel
ligas ptholomei qz infortune co
plexionis bone faciunt aliquid. cum
de operibus suis minuunt opera
aliorum q contrarie sunt eis Expedit
enim ut in hoc inuenias in quolibet loco
qui tibi accidit in hac arte 2c

Capitulum octauum in virtute figurarum que sunt in comparatione solis

Ptholomeus volt in hoc capitulo
demonstrare quid scientiam virtutes
quas habent stelle patiuntur
sic mercurius vobis hic qualiter scire
poteris virtutes quas habent p sedaz

Luna et tres pla

nete erratici q sunt super
solem recipiunt et augumentum
et detrimentum
in virtutibus suis proprius sm figuras
quas habent in comparatione solis
Sunt dicere qz opus suarum
virtutum proprie et illud augetur
et minuit sm horum planetarum et
figuras in comparatione solis nam
docuit nos qz planete q sunt sup sole
sic saturnus Jupiter et mars. et propterea
dixit eos erraticos. ut inde exceptas
stellas fixas q sunt etiam sup sole

Quia luna ab hoc q nascitur

donec sit in pricio luminis medio hu
miditatem proprie operatur Et ab

hoc medii primi luminis donec sit plana
operatur calorem. et ab hoc qua e
plena usque ad horam medii 2i usque ad
horam qua abscondit et separatur
a sole operatur frigiditatem Haly
Dpus lune proprium e humiditas et qz
postquam incipit in luna esse accidentalis
calor eius qualis die e fit et calor
apparet propter porros dissoluat humiditatem
spissam et gelatam. et facit eam
decurrere Donec ut luna ab hoc
qua separatur a sole donec sit di
midiata in luna humiditate solido
ut plurimum operatur. et postquam separatur
a quarta sinistra solis et vadit
ad opponem suam crescit magis calor
eius propter magnam lucem quam habet
et postquam separatur ab oppone solis
et vadit ad eius dextram quartam
magis crescit calor eius Et qz lux
eius e sup terram. et propter coniungit
humiditates. et quoniam qz operatur sic
citatem Et postquam separatur a dextra
quarta solis et vadit. ut iungatur
cum eo lux sua multum minuitur
omni die. et quoniam ut frigiditas
sequatur humiditas ipsam. donec
separatur. eo qz calor minuitur omni
die propter minutionem sue lucis Et sm
hoc fiunt in luna quatuor status
primus e etati puericie similis
et tempori veris Secundus e similis
etati iuuentutis et tempori estiuali Ter
tius e similis etati senectutis
et tempori autumpnali Et quartus
e similis etati decrepite et tempori hie
mali. Nunc autem litteratus e alias
regulas p hec dicta quibus cum
eas adiunxeris aliis regulis esse
cialibus omnis operis proprii tunc multa
intelligere poteris ad lunam pertinentia
utique quia qm fuit humida demon
strat feminas. et masculos qm sicca
Simile qm fuit calida demonstrat mas
culos et feminas qm frigida 2c

Planethe etiam erratice
que dicunt solummodo matutinales
quod ab hora qua exeunt sub radiis solis
usque ad suam stationem primam humec-
tant magis et a statione prima quod prima
nocte ascendunt usque ad stationem
secundam desiccant magis. et a statione
secunda donec sint occidentales infrigi-
dant magis. Dicit Haly planete
erratici qui dicuntur solummodo ma-
tutinales sunt tres superiores super
solem scilicet Saturnus Jupiter et
Mars qui isti solummodo apparent
exeundo de sub radiis solis in
mane. Et venus et Mercurius
exeundo de sub radiis solis ap-
parent quandoque in mane quandoque in no-
cte. Et lux horum tamen cum sunt
orientales incipit omni die au-
geri donec se ponat in solis op-
posito quod prima nocte ascendant.
Et post modum incipit lux eorum
minui omni die donec coniungan-
tur cum sole. Unde dicuntur ut ha-
bent per augmentum et decrementum
sue lucis talem statum qualem
luna. Ita quod dum sunt orientales do-
nec sint in statione prima humidi-
tatem operantur particulares. et a principio sue
retrogradationis quod prima nocte
ascendunt operantur calorem parti-
:ales et dum ascendunt prima nocte
usque ad stationem quam incipit operari
tur siccitatem et dum sunt directi
donec coniungantur cum sole operantur
frigiditatem in maneria quam luna ac-
cidit. Et quemadmodum est quod est propter
quam est hoc sit illud quod volo di-
cere. Dico enim quod dum exeunt de
sub radiis sunt similes etati pue-
ritie. Et postmodum incipiunt retrogra-
di donec oppositi sunt soli sunt si-
miles etati iuventutis. Et postquam
separantur ab oppositione donec incipiant

digi sunt similes etati senectutis. Et
postmodum dirigunt donec iungantur cum so-
le sunt similes etati decrepite, huius autem
similitudinis ratio est quia virtus stellarum
est cum virtute solis commixta. et sui
motus naturales sunt ligati cum motu suo
et omnes sue virtutes sequuntur virtutes so-
lis et lune. Et quia ptholomeus
notificando hos status lune sufficere
cognovit non oportuit ut in ve-
nere et Mercurio notificaret eosdem.
Quod enim in hoc loco exponuntur
intelligere te oportet quod aliquorum
est opinio quod hii planete operan-
tur cum terram vel longe. Et hoc
est propter hoc eo quod sunt circa terram non
operantur contra aliam nisi quod sit solum
modo maioris virtutis. et qui sunt
longe minoris quia magis elongati
sunt. Et alii vadunt contra ptholomeum
in eo quod ante dixit, quia quanto plane-
te sunt magis terre tanto magis
virtus eorum apparet. Nam sic dixe-
runt nos invenimus pla-
nethas retrogrados esse debilis
operationis et est contrarium quod tunc sunt
circa terram. Nos autem non discernimus
quod sit ita. Et si deus vitam nobis
prestiterit et favorem in glozando
Almagestum hoc melius distinguemus
Ibi tamen respondere volumus secundum in-
tellectum intelligi a verbis ptholomei.
Dico quod planethe retrogradi sunt
sicut homines peregrini quod eo quod habeant
virtutem magnam non possunt sic bene opera
sua facere huius est ratio naturalis quia
opus tamen planetarum superiorum cum
sunt retrogradi est oppositum solis contrarium.
Et opus solis vincit et superat eo quod
est commixtum eorum operi per oppositionem
Et opus eorum debilitatur propter
solem qui fortificat de illis. Et
quando venus et Mercurius sunt retro-
gradi. eo quod virtus sua volvitur cum
virtute solis non apparet eorum

opus complete sicut ad eos pertinet.
Et si dixeris quod hoc quod quanto plus coniunguntur
cum sole possumus magis intelligere
quod mutationes faciunt in opere solis Re-
spondeo tibi cum hoc eodem. et dico quod in
hoc non habent in eis virtutem comple-
tam per se nisi quia mutant virtutem
solis. Et virtus solis hec est que vincit
et que operatur. Volo enim res tibi dicere
de venere et mercurio secundum eorum figuras
quas habent in respectu solis. Dico quod ve-
nus et Mercurius postquam separantur
a sole quod sunt directi et apparent prima
nocte donec eorum directio compleatur
et revertatur ad solem et iungantur adeo
habent status quatuor secundum quod sunt longe
a sole vel circa; Primus enim est quod humec-
tant donec sunt in medio sue directionis
Secundus quod calefaciunt donec ad stationem
primam. Tertius quod desiccant donec sunt
in medio sue retrogradationis. Quartus
est quod infrigidant donec sunt combusti.
Et hoc simile est ei quod diximus de
planetis superioribus. Et tu ipse intelli-
gere poteris hoc ab eo quod diximus.
Et postmodum separantur a sole retrogradi
exeuntes et apparent in mane donec
eorum retrogradatio compleatur. Et fi-
unt directi. Habent etiam status quatuor
similes ipsis. Quatuor tamen quia sunt di-
recti in eorum exitu eorum quando sub
radiis. quando sunt occidentales et sunt retro-
gradi in exitu eorum de sub radiis
quando sunt orientales. Et dicuntur ut habeant
virtutem maiorem quando sunt occidentales. quam quando
sunt orientales eo quod virtus eorum extendi-
tur super terram augmentum virtutis solis et quod
desiccat quando sunt occidentales

Et est manifestum quod quando coniunguntur
unus scilicet cum alio operantur in aere mul-
tas maneries statuum diversarum secundum quod
est virtus propria cuiuslibet ut plurimum virtus pro-
pria et similis motus secundum diversitatem figurarum
sit quam velit Haly volt dicere

De stelle que coniungunt una si cum
alia operantur in aere per essentiales
et accidentales virtutes suas multas
maneries mutationum et diversarum
naturam valde secundum numerum complexionum
diversarum quibus sue virtutes diverse
componuntur. Et est manifestum quod vin-
cens in qualibet harum complexionum
erit illa que habet vim maiorem secundum
locum planetarum et secundum virtutem
cuiuslibet in se prout tu intelligas.
Et quod virtutes essentiales stellarum
mutant aliquantulum secundum diversitatem figurarum
figurarum. et locorum in respectu solis
in orisonte. Et postmodum ita est manifestum
nobis certitudine quemadmodum ut mutari
dat in hominibus et rebus omnibus
recipientibus opus a stellis

Capitulum nonum de virtutibus
stellarum non erraticarum

Et postquam secuntur
hec que diximus
locuti de naturis stellarum
que non sunt erratice
huius quod habent secundum proprium opus suum
volumus in hoc incipere dictari
mutationes invectas in eis que rati-
ficate fuerint. Haly volt
dicere. quod loquimur de stellis fixis et
sequi illud quod locutus est de
stellis erraticis quarum earum propinquus
motus non mutatur. De autem
dixit quod habent proprium opus suum
volt dicere. quod earum opera de quibus
loquitur sunt opera quod habent solum
per essentiam. Et non de illis que
habent partibus Omnia opera accidentalia
quod sunt omnes maneriei quas di-
xit de certis planetis superio-
ribus. Et illud quod dixit
quod fuerunt eis invecte quando ratifi-
cate sunt volt dicere quod earum
opera de quibus loquitur sunt que

meis inventa sunt per proprietatem
sua opera earum curlorum in terris
Et monstrabimus in hoc
similitudinem quam habent cum natura
stellarum erraticarum Haly
Postquam Ptholomeus locutus fuit com
plete de 7 planethis mobilibus
et sol et luna sunt domini et prin
cipes super omnes stellas. quia earum
opera manifestiora sunt et visibiliora sunt
illis omnium aliorum. et cetere erratice
habent complexiones similes illis solis
et lune. et apparitio suorum operum
est media inter magnam apparitionem duo
rum luminum. et mediocritatem apparitionis
operum stellarum fixarum in comparatione
erraticorum. sic ponit duo luminaria
preferendo virtutes planetarum erraticorum
in aliquibus locis. tunc ponit duo luminaria
preferendo virtutes stellarum ali
quarum fixarum
Et nominabimus harum
primo illas que sunt in figura zodi
signorum Haly Dico sunt
loca unde vadunt stelle et mutantur
de signis ad alia. et sunt modo signa
secundum hoc modo quo quod tibi dicam
magna quod si esset partes cir
culi. circuli in quo vadit sol. per
superficiem secundum partes equales/ et que
cas dividunt circuli magni in
spera Et est manifestum quod hi circuli
se coniungunt in duobus punctis oppositis
uno scilicet alii Et quod magis spa
cium. quod est inter unum et aliud
est in circulo solis solummodo/ Et quanto
magis elongantur duo circuli horum
a circulo solis. tanto magis an
gustiantur. tunc hoc imaginamus
quot te scire. quod spacium quod
est in speram interceptum a duobus
est spacium quod sextimum fit in spera
intersecata a duobus est signum dicun

zodiacus. cum est circulus de medio istorum Et
iste circulus est locus ubi fit est circulus solis
et lune et aliorum planetarum erratico
rum Et quia Ptholomeus invenit
stellas fixas que sunt in hoc zodiaco ma
nifestioris operis/ eo quod motus suus est
semper in via mobilium. et earum virtutes
commiscent magis cum virtutibus mobili
um/ locutus est prius de earum opi
bus quam aliarum. et nominavit eas una
et unam secundum ordinationem signorum
Omnis harum stellarum
que sunt in capite arietis similis est
commixtioni que fit ex virtute saturni
et martis Haly secundum signa
nominata fuerunt a nominibus figura
rum que sunt in zodiaco ita quod nomen
cuiuslibet earum accepit nomen signi
que est mensis circuli zodiaci. quia figura
convenit qualiter zodiacum. potest esse talis. quod
capiet 2 signa. et manifestum est quod cum
stelle fixe moveantur longo tem
pore Convenit ut nomina si
gnorum que figura mutabitur de
signo uno in aliud. Et Ptho
lomeus quando invenit stellas fixas
multas esse illas earum que sunt
in hoc loco uno coniunxit. quod eo quod
virtutes commiscent, et sunt secundum
virtutem una Et locutus fuit de
eis ac omnes esset stella una quod
retulit in hoc loco Omnia stel
le que sunt in capite arietis habent vir
tutem similem virtuti commixte ex
saturno et marte/ Et iam pate
factum fuit nobis/ quod virtus Saturni est
facere frigiditatem magnam. et ali
qualiter siccitatem Et illa mar
tis est maioris siccitatis et caliditatis
adeo quod comburit. Unde cum
hoc convenit ut stelle fixe que
sunt in capite arietis sint siccitatis
maxime et complete Et quod sit
temperate inter caliditatem et fri
giditatem. Per modum quem. ut pa
rum infrigidet et desiccet mul
tum Et propter hoc sunt talis prima

necessarii expedit ut operentur in terris
talia opera. qualia pertinet ad com
plexionem harum. et qualia sunt secundum
regulas quas ante diximus sequi
debet Convenit enim ut hoc intus
memoriam recommendes super eo lo
co quod in hac zodiaco dixit Ptholomeus
Et non oportet magis gloza huic
cum auscultaverit illud quod dicit
Ptholomeus
Et virtus earum que sunt
in ore est similis illi mercurii et
parum virtuti Haly Voluit di
cere quod mediocriter infrigidat/ et hume
ctat Et que sunt in pede posteriori
habent virtutem similem marti
Et sunt in tropa sunt similes
virtutes veneris. Haly Docuit
nos quod in oribus stellis que sunt
in figura arietis vincit siccitas et
hoc dicit magis ad complexionem
martis
Et que sunt in tauro habent
complexionem similem complexioni ve
neris. et assimilantur aliquantulum
complexioni Saturni Haly hec
est figura secunda signorum Et vult
dicere quod virtus harum stellarum est
frigida et humida etc.
Et hee que sunt dicte pli
ades habent complexionem similem comple
xioni lune et martis Haly
Ptholomeus dedit in hoc corpore lune
et sunt hic convenit ut sit pleiadis
complexio temperata inter humiditatem
et siccitatem. quia tendit versus calorem
Et convenit cum hoc. ut a Ptholo
meo intelligas. quod si stellarum que
sunt cum more planetarum errorum similitudo
per unum est ille fuit ipse parte comple
xionis earum. et operabuntur

ambe ad ambos planethas appa
rtinentes Et si non sunt complexionem
equalem tamen ambe tendunt ad comple
xionem unius
Et de hiis que sunt in ca
pite Tauri complexio lucentis
que in eis est. cuius color tendit versus
vermilionem simulacrum que sunt. aldebaran
complexionem Martis assimilatur
cetere vero que ibi sunt. habent complexionem
similem complexioni Saturni et parum
illi Mercurii Haly Cum
dixit aldebaram planum est. convenit
tamen secundum hoc quod alie stelle que sunt
in capite habeant complexionem
multum frigidam et operentur sicci
tatem magis quam humiditatem. et
aliquando humectent etc.
Et que sunt in capitibus
suorum cornuum habent complexio
nem talem qualis est illa martis
Et tria figura et earum
que sunt in pedibus geminorum habent com
plexionem ut est illa mercurii et
assimilantur parum complexioni
veneris Haly Secundum hoc con
venit ut operentur humiditatem
magis quam siccitatem.
Et stellarum lucentium
que sunt in sinus corporis est com
plexio talis sicut illa Saturni/ et
duarum stellarum magnarum que sunt
in duobus capitibus. virtus anterioris
secundum earum est talis ut illa Mercu
rii. et hec stelle vocantur in
Arabico Aflalon. hec est pes geminorum
Et talis stella harum
duarum habet complexionem similem
illi Marti Et dicitur in isto Arabico
dies hec est mana geminorum
Et ex hiis que sunt in cancro
operis duarum que sunt in sinus pedibus

Et unum et idem. Et hnt tlem vtute sic illa mercurij et assimilatur parum illi Martis. Et ille q sunt in gphns antioribus hnt vim sic illa Satni et mercurij. Et illa q est in suis pectoribus que assimilatur nubi. Et e dicta phezebra hnt vim sic e illa martis et lune. Com. Omnes astrologi sunt concordes q stelle q hnt complexiom martis et lune abscindunt ppe visum. Et hoc esse dico p magnam gnie q e hic in hac vtute etc.

Et due qe sunt ca phezebre

q dicte sunt duo azim hnt vim silem illi martis et solis et e madius. q complexio talis abscindet et dampnat. Com. Hic dedit ptholomeus compar solis. Et vult dice q hee due stelle faciat calore et siccitate magnam et monstrant ~~et posse sapiet~~ superatiom et posse sapienter

Et due stelle q sunt in

capite leonis hnt vim ut est ia saturni et assimilat parum illi martis. Et zob q sunt in suo collo hnt vim sic illa Satni et assimilant parum illi mercurij et lucens q e in corde leonis que dicitur e regalis hnt vim sic illa martis et Jouis. Com. hoc est cor leonis cui sapientes antiqui nom imposuerunt regale eo q e magis ca zodi cetaris stellis figuris et eo ppt hoc in prima magnitudine ordinauerunt quamquam in scda magnitudine sit prcarto etc.

Et que in suo spinali

et aa lucens q e in sua cauda hnt vim sicut illa Satni et Veneris et assimilat parum illi Mercurij. et ex hiis qe sunt in virgine hoc e figura scripta composita figure mulieris et spite.

Due que sunt in suo

capite e aa meridionalis que e in capite ale sue hnt vim sic illa Mercurij. Et assimilat parum illi martis. Et alie stelle lucentes q sunt in ala sua septentrionali et alie q sunt in suo spinali hnt vim sicut illa Mercurij et assimilat parum illi Martis. Et lucens que e in ala sua septentrionali q e dicta antecedens vindemiatoris hnt vim sic illa Saturni et mercurij. Com. Intelligamus ab hoc dicto q vtq mercurij vincit in stellis totius signi virginis etc.

Et stella qe e dicta azimech

Aliazel. Et vult dice q simechimas hnt vim sic illa veneris et parum assimilatur illi mercurij. Et q sunt in capite pedum suorum virginis in loco vm falde sue et sunt hnt vim sic illa mercurij et martis. Com. hee stelle sunt in figura virginis et cum sunt in signo libre conpta e vna pte signum virginis et vna pte scorpionis etc.

Et stelle qe sunt in duobus

gnphns antioribus Scorpionis earum q sunt in capitibus earum hnt vim sic illa Satni. Et qe earum sunt in medio earum hnt vim sic illa Saturni et parum assimilat illi martis et hiis qe sunt in ipo corpore scorpionis

Hic incipit octaua figura

vtq lucidum qe sunt in suo fronte e sicut illa martis et parum ut illa Saturni. et ex eis q sunt more suo earum media e lucens habens colorem tendentem ad vmilium finum. et est dicta Cor scorpionis hnt vim sic illa martis. Et assimilat parum illi Jouis. Et que sunt in nodis sue caude hnt vim sic illa Mercurij et martis. Et stelle q assimilat nubibus que secuntur istas et e dictum in arabico Jacha hnt vim sic illa martis et lune etc.

Et stelle que sunt in sagittario

Et earum que sunt in puncto sagitte hnt vim sic illa martis et lune. Et que sunt in arcu et pssa manu hnt vim sic illa Jouis et Martis. Et que sunt in nube qua hnt in facie vim hnt sicut illa solis et martis. et que sunt in loco in cystonamenti et e hasta sagitte hnt vim sic illa Jouis Et assimilatur parum illi mercurij repinus in alio lio ita ie q sunt i loco adiunctamenti et h e adiunctamento curantis sagittam hnt vim sic illa iouis et assimilatur parum illi mercurij. Com. Et q sunt in brachiis equi in curribus hnt vim sic illa Jouis et Saturni. et quadrata que in cauda eius hnt vim sic illa veneris et Satni. Figura sagittarij e composita ex equo et homine curante cum arcu sagittam vnam

Et ex hiis qe in capricorno

no .s. in cornibus suis hnt opa sic illud veneris. et modicum sic martis. Et que sunt in pedibus et ventre suo hnt opa ut illud martis et mercurij. Et q sunt more suo hnt opa ut illud saturni. et parum illius martis et veneris. Ille cum q sunt in cauda sua habet opa ut illud Saturni et Jouis etc.

Et ex hiis qe sunt in aquario

earum s. que sunt in scapulis suis cum ille que sunt in manu sinistra hnt opa satni et Mercurij. earum q sunt in suis coxis magis opus e ut illud mercurij et minus ut illud satni. et que sunt in casso aque hnt opa Satni et parum iouis. et ex hiis que sunt in duobus pectoribus

Et hec e scda figura eorum

s. que sunt in capite piscis meridionalis hnt opa mercurij et parum satni. Et q sunt more suo hnt Jouis et Mercurij. et q sunt in cauda sua et filo meridionali hnt opa satni et parum mercurij. Et q sunt in ipo corpore piscis septentrionalis et in spina hnt opa Jouis et parum veneris. et que sunt in filo septentrionali hnt opa satni et Jouis. lucens que morat in ligamento hoc e os piscis hnt opa martis et mercurij parum. Hic pficit de figuris existentibus in zodo quicquid locutus e de stellis qe in eis sunt etc.

Et ex stellis existentibus

in figuris que sunt in parte septentrionis respectu zodi

Monstrauit aut q stelle fixe in zodo existentes sunt maioris virtutis et operis manifestioris aliis et voluntas nostra est q stelle fixe q sunt in figuris septentrionalibus sunt maioris vtutis manifestioris operis illis q sunt in figuris meridionalibus Dicimus enim q vtutes stellarum et radii sue lucis cadunt sup nos et super angulos rectos aut scdm angulos maiores qm anguli radiorum stellarum fixarum meridionalium. Et p hoc ordinauit ptholomeus figuras septentrionales antequam meridionales

Stelle lucentes q sunt in

vrsa minori habet vim Saturni

et parum veneris. Et que sunt in ro-
sa maiori habent vim martis. Et stel-
la parva que assimilatur parve nu-
bi, que est super eius caudam habet
vim lune et veneris. Com. Quia Aliqui
Astrologi probaverunt tum stella que
sit talis complexionis propter mag-
nam humiditatem que est in ea.

Stelle lucentes que sunt
in Dracone habent vim sicut Saturni
et Martis. et que sunt in figura
que tacet habent vim sicut Saturni et Io-
vis et que sunt in nodo spinalis
habent vim sicut mercurii et Saturni
et aliqui sicut Iovis et Martis
Com. Hec est commixtio magna
virtutum et propter hoc fiunt opera di-
versa etc.

Et lucens augis coloris ce-
dit vinilum que dicitur azimet ce-
lanza habet vim martis et Iovis
et que sunt in forca habent vim ve-
neris et Mercurii et que in geth
habent vim Mercurii. Que sunt in
Azimet quod est instrumentum musice
dicitur in greco lira una quarum
est vultur cadens. hec habent vim ve-
neris et mercurii. Eandem vim
habent hec que sunt in gallina et que
sunt in figura eius, que stat in sel-
la habent vim saturni et veneris
et que dicte sunt levatrices capitis
diaboli habent vim saturni et ve-
neris, et que assimilant sic ...
et sunt in manubrio cultelli habent
vim martis et mercurii. Et que
sunt in clava ubi tenetur ... habent
vim saturni et parum veneris. Et
que sunt in columba ... habent vim
Saturni et martis. Que sunt in
sagitta habent vim martis et parum
veneris, et que sunt in vulture vo-
lanti habent vim Martis et Iovis
Et que sunt in delphine habent vim
Saturni et martis. Et lucentes que
sunt in equo habent vim Martis

et mercurii. Et que sunt in ausuade
et est mulier que non habet maritum habent
vim veneris. Et que est in tetriangulo
habent vim mercurii. Hic perficitur
illud quod locutus est de figuris

Et ex hiis que sunt in par-
te meridionali zodiaci. Com.
Convenit te scire quod stelle fixe me-
ridionales sunt debiles operis in
nos. Et quod eis quanto magis fuerint
circa nos, tanto vim habent maiorem
in nobis et in terris meridiona-
libus habent vim maioratam quam stel-
le septentrionales.

Et lucens que est in bucha
piscis meridionalis habet virtutem ve-
neris et mercurii. Et que sunt
in pectore habent vim Saturni. Et
ex hiis que sunt in gigante scilicet in hu-
meris habent vim martis et mercurii
tamen alie lucentes que sunt in eo habent vim
Iovis et Saturni. et ex hiis que
sunt in zimo earum s. posterior lucens
habet. habent vim Iovis et Saturni
Alie tamen que sunt in eo habent vim
Saturni. Et que sunt in lepore habent
vim mercurii et Saturni. Et que sunt
in cane omnes excepta ea que est in ore
suo. et hec est Alhabor. habent vim
Iovis et parum martis. Et lucens que
est in cane anteriori habet vim mer-
curii et parum martis. Et lucen-
tes que sunt in sima tue cathere
habent vim veneris et parum mercurii
Et que sunt in corvo habent vim martis
et saturni. Et lucentes que sunt in
navi. habent vim saturni et Iovis
maior enim harum dicta est in ara-
bico Suhayl. Et que sunt in centaurore
Et. hec est figura equi et hominis et equo gra
s. in figura hominis habent vim veneris
et martis. Et que sunt in figura equi
habent vim veneris et Iovis. Et lucentes
que sunt in lupo habent vim Saturni et parum
martis. Et que sunt in Galaxia habent
vim veneris et mercurii parum
Et lucentes que sunt in corona

meridionali. et hec est Alfeta meridi-
onalis habet vim Saturni et Mercurii

Dixit haly hic perficitur
quinquagesimus secundus ... est ptolomei
in virtutibus stellarum fixarum et
cum docebit quomodo scias virtu-
tes post haly

Quoniam convenit eum qui invenerit
aliquam earum habentem vim com-
positam magis quam uno
planetha. ut scias pro certo
quod operatur illud idem quod operantur
ipsi planethe ... sed minoris virtutis
eo quod ... operantur et stel-
las magnitudinis prime in maiori virtu-
te ponas et postmodum illas que sunt
magnitudinis secunde et sic ordinabis
virtutes earum secundum magnitudinem suarum
ordinationem. Sed ponas in vi maiori
eas que sunt ex eis magis in zodiaco
et in motu quanto sunt magis longe
dum ponet ... in maiori vi
quam meridionale et que sunt sep-
tentrionales in vi maiori quam illa que
non est ita et que sunt in aliquo
planeta coniuncta in longitudine et lati-
tudine aut in longitudine sola in vi ma-
iori quam illa que sic non est. Hec
autem scire poteris isto modo. Accipe loca
stellarum fixarum in almagesto vel alio
libro certo quod invenit de quadam
instrumento quod dicitur sphera solida in sup-
ficie in una sphera vel alia re et fa-
ties circulum meridiei et circulum altitu-
dinum et alia que te ptolomeus in octavo
tractatu almagesti docebit et scias
ascensum et inspicias in sphera que ex
stellis fixis et est in orizonta et
que est in medio celi et que earum
est in aliquo planeta coniunctio in longitudine
et cognosces virtutes suas cum virtutibus
planetarum sicut autem scies. Convenit
in te scire quod hee stelle debilitantur
et fortificantur secundum loca sua vel ascen-
dentem et secundum figuras suas ... in motu
lune et trium planetarum superiorum. Verumtamen
stelle iste eo quod non videntur operantur
humiditatem donec separantur a sole et
sunt orientales donec sol sit post eas
circa earum et operantur calorem a circa sunt
sicut donec sol in opposito sit earum
et operantur siccitatem ab oppositione usque
ad occidentalem circa et operantur frigiditatem

et dixit quod donec sol in longitudine sit
ab eis et equaliter scias quod illud
ideo quod accidit a planetis accidit stel-
lis fixis et per experientiam quemque
dixit de suis virtutibus ptolomeus ex-
periendo in manu qua est cum in-
venerit ... ad suos colores Si hoc
volueris per te scies etc.

Capitulum decimum in virtute quatuor
temporum dixit haly

Quoniam sunt quibus virtutes qua-
litates quatuor temporum anni vos
scire oportet unum quia quod scire
volumus naturam aeris per stella-
rum opera inspiciemus quod stelle
demonstrant et iudicabis in quatuor
qualitatibus complexionis temporis et cum
hoc scies quicquid accidit in ae-
re omni die ... est quod per hec tempora
scies quicquid accidit in aere et dicit
quia signa divisa sunt in quadrum

Virtutes stellarum per scien-
tiam sunt secundum verificationes
sapientum antiquorum. Vult di-
cere quod iam docuit nos virtutes
essentiales et accidentales stel-
larum secundum quod antiqui sapientes
experientia sunt experti

Sed anni tempora sunt quatuor
ver estas autumnus et hyems
et vincit in vere humiditas eo quod pro-
pter frigus hyemis fuerunt et tam-
en in estate cepit calor liquesce-
re humiditates que gelate fuerunt
propter frigus hyemis et vincit in
estate calor eo quod sol est in cenith
nostrorum capitum in climatibus nostris
et vincit siccitas in autumno eo
quod calor estatis qui fuit desic-
cavit humiditatem Et in hyeme
vincit frigus eo quod sol a cenith
capitum nostrorum elongatur
Vult dicere quod in vere vincit hu-
miditas eo quod calor temporis veris
degelat humiditates et exit eas
superius et involvit cum aere
ita quod sit humidus Et nos inve-
nimus quod Galienus videtur contra-
rius isti dicit quod complexio
veris est temperata Nos autem inter
hos sapientes concordiam apponere
volumus hac ratione philosophi
quando tenet quod calor veris

est tunc equalis est calor et humiditas
Jovis que est cum temperamento Et hoc
autem dixit cum in hoc loco voluit
sequi opinionem magis famosam quia
temperata complexio que est viro con
veniens et tremento tendit magis
ad calorem et humiditatem Et propter
hoc inter hos duos sapientes non
est contrarietas Dicit estas cale
facit eo quod sol quanto magis calefacit
accedit terra nostra capita tanto magis
calefacit quia magis perpendicularis
dic qualis super terram quam sub terra
et quia anguli sunt calidiores quam
angulos rectos ut terra rectos du
plicatur per riverberacionem et calefacit
nos magis per quantitatem radiorum
Et quia sol magis durat super
terram et propter hoc convenit ut in esta
te vincat calor et quia estas
cum maximo calore humiditatem
exsiccat Convenit ut in autumno
veniente post estatem vincat siccitas
et in hyeme quia sol magis pro
nat sub terram quam super terram et ra
dii perveniunt ad nos super angulos
acutos et riverberacio super eos
contingit ex radiis solis modica
virtute in aere Et hoc convenit ut
in hyeme vincat frigus et vir
bus manifestum ut frigus hye
mis humiditatem congelat hic in
intelliges quod saturnus eo quod est
multum frigidus congelat humidita
tes et iungit Et quando sic calor
degelat et currunt Et propter
facit saturnus augmentum aquarum
riviorum per annum Dum vero sol
facit has mutaciones qualitates propter
tempus que sunt per cursum signorum
convenit ut cursus signorum in par
tes quatuor dividatur prima pars
est qua sol ambulat in toto
tempore veris Secunda qua ambulat
in toto tempore estatis Tercia qua
ambulat in toto tempore autumna
li Quarta pars qua ambulat
in toto hyemis tempore Et con
venit omni modo quia hee par
tes sunt equales quia sol
ascendit versus meridiem

partem donec applicet ad tropicum
estivalem et deinde ascendit a tropico
donec applicet ad tropicum equinoc
cii autumpnalis Postmodum descendit
versus meridiem donec applicet
ad tropicum hyemalem Deinde ascen
dit versus medium donec ad tro
picum veris equinoccii applicet Hee
quatuor partes sunt equales sicut in
Almagesto declaravit Et postquam ita
est et invenimus quod quelibet quatuor
temporum habet propriam augmentum et de
crementum et labaxamentum in qualitati
bus ad ea pertinentibus Convenit om
nibus modis ut quelibet hee quatuor partium
spere dividatur in 3 partes ita quod
prima pars veris complexio sit et
complexio ultime partis hyemis
et media complexio prima sit veris
Ultima vero pars terra complexio estatis
et de aliis temporibus sic dicemus Et con
venit secundum artem quadruum quod hee
partes quatuor sunt equales non secundum arte
hic nec quod aliquando sentimus quod con
plexio cuiuslibet temporis vadit propter breve
do Et postmodum diminuit Et propter
tum eas easdem sic quod tempus conveni
ens eo quod moratur in se et cum
ab axamento est totum unum manens
Amplius quia luna peragrat circu
lum quolibet mense per 12 signa et
attingit solem duodecies in anno
et quelibet revolucionem facit in aere res
plexis cursus quas facit sol omni anno
Et propter convenit ut quelibet quarta pri
ma zodiaci dividatur in tres partes
naturales ita quod zodiacus sit 12 partes equales
et hee partes dicuntur signa Unius
autem quod dictum est cum convenit esse
quod sit secundum cursum solis qualibet die
quia sol diversimode vadit quando aliquando
vadit citius et aliquando tardius
Tempus totius anni est 365 dies
et fractionibus diei et sapientes antiqui
perquisiverunt a multis temporibus in quo
non esset fractio et est una hanc estimacionem
et invenerunt quod esset 360 et zodiacum
secundum hoc in tot gradibus diviserunt
per eo quod numerus esset levis et quia
licet iste non multum elongatur
a primo quelibet die quia cum dividitur
in dies et quartam et per 360 ex
hoc cuiuslibet diei res sensibilis non

mutatur Unde aut opinio est tibi quod
12 sunt partes equales naturales et 360
gradus sunt propter stabilimentum sapientum
quia si naturale fuisset conveniret ut
esset magis 360 gradus secundum cursum
solis qualibet die et sapientes antiqui
diviserunt quemlibet gradum in 60 partes
quibus nomen imposuerunt minuta et
minuta in 60 secunda et sic usque in infini
tum ut tercia et quarta Et postquam ita est convenit esse ut
signum sit 30 graduum propter stabilimentum
et per naturam dicimus esse tot gradus quot
diebus peragrat sol unum signum
si autem est mobilis conveniret ut in quibus
dam locis quibus tardius motus sol
uno tempore alio tempore magis vadit Et
secundum hoc erit participacio naturalis per
360 partes et non stabilimentum
Et quia zodiacus non habet
principium naturale sicut neque circulus habet
principium positum est principium in toto si
gno unde incipit equinoccium veris
et hoc est signum arietis Unde
dicere quod non habet principium speciale
principium a proprio naturale possunt antiqui
est signum arietis Et aliqui crede
dentes cum audiunt hoc dictum quia
zodiacus divisus non est in 12 partes
nisi per 12 signa que sunt in zodiaco
et quod sunt in alia manie quod divisi
sunt per naturam in hiis quasi manifeste
quod pro nomine figure comprehende
Et posuit in firmamento primum
locum quo est complexio partis temporis hu
midior sicut prima estas
in tempore cuius complexio humidior
Vult dicere quod Antiqui sequenti fu
erunt in hoc naturam et invenerunt quod
humiditas temperata in aliis est in prin
cipio firmamenti sit conveniens naturale
etati quod est principium veris et hoc
quia ita fecit res terre vias sequi
corpora celestia et sic semper sunt
ea sequentes
Et sequitur secundum hoc alia
tempora quia complexio etatis prima est
humida sicut ver et alia in hac eta
te tenera sunt et bladum et secunda
etas est calida quia calor alius

est complexius sicut tempore estivali Et
tercia etas quia incipit animi est
sicca sicut in autumno Et quarta po
strema etas que est et corru
pcionis est frigida sicut hyemis
Vult dicere quod antiqui sentientes sunt
rationem nature et postquam ipsa facit
terrenas partes celestibus in omni
re quando iste sunt secunde sicut ille
secunde sunt durabiles quelibet per se
et hee durabiles per quatuor et
sunt illius vestigia Convenit
ut ex hoc ut quando volumus hec
determinare per corpora celestia quod
eas accipiamus ab operibus que
sunt inter nos et ita sicut est
principium hominis humidum convenit ut
anni principium sit ver quod est humidi
or et quod alia tempora subsequentia
postmodum sicut secundum ver in aliis
etatibus venientibus postmodum hic
est res manifesta quia cum non dum
intelligere possumus secundum sententiam et
Ptolomeus tibi innuit in quo hic
autem primum si bene intellexisti quod
antecedit ut quod res omnes quod faciunt
a principio fine suo remanet inter illa
que generat donec corrumpuntur
et propter vero determinatum est tibi quod
primum quartum zodiaci est calidum et
humidum pueriale sanguineum et se
cundum calidum et siccum estivale
iuvenile colericum et tercium quar
tum frigidum et siccum melancoli
cum autumnale decrepitans pu
nimedie et senescendi et quar
tum est frigidum et humidum de
crepitum hyemale flegmaticum
Et ponuntur in statibus
quatuor angulorum et quatuor
orizontium
Similat status quatuor
locorum orizonte et
anguli unde incipiunt
motus ventorum per omnes partes
Vult dicere quod sol quando vin
cit res omnes complet in istis lo
cis sicut in temporibus anni et quod stel
le sicut ante dorchimus cum
sublevet solem innuant
Ille qui vincit in parte ori
est siccitas eo quod sol quando est

in hac parte cum incipit desiccare quicquid humectat nox et venti qui moventur ab hac parte qui sunt generaliter dicti secundum eum sunt sine humoribus et desiccativi. Vult dicere quod siccitas desiccat in oriente [illegible] angulus propter hoc orientis sui quia sol incipit desiccare aerem orientis et donec [illegible] recipit siccitas multum in partibus orientis et quod desiccat in partibus occidentis est modicum quia multum non durat ubi et cum occidit nox illud humectat. Propter hoc [illegible] quod videmus in ventis orientalibus quod omnia desiccant de leni cum aqua

Et pars meridiei est calida (margin: Meridies)

multum propter magnam calefactionem solis qui est in medio caeli et haec pars [illegible] nostrae morationis tendit ad partem meridiei et venti qui moventur ab hac parte qui meridionales sunt generaliter dicti sunt calidi combustivi. Vult dicere Ptolomeus cum dixit [illegible] nostrae morationis quod si posuimus quod aliqua planeta esset in parte meridiei erit [illegible] illi qui morantur ibi de modo quo nobis est meridies [illegible] nostrae morationis calidus et combustivus quia sol est in toto anno in directo partis illius et facit multas [illegible] rationes radiorum

Et pars occidentis est (margin: occidens)

humida quia cum sol est in hac parte vel desiccatione in die incipit humectari et venti qui ab hac parte moventur qui generaliter dicti sunt occidentales humectativi. Vult dicere quod [illegible] est multum quia vel facientes calorem propter [illegible] solis in medio caeli cum [illegible] nostrae morationis elongatur multum ab hac parte quae est septentrionalis sunt in opposito solis cum est in medio caeli et venti qui ab hac parte moventur qui generaliter dicti sunt septentrionales congelant. Vam (margin: Aquilo)

Vult dicere quod [illegible] parte nostrae morationis accedit sol propter hoc in modo quo nobis facit in hieme et propter hoc est frigida

Et in vero istius est sciendum

[illegible] et auxilium magnum pro cognoscendo complexiones omnium [illegible] quia tempore [illegible] manifestum quod [illegible] opera stellae mutant per status temporum et aetatum et angulorum [illegible] dixit hic Ptolomeus quod haec dat magnum [illegible] in cognitione virtutis stellarum et quia opera stellarum recipiunt mutationem sicut nos [illegible] dominant [illegible] per complexiones temporum et aetatum et angulorum et [illegible]

Et cum status fuerint illi similes

erit qualitas sua pura et sine commixtione alia et erit maior virtus sua opus sicut stellae quae [illegible] calore naturaliter in statibus calidis habent vim maiorem et stellae humidae in statibus humidis et si in statibus fuerint eis contrariis non erunt purae sed mixtae cum aliis et debiles sicut virtus stellarum calidarum in statibus frigidis et stellarum humidarum in statibus siccis et ita sit de omnibus aliis [illegible] Ptolomeus autem docet per hoc quo fortificatur virtus stellarum et quo debilitatur dicens quod earum qualitas fortificatur cum suo simili et cum suo contrario debilitatur. Et [illegible] est virtus vel debilitas sua sive per naturam vel per accidens

Verum [illegible] in signis fixis mobilibus et bicorporibus dixit sapiens

A[illegible] manifeste docet nos Ptolomeus virtutes signorum sicut stellarum docuit

Et postea hoc dicimus quia

[illegible] convenit ut hic sequamur loqui in mutationibus naturalibus propter [illegible] partium zodiaci signorum et quod [illegible] (margin: ad nos) provenit per alios sapientes. Vam

Et [illegible] posuit de stellis temporibus et angulis intelligimus ex hoc quod [illegible] signorum zodiaci dividitur in 12 partes dicit enim quod convenit

ut loquamur primo de mutationibus naturalibus [illegible] ad quas signorum [illegible] verificatorum sapientum antiquorum

Et via complexiones universales

quas [illegible] eorum appellantur [illegible] quae per ea sunt. Ratio huius dicti est illud quod [illegible] diximus [illegible] angulorum signorum [illegible] per complexionem [illegible] quae plus [illegible] est [illegible] suo tempore quando sol est in eo. Et [illegible] demonstratum est per illud quod est [illegible] quod virtutes caelestium corporum intelligimus solum per opera solis et lunae et quia sol magis pertinet ad zodiacum signorum sicut in astrologia quadrivali est [illegible] convenit ut virtutem signorum sciamus per mutationes operum eius

Et in aliquae proprietates signorum

sunt aliquae [illegible] planetae quas [illegible] et aliis stellis [illegible] quod ante diximus [illegible] locuti de virtutibus signorum sine alia commixtione [illegible] indicatione [illegible] primum [illegible] dicit quod virtutes signorum sunt in duabus manieribus una est [illegible] planetarum quia [illegible] cum stellis et [illegible] locutus in antea [illegible] et de duabus manieribus est locutus quarum una est illud quod est [illegible] alia est proprietas [illegible] in [illegible] alterius

Nam primo diversitates quas habent

signa sunt quod aliqua eorum [illegible] mobilia aliqua signa aequinoctialia aliqua fixa et aliqua bicorporea. Vult dicere quod opera aliquorum eorum mutantur de re una in aliam et aliqua habent opera [illegible] aliqua vero fixa et aliqua duabus rebus [illegible]

Et via horum duorum signa sunt

mobilia et haec sunt [illegible] quae sequuntur punctum tropici aestivalis usque ad finem ad finem cancri et [illegible] primum qui [illegible] punctum tropici [illegible] et eis imposuerunt nomina [illegible] est in [illegible] signorum [illegible] ad nos [illegible] a motu quod ante habebat et cum

est in capricorno facit hiemem et cum est in cancro facit aestatem. Vult quod haec nomina est imposita [illegible] a naturali [illegible] et aliud quod dixit quod sol mutatur in motu latitudinis est in quadrivali astrologia monstratum est

Et horum duorum signa

[illegible] et haec sunt prima [illegible] puncta [illegible] et est signum arietis. Aliud est [illegible] quod sequitur punctum [illegible] autumnalis et est signum librae quibus [illegible] nomina imposita [illegible] quod [illegible] sunt cum sol est in primo eorum est dies [illegible] in omnibus partibus aequalis cum nocte. Vam intelligimus ab eo et ab aliis dictis quae [illegible] quod signa non habent in se [illegible] est opus quod virtute solis quo virtus solis et aliarum stellarum mutatur cum sunt in eis

Et ex hoc de signa remanentia

[illegible] quae sunt nec signa mobilia et [illegible] sunt [illegible] quae dicta sunt fixa et [illegible] dicta bicorporea [illegible] fixa [illegible] quae sequuntur duo mobilia et duo [illegible] et haec sunt taurus leo scorpio et aquarius [illegible] quae incipiunt cum sol est in signis mobilibus et [illegible] aer inclinatur ad humiditatem et siccitatem aut caliditatem vel frigiditatem sunt firmiores et affixiores cum sol est in his fixis et status hiemales [illegible] sunt [illegible] et quia multum in statibus durat recipit vim suam [illegible] Vam. Vult dicere quod [illegible] cum sol est in istis signis [illegible] non sentimus statum [illegible] commixtione [illegible] multum in uno statu perdurat

Signa vero duorum corporum

sunt ea quae sequuntur fixa et haec sunt gemini virgo sagittarius et pisces quia sunt inter mobilia signa et fixa quae

sunt participatores cum principiis effi-
cientibus sunt in mutatione naturali sua
propria ducunt statum mobilium et fi-
xorum **Hali** aperte dixit Ptolomeus
in hoc loco quia duo signa
temperantie sunt cum mobilia quia
cum sol aliquod eorum ingreditur
tempus mutatur. Aries de hyeme
ad ver et libra de estate ad autu-
mnum. Ceteri assignaverunt rationem
propter quam hec dicta sunt duarum
corporum eo quod gemini primum signum
sunt cum aere veris et finis eius ac-
re estivali. Et virgo principium
tertium sunt cum aere autumpna-
li. Et primum sagittarii est simplex
cum autumpno et finis cum hyeme.
Et principium piscium est simplex cum ae-
re hyemali et finis cum aere veris.
Et propter mutationem naturalis et ipsa
solis mutatur per hec signa. Hec
modo conveniunt licet dixerunt dicant
propter has cum quibus prime qualitates eorum
operantur diversa. **Capitulum 13 in signis
masculinis et femininis**

Similiter posuit 6 ho-
rum signorum de-
na masculina et diurna
et alia sex de natura feminina
et nocturna et ordinaverunt unum
post aliud eo quod nox semper venit
post et via diem et est sexus femina
tradit cum masculo et [illegible]
Vult dicere quod antiqui sapientes
secuti sunt in hac participatione
naturam que experti sunt et invene-
runt in positione eorum per experi-
entiam et ordinaverunt in natura
eo quod femina sequitur masculum et
nox diem.

Principium huius ab ariete
propter rationes quas diximus. Ratio
est quod ista **Hali** dicit est principium
operator et activus in virtute
maiore cum patiens opus posu-
erunt primum cum signa arietis
et libre sunt masculina et di-
urna eo quod linea equinoctialis
transit per ambo ipsa et ab ipsa
incipit maior mutatio totius
firmamenti. Alia sunt signa sequ-
ta ea ordinata sunt secundum quod
diximus unum post aliud.

Ratio quam dixit Ptolomeus propter quam
ab ariete incepit ~~incepit~~ [illegible]
inceptum est per eo quod posuerit in tri-
bus dictum. Et quod libra pri-
ma est ei que subsequitur ratione
diei. Quia motus totius est ab
oriente ad occidentem super polos
equinoxii conveniunt ut arietis et libre
signa unum teneant antecedens super
alia aliorum et quod quia aries qui
est primum unum teneat antecedens
super ista libre et quod sunt illa ordi-
nata secundum quod natura ordinavit noctem
post diem et feminam post masculum. Et
quia masculus est operator et propositus
in virtute et ordinatione super femi-
nam conveniunt ut aries sit masculinus. Tau-
rus vero femininus et libra masculinus
scorpio femininus et sic de omnibus aliis
et signa masculina diurna et feminina
vero nocturna **Ptolomeus**
Et aliqui ordinaverunt signa
masculina et feminina incipiendo a signo
ascendente **Hali** Ptolomeus vero facit nos intel-
ligere propter hec verba quod ratio propter quam
antiquiores sapientes sumpserunt signum ascendens
inde est causa ratio quod sicut signum
quod est circuli orizontis et linea
meridiei dividunt totum quasi firma-
mentum per 4 partes sicut ante
diximus et sunt dicta loca pro
quarum angulis ascendente eo quod hec
puncta primum sunt puncta anni tem-
porum quia primum punctum naturale
anni est primum arietis convenit quod
hic punctum ascendit in ascendente ut
puncti temporum anni sicut in linea
meridiei et in linea orizontis. Sic
propter simplices naturas signorum que conve-
niunt in iste puncto quia quod unum sunt
mobile omnia quod est eius medietas est
plurimum et quod unum fixum sunt omnia
ex eius fixa et quod unum duorum
corporum sic eius omnia quatuor com-
plexa cum illis in orizonta oriente
sunt virtutes ad eius pertinens extra
circa linea ad omnia que sunt in
tota orizonta hec quia sic ascendit
ad ascendens. Item est de virtute anguli
medii celi et quod cum plex sunt ibi
linee radiorum siderum que veniunt
ad punctum orizontis sunt equales
cum illis que veniunt ad illud punctum

suum oppositum et omnibus modis se-
cuntur. Collige ab occidente sic ab ori-
ente et propter hoc conveniunt ut quatuor an-
guli habeant unum magnam per ut sunt
principia quatuor temporum anni et quia
res est ut diximus convenit ut figura
nativitatis se ponat quarum quelibet in 4 par-
tes rotuli ante dicte et quelibet pars
in 30 gradus sicut signa dividuntur.
Antiqui sunt sapientes inspexerunt et
invenerunt plures quod ascendens est primum
quod exit primus de sub terra et posuit
ipsum pro domo proprie vite et corporis
et posuit angulum sibi oppositum
pro domo primo oppositorum et contra-
riorum virorum pro mulieribus et maritorum
pro mulieribus et invenerunt angulum conte-
rium simplex puncto temporis estivalis
eo quod cum dies sunt estive in cir-
cuitu et quod virtus solis apparet quia
est in puncto caute posuerunt eam pro
domo regni et eius oppositum pro domo
matris et quia angulus hic domus
est punctum de sub terra posuerunt
eam pro domo hereditatis. Hec sunt vera
sententia eo quod saturnus habet in ea par-
tem plus ne hec sibi quod invenit sole ubi
est stella magna cum cum est in
medio celi virtus eius ad omnem
partem extenditur. Posuit sedes
pro domo regnorum et magistrorum quibus
vivunt et quod ibi venit prope ascenden-
tis et non per iovem. Posuit stellas
mo ascendentis et ampliatorum per do-
mum et ampliatores sequitur eo quod
et omne primum et posuit corporis
et fortune eo quod virtus pro domo
virtute 10e per ut virtus 2e eius sequi-
tur. Sequitur ascendens et posuit oppositum
est 8 pro domo timorum et quantita-
tem debitorum mortuorum eo
est octava stella in hac simplex cum venere
quia 2 est taurus que est domus
veneris. Et propter hoc scorpione que est domus
martis et posuit octavam 7 quod est
pro domo filiorum et gaudiorum
et quia cum est sua ab ascendente po-
suit eam pro gaudio veneris quod venus
cum corpore hic complecta amicitia et

quia aspicit de 6a ascendens po-
suit eam pro gaudio alterius fortune
que est inimicus signum ad terra
inspexerunt et invenerunt quod erat ca-
dens a [illegible] et stella magna que
est domus mercurii cuius est
alia corrupta et est quod sunt
propter terram solem posuit eam pro domo
sua propinquorum et mutationum
quia in 9a ascendens et est
stella cum luna in facie mutationes
festinas posuit eam pro
gaudio lune et posuit suum oppositum
quod est cum pro domo itinerum longo-
rum fidei et [illegible] et stelle
cum sagittario qui est domus iovis
et aspicit ascendens de 30 et quia
virtus lune est octava virtuti solis in
humectatione posuit eam pro gau-
dio solis. Et quod etiam solus per
se magnum in temperate arietis quia
aries est eius exaltatio et sua
[illegible] et loco domus et [illegible]
sua et sagittarius eius [illegible]
Ex planetis novem domum [illegible]
invenerunt quod 12 separat ab ascen-
te et est cadens ab eo posuit
eam pro domo inimicorum et labo-
rum et gaudium saturni qui est
[illegible] frigidus et siccus et po-
suit eius oppositum quod 6 quod cadit a
1 et separat ab ea pro domo in-
firmitatum et gaudium martis
contrarius est saturno et quia 1
est domus eius et [illegible]
gemini a partibus in quibus 6 a
1 posuit eam sub 6 et pro do-
mo servitorum et [illegible] nunc
loquitur qui mercurius convenit
in ascendens posuit ipsum pro gau-
dio suo **Hali** [illegible] alii sapientes
antiqui extenderunt dominationes 12
domorum per hanc viam experti fu-
erunt et invenerunt veritatem
sicut patet per experientiam ut posuit
[illegible] sic stabilierunt quod Ptolomeus
nominavit in libro suo nisi
radices subtilitate [illegible]
in duodecim hec totum sed locum
transferunt de hiis que sunt super
septa et que sunt super terram
eo quod sunt unum maiore [illegible] que

sunt sub terra et propter hoc posuit pars domini fortune dictorum loco sexto sicut ante monstravit.

Et posuit unum masculinum et aliud femininum incipiendo ab ascendente. Haly vult dicere quod sapientes antiqui scientes fuerunt in dominibus ponere unum masculinum et aliud femininum quod sunt in 12 signis et incipiunt ab ascendente et posuit ipsum masculinum et femininum hac eadem ratione. Ptolomeus.

Sicut antiqui inceperunt signa mobilia a signo lune cum ascendit sextumus motus magis quam aliorum planetarum. Haly. Ptolomeus ponit nobis in hoc loco quod videtur quod virtus lune sequitur illa solis et sic convenit ut sicut motus naturalis unus sequitur eum solis et motus planetarum qui fit omni mense quo luna sequitur, quia luna peragrat signa bina omni mense quattuor partes plures illis quod facit sol per omnia signa quolibet anno et propter hoc acceperunt antiqui primum signorum mobile a signo lune et posuit primo mobile aliud vero fixum et aliud duorum corporum sicut fecerunt in signis ante ipse sol.

Et sic acceperunt principium signorum masculinorum ab ascendente eo quod est magis orientale et originalius hoc modo que dixi unum post aliud. Haly. Dicit posuit signa mobilia et fixa a loco lune in modo quo sunt per solem sicut posuit dominus masculinas et femininas signa et incipiunt ab ascendente quia est orientis et posuit in principium signorum. Ptolomeus.

Et alii diviserunt 12 signa in quattuor partes et tenuerunt quod signa orientalia et masculina sunt ab ascendente usque ad medium celi et opposita sua sunt que sunt ab hinc usque ad angulum terre et tota duo

posuit per femininis occidentalibus et figuris multa nomina posuit secundum figuras pertinentes ad ea quia aliqua eorum dixerunt signa quadrupedia aliqua eorum signa silvestria et alia multa femininis et aliud. Et horum nominum radix est ex nomine ad intelligendum. Haly. Propter hoc homo res ponere secundum figuras de quibus posuit se innaturale in hac scientia dicenti quod esset supplentatis declarationis hic omnia in hoc loco. Haly.

Vult dicere quod sapientes antiqui posuerunt nomina multa signis secundum figuras stellarum fixarum pertinentes ad ea secundum figuras operum suorum propter similitudinem opera signorum per se et propter virtutes. Haly. Quia ergo sit virtus una que operatur res que sunt inter nos ne solum ipsi signi que est in celo dicit quod propter hoc ponere ego sic de dictis quod autem dixerunt de stellis et signis. Et quia hec opera mutantur per mutationem harum signarum de uno signo in alio longe temporibus tenuit quod esset supplentatis declarationis in hoc loco vult dicere id quod in oppositum fuit dic quare ego vero ex hoc volo tradere ea attendentes hic in tempore dico enim quod signa rationabilia sunt ea in quibus est signum plus humane figure et hec sunt gemini virgo libra prima medietas sagittarii et aquarii. Dicuntur bone vocis et dicuntur maioris [illegible] vim habentes in oriente propter maiorem vim hominis et quia est bone vocis et signa plurimorum sunt ea in quibus est signum animalium sicut vult Galienus et propter gratia figuras bestiarum quadrupedum talia sunt aries taurus et capricornus et sunt dicta domestica et leo similis sagittarii et scorpio sunt silvestria et signa multorum filiorum sunt cancer scorpio et pisces eo quod alia aquarum que sunt multa similia dicit ponit nomina multa signis secundum eorum opera quorum sunt que dicuntur maiora et propter gemini leo virgo et

que dicuntur paucorum filiorum et sunt aries taurus libra sagittarius capricornus et aquarius. Et eorum que sunt medie vocis et sine signis bestiarum que habent vocem sunt aries taurus leo et ultima medietas sagittarii et capricornus. Et eorum que non habent vocem sicut cancer scorpio et pisces multa tibi designari dixerunt antiqui convenit tibi ut de dictis auctorum ab illud quod ad opinionem Ptolomei concordat quoniam est solummodo ille qui rem sequitur. Haly ergo ut qualibet signorum unum suam habeat separata propter stellas fixas in quolibet signo existentes. Et propter hoc quod non ut inspiciatis que stelle ad signum pertinent et secundum hoc indicabis et cum hoc feceris natura erit hac arte secunda et concors eris cum opinione Ptolomei. Convenit enim ut hoc facias et omnia alia dicta dimittas in te perdas sicut qui vult accipere viam multas et que sit recta ignorat et sic non ibis errando tamquam ille qui nescit veritatem vel non.

Capitulum 18 in particula prima de proportione signorum unius ad alium in figuris aspectuum.

Partes spere signorum que habent similitudinem unum cum alio primo sunt hee participantium in signis aspectus et hee sunt ille que habent inter unam dyametrum et alia comprehendente duos angulos rectos et 6 signa que sunt 180 gradus et que sunt inter se elongationes de 30 et comprehendunt unum angulum rectum et tertium alterum et quattuor signa que sunt 120 gradus et que habent inter se elongationem comprehendunt unum angulum rectum et tria signa que sunt 90 gradus et que habent inter se elongationem 6 bis comprehendunt duas partes anguli recti et duo signa que sunt 60 gradus. Haly. In hoc non ergo qui aliquid intelligit in geometria et ab hoc intelligit corruptio dicti aliquorum

qui dixerunt de proportionibus radiorum in gradibus equalibus. Ptolomeus.

Non propter quod hee elongationes sunt solido per illas qui indicant intelligere per illud quod inter diximus duo quod ratio qua indicat per elongationem dyametri est ratio determinata per se cum opposita per lineam rectam accipiemus magnas convenientias quibus ad cordamentum cadunt convenientie que sunt unum aliud tum et illas que habent partem de pluribus et de istis fuerunt duo aspectus. Haly vult dicere quod sapientes antiqui non indicant per elongationem aliam nisi per has proportiones per eo quod dyameter dividit circulum per medium et linea recta et fit unum punctum linee recte cum alterius quia quod unum punctum fuit in ascendente aliud non est in occidente et quartum fuit in medio celi aliud erit in angulo terre et dicit quod ex arcu que facit dyameter quod dividitur per proportiones maiores inter se eas in quibus cadit ad cordamentum fuerunt elongationes alie que sunt tria quarta et 6 lis.

Et ad cordamentum aliud tamen per elongationes que facit duos angulos rectos hec est elongatio dyametri accipiemus medietatem et tertiam medietatis que facit elongationem quartam et de tertio fit elongatio 6 lis et de duplo tertii fit elongatio tertii. Haly vult dicere quod elongatio dyametri quod res est manifesta per se cum unum hic participatione lune ad alios accepit per regulam sapientes antiqui in aspectibus quod cum hic ex arcu dyametri medietatem accipiemus fiet quarta et cum tertiam fiet 6 lis et cum 3 partes fiet trinus et duplicabimus quartam fiet oppositio et trinus fiet aliud tertium et 6 lem duplicabimus propter magis fiet aliquid opus ut trinus vel aliud 6 lis et erit quod dimidio minus quod medietas et 3 in est maiores partes et non per in

cadet proportio
Ad concordamentum partium de plano et tertio quia si fuerit in prima longitudo secunda que circulum retinet fuerit cum sua proportione duabus longitudinibus proportio tanti et medii et alia proportio tanti et tertii quia prima mediae proportionis tanti et medii sit longitudo solis et quia fuerit prima maior proportionis tanti et tertii erit longitudo eius. Vult dicere quod quando acciperemus ad concordamentum tanti et parte in prima parte que est medietas medii circuli fiet magis longitudo solis et longitudo enim hoc modo quod si acciperemus circulum ut solem et medietatem solis fiat in parte et hec proportio parte ad solem est proportio tanti et medii et quando acciperemus tertium ut partem et eius tertium plus fiet eius et hec est proportio tanti et tertii et intelligere aliquis de arismetica et musica intelligere potius quam decem Ptolomeus non expressit hec demum secundum quadrivium non dimittet quia in naturam servat. Ptolomeus

Et participationes que sunt de tertio et sexto dicimus ad concordatas in natura quia de signis sunt composite ad cordatis in natura quando aut erunt ambo masculina vel ambo feminina at tertium que sunt in duplo aut secunda parte non sunt ad cordata quia non invenimus signorum ad cordatorum in natura. Inspice ad perfectionem magna intelligencie Ptolomei quod licet elongationes istas per spes quadrinuales monstrauit non licet casus in opere medii ponere donec in secundum naturam dederit vos dicere quod hec quadrinuales conveniunt ad concordamentum et discordamentum aliud secundum naturam quod signa que sunt in figuris eius vel solis sunt ad cordia ut sunt ambo masculina vel ambo feminina et discordata est quod si unum fuerit masculinum aliud signum est femininum et ergo signa que sunt super dyametro discordata sunt quod sol fuerit ipse in uno eorum contrarius quod fuerit in alio suo opposito quod unum ascendit aliud vero descendit. In quo etiam mutatur tempus de una manerie in aliam et quia vero convenit ut aspectus dyametralis sit fortuna et ad concordamentum solis et solis et convenit ut aspectus dyametralis sit contrarius et inimicus et quia solis est medium tertii dixerunt sapientes antiqui quod est media fortuna et quod quadratura est opposito media dixerunt quod est inimicicia

Capitulum 17 Ptolomeus

Et alia manieres ad concordamentum quas habent signa inter se secundum naturam

Similiter due partes que sunt elongate equaliter ab uno puncto cuiuslibet duorum punctorum equinoctii partes altas et bassas et hee ille sunt que habent ascensiones cum temporibus equalibus quia sunt in circulis equalibus equaliter distantibus equinoctio. Vult dicere quod ascensiones unius eorum sunt tante sicut ascensiones alterius et similiter descensiones / quia ascensiones totius arietis sunt equales descensionibus piscium in una villa et illa tauri et aquarii et illi geminorum illis capricorni et illi cancri illis sagittarii et ille leonis scorpionis et ille virginis et libre et in quo convenit quod primus gradus arietis sit adcordatus ultimo gradui piscis et de omnibus aliis et istud locum. Ptolomeus

Et partes que sunt in medietate circuli estivalis sunt dicte alte et que sunt in medietate circuli hyemalis sunt dicte basse quia ad solis fuerit in medio circuli estivalis facit diem maiorem nocte et quando fuerit in medietate circuli hyemalis facit diem minorem nocte. Propterea dies nobilior et fortior est nocte quia motus aliorum fortiorum sunt et magis apparent et de nocte est alterius manierei propter virtute solis que apparet de die a quo provenit omnium virtutes. Ab hanc rem dixerunt sapientes antiqui quod partes temporis estivalis sunt alte ut dicebant quia nunc quod solis cum est ibi maiori altitudine quam cum est ibi in medio celi hyemalis dixerunt eas bassas et obedientes per demandandum meliore virtute que habent partes super bassas in eorum celo lucem dico solis et bona unum est ad concordamentum quod est inter has partes aliud est quod quando invenimus duas habitates que ad cordate sunt in uno gradu sicut quod ille cuius signator est in gradu basso erit obediens et cuius signator est in gradu alto alterius reges videntur sicut hos gradus in virtute concordes

Capitulum 16 in signis se aspicientibus vel sunt equalia in virtute

Alia manieres ad concordamentum signorum et quando est aspectus unius ad aliud / Et hec nominant Ptolomeus ut hoc patefaciet quod signa habent partes equales multas

Similiter tenet quod aliqua partes secundum naturam sunt equales cum aliis in virtute et hec est quando sunt elongate equaliter ab uno puncto duorum tropicorum estivalis aut hyemalis quia cum sol est in utraque harum duarum partium est dies unius partis equalis cum die alterius vel nox equalis cum nocte et tota horarum ambarum erunt equalia. Et hoc est quod sol erit in una linea eque distantium equinoctio quando erit in ipsis duabus partibus que sunt equaliter a tropico elongate.

Et dicunt quod hee partes se aspiciunt una ad aliam vero pro eo quia utraque earum ascendit de uno met puncto orizontis et pertinet occidit. Vult dicere quod duo gradus qui sunt equaliter elongati a puncto equalium alicuius duorum tropicorum dicuntur se aspiciunt unius ad aliud quia dies et noctes eorum sunt equales et ascendit ab uno puncto orizontis et pertinet propterea hec sunt ad cordati et virtutes equales

Capitulum 18 in signis dividentibus non ad concordantia se ad concordantia

Et gradus qui dicti sunt diviso et pregni sunt ex his qui non habent unum cum alio similiter vel participationem aliqua maniere ex istis quas diximus et hii sunt ex illis qui non sunt de imparantibus et obedientibus vel sunt ex illis que aspiciunt unius super aliud equales in virtute vel sunt ex illis qui habent similem in aliquo istorum aspectum vel oppositum vel trino vel quarto. Ptolomeus docet te per hoc dictum quod signa et gradus se aspiciunt unius super aliud aut in eo quod sunt in duabus lineis eque distantibus equinoctio vel quod ambo sunt in eadem linea eque distanti equinoctio aut quod sunt elongati unius ab alia ut dyametrum de 30 aut quarto aut sexto et hii sunt tres aspectus qui fuerit quod tres eorum duplices quia trinus est duarum manierum et quarto et solis et iam dederit ratio secundum naturam in istis aspectibus per verba predicta

Et partes quas inveni non participationem ulla maniere non habentes sunt hee que habent inter se unum signum et ii et que habent unum signum non se aspiciunt una super aliam quando quelibet earum est ab alia inclinata eam tertium que habent inter eas quinque signa quia circulum non dividunt in partes equales sicut dividunt per signa et crucibus per quas contingit inter se 30 gradus est ab alia inclinata in ascendendo et occidendo et que habent inter se signa quinque quod non potest circulum dividere in partes equales non habent inter se concordiam nec naturalem elongationem que possit venire ad concordamentum nec discordamentum hec quia caput secundi signi est inclinatum a capite primi tertium quod est inclinatum secundum ab ascensione in locis ascensionum et occasibus et nunc intelligere potuisti aspectus signorum unius cum alio et quod sunt quattuor aspectus et non plures. Et ceteri aspectus qui non sunt sicut dixit Ptolomeus sunt media inter applicationem et disiunctionem et sic erit applicatione vel longe in gradibus ex quo sunt in eis

Capitulum 18 de domibus planetarum dixit Haly

Postquam superius locuti sumus de virtutibus stellarum et signorum volumus ostendere illud quod dixit ptolomeus de participatione quam habent planete cum signis et quot facta sunt experiendo quod cum aliquis planeta ingrediebatur aliquod signum cuiusque modi virtute[m] generat et ibi inveniebant quod illud signum et sydus convenientes erant in parte et ergo hec est erit regula pro modo participationis quam habent planete cum signis.

Nota quod partes alique zodiaci signorum sunt que conveniunt planete et dicuntur domus triplicitates exaltationes et certa termini cum quibus habent planete et partem ptolomeus tenet per ordinationem harum virtutum ut domus sit antiquior triplicitas et triplicitas antiquior exaltatione et triplicitas antiquior exaltatione termini etc. autem dixit et certa termina dixit antiquior similiter et participationem quam habent cum sole in signis sicut scandi secundum in facie et luna etc. quod autem dicit vero est solus ptolomeus qui posuit non maxime quod dorothius proposuit dominum triplicitatis in capitulo fortune.

Natura domorum est sicut dicam dico quod duo signa leonalia [?] signorum ea que sunt magis quam alia et ceteris capitulo motorum et in hac parte faciunt calorem que sunt cancer et leo posuit ambo pro domibus luminarium magnus et nobilibus leonem quod masculina domum solis cancrum quod feminea domum lune. Haly. Duo signa que sunt in capite leonis sunt gemini et cancer et quod gemini calefaciat et humectat et est sub signo veris et non posuit in duo luminaria duo alia aliarum stellarum et gemini non concordat cum aliquo eorum quod cum sole non concordat quod sol desiccat et humectat ut cum luna quod feminea est et non est etiam et gemini masculinum et dividi[?] non sunt convenientes ut gemini esset domus alicuius duorum luminarium et convenit esse cancer et leo et quod leo esset domus solis

eo quod secundum concordat qui calidus est et siccus et quia luna sequitur solem convenientius fuit ut cancer domus esset eius domum solis. Et signa que sunt circa domum solis sunt cancer et virgo et quia signum virginis est siccum et non convenit lune que est humida et propter hoc posuit cancrum qui est humidus pro domo lune. Quod autem dixit quod magis sunt circa centrum motorum capitulo et propter hoc faciunt calorem vult dicere quod spatium terre propinquum est leoni conveniat ut signo quod sunt in hac parte sit convenientia magis ad signandum planeta sunt aliquod aliorum propter calorem que faciunt nam hec inclinatur versus orientem.

Et propter hoc posuit medietatem zodiaci que est a leone usque ad capricornum medium solare et aliam medietatem que est ab aquario usque ad finem cancri medium lunare ut quilibet quinque planetarum erraticorum domum haberent in utraque medietate duorum luminarium secundum quod convenit [sperarum] suarum ordinationem sunt quod statim. Haly. Vult dicere quod sapientes antiqui invenerunt quod virtutes duorum luminarium dominabantur super omnia et quinque planetarum erraticorum sequebantur et quod sunt minoris virtutis et sine virtutibus luminarium non habebant per se sicut ante fuit nobis ostensum. Hac igitur ratione convenit ut quilibet quinque planetarum erraticorum haberent in medietate solari signum conveniens est complexioni que sit de sua et de solari virtute et in lunari medietate idem. Ptholomeus.

Et quia saturnus natura est frigidus et est calori contrarius et eius sphera est a speris luminarium elongata magis est aliqua aliarum dederunt ei pro domibus capricornum et aquarium que cancro sunt opposita et leoni qui habent duo signa capricornus et aquarius frigida hyemalia sunt et quia etiam cum forma opposita signe concordat participatio. Haly. Vult dicere quod operis primum saturni est infrigidare et facit per accidens siccitatem propter suum magnum frigus hyemale et excidit de terra tamen aliquam humiditatem nolentibus propter saturnus frigiditatem

et siccus cum signis hyemalibus que est frigida et humida non concordat est autem dixit quod sphera saturni est magis a speris luminarium elongata vult dicere quod non posuit speram suam magis elongatam a terra aliqua eorum ut propter elongationem frigus minuatur in terra. Et quia capricornus et aquarius sunt signa hyemalia et terra oportunt frigus suum esse magnum valde frigori saturni convenientis et quia habet duo signa domus duorum luminarium contrariatorum faciunt et tremere eorum oportunit quod hec duo signa faciant corruptionem et mutationem rerum quibus corpora saturni conveniunt. Hac ratione dederunt saturno pro domibus capricornum quod non sua est contraria nec luminarium. Et quia capricornus est hyemalis et sol calidus et siccus quod contrarius cancri et fuit propter saturnum et quia est hyemalis et aquarius qui est in medietate lunari oportunit esse humidum et propter ipsum magna frigiditate saturni est calidus. Et propter hoc dixit dorothius quod sapientes antiqui dicebant quod saturnus nocivus operatur in aquario quam capricorno et magis gaudet in eo quod calor et humiditas aquarii minuit multum de magno frigore et siccitate ipsius saturni et humectat per accidens alicuius sicut predixi. Dixit quod saturnus est masculinus et diurnus magis sibi convenit quam aquarius. Et propter hoc dixerunt quod aquario sunt frigora aquarum tremunt non sunt fontes et [rivi].

Et quia iupiter est temperate complexionis et est sub sphera saturni dederunt ei signa que sunt circa capricornum et aquarium et hec sunt sagittarius et pisces ad ventos quatuor pertinentes et sunt in longitudine trini a domibus duorum luminarium que est longitudo concor dic et fortune qui dixit quod iupiter est sub sphera saturni non ordinavit iovem. Vult dicere ut virtus eius minuet de sphera saturni. Haly. [frigiditatis] saturni et illud quod dixit quod sagittarius et pisces pertinent ad ventos et quatuor partes intelligi qui sit dispositi sunt [tempi] et antiqui et per intelligi

quia cum sol est in sagittario est finis autumni et tunc sunt siccitates et humiditates incipit quia sunt venti et generant res multe [spi] Pisces etiam est finis hyemis quo desistit frigus et incipit calor unde venti et alia multa sunt et venti quos [inmittit] dicit ptolomeus pertinere ad iovem et domos suas sunt finis optates quatuor sicut sunt finis optates spermatis et feminis aliorum ut plurimum esse quod cum sol est in sagittario feminam pro maiori parte incipiunt tunc nasci et cum piscibus est alio manifestum quod non habemus sphera cum loqui et quod finis est aspectus concordie et fortune eo quod signa in uno cum duobus aliis signis luminarium concordant et sphera iovis sequitur illam saturni et in hac faciunt ventos quibus generantur res de medietate sapientes antiqui habent duo signa iovi et concedebat in temperantia duobus luminaribus in omni bono et fortuna et etiam decerunt quia sagittarius est accordatus cum natura solis quod iupiter habet in eo participationem cum luna et quia iupiter non est contrarius rerum et res prostabiles conveniunt cum aliis [?] crescunt in bono et profectu suo. Dixit propter hoc dorothius quod iupiter gaudet magis in sagittario quam in pisce quia iupiter est masculinus et diurnus tendens magis ad naturam solis et sagittarius est quam nec. Ptolomeus.

Similiter quia mars desiccat natura et propter et sphera eius est sub sphera iovis dederunt ei duo signa sequentia ad duobus signis iovis que sunt aries et scorpio elongata a domibus luminarium elongatione etc. que conveniunt corruptioni et damno. Haly. Ad hec res pertinet ad martis naturam. Vult dicere quod mars quod multum desiccat excedit naturam in fortuno et damno contrario boni quo luminaria duo faciunt et non posuit speram suam sub sphera iovis et cum suo calore [a]vivat in medio et [dampno] frigiditatem saturni et propter hoc dederunt ei duo signa se tenentia

cum duabus domibus iovis et hec sunt
ea que sunt elongata a domibus
lunaribus elongatione que est e-
longatio corruptionis et inimicitie
que pertinet ad naturam martis et scor-
pio est contraria domus domus
solis convenit ut sit frigida et hu-
mida pervenimus ad minus siccitatis
martis et hac ratione est martis nocturnus
sicut aries quia contra domus
lune convenit quod sit calidus et siccus
Et propter hoc dixit doretheus quod mars
gaudet in scorpione magis quam
in ariete quia est nocturnus sicut
ipse et eius natura operatur in eo
Et quia venus temperata est et
eius spera est sub spera martis de-
derunt ei duo signa tendentia se
in duobus signis martis et sunt
signa contraria que sunt libra
et taurus que sunt a duobus signis
lunaribus elongata elongatione oc-
ti que est concordie et amicitie
Et quia etiam venus magis elon-
gatur a sole ulla duarum stellarum
magis duobus signis **halj** Quoniam
venus temperata est convenit ut esset
domus eius domibus lunaribus duorum
concordantes Et quod libra est
signum in quo dies equatur cum
nocte cum animalibus vegetabilibus
et omni generatione concordat cum eo
quod taurus est signum in quo tem-
poris fiunt convenientes eius quod
diximus de qualitate rerum convenit ut
due domus veneris sint taurus
et libra propter concordantiam que est
inter calidum et duo lunaria Et convenit etiam quod ~~libra~~ sit calidus
masculinus et diurnus sicut ad so-
lem pertinet Et quod taurus sit
femina et nocturna sicut pertinet
ad lunam et non sine ratione fecit
natura quod venus magis elongatur
a sole vel illud quod est inter do-
mos suas et domus lunarum
hec concordia et quod ad faciendum
bonum adiuvat propter solem propter temperan-
tiam suam que inter se sunt
tate solis Et ideo dixit dorotheus
quod venus gaudet in tauro ma-
gis quam in libra propter concordanti-
am quam habet cum natura lune

Et quia mercurius est qui roma-
net ex erraticis et magis elonga-
tur a sole ulla hora aliqua du-
arum stellarum magis uno signo quia
inferius est ab aliis stellis dede-
runt ei duo signa inmanentia que
se tenent cum domibus duorum lumina-
rium et sunt gemini et virgo na-
turaliter secundum mercurii qui fecit quod
non elongetur magis uno signo
ut virtus eius commisceatur propter cum
virtute solis et posuerunt speram
suam sub speris aliorum planetarum ut
eius natura conveniat ad naturam aliquarum
planetarum qui applicat permutando vir-
tutem solis secundum mutationem illius
planete Et propter hoc convenit ut domus
mercurii sit medians fortuna
et infortunia et inter concordiam
et discordiam quia signum geminorum non
est concordans cum tauro quia se
non aspiciunt et concordat cum leone
aspectu sextili et virginis non habet concor-
dantiam cum leone quia se non aspici-
unt et concordat cum cancro quia
se aspiciunt de sextili Et propter hoc est
virgo inter solis contrarium est gemini
lune unde dixit doretheus quod mer-
curius gaudet in virgine magis quam
in geminis propter contrarietatem virginis
cum natura solis quod sol est ipse planetarum
in statu suo et mercurius non
natura eius possunt tamen in istis
domibus discordantis propter causam nature
que contrarie sunt et possunt do-
mos mercurii alterius manieri quod
gemini discordat cum sagittario et
cum pisce et concordat cum ariete
et cum libra et cum aquario et leo-
ne etiam virgo discordat cum pisci-
bus et sagittario et concordat cum
scorpione capricorno et tauro prout
convenit hic mercurius

**Capitulum in triplicitatibus et quod
planete sint domini dixit halj**

Triplicitates dominis triplicitatum
sunt astrologi diversarum opi-
nionum quia una secta eorum dicit
quod debent ordinari per duos *(margin: generaliter domos)*
sicut ptolomeus facit et alii sunt qui
eos ordinant per duos modos
non vero sic dicit quod potentia planete
in domo sua secundum quod est potentie

hominis in sua domo qui ubi quodcumque
voluit ~~et~~ faciet quod sibi placebit / et
potentia planete in triplicitate sua plus
est potentie hominis inter vasallos et
auxiliatores suos / et potentia planete in
exaltatione sua plus est potentie hominis
in regno suo / et potentia planete in
termino suo plus est potentie hominis
in villa sua / et potentia planete in facie
sua plus est potentie hominis in
magisterio suo / et ideo hic dixerunt
quod potentia dominorum triplicitatis sequitur potentiam
domini domus / Et in hoc concordat do-
rotheus in capitulo fortune ergo cum
dixeris quod facies ut erravit Inspi-
ce ad signum et ad gradum et si acci-
derit quod sit in eo aliquis ex dominis
dignitatum vel quod ipsum aspiciat et
illud qualiscumque sit primo accipias
pro duo illius loci Et si acciderit
quod sint ibi duo vel tres vel plures
inspice quantitatem virium maiorum et des
ei dominium / per tabulam **ptholomeus**
Concordancia triplicitatum
planete est quia signa trianguli
laterum equalium est in se concordata
et equalis **halj** vult dicere trianguli
laterum equalium angulorum
et quia zodiacus inter angulum dividet
tantum quilibet angulus trianguli sit
signum talis ne equalis tertia duo
alorum angulorum Et sic concordantia
trium signorum equalis quod si unum
eorum masculinum sit et diurnum
tertia reliqua duo erunt Et si sint
feminina duo erunt feminina vel reliqua
Et quia anguli determinantes zodiacum
sunt tres et hii sunt duo circuli
tropicorum et equinoctialis **halj** vult
dicere quod maior circulus zodiaci est ille
in quo movetur omnes stelle
super duos polos ab oriente ad
oriens determinans tres circulos equa-
liter distantes et maior eorum est circu-
lus equinoctii et alii duo sunt tro-
pici et unus transit per caput tro-
pici estivalis et alter per caput tro-
pici hyemalis **ptholomeus**
Et dividitur per 12 partes similiter
in quatuor triangulos ex equalibus
vult dicere inter quosdam 12 signa dividuntur
quas duos circulos illorum

trium signorum equalium et hic eorum
cadit super unum illorum circulorum
et ultimus super circulum qui eum sequitur
et cum hic erit principium et tertii super ipsum
circulum et ita convenit ut 12 signa
dividuntur in 4 triangulos laterum
equalium et quia conveniens natura planete
et hii incipientes ratione per naturam in-
cipiens ratione per naturam et quia
trianguli sunt propagativa inter maiora
iota quod signa cadentia super an-
gulos exagoni laterum equalium
Primus triangulus est aries leo
et sagittarius et prima figura sic ma-
sculina et domus solis et martis
Inspice quod ptholomeus primo incipit
a sole secundum ordinationem qua prefi-
ciatur potentis magis convenit
Et propter hoc possunt hec tria
signa solis iovis et martis quia
mars et alius horum quod sol *(margin: et quia possunt martis in illius loco quod non sol non dividunt)*
Et aries est domus martis et ca-
dit in medietate locari in 2o domus
solis et iovis domus que est inter me-
diam solari et martis est medio
horum a natura solis et iovis et quia
est triplicitas est diurna et mars
eorum est corruptor conveniens fu-
it ut primus gubernator huius tripli-
citatis sit sol per modum iuppiter sicut et
Gubernator huius triplicitatis
est de die sol et de nocte iuppiter
aries namque sequitur equinoctium et
leo est magis circa tropicum estiva-
lem et sagittarius tropicum esti-
valem hec unde triplicitas est
estivalis boreali propter potentiam
eius inter hoc ibi et facit ven-
tos boreales vel plures ventis
generantur possunt hanc triplicitatem
borealem **halj** vult dicere quod iuppiter
facit ventos boreales plures ven-
tis generantur possunt hanc tripli-
citatem borealem Et ceteri astrologi
tenent quod hec triplicitas est ori-
entalis propter gubernatorem quia huius
ibi sol est dator vite est magis
diurnus eo quod sol facit opera
naturalia Et propterea iuppiter hic in
hac triplicitate participantes cum eo
facit ipsa opera naturalia ad naturam
pertinentes ad eum

In primis domum martis et participatorum eius qui est in quarta triplicitate sit inde ventus oppositus leonis et occidentalis quia mars generat hos ventos et occidentalis est feminina.

Racio propter quod mars dicatur in parte dextra est quia in sua complexione temperat propter magnam humiditatem que est in ea quia eo quod ibi apparet est mansio. Ptolomeus tenet quod mars est particeps solis et iovis in gubernacione huius triplicitatis et alii tenent quod saturnus est princeps qui crediderunt quod hec triplicitas est orientalis. Verba quorum Ptolomei magis credenda sunt quia veniunt per experienciam [illegible] cum naturalibus [illegible] et nos vidimus usque ad hodiernam diem quod illud quod dicit concordat per experienciam cum naturalibus de quibus locuti sumus.

Secundus triangulus qui fit de tauro virgine et capricorno. Hec signa feminina composita est dictus lune et veneris quia sunt nocturne quod est contrarium lune et gubernatores huius triplicitatis de nocte luna et de die venus. Et ipse [illegible] primo quod fortitudo est de luna quia est nocturna. Ptolomeus

Taurus est magis circulo estivali et virgo magis circulo equinoctii et capricornus magis circulo hyemali. Haly

Leo est magis quam taurus circulo estivali quam equinoctii et [illegible] cum plus de leone aquario et scorpione [illegible] circulo hyemali. [illegible] Ptolomeus volunt nobis in mente ponere per hoc dictum naturam medietatis solaris et medietatis lunaris. Et quia leo est in medietate solari posuit quod esset magis circulo estivali et quia taurus est in medietate lunari posuit eum plus circulo estivali [illegible] magis apparent

in scorpione et in aquario secundum hoc idem quia sunt domus duarum infortunarum quia duarum infortunarum non concordat cum circulo hyemali quia ipsa per se est de complexione.

Et hec triplicitas pertinet magis ad meridiem propter posse quod est in ea veneris quia hec planeta generat hos ventos quia virtus sua facit ventum tepidum cum calore et humiditate sua. Haly. Iam dixit quod venus est temperate complexionis et complexio temperata est illa in qua est calor et humiditas naturalis. Ptolomeus

Et quia capricornus est domus saturni propter participacionem quam habet in hac triplicitate fiunt venti quidam mixti [illegible] meridionales et orientales contra triplicitatem hec quia saturnus generat ventos orientales eo quod est de natura et quia venti orientales sunt sicci [illegible] ut eos generat sol et saturnus. Haly [illegible] quod sol de alia opinione quam sunt certi astrologi in hac parte. Iam tenent astrologi quod mars sit particeps veneris et lune in gubernacione huius triplicitatis quia est sua exaltacio capricornus. Et Ptolomeus tenet quod saturnus sit particeps in hac triplicitate veneris et lune quia capricornus est domus sua et cum dominium magis dicitur [illegible] quia virtus domus maior est virtute exaltacionis. Ptolomeus

Tercius triangulus est qui fit de geminis libra et aquario [illegible] signis masculis compositus pertinet ad saturnum et mercurium quia isti [illegible] parte sunt in hac triplicitate. [illegible] quia venus habeat in hac triplicitate domum non convenit ut habeat gubernacionem in ea quia est feminina et non diurna. Ptolomeus

Et gubernator huius triplicitatis de die est saturnus quia est de natura diei et nocte mercurius. Haly [illegible] mercurius est diurnus et saturnus est diurnus convenit ut mercurius gubernet huius triplicitatem de nocte

et eo plus quam est [illegible] saturno. Ptolomeus

Et signum geminorum est magis circulo estivali et signum libre sequitur equinoctium et signum aquarii est magis circulo hyemali. Unde hec est triplicitas convenit magis vento orientali propter gubernacionem quam habet ibi saturnus [illegible] qualitas saturni quia est diurnus [illegible] venti [illegible] inter solanum et zephyrum. Haly [illegible] venus non habet in hac triplicitate dominium et mercurius est complexionis corrupte et non [illegible] magisterium nisi [illegible] convenit ut in gubernacione huius triplicitatis sint principes saturnus et mercurius quia [illegible] non habet nisi unam triplicitatem sicut et non habet nisi unam domum. [illegible] est quod ipse concordat cum ceteris astrologis in dominis huius triplicitatis et non concordat in parte qua dicit quod [illegible] quod est occidentalis et Ptolomeus tenet quod sit orientalis propter dominium quod habet ibi saturnus. Et quia tenet quod mercurius habet vim maiorem quam est orientalis quam est occidentalis in eo loco est dubium unde [illegible] qui dixerunt quod facit [illegible] zephyros cum sit calidus et humidus [illegible] est quod ventus zephirus est [illegible] et [illegible] in conservanda salute [illegible] Ptolomeus et [illegible]

Quartus triangulus qui fit de cancro scorpione et piscibus [illegible] sit marti ut habeat gubernacionem in eo quia scorpio est sua domus. Vult dicere quod mars non habet partem in aliis triplicitatibus et habet in hac quarta triplicitate dignitates [illegible] quia scorpio est sua domus et gaudet in eo alia quia est nocturnus sic triplicitas ista debetur ei quod eam gubernat de die ac nocte.

Et habet participatorem cum eo gubernando eam propter [illegible] et quia hec sunt

feminina lune de nocte et veneris de die. Ptolomeus quod dominus huius triplicitatis de die et nocte est mars primo et quia venus cuius est princeps de die luna vero de nocte et quod hec triplicitas est occidentalis propter gubernatorem quod habet ibi mars venus et luna et est mansio [illegible] similiter in hoc est [illegible] societas cum astrologorum tenet quod venus gubernat hanc triplicitatem de die mars vero de nocte et quod particeps de die et nocte est luna [illegible] et quod hec triplicitas est occidentalis est opinio sua est quam [illegible] non est ibi et propter hoc convenit ut eius opinionem Ptolomei sequamur quia ipse solus est [illegible] et omnes alii variant et mendaces. Ptolomeus

Et signum cancri est magis circulo estivali et scorpio hyemali piscis equinoctii. Ptolomeus nominant hos tres circulos in triplicitatibus ut demonstret melioracionem quam habent [illegible] quia eo quod isti tres circuli determinant zodiacum convenit ut habeat magna melioracionem [illegible]

Et hec triplicitas convenit vento occidentali propter gubernatorem quod habet ibi mars et luna [illegible] propter participacionem quam venus habet secundum [illegible] sit ventus oppositus occidentali et [illegible]

Iam [illegible] de altitudine planetarum

Ptolomeus tenet quod [illegible] duorum exaltacionum sequitur virtutes dominium triplicitatis et quod ante intelligeres cum [illegible] ad [illegible]

Et signa que dicta sunt exaltaciones duorum luminarium et planetarum erraticorum sunt hec manifesta quia dicitur sol cum est in ariete mutatur ad medietatem zodiaci que est alta et septentrionalis et cum est in libra mutatur ad medietatem zodiaci que est meridionalis et bassa. Ptolomeus [illegible] et

quod dicit est status contingens soli
propter propinquitatem terre quia caput arie
tis nobis secundum caput draconis
quod quando sol ibi applicaverit ipsum
quasi tractum mutatur ad partem
septentrionalem et caput libre est secun-
dum caudam qui sol quando applicat
ei separatur quasi fugit multum ad partem
meridiei et ubi solis ac virtus sua
magis in leone apparet
Et propter hoc posuerunt arietem
in quo incipit longitudo diei et me-
mento sui naturalis caloris exal-
tationem solis et libram sui casum
propter contrarium eorum que ab eo dixi
Alii dicunt quod sapientes antiqui
quia invenerunt quando sol intrat
arietem incipiet dies longior
fieri et in propinquitate terre calor
crescere naturalis et vadit ascen-
dendo versus augem suam posuerunt arie-
tem domum exaltationis sue et
libram casus sui quod tunc inci-
pit nox longior fieri calor
minuitur et fortificatur frigus in
propinquitate terre et vadit versus de-
clinationem terre et versus depressionem
suam que est opposita parti augis
Et in elongatione saturni a so-
le sit opponitur elongatio est
dominorum quod ubi crescit calor
minuitur frigus libram suam ex-
altationem ariete vero casum Hoc
est elongatio oppositionis est elon-
gatio corruptionis et contrariorum
et propter hoc convenit quod ubi frigus
incipit minuitur calor et hoc
est in libra et ideo sit casus solis
et exaltatio saturni et quod sit aries
qui est exaltatio solis sit casus
saturni ita quod tota natura solis sit
casus saturni Item vero natura solis
sit contraria nature saturni sicut eam
posuerunt in rebus ut est ante
dicto sequitur quod hiis rationibus ptolomeus
et omnes nature stellarum
omnium solis naturam sequuntur
Similiter luna postquam est cum

sole in ariete qui est eius exal-
tatio apparet primo in ~~tamen~~ tau-
ro et incipit lux sua crescere et
est tunc eius primum secundum naturam
posuerunt exaltationem suam in tauro
et est primum signum triplicitatis terre
secundum hoc posuerunt hoc signum ex-
altationem suam et scorpionem qui
est huius signi oppositum casum suum
quod lune sequitur virtute solis et
eius domus tenet cancrum sua tenet
etiam ut eius exaltatio teneatur
cum sua et quia primum exaltationis
lucis lune est quando nascitur et taurus
est triplicitas sue primum convenit ut
tamen sit eius exaltatio quod quando
sol fuerit in ariete qui est exal-
tatio eius primum lux sue lune
et eius virtus in ~~tauro~~ tauro et quia
scorpio est in signa contraria
tauri convenit ut sit eius casus
et hac ratione dixerunt quod signum a
sole parte est suum infortunium
propter contrarietatem que est in eis
Et quia iupiter facit ventos
septentrionales generaliter et quando fuerit
in leone est in inclinatione versus
partem septentrionalem et facit in tauro magis
septentrionalem virtute sua et facit ventos
septentrionales propter hoc posuerunt cancrum
exaltationem suam et ~~capricornum~~ suum casum
Sapientes antiqui fecerunt hoc
quod videntur quod virtus iovis magis
apparet cum est in cancro et debi-
litatur cum est in capricorno unde
in capricorno quia iupiter cum est
contrarie nature est contrariorum convenientis
et ... et admovendo ventos
septentrionales contrariis a parte septentrionis
versus ... et quando iupiter est
et ... in ea fortificatur
multum opus et virtus sui propria
... et crescere omnes res
ut est in fine leonis signum aliquod
ubi gemini et cancer et gemini non
pertinet ad eum quod est domus sue
domus que est sagittarius et
pisces et tamen conveniunt ei magis

quia temperamentum nature lune est conveniens
nature iovis et magnus calor et sic-
citas leonis per se non conveniunt cum
hiis omnibus rebus conveniunt omnibus
modis quod exaltatio iovis sit
cancer et eius casus capricornus
qui est eius oppositum
Et quia mars est ardens
per naturam et per se quando fuerit in capricor-
no combinatur multum magis quia
inclinatur ad partem meridiei po-
suerunt suam exaltationem capricornum
contrarium exaltationis iovis et eius
casum cancrum pars meridiei que
est calida multum convenit huic nature
qui est comburens naturam quodam in
hoc loco voluerunt temperare naturam martis
quod hoc per se deprehensa est et quia
natura martis est contraria nature iovis
in hiis duabus rationibus convenit quod
exaltatio martis sit capricornus
qui est finis meridiei et quod eius
casus sit cancer ut eius natura sit
nature iovis omnibus modis contraria
Similiter venus humectat natu-
ra et per se cum est in piscibus quod in eo
apparet primum humiditas veris et ibi
crescit propria virtus sua ideo est
exaltatio sua in piscibus et casus
in virgine ... Item sol ingreditur
pisces apparet propria virtus sua quod
natura concordat cum piscibus quia est
femininum et nocturnum et in eo incipit
temperata veris humiditas a parte ... et eius
natura concordat cum iove quia est do-
minus sua et finis eius exaltationis
et domus lune quod duo parte cum
veneris natura concordant et hac ratione
convenit ut signum piscium esset ex-
altatio veneris et virgo casus quod
piscibus est contraria quando fuerit est
natura Et quia mercurius desiccat
per se et in hoc est contrarius veneri
convenit quod eius exaltatio sit in
virgine que apparere incipit in
autumno quando est siccus ideo esset
in virgine propria virtus sua nature
sue contraria ut est in piscibus casus
eius Nam dixerunt nos ptolomeus quod
mercurius operatur magis desiccando quam
humectando et quia magis

cum saturno quod cum iove concordat
et cum sole magis quam cum luna quod
due domus mercurii sunt bone
aspectu concordes cum duabus do-
mibus saturni et sunt contrarie dua-
bus iovis et quia triplicitas eius
est super terram pollens et ubi eius
commixtio est cum virtute sua
Ideo quando autumnus incipit esse
in virgine et siccitas quoque frigi-
dus et quoque calidus secundum naturam
mercurii et quia etiam fortifi-
catur mercurius et eius opus propter
apparet in ... in virgine quod
est eius domus triplicitas ... que
... ut virgo sit eius exalta-
tio et pisces casus

Capitulum 24 in ... pluribus

Nunc ordinatorum intelligimus
per virtutes duorum terminorum sequitur
dicere duarum exaltationum

Terminorum sunt duabus
maneriebus una est secundum
egyptianos alia secundum
caldeos que vero secundum
egyptianos est accepta secundum
gubernationes triplicitatum
Scias de egypto fuerunt sapientes ma-
gni qui fuerunt antiquo tempore ...
isti fuerunt studiis et exercitii magis
in astris et sapientiis omnibus de-
... et hermes
... sapientia antiquorum
secundum quod loquebantur de ipsis et
per ea que de suis operibus remanserunt
a mille annorum ... mili-
aris usque ad hodiernam diem
... ego dico ... vidi de una
experientia quod inveni de libro
qui dicitur est oculus solis quia
modico tempore miracula magna
vidi et caldei sunt illi de babi-
lonia qui fuerunt sequentes e-
gyptianos in sua astronomie
Dicit enim ptolomeus quod egyptia
acceperunt ... plurimum secundum
duos dominos et propter noluerunt
eos aliqui astrologi antecedentes
illos qui fuerunt secundum duas speculationes
Et secundum opiniones eorum
de egypto non sequitur ...

quia quidem ipsi non posuerunt pro radice sequelam verificatam nec in ordinatione sua duas domorum in aliqua earum et in aliis posuerunt duas triplicitatum. Et iam quod posuerunt in libra primo saturno et non posuerunt veneri et posuerunt marte post iovi et non posuerunt mercurio, unde sequitur duos triplicitatum quare posuerunt primo mercurio non posuerunt primo veneri et sequitur duos exaltationes quare primo posuerunt in cancro marti et non posuerunt iovi. Et sic sequitur magis pluralitas habentes plures dignitates quare primo posuerunt in aquario mercurio qui non habet ibi nisi solam triplicitatem et non posuerunt saturno qui est dominus et triplicitatis. Et quod posuerunt in capricorno mercurio qui nullam habet dignitatem in quibus nondum est signum habet enim ordinatio inveniunt hoc quod ordinatorum de ceteris quam facere videtur et quod in quantitate terminorum nullam rationem invenerunt quod in termino qui adiungitur cum pluralitas [illegible] terminorum qui tenet minimum sunt esse tot quot sunt anni sui et qui per eos dividitur non est ratio nisi demonstratio signum quod vita tanta esse possit. Et ad hoc si diceremus quod numerus ille talis est et quod vitas illud quod dant illi de egipto hoc per adiungere [illegible] sicut iste mutatio [illegible] terminorum in divisis manierum. Haly Illi de egipto tenent quod annos maiores planetarum sunt tot quot sunt quibus planeta ex gradibus per terminum in omnibus signis. Et quod quilibet planeta qui dominabitur in vita et fuit hoc potens dat annos suos maiores in vita. Et ptolomeus dicit quod [illegible] non est ratio nisi demonstratio [illegible] quae signa possit quod [illegible] vitae sit tanta et hoc quod sic ipsi dixerunt hoc possit in divisis manierum [illegible]

[illegible] gradibus et cum hoc eorum [illegible] concordabit et propter hoc videtur quod illi de egipto non sunt sequuti [illegible] una regula sicut in ipsis ordinationibus non sunt sequuti [illegible] quod alius non sunt nisi quia aptare alia [illegible] acceperunt. Ptholomeus

Et aliqui sunt qui voluerunt in hoc una dicere [illegible] facere [illegible] planete vitale dixerunt enim quod quando adiungemus tempora ascensionum terminorum cuiuslibet planete erit una et eadem quantitas pro omnibus climatibus et hoc est mendacium. Non sunt in hoc secuti libros [illegible] qui secuti sunt in ascensionibus addictos equales pro omnibus locis et hoc est res que cum veritate aliquis videre non est aliquo modo quod in libris istis invenimus quod ascensiones virginis et libre in linea eque distanti equinoctio non tenent in maiori parte velut terre egipti sive [illegible] horum duorum signorum 38 [illegible] et tandem et quod ascensiones leonis et scorpionis sunt 35 gradus et est ista demonstratio ex demonstrationibus geometrie quod leo et scorpio ascendunt in minori [illegible] eo quod dixerunt [illegible] plus in hoc quod voluerunt [illegible] non sunt sequuti quantitate terminorum quos illi dixerunt. Et inveniemus quod ipsi habent [illegible] locos ex [illegible] [illegible] aut dividunt gradus terminorum in [illegible] pro [illegible] dictum suum et hoc toto non sunt sicut diximus veritatem sequuti. Haly Illi vero voluerunt experiri terminos egiptianorum non sunt sequuti quantitate graduum terminorum quod egiptiani dixerunt et in multis locis habuerunt [illegible] ex [illegible] et gradus dividunt in [illegible] et quidam in terminis sed non sit et cum hoc toto non sunt veritate sequuti sicut ptolomeus [illegible] omnia [illegible] quod dixit ptolomeus dixit per demonstrationem quod termini egiptianorum non sunt

accepti per aliam regulam.

Et terminos quos dixerunt sunt quod iupiter habet 6 gradus apud arietem et omnes alii terminos habent maniere sine aliqua ordinatione et regula. Gradus vero adiungimus cuiuslibet planete sunt isti saturno 57 iovi 79 marti 66 veneri 82 mercurio 76 omnes isti faciunt 360 gradus

Aries	iupiter 6	venus 6	mercurius 8	mars 5	saturnus 5
Taurus	venus 8	mercurius 6	iupiter 8	saturnus 5	mars 3
Gemini	mercurius 6	iupiter 6	venus 5	mars 7	saturnus 6
Cancer	mars 7	venus 6	mercurius 6	iupiter 7	saturnus 4
Leo	iupiter 6	venus 5	saturnus 7	mercurius 6	mars 6
Virgo	mercurius 7	venus 10	iupiter 4	mars 7	saturnus 2
Libra	saturnus 6	mercurius 8	iupiter 7	venus 7	mars 2
Scorpio	mars 6	venus 9	mercurius 8	iupiter 5	[illegible]
Sagittarius	iupiter 12	venus 5	mercurius 4	saturnus 5	[illegible]
Capricornus	mercurius 7	iupiter 7	venus 8	saturnus 4	mars 4
Aquarius	mercurius 7	venus 6	iupiter 7	mars 5	saturnus 5
Pisces	venus 12	iupiter 4	mercurius 3	mars 9	saturnus 2

Hec professat dictum ptolomei in terminis egiptianorum

Alia maneries est chaldeorum dicunt [illegible] in ea de divisione triplicitatum et eorum ratio planior [illegible] non sequitur planetas gubernantes triplicitates nisi in ordine nisi in quantitate. Haly Vult dicere quod termini chaldeorum magis sunt accepti cum veri regule [illegible] sunt diverse ordinationis quia earum sunt qui de die sunt unus planeta et de nocte alterius [illegible] eorum quibus est quantitatis divisarum. Ptolomeus

Et propter hoc verum istorum potest esse sine [illegible] liberalitate sine libro quod participatio terminorum in qualibet signo triplicitatis prime que est aries leo et sagittarius vero sic ipsos est cum participatione quod ponunt primum terminum domino triplicitatis qui sequitur qui est venus. Secundum terminum domino triplicitatis secunde qui est saturnus et mercurius per modum quintum terminum domino triplicitatis alterius quod

est marte [illegible] cum equaliter [illegible] planetas [illegible] qui sunt motores [illegible] in suis dignitatibus primo [illegible] dedit soli medietatem [illegible] et alia medietate lune et dedit [illegible] loco cuiusque dignitatem terminorum sole et luna excepto. Et propter hoc dixerunt sapientes antiqui quod significatio solis cum est in medietate sua et lune cum est in sua est [illegible] [illegible] significatorum planetarum in eorum terminis existentium. Et propter hoc caldei dederunt primum terminum triplicitatis iovi [illegible] dederunt soli quod est [illegible] terminum et dederunt secundum terminum veneri que est domina [illegible] triplicitatis et tertium terminum de die saturno et de nocte mercurio qui sunt domini [illegible] triplicitatis et quartum terminum dederunt de die mercurio et de nocte saturno et quintum terminum dederunt de marti qui est dominus [illegible] triplicitatis et de aliis triplicitatibus [illegible] habent [illegible]

Et secundum triplicitatem que est taurus virgo et capricornus dividitur etiam in qualibet horum signorum una eadem participatione quod ponunt primum terminum veneris quia est domina in hac triplicitate. Et ponunt secundum et tertium terminum duobus dominis triplicitatis scilicet qui sunt saturnus et mercurius et ponunt quartum marti et aliud iovi. Haly Si bene intellexisti dictum quod ptolomeus dixit non indigebis glosa. Et si non intellexisti dico tibi quod secunda triplicitas quod venus et lune et luna non habet in terminis partem convenit ut venus sit domina primi termini [illegible] cuiusque triplicitatis et quod secundum terminum sit saturni de die et mercurii de nocte et aliud mercurii qui est domina tertie triplicitatis et quintum terminum iovis qui dominatur in triplicitate leonis. Ptolomeus

Et ordinatio vadit ita ut planetarum in aliis duabus triplicitatibus et in tertia [illegible] quod

duos dominos qui sunt saturnus et mercurius accipimus primam dignitatem de die a saturno et de nocte a mercurio. Hali. Caldei sunt sicut qui in ordinatione primorum triplicitate cancri habent cancrum viam predictam et quia invenerunt dominum triplicitatis geminorum saturnum de die et de nocte mercurium posuerunt saturnum de die dominum primi termini signorum huius triplicitatis et dominum secundi termini de die et posuerunt dominum tertii termini martem qui dominus est duarum triplicitatum que est cancri et posuerunt iovem dominum tertii termini et venerem dominam 4 et posuerunt in ista triplicitate martem dominum primi termini et iovem dominum secundi veneris dominum tertii et saturnum dominum quarti de die quinti de nocte et mercurium dominum quinti de nocte et 7 quinti de die

Et qualitas terminorum in quolibet signorum plane erit quia sicut ordinatores primi quos ante diximus et disputavimus sic quilibet est in minutiis equali status quibus terminorum minuit de termino qui est eius cum primo gradu quod posuerunt primum cuiuslibet signi 8 gradus et secundum 1 et tertium 6 et quartum 7 et quintum 5 fuit 30 gradus. Hali. Intendit in hoc sunt secuti quia primum terminum cuiuslibet triplicitatis primo est cuius dominus triplicitatis quicumque ut haberet ibi maiorem partem quam omnes alii et quod secunda triplicitas sequitur primam et 3 secundam et sic 3am et est ibi una triplicitas cuius duo domini et 4a debilior est primo. Et non est in quolibet signo nisi 30 gradus convenit ut minuatur uno et aliud sit melioratio (minoratio) unius gradus et quod sit primum 8 graduum et secundum 1. Et sic 2m ordinatorum quemadmodum diximus prima triplicitas aries leo sagittarius dominus suorum terminorum

de die quorum dominus terminorum iupiter 8 venus 1 saturnus 6 mercurius 7 mars 5 et de nocte iupiter 8 venus 1 mercurius 6 saturnus 7 mars 5. Secunda triplicitas taurus virgo capricornus dominus suorum terminorum de die venus 8 saturnus 1 mercurius 6 mars 7 et iupiter 5 et de nocte venus 8 mercurius 1 saturnus 6 mars 7 iupiter 5. Tertia triplicitas geminorum libra aquarius dominus suorum terminorum de die saturnus 8 mercurius 1 mars 6 iupiter 7 venus 5. Quarta triplicitas cancer scorpio pisces dominus suorum terminorum de die mars 8 iupiter 1 venus 6 saturnus 7 mercurius 5 de nocte 8 iupiter 1 venus 6 mercurius 7 saturnus 5. Hec autem manerie sunt ordinationem caldeorum. Et sunt qui melius dicunt istis quod dicunt quod prima signorum sunt termini fortunatorum et fine infortunatorum. Et velles sic ... opinione antiquorum concordat eorum dictum.

Et de hiis ad invicem saturno de die 18 gradus et de nocte 66 et iovi 12 et marti 69 et veneri 17 et mercurio de die 66 de nocte 1 8. Hali. Vult dicere quod numerus graduum terminorum cuiuslibet planete secundum caldeos est diversus a numero graduum secundum egyptianos et quod est disputatio inter sapientes antiquos in numero annorum maiorum planetarum qui sic erant intelligentes et dicti qui eis de nobis intelligendo rem talem.

Tamen harum opinionum quas diximus est 2a terminos egyptianorum quod egyptiani composuerunt libros et posuerunt eos in suis libris accipimus illud de eis quod invenerunt dictum in nativitatibus quas ordinaverunt in exemplo earum per gradus terminorum in eorum quibus eos sunt oportunum. Hali. Postquam declaravit dubium

in terminis voluit nobis in hoc loco narrare que opinio est ... Et dicit quod termini ... caldeorum ... concordant ... experientia ... non concordat cum eis ut sapientes antiqui qui sic experti eos sunt invenimus quod termini egyptiorum quibus sunt regula sunt accepti per experientiam quod sunt veri.

Et quia compilationes librorum non posuerunt ibi terminorum ordinationem sicut eos nominaverunt in suis libris oportuit in hoc dubium et error accidit. Hali. Vult dicere quod compilationes egyptianorum non posuerunt in libris suis experientias quibus sunt ordinatores terminorum et quot gradus in quolibet signorum habebat et accidit ibi dubium duabus partibus una quia forsitan aliqui eos perquirendum invenerunt et nos illud non intelligimus alia quod ... ita fuit non possumus ... in eo quod invenimus et quomodo quod dixit de antiquis. Ptolomeus.

Nos autem invenimus librum de terminis et ipse vetulus erat pro minori parte et fractus et quamque declarabatur ibi de ordinatione et quantitate sua naturali per regulas sequebatur et invenimus etiam in eis gradus nativitatum quos ante diximus et summa eius habebat unusquisque planeta et concordabant cum eo que librum antiquorum dicebant. Hali. Vult dicere quod illud quod in libro ipso invenit erat in ratione et rem talem et quod sic sapientes antiqui experti erant. Amplius quod concordabat cum libris egyptianorum et concordabat summa graduum cuiuslibet planete cum annis maioribus illius planete.

Et erant in hoc libro verba longa multum et multe superfluitates ... et eas nequimus apprehendere quia liber fractus erat et nobis fuit ... demonstratio

... in longe termini quia ... terminorum ... in fine libri invenimus quod ... corrupta non ... intelligebamus rationem illam nos ... et quemadmodum invenimus in libro ipso de ratione horum erat ... non ... dicam. Hali. Hec verba demonstrant magnam bonitatem Ptolomei quia multum diligebat veritatem et ... voluit sibi attribuere gloriam ut ... potuit palam dicere quod in illis rationibus longe que scripte erant in libro ipso et non potuit reddere rationem.

Et ordinatio respiciebat in quolibet signo ad dominum exaltationis triplicitatis et domus et ... planetas invenimus habentes in signo duas dignitates ... ponebat ... foret infortuna et si ita non foret infortuna ponebat eam in fine signi et ponebat dominum exaltationis postmodum dominum triplicitatis et dominum domus 2m ordinationem signorum. Hali. ... intelligimus quod isti termini de quibus Ptolomeus loquitur non sunt sui si sui essent non ... poneret dominum exaltationis ... dominum triplicitatis ... dominum domus. Non omnes astrologi concordant quod due domus que isti proposite sunt est omnibus preponende quia inventi sunt per quos bonum ... apposuerunt ipsos ei quod nullum scienter sapientes qui fecerit librum ipsum. Et dicit manifeste quod Ptolomeus terminos istos confirmat et tenet quod sunt veri quod melius cum terminis egyptianorum concordat et plus cum terminis caldeorum. Et quia etiam summa graduum cuiuslibet planete concordat cum maioribus annis suis et quia experientia concordat cum eis. Ptolomeus.

Et posuerunt ... dignitates habentes in signo ei qui cancrum et leonem habebat quia sunt domus duorum luminarium et luminarium

non sciverunt ... sapientes

terminum aliquem non dederunt et posuerunt primum terminum cuiuslibet horum duorum signorum unum ex infortunis et ideo est quod dederunt primum terminum cancri marti et primum leonis saturno et ordinaverunt eos primitus in hiis duobus signis. Soli et lune non dederunt aliquem. Sapientes partem in terminis propter dignitatem quam habent in duabus medietatibus zodiaci et conveniebat secundum regulam quam ante dixi et esset primus terminus cancri iovis quia est dominus exaltationis et martis quia est dominus triplicitatis et per omnia signa posuerunt eum in fine terminorum pro bono dare sibi primum terminum cancri et hoc ad opinionem egyptianorum et caldeorum concordat quod quia saturnus sit primus terminus dominus leonis non convenit quia signum eius est ei contrarium et non concordat hec opinione egyptianorum nec caldeorum quia non ptolomeus veritatem diligebat et noluit mutare aliud de eo quod scriptum invenit per sapientes antiquos propter ea posuit eos in libro suo secundum quod invenit per sapientes antiquos et nos secundum quod nos intellexit tenemus quod primus terminus leonis est iovis quia est dominus triplicitatis et in hoc se affirmant sapientes cum ptolomeo et propter hanc solam dignitatem dixerunt quod isti termini sunt ptolomei et hoc concordat cum via quam dederunt egyptiani et caldei.

Hoc modo posuit terminorum quantitatem quia inveniebant planete duas dignitates in ipso signo in in aliis signis ... usque ad quantum si erit unus ex duabus fortunis que sunt iupiter et venus dabant ei ~~5 4~~ 7 gradus et si fuerit unus ex duabus infortunis que sunt saturnus et mars dabant ei 5 gradus mercurio et hec propter eorum cum uno et alio dabant 6 gradus in 30 gradus complemento cuiuslibet signorum quia signa secundum se non uno modo et ... in quarto signo cadit mansio imitato cuiuslibet eorum posuit ex hoc hos terminos secundum ordinationem signorum et dederunt fortunis partem maiorem quam infortunis quia fortune ... non est ita nam duorum luminarium quorum quodlibet habet firmamenti medietatem et mercurius est inter fortunas et quod sit mercurius inter eas non invenit numerum per quem dividunt 30 gradus nisi 14 et 6 ita quod due fortune habeant 14 et due infortune 10 et mercurius 6 pro complemento.

Et quia eorum aliquem habent duas dignitates eo quod luna non habet in terminis addiderunt cuilibet planetarum gradum unum si fuerit talis sicut iste fuit in unoquoque signorum sive usque ad quantum per ordinationem signorum et invenimus in ipso libro super quolibet istorum unum signum cum uno puncto et gradus ipsos quos addebant planetis quibus duas dignitates inveniebat ab illis in saturno et in iove eo quod sunt motus tardioris. Descriptio autem terminorum erat hoc modo

Aries	iupiter	6	venus	8	mercurius	7	mars	5	saturnus	4
Taurus	venus	8	mercurius	7	iupiter	7	saturnus	2	mars	6
Gemini	mercurius	7	iupiter	6	venus	7	mars	6	saturnus	4
Cancer	mars	6	iupiter	7	mercurius	7	venus	7	saturnus	3
Leo	saturnus	6	mercurius	7	mars	5	venus	6	iupiter	6
Virgo	mercurius	7	venus	6	iupiter	5	saturnus	6	mars	6
Libra	saturnus	6	venus	5	mercurius	5	iupiter	8	mars	6
Scorpio	mars	6	venus	7	iupiter	8	mercurius	6	saturnus	3
Sagittarius	iupiter	8	venus	6	mercurius	5	saturnus	6	mars	5
Capricornus	venus	6	mercurius	6	iupiter	7	saturnus	6	mars	5
Aquarius	saturnus	6	mercurius	6	venus	8	iupiter	5	mars	5
Pisces	venus	8	iupiter	6	mercurius	6	mars	5	saturnus	5

Secundum opinionem ... iupiter ... mars 5 venus 6 saturnus 6.

Si bene intellexisti secundum ptolomeum in hiis istis et in speciebus ibi scies quod additionibus vel diminutionibus. Et quare posuit libre duas dignitates saturnus habet in ea scilicet exaltationis et triplicitatis addiderunt ei gradum unum et sunt 6 et preposuerunt eum quia dominus exaltationis est preponendus domino signi vel secundum est et mercurius habet in eo duas dignitates que sunt domus et triplicitas et propter hoc addiderunt ei gradum unum et sunt 6 et postposuerunt eum quia fortune debent infortunis preponi. Et quia non erat est elongata ... est sagittarius et iupiter habet ibi duas dignitates que sunt triplicitas et domus secundum ... suum convenit addiderunt ei unum gradum et posuerunt eum propter motum tardum. Et quia quartum signum a libra est capricornus et venus habet in eo dignitatem unam que est triplicitas et non invenerunt pluris nisi venus et mercurius nec de gradibus nisi decem et mercurius est dominus triplicitatis libre et quinti signi propter hoc diviserunt inter eos 10 gradus per unum equaliter et posuerunt venerem quia est fortuna et domina et posuerunt statim post eam mercurium quia de nocte habet triplicitatem in libra et posuerunt post iovem mercurium quia habet in libra maiorem dignitatem. Et quia preponere quam supponere sunt infortune et secundum hanc viam posuerunt in aliis signis.

Secundum hoc summa graduum quos habet saturnus fit 57 iupiter 79 mars 66 venus 82 mercurius 76 summa omnium 360 gradus. Hec summa concordat cum summa graduum terminorum egyptianorum. Et convenit quod isti termini dixit ptolomeus sunt meliores quam qui sunt in terminis egyptianorum. Eo quod invenit quod operantur magis per terminos quam per terminos egyptianorum quam hermes dorotheus et vettius et alii astrologi qui collegerunt terminos egyptianorum magis quam alios et inducat magis per eos quam per alios et iam quia tempore ... sunt a magnis probati convenit nobis accipere. Et propter quod ptolomeus fuit locutus de ipsis ante quam de aliis. Et ego dico quod tibi facere convenit quolibet loco quo tibi accidat res talis. Aspice ad gradum quem volueris et cuius est dominus illius gradus secundum opiniones predictas. Et si duo concordaverint se in uno accipias et non aliud. Et si fuerit secundum unam opinionem planeta aspiciens 12 ... in natura luminaris dominus medietatis in qua est gradus ipse aliqua concordantia vel participatio et quam accipias maxime si aspexerit luminare et fuerit in bono loco potens dum convenit quod aspicias ad terminos ptolomei quam dixit et subsequenter ad terminos caldeorum. Et quando dominus termini secundum has opiniones quaslibet sit qualibet aliam dignitatem in illo signo hunc accipias ante aliud. Res quam diximus cum opinione ptolomei sicut eum qui habebat propter quod nominate est opiniones nisi quod tenebat quod hec est veritas et ita convenit quod faciam ut dixi.

Particula in duodenariis

Antiqui diviserunt dignitates in imagines numeri planetarum quas diximus et posuerunt nomina certa ad gradus et de loco dicebant una parte ex 12 signi planete que fit duo gradus et dimidium et ... eas per dominos domorum duos per ordinationem signorum. Unus horum est ita inspice ad numerum graduum quos scire volueris quot duodenarie sunt et multiplica eos in 12 extra

recipitur gradus pro quolibet signo incipiendo a signo cuius sunt ipsi
gradus et ipsi sunt initium domus dominus
illius signi est dominus duodenarie
que petit et sunt inscribis in dicendo
ad illo dominum sim ptolomeus
Et alii diviserunt ea aliter in
10 partes et secuti sunt
caldei in suis ordinationibus haly
vult dicere quod diviserunt quodlibet
signum in 10 et decem gradus ita
quod signum divisum sit in 3 partes
equales et quod in unaquaque parte
dicitur unus pla inveniamus enim
quod sapientes antiqui utebantur
dubie medius unus dictus est faci
es alius duringe de facierum
prima arietis marti qui est dominus
domus secundam solis qui eam sequitur
in ordinatione circuli et tertiam
dabat veneri que sequitur solem
Et primam faciem tauri dabant
mercurio quia sequitur venerem
et secundam dabat lune que sequitur
mercurium et tertiam faciem tauri
dabat saturno et primam geminorum
dabat iovi et per omnia isto
modo via namque inveniendi que
sit ista aspice ad numerum si-
gnorum ab ariete usque ad signum
illud ponendo in numero signum illud
quod multiplicabis in 3 et divides
per 7 donec remaneat 7 vel
minus 7 Et incipies a saturno
per ordinationem planetarum et ubi
finietur numerus planetarum ipse est
dominus prime faciei illius signi
et planete sequentes sunt domini aliarum
faciei alia vero manici que
dicta doregen est illud quod
dixit sextimo ptolomeus et ita caldei
qui dividebant signum asti in
3 partes equales et dabant primam
partem domino astri 2am domino 3
tertiam domino nove ut 3a triplicitatis

essent secundum et est mirandum quod isti
secuti sunt in ordinatione par
tium dominos triplicitatis sicut caldei in
ordinatione terminorum Et alii
diviserunt etiam signa in 3 partes
equales alia maniere qua inve
nies in libris astrologie Et
alii diviserunt signum in 9 partes
et posuerunt eis nomen nenbahar
Sed ptolomeus tenet quod opiniones
non sunt libere nec ulla experientia
eos affirmat propter hoc in multitudine
sunt omnibus eicit ipsas ptolomeus
Et postquam hec dicta sunt te
non gravet nec opiniorum nec sequentur
ab eis de mora voluminis et inci
piemus loqui alia que tibi conve
nit haly aspice que ptolomeus te do
cet verba dimitte que non habent com
mutatem nec rem naturalem sequuntur
et quod adgreas ubis fumus se-
quentibus solummodo viam nec ingre
dere enim habebis quietem et
vitabis laborem et penam rei
non perceptibilis ptolomeus
Convenit enim nos incipere
in duodenariis et in terminis
a 4 punctis tropicorum velut illi
qui opera compilaverunt libros huius
artis ita nos docuerunt amplius
quod videmus quod virtute nature et ad
cordamenta sua incipiunt sicut
initiamus ab istis 4 punctis et ab
alio loco incipere non est ratio
aliqua quia si ponemus aliud prin
cipium nisi istud conveniret nobis
dicere quod natura horum punctorum non
intuit complementa huius artis vel
quod dicamus quod omnia eas compleremus
et erramus si incipiemus ab alio
loco et ptolomeus dicit nobis quod virtutes
ad nos venientes a stellis muta
tes hoc electe mutationes animales
vegetabilia et alia hec totum operantur

per mediate Et docet nos quod
sunt virtutes singularum earum est causa
per comparationem eius a sole quia
in rebus omnibus dominatur et vincit
Et postquam ita est convenit nos
scire virtutes graduum signorum in
comparatione eorum ad punctos
4 tropicorum quia hii puncti sunt
notiores et manifestiores sunt
inter nos quam ceteri quia sol qui est
rex quasi super omnia que sunt
in celo quia pervenit ad unum pun
ctorum istorum 4 mutat tempus de
uno statu in aliud Et propterea
dixit ptolomeus quod accepti et ab
alio loco nisi ab istis punctis 4
convenit quod dicat quod non eorum
nunc est que intrat hanc artem
et si dixerit et incepit ab alio
loco errabit eum enim dico docet
quod sciemus virtutem singularum graduum
signorum accidens eos in comparatione
horum 4or punctorum sicut scimus
virtutes stellarum in comparatione solis
Et quia hoc scimus eos potius
hic ordinate hoc modo quod ei qui
sunt maiores concordantie dabimus
unum domum et post modum eis sese
quenti dabimus unam triplicitatem et post
modum exaltationes et sic in terminis
duodenariis et aliis dignitatibus
Sed per hoc dedit nobis ma-
ptolomeus qua suas per certo virtutem
singularum graduum signorum et singularum
concordantiam hic eo quolibet planeta
hic est opinio ptolomeus que concordat
cum pluribus Et sic dicunt in omnibus aliis
dicta per manifestius declarare
Nos autem invenimus alios qui di
viserunt signa per gradus mascu
linos et femininos et horum sunt
qui secuti sunt regulam duode-
nariorum et posuerunt primos duos
gradus et medium signi masculinum

in masculos et alios duos et me
dium femininos et ita usque in finem
signi Et alii dixerunt dictum quod
lunella sequebatur regula isto

Aries	mas	8	fem	1	mas	6	fem	1	mas	1
Taurus	fem	7	mas	6	fem	6	mas	8	fem	3
Gemini	fem	6	mas	7	fem	6	mas	8	fem	3
Cancer	mas	2	fem	6	mas	2	fem	2	mas	12
Leo	fem	7	fem	3	mas	1	fem	8	mas	1
Virgo	fem	8	mas	8	fem	8	mas	10		
Libra	mas	7	fem	7	mas	11	fem	1	mas	2
Scorpio	mas	8	fem	6	mas	8	fem	7	mas	8
Sagittarius	mas	2	fem	3	mas	1	fem	12	mas	6
Capricornus	mas	7	fem	8	mas	11	fem			
Aquarius	mas	7	fem	1	mas	6	fem	1	mas	11
Pisces	mas	10	fem	10	mas	3	fem	7	mas	12

Et sunt aliqui qui posuerunt in
signis gradus augentes et minuentes
fortunam quod tibi scilicet nec hunc
intelligas rationem et aliorum que
dixi tibi si per hoc volueris operari
et correxeris prius te scire oportebit
quid est res que non habet rationem nec
probationem ut inspiciamus quod si contra
dixerit ne inspicias in eo excepto
si fuerit illius expertus tu enim
commiscebis significatorem suam cum
eo quod dixit ptolomeus scilicet quod
hec significatio gradum debilior
est quam significatio planetarum et radi
orum suorum hii vero sunt radii au
gentes fortunam sunt gradus exal
tationis solis et planetarum fortunarum
sicut 19 gradus arietis 3 tauri
17 cancri 27 piscium sed sunt
illi quibus adiungitur terminis fortunarum
sicut termini sagittarii et termini piscium
et sunt et gradus terminorum fortu
narum et gradus in quibus sunt
stelle que sunt de natura fortunarum
et causa gradus in quibus sunt
stelle de natura infortunarum

Aries	19		
Taurus	3		
Gemini	11		
Cancer	3	17	1
Leo	3	7 1	
Virgo	3	12 20	
Libra	3	7 21	
Scorpio	1	12 20	
Sagittarius	13	~~[illegible]~~	
Capricornus	11	~~[illegible]~~ 12	20
Aquarius	1	10 11	20
Pisces	13	20	

Astrologi veterum multi locuti sunt de gradibus et diviserunt eos in lucentes tenebrosos et fumosos et ex eis azamena et ex eis putei et locuti sunt de aliis multis sicut invenies per libros astronomie et si hoc invenies experienciam bonam est quod apparebit per hoc et si forsitan eis accidit quod aliquis planeta vel stella fuit in gradu vel eius radius et fecit fortunam crediderunt quod gradus hoc fecit Et si quod ita convenit ut te imites de uno gradu in alium et hec sine certitudine non imponimus racioni

Halifeto (margin)

Postquam docuimus nos virtutes stellarum et signorum docet hec nos que fortificant et debilitant planete Kanod autem dixit et aliis rebus talibus velut per domum virtutis quam unus planeta dat alteri.

Dicamus in ducia factori ... talibus (red, margin)

Similiter dicit quod planete sunt essencia de facie in faciem propter participacionem figure quam habent cum sole vel cum luna hoc modo ita quod sit inter quemlibet eorum et solem et lunam tanta longitudo quanta inter domum suam et domum solis et lune verbi gratia quod venus sit in 6 virgo lunarium convenit quod sit occidentalis a sole et orientalis a luna Et hoc modo erit status de facie in faciem

singulis planetarum cum duabus luminaribus habent unum luminare plus propter participacionem quam habent domus cum domibus duorum luminarium quia quilibet planeta erraticorum habet duas domos propter participacionem quam habent quilibet eorum cum uno luminarium et illi qui habent domos suas cum duabus domibus luminaribus et propter hoc convenit ut habeant virtutem maiorem in se erit inter aliquem eorum et aliquod luminarium tanta longitudo quanta est inter domum suam et domum luminaris immediate cuius est domus ipsa verbi gratia et si mercurius in secundo signo a sole et in secundo a luna et venus in tercio a sole et in 11 a luna et mars in quarto a sole et in 10 a luna et iupiter in quinto a sole et 9 a luna et saturnus in 6 a sole et in 8 a luna Nam cum hoc esse hoc est huius planete virtutem sic magnam ac si esset in domo sua propter participacionem quam habet sua domus cum domibus luminarium

Similiter dicit isto modo cum planeta sunt in suo hayz aut in loco habente concordanciam cum hayz est cum planeta masculinus de die sit super terram et planeta femininus in signo femino de nocte super terram et de die sub terra et illud quod est hayz solis est quod sit planeta masculinus in signo masculino et planeta femininus in signo femino et quod diurnus sit de die super terram hoc enim est in quo astrologorum est quantitas concordat et Ptolomeus dicit esse hayz cum planeta est in loco convenienti sibi et cum quo habet concordiam et dicit quod illi qui sunt in angulis et succedentibus sunt imitates et qui in cadentibus sunt retrocedentes et

hec ~~retrocedentes~~ accepit discordiam planetarum et hoc est ut planeta sit in suo hayz in aliquo angulo sol de die luna vero de nocte et dicit planetam exaltatum super alium planetam qui est decimus dexter ab eo ita quod sit verbo altius super terram

Et quando accidit quod aliquis planeta habeat in aliquo loco duas dignitates vel plures dicit quod est in loco sui gaudii et honoris et tunc crescit eius virtus in operando propter similitudinem quam habet signum in quo est cum eo et propter concordanciam quam habet cum sua natura et auxilio quod sibi dat et dicit quod planeta gaudet quamvis non concordat cum signo in quo existit propter concordanciam quam diximus vel concordat loca cum planetis qui sunt de suo hayz et hec participacio est a longe cum participata est et propterea virtutem lucrantur Ptolomeus indicat in hoc loco status planetarum respectu unius ad alium et dicit quod planete gaudet et fortificatur cum habuerint participacionem unus cum alio qui se cum concordat concordancia naturali vel accidentali quamvis planeta per se non sit in signo sibi convenienti vel ego non tunc minuitur de statu suo et planeta debilitatur quando participacio habuit cum planeta sibi in contrario per accidens vel naturam secundum vero status secundum quod multi sapientes dixerunt sunt enim duo modi completi quibus omnes alii status ad hos referuntur et sunt per ad quam lucrantur radicem hoc enim est quod planeta levis sit virtutem suam exhibet ponderoso excepto quod levis habeat dignitates in signo in quo existit quod in virtute superet ponderosiorum primus modus est dare virtutem et hoc quando planeta est in aliqua dignitate sua applicans alteri habenti virtutem eo maiorem tunc enim dicitur quod virtutem suam dedit secundum dicunt

De statibus planetarum in ordine ad se invicem et sunt 11

dare naturam et hoc est quando sit dominus domus in qua existit aut triplicitatis vel dignitatis Tercium dicitur dare duas naturas et hoc quando duo planete virtutem applicant et est uterque eorum in alia dignitate ipsius Quartum dicitur levare lucem et hoc est duobus modis unus quod planeta separatur ab aspectu unius applicans aspectum alterius tunc enim transfert naturam primi ad secundum Alius est quod unus planeta applicat alteri et ipse alter alii et ille alius alteri tunc enim secundus transfert naturam primi ad tercium cui ipse non applicat ei primus Quintum dicitur lucem reddere et hoc est duobus modis unus est quod duo planete applicent unum et ipsi se non videant inter se habet enim recepcionem quod per lucem unius reducat ad alium alius est quod unus planeta applicet duobus vel pluribus et isti predicti non se aspiciant unus per aliud applicans enim eis reducat lucem unius ad alium et sic planeta qui lucem colligit aliorum aliquo loco aspexerit similiter dicitur quod planeta ipse reducat lucem aliorum ad ipsum Sextum cum accidit ut planete qui habent inter se concordanciam naturalem vel accidentalem sive propter aliquam specialem potestatem dignitatis sicut est domus aut exaltacio vel triplicitas aut terminus vel hayz aut gaudium habeant inter se hanc aliquam potestatem habent virtutem et posse magis in opere Septimum dicitur prohibere lucem et hoc est duobus modis unus est in quo tres planete sunt in uno signo diversis gradibus et in pluribus gradibus ponderosius vero ille de medio prohibet ne primus applicet ponderoso donec eum transeat Et si ille qui sunt minus gradibus in ponderoso sunt concordantes malum et si discordantes et 20 de medio accordans est melius Alius est quod duo planete sunt in uno signo et levior ponderoso

applicet et alteri plte eius appli cet pondeoso per aspectum ille qui est cum ponderoso in uno signo prohibet ne ille qui eum aspicit sibi applicet si gradibus fuerit equales vel si ille de aspectu in gradibus fuerit minoribus ponderoso appli catio sua erit et non alterius Se ptimum est reddere virtutem et hoc est quod planeta applicet plte retrogra de vel combusto Nam ille retrogradus vel combustus virtutem reddit cui sibi applicat vel si ambo fuerint in an gulis vel succedentibus et levis in angulo fuerit redditio ipsa erit ad prosperum Et si planeta levis cadens fuerit et in angulo ponderosus vel ambo sint cadentes redditio est ad dampnum Octavum dicitur destructio et hoc est quod planeta vadit ut appli cet alii et antequam ei attingat exit descensu de signo illo et transit ad aliud et venit alter planeta paucorum graduum cui signum eum aspicit et plte applicat ponderoso applicatio vero equalis prima No num est receptatio et hoc est quod planeta vult applicare alii et antequam ei applicet fit retrogradus destruitur ap plicatio ipsa Decimum dicitur distractio et hoc est quod planeta levis est multorum graduum et alter planeta ponderosior est paucorum graduum et alter levior primo venit applicare ponderoso et antequam sibi applicet fit retrogradus Primus levis graduum multorum et appli cet ponderoso et eum retrogradando preterit et applicat ei qui levior erat eo Undecimum modum est ab scisio luminis et hoc est quod planeta vadit ut applicet alteri et est alter planeta in secundo signo a signo ponderosi et antequam sibi applicet fit retrogradus planeta qui est in secundo signo et iungitur cum ponderoso et abscidit lumen primi levis Sic cum planeta vadit ut applicet alteri

ponderosiori eo ut antequam levis appli cet mediano applicat medianus alteri ponderosiori eo et sic absci ditur lumen mediani ad levem per hanc enim regulam scies statum planete unius secundum alio etc.

Et si fuerint inventi in locis peg rinis in gaudio contrario suo debi litantur multum virtutes eorum et sit sua complexio contraria complexioni signo rum in quibus morantur et opus eo rum postea operantur duabus naturis diversis

Virtutes planetarum debilitantur cum in locis fuerint peregrinis cum quibus non habent concordantiam per conve nientiam per actiones et cum ita fuerint ope rum suum mutatur et sic composita secundum complexionem virtutum et [illegible] est me plctas secundum unum et alium Nam plte sunt loca in quibus fortificantur et in quibus debilitantur et in quibus sunt infortunati Loca enim in quibus for tificantur sunt cum sunt orientales et ad suos angulos preuntes hoc est astutos vel in exeuntibus de sub radiis solis et cum separantur ab infortuna et applicant fortune vel cum sunt in angulis et succedenti bus vel cum sunt 3 superiores orientales a sole et venus et mercurius occidentales aut cum masculini sunt in signis ma sculis et femine in femineis aut cum sunt festini motus et aucti lu mine aut cum sunt in aliqua dignitate suarum vel in suo gaudio aut mari tate vel in taurum sive bu in capite draconis aut in diebus [illegible] cum dicti sunt fortune vel cum se appli cant eis fortune et cum sunt in medi is luculis vel cum separentur ab infortuna et applicent fortune aut cum in bono aspectu solis et lune ea existente fortunate Loca vero in quibus debilitantur sunt contraria locis in quibus fortificantur et loca in quibus infortunantur sunt contraria eis in quibus fortunatur

ut cum sunt intra sub radiis so lis vel iuncti cum infortunis aut in malo aspectu earum vel cum separentur a fortuna et applicent infortune aut cum sunt in contra gratia suarum vel cum sunt in via combusta et hoc est a 4 9° gradu libre usque ad secundum gradum scor pionis aut cum sunt in cauda dra conis et sicut Volumus autem loqui de capite draconis et cauda quia quecumque accidit nobis loqui de hoc Dico enim quod plte fortificantur cum sunt in capite et debilitantur cum sunt in cauda Sa pientes antiqui posuerunt nomen puncti in quibus incidunt planetarum circulus cum circulo solis capita et cauda Capita sunt puncta unde descendunt plte a circulo solis et vadunt versus septentrionem et cauda sunt puncta unde descendunt et vadunt versus meridiem et quia luna est manifestatione operis et eius circulus inclinatur ad punctum in quo incidit cum circulo solis qualiter dicimus contingit ut eius caput et cauda opus esset manifestum quam et illud aliorum planetarum et propter hoc diximus quod caput est augendi naturam cum augent plte versus maiorem Cauda est minuendi quia plte sunt minoris vir tutis cum descendunt versus meridiem Et aliqui dixerunt quod caput est naturam fortune et cauda infortune in alio quo toto quod diximus sita est ratio propter quam est

Ea que in capitulo isto conveniunt nos dicere sunt quia cum plte vadunt ut alius appropinquet dicitur applica tio eorum nisi ab eis nimis fuerint elongati transeundo medietatem corporum duorum planetarum sive sit

applicatio corporalis sive per figuram aliquam predictarum Planeta levis est cum applicat et virtutem donat et ponderosus est ille qui inde recipit et applicatio est quod erit inter eos virtutis medietatem corporum suo rum levi vel ponderosi continentem et tunc certe equales fuerint in gradibus et minutis applicatio est completa et cum in pluribus gradibus est separatus ab eo Hec vero sunt corpora planetarum Sol 17 gradus ante et 17 retro luna 12 ante et 12 retro Satur nus et Iupiter 9 ante et 9 retro Mars 8 ante et 8 retro Venus et Mercurius utraque 7 ante et 7 retro Hec enim opinio universitatis astro logorum plures inde tenent quod se cundo modo cum quod in orbe suis apparet vero tenet quod totum corpus solis ante et retro sit 15 gradus et lune 12 et medium et saturni 10 Iovis 12 Martis 7 et medium veneris 8 mercurii 7 et tenet cum fuerit inter unum planetam et alium sive per corporalem coniunctionem sive per aspectum quod est medium sui cor poris quod applicat ei figure namque predicte quas dixit sunt quatuor aspectus et cum sunt a quatuor punctis tropicorum equaliter elongati

Et propter hoc magnum est profectum in applicatione quatenus latitudine aspice planetarum et sic in separatione quatenus convenit ut in quatuor inspicias ad plctas se [illegible] et si fuerint in latitudine minus unius medietate suorum corporum erit applicatio et si maior non erit

In aliis vero applicationibus que que sunt per figuras quas diximus inspice latitudinem insuper similitudines eo cum omnes sui radii applicant sese ad medium terre et ab omnibus partibus coniunguntur Inspice latitudinem planetarum cum sit unius applicat alii

Left margin: im · q. tertius pte · Et · Haly · ↼ · P. De Capite et cauda draconis planetarum

Right margin: T · Quantitas corporum planetarum · Applicatio perfecta · De latitudine planetarum · T

per figuras predictas ubi est que non perficit et hoc manifestum est quoniam virtutes earum applicantur per istas lineas a quarum parte terre et ibi coniungitur et fit una coniunctio diversa [illegible] earum per se et ptolomeus ponit quod punctum terre secundum [illegible] tota quoniam tota est terra sicut punctus respectu spere [illegible] planetarum et est [illegible] ptolomei

Deleum scire possumus per ea que diximus in hoc libro quod nos inspicere convenit ad planetarum virtutes nec sue [illegible] ac figurarum in quibus morantur [illegible] figurarum quas habent [illegible] solis et angulorum secundum quod locuti sumus in omnibus rebus istis et convenit ut sciamus quantitatem sue virtutis quoniam sunt orientales et aucti motu [illegible] [illegible] maioris virtutis quam esse [illegible] et quando sunt minuti motu et occidentales aut debiliores virtutis. Sicut autem patefactum est nobis venus et mercurius cum sunt occidentales et aucti motu sunt fortiores quam orientales sunt aucti motu [illegible] aut [illegible] quod omnes planete [illegible] sunt virtutis quando sunt orientales quam quando sunt occidentales quando eius virtus est superbiam et apparet antequam virtus solis [illegible] dico quod status planetarum [illegible] solis sunt isti: Saturnus Iupiter mars et [illegible] exeunt de sub radiis sunt orientales aucti virtute donec elongantur a sole 30 gradus et [illegible] sunt orientales virtute completi donec perveniunt ad gradus [illegible] sunt orientales [illegible] debilitando se donec sunt in statione prima retrogradi volentes et [illegible] occidentales donec sunt in opposito solis [illegible] redibunt esse occidentales retrogradi aucti virtute donec sunt [illegible] quod erunt occidentales completi virtute donec erit in [illegible] solis [illegible]

♀ et ☿ fortes debiles
de [illegible] planetas in ordine ad solem

~~occidentales completi virtute donec erit in [illegible] solis~~ [illegible] debilitando se donec erunt ultra solem 20 gradus [illegible] erunt occidentales debilitate completi donec erunt [illegible] venus et mercurius [illegible] a sole quod sunt retrogradi [illegible] orientales debiles donec elongantur a sole 1 gradus et medium et [illegible] erunt orientales aucti virtute donec sunt directi [illegible] erunt orientales virtute completi donec [illegible] sub radiis sunt orientales debiles donec sunt in uno puncto cum sole et quando sunt in uno puncto cum [illegible] cum sole [illegible] quod sunt [illegible] [illegible] 16 [illegible] et secundum hanc [illegible] in [illegible] aliis in [illegible] te [illegible] hoc totum est secundum opinionem antiquorum astrologorum et cum hoc [illegible] et [illegible] ptolomeus et medici secundum [illegible] primo erunt orientales debiles donec elongantur a sole 1 gradus et dimidium [illegible] erunt occidentales fortes donec retrogradentur et tunc erunt occidentales debiles et dum planeta qui exit de sub radiis et non alii applicatur [illegible] est in luce sua et [illegible] planeta quod sit longinquus ab applicatione quoniam alii non applicatur [illegible] in illo donec [illegible] [illegible] et dum planeta quod est [illegible] quoniam in toto [illegible] [illegible] alii non applicatur et cum planeta sub radiis [illegible] [illegible] donec exeat de sub radiis

Dicemus etiam quo sunt [illegible] de fortes hoc est quando est in [illegible] et sequitur hoc in virtute quando est in [illegible] orienta et maxime in orientali. Volt dicere quod quando sunt in ascendente [illegible] [illegible] cos [illegible] sunt in [illegible] in virtute et magis ille qui est in ascendente [illegible] est in [illegible] [illegible] est in [illegible] est maioris virtutis quam [illegible] qui est in [illegible]

Similiter si fuit in [illegible] medii celi sub terra aut [illegible] [illegible] et [illegible] medii celi. Volt dicere de [illegible] et [illegible] et quod virtus [illegible] [illegible] sequitur [illegible] [illegible] [illegible]

Similiter quando fuerint participatores in figura cum ascendente in alia maniere et quando non fuerint in aliquibus eorum statuum sunt debiles et [illegible] non habent. **hali** Volt dicere quando sunt in [illegible] aut in [illegible] [illegible] a duobus punctis [illegible] est elongatio [illegible] [illegible] habent et si non sunt in aliquo horum [illegible] modorum sunt debiles [illegible] habent [illegible] aut [illegible] parte quam habent [illegible] in virtute et [illegible] secundum illud [illegible] prima pars libri ptolomei cum tertio tractatu glose haly abenrudian

Tractatus primus glose hali super 20 [illegible] libri quadripartiti ptolomei [illegible] hali

In primis tractatibus [illegible] [illegible] [illegible] ptolomeus quod [illegible] convenit ut [illegible] in hac arte considerat et [illegible] cum ratione concordat et [illegible] [illegible] est [illegible] quod [illegible] in hac arte [illegible] et quod [illegible] nulla est in [illegible] sit [illegible] [illegible] corpus et [illegible] in ista et quicquid dixit ptolomeus de radicibus et regulis de [illegible] ad [illegible] et [illegible] ad glosandum regulas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hoc [illegible] incipientes [illegible] [illegible] regulas [illegible] [illegible] magna [illegible] sunt regulis [illegible] magna [illegible] et res omnes comprehendentes [illegible] unum vel plures. [illegible] sunt regule [illegible] ptolomeus loquutus est in hac parte [illegible] et [illegible] maior virtus [illegible] [illegible] et generale comprehendit particulas. Primo locutus est de magnis accidentibus [illegible] de nativitatibus. Et secundum hoc dicit hermes in libro [illegible] quod qui anno nascuntur fortunato magna habent infortunia [illegible] Et [illegible] [illegible] quod dixit quod si luna et [illegible] damnati sunt in revolutione anni [illegible] qui nascentur ipso anno erunt per maiori parte nescii [illegible] in eorum nativitatibus [illegible] [illegible] que [illegible] possit [illegible] revolutionis significatores. Et [illegible] ptolomeus [illegible] et [illegible] hermes in hoc sunt concordes convenit unicuique volenti loqui de nativitatibus et de generalibus

Tam primo de [illegible] [illegible] artis

Breue sufficit nobis illud quod universaliter [illegible] loquuti sumus [illegible] in [illegible] homo inspicere in [illegible] generalis per particularibus [illegible] artis. Volt dicere quod ea que dixit in prima parte sunt [illegible] [illegible] partibus [illegible] artis et dicit per [illegible] que sunt in hac arte [illegible] [illegible] quod de ipsis partibus artis tota componitur. **ptolomeus**

Et volumus nunc adiungere in hoc [illegible] illud quod diximus loqui de particularibus que [illegible] [illegible] de hac maniere pronosticationum [illegible] imitando viam que pertineat ad rem [illegible]. **hali** Volt dicere quod [illegible] particularia [illegible] artis [illegible] que in prima parte narravit et illud quod dixit hac maniere pronosticationum est ut [illegible] pronosticatores [illegible] artis a pronosticationibus [illegible] auguriis et [illegible] quod ante dixit imitando viam que pertineat ad naturam dicit eo quod

per omnia de quibus loquitur in hoc
libro sunt secundum naturam. Verbi gratia propter
complexionem martis operatur calorem
et calor operatur rem talem et talem
operatur mars sic res una aliam
continuate subsequitur ita quod poste-
rior reducatur ad corpus martis
propter calorem et res alie de me-
dio martis sequuntur. ptolomeus
Et dicimus ita quod postea pre-
nosticationes astronomie dividuntur
in duas partes maiores et no-
biliores. et prima pars generalior
est ea que scire possumus ea que
accidunt regionibus, civitatibus et gen-
tibus et minor est pars vel dicta
et secunda pars que dicta est speci-
ca qua scire possumus illud quod
accidit cuilibet homini per se et est
ea que dicitur ars nativitatum que
inventa est et ut in parte illa
primo loquantur eo quod illa que con-
tingit a causis maioribus ut ...
maiores causae sunt ille quibus eveni-
unt particularia. haly Quoniam ex arte
meditorum astrorum accipiemus ea
que vadunt per naturam invenimus
quod illud quod accipimus dividitur in du-
as ... una est pro-
nosticatio comprehendens gentem magnam
alia pronosticatio que prima pre-
venit ab quibus horis per conceptionem
et electiones sunt res de-
biles satis nec ...
non ... a longe
Quia debiles non sunt adeo
nobiles sicut fortes neque particula-
ria sicut illa in rebus omnibus
convenit movere animus omnibus no-
... nobilibus et particularibus neces-
se est ut primo inspiciat ea que genera-
lia sunt et maiora esse
Hec est regula quam antea diximus
et ex duabus rebus opposita una est
quod nec debiles a fortioribus separe-
mur. Alia quod particularia sunt sub

vilibus et secundum hoc quod dilexerint
invenimus virtutem suam quod fortis
debilem superat et ad se trahit.
Et quod rem velit invenemus
particularia que sunt sub ea sunt
applicata sibi. propter hoc convenit
ut inspiciamus primo in diluviis
in legibus regnis et similibus
et virtute magna primo quam
qui hic sequitur. Verbi gratia si in secto
alicuius regis inspicere volumus
primo deinde inspicere in lege sua
cuiusmodi virtutem habet per modum
in regnacione sua deinde in eius
nativitate propria et in agendis
quatuor cuius totum sciemus postea
illud quod erit de eo et quod evenit
ut scit faciamus in hiis que sunt
in hac arte. ptolomeus
Dicimus per unam partem generum
illud scimus illud quod in regionibus
magnis accidit per aliam illud
quod accidit in civitatibus magnis et
per aliquam partem scimus magnas
pestilentias generales prout sunt mor-
talitates magne fames magna
pluvia etc ... in
aquis et similia et sunt que ...
pestilentias istis minores aliquibus
temporibus contingentes sicut mutationes
que in temporibus anni accidunt de
augmento caloris vel frigoris aut
magnorum ventorum vel de horum
decremento aut de horum fortitudine
vel debilitate aut de victualium
defectu sive eorum abundantia vel
de quibus talibus. et illud quod est pro-
et maioris virtutis est ea scire
que in regionibus magnis accidunt
et pestilentias magnas
venientes a magnis causis prout
dixit haly ... notificat in hoc
dicto quibus pronosticatio
magnorum accidentium dixit quod no-
bis convenit proponere generalibus et
quod a vi maiori proveniunt et ad-

iungere particularia vel ipsum deprehen-
denti et debilior significator sci-
ti comprehendenti eorum et hoc mo-
do sciemus significationem et propter hoc
ordinavit ista sua in hac parte
secundum quod veniunt in hoc libro
Et quia duo sunt quibus hoc
totum scire possumus unum est
ad condicionem signorum et stellarum
cuilibet climati aliud est signalia
que apparent in aliquibus temporibus
et partibus convenientibus alicui loco
secundum coniunctiones et oppositiones
eclipsium solis et lune et secundum
apparitionem planetarum extra radios
et stationes eorum ptolomeus Hec est ma-
ior regula quam oportet te multum
in memoria retinere quod de rebus
accidentibus quas narravimus diximus ex
eis esse qui comprehendunt regio-
nes magnas et ex istis sunt
pestilentie particulares et una
... earum scire possumus antequam
eveniat rebus duabus prima est
concordantia signorum et stellarum
ad regionibus et hec est res vel
cuius vim magnam valde alia
est signalia. haly Docuit nos
signalia generalia in hoc dicto quod
dixit quod ... signalia operantur in
regionibus que sunt convenientes
gradibus in quibus sunt et eorum
opera apparent secundum ... ad concordantiam
earum illa et secundum loca
stellarum hora illa. Hec enim signa
que dixit vult dicere eclipses con-
iunctiones et talia sicut hic inde
locutus fuit de eclipsibus solis
propter quia virtus solis et lune
fortior est et nobilior cunctis
aliis stellarum virtutibus sicut di-
ximus in primo tractatu et ea
que inde ... sunt talia
et propter ... applicant ad diversas partes
secundum quod ... stellarum aliarum
alie virtutes stellarum

commiscentur cum virtute solis et lune
quia cum luna coniungitur soli abs-
que ulla latitudine et sol eclip-
saturus fuerit commiscetur virtus sua
cum virtute ipsius et non inde ...
una complexio. Et similiter cum luna
eclipsabitur hora qua sunt ambo
super rectam lineam et cum virtus
solis cum virtute lune coniungitur et
commiscentur cum eis virtutes ali-
arum stellarum propter hoc ex hoc cum una
complexio vel ligatura pervenit ...
nos quedam specialis virtus cuius est
opus et ... magnus et generalis
ac fortis aliis virtutibus que de
aliis commixtionibus componuntur et id
quod operatur hec virtus est res magna
proveniens a re tali secundum quod est
dicta virtus vincens in hac commixtione
Et propter hoc sunt virtutes que li-
gantur sole ac luna quod cum coniun-
guntur cum quibusdam planetis superiorum
sicut est quando saturnus et iovis
aut horum unum et simul coniun-
cti in locis vim magnam habentibus acci-
dunt ex hiis virtutibus opera magna
et ... quod te intelli-
gere in antea facies. Et hoc est opi-
nio ptolomei et illi qui diximus
quod coniunctiones planetarum superiorum sunt
virtutes operantes opera magna valde.
Diximus ... quod virtus sa-
turni et martis cum coniungitur in can-
cro vel virtus saturni et iovis cum
in aliquo signo coniungitur recipere ap-
plicatio ut non habeat operandi rem
aliquam nisi ligetur cum illa eius
virtus solis et lune. Et si rem
aliquam operabitur erit debilis
et modice durabilitatis. cum tamen
accidit quod ... et appropria-
... fit ex eis et ex virtute
solis et lune una ... commix-
tio cuius vim et virtutem magnam
super quo ...
... quod virtus solis est prout

Veneris regis et Veneris lune sic sunt
[illegible] et Veneris quando [illegible] sextili
et Jovis sicut Veneris magisterium [illegible]
[illegible] et Veneris quando sextili et
Martis et in cancro sicut [illegible]
dicitur [illegible] et propter quod rex
et eius comes et iudex [illegible]
super uno negotio faciendo [illegible]
[illegible] illud destruit et [illegible]
[illegible] si rex dux comes
eius non concordaverint [illegible] si [illegible]
[illegible] concordaverint in uno nego-
cio faciendo tunc quando erit
[illegible] illud destruit et nullus
eorum [illegible] magnum [illegible] facere
sine rege et secundum hoc [illegible]
[illegible] hanc intellige rationem
et si intellexeris quicquid tibi di-
ximus scies quod sol et luna non
[illegible] vincit sic magis hora qua
unus alteri applicat sicut hora
eclipsis et propter hoc quod diximus
convenit ut [illegible] prius [illegible]
[illegible] solummodo

Et loquitur Hali [illegible]
in stantibus [illegible] et ad [illegible]
[illegible] proprietates ad omnes
gentes ut plurimum tam [illegible] de
[illegible] corporum sicut de moribus
[illegible] non sunt a [illegible] [illegible]
elongati que pervenit a stel-
lis et signis concordantibus cum
eisdem Hali [illegible] que
sunt inter nos veniunt a motu
stellarum et ipse [illegible] [illegible]
[illegible] in quibus [illegible] [illegible]
omnes gentes et [illegible] [illegible]
[illegible] mores [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum signis concordant
et cum stellis propter hoc incipit [illegible]
demonstrare dicens

Capitulum secundum
in proprietatibus [illegible]
[illegible] et c

Ptolomeus vult in
capitulo isto loqui
de his que pertinent
ad quatuor partes
[illegible] terre et hec est
[illegible] [illegible] orientale
et occidentale

Aliquae proprietates generantur in li-
neis [illegible] distantibus [illegible]
et in [illegible] [illegible] terre
linee eque distantibus sunt clima-
ta et anguli sunt [illegible] unus inter
[illegible] et [illegible] alius inter
[illegible] et [illegible] alius inter
[illegible] et [illegible] alius inter
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] loquitur de climate et
angulo toto universaliter

Postea concordantia quam habent
cum zodiaco et cum sole [illegible]
[illegible] gentes [illegible]
[illegible] et [illegible] propter concordantiam
quam habet ipsum clima cum sole et
[illegible] ipsum [illegible] elongatum ab
eo et [illegible] [illegible] omnes
[illegible] [illegible] anguli [illegible] an-
gulis [illegible] accidit ex concor-
dantia quam habet ipse angulus
cum uno ex [illegible] trigonis

Et hoc quia terra in qua
moramur est in uno duorum quarta-
rum [illegible] Et illi qui mo-
rantur [illegible] a lineis eque di-
stantibus sunt [illegible] [illegible] et
[illegible] sunt linee que que sunt
inter equinoctium et solstitium estiva-
le et transit sol [illegible] [illegible]
capitibus et eos [illegible] et sunt
[illegible] eorum [illegible] capilli nigri
[illegible] et crispi facies [illegible]
corpora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] silvestres quod calor
[illegible] in locis [illegible] [illegible] et
est [illegible] [illegible] [illegible] gentes sunt
[illegible] que [illegible] [illegible] ethiopes nominantur

et non sunt eorum corpora solummodo
in hoc statu caloris sed apparet
calor magnus in aere [illegible] co-
[illegible] et etiam in [illegible] [illegible]
[illegible] omnibus que sunt [illegible] [illegible]

Hali. Ptolomeus [illegible] [illegible]
[illegible] iste et Galienus
[illegible] demonstrat hoc in [illegible] libri
Ypocratis in [illegible] aquis et [illegible]
[illegible] et calor est in hoc loco
[illegible] duabus una magnum [illegible]
[illegible] radiorum solis sic
in speculis [illegible] alia est
longitudo diei et brevitas no-
ctis et frigus parve noctis
non superat calorem diei et [illegible]
[illegible] ita sol [illegible] transit sol [illegible]
in anno super [illegible] capitibus illorum
qui in locis que sunt inter equinoctium
et inter solstitium estivale [illegible]
[illegible] radii sui perveniunt ad eos
[illegible] angulis rectis et [illegible] in
[illegible] speculorum quod anguli [illegible]
super angulos [illegible] [illegible] elonga-
[illegible] [illegible] tempore elongatione ma-
gna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] radii solis et longitudo
diei et sit [illegible] in aere calor
magnus qui sua corpora combu-
rit et denigrat et desiccat [illegible]
[illegible] suorum corporum et [illegible] fa-
cies eorum et membra [illegible] et
[illegible] in eorum corporibus [illegible] cali-
da et sicca et calor suorum ca-
pillorum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et quia [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
sunt nigri [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] propter [illegible]
[illegible] in quo [illegible] [illegible]
quod sunt crispi et est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corporis complexionem
[illegible] et quod complexio ista est [illegible]
[illegible] calor [illegible] quod [illegible] [illegible]
sunt silvestres [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que
[illegible] inter eos de [illegible] et

de plantis [illegible] [illegible] in hoc [illegible]
magnus et supremus calor aeris
eos [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
omnes in hac parte morantes [illegible]
[illegible] quod [illegible] illos in linea equi-
[illegible] [illegible] quia dies et nox est
[illegible] illos qui morantur in hac linea
a [illegible] equalis et hoc facit quod non
sit ullo tempore supremus calor et hoc
propter quod morantes in ipsa linea [illegible]
[illegible] calore et in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] calore
eo qui [illegible] nigros [illegible]
quia [illegible] in [illegible] [illegible]
est [illegible] illius [illegible] [illegible]
ut sit [illegible] [illegible] suo [illegible]
et [illegible] [illegible] qui nati [illegible]
frigida ad [illegible] [illegible] suo
[illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eo quod non cessabit [illegible]
[illegible] [illegible] donec tota [illegible]
[illegible] sit ad plus et hoc est quod [illegible]
[illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] per omnes nigros
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible]

Ptolomeus
Et illi qui morantur sub lineis
eque distantibus sunt in parte
[illegible] et illi qui morantur in
locis que sunt de [illegible] [illegible]
que dicte sunt [illegible] quod [illegible]
elongate sunt a zodiaco signorum
et calore solis [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et quod [illegible] [illegible] est
in eis et [illegible] [illegible] [illegible]
ibi calor [illegible] propter hoc sunt
eorum colores albi et capilli le-
nes et extensi corpora [illegible]
grossa complexiones eorum frigide
et molles etiam sunt silvestres quod
frigus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et est in [illegible] [illegible] [illegible]
eis [illegible] et [illegible] eorum [illegible]
est [illegible] [illegible] aeris [illegible] [illegible]
plante [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] alie pauce [illegible]
sunt in [illegible] et isti vocati
sunt ethiopiam [illegible] [illegible]
anthiopiam

Hali allegat Galienum

alii [illegible]

ea que accidunt morantibus in terra
multum calida propter magnum calorem
solis notificat. Hoc modo ea que
accidunt morantibus in terra multum
frigida et aliam que contingit propter
magnum frigus. Et isti sunt qui
morantur in 1o climate et qui
est in latitudine 10 graduum usque
ad 16 que est in linea me-
diei cum radii solis cadunt in
terra illa quasi super angulos
acutos. Et propter hoc non contingunt
magnam radiorum quantitatem nam
plus quam … faciunt diem
estatis caloris modici et diem
hiemis magni frigoris propter ma-
gnam acuitatem anguli et ex
… radiorum. Et propter hoc
totum vincit frigus in aere …
… et includit fumositates
in suis corporibus et vincit frigus
in superficie suarum cutium
quare fiunt eorum colores albi
et propter fumositatem quam corporibus su-
is includit fiunt eorum capilli
flavi et leves et extensi et
propter calorem naturalem qui includi-
tur in eis creantur de fumositate quedam
humores multi quibus multum corpora
sua crescunt et secundum hunc modum
eorum fiunt et vegetabilia et alia
que sunt in eis. Et signum huius
quod est quod nos videmus quod elephas
et multe alie bestie creantur in
terris calidis Indie et quod bestie
multum magne non fiunt in terris
valde frigidis quam secundum naturam
cum maximo calore producuntur
qui apperiret poros suos …
… humores quod in suis cor-
poribus creantur quod quamvis in terra mul-
tum frigida esse non potest cum ma-
gnum frigus calorem impedit naturalem
nec permittit ut … …
ad omnem partem corporis … …

Ptolomeus est equale et utraque …
quod raro accidit. Est alia … …
est ibi plenum et aliqui dicunt quod
in ambobus capitulis habitationis …
… in … in Indie sunt
homines alios homines comedentes
et isti sunt habentes facies terri-
biles et … et ego vidi ex
istis hominibus per mundum … qui
dicebant se istos vidisse. Et ha-
bent … in … quod in
fine … et Indici morantur
propter … et …
… et hoc esse propter quod
calor frigus maximum et supremum
… et removent spermata et naturam
a suo … et …
impediunt per naturam non convenientem
sibi quare fiunt eorum facies cor-
rupte et … et secundum sunt ma-
res mali multum et alia fera
et dampnosa et reliqua. …
nominantur Ethiopianos et …
in eos aliqui … quales ipsi sic
sunt … et …
… ex istis qui morantur sub
septem stellis que dicte sunt carro.
Et illi qui habitant inter solsti-
tium estivale et … stellas
que sol non pervenit ad cenith …
… capitum sed multum … elon-
gatur ab eis in medie et quia eorum
aer complexionis temperate et …
mutatur non … multum de
magno calore ad magnum frigus
et quia sunt calores mediocres
et magnitudo suorum corporum temperata
et eorum naturalis complexio bone sue
habitationes … mores
domestici … sunt qui morantur inter
… estivale et …
… et in istis vincit unum aliud
in calore et frigore secundum quod
sunt magis … longius
… sol
in medio celi non cadunt sui ra-
dii super eos in angulis rectis …
ita totum accidit in illis de terris

Meridionalioribus sunt maiores inter partes

que maior est latitudinis … et
Ptolomeus ita est dicens … est aptus
et non eget glosa. Item auctor
dixit quod eorum habitatores sunt qui
nunc duo deviant unum est
quod habitatores Ethiopianorum non
sunt continue propter calorem et frigus
maxime quia supremum quod fa-
cit de … …
illa … in terris valde …
propter … et ventos …
et quod … illis qui morantur in terra
mediocribus inter frigus et calorem
… non est multa depopulatio immo
… multa depopulatio
Et ex istis illi qui sunt in
partibus Indici ut plurimum magis (margin: ingenio)
intelligentes et maiores et habent
unum maiorem … stel-
larum et quod zodiacus signorum
et partes sunt magis …
suorum … et motus suorum
intellectum conveniunt stellarum mo-
tui et assimilantur eis inveniun-
tur cito sunt que magis studiis
et … …
rendo ad illos qui morantur
in terris que temperate sunt inter fri-
gus et calorem a parte Indici
Et sunt isti illi de 3o 4o 5o
climate et quando dico de hiis
qui morantur inter latitudines …
…
per angulos rectos …
… zodiaci
signorum et propter hoc …
… in eis magis quam in aliis
et quia sunt … sunt ma-
gis intelligentes in toto eo quod
dixit Ptolomeus quod isti … magis
opera stellarum et signorum quia …
… complexionis … magis …
tas intellectus … cito …
res in eo non est in eis …
frigus magnum quod facit homines
negligentes et pigros in eis
non est. Et patet quod ita illi …

6o climate sunt unus in hiis quod dixit
Ptolomeus quamvis non nominant eos …
… est quod … et Ba-
… sunt de 1o climate … et
plurimus de 3o … sapientiores
qui … sunt de istis climatibus et
eius … est inter ea Ptolomeus
Et illi qui sunt de hac parte
orientis sunt masculiniores et for-
tiores corde et …
res suas eo quod pars orientalis
… homo dicitur esse de na-
tura et quod … est diurna
masculina et dextera sicut videmus
quod alia … se magis de membris
dextris cum fortiora sunt
… statura eorum qui
habitant in parte Indici et …
et eorum que sunt inter …
… statura eorum qui habitant in
parte orientis et occidentis de modo quod …
… totum … suam in … partibus …
modo loquendo de habitationibus in … an-
gulis et quod a parte orientis ascendunt
omnes stelle poli apparentis cadunt
oriens versus partem dextram et
occidens ubi cadunt stelle versus
partem sinistram. Dixerunt sapientes
antiqui quod oriens est dextrum fir-
mamenti et occidens est sinistrum
et quod … stellarum … quanto
magis ascendunt ab oriente et …
… tanto magis in … de
… Dixerunt quod … sunt
illi de oriente corde et masculi-
niores … …
eorum. Nam … …
solari cum a parte orientali apparet
lux et virtus sua et … a parte
occidentis et propter hoc illi qui sunt
in parte orientali sunt posse
… …
… et astronomia …
magis quam illi qui sunt in occi-
dente et … ita … in
parte terra …
Et illi qui magis versus

(margin: fortiores)

ortus fortiores cordibus blandiores
et res suas omnes ut plurimum tota
primo et abscondunt eo quod pars lu-
naris est ymo luna per quietatem
apparet primo a parte occidentis et prop-
ter hoc dicta est pars ista nocturna
femina sinistra orientali parte con-
traria vicinatores in hac parte
sunt hinc maniaci eo quod virtutes
stellarum non sunt in hac parte
incipiunt debilitari et si bene intel-
lexisti quod de orientali parte di-
ximus dictum ptolomei est apertum et
glosa non eget Expedit enim ut
sciamus respectum qui est inter orien-
tales et occidentales in spiritibus in
illis qui sunt morantur sub una linea
ex lineis que distantibus equinoctio
Et si bene inspexeris ad occidentales et
in moribus orientalium invenies
ut plurimum ita esse ut retulit ptolo-
meus occidentales enim sunt suos infi-
niunt inimicos cum eos superant et
hoc non est nisi propter magnam crude-
litatem incendio de ipsis ne insur-
gant vice alia contra ipsos hoc
enim contrariones plures sunt con-
tentionibus pacientes et quod orienta-
libus moribus contrarium est aliquis
tamen exemplis probat esse masculinior
et fortior orientalibus si hoc
naturaliter sua innatum habuit ptolomeus
non exprimit hoc nisi illud quod accidit
dit ut plurimum Ita et videtur
quod cuilibet hoc accidat non secundum opinionem
ptolomei et hoc dixit aperte ad licentiam
sunt de occultis et dixit ut
plurimum
Et convenit ut que sunt habi-
tudo virtutum stellarum nisi sunt sub plurima
tes status naturalis morum et le-
gum habitudines dico quod ea sunt
in quolibet parte ipsa sciunt in naturis
trementi tempore ipsius mores et leges
suas convenientes nature

Et quod est secundum stellam
rectius comprehendendum est divi-
sum in locis que diximus que
sunt calida ut plurimum aut frigi-
da vel ut plurimum temperata et sunt
loca et terre que sunt magis
et minus in hoc propter situm loci
et quia est calidior vel bassior
aut quia magis existit terra unum
locum quam aliud Hali. Ea que
conveniunt cuilibet parti sue lo-
cantur diversa prima propter partes
ville in parte illa si est in me-
dio illius aut in capitibus quoniam si
est in cuius medio quoniam ut
ibi appareat totum quod ad partem
ipsam pertinet Et quanto magis
in medio fuerit tanto plus appa-
rebit illud quod ad partem ipsam
pertinet et si fuit capiens in
parte ipsius minus apparebit ei
Secundum est quod si villa in alto
vel basso quoniam per loca alta transeunt
venti et fit commixtio
fumositatis que sunt ibi per eius
amoenis quorum modo sequitur
complexio eorum Loca vero bassi-
ora sunt alia diversa Tertia
est vicinitas ville cum montibus
et cum aquis et cum terra plana
quoniam villa terra montes circumsit sic
est et que est terra habet
saporosam et tempora quod
vero est terra paniculosam terra
est peior et que est terra fecunda
bores multas et aquas mor-
tuas est aeris corruptionis
quod autem omnia expressit ypocras
in libro suo de aere regio-
num et si bene volueris intel-
ligere quod dixit ptolomeus in hoc
ampliorissimo inspicias in illo
libro ypocratis et intelliges
illud totum manifestum quod
est quod mores hominum et complexiones

et omnes alie virtutes mutantur
secundum istas habitudines rerum
Et sicut quidam homines sunt
propter laboratores terre quia terra
sua conveniens est quae et alii
sunt marinarii quia mare in-
timum est eis et alii divites eo
quod multum fructificat terra sua ita
invenimus non propter tantum terrarum
ex convenientiis naturalibus que sunt
unius climata pluraliter et ut
stellas et signa Hali per hoc
dictum est illud quod ait dixit
prior villa mutat mores hominum
secundum conjunctionem terre illius aut
secundum vicinitatem quod utique per ipsum
non magis erit illud quod muta-
bit regio in conjunctione hominum et
suis moribus Ita invenimus au-
tem laboratores eo quod terra ad
hoc convenientes est et alios mari-
narios eo quod terra eorum est abun-
dans Et ergo accidit quod aliquis
laborator erat filius in terra
laborare inveniret quod sit alterius
magisterii tamen laborator
quoniam sunt orta per astrorum in natu-
ra quod sit alterius magisterii et
vero non si se mutavit de sua
villa ad aliorum morum aliorum
convenientem natura sue et ita in
omnibus rebus aliis et quod hoc
dictum ptolomei sit glosa cuius quod
ait dixit per se tamen est regula scilicet
qua quaerit nos indicare et
tamen nativitatem alicuius constellatio
demonstravit quod erit laborator
et in terre labore morandus tunc
erit sapientior in laborando
aliis quorum nativitatibus ita manifesta
Et si cuius constellatio manife-
stat quod erit persona erit sapientior et
melior pluribus aliis quorum
nativitatibus hoc non manifestat Alia vero
secundum hoc inductione ptolomeus
Et hee diversitates quas

diximus sunt in maiori vero in
qualibet persona sit modo amabili
sicut diximus Hali. Hec est dictum
comprehendens quoniam dixit ap-
tum cali usque ad hunc locum quod
quoniam dixit accidentibus propriis aque
et quolibet loco quod accidit ut plurimum
vero est interim cuilibet proprie et acci-
dentes naturales sunt hoc modo verbi gratia
pluvie veniunt in hieme ut plurimum
Et aliquotiens accidit hieme quod
non pluit aut est modice pluvie
quamvis non sit solitum ita esse hoc
autem vero in omnibus naturalibus est gene-
ralis et hec cognoscuntur convenien-
ter in hac arte per cuius
opera et magis in qua operatur sunt
res naturales ptolomeus
Et ideo convenit ut nominemus
pluralia verum particularium de quibus perfecte
possimus in hac arte Ptolomeus
narravit stellas cuiuslibet partis
habitationis incipiendo narrare
statum cuiuslibet anguli ex quatuor
angulis qui sunt in istis partibus
ut a generali descendat ad par-
ticularis donec perveniat a genera-
liori ad particularius quod esse pos-
sit Et hoc accidit quale est mor-
talitas que accidit in tota regione
et de hac regione erit in tota civi-
tate sicut enim esse quod erit in
hominibus quibusdam civitatis Et in illo
qui fuit absciscor vite in suis
nativitatibus illo anno sive sit in
estate sive in hieme erit illud
accidens isto modo aliquibus propter hoc
et non erit aliis

Capitulum 3 de cognitione particularium
regionum etc.

Ptholomeus nominat in
hoc capitulo particularia que
sunt in gubernatione cuiuslibet
regionis et cuiuslibet regni
et cuiuslibet partis et civitatis
loquimur vero fuit quod civitates

de provincia in uno loco in aliam et edificatur cum alio aspectu quam fuerit alia civitas cuius nomen sortiebatur v. g. Regalis civitas de Babylonia erat primitus in Almedin et nunc est in Baldach et illa de Egypto erat primitus in Menes postmodum reversa est in Alexandriam et modo reversa est in Alphostat et si Ptolomeus voluisset loqui de qualibet civitate sicut fecerunt alii et postmodum accidat quod depopularetur illa civitas et edificaretur alia sub eius nomine dictum eius corruptum fuisset et propter hoc noluit loqui de istis particularibus cum in fine verborum suorum dedit rationem et regulam qua scire possimus sub quo gubernamento est quelibet civitas et nominavit ea que mutari non possunt et hec sunt provincie et ita facit in philosophia sapiens et fundatus.

Et quia triplicitatum zodiaci signa sunt sicut prediximus et diximus quod triplicitas arietis leonis et sagittarii pertinet ad angulum qui est inter septentrionem et occidentem gubernat primo Jupiter eo quod est virtutis septentrionalis et habet participationem Martis cum eo quia pertinet ad partem occidentalem. Et quia triplicitas tauri virginis et capricorni pertinet ad angulum qui est inter meridiem et oriens gubernat ipsum primitus Venus que est meridionalis et habet participationem cum ea in suo gubernamento Saturnus quoniam ad partem orientalem pertinet. Et quia triplicitas libre et aquarii pertinet ad angulum qui est inter septentrionem et oriens gubernat ipsum primitus Saturnus et habet participationem cum suo gubernamento Jupiter quia est septentrionalis. Et quia triplicitas cancri scorpionis et piscium pertinet ad angulum qui est inter meridiem et occidens gubernat ipsum primitus Mars quia pertinet ad ipsum occidens et habet participationem in suo gubernamento Venus. Haly Ptholomeus revertitur a capite narrando de triplicitatibus id quod dixit in prima parte et hic est quod opinio sua in dominis triangulorum non concordat cum opinione aliorum astronomorum. Scias autem dixit est veritas quia secundum naturalem et experientia hoc verificat. Dicit tamen aliorum et experientiam invenio asserere et accidere veracem de via nature. Ptolomeus enim in hoc loco posuit pro gubernatione triplicitatis arietis Martem in loco solis quia dominatur sol in parte orientali sicut in alio capitulo patefecit nam si sol habuisset potestatem gubernandi provincias huius triplicitatis ipse fuisset dominus in maiori parte dominationis habitationis. Tamen quia Mars est particeps in gubernando hanc triplicitatem et est dominus domus exaltationis solis dedit ei posse et hoc cum Iove in gubernando triplicitatem arietis et hoc discorda michi opinione omnium. Nam teneo quod dominium triplicitatis arietis sit sol. Item similiter Saturnus. Dicit Ptolomeus dedit gubernamentum triplicitatis tauri Saturno vice lune quia luna dominatur in parte occidentali et Saturnus est particeps veneris in gubernando hanc triplicitatem secundum opinionem suam propter capricornum qui est dominus Saturni et propter hoc ipsum posuit vice lune cum venere et posuit Iovem gubernatorem triplicitatis geminorum vice Mercurii quia Mercurius est gubernator mediane partis habitationis unde si esset sic provinciarum gubernatio triplicitatis geminorum haberet dominum in ea ut pluries

habitationis. Et quia Jupiter est gubernator in parte septentrionali posuit pro gubernatore vice eius et dimidii suum totum triplicitatis cum dictis aliorum astrologorum non concordat nam dicunt quod triplicitas arietis habet in posse angulum qui est inter septentrionem et occidens et ipsi tenent quod est orientalis et ipse dicit quod triplicitas geminorum habet in posse angulum qui est inter septentrionem et oriens et ipsi tenent quod est occidentalis et ipse dicit quod triplicitas cancri habet in posse angulum qui est inter meridiem et occidens et ipsi tenent quod est meridionalis. Et ipse dicit quod planete qui sunt domini triplicitatum sunt alii quam illi quos ipsi dicunt. Et iam narravimus hec in gloza nostra super verbis que dixit de triplicitatibus in prima parte et in hoc loco monstravimus quod illud solum quod dicit est veritas et quamvis rationes sunt multi qui cadunt in errorem quia omnes sequuntur sine aliqua ratione. Sequitur textus.

Et postquam hec ita sunt et locus habitationis nostre dividitur in quattuor qualia cum numero triplicitatum eius locando dividitur per lineam que transit per nostrum mare et incipit a loco qui dicitur est passagium Herculis et vadit usque ad brachium maris quod vocatur Citraco et est in spatiis sororum que se tenent usque illo de parte orientis. Et per hanc lineam dividitur illud quod est a parte meridiei et eius de sitrante dividitur longitudo per lineam que transit per brachium occidentale et per gulfum qui dicitur est Adriaticus et Senza et per stagnum quod est in aurib. Et hec linea est que dividit inter partem orientalem et occidentalem. Illud quod dicit quod eius latitudo dividitur per lineam que transit per nostrum mare et incipit a loco qui dicitur est passagium et aliis verbis dicitur quod hec est linea que dividit habitationem terre per duo media unum septentrionale aliud vero meridionale. Nam hec linea que incipit a fine habitationis ex parte occidentis a loco qui dicitur est passagium Herculis et hoc est unde transit in Hispaniam et est strictus maris ita quod ille qui stat in ripa potest videre illum qui stat in alia. Et circa hunc locum sunt insule que dicte sunt Albalitz et est insula quam vident in Hispania transeuntes per hunc locum et illi qui transierunt ab Hispania per terram occidentis. Hec autem insula habet ydolam unam que dicitur cadiz tenet in manu sua claves quibus demonstrat quod ultra nulla est habitatio. Et hec insule sunt tres in mari unius magnitudinis in qualibet earum manet quam diximus quarum una est ab alia equaliter elongata et est finis habitationis ex parte occidentis hic Hercules est ille qui dictus gigantus ipse qui in tota terra habitabili regnavit qui tempore antiquo has ydolas ponifecit. Et hec linea dividens vadit a loco usque in finem habitationis. In tribus est et Athy est mons unius qui transit circa latus unius brachii maris et dicitur Citraco. Et dicit quod in hoc loco sunt etiam ydole in depopulatis tenentes claves et monstrantes per eas quod abinde in antea versus partem orientis non est habitatio aliqua longitudo huius linee tenet 180 graduum. Et est hec linea longitudinis equinoctii graduum vel circa et est eque distans cum linea equinoctii et secundum hunc modum est elongata hec linea a fine habitationis in parte Rome 30 gradus vel circa quod habitatio est elongata parum a linea equinoctiali nam

Sapientes autem inuesti[ga]uerunt
habitationem secundum quod ea sta-
bilivit natura et diuiserunt eam
per duo media et inuenerunt me-
dium meridionale elongatum a
linea equinoctiali 36 gradibus usque ad
latitudinem 66 graduum. Secundum
autem dixit ptolomeus eius longi-
tudo diuiditur per lineam que
transit per brachium maris occide-
talis et per gulfum qui dicta est
egipti et pedinus et per sanguinem
quod dictum est mauris. Dixit quod
hoc brachium occidentale est bra-
chium de terra de macha que dic-
ta est aliger in arabico et tendit
usque ad cola et mare rubeum et
transit per gulfum qui dicitur e-
gyon qui est in directo bra-
chio maris rubri et maris terre
promissionis et romanorum a-
pertius est ita est mare romano-
rum a parte septemtrionis. Nam
mare rubeum extenditur a parte
meridiei et exit de mari indie
ad partem septemtrionis donec per-
uenit ad latitudinem 21 gradu-
um et est sicut brachium maris
exiens de mari indie ad partem
septemtrionalem. Similiter mare
de affrica brachia egipto terre pro-
missionis hyspanie et romanorum
exit de mari occidentali a parte oc-
cidentali inter insulas que dicte
sunt alhalidet et gadz et vadit
ad partem orientis et quanto ma-
gis vadit tanto magis ampliatur
donec peruenit in directo brachii
maris rubei et vadit ad partem
orientis donec peruenit terra an-
thiochiam et vadit de alia parte
ad partem septemtrionis donec sit
in directo et loco maris rubei vnus
magnus gulfus et latitudo que
est inter mare rubeum et mare
terre promissionis est minus pe-
rum decem graduum et si hec
duo maria volueritur in vno
cum mari romanorum quod vadit

ad partem septemtrionis starent
in hiis duabus maribus -
insule due vna in septemtrione
et maiori romanorum. Cuius
nomen lynoy longitudo quidem
huius linee diuidentis habita-
cionem per duo media cuius
ad occidens est a parte occide-
tis in mappa antiqua 67 gra-
duum et hec est natura in map-
pa noua 79 graduum. Opinio
mea est quod in mappa antiqua est
vior. Dixit enim de hoc numero
quod medietas orientalis habita-
tionis extenditur magis quam
medietas occidentalis. Dixit quod
quod medietas orientalis extenditur
magis mare cum capite et a ma-
gnam partem in qua non est
habitatio vlla. Quoniam mare
indie peruenit ad hanc medie-
tatem orientalem in multis lo-
cis usque ad latitudinem 31 gra-
duum et mare impedit magnam
partem habitationis. Et sic me-
sivarum medietas habitationis
orientalis quamquam longior sit
inuenitur in equalitate habi-
tationis medietatis occidentalis
licet non sit tam longa quam pars
ista si bene sit modice longitu-
dinis est maioris latitudinis
et natura hoc sine ratione non
facit cum mare rubeum facit ad
partem septemtrionis extendi
indirecte cuius ymo maris in par-
te septemtrionis est aliud mare
vnde venit quoddam flumen quod
cadit in mare terre promissionis.
Et sic et hoc toto dicit mare di-
uidens partem orientalem a par-
te occidentali. Et quidam reges
et antiquus voluit facere quod ma-
re rubeum pertransiret ad mare
commune timens tamen quod tota ter-
ra de egipto propterea submerge-
retur hoc non fecit. Hec autem est
opinio ptolomei in ptholomei quarti terre

populati et hec eadem est opinio
sapientum omnium antiquorum
hanc ypocrates qui sunt valde antiqui
similiter plato aristoteles intellexe-
runt hanc partitionem et galienus
postmodum et omnes philosophi quam
pithagoras posuit in hoc libro et in alio
libro quem fecit de figura habi-
tationis terre. Et ego volo ampli-
us vel dicere vnam tibi quod me-
lius hoc intelligas. Scias quod mare
affrice egipti et romanorum exit
de mari occidentali in modo bra-
chii in loco cuius longitudo est decem
graduum et eius latitudo 36
graduum et semper ampliando se
vadit et extenditur ad partes ori-
entis donec vadit ad ethiopi-
am. Et mare occidentale extenditur
post hyspaniam et vadit post terras
ethiopianorum et septemtrionem
ad partes orientis vnde quod dic-
tum est pentos et stagnum de
mauris est in septemtrione de
constantinopola in parte orient-
is et venit de mare pentos ri-
vus vnus qui vadit in mare ro-
manum qui dicitur brachium de
constantinopola et hec determinat
quartum habitationis que dicta
est Europa. Similiter de mari
indie brachium occidentale et ta-
men ad septemtrionale donec vadit
ad ciuitatem que dicitur alaysiz
et ambla et ruhana inter ipsis
et mare septemtrionale minus 3
graduum et hec determinat quartum
habitationis que dicta est lynoy
et remanet in oriente maris ru-
bei de brachio Constantinopoli
et in oriente maris romanorum
usque ad finem habitationis a par-
tibus orientis pars vna que dic-
ta est asya maior in asya maio-
ri est brachium persicum brachium
indicum brachium dayn et mare
carasindrum et in terris dayn
et de indis et multis est multum
depopulatus et magna qui in-

habitationis absconditum. Et propter
hoc fit illud quod adiungitur de ha-
bitatione in asia maiori in me-
dietate orientali tantum quantum
est habitatio in quarto quod dictum
est europa et in quarto quod dictum
est lynoy. Similiter in quarto ly-
noy sunt multa montes plures quam
in quarto europe ut cum longi-
tudine compleatur quantum sibi
de habitatione minuitur per quod
depopulatum quod est in eo et ex
hoc fit habitatio que est in eo equa-
lis cum ea que est in quarto eu-
rope. Et cum hec sit medietas occi-
dentalis tota cum habitatione sua
equalis cum medietate orientali
in quantitate habitationis. Similiter
asia maior diuiditur in duo quarta
equalia ipsis duabus quartis. Vnum
est meridionale aliud septemtriona-
le in manie quia medietas occi-
dentalis diuiditur. Nontamen di-
uiditur per mare nec per brachium
sed diuiditur per lineam quam di-
xit ptolomeus cum de passagio
herculis respicit orientem quem diam
inuenimus demonstratam in libro ae-
ris et aquarum que fecit ypocras
in epystolis aristotelis. Hec enim
est opinio sapientum antiquorum
in partitione habitationis terre
mirror tamen de illis de persya
et de sapientibus nouis quando
non intellexerunt rem istam et
qualiter diuiserunt habitationem
a parte insule de zarde. Nam di-
uiserunt longitudinem habitatio-
nis secundum mensuram quadran-
gularem et non inspexerunt quod
ea conueniat naturali et hic
est error manifestus quia rem di-
serunt naturalem et quadrangularem
fecerunt. Et propter hoc inspicere
debes quod analogie est inter ce-
terorum sapientiam et istorum et

Hec quatuor quarta qua
tuor trigonis conuenientia sunt
in sua. Hali Iam pertransiuimus
que sunt hec quatuor quarta et

ypocrates

cuia conuenientia sunt in situ et
numero quatuor trigonis conuenit
ut quodlibet quarterium concordet
cum quolibet trigono. quarterium
enim quod est inter septentrionem
et occidentem et hic est trigonus arie-
tis et quartum quod est inter meri-
diem et occidentem concordat cum
trigono gubernante hanc partem
et hic est trigonus Taure et ter-
tium quod est inter oriens et meri-
diem concordat cum trigono guber-
nante hanc partem et hic est tri-
gonus Virginis et quartum quod est inter
oriens et septentrionem concordat
cum trigono gubernante hanc partem
et hic est trigonus geminorum etc.

Et unum quartum ex quartis
huius loci quod est habitatum est
illud quod est inter septentrionem
et occidentem et est in parte provin-
ciarum que dicte sunt celto gala-
cie et hec sunt terre que generaliter
dicte sunt Europa Hali hoc quar-
tum est insula quam complectitur
mare occidentale ex parte a-
quilonis et occidentis et linea ro-
manorum ex parte meridiei et ori-
entis sicut ante monstravimus
et hec provincie sunt in terris
yspania Roma Bellicina hispania
Constantinopola et harum provin-
ciarum ceterum. Unum sequitur

Et quartum oppositum
huic quarto est illud quod est
inter meridiem et oriens et est
in parte provinciarum que dicte
sunt misogma de orientis. Et
hec est pars meridionalis que dic-
ta est asia maior Hali. hoc quar-
tum est habitatio que est septen-
trionalis a linea equinoctia-
li et est occidentalis a mari ru-
bro et est eius latitudo 36 gra-
duum et qui sunt ibi sunt
ex generibus arabum et hec
est algezem alyme yndia et
chalsedonie illud quod eius la-
titudo est unius trigoni secundum gradum
in meridie a terris. Dicitur etc.

Et tertium quartum quod
est inter septentrionem et oriens
est in parte provinciarum que
dicte sunt capthonia et hec est pars
septentrionalis ab asya maiori
Hali hoc est in habitatione
que est inter orientem et maiorem
romanorum cuius latitudo est
magis 33 graduum et hic est
cicognia et an corasceni terra
babilonie et quartum est de ale-
xandri cuius altitudo est longe 36 gradus

Et quartum quod est
huic oppositum quod est inter
occidentem et meridiem est in
parte provinciarum que sunt
dicte ymagina occidentalis no-
men suum generale est dictarum
provinciarum de libia Hali
Hoc quartum est insula que com-
plectitur mare occidentale ex
parte occidentis et meridiei et
mare affrice ex parte septentrio-
nis et brachium maris rubei
ex parte orientis provincie que
sunt ibi Egyptum Ethiopia
Numidia et alie omnes terre
nigrorum et barbaria et affrica et
tingia. Convenit ut intelligas
ad subtilitatem intellectus pto-
lomei quomodo primo incepit
a quarto cum trigono arietis con-
cordante eo quod est signorum pri-
mum secundum opinionem
communem. Tamen secundum opi-
nionem suam eo hic trigonus
est nobilior aliis et propter nobi-
litatem suam reges fuerunt an-
tiquo tempore in hoc quarto quo
dominatur multi reges nobiles
qui in tota habitatione regnave-
runt aut in maiori parte sicut
herculis gygantis Alexandri
etiam et augustus nam isti
fuerunt de quarto quod est
inter septentrionem et occidentem
postmodum posuit aliud quar-
tum oppositum huic secundo

eo quod ipse est virtutis equalis et ad
trigono tauri concordat et cuius
est signum secundum et propter
hoc inventi sunt de hac gente
homines qui leges constituerunt
et perceperunt ad maiorem par-
tem gentium habitationis sicut
lex christianorum qui sunt ante
legem maurorum et postmo-
dum lex maurorum. Postea po-
suit quartum tertium quod con-
cordat cum geminis eo quod est ter-
tium signum. Et quia pars o-
rientalis est maioris virtutis quam
occidentalis reperti sunt et genti-
bus huius quarti qui magni
reges regnaverunt sicut as-
syrius et darius ante ipsum et
posuit quartum quod est oppo-
situm eo quod oppositio est equalis
virtutis etc. etc. et tamen est
quartum signum. Commune

Similiter cuiuslibet quar-
torum que diximus que est in
medio habitationis totius terre
est contraria illi quarto respectu
totius ipsius quarti ad totam
habitationem quam quarti quod
dicitur europa pars vero que
est in medio habitationis que est
circa angulum oppositi anguli
unde illud quartum tendit magis
ad meridiem et oriens et sicut
de omnibus aliis quartis. Ita
quod quatuorum quodque habeat con-
cordantiam cum duobus trigo-
nis oppositis. Et partes que sunt
in medio tendunt ad naturam
alterius quarti oppositi eius et est
alterius naturae quam sit totum quar-
tum preter et alie partes quarti ha-
bent totius quarti naturam et
conveniunt ut accipiant stellas gu-
bernantes illos alios trigonos et ad-
misceant cum aliis que gubernant
alium trigonum illius quarti.
Que autem quartis di-

diximus que dividunt habitatio-
nem in quatuor quarta incedunt in puncto
cuius latitudo est 36 graduum
et longitudo secundum mappam
mundi 7 5 graduum secundum
nonam 7 9 et per hanc incisionem
fiunt quatuor anguli et provincie que
sunt circa divisionem horum 4
angulorum sunt in medio habita-
tionis et ipse que sunt circa princi-
pium cuiuslibet quar-
ti et propter hoc in gubernando
hunc locum habent participationem
signa et planete gubernantes quar-
tum oppositum illius cum signo
et planetis gubernantibus illud
quartum unde est pars illa. hoc
autem dictum ptolomei gloza
non indiget in hoc loco et preditum
in via ymagine illud sermone etc.

Et convenit ut in quoque
loco habitato sit virtus istorum
planetarum per gubernationem
trigonorum illorum solum secundum
trigonum qui dominatur in quo-
libet quarto exceptis partibus il-
larum quatuor que sunt circa me-
dium habitationis. nam in istis
convenit ut sit virtus mixta
cum virtutibus planetarum gu-
bernantium illos trigonos eo quod est na-
ture commixte habens participationem
cum omnibus Hali In quolibet
quatuorum dominantur planete
equales sibi convenientes tantum
in medio habitationis habent parti-
cipationem omnes planete sicut
auctor dixit et in eo quod est circa me-
dium cuiuslibet quarti dominium
planete quarti oppositi eius et ma-
xime eius cum ad eo quod est nature
commixte. et propter hoc convenit
ut pars cuiuslibet que est circa me-
dium concordat cum martio tri-
gono qui est inter meridiem et oc-
cidentem et est trigonus cancri scorpio-
nis et piscis et in gubernando
ipsum participationem habent

Mars et venus taurum et mercurius. Vult dicere quod in gubernando has provincias dominantur trigonus geminorum simul cum trigono cancri et quod domini horum trigonorum habent participationem in ipsis gubernandis, et mercurius habet partem in uno cum eis eo quod est gubernator medie habitationis.

Et propter hoc habitationes in ipsis provinciis ut plurimum magnificant venerem tam multis nominibus diversis secundum mores locorum et appellant martem dibile et aliis nominibus dicentes ad has planetas pertinere quedam secreta planctus et ploratus et sunt laboriosi cordium turbati si ducti ad omne malum et prestantur pertinendo peccatum in secreto et pro deboscando et sunt secretum cum eis multi in peccato luxurie eo quod mars gubernat eos et venus in modo quo sunt orientales. Similiter exaltatio martis est in uno signo trigoni veneris que est capricornus et venus habet exaltationem in uno trigoni martis et est piscis et propter hoc sunt mulieres harum terrarum multum legales viris suis et eos vere diligunt et sunt custodientes domorum laboriose bene facientes et sunt laboriose generaliter ac humiles. Hali. Concordantiam quam dant veneri et marti consuetum erat ipse antiquo tempore quo gentiles habebant legem secundum naturam et harum opinionum fuerunt illi de india hodie paderminum et per nomina carnali(?) que dicere vult quod gentes diversis civitatibus appellabant venerem et martem uno proprio nomine quo non appellabant alii alterius civitatis. Et quia venus et mars concordant secundum in natura quia sunt orientales cum participatione quam habent cum saturno et

Iove et sol dedit ei mores quales dixit ante et venit quod pertinent ad venerem et martem secreta plantus eo quod faciat eos laboriosos et vindices et totum aliud quod dixit et hoc quia venus est orientalis vincit virtus martis et saturni super venerem et iovem. Et quia mars et venus habent participationem quia utraque eorum habet participationem in trigono alterius sunt mulieres huius terre viris suis legales et propter participationem quam habet saturnus cum marte et cum venere fiunt laboriose et subiectos(?) humillime.

Illi horum qui sunt inter hic drogune(?) et calique habent concordiam propre cum tauro et luna et propter sunt ut plurimum humiles et timidos et eorum mulieres sunt plurimum viles superbe et pugnantes eo quod luna gubernat eas quando est orientalis et masculine figure et sunt sicut masculi que dicte sunt Amazani. Amazones et sunt que vitant iacere cum viris et amant arma et loquuntur de illis ab infancia sua semper et incidunt sibi mamilla dextra ut melius operentur de armis et cum vadunt ad tormenta hec membra detegunt quando acies preparantur ad bellum ut sui intelligant inimici quod non habent mulierum naturam. Hali. Timor et humilitas que venit harum terrarum accidit propter exaltationem lune que est in tauro et propter participationem quam habet luna cum marte in ipsis gubernandis. Superbia et masculinitas que dicta est in mulieribus istis

accidit propter figuram lune que est masculina quoniam hec due orientales sunt et cum orientalibus planetis concordant de masculinitate aliarum mulierum et dicte sunt Amazones quia mulieres harum terrarum sunt masculine sicut hee amazones dicte sunt predicte. Namque mulieres morantur in una insula maris terra quam est alia insula in qua viri habitant et quando sol est in tauro et leone conveniunt causa generandi et postmodum separantur. Et si nascitur paruus filius moritur cum donec crevit et postea dat ipsum viro et si filiam tenet eam. Sequitur textus

Et illi de terra surie et comagie et madogine concordant cum scorpione et marte et propter hoc sunt ut plurimum stulti in deceptionibus laboratores. Et illi de terra lodie gunlie et marolie concordant cum piscibus et iove et propter hoc sunt magnarum divitiarum sociabiles mercatores et diligentes libertatem et legalitatem in omnibus factis suis. Hali. Divitie quas habent sunt propter iovem qui eos gubernat in nomine quo est orientalis societas legalitas et mercandia sunt propter venerem que habet magnam participationem cum iove in ipsis gubernandis quoniam habet in piscibus triplicitatem et exaltationem.

Aliud quartum remanet in parte generaliter dicta est linea et sunt partes comprehendentes yomandia harzozodiam affricam cadmalitate mentas garamoticam mauritaniam gotulia et matogo mea mauritaniam sunt

posite inter occidens et meridiem totius habitationis terre. Hali. Yomandia est in occidente ab affrica et yarcozodia est in oriente ab affrica et cadma et lata temoirte et garmotica sunt tre sunt terre existentes in occidente et yomandia et affrica et maritania est in fine habitationis a parte occidentis et hec est pars tingie et hec sunt terre marmodornia et meringomica est in oriente mezinodorum et hec est pars quata. Ego autem tibi faciam harum terrarum quia scio quod tibi demonstrabit que sunt et recordare quod dixi ut hec nomina queras in libro mappe mundi ptholomei et cum signo concordant et cum quo planeta. Sequitur textus

Et concordant cum trigono qui est inter meridiem et occidens et hic est trigonus cancri scorpionis et piscis et gubernat eum mars et venus in modo in quo sunt vespertini et propter accidit incolis terrarum istarum propter participationem horum duorum planetarum quod regunt in eis rex et regina nati de una matre frater et soror et regnat enim vir supra viros et mulier super mulieres et observant consuetudinem istam et here ditariam habent eam. Gentes enim harum terrarum sunt valde nature multum et fornicationibus magne cum mulieribus lascivie multum. Ita quod viri inferunt mulieribus et eas violenter attingunt et plurimum accidit quod reges iacent cum nomine antequam sui mariti et mulieres pro maiori parte sunt in terris

comas diligunt se compo[n]dare
sicut mulieres et hoc ratione ve-
neris. habent tamen corda viro-
rum et sunt deceptiosi et arche[...]
multa predicant / ponunt se ad
mortis periculum / causa martis
participatio horum duorum plane-
tarum est in eo quod exaltatio unius
est in triplicitate alterius et sunt p[ar]-
ticipes in hoc trigono gubernando
eas / autem dixit in his terris regnat
duo status scilicet vir et mulier. est ha-
bere receptum in terris gallicis et
multis locis terrarum. et hoc est
propter participationem martis
et veneris in ipsis gubernandis.
Sunt enim nature calide propter
calorem martis et magne fornica-
tionis cum mulieribus propter par-
ticipationem quam habet venus
cum marte. et propter hoc ex eis
sunt multe mulieres in coitum
habentes et se componentes sicut
mulieres hoc enim receptum est
hodie in illis qui cooperiunt suas
facies sicut mulieres et multi ex
istis ex aliis terris vadunt coopertis
cum linteaminibus sicut mulieres
attamen habent corda virorum
et hoc est causa martis. et ob hoc
etiam sunt deceptiosi et prodi-
tores et ponunt se ad mortis pe-
riculum / eo quod mars eos guber-
nat in feminea figura et hoc e-
vesperti[n]us et declinationem ha-
bent pro parte iovis et veneris
qui habent participationem cum
marte et hoc est hodie receptum
in eis quia multa coram inspiciunt
in carceribus et cognoscunt
multa in operibus [...] et spa[...]

Et illi horum qui sunt
in parte Normandie Ca[...]
die et asserte concordant [...]

cum cancro et luna et propter
hoc sunt mercatores et habet
societatem unius cum alio et eo-
rum terra est multum fertilis
et habundans **Hali** hoc est pro-
pter lunam que denotat omne
masculinimentum et propter exal-
tationem iovis que est in cancro
nam luna habet in hac gente
diversitates duas. una quia est
domina medietatis occidentalis
et alia propter dignitatem quam
habet in cancro. et propter hoc illi
de terris istis de parte maiori
subtiliores et magis intelligentes
quam ceteri occidentales etc.

Et illi qui sunt in parte
Matagonite Mauritanie et Ga-
talie habent concordantiam
proprie cum scorpione et marte et
ista habent maneries bestiarum
et ferarum rixatores carnes mu-
tas comedunt / ponunt se ad mor-
tis periculum / et dedignantur
vite ita quod unus occidit alium **Hali**
Isti sunt gentes barbarorum illi
enim indecentia in eis in occiden-
te sicut mozimodes et pugnan-
tes / et habent tales mores quod in-
terficiunt suos parentes et mul-
tociens dicunt / est michi quod ipsi
ut plurimum quando vident
parentes et amicos suos infirmos
eos occidunt dicentes quod ipsos ad-
iuvant ut cito moriantur / sine la-
bore. hoc enim faciunt multi eo-
rum tenendo legem in [...]
qui defendit ne hoc fiat etc.

Et illi qui sunt a parte
terre Cezaradinia [...] Ga-
zmatan concordat proprie cum
piscibus et ione et propter bonos
et simplices mores / habent dili-
gunt / monasterium gratis sunt et

condecima centemonites et gar-
mata

laudant bonum factum deum ti-
mentes sunt ut plurimum hu-
miles propter iovem cui tenerent
et nominant ipsum amori **Hali**
Iam diximus quod isti sunt inter ter-
minos asserie et pagane. quod
autem dixit ptolomeus gloza non
indiget in hac parte volentia [...]

Alie partes huius quarte
qui se tenent cum media habita-
tione terre sunt terre de cirenaica
ca demarmarica de egipto zaes
tane totam doria de gorona z
terra septentrionalis totius huius
quarte **Hali** Cornalza est terra
de barcha et alia invenies quod est
albugame et marmarica est ripa
maris sunt alexandria et arexis
et damiata et altussiana et par-
tes infterius ab egipto et egiptum
et partes demandef et alphoret et
zaes est a parte orientali in nilo
et talibus de egipto extra est ab
alfemia usque superius de tabes
ad partem / occidentalem a nilo
et Gazana est terra de ambra et
aymona de medio ipsa est terra ethi-
opia et est scita et / hec provincie
sunt in angulo se tenent cum an-
gulo quarte que est in medio omnis et medie

Et recipiunt concordantiam
cum cum trigono qui est inter sep-
temtrionem et occidentem et est te-
minis gemini libre et aquarii
et habet participationem in gu-
bernatione saturnus iupiter et
mercurius / et probo quod participa-
vit ut plurimum in guber-
namento / habitatorum / harum
regionum quinque planete in ma-
nerie qua sunt vespertini sunt
amatores dei magnificant dili-
gunt veritatem et cum et dei se
tenent diligunt planctus se-

peliunt mortuos suos sub terra et
eos multum abscondunt propter
vespertinam figuram. utuntur di-
versis legibus et moribus ac usi-
bus mutuarum multarum. et
cum aliquis eos gubernat hu-
miles et obedientes sunt et vivunt *pacienter*
in eis etiam iohannis loquitur hu-
miles sunt et obedientes multum
laboris cum eis accidit et qui gu-
bernant alios bonas voluntates
habent et corda magna viri mu-
tis mulieribus copulantur. et
mulieres accipiunt viros multos
incontinentes / se multum in for-
nicatione iacent cum sororibus sunt
viri sunt gratis magne et simili-
ter diligunt concupiscunt mulieres
secundum terre / sive naturam ge-
nimina multum / generantur. et
multi ex illis masculi habent cor-
da debilia et senia et multi de-
dignantur membra verecundie
et ea non cooperiunt propter par-
ticipationem / quam / habent
planete infortune cum venere in
maneries / quo sunt vespertini **Hali**
Causa hec provincie / sunt de me-
dietate habitationis / occidentalis
conveniunt ut habeant participatio- *gen[eri]s*
nem in ipsis gubernandis et pla-
nete in modo quo sunt vespertini
et hec res demonstrant omne
secretum et omnem rem coopertam
tam. et propter hoc sunt gentes
harum / terrarum / ~~andatores~~ *amatores*
dei magnificant veritatem et
sub terra / cooperiunt suos mor-
tuos quia multis utuntur le-
gibus et divisis. Et quia unus-
quisque perquirit et vult scire se-
creta quorum aliqua scientie
concordat adinvicem et inde fu-
scita una et ab his sunt habi-
te et extracte subtiles / scientie si-
cut geometria astronomia

Arismetrica et tabula quibus ute-
bantur antiqui tempore egiptia-
norum nam ab eis fluxerunt scien-
tie super totum mundum quoniam
geometricaverunt qui carmina vindictas
compleverunt et alia designaverunt
mirabilia ut vincens in omnibus
harum terrarum et quicquid aliud
dixit est propter respectum que
debilior est masculinali eo quod
accipiunt viri multas mulieres
et mulieres multos viros et ma-
gna fornicatio que in eis est propter
magnam vindictam que dimiserunt
super eos et illud signum quarti
simul cum morte gubernat. Sed
habet participationem in guber-
namento trigoni gemini eo quod
domina libre quia curavit cum
serventibus suis consuevit hoc esse
in antiquis legibus et bene esse
reperitur et in aliquo loco harum
terrarum que sunt generationis
magne et levitur concipiunt
multas. Accidit quia trigonus
gemini et trigonus cancri sunt ma-
gne quoniam similiter quia lu-
na est domina medietatis occi-
dentalis habet participationem
in ipsis gubernandis et cum quis
planetas cratatis (?) cum taliter de-
monstrat debilitas et feminitas
cordium virorum est propter figu-
ram respectivam que debilior
est masculinali. Et quia venus
habet participationem cum marte et
saturno in ipsis gubernandis eo
venit ut inveniunt quaciones (?)
designentur quoniam saturnus
et mars debilitantur et mutat
complexionem suam quando est
respectum dicuntur terras et

Et provincie harum pre-
dictarum que sunt in parte ter-
mare et maxima a norda
proprie cum gemini et mercu-
rio et propter hoc sunt hec gentes

estimacionis magne et intellec-
tus in omnibus rebus et maxi-
me in acquirendo res phisice et de
et sunt homines qui multa pre-
dicunt et qui sciencias et clausas
veniunt et generaliter habent vi-
magnam in suis quadrivialibus

Haly hec autem eo quod mercu-
rius proprie gubernat locum qui
est dominus mediorum gemino-
rum et est dominus medii temporis
habitacionis et quia sunt circa
zodiacum signorum et autem
venitur secundus est propter respe-
ctivam figuram sequitur sic

Et illi de sinis de anan
ses et exogantibus concordat
cum libra et cum venere et per
hoc sunt nature calide combu-
rentes et eorum est terra fertilis
et habundans natura ca-
lida quam habent est propter
magnum posse quod venus habet
cum marte et ambo sunt diu-
rnis totius quarti et gubernat
cum mercurio terras istas que
calide sunt naturaliter eo quod sol vadit
circa eas propter hanc naturam quam dixit

Et illi de azania et aquion
ipa de medio et est ethiopia ia
de medio concordant cum aqua-
rio et saturno et propter hoc sunt
homines multarum carnium
et pistinum comestores et stoli et
mutant de terris suis ad ci-
pas et habent vitam bestiarum
silvestrium et ferarum **Haly** hoc
est propter saturnum qui habet
magnum posse in ipsis guberna-
dis et si non fuisset propter ve-
nerem et iovem qui multum
temperant de malo saturni et
martis ipsi valde peiores essent
eorum terra est sicca et debilis
propter magnum posse quod

in fortuna ibi habet et propter ma-
gnum calorem terre qui est sub
solsticio estivali et propter hoc
mutant se de locis suis ad hu-
mosa et humida sequitur

Hoc enim quod notificamus
est concordia quam habent pla-
nete et signa cum qualibet gente
et proprietas quam habent ut
plurimum loquendo ibi genera-
liter et volumus notificare concor-
danciam cuiuslibet gentis cum quo-
libet signo distinctius sicut in ca-
nere ostenditur per dicta que loque-
tur in eis ut levius sit in spere
istomodo **Haly** postquam dedit re-
gulas in divisione totius habita-
tionis et concordantie quam habet
quodlibet quartum et quilibet an-
gulus quarti eius quod est circa
medium cum quolibet trigono signo-
rum dixit hoc generaliter quod
ibi reperta ut plurimum sed quod
semper ita sit non potest esse in in-
cipiente consideracione. Et propter
nos scias hoc intelligere renatur
ad narrandum distincte illud to-
tum quod generaliter dixit ut de-
claratum sit et paratum hora
oportunis et propter hoc nominavit
sicut quod provincia pertinet ad quod-
libet signum et ad quemlibet plane-
tam a sua parte et nos debemus
iam ubi viam in gloza mea quo-
niam cuius planete et cuius signi
sit tota una provincia. Et quida-
do diviserit secundum quod ptholo-
meus fecit habitationem extremitates
quodlibet quartum et illius habi-
tationis cum uno trigono inve-
concordans. Et qui invenies qua-
tuor partes medias septentriona-
lem et meridionalem concordan-
tes cum infortunius eo quod una pars
est frigida et alia calida infortunio

Et quia invenies quod medietas ori-
entalis est solis et saturni et medi-
etas occidentalis lune et martis et
medium habitacionis est mercurii
et totam partem septentrionalem
iovis meridionalem vero veneris
Et secundum hoc cum veniam cum
alio composicione invenies quod quar-
tum est inter septentrionem et oc-
cidens est iovis et martis et totum
aliud quod diximus. Et si intelle-
xeris hoc inspice in quolibet quarto
cum signo illius trigoni concor-
dat cum qualibet provincia illius
quarti et cum hoc feceris convenit
ut non inspicies ad nomina provin-
ciarum sed ad locum in quo sunt
si intellexisti quod dixit propter sic
intelligere te faciamus sequitur

Et provincie cum ariete
concordantes sunt terra de vro
tania de salaria de germania de
tenestmania (?) **Haly** hee terre sunt
posite in septemtrione et occidens et
provincie que concordant cum eo
a parte meridiei habitacionis sunt
terre de simarosim et terre de an-
donia et terre indorum sequitur

Et provincie concordantes
cum thauro sunt terre de cara-
mancidia et persia et provincie
que sunt in medio habitacionis
concordant cum eo terre de corcud
et tablos et ciprus asie mino-
ris **Haly** hoc sunt provincie de
medio habitacionis in medio ri-
pa maris a parte orientis Con-
stantinopole et que concordant cum
gemini sunt ircania armenia et
manancia sequitur

Hec sunt partes de rubigen
et de provinciis que sunt in medio
habitacionis concordant cum eo
de terra serrana et marmarica
et illud de insula de terra egipti

Hec est terra de barcha usque

ad aquidina (et que concordant cu
tauro sunt terre de nondia giarga
dema et affrica Hali hoc est appo
li occidentis usque ad finem tinctore
affrice et est positu in medio occidentis

Et de provinciis que sunt in
medio habitacionis concordant cu
eo zona triquia et quiquia Hali
he sunt posite in septentrione an
guli se tenentes cum quod est in
occidentis et septentrionem etc.

Et que concordant cum leone
sunt ytalia apulia et cicilia
hec sunt termini Rome etc.

Et ex illis que sunt in medio
habitacionis sunt caprica bal
dia et oracia Hali hec sunt ter
mini philistee et parte egypti et
maris rubei et termini de hal
hiques vocatis matium etc.

Et que concordant cum vir
gine sunt babilonia et algezira
et terra de azuor Hali hec est al
mansil alie vero sunt sunt etc.

Et ex eis que sunt in me
dio habitacionis sunt alee ara
ya et arsen Hali hec sunt posite in
septentrione terre promissionis
et meridiem constantinopole et
oriente ipsius et sunt de quarto
quod est inter aquilonem et orientem

Et que concordant cum li
bra sunt terre de naquiraona
tam quedam cizara Hali hec sunt p
tes de balad rabnassen et corozaina

Et ex illis que sunt in me
dio habitacionis sunt ries a
nanzes et caladenia Hali hec sunt
egiptum ahaad de egipto et salnaud

Et que concordant cum scor
pione sunt maragonias maro
tania et arabia Hali hec sunt
posite inter occidentem et etc.

Et ex illis que sunt in me
dio habitacionis concordant cu
eo corina et romatza et madogin
a hec sunt posite a parte aethio
pie Regimen tertius etc.

Et que concordant cum sa
gittario sunt terre de toscana al
mania et hispania Hali hec sunt
posite in occidente a terris xpianorum

Et ex illis que sunt posite
in medio habitacionis concor
dant cum eo terra de arabia
populata Hali hec est terra de
abyssinam et albigem usque
ad mare rubeum etc.

Et que concordant cum
capricorno sunt terre de in
dia et orbania et iadricena
hec sunt posite in meridie et
oriente quarta opposita inter
oriens et meridiem etc.

Et ex illis que sunt in me
dio habitacionis terra est de pra
gia et magdonia et albabenis
Hali hec sunt posite in ripia ma
ris et sunt constantinopola et
macedonia que terra sita est

Et que concordant cum a
quario sunt terra de zarona
cata corana et terre azoheo Hali
hec sunt posite in septentrione
quam quod est inter septentri
onem et oriens in oriente etc.

Et ex illis que sunt in me
dio habitacionis sunt rome de
arania et adoma illa de me
dio et hec est aethiopia media
na hec sunt posite in occidente
brachii maris rubei a parte meridiei

Et que concordant cum pi
scibus sunt carina et terra cetera
regio sohatarzo montis et garian
et hec est posite in medio provincie orientis

Et ex illis que sunt in me
dio habitacionis concordant cu
eo terre delodia et guliquia et
armoralia hec sunt partes de
corzoz Hali hic perficitur illud quod
dixit ptolomeus de provinciis se
paratim et distincte et si recor
daris regularum omnium quas
diximus tibi et bene ymaginatus
fueris in quo loco est quelibet provi
ncia deberis scire, scilicet quis est guber
nator cuiuslibet provincie etc.
postquam habet partem septen
trionis provinciarum que sunt
circa medium habitacionis in
quarto posito inter septentrionem
et occidentem convenit ut habeat
de provinciis que sunt in medio
illas que opposite sunt istis et hec
sunt terre promissionis et gu
bernat eas etiam et postquam
habet provincias que sunt in
angulis se tenentes cum quarto
quod est inter septentrionem et
occidentem et per hanc regulam
vadunt omnes alie quia quod
libet signorum dominatum in
provinciis de media vel que sunt
opposite suarum provinciarum
que sunt in extremitate quarti
et manifestum est quod in gubernan
dis provinciis positis in medio
habitacionis habent participa
tionem omnia signa et planete
et propter hoc sunt leges et secte
de extremitatibus habitacionis
accepte a gentibus morantibus
in medio quia secundum quod di
cunt principium dierum indie sunt
ab istis provinciis convenit eis
ut multum et multotiens sin
dicas in hoc tractatu gloze mee
quoniam semper magis intelli
gens sequitur tractus harum et

harum provinciarum sum
ma est 12 Hali vult dicere quod
terra in qua est gens magna
vel gentes multe est huius modi

Postquam hec ita sunt conve
nit ut addamus ea ibi que di
ximus que sunt necessaria et hoc est
prout quelibet stellarum fixarum
concordat cum provinciis ad con
datis vel in partibus zodiaci signo
rum et operantur in eis et hec
sunt partes que sunt in directo
stellarum fixarum et veniunt
supra zenith capitum in uno cir
culo circulis transeuntibus per
polos zodiaci signorum Hali
postquam dedit nobis regulas
qualiter gubernant septem
planete septem provincias dixit
deditque nobis in hoc loco similem
regulam in stellis fixis dicens quod
quelibet earum gubernat locum
quem gubernat in qua ipsa est
sive sit stella septentrionalis a
zodiaco sive meridionalis Et
convenit ut a vobis sint intelli
genda quod gradus quo recepta est edi
ficari civitas est significator si ci
vitatis ipsius cum omnibus
stellis fixis existentibus in eo et si
militer gradus medii celi solis
et lune partis fortune et om
nia alia loca principalia habet
unusquisque eorum cum hac ci
vitate concordantiam magnam
et est semper civitas fortunata
cum transierint per princi
palia loca fortune constellatio
nis ipsius similiter erit infor
tunata cum transierint in
fortune per loca principalia con
stellationis ascendentis sive radicis
secundum quod est in nativitatibus

Gradus concordantes cum
natibus civitatum in incipiendo
opus zodiaci signorum sunt loca
quibus erunt sol et luna in prin
cipio edificationis earum et loca

no hic
de iudicio civitatum et villarum

angulorum maxime angulus a
scendens sicut est in nativitatibus.
Vult dicere quod ea unde sumuntur pro
nosticationes in rebus quas con
tinent muros civitatum sunt lo
ca principalia in constellatione edifica
tionis sive fabricationis et hec loca
principalia sunt loca solis et lune
angulorum et partis fortune et
dicit muros civitatum eo quod ville
plane que sequuntur civitatem ma
iorem in huius locis sunt quia
maior virtus vincit minorem et
postquam ita est ut stelle fixe que
sunt in partibus istorum locorum
principalium habeant concor
danciam cum civitatibus etc.
Et in civitatibus quarum
fabricationum tempora scita non
sunt convenit inspicere ad celi me
dium nativitatis sui domini
sive regis qui fuit tempore quo
edificate fuerunt. Vult dicere
civitates quarum loca principalia
scita non sunt a principio sue fa
bricationis sumunt significatio
nem a decima domo nativita
tis eius qui eam edificari manda
vit. Nam hoc est signum ministe
rium quoniam decima domo
ministeria significat. Ptolomeus
autem novit per hoc dictum re
gula scire possumus ea que accidunt
in qualibet villa per significatio
nem nativitatis dominorum suo
rum et etiam per tempus quo ce
perunt dominari in eis. Nam ac
cipiemus a 10 significationem cu
iuslibet eorum que fuerint operata
nam ille est locus sui ministe
rii et suum ministerium est in
gubernando dominium civita
tibus. Capitulum [illegible] capitulum etc.

+ in civitat[ibus] quibus dnati [illegible] fuerunt

Capitulum quartum quid dicta de
terminis [illegible] in accidentibus
[illegible] dicit Haly

Postquam dedit no
bis regulas quibus
sciamus planetas
et signa pertinentia
ad gubernamen
tum cuiuslibet provin
cie ac civitatis. Dat nobis
alias regulas quibus
sciamus quedam acciden
talium universalium.
Et postquam inspicimus
talis modo convenit nobis nar
rando opiniones secundum genera
liter qualiter dicere possimus
accidentalia universalia ante
quam sint et non sciebimus
primo ea quibus contingunt
accidentalia universalia in pro
vinciis et civitatibus cuius in
quisitio erit in hac maniere
quoniam res prime maioris
est virtutis. Horum coniunctio
nes et oppositiones eclipses vero
solis et lune et loca per que pla
nete transeunt illa hora.
Iam docuit nos in prima parte
quod sol est dominus et rector se
cundum omnia universalia et par
ticularia et quod luna sequitur eum
in dominio et virtute et quod et pla
nete erranti sequuntur luminaria
in posse et 7 planetas erraticas
stelle fixe et demonstrant nobis
quod operatio duorum luminarium
est res naturalis tendens versus
opus planete habentis partici
pationem cum sole et luna et
cum ambobus et postquam ita
est et etiam universalia eveniu
nt propter vim maiorem.
Convenit omnibus quod etiam u
niversalia contingunt propter
virtutem solis et lune que ad
mutantur in virtutem aliam
magnam nimium et mature

Et si sol et luna coniunguntur in uno
puncto ambo virtutes sunt co
niuncte in uno et ad nos perveniunt
ab ambobus ipsa hora virtus co
niuncta per rectam lineam. Illud
idem quando unus fuerit in opposito
alterius quando virtus cuiuslibet
eorum pervenit ad terram recta li
nea que transit per duo centra sua
per terram de coniunctione fit una
coniunctio. Unde virtus spiritualis
pervenit que operatur in rebus
ut est manifestum quod hec spiritu
alis virtus tendit ad virtutem
planete sive stelle habentis ma
ius posse ipsa hora quoniam om
nes virtutes stellarum hora qua
libet commiscentur una cum aliis
in terrenis accidit tamen aliquando quod
aliqua hora erit fortior aliqua
vero debilior. Cum autem sit
in ipsa magna virtus duorum
luminarium et quando con
iunguntur in uno puncto vel
sunt in opposito unius scilicet al
terius in duobus punctis oc
et accidunt ipsa hora virtutes ali
arum stellarum tunc etiam co
miscentur omnes et fit inde que
dam spiritualis virtus magna
que magis tendunt ad virtutem
stelle habentis maius posse ipsa
hora secundum cursum stellarum
et locorum cum quibus sunt ho
ra coniunctionis vel oppositionis.
Et quando postquam res ita est
bene apparet quod coniunctio et op
positio quam fit virtus magna
nimium est illa que est cum
eclipsi et quanto maior erit eclip
sis tanto maior erit virtus.
In aliis coniunctionibus et oppo
sitionibus in quibus non est
eclipsis non sunt luminaria
super una recta linea. Manife
stum est etiam quod cum hora

eclipsis fuerit alie stelle commix
te cum uno luminarium duo
rum vel ambobus aut in oppo
sito eorum virtus ipsarum stel
larum provenit ipsarum ho
ra recta linea qua venit virtus
duorum luminarium et propter
hoc erit virtus valde maior et
quando fuerint stelle maioris o
peris et virtus tanto magis au
gebitur et fortius. Et [illegible] accidit eclip
sis magna nimium et accidit
etiam super una linea commix
tio saturni et iovis. Iovis qua
do primo mutatur coniunctio de
uno trigono ad alium. Nam tali
eclipsi pervenit omnibus modis
actus magnum et forte nimium
et hoc est quia opus saturni et
iovis est maius quam opus alia
rum planetarum que coniun
guntur in ipso trigono et propter
hoc componitur de virtute e
clipsis et de virtute coniunctio
nis virtus quedam maior val
de quam sit illa coniunctionis pa
ssa et illa eclipsis solius. Ego iam
in hoc loco volo declarare tibi
factum coniunctionum quomodo
eas bene intelligere poteris. Dico
enim quod saturnus et iupiter con ☌ ♄ ♃
iunguntur omnibus 20 annis vi
ce una vel tertia et coniunguntur
in quolibet trigono duodecies et in
quolibet signo trigoni quater et
accidit aliquando quod saturnus qua
ter coniunguntur in signo et
sunt coniunctiones in ipso tri
gono et eis accidit aliquando quod rece
dunt et coniunguntur in alio
trigono et postea redeunt et con
iunguntur in primo quo erant
ita quod compleant coniunctionem
duodecies et illo trigono ante
quam ad alium trigonum de
illo mutentur et propter hoc con
venit quod prima vice qua co

iungantur in trigono tamen de
alio mutant habeat hec con
iunctio virtutem maiorem quam
alie coniunctiones Et postquam
saturnus et iupiter coniunguntur
simul una omnibus 20 annis vel
circa duodecies in trigonis in 240
annis aut circa quod numquam de
uno trigono ad alium mutant
una vice in 12 coniunctionibus
de 240 erit per 4 quod coniungunt
in omnibus signis equaliter in quo
libet signo in 960 uno trigono
ad alium sequentem et de signo
quod incipit ad aliud sequens
signum / via quando mutacio co
niunctionis fuerit in signo arietis
erit principium secunde mutacio
nis ad caput de 240 annis
in signo tauri postmodum se
cundum hoc convenient ut sit
sic quinta mutacio post 960 an
nos quoniam in tot annis erunt
coniuncti quibus signo quater
et redibit mutacio ad 9 signum
ad caput de 1912 et redibit ad
primum signum ad caput de 28
96 annis in tot annis erunt co
niuncti 144 vicibus et quando du
plicabimus 4 coniunctionum
per numerum signorum et du
plicabimus similiter numerum
annorum per numerum signo
rum erunt coniunctiones 16 28
et erunt anni circa 4 milia anno
rum quibus stelle fixe complent
cursum suum per totum et in
tanto tempore renovantur princi
pium mutacionis ad quodlibet
signum duodecies tantum quod
idem est numerus signorum et propter
hoc coniunctio saturni et iouis
virtutem valde magnam in re
gno et in sectis mutandis et ha
bitacionibus de uno loco ad
alium quia utrumque horum pla

netarum est superius et virtutis
magne et aliqui sapientes te
nent coniunctionem saturni et
martis virtutis magne valde
quando fuerit in signo cancri quia
magnum malum et magnam
corrupcionem ostendit in terra
eo quod cancer est domus lune
et exaltacio iouis et cum due in
fortune coniunguntur in eo de
nant bonam significacionem
suam quoniam est oppositus
domus unius et casus alterius
et propter hoc crescit malum suum
et fortificatur corrupcio ita quod
hec coniunctio 2 significabit
magnam corrupcionem depopu
landi habitaciones roborandi
preliorum etiam et guerrarum
si eius virtus cum virtute duo
rum luminarium consistitur
Maxime si eclipsis magna ce
lebrabitur cum coniunctione ce
ci lunari et absolute dico quod quanto
magis consistentur virtutes
celestes et quanto maior commix
tio ipsarum fuerit tanto maiorem sig
nificacionem et durabilitatem et reno
vaciones rerum eveniendum et
cum annis multis circa ipsa
durant manifestum est quod ope
racionem faciunt in toto eo quod
nascitur post significacionem illam
ita quod omnia tendunt et par
tem habent in ipso vel aperte

Restat adhuc de pronosticati

onibus horum autem universa
lium dicere locum in quo acci
det nam ita convenit ut sciat
homo qua provincia vel civitate
erat illud quod signant eclipses
particulares Hali vult dicere quod
inspice locum ubi accidit ipsum
accidens sequitur inspice celum

p[rim]o in Eclipsibus loc[us] e[st] videndus

Significacionem per accidens quod
autem dixit eclipses cum virtute
magna planetarum et stellarum
ita quod significant accidens valde
magnum universale quod vel
tres provincias comprehendit
et durat multis annis et omnis
eclipsis contingens postmodum
in particulari ad comparacio
nem maioris signat addicionem
vel minucionem quod signat ma
ior autem accidit in una pre
magis quam in alia vel in una
secta plus quam in alia et similia

Et planete erratica signo

rum propter suas multas stacio
nes et in sua stabilitate quoque
tempore volo dicere quod stacio sa
turni et iouis et martis quia de
cedit aufert de significacionibus Hali
cuiusque planete erratica habent
similiter opera magna multum
propter diuturnitatem suorum sta
cionum ultra opera naturalia que
habent et hii status sunt quando
stant et diriguntur et omnes
alii status qui contingunt de
ipsis stando in hac maniere cum
coniunctione vel opposicione et
qua virtus specialis operis ma
gni et tamen in stabilibus suis
sic operantur convenit etiam
quod quando coniunguntur et sunt
in opposicione unius alterius operan
tur magna valde secundum
virtutes venientes in eis dixit
enim proprie saturno Ioue et
marte et non dixit de venere
et mercurio eo quod quilibet horum
trium habet maiorem virtutem
et opus manifestius venere et mer
curio de saturno eo quod due sue
domus sunt opposite domibus
duorum scilicet luminarium

sta[cio] tri[um] superiorum diminuit effectum eclipsis

Eclipsis: quando / in quo / ubi / quomodo

virtus opposicionis contrarieta
tis et de venere eo quod sue domus
sunt due in 3o dilectum lumi
narium et virtus termini aspec
tus est virtus concordancie et
propter hoc habent concordiam
cum virtute duorum lumina
rium Et de marte eo quod due
sue domus sunt in quarta duo
rum domorum luminarium
Et virtus quarte est media vir
tus opposicionis Et de venere
eo quod sue domus sunt in 6li
aspectu domorum duorum lu
minarium et 6lis est media
virtus 3i / mercurius quidem
est meridianus status inter istos
et propter hoc ostendunt quod virtus
saturni iouis et martis est vir
tutis et operis maioris in muta
do statum huius terreni mundi
quam virtus mercurii et veneris
Et quamquam venus et mercu
rius habeant magnum opus
cum accidat hiis tribus plane
tis quod habeant opus maximum

Alia pars est in dicendo

tempus et hoc sciri oportet ante
quam significacionis hora et
quanto tempore perdurat
vult dicere quod scire tempus ac
cidentis signum scire loci ubi accidit

Alia pars est in dicendo que

res contingit et convenit sciri in
quo genere contingit accidens
Hali mos est sapientum anti
quorum dicere quod illud est genus
et quia parata est recipere formas
assimilatur generi quod est se
cundum naturam ad species Et
pro eo dixit genus quia voluit
rem dicere que parata est recipere
accidens huius eius pronosticacio et
pronosticatorem ipsius quod hoc contingere

Secundo scire tempus quo apparebit et quod diu durabit
Tercio que res ... per ... eclipsi
Quarto in quo genere contingit ... accidens

no[ta]

Alia pars est iudicando in
qua specie accidet que est pe-
nultima prenosticationis / et hec
est scire / que res erit illud ac-
cidens Hali vult dicere quod scire
materiam recipientem accidens
convenit nos scire formam qua
recipit que res erit / de bono vel
malo Cum autem hoc scive-
rimus ad propositum nostrum
pervenisse / nos invenimus et c.
Capitulum quintum in secundo in quibus provinciis contingit accidens [?]
Regule que per co-
gnovimus hec ratio-
ne sunt quinque
matheseos prima
est scientie qua ra-
tione venit accidens
Secunda scientie in quibus
provinciis accidit Tertia est sci-
entie quo tempore et quamdiu
durabit Quarta est scientie
materiam que debet recipere ipsum
accidens Quinta est scire rem
qua materia ipsa recipit si est
bona vel mala Et postquam
docuit nos qua ratione venit
accidens universale dicens quod
convenit propter eclipses et con-
iunctiones et res tales incipit
docere nos alias quatuor manie-
ries et incipit primam que incipi-
te et hoc est scire locum ubi
contingit accidens Sequitur
In quo loco — Regulam primam quam nos
convenit nominare est prima
maneries pronosticabilium
Et hoc est dicere quo loco con-
tingit accidens et possimus
illud scire et hoc quod dicere
Convenit etiam ut inspiciamus
in coniunctionibus et opposi-
tionibus eclipsalibus que fuerit
de sole et luna et ea proprie

de eclipsi visibili, hal.

que visu apparent in quo loco zo-
diaci signorum est Hali vult
dicere quod convenit ut aspiciamus
eclipsim et sciamus quo loco si-
gnorum est et eius ascensus et te-
rras angulos Et si fuerit eclip-
sis super terram quod visu appareat
erit operis fortioris quando virtus
transit per aerem usque ad terram
quia natura est aeris levare
omnem virtutem sine mutatio-
ne aliqua sicut levat odores ca-
lores et omnes alias virtutes
per que possunt transire per aerem
tamen si fuerit sub terra spis-
situdo terre prohibet quod non per-
veniant ad nos virtutes illa
in maneriei qua sunt Et ante
debilitatur multum et propter
hoc est opus eclipsis que visu
apparet virtutis maioris vel-
ut quando eius quod visu est abscondita
Et in provinciis tamen quo-
libet concordantibus Hali vult
dicere quod quando scimus locum e-
clipsis in zodiaco signorum et
petimus per provincias concor-
dantes cum eo signo in quo est
eclipsis accipiemus illam que
concordat solum ad signum in quo est eclipsis
Similiter convenit ut pe-
tamus civitates concordantes
cum signo eclipsis pro recipien-
do sicut opus quando civitas cum
illa sive per actum hore fabrica-
tionis sue sive per loca lumina-
rium ipsa hora sive a loco me-
dii celi nativitatis domini quod
erat tunc temporis Hali vult di-
cere quod quando scimus pro-
vincias concordantes cum signo
in quo est eclipsis accipiemus
unde illam que ipsa signum eclipsis

et adiungemus cum ea civitatem
concordantem cum signo eclipsis
sive per ascensus sive fabricationis
sive a locis luminarium ipsa ho-
ra vel a loco medii celi nativita-
tis domini qui fuit hora qua in-
cepta fuit edificari Et quando in-
venimus aliquam civitatem in
qua dominatur signum eclipsis per
duas partes et usque predictas vel
per plures diximus quod in illa civi-
tate erit magis accidens et in ea
quam invenimus concordantem
cum signo eclipsis per unam partem
solummodo erit accidens minus quam in illa
Et convenit nos scire quod in
provincia et civitate quibus inve-
nimus concordantiam quam pre-
diximus accident in omnibus ipsa
accidentia illa proprie que pertinent
ad signum in quo est eclipsis et in ea
qua eclipsis apparet super terram Hali
vult dicere quod accidens eclipsis con-
tingit in provinciis et in civita-
tibus concordantibus cum suo si-
gno et que maiorem habuerint
concordantiam cum signo eclip-
sis recipiat magis accidens eclip-
sis Cum autem hoc sciverimus
inspiciemus ibi ubi est eclipsis
supra terram et diximus quod acci-
dens manis et fortius erit ibi
Et hoc est quia cursus duorum
luminarium que res signant
naturales mutantur hora eclip-
sis et tendit ergo virtutem pla-
netarum et stellarum consisten-
tium cum eadem et propter hoc
dat illis provinciarum suarum
mutationem suorum statuum
Et quando aliqua provincia vel civi-
tas coniungitur que sit maio-
ris concordantie et quod ubi magis
appareat eclipsis quam alie provincie

de eclipsi qua virtus eclipsis est
debilis / nichil tamen quod est sub ter-
ra et in operando sic magnum
posse non habet ut quod est super terram
Capitulum sextum in quo tempore accidit et quando [illegible]
Ptolomeus dat nobis in hoc ca-
pitulo regulas quibus sciamus tem-
pus accidentis et quantum du-
rare potest dicens Sequitur
Secunda Maneries et c.
Secunda maneries pre-
nosticationis quam
scire nos convenit est
tempus significationum
et quantitatem durabit
quod scire possimus per hanc par-
tem Ideo enim quod in eclipsibus
que fuerint unamet hora possquam
non sunt in omnibus provinciis
habitans equalitatem in horis tem-
poralibus Et quia non est ob-
scuratum solis et lune eclipsis e-
quale per omnes provincias de-
bemus primo proponere horam e-
clipsis illum quod erit in quoli-
bet habitato et locis habentibus
partem in ipso actu et ponemus
angulos secundum altitudinem
poli sicut facimus in nativitatibus Hali
Illi qui sciunt cursum thabularum
et equationes sciunt quod ascensus eclip-
sium solis et lune et cursum con-
iunctionum et oppositionum sunt
diversa in terris que diverse sunt
in longitudine et latitudine Sili-
quantitas tenebrositatis corporis lu-
naris et temporis stationis eclipsis
nam hec duo sunt diversa se-
cundum diversitatem aspectus in
quolibet loco aut civitate de alia ci-
vitate quam sit in alio loco vel in
alia civitate Et postquam ita est
et sciemus civitates in quibus accidit
eclipsis contingere quod et facias ascensus

que est accidens eclipsis et ab horis equalibus faciemus

eclipsi cuilibet civitati ex ipsis et
sciemus quod hore equales erunt sta-
tio eclipsis nam ab horis tempera-
libus sciemus quanto tempore du-
rabit ab ascendente principii eclipsis scie-
mus quando incipiet ab ascendente me-
dii eclipsis sciemus quando erit ma-
ior fortitudo ipsius et ab ascendente fi-
nis sciemus quando complebitur et
ab ascendente coniunctionis vel opposi-
tionis sciemus planetam qui do-
minatur in eclipsi in quarum harum
constellationum vero Et dicebat
in principio infortuna cita et in
cauda eclipsis durabit infortuna
dicemus quod principium accidentis
consistet in bono cum malo Et
si durabit in principio infortunia
dampnum in principio erit ma-
ius et ita dicemus in aliis accidentibus
eclipsis Et propter hoc non debet
nobis ptholomeus omnium specialem
scientiam mandavit tamen ut fac-
iemus estimacionem in eo quod primus
horam eclipsis que est in quolibet
locorum habitabilium que partem
habent in ipsis civitatibus et angu-
los secundum latitudinem Po-
tuit dicere omnia scientia eclip-
sis sunt tria vel plura secundum
quod sunt erunt et constitutionem
eclipsis quando fit per tabulas
quia horum diversitatem in pro-
vinciis facit virtus mutationis di-
versis modis in qualibet provin-
cia sicut diximus Deinde

Post hec incipiemus quot
horis equalibus durat obscuritas
eclipsis in qualibet civitate Hali
volo dicere quod quando sciemus
ascendens et principium et ascendens
finis sciemus quot horis equa-
libus durat obscuritas eclipsis
hora vero equalis est 15 graduum et

hora temporalis est 12 pars diei
vel noctis et aliquociens erit ma-
gis de 15 gradibus quando dies
maior vel minor nocte ut aut-
em sciemus accidens quando erit per
horas temporales est quia accidens
eclipsis solaris non potest elongari
ultra 12 annos Et accidens e-
clipsis lunaris ultra 12 menses
sicut intelligas ab eo qui ante dixit

Cum autem sciverimus h
dicemus quod accidens eclipsis si fuit
solaris durabit tot annis quot
fuerunt hore equales obscurita-
tis Et lunaris tot durabit
mensibus quot fuerunt ipse
hore Et quia sol uno anno c-
irca firmamentum convenit ut
accidens sui eclipsis duret annos
Et quia luna circuit uno men-
se convenit ut duret menses
hec enim est res propria cuiusque
eclipsis postea cum aliud cum
eclipsibus adiungitur durabit
accidens secundum illud vero qui
Si fuerit cum eclipsi coniunctio
iovis et saturni iam sciemus per
illud quod diximus quod hec con-
iunctio si fuerit principium mu-
tationis illud accidens mille an-
nis durabit vel et sicut in co-
niunctionibus prefinivimus du-
plicabimus enim hos annos in
mensibus si fuerit eclipsis lunaris
et si solaris annis cum et qui
[illegible] adiungitur et hac du-
plicatione tantum erit tempus
quo accidens illud durabit Et
si coniunctio principium muta-
tionis non fuerit durabit annis
60 vel magis secundum quod fuerit qui
redibit ad illud [illegible] signum Et

Secundum hoc scitote in omnibus
coniunctionibus et applicationibus
que fuerint in eclipsi vel in opposi-
tionibus earum. Hali Nam ptholomeus
cooperuit hoc secretum et illud ta-
cuit cum eo quod de eclipsibus
nobis dedit nec ullum non ex ipsis
qui hunc librum legerunt quia a
verbis ptholomei intelligerent hoc
secretum Ego vero nunc discoo-
periam id tibi et tu mentem bene
apponas donec ipsum intelligas
Nam postquam commixtio que fit
ex commixtione virtutis solis cum
illa lune facit accidens durans
annos Si eclipsis fuerit solaris et
menses si eclipsis fuerit lunaris se-
cundum mutationem quo utrorumque cu-
rrum circuit firmamentum Con-
venit quando miscetur cum virtu-
te que adiungitur de sole et luna
hora eclipsis Alia virtus planeta-
rum vel stellarum de modo quod de
toto fiat Alia commixtio quod tempus
accidentis duret secundum quod fue-
rit illa commixtio Aut decenis aut
centenariis seu milibus annorum
Et quia coniunctiones iste non sunt
sic extimande ut coniunctiones eclip-
sium solis et lune Adduxit ptho-
lomeus exemplum unum de co-
mixtionibus istis Et hoc est illud
quod pertinet ad eclipses et venit
sufficienter ex quo aliud potest intelligi
a vi verborum suorum prout
fecerunt boni physici in medicinis
suis et cibis qui docent cuius
complexionis sunt queque earum
in comparatione hominis tempe-
rati ut physicus intelligat quid ha-
bebit operari in commixtionibus
que de temperamento exigerunt
secundum magis et minus Et ita
fecit in hoc loco ptholomeus ut astrologus
operetur per nos scientiam

virtutes augentes vel minuentes
in virtute earum Deinde

De principia horarum
horum temporum et generaliter
hoc tempus potest sciri a propor-
tione loci eclipsis ad angulos quia lo-
cus eclipsis cum fuerit a parte
orientis orizonte demonstrat quod
principium accidentis erit in primis
quatuor mensibus post horam e-
clipsis et maior fortitudo ipsius
accidentis erit in termino secundo to-
tius temporis quo erit accidens ipsius
eclipsis Et si fuerit in parte me-
ridiei demonstrat quod erit in qua-
tuor mensibus [illegible] Et maior for-
titudo in termino medio et quando
fuerit in parte occidentis ad orizo-
ntem demonstrat quod accidens erat in
quatuor mensibus postremis Et
maior fortitudo in termino po-
stremo Hali ptolomeus admisit
in hoc loco regulas omnes qui-
bus scire possumus quando erit accidens
et quanto tempore durabit et
quando erit fortitudo eius dico
quod tempus horarum et tempus
quo durabit potest sciri a loco eclip-
sis in corpore angulorum quando
accidens eclipsis et elongatur in
quantum est numerus horarum
que sunt elongate ab ascendente Et hec
hore sunt temporales Et in istas
horas elongationis eclipsis ab as-
cendente per regulas quas dixit
in 10° capitulo secundo [illegible] quo locutus
fuit quoniam extrahuntur hore
elongationis significationis Nam cum
sciveris quot sunt hore inter eclip-
sim et decimam domum manife-
stum est quod inter ipsam et ascendens sunt
sex hore temporales Et quando
addideris horas quibus elongata
fuerit eclipsis a decima postquam
ipsa transivit super 6 horas et

quibus elongata fuerit eclipsis ac
que sunt me[diu]m 10 et ascensus accidit si-
ma harum quibus est elongata
ab ascendente Et si non transierit 10
mias ab horis et remanebit elon-
gatio eclipsis et ita stabit qui incipiet
accidens eclipsis secundum quod ante mo
stravimus Similiter quando fa
lieris horas elongationis ab ascen-
te medii stabis quando erit medium
ascendente et quando horas sinistris
elongationis ab ascendente finis
stabit quando complebitur accidens
eclipsis hoc enim habemus de
dicto ptolomei et addit aquilam
unam quod accipit de parte ubi erit
eclipsis dicens Et eclipsis fuerit
a parte orientis quod fortitudo acci-
dentis erit in termino primo tempo-
ris quo durat Et si fuerit versus
partem medii celi erit fortitudo
in fine medii temporis quo durat
Et si versus partem occidentis fuit
fortitudo occidentis erit in ultimo
temporis quo durat hoc enim
est res generalis in eclipsibus
coniunctionibus et in omnibus
applicationibus Et ptolomeus re-
linquit quod nulla aliarum coniunc-
tionum nec applicationum potest
operari aliud sine habendo si-
militatem luminarium vel uni-
eorum et ita demonstratum
apparet per verba sua in quolibet
loco Et propter hoc dimisit
loqui de coniunctionibus et
locutus est de eclipsibus eo quod
sunt radices in accidentibus ma-
gnis valde Cum autem bene sci-
verimus factum eclipsium scie-
mus factum omnium coniunctionum
Et ut hoc melius intelligas vo-
lo tibi dare exemplum Ponamus
quod fuit eclipsis lunaris et con-
iunctio saturni et iovis eodem

per gradum cum Et quod hec co-
niunctio sit principium grandis
mutationis et durat obscuritas
eclipsis tribus horis equalibus
et hee tres hore signant tres men-
ses que sunt quartum unius an-
ni et cum eas multiplicabimus
in 100 annos qui in tot annos
renovatur coniunctio mutationis
ad primum signum coniunctio
incipit exibit numerus 270 a-
norum Propter hoc debes inspi-
cere qualiter coniunctio mutata
significationem eclipsis lunaris
de mensibus ad centenaria an-
norum Et si acciderint eius-
modi eclipsis et hec applicatio-
nes alie planetarum centena-
ria mutabuntur ad magis Po-
namus enim quod sint eclipsis ec-
lipsis solaris et coniunctio sa-
turni et iovis cum eo gradu
per gradum in principio muta-
tionis quidem durat obscuritas
solis duabus equalibus horis
que due hore signant duos
annos et est manifestum quod si
multiplicabimus duas horas
per 1000 annos exibunt 2000
annorum cum planete qui in-
gruunt cum sole perdunt vir-
tutes et nichil operantur Et
manifestum est quod tam in lon-
go tempore acciderent eclipses
et coniunctiones que signabunt
contrarium huius magni pri-
mi Similiter possunt accidere
eclipses multe que affirmabunt
significationem primam et au-
gebunt in suis operibus Et prop-
ter hoc oportet te accipere iudicium
unius in comparatione alterius
et secundum fortitudinem qui

vincentem invenies sicut ptho-
lomeus nunc tibi manifestabit

Et augmenta et decremen-

ta particularia horum acciden-
tium possunt fieri a coniunctio-
nibus que erunt in medio hu-
ius quando contingerit in locis
habentibus in istis accidentibus
rationem vel in aliquibus ha-
bentibus participationem in
signis Haly Cum dicit quando sciemus a-
liquid de accidentibus magnis
poterimus scire augmentum
et decrementum per coniunctio-
nes et appositiones que acciderint
in loco illius accidentis vel que
habeant concordantiam cum illo
loco quando movetur hoc opus
primum et illud inclinant ad bo-
num vel malum secundum illum
qui dominatur in eis Et fuerint
in loco que sibi contrarientur vel
ille qui dominatur in eis sit contra-
rius eius qui dominus fuerit in
eclipsi primo accidit quod secundus
faciat quod primus virtutem dimit-
tat si secundus fuerit fortior
primo Et postquam ita est in
coniunctionibus et appositioni-
bus multo magis erit in coniunc-
tionibus et eclipsibus magnis
quia unus per se facere quod alte-
rum admittat vel augebit in ea
quoniam quilibet eorum generat
inter nos specialem virtutem ma-
gni operis Et si accidit quod secundus
secundus concordat cum primo
augebitur in virtute sua et oppo-
situm eveniabit Et si acciderit
quod secundus sit diversus a primo
minuet virtutem suam et erit
secundum quod species secunda sunt

hac enim materie sunt versus
nos opera plurima Et convenit
te scire quod spiritus posse habebit
addendi vel minuendi in opere
primi Si acciderit quod concordet
tempus accidentis secundi cum
opere primi Tamen si unus o-
perabitur alio tempore quam alter
vel addet vel minuet Similiter

Et a locis cursuum plane-

tarum unde veniunt etiam si
sunt orientales vel occidentales
aut stantes aut ascendentes prima
nocte aut si habent participa-
tionem in signis cum signis
accidentibus Haly Dicit
quod accidentis crevit et melius
decessit minuitur et durat magis
et minus secundum rationem
eius quo fuerit status planetarum
que dominantur ibi Si fuerint
occidentales vel orientales aut di-
recti aut retrogradi aut stantes
vel festini seu tardi Et hoc eo
si habuit participationem cum
signis in quibus fuerit eclipsis
aut ille qui dominatur in ecli-
psi et absolute cum signo acci-
dentia signante Similiter

Et si fuerint orientales

et stantes venit per eos augmen-
tum accidentium Et si occidenta-
les vel sub radiis solis aut
ascendentes prima nocte retrogradi
venit per eos accidentium decre-
mentum Haly Vult dicere quod qui
sunt orientales planete sunt for-
tiores et propter hoc opus fir-
mius erit et magis apparebit
bit Et fuerint occidentales vel
sub radiis solis sunt debiliores
fortiores et similiter opus magis
diminutum erit et similiter quod

Retrogradi fuerint quia quando
inde nostro extiterint mala opera
operantur alia maniere quam
habeant per naturam et operantur
virtutes earum secundum naturam
vicia sibi contingentia nam vi-
no. demus quod malum saturni et
martis multum crescit quando
stant male quia bonum quod
in eis est debilitatur et multa
de alio modo renatum et per-
ditur bonum quod in eis est et
mala sua remanent et est mani-
festum quod opus planetarum re-
stat cum habent magnam vir-
tutem et minuitur et sunt de-
biles Et quando sunt festini cicius
veniet opus suum et tardius
de domibus quando sunt tardi Et quando
sunt in angulo augent in vir-
tute accidentis et cicius venit
et quando in cadentibus minu-
unt de actu et ipsum debili-
tant Et quando sunt in sequenti-
bus angulorum in hoc medio
crunt operatum et est manife-
stum quod tempus accidentis et
quantum durabit et eius virtus
in se prolongabit et dilatabitur
augetur et minuitur secundum
commixtiones et oppositiones que
fuerint post eclipsim signantem
accidens et secundum planetas
qui dominati fuerint in accide-
nte et quantum durabit et per
ea inspicias res istas alias et
addas in eis quod contingit
vel minues sicut videris Et
stant et illud quod dixit post
hoc erit Monstrauimus tibi
tibi in hoc capitulo actus dura-
cia in [illegible] annorum cente-
nariis et decenariis et unita-
tibus et que durant diebus et

mensibus et horis si intellexisti
regulas quas docuimus Et
hoc intelliges illos qui locuti
fuerunt in accidentibus mil-
lenarium annorum et in cente-
nariis et decentenariis et uni-
tatibus quia tamen non adduxe-
runt viam Nam in eis fue-
runt qui solam acceperunt sig-
nificationem coniunctionum su-
periorum qui dederunt cuilibet
planete numerum certum an-
norum et dixerunt mille an-
nos alteri talis planete et
nullam harum viarum certitu-
dinem habet quia coniunctio-
nes non possunt operari aut
firmitatis firmitatis sine duo-
bus luminaribus quia lumi-
naria sunt principes super omnes
stellas et nullus post deum do-
minus sine aliquam rem fingere
a sine suo mandato et si fecerit
sine eo dominus eam
destruet et aliam rem firmabit
hic autem in multis locis mon-
strauimus et propter hoc oportet
modis omnibus ut coniunctio
et oppositio solis et lune que sunt
eclipsales habeant maiorem
virtutem quam omnes alie a-
plicaciones quia sunt super una
recta linea et maiores virtutes
coniunctionum planetarum sic
que coniunguntur in longitu-
dine et latitudine Et postquam
ita est oportet quod eclipses habe-
ant vim maiorem quam om-
nes alie applicaciones quia lu-
minaria sunt maioris virtu-
tis quam omnes alie aut mi-
nores Et conuenit ut si
qui maioris virtutis est sit
dominus super illum qui sit

magis virtutis non est sicut de-
monstrauimus est in prima parte
Et propter hoc conuenit omnibus
modis ut mutationes magis
multum accipiamus a duabus
eclipsibus cum secundum coniunctio-
nem magna fiunt sicut demonstra-
uimus Coniunctiones namque
planetarum per se debiles sunt
eo quod planete debiliores sunt so-
le et luna luminaria quod unus aucto-
rum planetarum qui illi dicitur
est numerus qui regulam nul-
lam habet nec rationem na-
turalem Et propter qui locuti
fuerunt in hoc dixerunt sine
ratione et sapientia Et illi qui
primi venerunt fide eos sequen-
ti Nos autem tamen intellige-
mus verba sapientissimi Ptho-
lomei Gaelius totam verita-
tem in se quoniam hic bonus
vir solus dixit veritatem in
tota hac arte naturaliter et sicut
demonstrauimus ubi per glozam
nostram omnia sua proposita
breuiter Et si voluissem ve
glozare et aperire mollissime la-
bor multum magnus fuisset
et non cessasset in alio tanto eius
opus est Hoc tamen sufficiat tibi
quod nosse volueris est quod
intelligas verba huius boni vi-
ri et nuda ea bene intellexeris ibis
recte per omnes partes huius
artis Et conuenit ut scias quia
tu magis legeris librum istum
et ipsum reiterabis tanto magis
intelliges quamlibet rationem
earum que sunt ibi Sunt

Capitulum septimum in quo
magis [illegible] accidencia

Istud capitulum est illud quod
sequitur quod locutus sum de
tempore accidentis Et iam post-
quam dedit nobis regulas in-
ueniendo qua ratione veniunt ac-
cidencia et alias regulas pro sci-
endo tempus accidentis et quan-
tum durabunt dedit nobis in
capitulo isto regulas pro scien-
do que res erit illa que acci-
dens illud recipiat dicens etc. cap
Tercia maneries
pronosticationis est
quod scire conue-
nit in genere accidentis
illud contingens et
pessimus hoc scire per status et
figuras pertinentes ad signa
in quibus sunt loca eclipsium et
in quibus sunt planete guberna-
tores signum in quo est eclipsis et
signum anguli qui est ante eclip-
sim vult dicere quod recipientes
accidens sunt ipsa que concordant
cum statibus et figuris pertinen-
tibus ad signum eclipsis et ad
signum dei loci eclipsis Nunc
autem intelligimus quod regula
quam per hoc accipere debemus
est duarum rerum Una est signum 1
eclipsis alia signum planete do- 2
minantis in signo eclipsis et in 3
signo anguli qui est ante eclip-
sim Et illud et hec que sunt in-
ter nos quod cum signo eclipsis con-
cordauerit vel cum signis pla-
nete dominantis recipiet acci-
dens similiter conuenit nos
inspicere in figuris que sunt in
situ eclipsis aut cum planeta
gubernante et eciam fere ab
omnibus istis rebus Sunt

Et sciemus quis planetarum
est gubernator horum duorum
locorum hoc modo quem dixi. Ha
Postquam dixit quod genus recipi
entis accidens fieri potest a signo
eclipsis et stellis fixis et planetis
dominantibus in signo eclipsis
et in angulo qui est ante ipsum,
incipit nos primo docere quo
sciemus planetam dominantem
in ipsis locis. Sequitur textus

Dico quod planeta qui habet
multas dignitates in duobus lo
cis que diximus et hoc est locus
eclipsis et signum anguli qui
est ante eclipsim secundum quod
sunt applicationes et pertinentie
terre secundum dignitatem et
secundum partem particionis fi
gure quam habent, ut sicut do
mum domorum aut trigonorum
vel exaltationum aut terminorum
nam ille solus erit dominus
gubernationis. Hali multe di
gnitates statuum essentialium
planetarum accidentalium. Et
ista essenciales sunt ista: domus
trigonus exaltacio ac terminus.
Accidentales sunt applicatio sepa
ratio orientalitas aut occidenta
litas vel masculinitas vel femi
nitas et applicare aut habere par
ticipationem cum sole aut luna
aut in figura vel quod sit cum e
clipsi super uno circulo vel super
duobus circulis eque distanti
bus vel quod habeant figuram talem
qualem eclipsis. Et hoc est ex
cum eclipsi in uno circulo et cir
culis qui sunt eque distantes
orizonti verbi gratia ut sit altitu
do planete orizonte orientali

gradiuum et altitudo eclipsis o
rizonte occidentis septem gra
duum et hac maniere quod habeat
dignitates in angulo qui ascendit
ante eclipsim dignitates essentiales
et accidentales. Nam erit ille
dominus eclipsis. Sequitur textus

Et si non invenimus pla
netam unum qui eclipsis et an
guli sit dominus convenit ut
accipiamus ambos planetas ha
bentes magis concordantie cum
quolibet horum duorum loco
rum sicut diximus et eligemus
primo dominum eclipsis et ipsum
preponemus. Hali cum acciderit quod
non sit solus qui dominatur in
signo eclipsis et in signo anguli
quando ante eclipsim et acciderit
ut quodlibet horum duorum si
gnorum habeat suum planetam
proprium dominantem ut per
multas dignitates quas in ipso
habet convenit ut accipiamus si
gnificationem de ambabus pla
netis et preponemus significatio
nem eius qui dominatur in si
gno eclipsis et postmodum pla
netam qui dominatur in an
gulo qui est ante eclipsim. Et
convenit ut intelligas quod angu
lus qui est ante eclipsim est an
gulus qui longius transit per locum e
clipsis per motum circumvolutionis etc.

Et si planete habentes di
gnitates in hiis locis fuerint
plures duabus et quilibet eorum
habuerit in hiis duobus locis
dignitates equales eligemus
primo et preponemus illum qui
magis est circa angulum et

fortior est in opere et de illo hayz.
Hali quando dubitatur in si
gno eclipsis et in signo anguli qui
est ante ipsum utrum magis unus pla
neta conveniat ut eorum eligamus
illum qui in angulo fuerit fortiori
et generaliter dico semper ut eli
gamus illum eorum qui fuerit
maioris operis et virtutis. Et si
in hoc equales fuerint accipiemus
eorum illum qui fuerit in suo ha
yz. Et hoc modo faciemus aspiciemus
in quolibet eorum et numerabimus
quot dignitates habet de essentia
libus et accidentalibus et illum
quem invenerimus esse plurium
dignitatum ut in angulo aut
in suo hayz vel maiorem habere
virtutem accipiemus significatorem
si dominabitur in signo eclipsis
vel in signo anguli qui est ante
eclipsim. Hec est summa regule data in sciendo
planetam dominantem. Et nomi
navit hoc ptolomeus sine sole
et luna eo quod planete inclinant opus
solis et lune et ipsum reducunt
ad operum suorum naturam. Et
propter hoc accipimus semper ascen
dens eclipsis et planetas. Deinde

Et a stellis fixis gubernan
tibus accipiemus significationem si
militer cum planetis. Hali vult
dicere quod adiungamus significatio
nem stellarum fixarum que sunt
cum eclipsi sub uno circulo vel
cum uno angulo qui est ante eclipsim
significationibus planetarum et se
cundum hoc misceamus totam
significationem eclipsis. Sequitur textus

Et quod magis conveniunt nos
accipere sunt stelle que sunt in lo
co eclipsis et in angulo qui est ante

eclipsim existentibus stellis lucenti
bus. Stelle fixe lucentes sunt
ille que sunt prime secunde tertie
quarte quinte magnitudinis et
cum aliqua horum fuerit cum gradu
eclipsis in circulo orizonte vel in cir
culo meridiei post eclipsim et semper
cadit occidentalitas. Et hoc est in
angulo qui est in angulo ante e
clipsim. Et semper cadit occidenta
litas ab eclipsi habebit vim pro
pterea in gubernando accidentium.
Et hoc erit signum harum stellarum
fixarum cum fuerint cum eclipsi
quia semper convenit ut misce
amus significationem stellarum
fixarum cum illa planetarum
dominantium illas que primo
maioris magnitudinis fuerint
accipimus. Sequitur textus etc.

Et sciemus hoc per illud quod
monstravimus in primo libro
declaravimus que in planetis ap
parent. Hali primus liber est li
ber almagesti in cuius octavo
tractatu demonstravit per arith
meticam et geometriam quem
sive possimus participationes
significationum que apparent plane
tis una respectu aliarum et in re
spectu solis et lune et in respectu
eorum ad terram et in terre. Sed
hoc totum per octavum tractatum

Et cum hoc miscebimus si
gnificationem planete que erunt in loco
eclipsis cum angulo ascendente vel
cum angulo medii celi qualiscumque
sit eorum que insignatur locum
eclipsis. Hali vult dicere quod opor
tet ut adiungamus cum signi
ficationibus ipsis que dicuntur
in loco eclipsis et in angulo

Marginal notes: "Nota" (beside column 2); "Nota" (beside column 3); "vide Albumasar quod dicitur liber almagesti ... ptolomei" (right margin).

anteriore significationem planete
gubernantes angulum qui significat
eclipsim et stellarum que fuerint
in ipso angulo quoniam iste an
gulus se ponet in loco eclipsis
cum motu firmamenti per quod
facit diem et noctem. Dixit

Postquam de stellis loqui
a quibus habemus significationem
accipere isto modo volumus hic se
qui inquirendo que ceciderint figure
signorum in quibus erit eclipsis
et in quibus ceciderint stelle guber
nantes quia genus in quo contin
git accidens fieri potest ut pluri
mum a proprietatibus horum
locorum. Hali. Vult dicere quod habe
mus inspicere in figuris locorum
in quibus est eclipsis et locorum
in quibus sunt planete guberna
tores anguli anterioris et anguli qui
post venit quia subiecta in quibus
contingit accidens sunt subiecta
concordancia cum figuris signo
rum in quibus sunt planete do
minantes ibi et stelle fixe concor
dantes cum signo eclipsis cum ad
figuras anguli anterioris vel eius
qui postea sequitur inspicere non
debemus quoniam ptolomeus lo
cutus fuit de figuris signorum
gubernatorum et de aliis loqu
tus non fuit. Dixit

Ita quod figure signorum et
que sunt in zodiaco secundum stel
las fixas que ibi sunt fuerint si
miles figuris hominum erit
in genere hominum accidens. Et
si fuerint similes figuris bestia
rum silvestrium vel quadru
pedum accidens erit in bestiis
sibi similibus. Et si fuerint

na signi[…] pictura ista

similes reptilibus erit accidens
in colubribus et similibus. Si
militer si fuerint similes bestiis
domesticis erit accidens in bestiis
unde serviunt sibi homines et
de quibus se adiuvant in vita
sua secundum speciem cuiuslibet
bestiarum vel sunt in figura si
cut equi vacce pecudes et talia.
Illud quod dixit ita quod sunt figu
re que sunt in zodiaco dixit pro
pter figuras signorum quoniam
earum sunt que sunt in figura
hominum sicut gemini virgo
libra et aquarius et prima me
dietas sagittarii et earum que
assimilantur quadrupedibus
silvestribus sicut leo. Et earum
que assimilantur domesticis si
cut aries thaurus et capricornus
et ultima medietas sagittarii et
earum que assimilantur reptili
bus sicut scorpio et earum que
assimilantur piscibus sicut can
cer et piscis et earum que assi
milantur volatilibus sicut vir
go gemini et piscis. Et quelibet
earum habet res proprias cum
quibus concordat quoniam
aries concordat cum ovibus tha
urus cum vaccis et bobus leo
cum omni specie ferarum et ul
tima medietas sagittarii cum equis
et asinis. Et capricornus cum ca
pris capollis. Et que sunt se
cundum figuras stellarum fi
xarum que sunt extra zodiacum
signorum in parte septemtrio
nis et meridiei significant quod que
libet earum significat de rebus
que sunt inter nos illas que

secum concordant sicut figura del
phini que significat pisces marinos
et sicut navis que significat omnia
navigia et omnes res tales nam
hec ars manifesta est quia est signum
signorum et aliarum figurarum.

Similiter figure bestiarum
silvestrium que sunt a parte sep
temtrionis significant proprie mo
tus terre que fuerint sine suspi
cione. Similiter que sunt a parte
meridiei significant cursum aeris
sine suspicione. Hali. Iste motus quod
dixit sunt terre motus et ruina
castrorum et villarum. Cursus
aeris sine suspicione sunt venti
fortes et multe pluvie sine tempore.

Cum autem si planetarum loca
que durant in gubernamento
fuerint cum figuris volatilium si
cut est virgo et aquarius vel ga
llina seu vultur volans vel alie
tales figure accidens erit in avibus
illis maxime que comedibiles
sunt hominibus. Hali. Virgo et
aquarius. Et si formam habent
humanam alas habent et propter
hoc significant aves quas homines
comedunt. Et gallina habet figu
ram aliarum gallinarum que
inter homines inveniuntur. Fi
gura vulturis est figura aucupum
falconum et avium fugancium
per se alias aves comedibiles. Et
propter hoc gaudet quod fiant aves comedibiles.

Et si fuerint in figuris a
lium natancium erit accidens
in piscibus et omnibus aliis ani
malibus que sunt in rivis. Et
si fuerint in figuris animalium
maris sicut cancer capricornus
et delphinus erit accidens in ani
malibus maris et suis navigiis.
Et si fuerit in figuris animalium

rivorum sicut aquarius et pi
scis erit accidens in animalibus
rivorum et fluorum fontium. Hali.
Si fuerint in figura significatores a
nimalium natancium erit acci
dens in piscibus et aliis omnibus
rebus euntibus per aquam. Et si
fuerint figure ipse de animalibus
maris erit accidens in anima
libus maris et suis navigiis. Et
si fuerint ipse figure de animali
bus rivorum et fontium et in
animalibus rivorum cancer et
capricornus sunt significatores ma
ris quia figura cancri est in mari
et capricornus est significator maris
partis maris a parte meridiei.
Et quia figura aquarii concor
dat cum aquis currentibus si
gnat rivos. Similiter duo pisces
has enim figuras fixe potestis et
eius virtutem habet quelibet in
prima parte huius libri maxime
in nono capitulo ubi loquitur
de complexionibus stellarum fi
xarum et suas loca figurarum
in septimo et octavo almagesti
et in aliis libris harum figurarum
quos sapientes fecerunt. Dixit

Et si fuerint in figuris na
vis erit accidens in aliis quibus. Hali.
Ego dico quod figura navis est in
mari et in terra convenit quod res
significet que sunt in ambobus
et si fuerint significatores in ea erit
accidens in rebus que sunt in
mari et in rivis. Et secundum hanc
viam scies fines aliarum figurarum.

Similiter si fuerit in duo
bus signis solsticialibus et in duo
bus equinoctialibus erit significatio
sua generaliter in statibus
aeris et in propriis temporibus
que sunt quolibet signorum. Hali.

Diximus multotiens quod ptholome-
us dat nobis solummodo regulas
generales. nam quando precepit
loqui de regulis signatorum locu-
tus est de proprietatibus signo-
rum tam bene essencialium sicut
accidentalium dicens quod duo si-
gna solsticialia et duo equinoctia-
lia si fuerint signatores in aliquo
eorum demonstrant quod accidens
erit in statibus aeris sicut de ca-
lore vel frigore aut ventis vel aqui-
lonibus talibus vel aqueis et erit in
propriis temporibus signorum si-
gnatorum si fuerit aereus erit
in vere Et si in cancro in estate
et si in libra in autumpno et si
in capricorno in hyeme Ptolomeus
Tamen propria significatio
erit in rebus que nascuntur
in terra Hali significatores quan-
do fuerint in aliquo horum qua-
tuor signorum quamuis demon-
strant quod accidens erit in muta-
tionibus aeris et in partibus
demonstrant etiam proprie in
rebus que nascuntur de terra.
Itaque quando fuerit in signo
equinoctii vernalis significatio
sua erit in fructibus arborum
que cito crescunt sicut in fructibus
et in vitibus et aliis que tempo-
ribus istis nascuntur Et si fue-
rint in signo solsticii estivalis
demonstrant accidentia que erunt
in fructibus qui sunt colligen-
di et gubernandi et in terra e-
gipti erit significatio sua propria
in augmento nili Et si fuerit
in signo equinoctii autumnalis
erit significatio sua sua in

Rebus que seminantur et in her-
bis et in talibus Et si fuerit in
signo solsticii hyemalis erit su-
a significatio propria eo quod appa-
ret de natura arborum et fructuum Hali
Ratio propterquam horum signo-
rum habet suum proprium acci-
dens quando significatores in eo
fuerint est eo quod est principium
remanet semper in eo quod post
venit et propter mutantur res
omnes que gubernantur quolibet
tempore secundum quod principium
eius significat et hac ratione dixit
ptholomeus hoc dictum illud in-
venit quod quando fuerint signato-
res in solsticio estivali demonstrant
accidentium nili in terra egipti
maiori gloza indiget Nylus fit
de fontibus et pluuiis que sunt
in tempore meridiei circa mon-
tem qui dicitur est lune et natura
est pluuiarum crescere multum
in parte ubi venit humiditas
sicut in fine hyemis et manife-
stum est quod quando sol evenit
ad partem septentrionis infri-
gidabitur pars meridionalis et
crescunt in ea pluuie et nives et
propter hoc quando signatores
fuerint in solsticio estivali et mon-
strauerint humiditatem iungi-
tur cum alia humiditate prima et
si humor multum in parte me-
ridionali et proinde habet re-
tentam nili crescere Et si mon-
strauerint signatores siccitatem
erit contrarium Similiter si
fuerit in parte meridionali res
signans siccitatem in ea mon-
strabit et retentionem nili pauca

multum et propter hoc conuenit
quod magis propria signo nili sit
signum solsticii estivalis et sequi-
tur ipsum signum equinoctii
vernalis Et si hec duo in hu-
miditate concordauerint erit
nili retentio magna valde Et
si fuerit diversarum manerie-
rum erit diuersa secundum
illud quamuis res iste virtutem
non habeant nisi signatores
monstrauerint humiditatem
quando fuerint in cancro per hoc
enim scire possumus statum
nili et omnium aliorum ri-
vorum venientium a parte me-
ridiei ad septentrionem De
riuis tamen venientibus a parte
septentrionis sciri potest a significa-
tionibus quando fuerint in sol-
sticio hyemali et in signo libre
de consenso secundum quod est in ipso
Similiter quando fuerit
in duobus signis equinoctialibus
demonstrant ea que accidunt in
sanctuariis et in seruitiis dei
Hali hec est alia proprietas quam
habent duo signa equinoctii
Ita quod quando significatores
res fuerint in eis demonstra-
bunt quod accidens erit in aere su-
perueniente et in plurima terre
et in rebus pertinentibus et ad
servicium dei sicut sunt ecclesie
mesquite et synagoge et alia
loca talia et illud quod pertinet
ad seruicium dei est sicut leges
quia duo signa equinoctii pro-
quam vernale principium an-
tiquum diei et aliud autump-
nale principium augmenti noc-
tis conuenit ut concordet cum
legibus quoniam leges sunt

principium communitatis ho-
minum et postquam leges sic
concordate cum istis duobus
signis conuenit quod significatio
mutationis que in eis accidit
sit horum duorum signorum
quando signatores fuerint in eis
Et si fuerit in duobus
signis solsticiorum demonstra-
bit mutationes que accidunt in
moribus animi Hali. hec propri-
etas accidit duobus signis sol-
sticialibus eo quod mutatur de eo
quod facit equinoctium quia
unum horum duorum est
calidum multum et aliud mul-
tum frigidum et propter hoc
conuenit cum eis mutatio mo-
rum Et si fuerit in signis fi-
xis signant accidentia contingen-
cia in zinnete frogas et zindeca
est propter concordanciam quia
habent cum eis in stabilitate et
multotiens dico enim quod regula
generalis in rebus pertinentibus
ad quemlibet plantam et ad quod-
libet signum est quod habet
signationem propter concorda-
tiam quam habet secum in a-
qua manu concordancie Unde quod
ferrum eo quod est multum fixum
conuenit esse de natura morte
et ensis quia interficit et quod
ferrum concordat cum marte
per duas partes una quia fer-
rum est et alia quia interficit
Et postquam res est ita mani-
festum est quod signa fixa quando
signatores fuerint in eis habent
monstrare quod accidens sit in fra-
gis et zinnetis froge sunt si-
cut edificatio villarum et

Castrorum et domorum et zime
ta sunt radices omnium rerum
istarum et radix cuiuslibet rei
est zimentum super quo stat etc.
Et si fuerit in signis du
rum corporum monstrabunt
ea que accidunt in hominibus
et in regibus (Hali) Racio propt
quam concordant signa duorum
corporum cum hominibus et
regibus est eo quod sunt comedia
habencia participacionem cum
signo fixo et cum mobili et sic
de natura in eis composita
de natura amborum signorum
que sunt circa ipsum Et ita
sunt homines quia eorum
substancia habet participacionem
cum spiritibus omnibus Et propter
hoc dixerunt sapientes antiqui
quod homo est minor mundus ta
men quia reges habent guber
nare comunem quod habeant par
ticipacionem cum signis que
sunt duarum naturarum dua
bus racionibus una quia sunt
humane nature que est ex omnibus
rebus composita alia a parte re
gni que habet gubernare res omnes
Similiter si fuerint in
locis que sunt a parte orientis
hora eclipsis demonstrant quod
accidens erit in arboribus et
in etate iuventutis et in zime
tis (Haly) Arbores concordant cum
significacionibus que erunt in
oriente quia pars orientalis
est nobilior et maioris virtute
illa occidentis Similiter est
principium ascensionis stella
rum omnium et propter hoc
habent omnes hee res [illegible]

sicut pueritia et arbores ad cor
tate (?) sicut hac orientali parte
Similiter concordant secundum o
mnia principia sicut zimenta
et talia que conferunt sic etc.
Et si in medio celi fuerit
super terram demonstrant quod ac
cidens erit in sanctuariis et re
gibus et in etate mediatorum
(Hali) Signa et stelle que sunt
in medio celi super terram ha
bent magnam nobilitatem
et virtutem et dominium et
propter hoc concordant secundum
ea que talia sunt sicut sanctua
ria que habent super homines
posse magnum et reges et illi
de media etate que habent
vim sapientiam et experienci
am eo quod transierunt et viderunt
res multas quoniam vis eorum
est circa vim adolescentium pu
erorum et transierunt plura
quam ipsi et sua corpora sunt
sensus sunt sanctora illis se
nium Et propter hoc convenit
quod significatores cum fuerint a parte
de domus demonstrant san
ctuaria reges et illos medie
etatis Sequitur
Et si fuerint in occidente
demonstrant quod accidens erit
in mutacione legum et in eta
te senium et in morte (Haly)
quia pars occidentalis signat de
bilitatem et finem lucis et rerum
omnium demonstrat quod accidens
erit in fine rerum et earum
mutacione de uno ad aliud Pto
lomeus autem dedit nobis
per has similitudines omnes
regulas quibus scire possumus

subiecti accidens recepturum nam
docuit nos ea que pertinent ad
signatam bene et proprietatibus
accidentalibus sicut essenciali
bus quia cum signa sunt in a
quibus harum parcium quas
dixi habent proprietatem ac
cidentalem et quod sunt fixa vel
mobilia aut duarum natura
rum est sua proprietas essenci
alis et convenit ut intelligas
hec namque dedit Sequitur
Quantitatem vero prius
in qua contingeret accidens illius
generis subiecti intelligemus a
quantitate obscuritatis eclipsis
a comparacione planetarum Et
quantitatem accidens ad locum
eclipsis Ipse dat nobis regulas
per hoc dictum quibus sciamus
quantitatem accidentis quod
recipiat illud subiectum sicut au
dit regulas quibus sciamus
quod erat subiectum illud reci
piens et dicat quod duabus ma
neriebus possimus scire partem
una quantitate obscuritatis eclip
sis quia si totum luminare cor
poris fuerit ab eclipsi demon
strat quod accidens recipiet totum
genus et corporis luminaris
fuerit medietas obscurata demon
strat quod medietas subiecti generis
recipiet accidens Et in omnibus
aliis partibus intelligas isto modo
Alia maneries est directa a com
paracione locorum planetarum
dominancium ad locum eclipsis
quod si fuerint fortes magis demonstrant
quod accidens erit in maiori parte
illius generis Et si debiles in mi
nori quod nobis apparet Pto
lomeus per illud quod dixit

Ita quod si fuerint in signis
vespertinis in eclipsibus solis et
in matutinalibus in eclipsibus
lune accidens erit in minori parte
ipsius generis Et si opposite fue
rint super diametro erit accidens
in medietate generis Et si fuerint
in signis matutinalibus in
eclipsibus solis vel in signis
vespertinis in eclipsibus lune
erit accidens in maiori parte
generis (Haly) Vult dicere quod si
gnificatores quando fuerint ve
spertini in comparacione eclipsis
solis vel matutinales in compa
racione eclipsis lune sunt debi
les Et propter hoc erit virtus
eorum in minus medie generis
Et si in opposito eclipsis fuerint
erit accidens in medietate generis
Et si in signis matutinalibus
in comparacione solis eclipsis
solis Et vespertini in compara
cione eclipsis lune erunt fortes
et magne virtutis et indicabunt
quod accidens erit magis medietate
subiecti generis Per hoc enim dic
tum dat nobis regulam quod cum
fuerint debiles cadunt in minus
medietate Et cum fortes in plus
Et si inter fortitudinem et debili
tatem fuerint mediam ita quod sit
in opposito demonstrant medie
tatem Et est manifestum quod quanto
magis accenderit virtus sua tanto ma
gis crescit in subiecto genere Et
quanto debiliores fuerint tanto
minus erunt in ipso genere Et
est sibi manifestum quod quando fuerint in
oppositione demonstrant medietatem
tunc quando in uno termino et quando in quinto
qualitatem et quando in sexto secundum
Sequitur quarta maneries
et est octavum

Quarta maniês
pronosticationis est
hec que accidit si
esset sciendum bonitatem
vel contrarium et
que maneries hore
duorum erit. Et hec sciri potest
a natura planetarum gubernatorum
dominancium qui accidunt
stamnit et certi complexionibus ver-
nitur cum alio et a locis in qui-
bus sunt. haly. Ptolomeus dat
nobis in hoc capitulo regulas
quibus sciamus casus. Si erit
bonum sicut est habundancia
victualium temperies aeris que
acuit corpora sanorum. Aut si
malum erit sicut sunt guerre
pestilencia fames et minuacio vic-
tualium. quorum duorum
pro utrumque scitur duabus par-
tibus una a natura planeta-
rum dominancium. haly. Alia et
coniunctione virtutis dominan-
cium virtute alterius planete
a situ loci zodiaci in quo erunt.
Cum sol et luna sunt domi-
norum sui eo quod ipsi ambo sunt
causa omnium operum et guberna-
cionis stellarum et eorum virtutes
planetarum dominancium vel
debilitas eorum. haly. In hoc dic-
to vult exprimere racionem
qua duo eclipses faciunt accidencia
grandia et operis accidencia et
a planetis sine sole et luna
sunt qui omnem rem faciunt
naturalem et quando commiscen-
tur virtutes eorum et fit de
ambobus una virtus forcius
quam virtus fortitudo quod ambo
operantur in uno. Et com-
miscebitur secum alia aliqua vir-
tus aliorum planetarum etiam
ad virtutem ipsorum ipsorum
planetarum et reducit opus
duorum luminarium in con-
cordancia virtutis illorum
planetarum. Et hec virtus
que inclinatur ad virtutem
duorum luminarium. Et ipse
hoc possunt sciri etiam in stellis
erraticis quia opera stellarum
fixarum opera erraticarum sequuntur.
Tamen est respiciendum
in coniunctione planetarum gu-
bernancium unius cum alio quod
hoc significat que habent coniungi.
haly. Cum inspicimus in coniunc-
tione gubernancium unius cum
alio hora eclipsis. Faciamus quod
etiam coniunctio et convenit ut
inspiciamus ad primam virtutem
et ad illam que vincit et quod eas
componamus et quod aliam vir-
tutem sequentem eam in pluribus
et dominio postea ordinemus
quoniam etiam eclipsium sunt
diversa per regiones et per loca
et postquam diversa sunt Si-
militer diversi sunt planete
dominantes in qualibet regione sicut
ante diximus. Et propter hoc
convenit ut qui vincit in una
regione sit ab eo diversus qui
vincit in alia. Et propter hoc ex-
pedit ut nobis demonstremus
opera cuiuslibet planete per se. quando
ipse fuerit gubernator solus vel
si in coniunctione vicerit sua vice.
Nos autem incipimus
declarare proprietates operis cuiuslibet
planetarum erraticorum et eorum
generale dictum nunc breviter
verbum sic proponemus Dicimus
enim quod cum notabimus comple-
xionem alicuius planetarum
convenit te scire quod opus suum
est concordans sue nature sive
sit ipse planeta nominatus in statu
in se sive in racione quod aliqua stel-
larum ita sibi assimilatur vel
que assimilatur alicui loco zodi-
aci signorum sicut potuimus
nominare naturas et status suos
si stelle aliquod nomen non haberent. haly.
Vult dicere quod opera planetarum
erraticorum sunt ea que cum sua
natura concordant cuilibet eorum
secundum quod dictum est in quarto
capitulo parte prima partis et
opera cuiuslibet stellarum fixarum
sunt opera cuiuslibet gradus zodi-
aci signorum sunt opera domini
illius loci et opera stellarum fixa-
rum que sunt in illo termino
et manifestum est quod quando di-
ximus omnia opera stellarum
fixarum et omnium graduum
zodiaci signorum et eius tanto
quantum hoc est dedit nobis
quicquid accidit in secundo opera cor-
porum celestium. Et poterimus
scire opus cuiuslibet eorum quan-
do sciemus in quo loco est sive
sciamus vel nesciamus nomen
suum quia postquam sciverimus
opera pertinencia ad quodlibet horum
non est necesse scire nomina eorum.
Cum autem inspicimus
in coniunctionibus non convenit
solum inspicere in complexioni-
bus erraticorum unius cum alio
sed convenit ut inspiciamus in
coniunctione que consistit cum
stellis fixis et in locis zodiaci si-
gnorum sicut demonstravimus
per coniunctiones quas habent
cum planetis. haly. Cum inspicimus
in coniunctione virtutum pla-
netarum dominancium convenit
nos scire commiscere virtutes pla-
netarum cum quibus se associant
et virtutes stellarum que cum
eis sunt et virtutes graduum si-
gnorum in quibus existunt et vir-
tutes domorum in quibus sunt
et semper inspiciemus in eis quod
adiungitur de commixtione harum
rerum donec sciamus quam si-
gnificacionem habebit. Nam ac-
cidit propter commixtionem omnium
harum virtutum quas diximus
commixtio una per se et cum sciverimus
commixtionem istam scire poterimus
quod accidens contingit et convenit
te scire quod ars ista iacet in scien-
tia formas commixtionis unde opera
veniunt. Et scire hoc grave est
nisi ei cui accidit ibi magna ca-
pacitas intellectus magna virtus
ingenii magnus usus et scire se
applicare naturas qualibet per se. De
modo quod hoc inter scire valeat suo
ingenio invenient. Et quamvis
sit hec via pro hiis scientibus Sci-
remus primo naturam planete
vincentem et inveniemus inde
quantum est de natura stelle si-
ve que contrarium significat. aut
si concordat secum aliquam et ita de-
bemus facere in re que composita
est multarum naturarum nec laudetur
per unam et per aliam minu-
emus et inspiciemus postea quod
est illud quod remanet et in-
dicabimus per illud. Et hoc
modo sciemus ea que accidunt
per virtutes corporum celestium.
Cum si saturnus fuerit
dominus gubernacionis solus
generaliter erit causa dampni quod
accidit propter frigus haly vide-

Saturni est frigus magnum val
de quod dicit temperamento caruit
et propter hoc sunt opera sua et
omnibus rei concordantis cum sua
natura Dampnacio que venit
propter magnum frigus Hali
Et particulare opus suum
proprium Si accidens fuerit in
hominibus erit adventus infir
mitatum longorum et ptisice
et defectus urine et impedimen
ta propter cursum humorum ge
rant paralisis anxietates dolores
et metus et mortalitates in illis
maxime qui intraverunt in dies
Hali Ipse dedit nobis primo oppo
situm et dixit quod dampnum
esse propter magnum frigus po
stea dimisit nobis hanc declara
cionem quod si dampnum fuerit
in hominibus erit ita et ita et
si in bestiis erit ita et si in aere
erit ita et totaliter signabit ipse
per se rem unam nec quolibet de
clarandum accidens quod sibi co
veniat et posse tempore et ita se
erit in quolibet planetarum et primo
dedit nobis suum generale et po
stmodum dimisit secundum
quod concedit cum aliqua in
hoc enim glosa est generalis et
particularis omnibus planetis et
stellis fixis et omnibus partibus
zodiaci sicut demonstrabimus
ad in loco nostro hec verba
ptolomei glozare dicentes quod de
monstratum est in arte phisice
quod egritudines longe et flegmatice
et opposita de qua dixit est pla
ga pulmonis et defectus est sit
dyapedese fluxus et fames ka
nina et quod dixit impedimenta
cursus humorum est retenti
onum frigidum et quartane

fuerit propter melancoliam qui
putrescit Et hec omnia contin
gunt propter res frigidas Et quod
membra radicalia infrigidantur
et infirmitas dyabetis contingit
sit propter relaxacionem infri
gidatur membra radicalitatis
et propter magnam desiccacionem
hoc enim accidit per naturam
saturni de tortis et dolore ac
morte quia manifestum est quod
qui in eo superat in corpore
hominis per fortiam haberet sibi
tales infirmitates contingere qua
les iste et sicut virtus multe fa
cit talia qualia hec sunt in hu
mano corpore cum ibi super ha
bundabit virtus saturni sicut su
perant talia fiunt in mundo Et
postquam fuerit caristas fiunt tem
pestas et victualium minuacionem
obsidiones villarum et civitates
Et postquam nature sue est fri
gore et expansiter facit et talia
similiter quia etas ultima est na
ture frigide convenit quod hoc
pro maiori parte contingat in
hominibus qui ultime sunt
etatis qui illo tempore sunt co
cordati cum talibus etatibus
quales sunt iste Et hec concor
dancia que pertinent ad natu
ram saturni Et secundum hoc con
siderabis omnia alia concor
dancia cum eadem Sequitur
Et si fuerit in bestiis qui
bus proficiunt sibi homines
erit dampnum in eis sicut ut
plurimum minuantur et que
sibi fuerit recipient in corpori
bus suis dampnum propter infir
mitates que sibi contingunt Et Hali
hac racione accidunt homini
bus servientibus sibi de illis

tales infirmitates quibus perdent
quibus bestiis iuvant se homines
sunt bestie pro aquitando camelos
boves vacce et talia Et quando
virtus saturni vicerit in rebus
huius mundi fiat in harum be
stiarum corporibus omne damp
num veniens propter frigiditatem
et humorem melancolicum Et
propter strictitatem et cursum hu
morum Et propter hoc tales
bestie morientur et minuentur
et solventur de suis corporibus
male fumositates et mali humo
res et simile contingeret malum
hominibus servientibus sibi de ipsis
Et si fuerit in statu aeris
contingerent frigora magna in eo et
magne gelate ac nubes et per
talem statum sic accidit in homi
nibus mortalitas et corrupcio aeris
nubes spisse turbinam grandines
et magne nives male et damp
nose generabuntur reptilia inhi
tum humane nature nocentes
Hali Manifestum est quod natura
saturni qui vincit in aere mul
tum et fortiter infrigidabit illum
et coniungentur et omnes partes
sue et nichil resolvitur de fumo
sitate illa et propter hoc contingit
gelata nebula et nubes spisse tur
bina et nubes secca et hoc conti
git propter inclusionem fumosita
tum eo quod putrescit aer Et qui
putrescit contingit et eo morta
litas corrupcionis aeris et gene
rantur propter suas superfluita
tes que coniunguntur in terra rep
tilia multum nocentes sicut volu
cres alacres musce cursine for
mice mures et talia Generaliter
enim dico demonstratum esse
unde talia contingunt in libris

Aristotilis quando locutus fuit
in naturis et aliorum similiter
philosophorum Et est manifestum quod
cum aer in tali statu fuerit tunc
fiet in omnibus que compre
hendit secundum quod complexio su
a est Convenit tamen quod com
pares aerem naturalem in quolibet
tempore sibi convenienti quia
quando saturnus talia monstra
verit et tempus fuerit estivale
calor estivalis remanebit et de
strueret multum de dampnis
istis Et si fuerit autumpnale an
gebit dampnum propter frigidi
tatem et siccitatem temporis et ita
iudicabis in aliis temporibus anni duobus
Et si fuerit in riviis et ma
ri accidet in hiis in quibus ambo
participacionem habent aer hye
malis et submersio navium et pe
riculum eundi per mare ac defec
tus piscium et eorum corrupcio Hali
Aspice ptolomeum quomodo tem
sequitur naturalem et numquam
linquit hora aliqua separatum quia
postquam saturnus operatur in
aere et que predixit manifestum
est quod quando coniunctum aer cum
fumositate que erit de mari
et riviis fiet et hoc aer hyemalis
et propter hoc magnum tormen
tum ventorum quod sit et hoc
accidit submersio navium et pericu
lum navigandi per mare Et
aqua infrigidabitur quia mori
entur pisces et propter frigus quod
includit humores in suis corpo
ribus crepuit opilaciones fiet et
Et in mari solum accidit
tempestas magna Similiter tunc
crescent [supra mare] supereminere multum et
aque eorum corrupte Hali cum

includitur humiditas que de ma
ri erit in mari fieret in eo recentie
in aque et vini / similiter crescent
propter fumositatem humiditatem
que commiscetur in aere Et qu(ando)
commiscetur humiditas propter fri
gus aeris fiaent inde / multe plu
vie et nives quare nives habent
crescere et est manifestum quod aque
rivorum corrumpuntur quia aer eo
prehendens cum fuerit corruptus
et propter hoc erunt aque multe
male / Sequitur terminatio et
Et accidet in fructibus terre
minutio et dampnum in illis ma
xime qui necessarii sunt hominibus
et dampnum quod eis contiget
erit de brucis aut locustis vel
de pulsionibus seu magnis / pluviis
aut magno frigore et similibus
Ita quod accidet / propter hoc grandis
tempestas que erit causa et oc
casio qua multi homines moriuntur
Fructus terre qui sunt hominibus
necessarii sunt triticum ordeum
vine / et talia Nam quando saturnus
infrigidat aerem supreme / debili
tabitur calor naturalis qui est in
fructibus et natura non habet vir
tutem cum qua eos compleat et
ducat ad suum statum et accidit
eos frigore si frigidum fuerit tempus
et animalia mala fiant sicut
grisum locuste et muscas que eo
rodunt dampnando et destru
endo eos Similiter propter ma
gnas pluvias crescunt rivi et
destruunt et auferent de illis
magnam partem Et propter hoc
annona accedit quod sit minutio ma
gna in fructibus / terre et maris
in hiis que sunt hominibus oppor
tuna quia sunt magis pauca et

corrumpuntur magis distempe
riem aeris qui est que non sit
temperata Et quando talia dap
na / sunt illa contingunt per
superfluitates eius Et accidet ut veni
at magnus defectus victualium
et famis propter quam multi
homines moriuntur Nunc
autem inspiciam quo una res
sequitur aliam Per hanc enim
rem indicabis in hac arte Et
propter hoc convenit ut sis acu
tus et bene intelligens et quod co
gnoscas quicquid indicas nec in
dices in re que non sit in suo
tempore vel gracia Et / signatio
saturni accidit in tempore in quo
non sunt menses tritici quod et de
indices de triticum cum ... hec est
Et si iupiter solus fuerit
dominus / gubernationis genera
liter faciet omnes res concedere Hali
hoc est suum opus generale quod
complexio sua est calida et humi
da et temperata sicut in prima
parte demonstratum est et natura
caloris et humiditatis qui fiunt
cum temperamento est salus rerum omnium
Et opera sua propria si
sunt / in hominibus / erit in eas
exaltatio dignitatum bonus sta
tus habundancia victualium
salus et pax augmentum et
laudes rerum que necessarie sunt
hominibus et sanitas corporum
et spiritus gaudium dona regum
et augmentum factorum regni
et cordium nobilium et habere cor
da nobilia et gaudia et gene
raliter faciet omnem bonam for
tunam Hali Manifestum est
quod iupiter virtus ipsius et

dominatur in gubernatione
mundi quod faciet meliorari et cre
scere status hominum et eorum
dignitates extolli et terre fruc
tificabunt multum et honores
placent et salutem et multipli
cabuntur / omnia que sunt ho
minibus opportuna sicut anima
lia et fructus terre / et in suis
corporibus dabit salutem / et fruc
tificabunt eorum corda propter
hoc erunt magis et dabunt do
na multa et omnia que dixit
ptolomeus propter temperamen
tum iovis / et suorum / bonitate
Et si fuerit in bestiis de
quibus seminant homines mul
tiplicabuntur et crescent multum
et alie de quibus se non iuvant
morientur et corrumpentur Hali
Bestiarum de quibus seminant
homines est complexio / circa com
plexionem / temperatam quoniam
est complexio multum circa hu
manam naturam Et propter
hoc crescit et proficit virtute io
vis que facit omnem rem cre
scere et est conveniens rei quoque
temperate vel que sit circa tem
peramentum et propter tempe
ramentum quod / facit ita vel
putrefactio et corruptio removentur
a terra et ab aere et non dicit
in eo in promittendo malas be
stias et / nocentes nec aliqua se
peralia quia temperantia est
contraria nature / talium besti
arum et propter hanc contrari
etatem que / istis reptilibus ac
cidet morientur / et minuentur
Et conveniet quod aer sit
temperatus factor / salutis / humi

et multorum ventorum fructus
quod nascuntur de terra consident
illaucis maris sane ac secure na
vigabunt augmentum rivorum
temperatum Verit bone maneri
ei fructus terre et omnes res
alie pascibiles erunt humfino
di maneriei Hali Temperamen
tum aeris est quia recipit primum
opus aut virtutem iovis cum
ipse gubernator est donat salutem
propter temperamentum aeris
et multi venti sunt propter na
lem calorem iovis dissolvunt hu
miditates spissas congregatas in
aere simplicibus enim et propter
hoc sunt venti eo quod saniores sunt
humiditas vero est quam virtus
iovis proprie operatur habun
dancia / et / prosperitas fructuum pro
veniunt propter / temperamentum
aeris / et / iovis virtutem dant
omnium habundanciam et divi
cias sanitatis naturam venit per
temperamentum rivorum aeris
et bonos ventos et augmentum
rivorum est quia iupiter dissolvit
humiditates que commiscentur
in aere temperato Et propter hoc
erunt pluvie de bona manerie
temperate et quales erunt pluvie
tales erunt rivi quod autem dicit
alia talia vult dicere quod omnes
res pascibiles multiplicabuntur
et crescent et nocentes minuentur
quia / quelibet planetarum cum virtute
facit crescere / et multiplicare res
similes / et concordantes cum de
struit suum contrarium verbi gratia
Saturnus facit res crescere omnes
impedientes / humanam naturam
propter frigus et superfluitates
humoribus / sicut ea que hu(ius)

Saporem et odorem malum et
omnes res contrarias sibi dampni-
ficat ea que habent saporem et o-
dorem bonum. Jupiter etiam per-
fectibilia facit ea que sunt propter
temperamentum et dampnificat e
contrario et hoc est iuxta naturam
operis cuiuslibet planetarum etc.

Et quando mars fuerit
solus gubernator causa erit genera-
liter omnis dampni quod fit pro-
pter siccitatem. Haly. Hoc opus est
martis ut iam monstravimus in
prima parte quod opus siccitatis mar-
tis calorem sequitur fortem valde
et fuerit coniunctionem suam tales
mores quales fiunt propter colera
quando superhabundat in corde et
in cerebro sicut est ira magna
stulticia et crudelitas. Quintum.

Si opera sua particularia
fuerint in hominibus accident in-
ter eos lites prelia et guerre multe in-
ter se et proximos suos captivitates
et servitutes inter homines et vera
principium et contingent aliquibus
hominibus mors subita et infir-
mitates febrium et tertianarum
et spuere sanguinem ac mors im-
petuosa cum magno periculo. Et
hoc accidit proprie in etate finis
adolescentie. Et aliqui recipient
dedecus et violenciam de suo ad
superbiam et exibunt de sua le-
ge ad aliam extraneam. Ignes
erunt et venti cum alio sicut acci-
dit tonitrui et nisi die ... tam
norum. Haly vult dicere quod quando
virtus martis vincit in mundo
et fuerit gubernator ipsius finis
imbuit vim etc quia res est
que fit propter siccitatem et calo-
rem et propter hoc erunt in-
ter homines prelia infestaciones. Et
tunc accidet captivitas et servitus
aliquorum et impetus in homi-
nibus et super hoc vastantur pu-
eros. Quintum. Recipient aliqui
dedecus et superbiam. Et auctor
dixit quod hoc accidit inter homines
et suos proximos. Medium est
propter martem qui vim vere in-
tendit. Et si applicaverit saturno
operantur utrique eorum in gente
cuius signato est unam mali ma-
neriem. Propter hoc quod erunt lites
et contenciones omnium et
aliorum. Et hoc dicit hermes cum
lites fiunt propter coniunctionem
duarum infortunarum unius
cum alia si applicacio ipsa fuerit
tempore significacionis generalis.
Et dicit quod illi de terra martis
alios superabunt eo quod vis et
et audacia erunt inter eos et do-
lores magis erunt in hominibus
et gentibus terre saturni propter
suam vim que talia facit in
eis. Hoc tamen dictum condicio-
nibus indiget nam expedit ut
inspicias ad significatorem in utroque
secte et illa cuius significator fuerit
fortunatus vincat. Et illa cuius
significator erit debilis et infortuna-
tus erit victa et ignis quem
facit mars ut declarum pertinet
est quod movet in hoc mundo vi-
res ignis et propter guerras
que erunt inter homines combu-
rent secundum unius loca alterius
quod autem pertinet ad quemlibet
hominem et operibus martis
est sicut adventus mortis subite
ab eo per eo infestacionem vel
comburendo vel pro siccitatibus
dantis sicut pro apostematibus a
sibabus musculis satiatis et hec
omnia sequuntur mortes subitas
et talia qualia sunt opera mar-
tis in hominibus quando significa-
tor fuerit ipse solus. Tamen si cum
alio planeta participacio habuerit
eius significacio erit composita pro-
ut dicemus per verba hermetis
cum locutus sunt de coniunctio-
ne martis cum saturno tempore
grandinum etc. Sequitur etc etc.

Et si fuerit in statu aeris
accidet calor magnus venti cali-
di corrupti et mortales tempesta-
tes et tonitrui ac radius qui vlag
est carysto et paucitas pluviarum.
Haly. Magnus calor aeris est
inflammacio virtutis martis. Et
si fuerit estivo tempore accidet ca-
lor in aere qui nocebit corpori-
bus. Et si fuerit hyemale frigus
paucum erit et continget dimi-
calor accidentalis qui cum corrum-
pet et aer corrumpet corpora que
comprehendit multiplicabuntur
mortalitates per ambas partes.
Et si fuerit tempore autumpna-
li cadent propter fumositates
siccitas res multe. Et similiter propter
virtutem martis que consumit
et desiccat fumositates humidas
et propter hoc pluvie erunt pauce
et multiplicabuntur venti cali-
di meridionales fortes cadent
coruscaciones et coruscacio que
dicitur est carysto et est coruscacio
que cum accidit venit cum velo-
citate magna ita quod scindit cor-
pora dura ... que ante
se invenit et non scindit levia
et porosa. Dicitur enim quod scin-
dit ... aurum metallum in
bursa et bursam non propter
magnam velocitatem quid vel.

Et si fuerit in mari acci-
det submersio navium festina
valde per ventos contrarios et di-
versos aut per coruscaciones et
res tales. Et si fuerit in rivis ac-
cidet aquarum minoracio siccabunt
fontes et corrumpentur aqua
bibenda est. Haly. Navium festina
summersio est propter virtutem
martis quia facit ventos gran-
des contrariorum motuum et
apparebunt etiam coruscaciones
quando cadent in naves que ipsas
comburerent aut occident nau-
ticos navibus sedentes. Et
convenit ut intelligas a dicto
suo ubi dixit et per res tales
quod accidet furacio inimici per ini-
micos vel eam comburerent
aut accidet inter eos de navibus
et contencio propterquam habe-
bunt eam frangere. Minoracio
vero aquarum continget propter
virtutem martis qui consumit
fumositates humidas et propter
hoc pluvie minuentur que sunt
materia rivorum. Siccabunt fon-
tes et accidet in aquis bibendis
ex martis virtute quod bonum et
subtile corrumpetur et dissolvet
paulatim et remanebit spissum
et turpe. Sequitur quintum.

Et si fuerit in hiis que sunt
necessaria sicut in animalibus
et vegetabilibus accidet in eis
dampnum magnum valde sive
res terre minuentur et corrum-
pentur aut per ignes qui omnes
comburerent eos. Aut propter
pestilenciam locustarum vel quod
grave cadent qui homines sed

[Marginal notes, left column:] invidia et superbia aliorum; et homines fiunt; tremmorum

ueniet de ymbs propter magnos
uentos aut ignis cadet in locis
quibus gubernantur que eos com
bureret haly Ruinas que contingent
in animalibus de quibus fit in
uant homines erit propter corrup
tionem siue putrefactionem que
erit in eo et propter calorem ma
gnum destructiuum et similiter
propter uirtutem martis que gra
bit in eis infirmitates acutas Et
est manifestum quod propter uirtute
martis fit in aere putrefactio qua
generabuntur animalia multa no
ciua qualia generabuntur propter
putrefactiones nociuas et acutas
sicut locuste et talia Et fructus
terre dampnabuntur multa si
in eis accidet in principio magnus
calor qui fuit Et propter defectum
humorum siccabuntur uel cadent
siue propter locustas multas qui
eos comedent aut destruent aut
propter magnos uentos qui eos
concucient quod siue propter mag
calorem uel ignem qui eos com
burret in suis granariis quia
unus cum alio calefiet et calor
naturalis sophisticabitur unde cale
fient et dampnabuntur Tu ad
inspicies ptholomeum qualiter
uadit de re una que sequitur aliam
Et tu ita facias de hiis que
certificantur hac arte Sequitur

Et quando uenus sola
fuerit domina gubernationis
generaliter talia contingunt per
eam qualia contingent per iouem
et cum hiis accident alia pertine
tia ad luxuriam haly Opus vene
ris uniuersale et particulare con
cordat cum opere iouis in tempe
ramento nisi quod ipsa inclinatur
ad feminitatem et opus iouis ad
masculinitatem quoniam in o
pere ueneris uincit humiditas
Conuenit enim te intelligere quod
dixero talis qualis est complexio
talis planete uel talis stelle quod h'
dico eo quod uirtus illius planete
generat rem talem in aere que
est inter nos aut in aqua uel ani
malibus Cum autem dixit quod hu
miditas uincit uirtutem ueneris
uolt dicere quod uirtus ueneris gene
rat uersus nos humiditatem ma
gis quam siccitatem Sequitur

Si opus suum proprium
et particulare fuerit in homini
bus accidet eis exaltatio digni
tatum et honorum gaudia boni sta
tus melioramentum coniugiorum
omnium augmentum dignitatum
mansuetudinum hominum et limpi
ditas et bona uoluntas in factis
legis ingrossabuntur eorum cor
pora amicabuntur cum parenti
bus et construebunt stare haly
Demonstratum est quod natura ueneris
facit res crescere sicut facit natura
iouis nisi quod feminitas uincat in
ea Et postquam est in exaltabun
tur homines et dignitates homi
num et accident coniugia multa et bo
na gaudia filiorum et augmentum
diuitiarum manum tendebunt se
homines pulcro modo et limpide
et erit bona uoluntas inter legis
propter feminitatem que uincit
in uirtute ueneris Et propter hoc
erunt homines humiliores et obe
dientiores et per homines beni
gnos bene mandari eorum ingro
sabuntur corpora propter humi
ditatem cum temperantia quam
facit uenus et propter exaltationem
dignitatum et feminitatem uene
ris homines gaudebunt cum
principibus et constabunt secum

Et si fuerit in aere atti
nent in eo uenti temperati et hu
midi multi temperati nutrimenti et
erit aer limpidus bonus et clarus
haly Cum uincit in aere comple
xio temperata ueneris que magis
tendit ad humiditatem fiet in
aere fumositas humida que mul
tum iuuabit res omnes propter
quod habebunt crescere et fient propter
hoc uenti temperati humidi nutri
menti et erit aer purus et bonus

Et si fuerit in aquis ger
minantibus faciet multas plu
uias et naues bene et secure naui
gabunt et multum mercacionis
lucrabuntur et uini multum cre
scent Manifestum est quod quando
natura ueneris dominatur faciet
multas fumositates humidas cum
temperantia que iuuant in mari
et nutrimentis Et propter hoc erunt
multe pluuie quibus uina habebunt
crescere et aque facient res omnes
perficere et propter temperantiam
aeris cum fortuna ualoris ma
nebunt secure multum et salue per
mare et multum in mercacione
lucrabuntur et maxime in rebus
suauibus et odoriferis prout sunt spe
cies bone et odorifere panni pre
cii pulcri et lapides preciosi et talia

Et si fuerit in animalibus
de quibus et in fructibus terre pro
prie habebunt multitudinem et
habundanciam et proficient ho
mines de illis haly Manifestum
est quod quando natura ueneris ac
cidet in animalibus perfectibi
libus animalia nocentia im
minuentur Et hoc modo dabit
cuilibet planete augmentum in
rebus concordantibus cum eodem
et minorem in hiis que secum discordant

Et si mercurius fuerit do
minus gubernationis et genera
liter si inuoluitur cum natura aliarum
eorum planetarum concordabit
cum natura illius planete haly
Volt dicere quod quando mercurius
solus fuerit gubernator quod opera
buntur talia qualia opera planete
seu stelle sibi cui applicat Et si
nulli applicuerit assimilabitur
opus suum parti signorum in quo
erit Et hic est status mercurii ge
neraliter quando fuerit gubernator

Et opus suum est res
multum magis quam alii planete
et opus eius in hiis que accidunt
in hominibus est acuitas mag
et subtilitas in hiis que uolt fac
facere qui uolt insidiari in caminis
latrocinia furta et raubarias face
re et ponere celatas Similiter faciet
per mare periculum si participa
tionem habuerit cum planeta in
fortunato Quando mercurius fuit
gubernator faciet opera eius cum
cum festinacione festine multum et
cum magno et forti motu Et propter
hoc erunt opera sua in homini
bus multum acuta et furta et da
bit eis mores subtiles et festinosos
Et si participationem habuerit
cum aliquo planeta infortunato
sicut est saturnus et mars cum
stella fixa que sit de tali comple
xione accidet dampnum et malu
ficium Similiter si erit manifesta
dignitate martis uel ad cordalie
tum eo res miraculosas faciet in
insidiis marium furtis latrociniis

coniunctionibus et relatis. Martis cum fuerit talia palam et discooperte vi armorum. et mercurius facit ea per modos subtilitatis et cautele et quando coniunguntur ambo fient inde res miraculose etc.

Et accidunt per eum egritudines sicut febres quotidiane vomere fortiter et phisica. Halis. Infirmitates siccas facit mercurius eo quod est sicce nature et facit infirmitates acutas quia est festini motus. Et quicquid mercurius dixit quod mercurius facit opera stellarum cum quibus involvitur et partium signorum in quibus est. Ita quod si fuerit in dignitate alicuius planete complexio sua reducitur ad complexionem illius planete sive sit dominus eius sive dominus exaltationis aut trigoni. Nichilominus iam nobis dixit quod omnia opera sunt infortunata. Et hoc est eo quia due sue domus sunt in trino duarum domorum saturni et in sextili domorum martis et propter hoc accidit et expedit quod natura mercurii et martis tendit parum ad naturam veneris et est contraria nature iovis quia domus sue opposite sunt domibus iovis. Singula due domus mercurii sunt in trino duarum domorum veneris nichilominus casus eius est in exaltatione veneris quod assimilentur parum nature veneris et elongatur ab ea quantum est elongata natura sui a natura eius et quantum est elongata exaltatio a casu postea indicant quod omnes res istas quod mercurius solus quando fuerit dominus significationis faciat illa mala sive eo quod sit ad alia causa coniunctus. Et si coniungitur cum fortunis faciet facta que ipse faciunt sed non adeo completa. Et quando coniungitur infortunis faciet valde maiora mala et damna quam ipse faciunt. Expedit enim ut hec omnia de factis mercurii cum quod capitulo expressit in iudiciorum nostra positionis.

Mutationes autem sectarum dei et ea que contingunt in sanctuariis mutatione morum et legum aliquibus operibus secundum complexionem suam cum qualitate stellarum. Halis.

In accidentibus sanctuariorum et morum legum que sunt servicium dei et in moribus religiosis cuiuslibet civitatis erit fortitudo mali et corruptionis illo tempore magis quam alio quando mercurius fuerit gubernator secundum quod planete cum quibus coniungitur infortune sunt vel fortune. Et si fuerit cum fortunis dampnum erit minus. Et si cum infortunis erit multo magis.

Et quia est sicce complexionis et motus festini eo quod ipse vadit circa solem et retrogradatur sepius suo cursu operatur in aere propter ventos turbinosos et festinos et mutantur de levi et facit tonitrua coruscationes et motus relampagos pro quibus accidit aliquando magnum dampnum in animalibus et in plantis de quibus homines se iuvant. Halis. Iam demonstravimus in prima parte quod complexio mercurii desiccat et humectat una manier. Halis. Ita quod tantum facit siccitatis quantum humiditatis.

Et dixit in hoc loco quod est siccus cum dedit statim rationem et dixit propter quod mercurius facit humiditatem in maiori parte participationis quam semper habet cum sole. Et propter festinum motum et quia sepius revertitur ad solem remanet in eo siccitas et operatur in aere secundum quod operantur infortune quando coniunguntur in natura solis quoniam de hac coniunctione sicca de quibus fuerit venti turbarosi sicut dixit ita quod perimit ut dampnant plantas terre et fiunt inde coruscationes relampagi et coruscationes sicut fiunt per siccitatem martis. Et quia mercurius generat fumos siccos et trahit eos de fundo terre expedit quod accidunt per eos terremotus pro quibus multa loca submerguntur et res istas sequuntur corpus plantarum arborum et animalium de quibus proficiunt homines et augmentum planetarum animalium nocentium hominibus sicut mars facit. Cum

Et quando absconditur operatur minutionem magnam in aquis et rivis et quando apparet auget in illis hore quibus absconditum sunt quando intrat sub radiis solis nam illo tempore facit siccitatem magnam quia recipit fumi sicci et fumositates humide minuuntur. Et propter hoc minuuntur aque rivi. Et tempus quando ascendit est quando exit de subradiis solis et hoc tempore solo facit humiditatem quia tunc sit fumositas humida et minuitur siccitas quando habet crescere aque et rivi. Hic enim dixit

Ptholomeus tibi loca in quibus facit mercurius siccitatem et sunt quando est in dignitatibus planetarum siccorum et quando aspicit se cum eis. Et quando intrat sub radiis solis et loca in quibus facit humiditatem sunt quando est in dignitatibus planetarum humidorum. Et quando aspicit se cum eis et quando exit de sub radiis solis. Expedit enim ut hoc bene intelligas. Sequitur. Cum

Et quia horum planetarum quando fuerit in suo statu qui est sibi proprius operatur res tales quales iste sunt. Verumtamen planete quando significator fuerit et non coniungitur cum re alia virtus stabit in suo loco vel statu cum operibus suis propriis. Et sunt hec opera que dixit ptholomeus usque hic. Tamen quando mutabitur virtus sua propter rem aliam aut propter rem que habeat se cum participationem in dominio. Aut complexio mutabuntur sua opera quandoque ad maius quandoque ad minus secundum virtutem aliorum qui coniunguntur ei. Verbi gratia cum saturnus et mars dominabuntur in gubernatione mundi. Aut quod unus eorum sit gubernator et aspiciat se cum alio demonstrat hoc lites et guerras hominum et ancorum captivitates et res fortes magnas valde secundum quod aspectus fuerit ita quod si fuerit de trino vel sextili erit parum propter magnum metum cuius ita quod unus obediat alii propter metum inquisitionis vel captivitatis et talium si aspectus fuerit de opposito vel quadrato significabit fortitudinem mali

☿ facit siccitatem

Magnam litium et preliorum et contrariarum que multum durabit et multotiens redibunt. Et si saturnus et iupiter fuerint gubernatores vel quod unus sit gubernator et aspiciat alium signum quod minuetur magnum dampnum saturni vel minuitur bonum iovis et hoc est secundum aspectum qui fuerit. Et hoc non dicimus intelligendum esse de omnibus aliis. Et tu intelliges potius quod quando bene studueris et intelliges rationes huius libri. propter quod expedit ut apponas tuum intellectum in eo.

Et quando planete commiscentur et stelle una cum alia secundum participationem figurarum et diversitatem signorum et secundum apparitionem quam habent in comparatione sui ad solem et ante hanc commixtionem quam habebunt in operibus per talia hoc erunt sua opera diversarum maneriarum secundum illud et erit commixtionis natura que cum sua natura comparationem habeant hali et quando unus planeta fuerit gubernator et commiscebitur cum sua virtute aliqua alia virtus alicuius alio aspectu et figuris quas diximus sive virtute graduum signorum sive propter comparationem quam habebit ad solem. Et tali commixtione convenit omnibus modis quod sit in opere suo diversitas magna valde quia semper habent esse secundum naturam que commiscetur cum eo. Expedit enim ut intelligas verba ptholomei de verbo ad verbum. Nam illud quod dixit secundum participationes et figuras vult dicere secundum aspectum planetarum unius scilicet [illegible] cum alio.

Et illud quod dixit secundum diversitatem signorum vult dicere secundum quod aliqui sunt in dignitate aliorum. Et secundum quod sunt in angulis aut in sequentibus angulorum sive in cadentibus ab angulis. Et illud quod dixit secundum apparitionem suam que erit in comparatione solis dicit ut sint orientales aut occidentales sive apparentes vel absconditi aut directi vel retrogradi aut in suis respectivis figuris. Aliud vero totum quod ptholomeus dixit demonstrabit.

Et quia declarare opera propria [et omnia?] cuiuslibet manerie commixtionum infinita res erit impossibilis et generaliter hoc totum illi qui scientia contingat res est que potest intelligi melius modis convenit propter hoc quod diximus demonstrare hanc maneriem discipulo volenti addiscere ita quod comprehendat per quem has res particulares que sunt in eo hali scientia commixtiones planetarum unius cum alio et cum gradibus signorum et ad comparationem solis sunt res infinite et similiter exprimere naturam cuiuslibet commixtionis et istius compositionis. propter hoc non convenit poni in libro. Et postquam ita est non convenit ut a ptolomeo petamus quod nobis declararet opera commixtionum quorumlibet compositorum quod non est quia quando sciemus naturas simplices et intelligemus bene regulas quibus ponimus sive quo una cum alia componitur bene poterimus scire commixtionem compositam per regulas ipsas. Et est

Manifestum quod opera commixtionis composite hoc erratum sicut opera commixtionum simplicium unde composita sunt complexio et opera simplicia erunt compositi cum altero etiam per has easdem regulas sicut prius opera complexionis composite. Et postquam ita est quod ptholomeus docuit nos omnes regulas convenit volenti addiscere quod perquirat complexionem compositam per regulas ipsas. Ita ut per eas intelligas opera illius complexionis in qualibet re. et aliqui nolunt notificare complexiones compositas et viam rectam non fuerunt secuti. Convenit enim tibi ut bene retineas regulis omnibus quas ptholomeus expressit quoniam ipse posuit in viam sciendi quamlibet rem quam petes. Et nos ibi etiam multa in glosa nostra posuimus et tibi scripsimus finibus huius artis scientia et non permansit res aliqua que tibi occulta sit nisi tuus intellectus. Convenit igitur ut ad illum recedas et si pervenieris ad illud expedit est bonum valde et si non scias quod tuus intellectus tibi non sufficit nec complet tunc in debes teipsum reprehendere quia per quod non remanet nisi per te qui vis stare vagabundus et non studes in hiis aut quia eras aliis in aliis negotiis occupatus vel quia cerebrum tuum non est bone complexionis et intellectus tuus est longe ab eo. Et quando sic fuit recedite a scientia huius artis.

Et convenit ut inspiciat concordancia planetarum quibus coniungit accidens cum regionibus et civitatibus in quibus illud

significant quod accidere debet ita quod si fuerint fortune et concordaverint cum ipsis locis in quibus fuerit vel contingit accidens et non elevabuntur super eos planete sibi contrarii erit opus suum prosperum magis. Similiter si non concordaverint cum locis ipsis et elevabuntur super eos contrarii erit prosperum suum minus. Et si fuerint domini operis accidentis et concordaverint cum locis accidentis et elevabuntur planete contrarii super eos dampnum parvum erit. Et si non fuerint gubernationes regionum ipsarum et non elevabuntur super eos planete concordantes cum regionibus erit opus damnum magnum. Hec est regula bona valde et convenit quod eam semper teneas in memoria tua paratam in intellectu tuo quoniam accidit quod alique regiones concordabunt cum aliquo planeta. gubernabit opus aliquo tempore alter planeta concordans cum eius commixtione vel qui sit eius contrarius. Et ptholomeus loquitur de hac elevatione diversis maneriebus unus autem planeta sit in aliqua dignitate alterius. Et quando dominus dignitatis applicuerit ei qui ibi est dicemus quod elevatus est super eum. Alia quod sit unus planeta debilior alio et qui maioris virtutis est elevatur super illum debiliorem. dicemus enim quod ille qui est maioris virtutis elevatur super illum qui est debilior. Tertia maneries est quod sit unus planeta in decimo signo ab alio et dicimus quod qui est in decimo signo super alium elevatur. Similiter planeta fortuna non facit dampnum in

de elevacione

nota

aliqua regione concordata cum eo
ne pla infortunata facit magnum
dampnum in aliqua regione con
cordata cum eo ne pla infortuna
tus facit magnum dampnum in
regionibus concordata facit multum
dampnum magnum in hiis que
secum concordant. Et si aliqua qualibet
mane regionem faciat quod in sunt
regionibus magnum dampnum
non faciat. Et si non concordant
secum ibi faciat magnum damp
num. Ego enim declarabo tibi bre
vitatem et clausuram verborum
ptholomei per hec dicta et in ad verba
tedas ptholomei et responsas bene et
dilue in ipsa regula quia in
ea invenies illud quod petes etc.
Et contingunt accidentia ge
neraliter ut plurimum habenti
bus loca nativitatis. Et hoc est ut si sunt
luminaria et loca angulorum in
suis nativitatibus ipsa quoque loca
eclipsium vel oppositionum fuerint.
hec est regula alia quia sicut re
giones recipientes accidentia sicut
que concordant cum signo eclipsis
et cum signo planete gubernatoris
sicut accidens contingit hominibus
quorum aliquod haly loca et que
illorum sunt ipsemet locus eclipsis
vel eius oppositum sive planeta
gubernator eclipsis. Et quanto
magis de hoc acciderit tanto ac
cidens fortius erit in eo etc. etc.
Et hoc forans quod excipit
et de quo minus potest se aliquis
custodire est quando gradus loca e
clipsis fuerit ipsemet gradus duo
rum luminarium in sua na
tivitate et post hoc quod ipsi gradus
sint gradus oppositi haly cum acci
dent quod sit mors secundum locorum

haly

principalium nativitatis accidit
ipsemet gradus eclipsis et sicut
ille homo in terra ubi sunt signa
eclipsis impossibile est quod evadat illa
maliciae (?) ab accidente eclipsis
bonum vel malum quod fit
et tamen se non potest custodire
quod quando erit attingat et hanc
causam tenebis regularem in gradu
eius qui dominatur eclipsi et
eius etc in signis et in gradibus
qui se aspiciunt cum signo eclip
sis et gradu suo et nedum cum
quolibet eorum secundum aspectum
et concordanciam quam habent cum
signo eclipsis vel eius gradu. Et
bene apparet ex verbis ptholomei
quod si gradus principalis sunt na
tivitatis accidit ipsemet gradus
eclipsis hoc fortius erit omnibus
et post hoc loca alia sequuntur etc.
similiter post illud ille qui in
quarto fuerit vel in tertio etc.

Nam quando in colelis eclipsis
et quid significent

Modis est astronomorum
nominare res istas
secundas stellarum (?)
ko quod eveniunt ex facto
stellarum primo et sunt
multum proprie eo quod sunt certa
cuius quia similiter habent vir
tutes que operantur res que sunt
sub eis. Et postquam ptolomeus
locutus sunt de facto stellarum
demonstrant hoc factum illarum
aliarum rerum que sequuntur.
Similiter convenit ut
suspicamur in facto accidencium
universalium que accidunt
propter colores apparentes hora
eclipsis volo dicere colores duo
rum luminarium vel colores
eorum que accidunt circa ea

prout est illud quod dicitur asta
et nubila (?) et tales colores haly
una quaeque res ex illis que quant
et color imprimuntur et concordant
cum aliqua virtute stellarum et
proprium opus suum concordat
cum opere stelle cum qua concor
dat. Et postquam ita est possimus
scire significationes accidencium
per colores eclipsium sive propter
fumositatem que quando etc. pluvia (?)
Ita quod quando color niger
fuerit vel inclinaverit aliquantulum
ad meridiem significabit ea que di
ximus que tendunt ad naturam
saturni haly Color niger fit propter
magnam combustionem. Et ma
nifestum est quod res que multum
combureret propter frigus multum
magnum et color viridis fit
etiam propter magnum frigus
prout est in phisica demonstratum
et postquam est expedit quod color
niger et viridis concordat cum natura saturni.
Et si fuerit albus signat
ea que sunt de natura iovis haly
Calor naturalis qui parum tendit
ad rubeum nisi albus fuerit in
mundum (?) significat temperantiam
et propter hoc concordat cum natura iovis.
Et si acciderit versus rubeum
significabit ea que sunt de
natura martis haly ...ita ea que
tendunt contra vermilium sunt
res vermilie clare et est in phisica
demonstratum quod isti colores
significant calorem et siccitatem et
propter hoc concordat cum natura martis.
Et si fuerit croceus tendens
ad colorem aureum significabit ea
que sunt de natura veneris haly
... est color croceus splendidus
vermilius
i. bermatius candidus (?)

Et propter hoc demonstrat rem
particularem et concordat cum natura
veneris. Colores enim de quibus
dixi concordant cum planetis per
duas partes una quia color
suus concordat cum colore pla
nete. Alia quia habet talem sig
nificationem qualem natura ipsius planete.
Et si colores diversi fuerint
significabunt ea que sunt de natura
mercurii haly volo dicere quod aliqua
harum rerum que apparent sunt
diversorum colorum quibus
color demonstrat rem suam pro
priam. Et postquam ita est con
cordat cum mercurio qui est sta
tim (?) et est diversarum significa
tionum et sui colores similiter
sunt diversi et instabiles in una
maneria. Et convenit ut habeant
eandem racionem in una manie
intelligas in omnibus significabili
bus superioribus que apparent
que omnia sunt per fumositatem
humidam et per fumositatem sic
cam que sursum ascendit. Et qui
dominabitur planete virtus in
gubernacione mundi contra fu
mositates istas ad suam naturam
esse et erit color concordans signi
ficationi nature complexionis illius
planete qui dicatur. Et propter hoc
accipit a colore significationem
significatio nature planete pro
ditum docuit nos per hoc dictum
quo sciamus naturam cuius qui do
minatur qui cum horum signifi
cabilium videbimus describere et
res que multum nos iuvat pro
faciendo que virtus vincat in commix
tione que fit ex corporibus cele
stibus unius cum alio. Deinde
Et si ipse color in toto

corpore luminarium aut in di-
bus locis que sunt circa ea erit
accidens in maiori parte regionum
reparium. Et si fuerit in una parte
luminarium aut in parte eius
que est circa ea accidens erit solum
in parte illa que stat in directo
illius partis ubi fit color. Haly
vult dicere quod fumositas que con-
natur nam eclipsis dat talem co-
lorem qualis est color durans in
eo. Et si fuerit eius color totus in
eclipsi equalis aut in locis que sunt
circa duo luminaria fuerimus que
talem sibi colorem est magis val-
de. Et propter hoc significabit quod
accidens erit in maiori parte re-
gionum concordancium cum accidente.
Et si fuerit ipse color in una parte
luminaris eclipsati aut in uno
loco eius circa ipsum demonstrat
quod virtus operatrix erit in parte
illa. Et operabitur in regionibus
concordantibus cum ipsa in parte
in qua est color dominantis in
eo. Et postquam virtus eclipsis o-
peratur in illo tempore et prope
manifestum est quod signalia supe-
riora que accidunt post eclipsim
habent durationem a virtute guber-
natoris que est hora primi in ipso
tempore quoniam per hoc acci-
dent in terreno mundo magni
motus in longo tempore donec
compleantur ipse virtutes. Et ac-
cidunt alie virtutes ipsis contrarie.
Et postquam ita est convenit quod
signalia superiora accidunt do-
minatori gubernatoris temporis guber-
nandi eclipsis habeant comparacionem
per ipsum. Et propter hoc ha-
bebit significator ad concor-
dantem cum significatore eclipsis.

Ita quod si saturnus fuerit guberna-
tor crescit fumositates et spissitudines
eas spissas de modo quod radius
eas visus non transibit et appa-
rebunt nigre et viride. Et si-
militer si fuerit gubernator com-
buret fumositates et expurget
et fient inde comete et radii
assimilantes stellis currentibus
per celum et coruscationes et ta-
lia et ita est in quolibet signa-
lium superiorum qui assistant
planete gubernatori. Haly.
Convenit etiam ut respi-
ciamus ad cometas apparentes
hora eclipsis vel a hora ad a-
liam universalia que contingunt
sicut astra et nubila que apparent
sursum nigra spissa et ad illud
assimilantur sicut lanus aque
et ad talia et meditabimur naturas
suas in toto eo quod operabuntur
secundum quod diximus in natura
martis et mercurii qui operantur
lites et guerras et combustio-
nes et tres magis motus et sci-
sim et accidentia que contin-
gunt per eos. Haly iam demon-
stravit quod accidens eclipsis con-
tingit tempore eclipsis et in
temporibus venientibus secundum
eo. Et aliquando contingit post
elongacionem a tempore eclip-
sis et quod signalia superiorum
que accidunt sursum in medio
aeris et fiunt de fumositate et
fumositate humida sicut forme
et calores ac opera sunt ad
concordia cum planeta domina-
te in gubernacione mundi in
illa hora apparent et conveniunt
per hoc dictum quod fumi fiant

qui sit concordat cum natura mar-
tis vel mercurii. Et fumositas hu-
mida cum natura iovis aut ve-
neris si in ea vincat temperancia.
Cum si fuerit temperatus et cum
temperamentum convenit cum
natura saturni ut concordet. Et si
hoc ita fuerit convenit ut quod
signalium superiorum significatio
ea que accidunt inter nos hominibus
plantis bestiis piscibus navibus au-
gmento decremento aquarum.
Et significacio sua erit secundum
planetam qui concordat cum eis. Et
postquam hec omnia proponimus
ausculta et intelligas illud quod
voluit dicere ptholomeus dixit
enim convenit ut aspiciamus
etiam ad stellas comatas que sunt
hora eclipsis cum aliis horis. Et
generaliter quicquid dixit in illo
capitulo nam vult dicere quod
sciemus significacionem eclipsis
et temporis quo erit inspiciemus
cum hoc tot in accidentibus con-
tingentibus in rebus superioribus
aeris quoniam si apparuerit in tem-
poribus eclipsis aut in temporibus
in quibus accidunt sua opera. Et
significaciones sue fuerit ad concordiam
illi planete qui fuerit dominator
indicabimus secundum illud. Et
potest esse quod significaciones harum
indicabunt significacionem domi-
nantis planete significacionem in
eclipsi. Et talia stella operatur in
tempore quo ipse apparuit sive ea
qui dominatur in eclipsi sive sit
per aliam eclipsim qui venit sive
per aliquod adiungamentum pla-
netarum dictum per commixtiones
vel opposiciones que eveniunt in illo
tempore. Et quia iam stellarum

Cometarum ac aliarum cometarum
astra nubili magis spissi et eius quod
assimilatur lacui et talium rerum
de hiis omnibus que sunt per-
sonarum stellarum est saltus stelle
decurrentis in quolibet eorum stella in
una convenit quod significacio sua
concordat cum illa martis. Et
convenit in litibus et guerris in
sediis camporum sediis et com-
bustionibus et hiis que movent
spiritum ad male faciendum in
accidentibus venientibus per eos
corporum et capitum que accidunt
propter guerras et mortes subite
febres acute et alia que dixit
ptholomeus in natura martis
et mercurii. Et postquam ita est
convenit ut significacio pluvia-
rum temperatarum omni tempe-
ramento in aere contingentium con-
cordat cum illa iovis et veneris
sicut precium rerum exaltacio di-
gnitatum et omnia alia opera
que dixit ptholomeus de iove
et venere. Similiter convenit ut
significacio grandinum et fortium
plaustrorum pluviarum et frigoris
magis valde concordat cum illa
saturni cum sua opera que ptho-
lomeus narravit. Ptholomeus enim
dixit in signalibus superioribus
quod erant accidencia multa sicut sunt
pluvie que si multe fuerint noc-
tis animalibus. Et si plane ac
diminute nocent etiam et tale
nocumentum sequitur defectus vic-
tualium carestia fames et morta-
litas. Et si fuerint temperate pro-
ficiunt plantis et animalibus
quod quidem sequitur habundancia
victualium et salutis. Similiter
arcus apparens in aere si apparue-
rit ante pluviam. Et si post

Significabit siccitatem. Similiter quando
fuerit in terreis significabit opera
particularia. Et propter hoc nominavit
eas Ptholomeus causas universales.
Et monstrabunt loca in
quibus erunt accidentia per loca
eorum signalium in zodiaco si-
gnorum in quorum directo stel-
la cometa exiverit et monstrabit
forma signalis apparentis de qua
erit accidens et de quo genere eorum
et tempus quo ipsum signale du-
raverit significabit quantum du-
rabit accidens. Et comparatio eius
ad solem significabit quando incipiet
quoniam ut plurimum si mane
apparuerit tempore matutinali
accidens cito erit et si mane vesp-
tino tarde. Haly. Postquam ptho-
lomeus monstravit significationem
cuiuslibet signalium superiorum
dedit nobis in eo unam regulam
generalem dicens quod quando ap-
paruerit signale superius. Et sci-
vimus quod accidens veniat per illud
in terreis et volueris scire in quibus
regionibus et in quibus civita-
tibus cadet aspice in quo loco signo-
rum est et in directo cuius signi
fuerit signale accidens erit in re-
gionibus et civitatibus que in eo
signo fuerint ad cordate. Et si volu-
eris scire quale fuerit accidens
inspice formam et colorem suum
et cum quo planeta concordaverit
erit accidens de natura illius planete
et virtus accidentis erit secundum
virtutem planete dominantis ibi.
Et si volueris scire quando accidet
et quantum durabit inspice ad
horas que fuerint signale et accide-
runt sicut in eclipsibus et secundum
hoc iudicabis et scies quantum
erit cito vel tarde a comparatione
signalis ad solem. Et scies quantum
durabit accidens a tempore quo

signale durabit. Et generaliter dic-
ut facies in istis signalibus sicut in
eclipsibus. Ego autem volo tibi
narrare de uno signali quod vi-
di cum incipia addiscere. Apparuit
enim tale signale in signo scor-
pionis et in oppositione solis cum
sole ipsa hora in quintodecimo
gradu thauri et erat stella ipsa
alanzadera in 17° gradu scorpio-
nis et erat multum magne spere
rotunde. Et poterat esse magna ut
venus et de ipsius claritate toti
orizonti lucebant que lux poterat
esse tanta ut quarta pars lucis lu-
ne vel parum plus. Et semper ap-
parebat movendo se in illo signo
cum motu firmamenti donec sol
se posuit in eius sextili de signo
virginis et tunc destructa fuit.
Hoc totum quod dico oculis meis
vidi et multi sapientes qui inspe-
xerunt viderunt hoc modo ut quod
dico loca vero planetarum appa-
ritionis signalis stabunt hoc modo
sol et luna coniuncti in 17 gradu
thauri saturnus in leone 2° gra-
du 11° minuto Iupiter in cancro
11° gradu vicesimo primo minuto
mars in scorpione vicesimo primo
gradu 9° minuto venus in gemi-
nis 12 gradu 28 minuto mercurius
in thauro 7° gradu 7° minuto Ca-
put draconis in sagittario 23° gradu
28 minuto Stella ipsa alanza-
dera que apparuerit erat in scor-
pione 17 gradu ascendens quando appa-
ruit alchorat ... de egipto bab-
ylo quartus gradus 20 minuta
decima arietis 21 gradus 31 mi-
nuta cum toto thauro dico quod
fuit in scorpione qui erat signum
eclipsis legis machometi et

Signum sive coniunctionis deci-
diunt inter mauros magna prelia
fortes guerre et interfectiones. Et
propter hoc civitates et regiones
magne suarum terrarum depopu-
late fuerunt. Et exivit unus ma-
gnus hereticus et surrexit in regem
mache et ... et accidit magna
siccitas et magna caristia victua-
lium et magna mortalitas propter
aeris corruptionem et propter pesti-
lentiam et ensem ita quod fame gla-
dio et infirmitatibus gentes sine
numero perierunt supreme et
hominum milia et genium
hoc enim malum et persecutio
fuit postquam stella ipsa apparuit
multis annis loquentium. De hoc
tamen in talibus exempla ponemus.

Capitulum tertium 1.3. tractatus

Hic incipit tertius tractatus glo-
se haly abenrudiam super secunda
parte quadripartiti ptholomei.
Dixit haly illud quod glosare vo-
luimus super verbis ptholomei
de eo quod locutus fuit in acciden-
tibus magnis et universalibus
iam transivit. Nunc autem vo-
lumus glozare illud quod dixit
de accidentibus accidentibus vel
imminentibus singulis.
Ptholomeus dat nobis
in hoc capitulo regu-
las quibus sciamus
illud quod accidit
in temporibus anni
et quando eius constitutio-
nes antedictus fuerimus
si addet vel minuerit ab
accidentibus ... que scimus
per eclipses et coniunctiones planetarum
et cum hoc sciemus accidentis com-
plete et quale erit quolibet tempore.
Postquam docuimus opi-

opinionem generalem pro scien-
da accidentia que contingunt in
civitatibus et regionibus. Restat
narrare singula particularia. Et
hec sunt ea que accidunt per tem-
pora anni. Haly. Opinio generalis
est regula que nobis dedit in eclip-
sibus et coniunctionibus planeta-
rum et particularia que contingunt
in temporibus anni sunt ea que
accidunt per coniunctiones et oppo-
siones mensium anni. Nam cum
hec admiscemus cum eclipsibus
addent in eis vel minuent etc.
In hoc enim nobis nomina
re stationem que dicta est caput
anni et manifestum est quod expedit
ut sit hoc principium quia reddit
sol qualibet revolutione ad lo-
cum suum et hec est res ad intel-
ligendum propter virtutem suam
et nomen suum. Haly. Voluit dice-
re per hanc artem certum que quolibet
anno contingunt expedit scire ho-
ram que dicta est caput anni et
principium quando ligat rem ali-
quam ipsa solum non potest donec
transeant sua quattuor tempora
que sunt principium augmentum
finis et detrimentum inspiceres alia
veneant que faciant ipsam fortius
in aliquo tempore illorum qua-
tuor et hoc est in omnibus rebus
naturalibus manifestum maxime
in arte physice. Et quando stelle
legaverint rem aliquam in capite
anni remanet illud ligatum fir-
mum per totum annum hoc excepto
si acciderit in illo anno eclipsis vel
coniunctio planetarum aut aliqua
applicatio stellarum que significat
contra illud quod stelle ligaverant
in anni principio et solvat illud
quod ligatum fuit in principio anni.

Quod autem de sua virtute vel
dicere quod illud operatur principium
remanebit firmum donec compleantur
res illa vide fuit principium sig
nificat quod virtus sua signat. Prin
cipium autem anni est quando
sol redit ad punctum unde inci
pit / quia sol est potens et domina
tur super omnes planetas et stel
las. Et propter hoc convenit ut
annus sit acceptus a cursu suo so
lummodo quia cursus aliorum
planetarum in comparatione sun
sunt sicut in astrologia demon
stratum est. Sapientes vero anti
qui prestolabant multum princi
pium anni cum quo compilave
runt multos libros et nomina
verunt hos libros annorum revo
lutionem mundi. Sicut autem acci
dentis que sunt hermes et propter
hoc acciderunt multa astrologo
rum quod significatio eclipsis aut
commutationis vel alterius consti
lationis qualiscumque sit qui con
tingit in anno non est accepta
nisi a domino anni et hoc invenies
in omnibus libris ipsorum a veri
tate recedunt quoniam ptholo
meus monstravit in facto eclip
sium quod postquam vincit maiori
tatis dominorum et virtus duo
rum luminarium est maior et
fortior virtutibus revolutionum
annorum. Et postquam ita est
non remanet dictum principium
anni nisi addere vel minuere
in accidentibus magnis. Et hec
est opinio ptholomei. Omnium

Et nullus potest in circulo
ymaginari principium cum in
zodiaco signorum per principium

intelligere a punctis determinan
tibus quatuor tropicos. Haly
Aliqui dicunt quod principium anni
est quousque sol redit a puncto sue
augis donec ad illum redeat. Et
dixerunt quod hoc est suum proprium
in spera sua. tamen quia operatio
veniencia per stellas in hijs que
sunt circa nos non sunt propter
spere solis sed sunt secundum
zodiacum signorum expedit quod
principium anni sit cursus solis
a puncto zodiaci donec ad illum
redeat. Et quando hos punctos in
zodiaco perquirimus invenimus
in eo quatuor punctos quorum
quilibet meretur esse principium
hii quatuor puncta sunt quatuor temporum

Et accidit hominum dubium
in hoc loco qualiter fieri possit ho
rum quatuor certum proprium me
reri quoniam secundum sim
plicem naturam circumferencie
non est ibi locus qui sit aucto
alius quo dicere possumus quod ha
beat maius ut sit anni princi
pium quam altera. Haly postquam zo
diacus signorum habet quatuor
punctos quorum quilibet meretur
esse principium accidit in hoc
dubium quod homo nescit qui ma
ius habeat esse dici principium
ut accidat in hoc dubium cre
dulitas quod potest esse punctus qui
sit principium nature circumfe
rencie ea autem simplici et rotunda
hec enim est res quam intellectum
non invenit tamen ordinat hunc
homo positum secundum suam
voluntatem. Et quod circumferencia
illum habeat per naturam hoc
res est impossibilis. Et postquam
ita est convenit nos respicere in dic

sapientum antiquorum qui in hijs
quatuor punctis locuti sunt de
inde quod de suis intellectibus nos inve
nimus illud quod veritas exeat de dictis
eorum. Et illi qui de hijs locu
ti sunt in suis libris iudicaverunt
quod hii quatuor puncti sunt diversi
et quilibet eorum pro principio posuerunt
et eos adhuc argumenta convenien
cia adduxerunt et opera naturam
suarum quia quilibet horum quorum
hic rem suam probavit quia quidam
quod tenuerunt ut sit principium anni
equinoctium autumpnale quia dies
incipit maior esse nocte / quia hoc
tempus est humidum et hec humana
natura vincit multo modo principio rerum
que generantur. Sicut autem dicimus de
solsticium estivale quia dies com
pletur et est maior dies temporis
anni. Et accidit in eo tercia mola
de egypto et stella ascendit in eo
que dicta est alphardi et equinoctium
autumpnale quia omnes fructus ter
re seminant omnia semina pro hijs ge
ventura sunt et solsticium estivale
hiemale eo quod dies incipit in eo crescere
frigus diminutus erat etc. Tercia
generatio opera vult dicere quod annus
opera et sic eo inquit esse accepta de suo
ipso principio dixit enim quod sapientes an
tiqui accipiebant hos quatuor punctos di
sis manibus qui ex eo sunt quod posuerunt
anni principium equinoctium vernale et
omnes quod posuerunt indicium autem horum
quorum coram secundum constellacionem sui principii
Et propter ita est patet per dicta sapientum
antiquorum hunc autem quod quilibet principium
horum temporum habet proprietatem suam. Et ptho
lomeus dicit nos quia pone venerit
in hac opinione et de qua sumentur quod in
ferencia nobis habet et invenerunt probatum
et experientiam inductae quod horum quatuor punctorum
quodlibet facit opera in rebus que sunt

in nobis et diebus que sunt natis ho
rum punctorum. Hec enim totum fecit
eos in hac opinione venire quia
tenet quod quodlibet eorum est principium
rebus suis et vult dicere quod opera
horum punctorum facit vos de
scribere quod omnia principia erat et
tempus equinoctium vernalis quia dies
incipit maior esse nocte et quando
incipit calor ascendere super frigus
et tempus est ultime humiditatis naturalis
et illa naturalis humiditas ut sit vi
ta in principio eius quare sit
dominatum est in plurimum et naturis
Et propter hoc est tempus vernale generator
per naturam et in eo vincit arbores et
folia et crescunt aves et faciunt
filios et quelibet res que recordatur
in principio hic ius et sit principium
quam illa que non concordant et
hec est res quam addunt omnibus
astrologis pro affirmando quod hoc
tempus est principium anni non
est tempus solsticij estivalis. Simil
iter hic ut sit principium et quod
dies cum sit et incipit inhu
mencia que est principium laboris de mis la
boris terre de egypto et hoc
principium hic opera talia quibus
stelle alhabor que que illo a
scendit et crediderunt quod hoc opera
remaneat per totum anni et
cum quieter est hic apparebit de tempore
hiemis veniente. Et principius quis
equinoctij estivalis similiter hic
ut sit principium cuius est fructus
collectorum et gubernat per suos
que et seminatores eadem sunt
et incipiunt hec que quare homi
nes et animalia habent venire
et propter hoc acceperunt ab hoc hec
significatores quod sunt et magi
stris de salvacione et corruptione
et quod accidit in aliquibus de ha
bundancia victualium sine fa
me qua contingit nobilitas

[illegible] et similia. Et punctus solsti
cii hyemalis similiter hec ut sit prin
cipium quia in eo incipit dies crescere
postquam minuta est et incipit calor cre
scere. Et quod calor crescat quere ver
bum eo quod hec verba que dicit ptolo
meus intelligimus quantitate venti
[illegible] hora [illegible] et quod ma
ior ventus omnium [illegible] illa [illegible] eq
noctii vernalis et quod a quolibet eorum
accipi[t] signum eius quod hec [illegible]
[illegible] suo. Similiter enim ut accipiamus
compositionem eius quod accidit quolibet
hora [illegible] ad illam que [illegible]
in tempore hiemis [illegible] [illegible] Cum prin
cipium temporis estatis signavit [illegible]
[illegible] [illegible] humiditate que sunt
tempore vernali [illegible] illud
erit [illegible]. Et si similia fuerint
humiditates vernales erit [illegible] ma
gna [illegible] et si fuerit parva erit
minor. Et similiter de aliis rebus.

Et illud quod teneo in eo
[illegible] [illegible] in [illegible] an
[illegible] [illegible] et [illegible]
ad [illegible] et ad [illegible] solis et
lune cum sunt [illegible]
[illegible] [illegible] et in ea [illegible] qua
erit eclipsis. Nam cum [illegible]
ventus [illegible] [illegible] venti [illegible]
[illegible] et [illegible] eam ad se. Et ita
[illegible] in omnibus ventibus que [illegible]
sunt [illegible] [illegible]
et [illegible] alia [illegible] vincens
et sic [illegible] [illegible]. Et [illegible] est
quod ventus [illegible] vel [illegible] que
sunt [illegible] sol [illegible] quolibet [illegible]
[illegible] sicut [illegible] [illegible] quando intrat
sol. Post modum [illegible] hec [illegible]
[illegible] signo [illegible] accidit quolibet
[illegible] cum sit [illegible] [illegible] pre
[illegible] [illegible] [illegible] vel opponitur que
sunt [illegible] sol intrat [illegible] temporis
hec enim est [illegible] ptolomei.
Sunt tamen [illegible] alii dicentes quod

[illegible] [illegible]
significatio [illegible] temporis est [illegible]
hore qua sol ingreditur punctum
illius temporis. Et hoc optime [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] defectuum ra
tione [illegible] solis et lune et for
tioris et maioris potentie cum
ventus solis cum [illegible] illius [illegible]
[illegible]. Nam [illegible] signo non est da
ta virtus nisi per solem et [illegible]
magis [illegible] [illegible] signi. Secunda
est quia [illegible] non habet [illegible]
[illegible] qui sol ingreditur [illegible] [illegible]
orientis [illegible] non potest quia cum una
tabula [illegible] [illegible] [illegible] et
in alia [illegible] et ita non sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnibus tabulis.
Hec enim intelliges quod ventus [illegible]
et [illegible] est maioris potentie cum
[illegible] sol ingreditur punctum illius.
Et [illegible] est posse maioris [illegible]
ad se [illegible] et ipsa [illegible] gubernatur. Et
[illegible] ut intelligas [illegible] [illegible]
si fuerit ibi eclipsis in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ingrediatur
sol aliquod [illegible] quarum [illegible]
qualitercumque sit ipsa erit maioris
potentie cum si fuerit sine eclipsi
et erit [illegible] [illegible] maioris [illegible].

Nam quod sciamus a principio hoc
[illegible] ingreditur sol [illegible]
[illegible] erit status veris et a principio
[illegible] [illegible] quando erit [illegible]
[illegible]. Et a principio [illegible]
ingreditur quo erit hyemps.
[illegible] dicere quod [illegible] [illegible] ad
[illegible] que sunt [illegible] sol [illegible]
[illegible] statim veris [illegible]
erit aer valde calidus vel hu
midus sine [illegible]. [illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] quod arbores [illegible]
[illegible] folia et fructus erunt [illegible]
[illegible] complebunt. Et si fuerit

multum frigidus signat quod arbores
tardabunt emittere folia et fructus
cum [illegible] fuerint erunt [illegible]
[illegible]. Et si fuerit humidus signat
putrefactionem fructuum et multum
[illegible] [illegible]. Et si fuit siccus demo
strabit quod fructus et alia [illegible]
Et propter hoc scire possumus quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] pauca [illegible]
[illegible]. Et sciemus per hec quod [illegible] [illegible]
[illegible] sunt erit vilior et [illegible] [illegible]
erit carius. Sciemus hec etiam per
navigare et [illegible] itinerum [illegible]
quod sciemus quod naves et itinera sal
va fuerint et secura. Sciemus quod [illegible]
[illegible] erunt secura [illegible] et [illegible]
[illegible] et propter hec non sciemus [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] que [illegible]
illuc quia illud quod [illegible] mo
dicum fuit et [illegible] [illegible]
et ita [illegible] res omnes. Et [illegible]
[illegible] et dico et magis [illegible] in [illegible]
caristie et habundancie rerum [illegible]
de quibus [illegible] formas [illegible]
[illegible] et stellas et alios [illegible]
[illegible] eclipsis sine [illegible] [illegible] [illegible]
solis et lune ad aliam [illegible]
[illegible] si fuit [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] celi et [illegible]
[illegible] et si fuerit magne potentie
[illegible] caristiam [illegible]
et erit vile illud totum et [illegible]
[illegible] et lune [illegible] de illis. Et si
potentie fuit [illegible] et [illegible]
et lune [illegible] [illegible] significabit
caristiam rerum que [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] caristiam cum solet [illegible]
medium celi [illegible] [illegible]
et luna cum [illegible] et similiter [illegible]
[illegible]. Et omnis res [illegible] [illegible]
in [illegible] fortunata fuerit erit
[illegible]. Et si intellexisti quod [illegible]
[illegible] scire [illegible] [illegible] cum sole
et venere et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et venere propter [illegible]
Et cum [illegible] propter [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]

cum marte propter [illegible] et [illegible]
[illegible] cum venere propter [illegible] et dulce
dinem suam. [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] et [illegible]
cum [illegible] non [illegible] dulce cum
[illegible] [illegible] venere et que sunt multorum
[illegible]. Cum [illegible] [illegible] [illegible]
cum luna putrefacte et mali odoris
cum saturno et que sunt boni odoris cum
[illegible] et venere. Similiter colores potius [illegible]
[illegible] ingrediens est saturn[us]. Et de [illegible]
et illa [illegible] [illegible] [illegible] propter [illegible]
[illegible] sive [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible]. [illegible] non
[illegible] que hominibus [illegible] non sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illo loco. Et cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] ad horam
eclipsis vel [illegible] quo ibi
existit [illegible] [illegible]. Et si fuit ipse fortu
natus et potens signabit caristiam [illegible]
[illegible] et exaltamentum illius et si in
fortunatus significabit vilitatem. Hec enim [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] de eo quod [illegible]
[illegible] in omnibus fructibus [illegible]
[illegible] et [illegible] subdivisionem. Et cum
[illegible] fuit res illa qua [illegible] [illegible]
[illegible] illud [illegible] res [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
sciemus quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sciemus quod ille [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] illum [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et infirmitas [illegible]
caristiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible]
[illegible] eorum propter [illegible] infirmitates et
mortalitates. Scias etiam [illegible] caristie
et habundancie propter multitudinem [illegible]
et fortificationem [illegible] et a [illegible] et [illegible]
[illegible] quod stelle significant [illegible] infirmitates
[illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
Et si fuerint in tempore [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] demonstrabunt et si [illegible]
que non sunt [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] facit calor
et frigus quia si calor fuit [illegible] [illegible]

Signabit salvamen omnium fructuum
a putrefactione. Et si fuerit in tempore
quo non expediat destruabit totum
fructum terre antequam compleatur
vel expediatur. Similiter de locustis
grossis et minoribus quia si multi-
tudinem destruent de fructu terre
et si pauci fuerint poterunt salvari
quia bona scientia potest pro astronomia
et scies illud quod futurum est antequam
sit. Verbi gratia. Si astronomus inveniet multas
pluvias in parte meridiei sicut est
ver et estas signabit quod in illis par-
tibus erunt tenebre magne sicut est ver
et estas significat quod in illis Egypti est
tenebre magne valde. Et si acciderit
per paucitatem signabit pluvias tene-
brarum erit secundum illis ex tristibus
habitant earum que ibi sunt et
ut pluvie provenerunt sunt in parte meri-
diei pro tempore aliquando tenebras.
Et propter hoc convenit ut melius sit
magne tenebre estate intrante ex
venus et mercurius habitabiles sunt ipsi habita-
re humiditatem quam in aere sunt.
Et si fuerint inveniant aliquis coniunc-
tionum in parte meridiei hora qua
incipit ver vel estas erit in illis tene-
brarum multum propter magna nimium
bonum pluviarum que erit in parte
illa. Similiter si ventus fuerit superfluus
perit cum eius non prohibitum. Et si
ab regnis levi fiet cum decurre
et non decimebit. Cum autem scimus
per astrorum id quod accidit in parte
meridiei de habundantia pluvie
vel earum minime et scimus ventos
accidentes in terra Egypti tempore veris vel
estatis sciemus totum factum nili quo
accidet et per eum sciemus statum Egyp-
ti si erit habundans in victualibus vel
minime inspiciendo semper in hiis que
diximus per hanc scientiam scire poterit sa-
pientum caristie vel habundantie.

Ista quod qualitates tempororum
et aerum statum ex eis et suc-
statum erunt propter solem. Et habet

qualitates per perfice illi qui ni-
sciunt de arte quadruviali quanto
magis sciunt sunt filiis patet. Pro
hoc dictum possumus intelligere quod
solis est vector et quod opera pertinentia
ad quatuor punctos sunt earum
opera solis quando mutat de uno lo-
co ad alium non quod sint opera que ad
punctos pertinent sed ad cursum
solis et planetas habitus participatione
cum eis. Et possumus intelligere
quod ipse vult dicere quod multi homines
intellexerunt per aerem mutationes
res que accidunt in hoc mundo et ca-
ristia et habundantia et omnibus aliis
que diximus et talia videmus
septies accidere. Et postquam ita est
convenit astrologo ut horum pro-
nosticatio fiat magis quam alii.

Similiter quod pre inspicias
cum proprietatibus signorum re-
scientes per ea cursum ventorum
et sine nobis.

Hali Vult dicere quod quod
scientiis per planetam quantitatem
que sunt que contingunt. Co-
venit ut inspicias cum scias in
nostra planetarum secundum participationem et
cum signis in quibus sciunt qua-
quod hoc sigum hoc proprietatem sua
que ad se pertinet et quod unum
cum alio conmisceatur. Sciemus
permutationem ipsorum quod erit de
omnibus ventis que contingent
et quod venti accedent que autem
per istos ipsos contingent in navibus
et omnibus aliis rebus. Et pro-
docebit nobis nos proprietates signorum
in eis quod sic sequitur. Dicit

Et scire possumus multa
que augebuntur vel minuentur ali-
quando per quantitates vel oppositiones ge-
dicta puncta sequentis et parti-
participationem quam planete habebunt

Cum ipsius in figura. Vult dicere
quod significatio augmentorum temporis augetur
et minuitur cum coniunctione signorum
et oppositione que secantur punctum. Et
sic augebitur vel minuetur per ap-
plicationem planetarum primus cum aliis
eorum cum punctis aut cum locis op-
positionis vel coniunctionis aut in aliquo lo-
co angulorum fuerit et ita signa augent
temporis erunt accepta a coniunctione vel
oppositione que erit antequam sol ingredi-
atur ~~~signum et locus planete~~~ et ab
eo quod sequitur introitum solis in
primum signum et locus planete augm-
entatio earum horarum que sunt ante
et que sequuntur ipsum et hora qua
sol punctum ingreditur et non expedit
in hac hora ascendens ultimum inspice
quam applicatio planetarum cum sole fu-
erit et cum hiis locis. Dicit

Et significabunt res per
coniunctionem solis et lune et eorum
oppositiones que fuerint in quolibet signorum
et propter hoc hanc significationem no-
strum appellare. **Haly** Vult dicere
quod quando scimus signorum planetarum et
hoc temporis accidentia cum sci-
gnificatione precedat que erit per
coniunctiones et oppositiones augmentatione
accidentium similiter cum locis planete
quando applicabunt soli et lune et
planete dominantur locis coniunctionis et
oppositionis et similiter angulis et quarta cum
locis principalibus. Nam quando
scimus cognoscemus augmentum quod quarta
die contingeret si volumus scire de
statu aeris contingente in signo vel
aeris qui erit secundum eclipsis
et coniunctionem que fuerit ante
illud. Et si volumus scire de legibus
contingentibus in signo illius legis et
si de regionibus quando persona cum
signo illius nativitatis. Et de quali-
tate cum signo civitatis illius.
Vniversaliter unum luminarem

eclipsim signabis ex legibus lege una
et sciemus per eum quando tempore lex ipsa du-
rabit. Et sciendum per coniunctionem et eclipsim
alios qui post fuerint quantitate additionis
vel minutionis. Et omnes mutationes que in
ipsa lege contingunt. Primo dominum pre-
cedentis statum regum. Secundo statum
Regis qui tempore illo erit. Deinde statum
tempus post medium statum mensis in quo
est. Deinde statum diei in illo mense.
Cum autem hec omnia inspexeris sciemus
quod accidet omni die in qualibet terra et
in quolibet homine cum nativitate sciatur
et habeas in mente assimilem quod dicatur
quia principium veris est maioris virtutis
et sequitur illud estas principium autumpnale
et hoc secundum planetam hyemis ita quod principium
est in suo principio vel secundum in suo augmen-
to tercium in suo fine quartum in suo abscessu.

Capitulum XIIII^m de proprietatibus signorum
et participatione ad statum anni

Ptholomeus docet nos proprietates
signorum et graduum et per eo-
rum scientiam ventos cum in parte
planete durante cum sole et
luna et alia superdicta pro-
cedendo in natura venerit et
indicabimus cum illud in aere et ho-
minibus et aliis omnibus que diximus.

Et postquam convenit nobis loqui
in hiis quibus in hoc calo indigemus
sine aliis quod diximus in proprietatibus velibus
et particularibus augmentis signi pertinent ad
statum anni et proprietatum augmentis planete.

Hali Postquam dixit namque regulas
eius rotulis quod in anno quietis de lo-
cis in proprietatibus naturalibus signorum
et similiter premium prefici de illud quod
pertinet ad quodlibet eorum quando ineo fuit
coniunctio vel compositio aut planeta dominans
sive sol vel luna vel quod habeat participa-
tionem in aliquo eorum in quo habitabere.
Et quando hoc scimus cognoscemus aut per
particularia que fiunt quolibet anno mense
et omni die hoc.

Ptolomeus

Dicamus quod quando loquuti fuimus de concordancia planetarum et stellarum fixarum que sunt de complexione planetarum in aere et omnibus rebus et corporibus et remansit nobis dicere significationes particulares. Iam diximus in prima parte et eo quod de secta [illegible] sunt [illegible] quod pertinet ad ventos cum [illegible] planete et sunt [illegible] planete eratici eo quod aliqui sunt retrogradi et aliqui directi et aliqui in stacione et aliqui sunt festini quidam vero tardi. Et quia se remanet a zodiaco signorum aliquando versus aquilonem et aliquando ad meridiem. Et dixit illud quod pertinet ad stellas fixas in nostro capitulo prime partis et expressit significationem signorum et [illegible]. Et postquam expressit hec omnia remansit narrare proprietates signi cum sit liber terminatus.

Dico quod natura signi arietis propter equinoctium quod est in eo est facere tonitrua et relampagos. Et signum arietis facit tonitrua et relampagos esse quia cum sol ipsum ingreditur dissolvit eius calor frigiditatem que adiungitur in yeme. Et propter hec in aere congregatur multa fumositas humida et fiunt inde nubes. Et quando una cum alia percutit et movetur fortiter fit propter percussionem motus fit relampagus etc.

Ptolomeus

Et natura suarum partium in accedendo vel minuendo potes scire per naturam stellarum fixarum que in eo sunt. Bene debes intelligere per hec dictum id quod plures dixerunt quoniam magis [illegible] sunt nubiliores que non habent dicta [illegible] sunt stellarum fixarum que sunt in eis. Et quia solebat per omnia ista vulgando nominat [illegible] eorum cum quod sol operatur in eo. Et quia quedam stellarum fixarum manet in parte signi cum opinione magna et cum nona [illegible] annis concurrit ut sit illius partis quibus illius stelle dominium detinuerit et quando remoneret ad partem illam ipsum opus partis petet secundum quod opus stelle fixe est et [illegible] hec pars ad partem illam sequitur et accipit in nomine eo quod stella fixa durat multum. Et si fixa vol[illegible] sed natura ventorum et opus [illegible] stelle fixe longius sint [illegible] sunt cum dicit te viam in quo ca[illegible] prime partis qua hic scias et divisit in hec loca quod signum in tres partes et extrait complexionem que fit per coniunctionem virtutum stellarum fixarum que sunt in quolibet [illegible] signorum et indices per ea et hinc eciam sequitur et inspicias accessum stellarum et mutacionem suam de loco ad locum et cum hec mutabis indicari et facies in ea sicut [illegible] in glosa nostra. Hec autem est manifestior et valde subtilis valde [illegible] in ea inspicias quod ipsum intelligas.

Et principia signorum sequuntur pluviae et ventorum in ea quod sunt facientes mobiles.

Haly

[illegible] dicit quod stelle fixe que erant sine et in principio ariete hunt complexionem que non convenit cum complexione solis que pertinet ad totum signum arietis et quod accidit inde quod [illegible] que erant fumositates humidas que sunt in pluviarum et ventorum. Similiter stelle fixe que erant suo tempore in medio arietis habentem complexionem non convenientem cum complexione solis que totum pertinet ad totum signum Arietis et accidit inde quedam virtus que assimilabatur virtuti Iovis et Veneris in quantum. Similiter stelle fixe que tunc erant in fine arietis. Et erat ibi virtus una que assimilatur virtuti Martis in sua combustione et generat mortalitatem eo quod facit plus solito humiditatem in hyeme congregatam. Et quod res ita sunt convenit cum aliquibus earum stellarum intrantibus ad signum tauri commixtio fiat inter eos et opus solis quod pertinet ad totum signum tauri. Iam intellexisti quod complexio solis que pertinet ad totum signum arietis generat fumositatem humidarum que faciunt nubes tonitrua et relampagos. Et sciemus quod quando virtutes stellarum fixarum conveniunt ad hac complexionem que erat in hoc perto in principio arietis accidet in quo complexio generat pluviarum et ventorum. Et est declaratum quod hec complexio harum stellarum generat [illegible] fumositates humidas et quando [illegible] hee stelle ad medium arietis et conveniunt sue virtutes faciendo humiditate cum virtute solis in signo arietis accidet pluvia ventorum et minus pluviarum. Et cum hac regulam convenit te intelligere in aliis signis que iam dixi que ipsa sunt cuilibet parti eorum et per ea quod accidit et minueret hec opera propter illum quod durat in eo in motu que ante sunt fine quoque et in eclipsibus et coniunctionibus et oppositionibus planetarum cetera applicationibus.

Et que sunt in aquilonibus eius calide et sicce et que meridionales frigide multum et [illegible] magis generabunt grandinem.

Haly

Postquam divisit quodlibet signum in tres partes et quamlibet partem in [illegible] posuit cuilibet parti cum operibus stellarum fixarum ea que erant suo tempore in parte illa et remansit in parte aquilonali et meridionali unde stelle fixe in quolibet signo et addidit similiter opera que operabantur in aquilone vnia [illegible] tione et que operant in meridie et linea in tempore quodlibet signum [illegible] tones et apparet per sum dictum quod omnes complexiones stellarum fixarum que sunt in parte aquilonis arietis sunt de complexione [illegible]. Et que in parte meridiei sunt de complexione saturni. Et quod accidit in aliqua parte harum duarum per eclipsis aut altitudo lune [illegible] quando vel oppositio sue plate durant conveniunt opus harum duarum quantitatum cum opere eclipsis aut cum coniunctione vel oppositione sunt cum durante parte [illegible] cum hec intelligas in eo quod de stellis remanet in aliis signis.

Ptolomeus

Et totum signum thauri facit duas complexiones et tendit parum ad calorem.

Haly

Haly vult dicere quod quando sol fuerit in thauro desinit et humiditas equatur. Et siccitas est propter magnum calorem et humiditas propter altitudinem fumositatis humide que erat ante. Et propter hoc facit quod plus caloris quia cum ariete. Et propterea itaque esse est signum thauri recipiens a sole [illegible] et quod hoc signum et sue partes recipiunt a sole et a stellis fixis virtutem cum qua operantur virtutes solis et ipsarum stellarum fixarum et hec est res talis.

Et prime partes eius ille

Hic vide ubi fuerunt stelle tempore ptolomei

que scilicet pliades sunt factrices terre motus et ventorum ac nubium et que sunt in medio infrigidant et humectant et postreme a parte aldebaran sunt de hac igneitate ista.
Et de relatione ipsarum et constitutionibus et de parte aquilonis sunt temperatoris complexionis et ille de meridie faciunt motus fortes transcribisses per circulum, hec dicitur ptolomeus denotat quod pliades erant suo tempore erant in x gradibus pa[rtis] ex qua eius natura erat facere fumos [illegible] quibus fiunt venti et terre motus et propter actiones suorum opus cum operationibus etiam fiunt nubes propter [illegible] fumositates unde [illegible] [illegible] in suo tempore in medio thauri.
Et propter hoc facit ventos tamen quia fumositas spargitur propter magnum calorem non fiunt nubes nec terremotus nisi pauci [illegible] apparet cum a suis [illegible] [illegible] stellarum fixarum que erat suo tempore x gradibus [illegible] thauri erat de natura martis et que erant in medio thauri habebant virtutem veneris et que erant in fine habebant virtute martis et que erant in medio [illegible] eius habebant virtute iovis qui concomitatur cum saturno et quibusdam [illegible] [illegible] virtute stellarum [illegible] que clarior est.

Et totum signum geminorum

facit temperamenta [illegible] ptolomei quod dicit in quod signo per se [illegible] hec glosa [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] signa [illegible] a sole virtute [illegible] que concordat cum [illegible] [illegible] gradi a [illegible] e [illegible] [illegible] ab alijs stellis fixis que sunt in eo [illegible] [illegible] que concordat cum complexione que fit per [illegible] [illegible].
Prior est [illegible] [illegible] ptolomei.
Et bene apparet [illegible] [illegible] geminorum e [illegible] virtutem iovis etc.

Et prime partes eius sunt

[illegible] multa que corrumpunt et 2e de medio complexionis temperate et eius postreme sunt de natura contraria et que sunt in ante [illegible] ve- tos et terre motus et illa de me- ridie sunt ignee et combustibiles stelle fixe que erant tempore ptolomei a principio geminorum habebant virtutem saturni.
Et que in medio virtutem iovis et que in fine virtute mercurii et est [illegible] et que erant a meridie habebant martis virtutem etc. ptolomeus

Et totum signum cancri

facit serenum et calidum et pe- [illegible] eius que sunt circa stellas que dicta est [illegible] faciunt aere calidum [illegible] [illegible] [illegible] et terre motus.
Et ille de medio complexionis sunt [illegible] et postrema faciunt ventos et [illegible] et meridionales sunt ignee combustibiles [illegible] Stelle fixe que erant tempore ptolomei in principio cancri habent virtute martis in faciendo magnos calores et [illegible] motus.
Et [illegible] saturni est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexio est sicut illa lune et [illegible] sicut illa saturni.
Et que erat in medio cancri habent virtutem iovis et posterma virtute mercurii quidem commiscetur cum iove.
Et ille de aquilone et meridie habent virtute lune

Et totum signum leonis

facit calorem et [illegible] [illegible] et prime partes eius faciunt aerem corruptum et [illegible] ac mor- talitates et ille de medio sunt temperate complexionis et poste- riorum humide et faciunt cor- ruptiones et aquilonales [illegible]

Et calidus [illegible] concor- dat cum virtute solis et stelle fixe que erant tempore ptolomei in principio leonis habent naturam saturni martis.
Et [illegible] sit aer calidus [illegible] [illegible] mortalitates et que erant in eius medio signi [illegible] [illegible] [illegible] pertinet ad opus estivale.
Ita con- venit te intelligere [illegible] ptolomei in [illegible] quod loco ubi de [illegible] illud signo quod pertinet ad opus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible].
Et est [illegible] [illegible] in [illegible] ali- [illegible] sicut dicit quod hoc [illegible] est in [illegible] [illegible] complexionis [illegible] et [illegible] [illegible] complexio [illegible] elongata ab istis duabus per [illegible] equale et sic dicimus quod complexio [illegible] hominis est temperata in [illegible] [illegible] [illegible] qui est calidus et [illegible] qui est frigidus hoc enim tribus maneriebus [illegible] etc. temperata quid de [illegible] [illegible] quod pertinet ad [illegible] [illegible].
Et [illegible] [illegible] de natura stellarum [illegible] que erant suo tempore in medio leonis que est de natura iovis et [illegible] [illegible] de natura saturni et aquilonalis de natura martis et meridionales de natura mercurii quando ad venerem est coniunctus etc.

Et totum signum virginis

est humectans et faciens tonitrua et eius partes prime sunt ma- ioris caloris.
Et ille de me- dio temperate complexionis et postreme aquose et aquilonales faciunt ventos et meridionales [illegible] [illegible] vult dicere quod totum signum virginis est de conditione mercurii qui cum venere commiscetur.
Nam [illegible] [illegible] humectat et facit tonitrua.
Et stelle fixe que erant suo tempore in principio virginis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Et ille de medio complex- [illegible]

martis et illa de medio complexionis iovis et postreme complexionis saturni.
Et ille de aquilone complexioni mercurii et de meridie complexionis iovis.

Et totum libre signum est mu-

tans et cambiens [illegible] et eius prime parte et ille de medio sunt temperate com- plexionibus et postreme sunt aquose et aqui- lonales faciunt ventos et meridionales humectates et faciunt mortalitates.
[illegible] signum libre est cambiens et mu- tans [illegible] quod cum sol ingreditur signum illud [illegible] [illegible] et fit [illegible] est [illegible] aer [illegible] [illegible] [illegible] aliquando fiet calor aliquando [illegible] aliquando [illegible].
Et propter hoc libra cambiens [illegible] mutans.
Et stelle fixe que erant in principio et me- [illegible] sunt de natura [illegible] et veneris et que erant in fine [illegible] [illegible] [illegible] saturni et aqui- lonales sunt de natura mercurii [illegible] commiscetur cum iove et meridionales de natura saturni etc.

Et totum signum scorpionis

est igneum et faciens tonitrua et eius prime partes faciunt [illegible] et [illegible] principium est [illegible] complexionis et ille de medio sunt temperate et postreme [illegible] [illegible] motus et aquilonales [illegible] [illegible] et meridionales humectates.
Natura totius signi scorpionis assimilatur martis nature et eius prime stelle sunt de natura saturni.
Et ille de medio de natura iovis et postrema de natura mercurii et aquilonales de complexione martis et meridionales de complexione saturni etc. ptolomeus

Et totum signum sagittarii e[st]

faciens ventos et prime partes eius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de medio [illegible] et postreme ignite et aquilonales faciunt ventos et meridionales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totum signum sagittarii [illegible] a sole et a stellis fixis [illegible] ibi sunt talem complexionem qualis est illa [illegible] que coniungitur cum [illegible] et stelle fixe que tempore suo [illegible] [illegible] habent virtutem veneris et ille de

in medio sicut virtutem Iovis et mercurii et meridionales sunt sat in quadam est in loco humido

Et tercium signum capricorni est multum humidum et eius prime partes sunt comburentes dampnose et ille de medio temperate et postreme moventes et toles (?) et meridionales sunt multum humide et dampnose. Quando sol ingreditur capricornum crescit multa humiditas inter nos et propter hoc recipit a sole magnam humiditatem et stelle fixe que ipse invenerat in eius principio habent virtutem martis. Et ille de medio Iovis et postreme lune et mercurii. Quando est conveniens cum luna et Aquilones et meridionales habent virtutem saturni quando est in loco aquoso. ptolomeus

Et tercium signum aquarii est frigidum aquosum et eius prime partes sunt humide et ille de medio temperate et postreme faciunt ventos et Aquilones comburentes et meridionales faciunt grandines. haly Cum sol intrat aquarium infrigidatur tempus et multiplicantur pluvie et hec propter recepit signum nam frigidum et aquosum. Et stelle fixe primo ipsius habent complexionem lune. Et ille de medio veneris et postreme mercurii et Aquilones martis et meridionales saturni etc. ptolomeus

Et tercium signum piscium est frigidum faciens ventos et eius prime partes sunt temperate et ille de medio multum humide et postreme comburentes et meridionales aquose et Aquilones faciunt ventos. haly Cum sol intrat pisces et tempus est hinc frigidum. Et quia calor incipit augeri parum fiunt multe humiditates in aere propter quas humores crescunt et propter hoc signum recipit nam frigidum faciens ventos et stelle fixe que erant in eius principio habent naturam veneris. Et ille de medio complexionem lune cum est in hoc loco aquoso et Aquilonis complexionem Iovis et mercurii in statu dominus (?) ventos. Hic perficitur dictum ptolomei in signis suis opibus et partibus et est magis regulam quam dedit nobis quia sciamus illud quod accidat [illegible] Et ille qui dominus fuit hormetinus (?) et consideratur cum stellis fixis hormetantibus et loquitur coniunctionis et oppositionis que precessit fuit in loco humido aut luna vel sol in tali loco. Hec res si convenerint erit dies illa humida et multe pluvie. Et si saturnus istis rebus applicuerit erit pluvia fortis et dampnosa et cum hiberna (?) et si iupiter erit temperies et tempus saporosum et omnes alias applicationes intelliges isto modo etc.

Capitulum de instituendo statibus particulares

Ptholomeus dicit nos in hoc capitulo quando res quas predicat dicimus de modo quod eas sciamus quam [illegible] indigemus et cetera etc.

Et postquam hoc ponimus istos cum signis particulares hac maneria quando volo dicere an mutare una earum est inspice in re vel et est illud quod homo per scire in sero [illegible] qualibet quarta et quartis anni sic [illegible] anno modo [illegible] que predicamus que erunt in principio de mense apponatur in plenilunio coniunctione solis et lune vel oppositione que sunt ante quarta [illegible] capricorni et in

certificies cum his hec coniunctionis vel oppositionis et gubernatores annorum qui hic sunt et in quolibet climate [illegible] et scire voluimus sicut scimus in nativitatibus postmodum aspiciemus planetas gubernatores angulorum qui hic loca fecerunt sicut in [illegible] in facto eclipsis.

Res prima quam debemus scire est quarta vel sciamus [illegible] quod dicit et quod erit et in qua terra et quod sciemus hoc inspiciemus in quo parte ex quatuor anni quarte coniunctio contingit et aspiciemus comparationem ad angulos ad res proprias illius quarte per ea certificabimus fasciam (?) coniunctionis vel oppositionis que ante ingressum solis immediate proprium illius quarte et illos angulos et planetas et stellas fixas et inspice quid significat totum illud in ista quarta et cum hec certificabimus inspiciemus [illegible] sufficientem et videbimus quod vincit et per eam iudicabimus. hoc enim est propositum ptolomei si bene intellexisti [illegible] etc.

Post modum res galez (?) a proprietatibus quartarum. vult dicere quod sciemus signum [illegible] et illud quod significat gubernator quarte in quo erit annus. Inspiciamus per modum istam pone quartum sit frigiditas et temporis quoniam estatis dicemus [illegible] quod estas erit media caloris. Et si autumnus fuerit calor et humiditas contingent in hyeme indicabimus quod tempus erit calida et moderata frigoris [illegible] plus et omnia alia. ptholomeus

Et sciemus mutationes et augmentum illorum [illegible] ad tempus generalem vel fine [illegible] a natura planetarum gubernatorum in inspiciendo cuius quarta est et cuius status movetur per eos vult dicere quod sciemus fortitudinem anni et qualis erit a natura gubernacionis. Et si concordavit equalitas cum equalitate quarte erit anni forte multum et si discordavit [illegible] de equalitate anni tamen [illegible] erit discordia. Ptholomeus

Secundum autem est inspicere in facto mensium hoc est illud quod convenit in qualibet in facto coniunctionis et oppositionis que erit in quolibet signorum de [illegible] maneriei qua diximus. haly vult dicere quod quando sciemus illud quod accidit [illegible] in quo [illegible] quartarum anni convenit et etiam sciamus illud quod accidet quolibet mense ex mensibus [illegible] et potius [illegible] scire et a coniunctionibus et oppositionibus que erunt quolibet mense illius quarte et angulis a planetis gubernatoribus etc. Ptolomeus

Et convenit quod teneamus id quod volo dicere dico quod quando [illegible] punctum [illegible] punctis [illegible] inspiciamus [illegible] per coniunctionem [illegible] quod sequitur ipsum et quod [illegible] oppositionem [illegible] haly Postquam [illegible] semper accepta a coniunctionibus et oppositionibus [illegible] sit mensis de una coniunctione ad aliam [illegible] oppositione ad oppositionem [illegible] caput mensis

primum quarta ab illa coniunctione et secunda coniunctio que post medium veniet erit caput secunde mensis illorum quarta et tercia coniunctio caput mensis tercii et indicabimus quales menses secundum signorum sunt coniunctionis et in suam oppositionem toto quarto. Similiter facias in oppositionibus si quarto oppositionem fuerit

Convenit eciam nos inspicere in omnibus et plus quibus naturalibus ambo loca que diximus, videlicet locus est coniunctio et oppositio queque via precipua quarta et sol in [illegible] ad lunam coniunctio et oppositio principii mensis in [illegible] in [illegible] eius ipsum qui dicat in uno et alio et videat ille qui magis coniunctus fuit in proprietatibus illius [illegible] et ad acquirendum vel secundum quod videri de posse in [illegible] aut debilitate [illegible]

Et quod inspiciamus [marg.: ptay] proprie maior percussionem stellarum fixarum que sunt in [illegible] et quando plurimum aut elongabuntur unum ab alio et in [illegible] proprietatibus et [illegible] statibus et qualiter [illegible] hec stelle et partes signorum quibus erunt [illegible] in inspiciendo [illegible] erunt [illegible] latitudine lune si [illegible] a [illegible] signorum. Ita quod per hec omnia scire possumus quid magis [illegible] de [illegible] in statu mensis. Cum sciemus de eo quod dicat in [illegible] et in [illegible] mense quarta et [illegible] ambobus et ea de [illegible] stellarum que applicabunt [illegible] et de applicationibus planetarum unius ad alium in elongatione sua et declinatione suarum latitudinum et proprietatibus signorum et suarum [illegible] in [illegible] sunt. Et [illegible] quod [illegible] unum [illegible] et [illegible] Et [illegible] virtute [illegible] et indicabimus in hec [illegible] contingere quod [illegible] et quorum [illegible] et quod mense. Hic enim est locus qui solum intelligentium [illegible] et [illegible] in [illegible] inspicere [illegible] in hac arte [illegible] [illegible] existit multum elongatur ab arte [illegible] aut [illegible] quibus [illegible] intelligere intellige [illegible] [illegible]

Hermetis de [illegible] id patuit in intellectum [illegible] et ideo oportet intellectum subtile et sanum considerare [illegible] intellectum subtilem et inspiciendo in eo.

Tercium propositum est inspicere in subtiliori significatione que magis [illegible] aut fortitudinem. Et [illegible] que fient per separationem solis cum luna in signis [illegible] in signis [illegible] oppositionem [illegible] in [illegible] que sunt [illegible] luna fuit immediate in luce. Reddit nobis [illegible] pro [illegible] [illegible] et pro mensibus et intelligimus per eas quod accidit in [illegible] mensis per oppositionem si mensis fuerit oppositionalis. Et per [illegible] si fuerit coniunctionalis [illegible] cum [illegible] [illegible] coniunctio potius scire quod accidet in mense [illegible] mensis per oppositionem que fuit post illam coniunctionem et non dat nobis regulam in hoc loco [illegible] id quod accidit in quolibet quarto ex quo quarte mensis [illegible] et hoc sit per a luna [illegible] immediate in luce. Et hec hora est luna in quarta solis. Et sic accipe significationem medietatis mensis per [illegible] lune cum sole aut per oppositionem eorum. Ita quod compleamus [illegible] [illegible] mensis a [illegible] quarta. Et quod videbimus [illegible] comparationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]. Et omnia que diximus [illegible] similiter expedit ut [illegible] [marg.: de quarta] [illegible] in quarta et indicabimus per eos sicut indicasti per coniunctionem et oppositionem.

Et erit propinquius significatione mutationis et plurium [illegible] [illegible] dies quibus luna sit [illegible] et [illegible] [illegible] dies ita quod erit in eclipsi [illegible] [illegible] [marg.: Hali] luna [illegible]

[illegible] duobus diebus complexionem et quarta parte eius. Et ex hoc provenit [illegible] dierum completum [illegible] [illegible] Et quarta [illegible] [illegible] ante vel post per 12 gradus. Et [illegible] sunt [illegible] dies. Hoc enim dictum [illegible] intellige duobus modis. [illegible] luna transit in 6 diebus et [illegible] pervenit ad tot modos quot sunt in firmamento. Et postquam ita [illegible] et applicat ad principium [illegible] [illegible] in [illegible] diebus et [illegible] sequentibus et hoc quarta pervenit ad [illegible] [illegible] illa [illegible] luna [illegible] [illegible] stellis [illegible] diebus ante suam applicationem et ita remanet coniuncta usque ad [illegible] dies post suam applicationem. Cor solis habet 17 gradus [illegible] 17 post cor lune [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] opere ptolomei qui sciendus [illegible] [illegible] suam [illegible]

Similiter sciemus hoc a participatione quam habuit in [illegible] in [illegible] et quorum horum stantium et aliorum [illegible] [illegible] [illegible] Inspicere ad [illegible] ptolomei [illegible] [illegible] [illegible] ad et quod [illegible] [illegible] signis ab applicatione solis et lune [illegible] [illegible] volumus [illegible] scire possumus id quod accidet in mense et [illegible] mense [illegible] [illegible] planetarum [illegible] quarta [illegible] oppositionis per modum [illegible] fuit [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] inspice [illegible] planetarum et signorum [illegible] [illegible] hoc quarta aut [illegible] aut [illegible] et [illegible] radice [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] quod luna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et inspiciendo planetas et stellas fixas quo ipse [illegible] [illegible] et adiungendo semper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Omnia hec que dico rem [illegible] sequuntur hoc quod dictum est quia dicit quod virtus solis et lune [illegible] [illegible] est virtus [illegible] [illegible] quedam [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] hora coniunctionis [illegible] [illegible] apparebit per [illegible] rebus que sunt inter nos [illegible] [illegible]

Et poterimus scire statim mutationis [illegible] [illegible] [illegible] planetarum quas acceperint et [illegible] cum [illegible] nos [illegible] [illegible] [marg.: Haly] vult dicere quod [illegible] [illegible] et loco planetarum [illegible] quarta duo luminaria unum [illegible] [illegible] applicat et [illegible] [illegible] planete [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comparatum [illegible] operibus cum opere gubernationis [illegible] et cum proprietatibus aeris et ventorum [illegible] tempore [illegible] et hec [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Et virtus horum statuum [illegible] qui erit de [illegible] [illegible] [illegible] stellis fixis que [illegible] et [illegible] [illegible] apparuerint vespere sive mane [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solis et hec [illegible] mutat et reddunt ut plurimum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [marg.: Haly] Stelle fixe sunt maiores [illegible] sunt ille que sunt prime magnitudinis et ea in virtute sequuntur stelle que sunt secunde magnitudinis et eas in virtute sequuntur que sunt 3e magnitudinis. Nam [illegible] horum [illegible] virtus cum mane apparebit sub radiis solis aut vespere aut vespere [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] virtute solis. Et manifestum est [illegible] [illegible] virtus est [illegible] tendit ad virtutem stellarum [illegible] cum ea. Similiter et de luna et [illegible] ita [illegible] de stellis fixis [illegible] est in plus. Et [illegible] [illegible] [illegible] illas [illegible] [illegible] die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dies [marg.: Ptholo[meus]]

Similiter erit hoc videmus quod diximus cum aliquid [illegible] [illegible] per angulos ita quod [illegible]

et fortitudo que est in statibus eius
corporibus accidunt quod visibilium lunaria pa
ret loca sicut decem et minus per visi
tum lunae et per minutes stationem he
comuni quod ipse hyi visibilis lunaris p
hos anulos et mutacio sua est vento quod
est a parte ubi declinat latitudo lune
Vult dicere quod quando aliquod lunarium visi
bile per aliquem angulorum qui sunt eius
applicacione sua prima super additionem vel
minucionem statim applicatur Et addi
erit qui sunt signa sua visibilius ipsa
mea signa et minuunt quam
sunt due signa similes Et propter ita
est quod applicatur gubernatori vero lu
navi vel ipsi yerim signatorum faciet idem
Et iterum ut scias quod gradus perfectionis est
gradus lunaris quod est super centrum
tyfernos gradus solis est gradus sig
nificacionis Similiter dum fortitudinem an
erit fortitudo rei et mansivedo quam
angulus ascendentis et decima sunt vim ma
iorem quam septima et quarta Et per
tertiam deinde sunt per illud quod aspicit
in decima et minuetur magis quam luna
sunt in uno gradu significationis sat eadem
in centro quod sunt ascendentis gradus quinto
vel opponens precedent Ingreditur solis
in cancrum vel ad signum super cum luna
transmittit per illud signum similiter angu
lum Similiter eum applicante plures
gubernatori Et cum per hoc transmittit lum
inaciones vel opponens que sunt hic recte
ptolomeus si contingit alia maior signa que
describat Similiter venti moveret de una
parte ad aliam hora qua transit aliquid de
luminaribus per angulum eius
ascendentis significationis eius parte ad quam declinat
latitudo lune ptol.

Et oportet ut intelligamus
quod loco quod prima est ubi est autem et
que secundum quod per tercium centrum Et quod
invenimus stellas gubernatores naturam
plures que concordant cum natura planetarum
in sua opinione existentibus haly vel etiam

dicit quod quem scienciis autus vel ea
est naturam generalem et scientiam
autem inde ea est prima sapiente
et ita de maiori ad minorem eorum
declinando de ulterius ad illud quod
particularius est donec perveniatur
ad finem cum viam possit ad ordinem
Et tamen hic inspiciat qui reducere
viam scilicet eius ad cordas in unoquoque
ponendo eas in uno loco et faciat
hic totum rem unam hec enim fa
ciendo quod sunt due signa emittere
vel plurimum una generat Et tamen
hic facimus inspicere comparacionem suam
ad naturam illius eorum et ad eam fortiter
norem Et illud quod sunt indicantes
cum illum quem vincit prima cum ple
significat rem unam qualiscumque
fuerit accidit quod aliis plures vel fe
ce significat haidem quod concordat ad
primam constellacionem quod significata fuer
unt et cetera Et si diversi fuerint
vel eminent inspice sub eo qui fortior
sunt et magis ledo nisi quod alius
vincit signa Hec enim est in omnibus
regula generalis quam te observare
convenit omni loco

Capitulum 2 in significacionibus accidentibus
in signalibus
superioribus

Iam determinavi quod signa ha
superiora generalia semper
a stellis stellarum
et quod hic assignatum
singulare superius et eius
signa per plures dei
et signorum sole Unde
ptolomeus dedit nobis regulas
in singularibus superioris ut sciamus
per ea circa particularia sicut dedit
nobis regulas in singularibus istis
ut sciamus circa ea. eo modo quo
scimus in planetis et stellis fixis

Natura vero debet perficere

signa particularia significationis cum
inspicias in signis apparentibus ante
solem et lunam ac stellas fixas
in suo corpore haly aspice in signis
superioribus que sunt circa solem et lu
nam ac stellas lunares sed lucem
eorum magnitudine adducat perficiet ipsa signa
circa particularia que omnibus de ex
tingere autem sunt quem hec singula
innatis in faciendo complexionem viventem
tam et agere maxime sit per eam

Et convenit ut inspicias
in eo quod accidit ex hoc ad solem
quod ascendit perfecte ea que accidit
de nocte haly Cum scimus significationes
quarti anni et mensis et quarti mensis
aliquid que eveniunt in aere scilicet
venti pluvie et volumen scilicet de
certo ea que ex hiis accidit cuidie
inspiciam quod sol mane ascendit ad
fumositatem qui adiungeret ipsum vel ad
illud quod accidit illo die convenit
cum fumositate illa et si fuerit sus
picionis fac quod accidit ipsa die venti
et talia et huiusmodi sciendum quod et mo
lices pluvie et alias aliis et aliter
in parte quod sumus illa magis sunt
ornatus ptol.

Et inspice pro scientia eorum ge
neralium diversis in horis in quibus sol
sit precipuum cum luna de signo
in aliqua signa dominat ut scimus
statim quod ab ipsa hora usque
ad horam qua luna se ponit in sua
plenitudine veniete haly Cum luna
dimittit precipuam cum sole in dicto
signo legitur vide quedam principia que
non solvit nisi per aliud signum et hoc
modo solvit eorum scire in variando
Et post hoc ita est et notat ut quod
apparuerit circa luminaria signa sig
aliquid ex singularibus superioribus quod
dominat signa dei ponat alia figura
et hec iam bene determinavi et cetera

Natura quando ascen

ut se posuerit eius clarius et limpidius
sine maculis et de alterius ipsum circa
rem et si colus eius fuerit diversus colo
ris vel ethereus ad similem sic significa
ant quod sunt radii venientes a sole vel
quasi sunt circa ipsum de similis linea quod sunt
nubes que dicte sunt soles ab una
parte eius et assolent colorem nubibus
dicuntur ad similem et sunt radii solis
extensi et longi significabunt ventos fortes
et quod venti movebunt a parte que hec singula
apparebunt Claritas solis quando ascendit
et occidit innuit quod aer erit serenus et
limpidus Et propter hoc quod ascendit in claritas
vitreus quod ipsa die fiat serenus Et si cla
rus sunt quem se ponit innuit quod nox
erit serena Et quod colus solis fuerit divi
sionis coloris dicitur fumositatem
de natura maculatur Et si tendit decli
natis ignis et sunt radii venientes a
sole vel quod videntur de similis innuit
quod fumositas de natura mortis Et nubes
que sunt soles similitudine que reflectant
radios solis Et que tendunt ad per
niliud significat quod fumositas est de na
tura Similiter si radii solis sunt ex
tensi et longi durant sunt scientia
et longiores Et hec omnia ventos fortes
innuunt et quod movebuntur a parte ipsorum
signalium et cetera ptol.

Et si inferior ascendit ante quod
tendit ad videntem vel occidit cum nubi
bus circa sunt ab ambabus parti
bus nubes que dicte sunt soles vel
radii solis quem de sole exeunt tendi
ad magnitudinem tunc videtur signat ad
hyemalem et pluvias haly
Sol quod ascendit decidit si applicante
vel vis dominat quod fumositas que as
cia eius est de natura saturni Et similiter
Si nubes vocantur radios sunt videntur
vel ad magnitudinem tendunt Et propter
hec signat hec que apparet in ascensu solis
et si apparet cum occidit brevi nocte plurimo
sed et tota signa singularium scientiam pre esse
certa Et si concordant cum figuris
pluribus luminaribus que eius celeriter significa
per ora intervalla et cetera

Et convenit etiam ut inspi-
cias ad locum lune die tercia a con-
iunctione vel oppositione et tercia quando fit
dimidiata in luce vel tercia die post
has horas. Postquam dedit nobis sig-
illa solis dat nunc nobis illa lune.
Et dicit sapientes antiqui Indi [illegible]
et veniet [illegible] per figuram lune cum pre-
cipit nos respicere ad lunam die ter-
cia ante figuram et tercia post. Et si luna
videbitur cum sicca et rubea erit
certum. Et si dimidie fuerint tenebre
nos ad [illegible] tamen quidam her-
tium [illegible] iam monstravimus etc.

Et si clara fuerit et cornua
se non tenuerint rectum aliqua declinat semper.
Et si fuerint subtilia cornua et quod in lacte
de [illegible] sine luce sit clarum assi-
milando quod meat significat motum ven-
torum a parte qua declinat. Et si
fuerint rubea vel viridis spissa significat aerem
hyemalem et pluvias. Cum luna
fuerit subtilis et clara et cornua se [illegible]
[illegible] tenuerint aliquid per nubem
demorat quod aer est fumosus limpidus.
Et si fuerint subtilis cornua significat quod
fumositas [illegible] est de natura [illegible]
in siccitate. Et si pars sui que [illegible]
est luce clara luce sine assimulans quod mo-
neat significat fumositatem [illegible] que
movet. Et propter significat cursum ventorum
a parte in qua est ipsa fumositas. Et si luna
nigra vel viridis fuerit spissa significat quod fumo-
sitas que [illegible] [illegible]
[illegible] et propter hoc signa aeris hyema-
lem et pluvias. Convenit enim ut
consideres [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] in signis aquosis [illegible]
et id totum consideres in [illegible]
et mensi et [illegible] quod diximus etc.

Et convenit etiam ut inspiciamus
ad [illegible] qui fuerit circa eam. Quia si
fuerit unus et clarus qui paulatim
desinit significat aeris claritatem et si fuerint duo
vel tres significat aerem hyemalem. Et si
[illegible] ad unum [illegible] [illegible]. Et si fuerit
rubeus significat aerem hyemalem
vehementem per fortes ventos.
Cum circulus est unus demonstrat quod fumo-
sitas pauca est in aere et quando plures
fuerint demonstrat quod in fumositate est gro-
ssitudo et spissitudo quia multiplicantur.
Et quia [illegible] [illegible] vim
[illegible] et multitudo et spissitudo
demonstrat fumositatem de [illegible] [illegible].
Et quando est [illegible] demonstrat motum
fumositatis. Et propter hoc quando [illegible]
[illegible] significat ventos fortes etc.

Et si fuerint turbule spisse
significat aerem hyemalem cum [illegible]
[illegible]. Spissitudo [illegible] significat
fumositatem [illegible] et frigidam
de [illegible] [illegible]. Et propter hoc facit aerem
hyemalem cum nubibus etc.

Et si ceciderit ad viridem
cum nigro et fuerint [illegible] demonstrat
aerem hyemalem [illegible] [illegible]
[illegible] et quando plures fuerint [illegible]
hec res quas diximus erunt multe.
Nigredo et viriditas circuli
demonstrant fumositatem frigidam
et spissam in aere et cum [illegible]
[illegible] demonstrat totum [illegible] fumo-
sitatis et [illegible] adiungitur
[illegible] aere hyemalem qui
erit cum ventis frigidis et nivi-
bus et multi circuli demonstrant fumo-
sitatem multam et spissam quia
[illegible] [illegible] ad radios.
Et propter hoc significat multe rei fortes
[illegible] etc.

Similiter circulus qui fuerit
circa planetas et stellas [illegible]
demonstrant res [illegible] cum
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] comprehendentibus. Hec dictio
non indiget glosa quia iam de-
terminata est similis potest intelligi quod
quelibet stellarum trahit ad
partem suam fumositatem [illegible]
cum sua natura. Et quando appar-
uerit fumositas multa in parte
aliqua [illegible] demonstrat quod virtus
illius stelle vincat et facientes
equale [illegible] [illegible] in fu-
mositate illius etc.

Et convenit ut inspi-
ciamus ad stellas fixas [illegible]
illas que sunt de vicinitate una
[illegible] ad aliam et quod inspiciamus
ad earum magnitudines et colo-
res. Haly Hee stelle sunt quorum
una stat [illegible] aliam sicut stel-
le geminorum et scorpionis [illegible]
[illegible] in [illegible] in hoc loco
[illegible] intellectus aliam se-
[illegible] quod diximus etc.

Ita quod quando apparuerint
maiores et maioris lucis quam
soleat significat cursum ventorum
a parte qua sunt ipse stelle
a quacumque parte sint. Hec est
propter glorificationem [illegible] sunt
[illegible] sunt [illegible]. Et quando
et quando [illegible] [illegible] radios
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] apparent stelle maiores
et maioris [illegible] quam soleant.

Similiter stelle nebulose
ipse sunt stella que dicitur presepe
et alie tales que assimila-
bunt [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] quod sunt spisse significat
multas aquas et aerem hyema-
lem et si clare fuerint [illegible]
[illegible] [illegible] fortes ventos.
Hee stelle sunt que stant una
[illegible] aliam et sunt in clara mag-
nitudine [illegible] [illegible] nebulosi. Et
[illegible] absconditae fuerint quod [illegible]
[illegible] in tempore clare quando [illegible] [illegible]
non fuerit demonstrat quod [illegible] fu-
mositatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bene videas et hoc propter significat
pluvias.

Similiter ea que aliquando
apparent de siglibus sunt stelle co-
mate semper aeris significant siccitatem et
ventos et quod [illegible] [illegible] in mul-
titudinem harum rerum. Haly Stelle co-
mate et [illegible] omnes sunt de fumo
sicco et si apparuerint nebulose demo-
strat quod spissitudo est pauca in ipsa
fumositate. Et propter hoc res ventos
multos et aeris siccitatem et om-
nium [illegible] siccitatis in magnitudine
comete et alhazanide et durabunt
secundum tempus quo durabit.

Et cursus stellarum [illegible]
si fuerit de uno angulo significat cursum
ventorum a parte illa et si [illegible]
[illegible] de angulis [illegible] significat ventos
[illegible] [illegible] [illegible]. Et si cu-
currerint de quatuor angulis significant
[illegible] aerem hyemalem ita quod per-
veniat ad tonitrua vel lampagos [illegible]
talia. Cum demum [illegible] et [illegible]
[illegible] quod stelle alhazandem
sunt de fumo sicco. Et quod venti simili-
ter sunt de hoc fumo et postquam ita est
manifestum quod multe stelle al-
hazandem demonstrant multos fumo-
sitates in illa parte qua apparuerint pa-
hoc significat cursum ventorum
a parte illa anguli [illegible] de quibus
locutus est in hoc loco sunt illi quos
[illegible] [illegible] [illegible] et omnis et [illegible]
[illegible] quatuor anguli. Ptholomeus

Et similiter nubes que as-
similant velleribus lane significant
aliquando aerem hyemalem. Et nu-
bes tales fuerint facte sunt de fumo
multum spisso [illegible] et [illegible]
consuevit aerem facere hyemalem et
malum etc.

Simuli arcus qui aliquando
apparet et apparuerit cum aere
hyemali denotat pluuiam
Oritur sit in aere per verberacionem ra
dii visus et per rorem aque in luce
solis Et quando apparet in tempore
sereno denotat adunacionem
fumositatis in aere aquose humide
et quando aer ipse inspissatur sit pluuia
et tempus hyemale Et si apparet in
tempore fortis pluuie aut hyemis
denotat quod fumositas que adunata
est in aere minuitur et dissipatur et dispergi-
tur sicut scribit Ptholomeus
Et dico qualiter quod plures co
lorum colorum yridis qui apparet in
aere signant res concordantes cum
accidentibus que signant colores quos
diximus Haly In hoc loco concordat
pro quanto dixit ante Et dicit quod
color fumositatis qui adunatur in
aere denotat quod accidit [illegible] per [illegible]
Hoc est illud quod diximus
in demacione quia rerum plurimum
et periculum et nos ad notificandum
pronosticaciones que erunt in natiuita
tibus hominum quod sunt [illegible] etc.
Ptolomeus fecit partem secundam
hic dicto et dixit quod pronosticaciones
vtiles et periores que accidunt in qualibet
regione et qualibet ciuitate inueniuntur
per ea que diximus Et propterea cuius
tum natiuitas vel etatis tempore fuit
in [illegible] recipiat ipsum accidens Tam
venit ut loquar in natiuitatibus Ego autem
cognoui pro bono addere in hoc tractatu
verba Hermetis qui dixit in libro
de accidentibus [illegible] de quibus nos iuuare
possumus in pronosticacionibus vtilibus Di
xit Hermes ordines signatoris primo

Hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

fortunarum per modum deliberacionis
prima eorum hec participacionem in sig
nificacione quam sunt fortes luminares Et dixit
quod qui sunt planete et luminaria significatur
aspectus quibus coniungitur in ascenden
te in decima vel si se aspiciant cum
aliquo et alium aspiciat per sextilem
tempore Et dicit quod in statum cuius
planete hoc significat eius status
illius in quo durat ille planeta
quia si sol fuerit in nona signabit
[illegible] regnum de vna terra ad
aliam Et si applicant ei fortuna
eius sua in [illegible] pro bono et pa
ce Et si applicant ei infortuna
eius pro guerra et malo Et di
xit Sol est significator regum luna
quando fuit in signo quod Sol est
signator filiorum Regum Et dixit
quod Mercurius est signator magistro
rum et doctorum religiosorum
et [illegible] Et si sunt infortunati
qualiscumque sit locus iste quem
sunt in illius infortune Et di
xit inspice ad omnem gentem et
regem [illegible] durauerunt illi quod durat
et dixit quod sunt dignitate fortune
et [illegible] ad infortunium et mu
tatur de bono ad malum et quod
Et dicit Et si aliquis planeta
aliquod signum fuerit infortunatus
hora [illegible] duces hos in
[illegible] durabunt eius infortunia
et eius multum peius Et retro
gradacio infortune in signis pro
[illegible] et dixit quod si infortuna
fuerit in exaltacione alicuius planete
impediet multum eos qui sunt
in [illegible] illius planete et alia
si signum [illegible] nocebit aliqua in
fortuna nocebit Regibus et

et gregibus et variis omnibus messi
bus et arboribus Et dixit Haly
inspice significatoris loca omnium planetarum
et per illum que inuenies maio
ris potencie die [illegible] [illegible]
huius regionis Et loca bene fe
[illegible] et maxime si fuerit planeta
in loco bono a [illegible] et de die
bono aspectu solis et de nocte
lune Et similiter si fuit de bo
no aspectu cum infortunis erit maio
ris potencie opus suum Et si de
malo erit debilius et dixit quod
retrogradacio infortune in exalta
cione alicuius planete et [illegible] per
[illegible] exaltacionis nocebit gentibus
qui sunt in regione illius planete
et sicut quod de regionibus illius fi
net superbias et malicias et
[illegible] plura est retrogradus et sit
ille qui [illegible] de obediencia et
[illegible] [illegible] planete et illa
et maris Et dixit aspice re
gibus a gubernatore et magistr
ac potentibus qui eum sequuntur
in [illegible] et [illegible] a planeta et in
[illegible] si preparacionem habuerit
[illegible] cum [illegible] in [illegible] Et
[illegible] eius ciuitatis gubernator de
domo alicuius planete vel exalta
cionis vel [illegible] ac de termino suo
[illegible] hora illa a [illegible] et in
[illegible] infortune aspectum gu
bernatoris a [illegible] [illegible]
[illegible] bonum habebit et eum [illegible]
reges timebunt et erit illud bo
num [illegible] planetarum aspiciat Et si
fuerit masculus erit baronum et
femina mulierum et si fuerit de sig
no regali erit regnum et si fuerit si
gnum magnatum hominum erit talium

et [illegible] erit talium Et si fuerit a
[illegible] [illegible] parte a [illegible] et [illegible]
[illegible] Et si fuerit ab ascendente erit
de rebus de quibus [illegible]
Et dixit planeta [illegible] signat [illegible]
et qui est in statione faciet [illegible]
as et bella Retrogradus facit omne
dampnum et malum Et quando
fortuna fuit retrogradata dam
pnat fortunam suam Et quando
infortuna fuit in retrogradacione af
firmat malum suum et auget ipsum
Et qui planeta [illegible] [illegible]
[illegible] significacionis aspectum aliquem
cum duobus [illegible] vel cum
vno vincet illi qui sunt in planeta
Et dixit gubernator Eclipsis cum
fuit in angulo signat quod [illegible] annos
durabit Et si fuerit in sequenti
angulo signat menses Et si in ca
dente dies Et si gubernator fuerit
in angulo eius signo erit magna
et durat multum Et si fuerit cadens
erit [illegible] durabit modicum Et
[illegible] [illegible] signat quod [illegible] et si
[illegible] et illud [illegible]
signat [illegible] Et planeta [illegible] signat
[illegible] et [illegible] [illegible] Et
qui dampnati fuerint [illegible] signi
gubernatoris non indicant nascenti [illegible]
illius signi aliquis homo Et quando
in malo loco sol dampnat hora
significacionis habebunt reges infirmitates
dolores et [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] in aliam Et maxime illa
[illegible] fuit dampnat in signum per
conclusionem vel terram aliam quia
quod planeta qui durat et sol qui dam
pnat fuerit signum dampnum negocio
rum [illegible] et maxime Et
dixit quod planeta fuerit in principio

Signum opus eius erit ratio Et si
latitudo plete aquilonal fuerit erit signum
erit signo maior sua et durabit et
longior Et si meridional fuerit
erit econtra Et dixit quod omnes plete
mittunt ad lunam posse suum nisi
pleta infra virtutes habentes suum
lingares posse Nam luna luna linare
mittit posse suum ad eam Et di
xit quod mars posse habens maxime
facit lites et nistiones Et si iuppi
ter dies omne bonum Et dixit hoc
signorum aspice pleta ab ascente et
sunt domus a sua et sunt primore
et terra et sunt filii a quinta in fir
tatibus a sexta infra sinistre et
mulieres a septima Et totum
est de hic modo et cum quomodo comes of
domum et eius signans quasi si do
mine fuerint cadens et Jone asperit
sign. eius Omnium ascens e eorum
qui sunt in oriente et decima eorum
de meridie Et quarta eorum de ...
et septima eorum de accidente Et
dixit quod coniunctio due infortune in
uno signo et fuerint impedite luna
Ante secundum signum ipsum fuerit tra
erit terre motus magnus et ruina
ciuitatis et parietum Et si aquo
valde dampnum accidet et forte no
cumentum in aquis et hic modo erit dic
quia cum quod ei convenit Et dixit
quando mars potens et orientalis fuerit
vincet illi qui sunt in oriente mo
rantes in occidente eorum Et si potens
erit vincet illi de accidente moran
tes in oriente eorum Et si contra
fuerit mos illos de accidente et orientis
aspice si saturnus et iuppiter fortuni fuerint
in itinere orientales erunt victores
victores fortune Et si fuerint tardi

Mars potens vincit ...

lis prolongabit inter eos Et si hy
dus plete fuerint in signo duorum
corporum erit lis in multis fera
tenis vel mutuacis Et si fuerint
in signis fixis ut leone Et si
in mobili erit magnum et forte
dampnum in terra Et quando mars
fuerit retrogradus cum saturno
hoc signum accidit lis inter
magna et quoniam fortis et elon
gabitur lis donec compleatur
opus signoris Et scias quod sat
urnus est velle peior de nocte
quam de die et mars peior de
die quam de nocte Et dixit quod
caput draconis est tendens
et cauda est frangit Et si sa
turnus se iunxerit cum capite sua
signoribus demonstrat fame et forte
frigus cum vento in quo contra
ierit signum Et si fuerit in
presabilis accidet in hominibus
peruertiones magnus valde
et grandis defectus presentibus
et accident hominibus religiosis
dolores magni et tristicie et
si mars eos aspexit interficiet
eos Et si venus eos aspexit
interficiet eos Et si venus
eos aspexit erunt subiecti Et
si sol leo appropinquabit se de
ipsis Et dixit quod pleta domi
fuerit impedita fuerit hoc signum
Et signum fuerit secundum erunt
impedite per subiectionem aque
Et si fuerit signum per sentitis
et ventos Et si ea in terram
aspexit eum infortunatus

erit aqua inter eos et non potuit iperare
tum ... Et si saturnus aspexerit
eum dolores mouent ventos
Et delacerat Et si mars aspexerit
mouentur cum faculta et igne Et
si iuppiter fuerit in signo duorum cor
porum cum sagittario et raris dum
Et dixit si aspexerit infortune et
ille deorsum signat ... terra
omnis signum fortuna Et si infor
tuna de loco suo aspexerit eum
malum per latrones Et quando
luna fortuna aspexerit eam et
retrograde aut in statione sibi in
dis habes signum a ... aliquas lites
Et quando signans fortuna et
infortunata fuerint per unum signum
signat quod ... proveniet bonum
et malum in uno Et dixit quod
cum mercurius dampnatus fuerit
signat quod scriba et scriptor consi
lium regis ut facit ministrarum
Et si mercurius aspexit in hor
statum signat multos latrones
et dixit quod luna hic et mer
curius aspexit signifficat quod ge
neratio generatur inter se petunt
[illegible] Et dixit quod quando pleta
magnum et ipsi fuerint infortuna
tus retrogradi vel in statione et
aspexit aspectu malo ...
rex ... qui non sunt
de sua terra et iura sua de sing
domus et sua ... Et quando
dampnum forte fuerit aspice in
quo loco fuerint et ... pete
qui die illa mouerit et fortune
aspexit indicat quod ... vincet
et cadet de sua ... nisi ca
dens fuerit ipse infortunatus Et si

mars illi aspexit fortunabit meas
sua Et si saturnus habebit ibi re
tem longo tempore donec mora Et
si ambo aspexerint mars et saturnus
et captus post modum interfectus
Et si fuerint in ... interficientur
in terra multi ferum Et si una
infortuna fuerit in ... et alia
in ... non erit una sola ... sed
ineius et erit dampnum in terra sua
donec infortuna exeat de loco ipso
vel quod aspiciat fortuna de ...
constellacionem ... et dixit quod
ut dies operum ... et
et ad signantes luminarium ...
si sol fuerint tardi et hic luna infra
hoc signorum et signantes demonstra
lites et prolongabuntur multum Et si
sol fuerit festinus et luna ducta hu
mine hoc signorum erit res de ...
et demonstrante significante lites ...
do de die festinabunt lites et non
prolongabuntur Hec omnia ...
multa de dictis hermetis de quibus
prefinetur si deus voluit et expedit ve
bene respiciat et intelliges ea que
et destinguendo in istis duabus probus
Et si intelligas ea bene scies illud
quod accidit in mundo de futuris et
multo auxilio summi dei hic perficitur
glosa haly aben ... super ... partie
quadripartiti ptholomei etc.

Incipit summa tractatus glose
haly quadripartiti super 3 parte quadri
partiti ptholomei ... tracta
tus ... Iam glosavimus primam par
tem et secundam sex tractatuum
et demonstravimus intencionem
verborum ptholomei quam brevius
potuimus sicut
... glosare volumus eadem
... tertiam partem et

Revertamur et dicamus quod Ptolomeus nominavit in his duabus partibus
regulas quibus sciamus accidentia futura cum
[illegible] se vita sunt et quolibet tempore
In una enim earum dedit nobis regulas
que accidunt in [illegible] hominis in corpore
suo et in alia dedit regulas accidentium
que contingunt homini extra se. Et quia
hec [illegible] pro [illegible] reputat [illegible] quod [illegible]
dimisit in [illegible] et [illegible] et
similibus et nos dicemus quod hec omnia in
trant in illud quod locutus est Ptolomeus
in hoc libro. Cum quidem [illegible]
[illegible] volumus questionis electionis a
[illegible] consequemur principium
et hoc est hora [illegible] [illegible] hora
qua eligere volumus aliquid [illegible]
[illegible] Et domos et plateas super illud
principium et locum [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et dicemus quod [illegible] et de
[illegible] causis eorum quod [illegible] in nati
vitatibus et revolutionibus suis. Et causa
que est [illegible] illas est in [illegible]
forme cum in qua recipit [illegible]
formam quam accipiunt ab eclipsibus
et coniunctionibus planetarum sicut [illegible]
[illegible] pertinet ad accidentia generalia sicut
leges regna prelia carestia [illegible]
[illegible] victualium mortalitates pe
stilentie et similia et forma quam acce
perunt ab ascensionibus [illegible] qui na
scuntur [illegible] [illegible] forma que accepta
est a revolutionibus annorum mundi per
ea que contingunt [illegible]
quolibet anno [illegible] sicut [illegible]
[illegible] forma que accepta est a revolutione
annorum mundi pertinet [illegible]
accidunt mundo quolibet anno [illegible]
similiter que accepta est in [illegible]
pertinet ad eam in qua accidit [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] una et diversitas non est nisi
in [illegible] recipientibus accidentia

ita sit omnis questiones et electiones inclusi
sunt in verbis Ptolomei qui locutus
fuit in nativitatibus et ante na
tivitates. Et si quis dicet si ita
est non sunt res ille convenientes quod
aliud quod narravit in nativitatibus
[illegible] in rebus generalibus quas narravit
[illegible] quod res ita est secundum [illegible]
[illegible] et [illegible] res [illegible]
et particulares in nativitatibus quas
in generalibus non [illegible]. Et si quis
dicet quod similiter conveniet [illegible] in
electionibus et questionibus [illegible] quod et
[illegible] quod res generales eclipsium et forma
coniunctionum planetarum concordantes
in significationibus nativitatum et si
[illegible] revolutionum [illegible] erit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et postquam ita est quod [illegible] et e
lectiones non [illegible] quo [illegible]
valeat in rebus quas significant
ille alie fortes. Et ipse hic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de eo quod predictum est de
rebus [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod narrat [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] et [illegible]
[illegible] in hoc quadripartito [illegible]
[illegible] omnis electiones et questiones. Et
postquam hec [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] Ptolomei sicut
incepimus etc.

Capitulum primum [illegible] [illegible] particularia [illegible] [illegible]

Postquam narravimus ante et premisimus in

[illegible] generalibus quod res
est [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] volumus [illegible] [illegible] illa
que accidunt [illegible] homini in [illegible]

[illegible] Et hec est pars [illegible]
dicta prognosticatio nativitatum ho
minum. Haly. [illegible] generalia sunt que
accidunt [illegible] vel pluribus
in aliquo tempore sicut terre
motus venti fortes magna
diluvia inundationes [illegible]
[illegible] leges nove [illegible] [illegible]
victualium carestia mortalitas pe
stilentie fuga et [illegible] hominum
in una regione ad aliam pre
lia [illegible] conflictus [illegible]
[illegible] fames et gladius [illegible]
[illegible] [illegible] submersio [illegible]
bestiarum mortalitas aliud [illegible]
[illegible] [illegible] et similia
et iam [illegible] per glosam nostram
[illegible] regulas omnes quibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] accidunt et manifestum
est quod res tales [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] nativitatis [illegible]
generalia sunt maioris virtutis et [illegible]
[illegible] particularia propter quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] et cum semper [illegible]
[illegible] et iudicium [illegible]. Ptolomeus

Et convenit ut sciamus

quod virtus [illegible] [illegible] [illegible]
est una in [illegible] et [illegible]
[illegible] illud [illegible] quodlibet [illegible]
generale vel particulare et [illegible]
ac solis et lune. Et propter quod
[illegible] [illegible] et sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] celestis in hiis [illegible]
[illegible] Haly. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
narrat in [illegible] parte [illegible] [illegible] et
hic narrat in [illegible] et in [illegible] parte d[illegible]
[illegible] [illegible] eius quod [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et quo [illegible]

[illegible] accidunt est una et eadem et [illegible]
[illegible] eo quod dixit quod res [illegible]
quodlibet [illegible] et motus stellarum
et totum aliud quod dixit et [illegible]
particularia sunt nativitates et [illegible]
ea quo [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] veniunt solis et lune et planetarum
et rerum celestium aliarum sicut di
ximus in glosa prime partis [illegible]
quod [illegible] sit quolibet tempore [illegible] una
et complexio una [illegible] [illegible] que
sit alio tempore propter [illegible] [illegible]
rum applicationem ad terram. Et [illegible]
has complexiones quarum una [illegible]
[illegible] alia veniunt [illegible] et per
[illegible] harum complexionum
[illegible] [illegible] [illegible] sit et totum de
monstravimus in glosa. Ptolomeus

Rerum autem universalia

sunt fortiora et magis completa per
se quam non sunt [illegible] [illegible] Haly [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] distinguit [illegible] [illegible]
[illegible] et dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fortior et magis completa per se [illegible]
non indiget [illegible] in ea quod [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
particularis est debilior et non est com
pleta per se quia opus eius non comple
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen si non
a[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in magnum
[illegible] errorem [illegible] [illegible] nativitas
[illegible] et vitam [illegible] amore et [illegible]
[illegible] aliquo anno [illegible] [illegible] [illegible] debilis
[illegible] et [illegible] illo anno aliqua
[illegible] fortis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in qua
[illegible] maxima [illegible] aut mortalitas
magis [illegible] [illegible] et ille [illegible]
[illegible] annos compleat [illegible] [illegible]
magis [illegible] et [illegible] [illegible] alias [illegible]
[illegible] sub ea sunt [illegible] [illegible] in [illegible]

phice Et ppter dicemus in tali vi gl
illa q ita erit s'm vi concordanui gali
Et conet ut a me colligas in loco
rem vnam quam phia demonstrat
qe q no conumim omes vrrebile
biles ad maiorem nisi fuit concor
des eum et Et ppt hic no conuet di
sto alii nisi de hic habeat aliquam
in natiuitate sortem &c. Ptolo[meus]

Et conuenit nobis vt

intelligamus q hore pnoz omm
quibus res celestes apparuit p's de
ea que accide deut ppt signis que
erant in illis horis sunt huius virid
Et idem principio suo fuit nobis et
Et paucos autem vsum fine multa
quia res que omnia comprehendit no
e vnu p'm solummo nec semper
accipimus hec pria a rebus subiectis
respicientibus primo a comunicantibus
ea quibus dent quia Ita q in maiori
pte peia sue sciencia ab extrinsecis
que magis sunt a pluribus mensis
rentibus manifeste Inuenimus
tamen p s' orbis hominum principium primo
et principia multa et vnu e principium
q prima fecerit quia quia hic sunt
principia semius et multa principia
sunt multe modus que accidunt
p'q modum p res mutates in qua
tum ad principium primo Et vnum
primum hic is manus q signat
in hic loco qua omnia alia principia
p illud ponimus Et principium ita h
fine possum p principium primum ffe
tatis compositis hic Et d principio
aliis fuerunt quibus accidit quo ge
de augmento vel decremento sicut in
morbo q omni dicemus polanco
et q fecit autem omnem sunt omni
dine maneries duas vna e stre
qualia et alia natiuitates Et de

cunt nos q quest harum dicend
aut p vnu natum stellarum qui
hic vult est que opinio vna que
ipse fare est augm autem et ma
gist nobis q hic fore possimus
q sciend vires et spacium et
ad tempus qd dicit in hac parte
que ondit nobis in hijs ine quo
sciemus quibus in quo accident
vires ille in quibus renerticur
et principia eius quedam mos q
sunt est Et dicit q ipa principio
in quibus accidunt vires ille no
sunt vnuiet eas primo multa
et primo nos docuit q nos in
prima pte de iamis eclis manent
et dicit q eorum sunt principia
sora et hic sunt eqn completa in
quibus accident eclipsis et mag
nitudo planetarum amorsponam
et eorum cometarum et tantum
et eaud sunt prima sicut principio
considerandi ammatas ca[u]sa dont
sicut et illud quod pertinet
ad quantitatem civitatum de diuisi
one huius eclipsium et punct
vnd e parte latitudinis et lon
gitudinis sue et taliud vero qne
hee sunt vires multis no hui
defensiones factis sciendi vel
minuendi mixte quantitate vnu

Haly Et postquam comme
cauit res nobis illas quas no
demonstr complete in scia pte
nondum perfundamen natiuitate
quod veut dice in qa pte et
qua vera in eoq est hec fruare
in primis hic q principia prima
magnum natiuitat hic vnu
maiorem Alia e constellationes
mam hora qua incipit homo
quam qua vnius constellationis

Virtus constellacionis in ea hora operatur in
eo et eas accidunt qui nunquam ab eo
separatur tota vita sua Alia vero principia
hec sequit sunt ea que sunt principia na
tiuitate et filiorum ac reuolucione dum
posse Almuthas dictos et illa Et
hec omnia sunt principia minora quam primo sque
vim addendi vel minuendi in operibus
primi principij at si metere apposueris
vis fuus secundum hec glosam ea bn
intelliges vero aduenu et si ea de
electis intelliges prologum ptolomei
p hunc veritate et fries p eu q
tu scie pt hoc de hac arte q q
fuerit &c.

Ptolomeus

Postquam ptolomeus docuit nos
q natiuitates videm hunt pri
et q alia pria que sunt pq
primum alius, vim no hunt
addendi vel minuendi depo vol
mo p he q e prim pri dubi
i q e ibi hi prim e hod q
cadit sperma in metrem matris
vel hora q exit creatura ad lu
cem et inuenit pariter q pria
pri e alia in hora qua fe
pus exiuit a suo p'o statim et q
incipit in loquo Ptolomeus

Cum igitur hora hominis sit pri
cipium temporale et prius qd e principium
e si cadit sperma in p potest et ac
cidens est prius tamen ipa hoc q
nascitur ppea conuenit sciencibus ho
ras casus spermatis rectificando ut
in metrem ponendo si voluerint sci
re status qui accidunt corpori et ani
me p fuerit hoc ab ope qd operat
fique stellarum in hac hora per e
hora casus spermatis Haly quod
dicit ptolomeus prim temporale e dissimi
to eius et aliud qd no e ipse sci
luys que vel p rem fuerenti

qd no est prim temporale et alia multa
no quia prima temporalia q hec et nos
que fuit fuit significant in prin temporale
Et dicit et dicit p qualibet p pona
fois per fine quabilis homi nec
est alicui fatica qua illa de qua
nunc loqui Et dicit prin p nota
est casus spermatis vult dicit q prima
dat nat metro ut de filia vnu
coris hic qualis e illud vn venit
sperma et hec e na creata et
formatur et vnu ut prim opus
sui pota pt hora quia mati
mulieris Et q qua accidit illud
incipit mensium priuatur et eis
ipa est anima donec compleat
opus eius est p q ut sciamus eo
pedit quia accidit corpi et aie
p complebit ut no eius manete
cum vel complexionis hic in shie
potemus p sequelis nati stellarum
hora qua cadit sperma in matrem
et p manedes huius principij qd
de casus spermatis Et p si sore
rectificando et metere apponendo
i signis stellarum ipa hora q cadit
sperma Et forsitan fuit pt vitel
legendo qua hod e die fuit Et
apparebit constellacione que fuit ipa
hod et illud qd dicit p potest
et post e prim hora met
nasci et tale vult dicit q nat
spermatis no est aliud fac nisi
creabiis solius Et q si sapiens
fuerit ut prian sive adiuuando
sit q e tempus casus spermatis
vis ne sim aut q sperma no
sit q na certa hic est

Ita q qui sperma se ipa
vult vna vice adrespicendum
pro aliquo statu de statubus ad
puementibus eo se tenebit hic viu
tet status ipe pq eum qribus
prim sperma e qd optim ad se per
nati, dugmento manerea quemcte
ei et no aliud Et qd tenuit nat

vertitur subito in suum contrarium secundum statum permutationis ad speciem magis attendendum. **Haly** Hec sunt verba multum intricata et obscura. Et qui inspexerit in eis inveniet quod hic homines vix erunt sapientes multum in sapientia philosophie et majores in philosophia Aristotelis in eius erratis secta quam ipsi bene considerauerunt in rebus universis que sunt in mundo. Et invenerunt quod forma et res similes sibi sunt intellectui parate ad recipiendum a firmamento virtutes cum quibus faciunt opera sua omnia. Et propterea dixit Aristoteles in libro suo de animalibus quod forma a rebus dei in qua virtute posuit permovendo menstruum et semen generatur embrio. Et dixit in hoc modo quod homo homines generat et sol. Voluit dicere quod forma hominis ipse a sole recipit virtutem generatricem et formatricem alicuius hominis qualis prius. Et consequenter ut homo habeat melioracionem super omnia terrena tam magna sicut sol est operandi super omnia animalia terrena celestia. **Haly** Et qui in hoc metere apposuerit quod ea videtur posse magnum habeat in homine quia est corpus natum solis. Et hoc tenet se natiuitas hominis ipse in duobus luminaribus et eorum coniunctionibus et oppositionibus et natiuitates aliorum animalium tenent se eorum secundum quod cum planetis concordat et in eventibus hec districta et diuisa. Cum in verbis Ptolomei non in hoc loco inquirendum intellexerit Haly horum presens in firmamento demonstrauit nobis quod quia forma separatur a viro et cadit in matrice recipit illo momento per coniunctionem que fit de natura stellarum virtutem vnam qua mouet menstruum et in hac virtute operantur per modum virtutes naturales omnia opera sua. Et hoc est quod vult dicere Ptolomeus in hoc dicto. Et oportet ut ex illo modo inspiciatis in huius verbis donec intelligatis ea

bene. Et si istis dicet quod Ptolomeus loqui debeat separatim in spermate et eius constellatione sicut fuit locutus de exitu creature dicens ei et quia habeat loqui ubi separatim in antea omnia denique et qui bene intellexerit scies quod non erat plus necesse.

Et qui nesciueris horam

casus spermatis quod plerisque accidit oportebit te inspicere necesse in principio quod est exitus creature quod est maximum principium. Non adiscernendum ista in spermate ibi dixeris quod hoc sermo sit per primum ea que accidit creature antequam nascatur. **Haly** Iam demonstrauimus in precedentibus quod a figura sic que erit hora casus spermatis augmento vel diminutione quia est maior pars hominis cum non mulieribus recurrent que sunt inebriati et quando alio sita quod non comprehendunt hora qua cadit sperma propter ea in uisum est facile et propter necessitatem ut inspiciamus id principium quod est exitus creature de ventre matris quia licet hoc principium sit per tempus sit tam vim magnam quia recipit in eo creatura virtute aliam quam habet cum et non minuit hoc principium a primo nisi quod ergo rationibusque quod accidet creature cum exitu de ventre matris et a verbo Ptolomei conducit aliquis quod per principium primum quod per casum spermatis sit principium totale illud quod accidet homini in tota vita sua. Et ipse non sunt locutus principio nisi propter dubium et dicendum antea descendo quod per demonstrationem probatur quod secundum principium est principium videmus hominis. Et quod primum secundum primum hominis est nisi prosecundo quod accidit spermati.

Et si quis dixit quod primum

hominis duorum principiorum est principium vitale et aliud est principium secundum. Dicemus quod ultimum est secundum ipse quia est maioris virtute et magis completum primo et continet in maiori parte ut dicamus secundum principium esse generationis primus hominis et secundum hominis generationum. **Haly**

sunt hec verba quod dixit Ptolomeus dubium est non quod descripsit. Et dubium est si dixerit aliquis quod principium secundum est principium certum et quod secundum sequitur secundum. Ptolomeus autem descripsit dubium illud non eo quod dixit quod secundum principium est maioris fortitudinis et magis completum quia primum est principium primus hominis et secundum est principium generationis hominis. Quia cum natura recepit hominem generare non potuit fieri homo a principio sicut corpus animale paratum ut fieret de homine et hoc quod fecit natura in primo principio corpus animale paratum ut esset homo non in secundo principio natura fecit hominem de illo corpore animali et sic licet esset. Erit principium infinita cum cum illud secundum erit aliud secundum quia sit sperma recorde patre. Et Ptolomeus demonstrat hoc non ... absque illius conditione parte.

Ita quod creatura tunc recep

it rem quam cum non habebat tempore quo erat in matre et recepit sibi proprietates solum que de natura hominis et statum qui sit in eius corpore. **Haly** Res quas recipit creatura cum exit de ventre matris quas non habebat cum qui erat in matre sunt sicut recipere cibum ore suo et eicere superfluitates reto et cum et anhelare cum pectoribus et similia. Hec non sunt res naturales quas cum non habebat et separauit sibi membra de quibus non iuuauit se nisi per quam exiuit de matre quam anhelabat de matre per poros qui sunt inter uenas eius et venas matris sue et gubernabat per venas que coniunctum cum vmbilico suo cum venis cum quibus vel menstruum et superfluitates suorum corporis exeunt per poros qui sunt inter ipsum et parietes. Proprietates vero quas dixit de natura hominis esse proprias sunt sicut ridere placare mape ymaginari intelligere et habere discretionem paulatim et statum quod dixit accidere corpori suo est motus membrorum suorum et vti eis ac dormire et euigilare et cetera que quisque sensus et decoribus huius rebus

nullam habebat cum erat in matre quia cum interius generatur est sic vnus planetarum paratus ad recipiendum hora qua exiuit virtute in qua vtatur de suis operibus animalibus et humanis corporis celestium. Et hic est finis sue esse naturalis velud paratum est sperma quod separatur ab vno corpore de rebus celestibus virtute in qua formet creaturam et in qua faciet ea parata recipiendi res celestibus sicut hoc principium de quo fuit hoc. Et post hoc conuenit omnibus modis ut principium secundum sit maioris fortitudinis et dominus secundo quod est casus spermatis. **Ptolomeus**

Similiter res que nobis non

precedit hora natiuitatis licet creat aliquid quod non adiuuet vllo modo informando creaturam in manere qua est adiuuat ut sit exitus eius et apparencia sua secundum statum ipsum rei completedet nobis quia natura facit in exitu motum suum similem statum quo formatur earum apud generationem per quam fuit completa. **Haly** Ptolomeus ondit nobis pulcher vacuita participare et inter principium secundum et primum et loquitur est in eo secundum credibile argumentum quia licet non habuit pluribus quod principium secundum sit maioris fortitudinis et plus manifestum quia primum quod non potest participare quod est in ea quod principium secundum habent vnum per quam sicut illud quod accidit generationem quam nescimus per eo principium primum quia pauce rerum sunt apparere hoc proprio ideo id est per patrem est quod natura qua dicimus quod hoc vnum qua recipit sperma vita eius per celestia hec eadem manet sibi cum creatura ad exeundum in hora qua accidit per id in rebus que sunt inter nos vis similis prime per corpora celestia. Igitur sol semper concordat in hora natiuitatis in loco eius quo erat casus spermatis quam semper erit in ~~[illegible]~~ sexto vel nono aut septimo vel vndecimo. Et dixit Hermes quod locus lune hora casus spermatis ipse erit ascendens in exitu creature et hora casus spermatis est locus lune hora exitus creature. Et quod

Bani hec dictum Hermetis et ipm in ve
nibus multis certum et aliquod incertum. Luna
nisi semper concordat cum ascendente et desce
ndente. Et propterea ideo est quoniam ut sit
concordancia inter duo principia. Et propter quam
est inter eos concordancia possibile fuerit a
principio scilicet quod accidet creature. Et hec
est racio quam nobis hic tribuit. Et quia
eam intelleximus cum firma probatione sci
mus precio quod secundum principium est magnum
inter ... nobis illud quod accidet
hominum. Ptolemeus
Et convenit nobis ut re
ceamus statum planetarum hora exitus
creature quod sciri accidet res et
si sunt scimus eas sine dubitacione
sed per naturam applicat seorsum per potentiam. Haly
Hec est conclusio dicti quod narravimus
de concordancia que est inter duo
principia et ita glosavimus hoc supra. Ptol.
Et postea nostrum est pro
ficere in hoc dicto narracione hac parte
artis cum opere certificata sunt premissa
in principio huius libri sicut inravimus quod eos
potest attingere scientie maneriem pronosticati
onis opus antiquum indicando res cum
quibus sit promptior omnium stellarum
vel maioris partis earum mixtarum mane
res ita quod possit esse sicut sine. Haly
Si aliquis voluerit certificare demonstracionem
et declaracionem magnam in accidentibus
particularibus quod petunt sapientes nobis
de hiis que audimus loqui secundum scien
tiam demonstravimus quod multum forte est
adoperandum et multum convenit ad de
monstrandum et volumus procedere ad nar
randum pronosticacionem ipsius artis propterea
sicut potest una queque res secundum mo
tum circulorum et ad narrandum virtutes
et facultates et complexiones stellarum complete
secundum quod potest ... res sciencie virtute
in manerie considerationis naturalis. Haly. Opi
nio certificata totius artis sapientie
ac scientie est certificare bene regulas to
tas et iudicia per quas merito intel
lectum ... artis tota per ... intelle
xit omnes regulas et potest ire per omnes

res particulares artis. Et propterea quod dicit
Ptolomeus istud dicto est quod dixerat in
principio per partes quod est eius propositum narra
re in hoc libro omnes res illas com
plete. Et propterea narravit in secunda parte
generalia omnium regulas artis et nar
ravit in prima parte quod eorum praecedit ad ma
gna generalia et narravit in tercia parte
in eorum praecedit ad ... horas per
se et ... quod praecedit eorum decem
dentibus que accidunt homini eorum per
opus antiquum quam dixerit est
astrologos que que dicunt cum fine
quia nullus eorum narrat omnia neces
saria in hac arte. Et eorum quilibet nar
rat aliqua particularia in quibus dicunt
hec et hec signum significat hec et hec
res quod fuerit ascendens creature et hec
planeta demonstrat hec et hec res
quod fuerit dominus gradus ascendentis et ta
lia dicta et hec res sicut ita sunt
quasi non scivit regulam et ideo propter
quod res ista et convenit ad nar
randum. Et postea oportuit ut per
mitteremus dicta multum et ad regulas
procedamus ... artis solum quod et
illud quod dixerit in modum consideracionis
naturalis vult dicere quod hee regule sunt
accepte per scienciam naturalem et ideo est
consideracio eius in rebus futuris
concordans cum scientia naturali. Ptol.
Et convenit ut sit nostrum
propositum ad quod procedere volumus conta
bus res cadentes in fine per com
ixtus corporis que contingunt horis
sicut ... ut iungamus virtutes
factores que conveniunt corporibus cum
locis concordantibus cum eis in manerie
ne ponere et domum sicut sit in pre
iudicio sagittarii et cadentis quod ad
iungitur in se stella ... inter
res naturales premittemus illas respectiones
quas multum cogitaverit in eo sicut
fecit Balistrauus qui certificat do
signum. Haly. Ptolomeus nobis
demonstrat istud dicto regulas quas

nobis dedit in hac parte. Et non sci
mus nos hec vult dicere. Non queras tibi
scire omnes virtutes que componuntur quoniam
impossibile est pervenire ad eas compositio
nes infinite sunt et ego tibi decla
rabo radices et fundamentum regulas et on
dam tibi maneriem compositionis earum ista
in eorum scientie compositionis de verbis nostre
parte unum que accidit ex una quaque
commixtione. Verbi gratia sol fuerit in de
cima domo quod est aptius ut sit ylech
vult dicere significator vite. Quia sol est
in hoc loco dominus et posse mag
num. Et si accidit ut sit in alio
loco de bono aspectu et non sit
ibi aliquis alius ... illius ma
ius posse in nativitate. Et si acci
derit ut sit in alio loco ex locis
ylech replicate vel exaltacione sua
et aspiciat eum aliquis planeta ...
dignitates in illo loco de bono aspectu
et non sit ibi aliquis alius ...
illius minus posse in nativitate et propter
quod ista est totum audimus de verbis
ptolomei est radix et regula quod convenit ut
sequamur et operemur secundum hoc. Et qui
sic fecerimus potuerimus ire per quamque par
tem artis voluerimus. Et ipse dedit tibi
similitudinem sagitte que semper tendit ad
signum aquarius parte. Et postea hoc
convenit ut ponas verbum ptolomei re
rum et auctoritatem qua te regas
et aspicias qualitatem constellacionis
que vis vincet et scies quod ...
virtus stellarum tendit versus illam
que vincitur et iudicabis per eam. Haly.
Et volumus ponere principium
sui dicti in rebus utilibus propter quam appa
reat in principio cum nascitur creatura
sicut convenit propter quam pervenire possit ad
scientiam horum omnium que sunt hec na
tura illud principium ut perdiscamus et scire
potuerimus proprietates que accidunt in ho
ra casus seminis ... eadem
manerie ad quilibet volente multum
studere et subtiliare ad inquirendum proprie
tates que sunt solum in opere ipsa. Haly

Propter quam nobis demonstravit ... predicto pre
dente quod quantum narrat in hoc libro
sunt radices et regule fundamentales ut
eorum cognoscamus omnia particularia singula
rum. Vult modo ostendere quod radices et re
gule quas narracione incepit ... fundamentales
sunt res ... que tendere
potest cum eo in eius tota vita sicut est
aspectus mores ... corporis et cuius
libet membri et narrat nobis illud
quod demonstravit antequam hec ... si
re possit a principio quod est hora nativitatis
cum autem hec omnia narrat possibilis
esse inde res particulares ad principium
quod est casus seminis cum ...
hora bene cum ... recipit per
hora celestium hora exitus eius virtu
tes generales corporis et anime ... ge
res accidentia que numquam ... tota vi
ta sua separantur ab eo. Haly. Hora
casus seminis ex semine recipit a cor
poribus celestibus. Haly. ... ad per
tinencia dum in matre manet ...
et forme sequitur ... in aliis
...

... Ptolomeus

Postquam nobis demonstravit
Ptolomeus ipso ... quod principium
quod est exitus creature est ma
ius principium in nativitate ondit
modo nobis qualiter illud principium
sciremus ... et dicit nobis. Ptol.
Cum misteriens cadit dubi
etas in parte re in qua magis credere
debemus cum est gradus ascendens
hora exitus creature qua sciunt
hac hora ... maior ... aspi
cientium eam ... inter alia
... horarum ... quia
ipsa ... horarum quibus aspiciunt a
liquid potest multum ... et a veritate
recedere et si fuerit ex illis cum quibus
aspiciunt horas ... error
... meliarum ... qua sit in eo
loco. Et ... sicut ... tortuositate
aspectus. Accidit etiam magnus
error in ... horarum atque ...
detencionem que accidit in aqua et

quod diximus de eo erit propinquius impedimento. *Haly.* Et ideo dixit quia res in qua de bemus considerare hic est gradus ascendens hora exitus creature. Quia dixit hic a parte qua primum id videri est perfectione et in eo ipso debemus considerare. Et quod dixit post sicut hora exitus creature perito qui aspiciat per astrolabium. Et hic est ipsum cognitum et dicit quod primus inventor eius fuit abrachaz. Dicitur etiam quod fuit inventum tempore regis salomonis filii david vel ante eum. Et dicit quod quidam considerabat cum astrolabio inveniet et astrologus vult dicere licite unum verum est astrolabium in litera cum astrolabio et est manifestum et non potest verificari principium nisi per divisiones certe et ille qui propter appropinquavit sit bene propinquius eo quod in verificando sibi error non cadit quoniam in verificando minus cadit error quam stella quam aspiciat et terra medium reliquit et aspiciens ignorabit utrum sit in medio celi recte vel declinabit ita super gradum ita quod firmamentum ibit dum circuitum moveat eam vel surgit tarde ad aspiciendum. Propter quam fuit possibile dicere quod creatura sit nata et ita necessario habebit alium gradum aspiciens ascendentem propter nativitatem. Aut est ibi error in astrolabio vel divisione graduum altitudinis vel in regula super toto situ altitudinis et inde evadit hora a talibus sicut hic quod non accidat error non accidet possibile error in uno gradu altitudinis ascendens in toto est de nativitate et terra in uno modo quod eraret non est in ascendens. Dixit nobis etiam ptolomeus quod in omnibus aliis instrumentis horarum cadit maior error quam in instrumentis umbre in quibus sol aspicitur solum cadit error quam sol non fuit distans eque superficiei in qua ponitur instrumentum aut quod linee aspectus sunt retorte ita quod umbra non est certa. Dixit etiam quod est error in instrumento aque propter ea que accidunt vel quod sit spissa vel quod aliquid incipiet in ea vel propter

clarificandum que foramini accidat vel quod ipsa diversitate intrat aqua propter quam perforabitur forame vel quod est aqua multa intret cito vel est pauca et intret tarde. Aut quod est calida vel frigida et propter quam ita est non est instrumentum de quo possit homo esse securus in verificando horam qua separatur creatura a matre sicut eam unde horarum propterea quod propinqua veritati in instrumento quod est astrolabium per modum aque. Et propter hos errores accidentes in instrumentis convenit ut nobis oppositiones et conditiones quibus discernere possimus.

Convenit nobis omnibus

ut doctrinam inveniendi propinqua possemus scire cum gradum zodiaci per quem ut sit ascendens secundum veritatem naturalem qua semper sequamur scientia aut per horas que nobis dabuntur estimare propterea magis gradum ascendentis propositi assessionem. *Haly.* Propterea quia nobis demonstravit quod non sufficiunt instrumenta in verificando certum ascendens nativitatis docuit nos in hoc dicto quod convenit omnibus modis ut primum doceat nos regulas quibus scire possimus ascendentem naturalis qui est hora creaturis creature. Et ego vidi nativitates et de illis quas verificavi quod ab hac se deviat naturalis per aliquod disturbamentum accidere ibi. Et invenimus res in istis nativitatibus sicut dicit ptolomeus in prophetiis de peccatis membrorum et malo invenit recipiendum a bonis et hec disturbatio potest esse propter angustiam oris vel debilitatem virtutis impellentis creaturam aut propter aliqua infirmitatem que accidit mulieri propter talia et alia que contingunt tardat exitus creature et manifestum est quod non cognita celestia sunt hac distractiones. Et ego respexi hic et loco ipso apposui inventionem et inveni quod non accidit sicut in aliis nativitatibus quoniam aliquando cadit error in illis. Et propter quam ita est convenit nobis solum res per se naturales. Et

ptolomeus dicit quod scire possumus propter certitudinem naturalem dato ascendens ad primum ipsum quod naturali sive sit illud ascendens verificatum sive non quia per illud scire potuimus ascendens naturale. *Ptolomeus.*

Et dicemus quod convenit nobis accipere coniunctionem vel oppositionem precedentem nativitatem que erat sive fuerit ante nativitatem. *Haly.* Iam demonstravimus propter hoc verba precedentia coniunctionem qua est nativitas horis inter naturam solis et lune et mediationem in gradu. Hic dixit aristoteles quod eadem est opinio ptolomei secundum quod convenit propter prophetie in naturalia ante ortum. Dicemus in ista parte quod gradus coniunctionis oportet hic ducere usque ad oppositionem et gradus oppositionis similiter ducendi usque ad coniunctionem. Et quod cuilibet horarum duorum graduum crescit et minuitur hora qualibet secundum planetam hora inter vinculum et est propterea quia sit expedita et completa convenit modis omnibus ut ascendens exitus creature habeat naturam coniuncta cum natura planete gubernantis gradum coniunctionis vel oppositionis precedentis nativitatem. *Ptolomeus.*

Et bene mente appone

mensurando eius certum graduum vult dicere perito cuius gradus est coniunctionis vel adque gradum dictum apponimus.

Et si illud accipiemus coniunctionale quod fuerit accipiemus gradum duorum luminarium. Et per oppositionale gradum illius luminaris quod fuerit supra terram. *Haly.* Cum planete sunt super terram maioris fortitudinis quam existentes sub terra convenit ut accipiamus gradum luminaris super terram existentis et hoc dictum potest duobus modis intelligi. Unus est accipere gradum luminaris existentis supra terram hora nativitatis. Alius accipere gradum luminaris existentis sub terra hora oppositionis. Et hoc est magis notabile propter unum luminare fuerit in oriente et altera in occidente sive in hora nativitatis sive in hora op

positionis convenit ut accipiamus gradum illius qui fuerit in ascendente quia semper accipere debemus illud quod fuit maioris posse. *Ptolomeus.*

Aspiciemus per modum quis

planeta est maioris iuris disponendi gradum illum hora nativitatis. *Haly.* Vult dicere quod cum acceperimus gradum coniunctionis vel oppositionis aspiciemus quis planeta dominabitur in hac hora nativitatis solum quia ille qui gubernat in hora coniunctionis vel oppositionis dispositor est ipse et hic magis propter perfectionem ad nativitatem. Et propter accidit quod ille qui fuit dispositor generalis sit semper propinquius est superior et demonstrabit quod sit nativitas horis magis esse. *Ptolomeus.*

Et sunt que planeta iuris sit

disponendi sunt quinque dignitates triplicitas domus exaltacio terminus aspectus vel quod habeat participationem cum sole in figura. *Haly.* Horum quatuor sunt essentialia et omnino accidentale esse talia sunt dignitates triplicitas et ipse ordinavit eam in qua aliam et omnia est ipsa parte quod ptolomeus idem triplicitatum cum astrologo non concordat et per voluntas operari in hoc ammodo dat secundum opiniones eius habebis operari per duos triplicitatum. Et ille qui sequitur in fortune et domino domus et eius sunt duas exaltationes et domus exaltationes sunt duas tantum. Et hec sunt quinta essentialia que scire potes a prima parte huius libri. Et quintum quod accidentale est qui accidat et planeta sit apparens sub radiis solis vel quod habeat participationem cum sole in figura aspiciendo se cum eo trino vel opposito vel quarto vel opposito ad alio quibus modis desiderans in prima parte memoravit.

Et erit dispositor eiusdem

loci planeta qui habuit in loco plus una duarum dignitatum vel secundum. *Haly.* Ptolomeus semper petit rem maiorem virtutem in opposito et in ordine sicut per unum ipsius plures ita quod convenit considerabis gradum coniunctionis vel oppositionis

precedentis nativitatem quod aspicias horam nativitatis quis planeta habeat maius posse in illo gradu et scias quot et quanta predicta et quae planeta inveneris habentem maiorem fortitudinem in eo loco et maiorem concordantiam illum aspicias. Ptholomeus

Et si unum planetam inveneris omnia predicta vel eorum plura aspiciens unum istorum graduum istius signi in quo moratur hora nativitatis et eum transierit multum bene quantum in tot gradibus per unum signum quod aut accipies per ascensionem elevationem iste est gradus ascendens. Et si inveneris quod duo planetae pariter habeat in dispositione vel plures aspiciens ad unum quae sunt eorum hora nativitatis et quod inveneris [illegible] gradus ascendentis quod nobis exposuit per elevationem tot gradus est elevatum hoc nativitatis. Et si inveneris in duorum planetarum vel plurium comparationem gradum ascendentis quod nobis exposuit per elevationes ex eo sequimur planetam habentem plures dignitates in angulis vel qui sit in suo haiz. Et si gradus planetarum dispositi fuerint magis elongati ab ascendente quod accepimus per elevationem quam a gradu medii celi accipiatur super eum secundum gradum medii celi et alios angulos.

Haly. [illegible] ista est una radice sunt et si quis planeta sit almutaz scilicet quod habet maius posse et plures dignitates in constellatione ista quam scire volueris quis planeta dominatur hoc nativitatis in gradu quaeris vel oppositionis precedentis et meteorum applicationem in dictis quinque rebus quis planeta est dispositor si inveneris unum planetarum dominantem in illo gradu pones eum gradum ascendentem aut gradum medii celi tot quot fuerit gradus quos tenet in signo suo in quo moratur eodem ille planeta. Et si minus ipse fuerit [illegible] gradum ascendentis dati nobis per elevationem est gradus ascendentis tot quot gradus planetae [illegible]. Et si in gradibus quos peragunt planetae viciniores fuerint medii celi gradibus tot erunt gradus medii quot gradus planetae equaliter modo tamen qui fuerit cum [illegible] duo planetae vel plures et quod equales fuerint in gradibus predictis ascendentis medii celi et oportebit ponere eum gradum unius equales fuerint gradibus alterius vel eius comprehens illum planetam qui habuerit plures dignitates in angulis nativitatis et proponemus illum quod fuerit fortior habens et magis grandior in esse et intelligas compositionis istius quod semper debemus accipere et iudicare per planetam qui fuerit maioris fortitudinis et maioris concordantiae cum re quam petimus.

Ca. 3m in instituendo gradum ascendentem.

Dixit Haly. Postquam nobis demonstravit in capitulo quod sciremus principium nativitatis hora qua natus recepit [illegible] capitulo nobis ostendere omnia quae scire possumus post principium ut intelligamus incipit in quaestionibus eorum [illegible] et dedit nobis in quaestionibus tres regulas quas in antea dixit. Ptholomeus

Et postquam hoc proposuimus dicamus nunc quod qui voluit dividere seu distinguere iudicium nativitatum ordinata divisione et regulas inveniet quod aliter [illegible] quae attinent post principium nativitatis sunt accidentia quae accidunt cum nativitate sicut honores iudicare de parentibus. Et aliqua sunt accidentia quae accidunt cum nativitatem et post sicut honores de statibus iudicare.

Haly. Illud quod dicit post principium propositum hoc vult dicere quod iam demonstravit in dictis precedentibus quod principium quod est hora [illegible] est principium generationis naturalis hominis et quod dignius est dicitur per demonstrationem sicut quo scire possimus principium illud et quod [illegible] in [illegible] naturalis hominis principium vel prout indicat de parentibus postquam de fratribus. Et dedit nobis [illegible] et dixit quod [illegible] sunt cum nativitatem et fratres esse possunt ante et post et per aliquos potest et dicere postquam forma exivit a parentibus sicut unumquodque accidit quibus eorum habere nativitatem significationem secundum statum [illegible] quae potest dicere nativitatis filiorum significationem planetarum. Et quod idem potest dicere de fratribus cum unde debentes quod semper in magis patre matre non inde [illegible] causa cum ipsi acciderit ut mergatur hoc quia procedit a stella [illegible] cum nativitate parentum et filii. Et ipsi [illegible] conveniunt ut haec eadem concordantia sicut nativitas filii de parentibus totum istud. Et inventum est quod nativitas unius filiorum concordantiae sit cum nativitate parentis et res sunt una eadem re concordantiae sicut concordes una scilicet cum altera et per parte [illegible] quod nativitas cuiuslibet fratris sit [illegible] aliorum fratrum et hac concordantia sit quamquam fortunatus quamquam infortunatus quamquam bonum quamquam malum et hoc totum invenies cum demonstratum et distinctum in duo loca.

Istud tamen quod erit in nativitate non est res una sola sed sicut ea quam narravimus et posse unius ad quod attingere possimus comparantibus et id quod ex eis accidit post nativitatem. Et hoc post est multarum maneriarum et modorum. Ipse divisit iudicium status eius qui nascitur in duas partes [illegible] est id quod accidit hoc illius nativitatis. Aliud id quod accidet post ipsam nativitatem et [illegible] maneriarum sunt [illegible] iudicium parentum et [illegible] et postea dixit quod iudicium [illegible] duorum modorum est multarum maneriarum. Et ipse vult hoc in antea demonstrare. Ptholomeus

Et illud quod scire volumus ex eo quod accidit hora nativitatis [illegible] est iudicare de masculis et feminabus aut si plures nascentur [illegible] aut si ille qui nascitur est perfecte forme aut si non receperit nutrimentum vel alimentum.

Haly. Hic unumquodque eorum [illegible] compositorum quod dixit et divisit eum in quatuor modis post est de masculo et femina iudicare post si fuerit plus uno tertius si est imperfecte forme quartus de hiis qui alimentum receperunt iudicare.

Pars autem quod scire volumus ex eo quod accidit post nativitatem est iudicare de vita quoniam hoc non est res quae cum iudicio teneatur eorum quae alimentum non receperunt. Et post de fortitudine corporis iudicare et de infirmitatibus et pestilencijs corporis accidentibus [illegible] post de forma nati et eius statura et honore et exaltatione post hoc de statu eius scilicet de quo magisterio se intromittet post modum de suo coniugio qualiter se habebit cum uxore aut uxor cum viro suo et quot filios habebit et quot [illegible] cum eis et quot amicos habebit et post modum iudicare si erit iste extraneis peregrinus et qua morte morietur ultimo iudicare. Haly.

Hic est [illegible] eorum quae sunt in parte quae est quarta et dividit eam in decem modos post est iudicare vita et dicit quod hic modus iudicium non tenet se cum iudicio eorum quae alimentum non receperunt quoniam ipsi non habent vitam [illegible] qualitates [illegible] planetae. Et id quod adiuvat ut habeat qualitates [illegible] compleat ut sit eius [illegible] una vice. Et hic est [illegible] modus et fortitudinem corporis iudicare [illegible] infirmitates et pestilencias corporis [illegible] status [illegible] iudicare [illegible] forma nati ipsa [illegible] exaltationem eius vel depressionem octavus de quo magisterio se intromittet nonus coniugium nati et quo copulabitur et qua manerie et quando [illegible] cum illis quibus copulabitur

nō

nō putat

mulierem

Dicemus de filiis quos natus habebit. Vndecima augmentum vite habebit et quis fortes habebit in honoribus vel augmentum amicos. Duodecima augmentum inimicos faciet et adquiras [illegible]. Tercedecima iudicium augmentum manebit et mors sua. Et quia aggregamus hos [illegible] modos in quorum super dictis que sunt parentum et fratrum erunt decem septem et quarta parte sunt octo modi sicut ibi invenies. **Ptholomeus**

Illud quod conuenit per potenciam iudicium vite et conuenit quod eius ordo sit post hos omnes. **Haly** Vult dicere quod iudicium mortis et res que concordat in iudicio vite quia res que dat vitam et res que nato dat unum tempus quo sunt eius motus naturales et eius vires ex corpore et per tempus durat donec veniat res aliqua a qua abscindit ipsum. Et hoc est illud quod ad mortem. Et propterea quod conuenit ut iudicium mortis sit post omnes in illo [illegible]. Et hoc fit ibi propter quod inter eos per potenciam conueniet quod ordinet post aliquid totum quia hoc est factum. **Ptholomeus**

Et dicemus quod quedam horum in unica generalium et notabilium virtutes simplices quas fecit unumquodque istorum sicut predixi. Et pretermittemus varietates quas multi homines narrauerunt in quibus non est aliquis profectus neque quod audibilis sit nec quod ad racionem pertineat que sit de natura. Et propterea in quibus ea que attingere possumus exprimamus non fortes et notas nisi tantum virtutes per aspiciendo in signis stellas et concordancias quas habent in locis suis et ponas hic de una rerum et meterum [illegible] ut possis intelligere dictum illud. Et hoc [illegible] intellexisse ipsum ex corporibus de magno labore et magna pena et in natiuitatibus quas contemplabat multi faciens multos libros de illis. Et est magnum mirum quia non apponunt meterum in hoc libro qui factus est iam sunt mille anni et 900 non exposuerit neque demonstrabat raciones quas vult dicere et non sunt sequuti eum post multos

non nisi intromisisset se de fabulis vetularum. Ergo licet non credo [illegible] palio dixerit [illegible] pugnerunt vel maliciam. Et propter pugnam eorum sunt quod multum est hic liber obscurus ita quod intelligere nequiebant. Et propter malicias sunt quia aliqui eum intellexerunt et denudabant homines ab intellectu ipsius [illegible] alias natiuitates in quibus homines liberare nixerunt ne [illegible] rent istum librum. Et propterea dimittemus velle quod aliquis eorum qui sunt ante me non intellexerit quantum ego de illis credere dicere veritatem. Et propter cum bene meterum apposuerim in glosa mea teneas me [illegible] hic necessario dicto non volo amplius prolongare sermonem [illegible]. Unde racionem quod autem dixit narrabimus vna quaque rerum generalium vult dicere quod res composite quas narrabit sunt regule et radices [illegible] quod de regulis et radicibus [illegible] ars tota [illegible] caret [illegible] que sunt in ipsa arte et quod dixit et natiuitatibus virtutes simplices operantes ad [illegible]. Vult dicere quod in [illegible] regulis ponet exempla que accepta sunt de virtutibus stellarum. Quod autem dixit et pretermittemus varietates in quibus non est [illegible] quas multi dixerunt que teneat [illegible] non vult dicere quod non habent [illegible] virtutes celestes que operantur res in nobis existentes. Et maxime quod hee virtutes [illegible] palam [illegible]. Et omnes philosophi [illegible] demonstrauit res [illegible] quia demonstrauerunt quod deus creauit [illegible] celum et stellas et posuit [illegible] virtutes [illegible] gubernando in terra. Et hec est res bene affirmata [illegible] et [illegible] multum locuti fuerunt plato et aristoteles et ita erat secta eorum. Et ptolomeus voluit nobis ostendere hic predicta illud quod probatum est [illegible] quod omnia que [illegible] nos accidunt sunt propter voluntatem dei [illegible] deus ipse est qui mouet celos et quicquid est in eis. Et propter hoc que nobis accidunt omnia accidunt [illegible] modo de generacione et corrupcione. Et propterea [illegible] magnum [illegible]. Iste ptolomeus dedignando et vilipendendo varietates quas alii contemplauerunt [illegible] est in eis planetes aduersarios que dicuntur a parte

Theologice lo.

dei. Dixit quod erant varietates quia ipse et omnes philosophi reputant quod non est in mundo preter quod veniat nisi per disposicionem celestem. Et si aliud crederet hoc esset veritas. Et si dixerit quod potest homo aliquid per se facere verum est et in suo posse quod habet per voluntatem ad se pertinentem que est sua propria. Et quod dixit per res ea que attingere possumus exprimamus non fortes neque propinquaciones que non habent racionem. Vult dicere quod dedignatur fortes que dicuntur partes et multis istorum 900 non habent racionem in hac arte ad partes que sunt accepte ab uno loco cum virtutem non habent in alio loco non habentem virtutem. Et sic mirum quod narrat bellorum et sic huius [illegible] et [illegible] et plura de quibus locuti fuerunt astrologi. Et illud quod dixit exponendo meterum in signis stellarum et concordancias quas habent in locis vult dicere quod regule et radices quas demonstrabit in hac arte sunt sine partibus que est inter signa stellarum et res in quibus [illegible] demonstrabit in iudicio [illegible] partem [illegible] et partes et [illegible] que habent [illegible] partes generalis [illegible] que vult iudicare [illegible] est [illegible] fortune et [illegible] annorum [illegible] planetarum et aliarum rerum [illegible] plurium. **Ptholomeus**

Et ne [illegible] loqui habemus de filiis que predixi conuenit ut dicamus dictum unum [illegible] generale. **Haly** Per quam nobis demonstrauit quod illud quod locutus est in racione erunt regule et radices de quo corpore dictum in qua 13 modos predictos dixit in hoc loco quod ne habeat redire ad hoc dictum [illegible] ut doceat hoc loco regulas generales. Et hee regule sunt [illegible] intelligere ante. **Ptolomeus**

Conuenit ut primitus aspiciamus in loco signorum quod conuenit illi rei quam petimus de filiis que voluimus iudicare. Verbi gratia sicut gloria datur loco medii celi in magisteriis et operibus de quibus intromittet se natus vel sic ro-

cordat locus solis cum rebus pertinentibus ad dignitatem. Et postea inspicies quam planete vires habent disponendi locum ut per [illegible] modos quos predixi. **Haly** Hec est racio quia voluit aspicere in uno [illegible] modorum predictorum quod erit de eo petencium per partem que est inter illam et res celestes. Et hec est racio concordancia. Et ea que est de locis planetarum sic locus solis qui pertinet ad dignitatem et concordanciam que est per locum signorum et sic decima domus que pertinet ad magisterium. Et quando hec scimus inspice quis planeta vires habet disponendi locum illum et scies quis erit disponitor pertinentis rei [illegible] que sunt [illegible] domus exaltacionis triplicitatis et aspectus [illegible]. Et quod habeat aspectum cum sole in signo [illegible]. **Haly**

Et si duo triplicitatis loci fuerint unus planeta possessor partes dabimus [illegible] dispositore rei illius. Et si eiusdem loci fuerint domini duo planete vel tres ponemus illum pro dispositore qui plures prerogatiuas habuerit dignitates. **Haly** Vult dicere quod si duo triplicitatis illius loci fuerit unus planeta per predictos modos [illegible] ipse solus erit dispositor illius rei. Et si fuerint duo vel plures accipies illum qui fuerit maioris virtutis et plures [illegible] dignitates et dabis ei auxiliatorem planetam qui cum se in virtute ac [illegible] in omnibus aliis modis sicut faciemus. **Ptolomeus**

Post modum accipies circumstancias qualis erit et hoc per esse predictas planetas quas [illegible] habent [illegible] disponendi et [illegible] signorum in quibus fuerunt idem planete et [illegible] a locis et [illegible] cum eodem. **Haly** Vult dicere quod [illegible] accidens [illegible] dictorum 13 modorum et [illegible] circumstancias [illegible] erit. Prima est [illegible] que [illegible] in natiuitate planete disponentis. Secunda natura loci [illegible] planeta dispositor. Tercia [illegible] natura [illegible] concordancia [illegible] cum [illegible]. Et locus medii celi in magisteriis. Et [illegible] de [illegible] quod erit de [illegible] accidente [illegible]. Et [illegible] sunt concordantia

in una natura non est amplius aspiciendi
Et si fuerint diversa dicas quod natura
illius accidentis est de illis rebus et
ponas quod sol sit in quinta domo sat
urni et saturnus in decima cum datus a io
ne et venus in domo iovis Et qui
hic videris dices quod pater est bone
vite in lege sua quia hac naturaliter
et faciunt parva sua bonum vel
religiosum in habitu et est indigens
propter debilitate iovis que sibi ad
venit propter saturnum et propter venerem quia
est cadens ab angulis et saturnus quia
non aspicit eum nec solem [ptol]

Post modum inquiremus quanti
tate accidentis peius fortitudinem et aspi
ciens si sunt in statu posse de forti
tudine in modo Et si sunt in isto
statu in natura et si econverso. Ma
ius enim posse est quod habeat
in modo quod sint in loco potentie ad
eos et concordatione cum eis Et quod sint
orientales et cum aucti numero Et ma
ior fortitudo quam quod habeat in na
tivitate est quod sint in angulis vel in
succedentibus maxime in duobus pri
mis qui sunt ascendens et medium
celi Et maior debilitas quam ha
bet in hoc modo est quod sint in lo
cis peregrinis vel quod in hiis non
habeat concordantiam Aut quod fue
rint occidentales vel diminuti cursus
Et maior debilitas quam habe
ant in modo in necessitate est
quod ab angulis sint cadentes. [hali]

Hec est scientia quam nobis demonstrat
quod scire possimus statum accidentis per
ea primo a planeta dispositore et ast
ro in quo est et a loco fortune con
cordatum cum ipso accidente et nunc de
monstrat nobis in hoc dicto quod qui
habet accidentem sciat per proprietatem for
titudinis horum et inde ad id
quod nobis demonstrat in prima parte ut no
bis patefaciat quod hiis demonstrant
in proprio loco eiusdem quod planete sunt
res essentiales per quas sunt debiles
non sibi res accidentales per quas hic

magnum posse et res accidentales per
quas sunt debiles. Res autem esse
nales per quas habent maius posse
sunt quod fuerint in domibus vel triplicitatibus
vel exaltationibus aut terminis suis et
quod planete masculini sint in signis ma
sculinis et feminine in signis femininis et orien
tales fuerint a sole aut velocis
cursus erunt altioris posse quam vero
habent essentialibus faciunt eos debiles
sunt quod fuerint in locis peregrinis vel
in hiis concordantiam non habent Et hic est
quod planeta masculinus est in signo
femineo vel quod sit occidentalis Aut di
minuti cursus Et necesse est unum quod to
diximus in hoc loco secundum quod narrabit
in prima parte res accidentales per quas
planete maius posse habent sunt quod
fuerint in angulis vel in succedentibus maxi
me si fuerint in ascendente vel medio
celi Et accidentia per que sunt debiles
sunt quod fuerint in locis cadentibus
Et hec sunt 3a, 6ta, 9a et 12a
et harum peiores sunt 6ta et 12a
que non aspiciunt ascendens Et ego
posuit ut retineas in tua memo
ria quia ... docuit in prima parte ea in su
o loco [Ptolomeus]

Et usque ad septimus orientale
aspice quod comprehendendo si illi planete
sunt matutinales aut vespertini in
comparatione eorum ad solem vel ascendens
quia 2o duo quarti antecedentes complexum
eorum Et alii tres eis oppositi
in divisione sunt matutinales et alii
duo qui sequuntur sunt vespertinales
Et aspicias si sunt in angulis vel
in succedentibus ad angulos Et si
fuerint matutinales et in angulis
erunt operis forcioris Et si vesp
ertinales vel cadentibus ad angulos
erunt operis tardioris [hali]

Hec est tua regula et ostendit no
bis quod quartus qui antecedit ascen
dens est decima domus unde est
12a et eius oppositum est quarta 3a et
6ta Et isti duo qui sunt dicti
matutinales in comparatione eorum

ad ascendens et alii duo quarti oppositi
unus est prima domus 8a et nona Et
alius qui est ascendens 2a et 3a sunt
vespertinales et quartus qui antecedit so
lem est 10 domus 11a et 12a a loco so
lis et alius quartus 5ta et 6ta a loco
solis et isti sunt matutinales Et
alii duo quarti Et manifestum est quod qui
planete fuerint orientales a sole sunt
maioris operis vel qui inveniunt op
positum solis quia quanto die plus forti
ficatur et propinquat deficere Et
hec omnia illa demonstramus in glosa pre
prima Et id quod dixit sunt alia operis
vult dicere quod opus suum veniet in tempore
nativitatis propinquo Et dixit operis tar
dioris vult dicere quod prolongabitur opus
suum ad horam nativitatis Et potest fi
eri prolongatio a quantitate fortitudinis ste
llarum quo est planeta dispositor et co
lorum et locorum qui concordat cum re

... in divisione ...

Dixit hali ... ondius ...
per quam conveniat ut natus ha
beat significatorum in partibus
Et dicas quod est per concorda
ntiam que est inter naturales
filiorum cum illis partibus Vel possibili
tatem per quas posuit ptolomeus in medi
um patientibus [Ptolomeus]

Primum propositum quod nobis re
quiri oportet semper in sciendo quemlibet
modorum predictorum est in hoc modo
[hali] Vult quod accidentia in qualibet
modorum comprehendere omnes sunt tres
regule generales quas nobis dedit
et una earum est accipienda significator
principalis rei a loco significati et dispo
sitorum istius loci Et a signo in quo
est dispositor Et alia est in scien
do quo tempore veniat accidens Et sci
et particulariter horas stellarum [ptol]

Et nos primitus incipimus
a primo radio quod est caput in medio partium
que conveniat ordinationi predicte Et dicas
sic quod sol et saturnus habent concordantias

que cum partibus luna vel et venus cum
matribus [hali] Cum sol est maior ca
et fortior et generalior et motus me
nsi veneris per proximam viam convenit per
natam ut sol sit fortior in ... filii quod
sol habet partitionem cum sole in forme ...
quod est masculinus et diurnus sed ipse
convenit ... ut sit dispositor patris
temporibus in hiis sol ipse ... sit ...
dispositorum ... sol sit debi
lis ... virtute Et saturnus dispo
sitor patris ... quod luna sit solem
in generatione ... ut concordet cum
matribus Et quod venus habet partitionem cum
luna ... aliis convenit ut matris
significatio ipse eorum ... per lunam

Et secundum quod inventus fuerit
status horum planetarum vel comparationem eorum
in alia re eorum convenit nobis intendere
quod erit status patris Contra quod expedit
meter apponas ipsorum et divisionem eorum
... planete concordat ambo luminaria
quod ... planete fortitudine concordance
vel ambo luminaria Et illos qui
fuerint de suo hayz et fuerint ...
planete ... duobus signis met
... aut ... Aut sig
... quod status ... est et
honoris maxime si planete qui fue
rint qui concordat sole matutina
les et illi qui concordant lunam ve
spertinales et cum hoc est ... eorum
bonus sic predixit [hali] Hec nobis
... aliam regulam quod illi qui co
ncordat ... in partibus sol et
luna ... [illegible]
... paulatim quod ... eorum non habu
erit magna virtute in natura planeta
quod ... habuerit si sol
fuerit debilis et saturnus loco eius
dispositor patris Et si fuerit luna lo
co eius et venus matre Et cum
dato quia dixit est ut ... pla
netarum altera planeta vel radius eius et
... altera planeta vel radius eius sive
sint in uno signo sive in duobus ...
... honor ... concordant Et
est ut ... ab ... [illegible]
... Et ... est
quod ... alique planetarum virtus sua comiscet

et vite fortune et in bone et ho
noe. Et si absessus fuit i fortuna
tus sit in de hays auge in vite
sua qua et i tali mo[do] esseret si
fuit dapnosa vitus eius et sitet
platres eiusdam tyrantes co[m]plexi
onem i[n]ter ei h[ic] sit in bonu veine
vi[t]a si dapnosa fuit psentem
mihi esset Et eiusdam stres fue
rit equale et si dapnata fue
rint pspedites esseret mihi
Et fuit valde et ia demonstra[tu]m re
gulam i[n] glosa sup[er] p[re]tis nechilomi
nus meoria sit itaque ut melius i[n] male
esmes Et maius e[st] q[uod] qui plate
eiusdates lucaz fuerint vespertales
e res qua[m] eorum q[ui] lue q[uo]m vi[t]a
eius a[n]i[m]alis e et ois res similis
mi[hi] sup[er] ista. En aut intellegis
glosam i[n]ter dep[osi]t[or]um ptolo[mei] illegis

Simul[ite]r si saturnus et venus
fuerint orientales et i[n] aspectu fa
ciei q[uo]d p[er]tinet ad eos vel in angulos
quem ut icteday p[ro]p[ter] q[uo]d fortuna
patris e[st] bis apparent Haly inhuc
dicto e[st] aliquando consimile quod p[ro]pter
ut aspiciat ad statum veneris et sa
turni q[uo]m ambo fuerint dispositores
parentum Aspiciatq[ue] q[uod] plate eos a
spiciant et maior fortior sunt
in o[mn]ibus aliis rebus qua[m] an[te] ipsos
strana et si vltra h[ic] acciderit
ut sunt q[uo]d aspectu faciei p[er]tinet ad
eos. Et h[ic] aspectu faciei etiam
demonstrauit ipsa parte. Aut q[uod] sint
in angulis o[mn]ibus ut p[ro]pter intelleg
q[uo]d fortuna parentum est bis appares
se intelliges p[ro]p[ter] duo lucana qui fu
erint dispositores et ea consimile
runt plate fortunati vel q[uo]d sunt de
suo hays tunc p[ro]p[ter] intelliges q[uod]
status parentum est honorabilis et bo[n]us

Simul[ite]r si concordauerint in
vnaq[ue] corporis Haly intelligas h[ic]
q[uo]d dicit in duob[us] corporis h[ic] apparent
b[us] dicit conuenit enim nobis inspice
q[ue] a plata ipsius gubernatrix et
i[n] matre a plata ipsius dispositor
Et si res in contrarium se ha

buerit ita q[uo]d lucana sunt equis
vacuum n[on] eiusdem ea plate aliq[uod]
signi debiliter patris et vilitatem
eorum maiore si bonus no[n] fuerit
locus veneris et saturni Haly iam
intelligens p[er] ista ptolomei q[uo]d sicut
pars e[st] sol et p[ro]p[ter] modum sic est sa
turnus et luna e[st] significator matris et
sic Haly venus et intelligis q[uo]d qu[u]m
vnus eorum fuerit i[n] bono statu sig[ni]
natur et durabit ipse solus i[n]
pre tit mat[er] ille eius significator dua
tur est i[n] bono statu q[uo]d si ille q[ui]
sequitur eos in dispositione fuerit
filii i[n] bono statu augebitur i[n] bono
et honore illorum parentum quos significa
toret fuerint q[uo]m significatores e
runt simul vna rez concordes di
ponas q[uo]d sol signi prosperitatem
et honorem et si saturnus concorda
uit cum h[ic] eorum vniuersaliter sole da
re pro p[ro]sperite maiorem et honorem
ac no[m]i[ne] et ipsi aspiciunt i[n] statu
que natiuitat[is] ptolomeus in h[ic] loco
et distinguens i[n] felicitatem parentum
et eorum vilitate sic fecimus in ho
noe vel bono Ptolemy

Et si plate ea asspexerint q[ue]
non sunt de hays eorum q[uo]d accidit
q[uo]d ascendit mars per solem et sa
turnus per lunam et loce fortunarum no[n]
sunt bonis i[n] apparere lucanum et
no[n] fuerint depositi hays econe[ssario]
ut p[ro]p[ter] intelligas vilitatem vite
amborum parentum et pena[m] quam
habebunt Haly Illud q[uo]d dixit
si aspexerint ea dicit p[ro]pter duos pos[i]
tores sive fuerint duo lucana
sive saturnus et venus. Et ia
demonstrauit q[uo]d plate q[ue] no[n] sunt de
hays dat nobis eos de h[ic] et dicit
q[uo]d qui mars ascendit per solem e[st] an
eum et sat[urnus] in vite solus vitez ma
gnaz dapnosam p[ro]pter magna ca
liditate et siccitate Et qu[u]m saturnus
per lunam ascendit e[st] an eam et sat[urnus]
i[n] vite lune vitez dapnosam p[ro]pter ma
gnam frigidi et humiditatem Et p[er]
qua dedit nobis hanc diuisionem

et eorum eius dat nobis vnam similiter
in eo q[uo]d dixit et no[n] fuerit locus fortuna
in bonis i[n] apparere lucanum et no[n] fuerit
de suo hays vult dicere q[uo]d significatores
parentum qu[u]m fuerint corrupti et for
tune no[n] respiciunt eis fuerint similiter duobus
lucanibus signat p[ro]pter p[re]ntibus vilitate
et miseriam hec laboriosam vita et
propinqua hec perfecit vult nobis dare
aliam regulam p[ro]p[ter] qua[m] sciamus diuicias
et paupertatem parentum Ptolemy

Et si pars significans fortunam
q[ue] in amea nobis fuit in natiuitate
inveniens in planetis eiusdatibus sole
et lunam concordantia bona significabunt
et remanebunt parentum diuicie et
si pars fortune signis no[n] fuerit sic p[ro]
dixit aut signa fuerit et aliqua plata
fortuna no[n] eiusdauit lucana vel si
ea eiusdauit plate infortune no[n]
p[ro]sperabunt parentibus eorum diuicie i[n]mo fa
ciet eis dapna Haly ptolomeus
distinguit hac regulam et asseruit ca
et diuisio e[st] q[uo]d dixit si fuerit pars
fortune inueniens in natiuitate cum plate
eiusdatibus significatorum parentum sic qui
sunt solem et lunam concordia bona
significabunt et remanebunt parentum di
uicie vult dicere in h[ic] dicto si pars for
tune fuerit gratis cum plate eiusdatibus
significatorum parentum sic qui sunt et no[n] de
sterunt n[ec] perdent parentum diuicie per
natiuitatem et si eorum no[n] fuerit neq[ue]
de hays significatore parentum sunt q[uo]d di
uicie parentum perdentur et desistent
Et dedit exemplum in sole et luna pro
dando intelliges q[uo]d sole accidit saturno
et veneri si ipsi significatores fuerint
et summa e[st] q[uo]d dixit Et alique plate
no[n] eiusdauerint lucana aut eiusd
dit ea plata infortune vult dicere
q[uo]d si pars fortune no[n] fuerit gratis
natiuitate cum platis eiusdatibus significa
tores parentum perdent et destruent
diuicie parentum Et si q[uo]d plus ac
cidit q[uo]d infortune eiusdet duo lucana
na penabunt et fatigabunt parentes

a suis diuiciis donec remote et abla
te sint ab eis et ad magnam deuen
ent paupertatem et infortunium et que[runtur]
ut h[ic] eorum intelligas de parte fortune
qui iudicare volueris diuicias nati
et q[uan]tum dixit ptolomeus vsq[ue] hic
de parentibus e[st] in vno tractu significatorum p[re]di
ctorum et ipse nobis an dixit q[uo]d oportet
ut ipsi aspiciamus ad platas in locis
significatorum parentum et in locis platas qui
duobus et propterea ita est quod ut
inspiciamus in statu parentum ab vna quaque
tu rerum et p[ro]pter h[ic] inuenimus in libris
doronii et aliorum astrologorum iudicia
in statu patris p[er] duos triplicitatum
et p[ro]pter alia multa de quibus loquuti fue
runt et h[ic] totum inclusum est in verbis
ptolo[mei] si bis recolis et q[uan]tum tibi di
ximus in medica remissi et hec est
pars fortune qua dixit in h[ic] loco e[st]
illa pars que passedes natiuitate com
putata est Ptolemy

Et expedit ut in longitudine
et breuitate vite parentum ab aliis aspi
ciamus particularibus figuras platas
ptolo[meus] demonstrauit nobis quo sic
pertinet q[uod] est vita parentum que est
q[uo]d sic possumus h[ic] agere significatores
parentum et nobis patet sciat q[uo]d significa
tores sunt tres vnus e[st] locus disposi
torum alius e[st] duo ipsius loci tantus
e[st] locus ipsius quorum omnium potestas est
locus dispositionis consequente duo dispo
sitore et per modum locum ipsius domus

Et iupiter vel venus cum sole
partis habuerint vel saturnus cum quibus
fortuna sicut si iupiter partis habuerit cum
venere et p[ar]s saturni cum sole fuerit
gratis ita q[uo]d sit in trino vel s[ex]t[i]li
et ambo potentes intelliges p[ro]pter
q[uo]d vita parentum longa est Haly. Narrat
donec nobis q[uo]d significator patris et
matris similis et inuenimus q[uo]d for
tune habeat partis ad eos et p[er]
quemlibet modum ex eis q[uo]s p[re]diximus
in prima parte intelliges p[ro]pter q[uo]d
prolongabitur vita patris et si nota
venus ita si cum iupiter venerem et

ioue sit pho sit eors ptes comisse
aut intelligens psit illud idem q
vet magna bnis fortitudinis ad trahe
satno ante pho in sole gerenda
sit pdiriq / hec aut pui trahunt
longam vitam et si ipse dixit quo
est gerenda de quintate sat in p
solis dicens q calor solis in sat
in frigore tepat et ita una bona
conpo sit / q aut dixit et a
bo fuint potentes dictum est ppole
et satng cuma si ambo fuerint
i situ medi ut in separatione anglos
pti longam vita signifcaret et
eo fortius si fuit ibi pho iouis
et veneris

Et si potentes no fuerit

qd erit in quam no in pta dema
stitut penitus q vita est modica
vult dicere q si fortune pho
no habuerint in signifcatoribus pte
et sol et satng no fuint pote
tes in locis suis sit in pho et
ioue et venere et solem et sat
qm ibi ras sit se habuit no
indicabit q vita pte sit longa
sibi p ra modica re no indica
bit q sit breuis nisi sit ibi aliud
qd dicet

Et si hec ita no fuerit et

eleuatus fuit pplex ut satnu
aut si fuerit sequens eos ut satng
no fit contra ut sole in qra ut op
posicione eius in dyametro siue qra
bo sint cadentes ab angulis accidit
debilitatis inde pti. dicit aut
dixit / si hec ita no fuit vult di
re q qm no habuerint signifca
tores demerantes longam vitam pte
ymo ii verum alias signifcatores ex
qua itelliges debilitatem eius et
infirmitatem corporis eius indicabit q
vita pte breuis est et i ipse
qd intelliges pte debilitem et qm
mars fuit eleuatus supsignifcatores pte
ut q signifcatores sequat et et e
qm vadit ut iungat sum eo ta
qm hec no fuit pte debilitem sigt
vel infirmitem corporis sui nd pole

qm augent in calore i similie sua et
qm satno qui auget in malo et
dapno suo et quod ut intelligas
q plata alta est et vadit pmittendo
coniuncioni ad motum plate conuerte pt
eo ubi plata qui est in decima domo
est eleuatus sibi in qua est in nota in
dicans pti si inter solem et satnu
stat pho dapnosa sit est qrta et
opposicionis qr hec totum debilitem pte
sit et infirmitem sui corporis et
si sol et satng fuerint cadentes ab
angulis qr in erunt debiles signifcabit
sibi debilitem pris et infirmitem cor
poris sui et qm fit illi statum ma
fest nto morte icret qm eius de
sit omnasione magnum i firmitatem q
multiplicant in eo et si ambo fu
erint in angulis vel domibus que
eleuant ab angulis modice vite
et accidet eis pestilencia et modi
ca vita et si fuerint i prmis duobus
angulis pestilencia q fuit occiis
et angulus terre ut q pest dues
eleuenunt qm qm mars apparuit
solem mo que dicunt qm morte
subitanea moliet ut accidet pe
stilencia oculis suis et si satng
apparuit accidet pti mors ac re
bis in tmore ut aliqua pestilencia
ex parte inmsiones ut combusiones et
est ista fuit mala in la solis
accidet debilitas pfinius
eius vel vestigio conposicione malos
humoris quod dixit si fuerint tam
dixit ppter impedimentum mali ad
signifcatores pte qr sol et satng
et ppter nocumentum satni ad sole et
ut dixit qm mars apparuit solem
ipso que dixit dicit q fuit de
natura superum et qm vadit iungi
in eo ut q eu apparuit alio
aspectu et q dixit pappui se
satni in ea solis si fuit mala
dixit si fuit qrta ut opposicione
febres aut que fuit in tmore
fuit ille accidunt pluribus pu
trides ut putride humoris et ma
li humores quos dixit fuit ille q
discrasit ppter reuma et pluris
accidunt apostemata gutturis

et tostata [illegible] et fluxus et pla
[illegible] que semp accidunt preumate
et ptos nobis demonstrat in hoc dicto qm
accidit pti mors et pestilencia et si
intellexisti glosam nostram predicta poteris
bene intelligere qr dixit i rotulis
et ppter has reglas quas te docuit
ptos sicut potes i qd accidet pti et
qualitatem vite sue et qualitatem acc[illegible]
que sibi accidet et qn do

Et qm impit habuerit pho

in luna et vene mrsa [illegible] mo
ut [illegible] fuit venus in luna de [illegible]
ut [illegible] et ambo potentes
fuerint vita elongabit matris
bene tu intellexisti qualiter demonstrauimus
in vita pte no est necessitas [illegible]
et si no intellexisti intelligas ut
dicere q qm signifcator matris fuit
fortunatus [illegible] modum signifcat
longitudinem vite matris et si mars
fuerint signifces grandes i [illegible] [illegible]
et [illegible] potes fuit vita [illegible]
matris plongabit et ibi iacet una
[illegible] qr [illegible] veneris est [illegible]
[illegible] lune et qm [illegible]
in eis multa [illegible] dapnosa
[illegible] videns q in luna est calor [illegible]
et [illegible] veneris est [illegible] [illegible] et
[illegible] sit [illegible] [illegible] et
sit aliquis que no sit [illegible] conplexio
dextra lune et veneris ut opposicione
et nos videns q qrta oppo sit
sicut discordia sit demonstrauimus i
glosa [illegible] [illegible] ut volu
ut [illegible] et ita [illegible] q ex
eis sit una [illegible] que [illegible] ad
[illegible]

Tamen si mars apparuit

luna ut fuit sequens venerem aut
in qrta [illegible] ut in opposicione [illegible]
dyametro siue fuit status in [illegible]
lune hec [illegible] si fuerint ambo
[illegible] ut cadentes ab angulis
adducet matribus infirmitates [illegible].
[illegible] si fuerint [illegible] ut fuerint
in angulis abbreuiabit vita ma
tris et accidet eis pestilencia mala

et abreuiacio vite est qm fuerint i
duobus angulis orientalibus ut q eleue
tur adeos et accidet eis pestilencia
si fuerit in duobus angulis [illegible] ut
[illegible] adeos eleuat qr qm mars
apparuit lunam mo pdicto et ipsa
fuit orientalis accidet ppter matrem
mors subita et pestilencia in oculis
et si luna [illegible] fuit accidet pe[illegible]
hec matribus mors amissio filios
ut [illegible] aut ppter pestilenciam accidentem
p [illegible] ut combustionem et si mars
apparuit venerem accidet ppter mat
bus mors [illegible] et tenebris oculos
et visus debilitas ppter materiam que
[illegible] adeos et si satng apparuit
lunam accidet ppter ea mors et in
firmitates et si luna fuit orientalis
est mors [illegible] in tmore et si
luna fuit [illegible] est mors ppter apo
stemata qd fiet in ventre matris pe[illegible]
[illegible]. Totum hoc dictum la
glosatum est in [illegible] glosis de [illegible]
et ea que fuit [illegible] que [illegible]
[illegible] in hoc loco [illegible] q ptolo[illegible] dat
nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ego volo tibi ea [illegible] i
hoc loco ut itelligas qualiter [illegible]
[illegible] ptol q dixit [illegible] [illegible]
et cadentes ab angulis et [illegible]
in angulis et [illegible] totum dixit ad
[illegible] eius qd nos [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] et eius la
[illegible]. ut itelligas [illegible] [illegible]
si [illegible] est [illegible] aut si plongabit
et duo [illegible] [illegible] dixit fuit
ascendens et si medium et duo [illegible]
[illegible] una [illegible] et [illegible] et q dixit
qm luna fuit cadens ab angulis et
[illegible] qm fuit i angulis et hec e
ppter [illegible] [illegible] hec [illegible] plate [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in hoc dixit [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] nobis de esse [illegible] in hoc
loco fuit res que sunt bo fortuna
[illegible] et mala fortuna et longa
vita et modica et dedit in hoc no
bis signifcatores notas de singulis pla
[illegible] [illegible] mo q qm intelliges [illegible]
[illegible] alias [illegible] mediocres et
eas itelliges per eas mediocre
statum parentum.

Et conuenit ut apponamus me
si volumus scire maneries pestilenciaro
particularium et infinites ac mortes
que accidunt plerumque in alio to
to et diuersis in statu signorum et ori
demque eos qui loquuntur in naturalibus
scit dicere quod qui sciemus partes regulas
id quod accidit particulis de bono uel ma
lo complete scire volumus maniem illius
accidentis quod erit aspicies in locis pla
netarum circam vtrum comparandi rem illam
et sciemus rei maneriem que pertinet
ad ista bona et prosperitates videlicet hec i
ancea diuidendo eas in duas ma
nerias vna est essencialis pertinens ad
quartam signum crit sec significato et alia
accidentalis pertinens ad quartam sc domorum
Et quod aspiciamus de die ad so
lem et venerem pre et de nocte ad
saturnum et lunam Hali. Wlt dicere
quod secundo pre est de die solis et su
loci ac domini sui loci et loci in
quo mouetur duos loca sui et significato
matris de die est veneris nisi que
pduxerit et de nocte lune in predicto eo
de et si iaceat vna quod que est
aut ponitur eligitur de die venus qua
lua adquod respondes quod lua maio
rem virtutem quod de nocte quam de die et
venus maiorem de die quam de nocte
quod in illa est propinqua complexioni
ipsius
Et illud quod oportet nos
scire imparentum non deprehendimus
dicta non sunt est ponere loca patris
et matris ad aliquid per ascedens
et aspiciemus in aliis aliis domibus
sic fecimus in natiuitate parentum volumus
demonstrare in ancea propositos annos
que accepta sunt in maneriebus gnalia
tum Hali. Propterea quod dedit nobis pto
lomeus vias generales isto paren
tum dixit istic loco qui voluit scire
parentes filios ascendens multum
in tot augis parentum quod sit est
sue meret natiuitate ut sciat propositum
loca esse ipsius generale amplius conue
nit significatoris postea decet et scies

et ipsum oes sc domos et sciemus
vna scias separatim et iudicemus res
oes quamlibet signum dicit in malo suo et
spiritu meterem in eo in sciens de decao
talo et volumus scire ascedens pri
ut matri aspicies loca significatoris
et accipies eius ascensios tocius die
ceto et eius ascensios in villa illa et
sciemus quod erit inter vtrasque et inde ac
cipies septimam partem et multiplicabis
eam totis distancie loca significatoris
ab angulo et inde quod exeat multo
exierit addes super ascensios ve
ascensionibus ville aut minuens si
quintum sunt et quod per addicionem ut inu
ueniens exierit erunt ascensios significatoris
super possibile eque sunt et sciemus
per ipsum decem domum in ascendentibus
tali dicti et hoc modo scietis
ascensios septie debet eodem loco sibi
sciemus per partes horarum equus loca
et duplicabimus eas et erunt oes
sc domos per loca et ponemus
in quolibet domorum ipsorum planetas signum
quod fuerit in matrice et cum hoc habebimus
fides gracias per pre et mater et hoc modo
facies in ascensionibus signum et filios sic
ptolomeus nobis ondit in dictis suis
Conuenit tunc ut modos cogno
scimus aruspices unum in aliis reducimus
in meterem in hoc loco et ordinis loca
aspiciendo si plate qui sunt domi
loca qui si locos non sunt deum
ad si diuisis aut quando contentis de
plate complanti habuit maius domum
et inuenies ea plurim digitus ista
quod habeat ipse maiorem vim in opere
do id quod accidit qui est ad propriam
semper non habere rem et si equales
fuerint distantie ponde aspicies si
in eis fuerint plate alius et inue
niunt ad sciendum rem que significant pro
misionem habet duos partes naturalis sunt
Et si fuerint separate dabis vnam
et cum ea qui quarta ipsius pars
et primo dabimus desiderio ad de ea
que pertinet ad plata naturales
et per modum ea que pertinet ad ve
speciales et conuenit aliis modis
ut sit genera in ipse a ptolomeo quia

si sit non fuit inter oportet potest vllo
pessima non habuerit principatum in pri
ncipio primo. Hali. Hec est via et ra
dix generalis propriam sunt pt complexio
opposita de status platarum et qui op
atur primo et qui secundo et qui tercio est
qui est opinio inter eos. Et manifestum est
quod hec est regula generalis complectens
res oes necessitas in hac arte vi
plate dominantes in dispositione alicuius
rei non sit una maneriei sed dua
rum aut quando fuerint tunc debes aspi
cere cum eis plurimi digiti signum
predictos modos quod sunt triplices &c
et vapres abcc signorum et digites
fuerint equales in pondere non pt
esse quod plate illi qui ducunt sunt
vnius generis et nisi et leuiter sciens
id quod coacte cis et si fuerint comple
xionum separatorum dabis vnamquamque eorum
id quod sibi conuenit signum ipsius pertinens
ad id opus conuenit sibi ut proponam
platam naturalem vel specialem et que
dubius modis quod opus unum et alius
sit genera ac significatione radicis vi
deri ascendens significauit mortem domi
sui nato et alter plata significauit
cuiusquam vel hec filius in tpe logico
si qua ad significato ista destruxa est
si fuerit opinio inter eam primam et
conuenit tibi multis studere in hoc loco
donec intelligas vera ptolomei et nra
Tamen quando id est quo tpe est
ascendentis et non vere per partem dispositionis in co
parationem solis et anglorum midi
sciat dicere quod sciemus temporis vero sciat ad
accidat non alias rursus significatoris et
significantes rursus etiam comparare eos
ad solem et alios comparare ad anglos
modo et hoc sciemus quod accidit res
in fine et in demonstratione quod in
glosa capitulo precedente et admode
poteris bene intelligere
Capitulum tercium de in predicto natiuitatis
D
ixit Hali. Cum postquam
quod conuenit ut scias natiuitatis
quantum illarum parentum et
demonstrauimus quomodo

Iam demonstrauimus locum parentum
in precedenti verba et si hic quesiue
rit locum signum in hoc loco generalis et
voluit quare nisi quando scire pt in
mundo signum vnum ad alium pt scire signum
negocium qui sunt matre nisi perscrutabili
medium celi et a loco matris ipsius
sic et ut est venus de die et luna
de nocte Hali. Circa locum precedentem mo
strauimus illud quod dixit ptolomeus in nco
contrario et sicut vniuersus eorum po
sitiuus facere ascendens et pastores
filii et nos non volumus in hoc capitulo
vnde quod dixit ptolomeus i ipsius signum et di
cimus pt quod illud quod dixit ptolomeus proprie
ut potest quando wlt dicere quod res qua
nobis ondet in meo signum sunt sic de
et radices generales sic est in oibus
aliis malis erit et dixit et voluit
hic potest et in contrario hic scire pt vt
dicere quod quando nobis demonstrat hic solu
est quod hic scire pt de nco signum pertinet
arte tunc illi quod alii dicunt hic exce
pto est impossibile nec expedit ut ibi
meterem aspiciamus et ondit nobis
quod qui volumus iudicare quod sit fides
vnius matris per signum medium celi et
similiter quod est ascedens matris iudices
et similiter qui iudicabis fides qui conue
vnius pte quod iudices eos per signum
demum et quod dixit nam aut est aste
est quod dicas in hoc loco concordat ad
sciendam natiuitatem per signum medium celi
propter hoc non ascendente sic sit
sunt non filios sub et loca proprie
partes sunt non ascendente filios filios
et patrem vnum quod et signum me
dium celi habeat partes ascendentibus
signum et quod loca firma partes habeat
naturales et sibi qui per illius patre
Et qui signum istud et signum
quod elementum ad loca eius sit tum
sic loca matris et que hic scire pt
negonum filios eius conuenit quod hic
sit loca signum qui sunt patre Hali.
hic quod dixit quod signum vel dicere signum
medium celi et quod dixit signum quod sit
ut ad loca wlt dicere vndecim signum

signorum illorum unum est partem cum alio preciosiorem partem quam alie partes in aliis partibus convenientes et id quod dixit locus materie proprie hominis sicut est negociacionum filiorum suorum ut dicat quod hec duo signa que sunt decima et undecima sunt loca proprie hoc est negocium filiorum quia vnius materie sicut prius quia non sunt loca adiuncta in una materia primitiva nisi sunt ea que dixit ptolomeus de die locus veneris et de nocte locus lune et similiter hic de suis verbis intelligere possumus quod est signum et quintum locum proprie sunt possunt negocium filiorum qui sunt unius partis et hic est similiter quod medium et potest intelligi per hoc quod qui quinque decem et undecim locus primum quod est sol de die et saturnus de nocte possumus sicut negocium status qui sunt eiusdem partis sed de illis qui sunt materie primum locum non sunt dealiis qui sunt partes hic reputatur quod in quinto hoc potest hoc sicut proprie certe et non plus

Conuenit quod hic sit locus status. hali vult dicere quod decima domus et ea que est cum ea que est undecima et venus de die et luna de nocte sunt tria loca et cum aspiciet eum generaliter invenies quod cum hoc tunc est necesse quod minus locus demonstret quia cum hoc hoc pone habebis planetarum disponentem cum et locum ipsius planete et cum hoc est locus proprie aspice nos et in similiter negocio novem loca decima domus et eius dispositor et locus partis regni et eius dispositor et locus dispositoris.

Et si planete fortune cum hoc loco partem habuerint in se indicabunt quod multos status habebit et similiter eius cum perpetuitate horum planetarum et similiter eius si fuerint in signo unius signi vel in signis duorum corporum hali potest esse sicut in similiter per numerum planetarum fortunatorum natus si fuerint in signo unius sicut non duplicabit unus eorum vel quod fuit status unus et planete qui fuerint in signis duorum corporum cum duplicabit

unus eorum dabit duos status et quecumque ut cumque fuerit iam regale in qua dicimus quod planeta optimus est et qui plures habet dignitates et totum aliud quod dixit

Et si super locum istum eleuabunt planete infortune aut fuerint in eius oppositione super diametrum destructionem significabunt magnam si habuerit partem in eis. hali locus quem dixit est hic nonus locorum predictorum et si planeta infortunata partem habuerit cum aliquo eorum status non sit et quecumque ut melius apponas hoc nobis ptolomeus tamen nichilominus demonstrat quod semper nobis demonstrat hoc duos in suo capite ut euitemus in illos qui sunt mediocres propter regulas generales quas nobis dedit quia similiter nobis dixit de planetis fortunatis quod status significat et infortune status et destructionem contra quod si inuenies fortunatis et infortunatis cum locis ipsis partem contenentes aspicies hoc eorum sit a dore fortunatis et iudicabis secundum hoc et dices quod aliter planeta hic est ad det vel minuet

Et si fuerint in angulis maioris in ascendente et planeta qui sunt in uno horum locorum si sunt saturnus et sol in stabis maioribus et si sunt mars minuet inde illos similiter promotive hali vult dicere quod planete infortune qui sunt saturnus et mars similiter et mars si sunt decima horum duorum et sol eadem si aliquis eorum locum similiter dampnauit eo quod conte in aliquo angulorum est sol regno cum eius et hic manet in loco maiorem unum contra sicut aspi ciet de quarta vel oppositione [illegible] et si sunt saturnus in aliquo angulorum nocebit stabis maioribus et si mars minoribus et quecumque ut addet huic loco verum quia hoc dixit sed quod planete matutinales sunt status maiores et vespertinales minores ponas partem minima et complexione habebit in fortunatis vel infortunatis dices sunt de fortunatis si fuerint in angulis

quod bonum autem habebit unum et nisi significat status maiores verum et luna significat minores

Planetarum tamen dominum status secundum statum eorum istum in suo si fuerit bonus status intelliges quod status erunt nobiles et magne laudis et si contrarius viles et minoris valoris haly planete qui dant status sunt fortune et bonus status in suo situ in natiuitate est ut sunt ipsi planete in angulis vel succedentibus et hic totum narratum est in hoc et hic voluit nobis ptolomeus ostendere quod similiter nobilitas et valor est similiter statum planete dantis status in suo situ in natiuitate

Et si planete infortune dantes status eleuabunt aut receperint eos erunt modice vite hali Iam non ignis quod planete qui eleuabunt sunt illi qui vadunt promotione similiter ad alios locum et potest intelligi quod planete qui eleuantur sunt illi qui per fortune alios vincunt nonus eciam quod planete qui recepit alios sunt illi qui vadunt ut migrant se in aliis quod manifestum est quod fortune vel infortune qui partem habuerint ad locum similiter si infortune fuerint super alios eleuate status modice vite erit et non vivet in similiter fortitudinis fortunatis

Et planete masculos tribuentes sunt masculi in situ in mundo et dantes status sunt feminini in suo situ in mundo haly. vult dicere quod planete masculini ipse et illi qui sunt masculini in situ in mundo status tribuunt masculos similiter planete feminini et qui sunt feminini in situ in mundo status tribuunt et tu potes intelligere totum hic dictum per precedentem partem et si aliquis planeta qui sunt masculini ipse infert feminine secundum eius situm in mundo iudicabis secundum illius quod habuerit maius posse et sunt plures dignitatis

Orientales similiter dant

pos status et omnes ultimos Cali si planete dantes status habuerint partem convenientem cum signis disponente similiter signi quod status se diliget et si fuerint in signo aquario est inter eos aspectus vel quod sit cum eius quod dixit inimicicias et iudicat ac decem partem quia habebunt secundum unus ad alterum significat hali ptolomeus in hoc dicto nobis demonstrat quia facies quis est vel quo amor similiter secundum unius cum altero et dicit quod planete fortune qui dant status si habuerint partem concordie in decima domo vel in loco materie significabit amorem et amiciciam Cali si concordia quod habuerint cum parte fortune significat amiciciam et partem in pena et in vita et quod cum his locis partem non habuerint significabunt inimiciciam maliuolencias et deceptiones status

Et si quis perquirere de negocio similiter ultra hic potest ymaginari similiter hic ponere planetam dantem status similiter ascendens et aspiciat cum aliis rebus quod potest in natiuitate haly quia nobis demonstrauit in suo status in similiter et totum eius negocium generaliter ut nobis ostenderet precedens dictum statum eorum partes et dixit quod hic hic sicut voluit ponat planetam dantem status per ascendente et per id significat omnes alias proprietates domus et ita nobis demonstrat totum quod facere tu habes et quomodo iudicabis omnes status similiter sicut tibi dedit ille planeta et proces secundum hoc per totam qua significat

Explicit glose Hali aben ragel super tractatum tertium et tractatus quartus super quadripartitum ptolomei incipit

Dixit hali in tractatu glose que hic precedit domus que sunt significant de statibus qui decreuit ante natiuitatem voluimus quod unde in hoc tractatu statum omnes que sunt possessiones quod accidunt ad natiuitatem

de [illegible] nati

de rebus nocte accidentibus in tempore et po
nes cum hoc iudicium temporis vite. Et si
per scientiam vis probare et glosarum eas
dem scientiarum

Et post quam demonstravimus
rationem secundum formam operationis nativitatis gravida
tem convenit nobis per modum loquendi descri
bere in ratione rerum accidentium ipsi nato et lo
quimur de masculis et femellis. halyi
propterea nobis in tertio tractatu huius libri de
monstrat quod ratio secundum respectum rationem partium
tum et quod ratio planetas ad nativitatem spectantes
respectu rationis et postea ordinavimus trac
tatus partis huius et principium incepit in
rebus pertinentibus ad nativitatem in masculis
et femellis

Aspice in hac ratione non
est unius maneriei nec accipitur ab
una re sola immo a luminaribus am
bobus et ascendente et a planetis in suis
locis fortibus dignitatum. Haly vult dicere
quod scire si natus est masculus vel femina
debes accipere a duobus luminaribus secundum
statum eorum in mundo et secundum nativitatem
vel abascendente et planetis pluribus
fortibus dignitatibus in locis luminarium et
in ascendente

Et hoc ipse sciemus ab hora
casus spermatis tamen vel sive potestis ca
sum huius nativitatis corporum masculinorum et
femine generantur in matrice. haly Et
iudicium huius rei ipse secundum principium quod est
hora casus spermatis. Et id quod descri
psit posse per principium quod est conceptus
cause est equale ipsi intentioni quam hoc
principium id est in primo

Et convenit nos aspicere quia
licet et si tria loca predicta et pre
dicta disposita sint decens masculum vel
feminam vel natura per eos secundum hoc est
iudicium Hali. Tria loca que di
xit sunt loca solis et lune ac asce
dens. Et si hec tria loca fuerint ma
sculina et planete ipsa disponentes pluries
masculi ipse vel ipsi eorum sunt in mundo
vel hora nativitatis aut invenimus ma
iorem partem eorum vel illos qui maius

posse habent qui sint masculi iudicabis
quod natus est masculus. Hali. Similiter si eos
inveneris vel femineos vel maiorem
partem eorum aut eos qui maius posse
habent iudicabis quod natus est femina. Et ita
scies tamen quod planete dispositores sunt illi
qui plures habent dignitates in istis tribus
locis secundum illos quinque modos quos na
rravimus in almuthodar

Et convenit nobis dividere
vel distinguere inter masculos et femellas
a locis et a planetis eorum quos diximus
superius in primo tractatu huius libri. Et hoc est a
natura signorum ipsorum et a natura ipsa planetarum
et a statu eorum in comparatione mundi quia
qui fuerint orientales sunt masculi
et qui occidentales sunt femini. Hali. a statu
eorum in comparatione solis quia masculi sunt
qui matutinales. Et convenit ut estimes
de toto huius et scias quod natura vincit in
nativitate in maiori parte. Hali. Si tu in
tellexisti a principio huius libri usque ad
hunc locum bene debes intelligere omnia verba
illa tamen si non intellexisti indiges
glosa vel recogitatione aliqua intellec
tu tamen consilium tuum necesse est iterare
hec verba multis vicibus nichilominus volo
ea tibi exponere una vice. Dico quod
ptolomeus dixit debes distinguere et scire
si tria loca que nominavimus hic tria
et eorum dispositores sunt masculi et
femini per illud quod dixit in prima parte
tractatus secundum quam docuimus que sunt signa ma
sculina et que feminina docuimus
etiam qualiter unusquisque planetarum sit ma
sculus et etiam unusquisque signorum
comparatione mundi. Et diximus quod sunt
masculina que fuerint in locis feminis
similiter fuerint masculi qui fuerint orie
ntales et femini qui fuerint occidentales
similiter etiam masculi qui fuerint ma
tutinales et femini qui vespertinales.
Et postquam hoc totum demonstravimus tibi
bene potes meditari que harum na
turarum vincat. Et secundum hoc iudicabis.
Et si ambe he nature fuerint eque
les iudicabis quod natus est de dua
bus naturis compositus

Capitulum 2m de nativitate gemi
norum vel gemmarum

de nativitate hermofrodite

Dixit Hali: Convenit nobis plus in
tendere in hac ratione id est quod intendi
mus procedere Ita quod hec res
est iudicium partium est proximi principii
et generalis ipsum scire possumus per secundum principium
ipsum propter quod est inter duo principia

Convenit enim ut mittere
componamus in geminorum nativitatibus
ad ipsa tria loca que diximus que sunt
duo et ascendens. Hali. Et aliquibus
mulieres gemellos pariunt notum est in mundo
et ideo quod pareat plus quam duos raro
accidit. Fuit in meis temporibus que peperit
sex. Et dixit aliquis se vidisse
mulierem peperisse undecim filios et
decem obierunt et postea accepit quatuor
filios viri filios quod mulieri unam vi
te habet a loco solis et lune et
abascendente partem dicit fet

Quia hec res accidit propter
corporeos. Hali vult dicere quod hoc
quia accidit quando sol et luna fuerint
in signis duorum corporum vel duorum et as
cendens fuerit similiter separabit sperma et
generabit decem plus quam unum. Et
propterea convenit quod ipsi simile accidit in
natura ut sit plus possibile quam secundum
principium hoc gravida in primo

Et quando duo loca que nativitatis
rabiliter vel tria fuerint duorum corporum
maxime si accidit quod id planetis
dispositoribus ipsa loca vel quod sint simi
liter plane in signis duorum corporum
plane in signis duorum corporum et a
de duobus in duobus vel plus quam duo
bus. Hali. Cum accidit quod loca solis
et lune et ascendens sint loca illorum
corporum oportet natos plus esse quam
duos. Et si duo horum trium locorum fu
erint duorum corporum et accidit
ut dispositores sint similiter in signis du
orum corporum natus erit similiter plus quam
unus. Et si accidit quod unus sit du
orum corporum et dispositores maiores
in signis duorum corporum erit natus similiter
plus quam unus. Et si accidit ut
omnia tria loca sint signa duorum cor
porum et eorum gubernatores sint duo

planete vel quod sint in signis duorum corporum
et eorum gubernatores natus erit plus quam
duo. Et secundum hanc rationem iudicabimus
in aliis operationibus quomodo hec compositio
multe sunt. Et ideo que est ibi neces
saria est quod id est qui maius posse habet
ibi sint duo ipsi hoc erunt nati ge
mini. Et si fuerint maiores posse tres
nati erunt. Et convenit ut qui natorum po
nas ascendens sive a planeta quod illud
significavit secundum quod demonstravimus
in locutione suis de partibus et fratribus et
sororibus hoc quod ascendens nunquam eos volueris

Et si loca principalia fuerint
signis duorum corporum et in planetis ipsorum
habuerint in significatione natus erit plus quam
duo. Hali. Loca principalia sunt loca
solis de die et loca lune de nocte et
ascendens et alia quando ordinavimus in tractatu aliarum
rerum temporis vite et loca principalia que
dixit in hoc loco sunt loca solis et lune et
ascendens. Etiam si hec signa fuerint
duorum corporum et accidit ut gradus ipsorum
habeat vel aspectu cum planetis quam
cum uno planeta natus erit plus quam
duo

Et addet in numero suo planeta
qui hoc hac significatione. haly vult dicere
quod loca principalia planeta qui disponit lo
ca principalia si fuerit de natura operandi di
versas res diversas sicut est mercurius qui
applicuit cum plus quam duo planete vel
fuerint in signis duorum corporum dat hoc
totum augmentum natorum numero

Et addit in sciendo genus
natorum eorum genus qui ipsorum habent cum
sole luna et ascendente ipsa que
affirmat virum generantem masculos
et femellas numero que predixit. haly
planete qui habent ipsorum cum sole et
luna et ascendente in figura confirma
te viri generationis masculorum et femellarum
sunt illi qui disponunt et planete quibus
applicant qui fuerint in signis duorum
corporum vel fuerint de duobus in duobus
Et natura est quod masculus significat
masculum et femina feminam sicut de
monstravimus in aliis tractatibus et in
tractatu secundo.

Et si status huiusmodi non comprehendit signum ascendens cum duobus luminaribus sed invenimus hunc statum in vite signum medii celi, quod generabit mater in maiori parte gemini vel plures. Haly. Vult dicere quod si ista loca que narravi non fuerint cum duorum corporum signorum sed quod duo loca tamen sint duorum corporum quemadmodum nobis appareat signum medii celi hic, si fuerit duorum corporum mater generabit duos vel plures secundum pluralitatis dispositiones cum quibus inveniuntur et racio accidit hic quia non dixerit nisi alterius quam ascendens.

Et res que pertinet ut nascantur tres masculi completa est ut sint res in maniere que est in masculis anepatricos et ista sunt reges qui sunt saturnus iupiter et mars cum locis que nominavimus in signis duorum corporum et pertinet ut nascantur tres femine est ut sint res in maniere que est generationis [illegible] ut sint venus et luna cum mercurio et ipsa saturnus et locis que narravimus et pertinet ad generationem duorum masculorum et unius femine. Et unius masculi ut sit res hac maniere que est in generatione [illegible] que dicitur discordia. Et sit saturnus iupiter et venus in hiis locis et generabuntur due femine et unus masculus qui res generationis fuit in maniere que dicitur dimorphitas ut sit venus et luna et mars in hiis locis. Haly. Dixerunt quod multe mulieres generant filios in uno ventre et evadunt ac vivunt et quandoque ambo moriuntur vel unus eorum et hoc est sibi mater mulieres [illegible] plus quam duos generantes pauce sunt et pauci sunt viventes [illegible] qui tres nascuntur aut quatuor filii. Et [illegible] dixit [illegible] status [illegible] et filiorum suorum. Et dixit quod [illegible] que tres filias generat. Et tres filios in uno ventre et quod omnes fuerunt completi de partu et corporatione sua ita quod [illegible] nature. Si fuerint masculi convenit ut sint ista loca duorum corporum masculina. Et quod sit dominus horum locorum saturnus iupiter et mars. Et quod ipse similiter sit in signis masculis duorum corporum [illegible] status illius qualis iste dicitur in greco anepatros. Et si omnia ista fuerint femina convenit ut sint ista loca duorum corporum et femina. Et quod sit dominus horum locorum venus luna et mercurius. Et ipse similiter in signis duorum duorum corporum feminis et illius status qualis iste dicitur in greco [illegible]. Et si fuerint duo masculi et una femina convenit ut sint ista loca duorum corporum. Et unus feminis et duo masculina et quod sit dominus horum locorum saturnus iupiter et venus et ista loca duorum corporum et venus feminina et saturnus et iupiter masculina. Illius status qualis iste dicitur in greco discordia. Et si fuerint due femine et unus masculus convenit ut sint ista loca duorum corporum et eorum duo feminea et unus masculinus. Et illius qualis ille dicitur in greco [illegible] et [illegible] unum eorum [illegible] alio modo quod si venus luna et iupiter fuerint dispositores horum locorum oportet ut sit [illegible] quoniam cum venere et luna non sit [illegible] res illius qualitatis quod [illegible] et [illegible] vincere [illegible] in [illegible] complexione et [illegible] mon et [illegible] hoc intelligi potest de aliis rebus quas diximus quod inveniens quod unus planeta sit in loco alterius.

Et accidit pro maiori parte in statu isto quod natus erit completus et nascetur cum alia pestilentia de hiis que dicuntur [illegible] et accidet in aliquo membrorum suorum impedimentum pestilentie non parum apparente sicut res que videtur sine suspicione vel habebit in suis membris aliquid horum accidentium isto modo eius quod apparet. Haly. Vult dicere quod status iste non generat plures duobus sicut est plures quemadmodum illi qui nascuntur in illo statu si ille evaderet a morte erunt aliquis horum pestilenciis quia in nativitatibus talium masculorum [illegible] plures sunt quam feminarum et in nativitatibus feminarum veniunt complexionibus [illegible] frigida et dampnosa super complexionem [illegible] quod venus luna et mercurius [illegible] fiunt complexionum [illegible] frigidarum et dampnosarum et nativitate duorum masculorum et unius femine [illegible] et marcius habent participationem cum feminis et cum hoc totum quod diximus conveniet pro maiori parte et ut moriatur vel quod accidat eis dampnificatio membrorum et erit hoc ante nativitatem vel hora nativitatis vel statim post nativitatem. Et hoc quod dixit in mediis rebus que apparent vult dicere que de hoc accidunt eis post nativitatem per virtutem planetarum.

Capitulum 4 de hiis qui quinque de nuce et [illegible] secundum dictum Haly.

Dixit Haly. Debitamus quando [illegible] [illegible] secundum hoc utrum si est natus homo vel non. Et si homo si est futurus imperfectus vel non. Et non est extra rationem loqui in illis que sunt permutationem futuram. Haly. Vult dicere quod loqui in hiis qui sunt futurarum permutationem sequitur rationem qui nascuntur tres vel quatuor et horum multi nascuntur de permutatione futura. Diximus primum quod duo luminaria inveniuntur in maiori parte in nativitate talium cadentia ab angulis vel non coniuncta cum ascendente aliqua figura et pluries infortunati in angulis potentes. Haly. Sapiens quod diximus antea quod nativitates horum sunt coniunctiones cum duobus luminaribus et tristis quod pluries cadentes sunt illi qui sunt in secunda et octava. Ille vero qui sunt in tertia et sexta quod sunt cadentes ab ascendente non aspiciunt dextrum sed aspiciunt ascendentem sunt existentes in domibus non aspicientibus ascendentem quod accidit quod sol et luna sunt cadentes ab ascendente et quod non habent cum ascendente aspectum et accidit quod infortune sunt in angulis [illegible] quod natus est vicio mixtus et permutationis future. Quando vero invenimus isto modo, possumus nos dicere quod accidit in nativitate valida et infortunatione. Haly. Id quod dixit illo vult dicere quod luminaria sunt ab ascendente cadentia vel quod ipsum non aspiciunt et quod infortune in angulis sunt potentes. Et talis status multum accidit vel in nativitatibus velud et impedire in quibus venit pars talis et exultatio de una terra ad aliam vel in nativitate eorum qui sunt future permutatione vel in ambasiatoribus.

Erunt hee nativitates non sunt eorum qui sunt futurarum permutatione. Haly. Vult dicere quod qui tenent statum in comparatione cum invenimus in aliqua nativitate et non sunt future permutationis convenit ut inspiciamus in coniunctione vel preventione que sunt ante nativitatem et quod sciamus planetas dispositores illius coniunctionis vel preventionis et dispositores locorum duorum luminarium in hora nativitatis.

Et si loca horum in nativitate et locus lune vel ascendentis [illegible] fuerit pro maior pars eorum non aspexerit loca ipsius coniunctionis vel preventionis natus erit future permutationis. Haly. Item propter te aspice cum statim quem narravimus tibi primitus in aliis quibus rebus et eas adiunctas cum eo quod queramus et propter hoc recte [illegible] dispositor coniunctionis vel preventionis que sunt ante nativitatem que sunt ante nativitatem et scias dispositor locorum luminarium hora nativitatis cum loca sint in nativitate unius vel plus uno scilicet locus lune et quarta locus ascendentis et similiter omnia vel pars eorum non aspexerint locum coniunctionis vel preventionis antecedentis nativitatem et cum hoc accidit quod infortune impedientes sunt in angulis et ambo luminaria in absentia cadentes vel ipsum non aspicientia natus erit pro certo future permutationis. Ita quod cum fuerit non erit in figura hominis. Cum si aliqua rerum vel maior pars sunt hoc modo [illegible] vel quod sunt maiores fortune.

natus erit homo sed erit propinquitate vel extimatione figure. Et si res fue
rint sic et invenerimus
luminaria in signis quadrupedum aut be
stiarum ferarum et planete qui fuerint
in angulis infortune, natus non erit
homo. Haly. Dicit figure planetarum in nativitate
significare quod natus propinquus erit propinquitate
forme. Et hoc accidit cum sol et luna
sunt in signis bestiarum ferarum et infor
tune in angulis, erit natus de ali
qua fera bestia. Et si nul
la fortuna testificata fuerit
sed testificentur infortune, natus erit
non domesticus de natura silvestri
nocente. Haly. Dicit sermo eius illud
quod diximus quod natus erit animal
domesticum. Si inveneris infortunas
duobus luminaribus testificantes, natus
erit animal non domesticum de natura
silvestri potente. Et hoc totum ostendit
quod aliqua bestia silvestris est que cum
hominibus habet vitam et est domesti
ca sicut canis et muscipula; cetere
alique sunt que [illegible] cum hominibus
non habitant sicut leo et ursus. Et
alique que non sunt fere habitantes
[illegible] cum hominibus ut cameli
et asini. Et alique sunt que non
sunt domestice nec habent vitam cum
hominibus prout vacce silvestres et cer
vi demonstrant. Et dicto illud quod
si duo luminaria fuerint in signis
[illegible] et animal erit [illegible]. Et si fuerint
in signis piscium animal et piscis et
alia animalia [illegible]. Et si intelle
xisti quod diximus a principio huius
libri usque ad hunc locum, nihil poterit
de hoc capitulo occultari.

Et si duobus luminaribus
testificabuntur Jupiter et Venus, natus
erit de bestiis placentibus habitantibus cum
hominibus sicut canes [illegible] et similia.

Et si testificabitur Mercurius, natus erit de
animalibus de quibus fiunt solatia ho
minibus sicut sunt [illegible] cati [illegible]
[illegible] et similia. Haly.
Ptolomeus dicit hic etiam ut intelligas rationem
[illegible] sue. Ita quod cum sermo eius
determinat quod natus est bestia fera et
testificabitur luminaribus aliqua fortuna,
intelligere per hoc quod natus habebit conver
sationem cum hominibus sicut canes et furo
nes et similia. Et hic etiam ostendit
nobis aliam rem quod cum sermo quod
natus est bestia non fera et inve
nimus aliquam fortunam testificantem
luminaribus, sciamus quod illa bestia est
domestica. Et si cum hoc testificabitur
Mercurius, erit natus domesticus de animalibus
de quibus homines sibi faciunt vel [illegible]
[illegible] ut [illegible] cati etc. Et in
intelligere potest quilibet habere rationem [illegible]
per figuram stellarum que sunt cum luminaribus.
Et cum illa figura erit species alius
nati sed figura stellarum fuit dissimi
lis que dicitur [illegible] erit illud
animal [illegible] vel alia talis. Et
si fuerint animalia que dicuntur volucres
sine pennis erit illud animal de re
ptilibus. Et quoniam ut illud animal
alias res omnes [illegible] per dictas
tenetur in memoria et intellectu.

Et si duo luminaria fuerint
in signis figure humane et [illegible] que
fuerint ut [illegible] erit natus homo vel pro
pinquus homini. Erit in propinquitate vel
extimatione factorum. Haly. Vult dicere
quod cum figure planetarum hora nativitatis
fuerint [illegible] quod nascitur [illegible]
[illegible] et fuerint luminaria
in signis figure humane, natus
erit homo vel assimilans homini [illegible]
erit propinquitatis factorum et extimatione. Sicut
ergo vidi multos natos [illegible] pedibus

et alios sine manibus et alios sine auribus.
Et dixit mihi quidam quod natum vidit qui non
videbatur aliquid habere nisi [illegible] per
[illegible]. Et aliud natum [illegible]
cum. Et dixit mihi quod natus faciebat
multa signa per que debat intelligere
multa futura. Permutationes et natu
re sunt multarum manierum sicut illius
qui non potest se sustinere nisi duobus pedi
bus et illud qui habet caput plenum
aut oculos [illegible] et similia. Ptolomeus
Et [illegible] sermo quod cum luminaria fuerint ab
ascendente cadentia vel ipsum non aspiciunt
et infortune potentes in angulis et dis
posite [illegible] vel precedentes [illegible]
vel maior pars erit [illegible] natus erit factus
propinquitate vel extimatione [illegible] si volu
[illegible] est approximantis
loca [illegible]. Et si fuerint in parte
figure humane natus est homo sicut
si in signis alterius figure natus
est illius [illegible] et Ptolomeus vult nobis totum
ostendere quod nulla remaneat in hoc dubitas.

Sciemus ex statu illius proprie
in hoc loco similiter a figura signorum
in quibus erunt infortune que sunt
[illegible] de luminaribus vel an. Haly.
Vult dicere quod cum sermo quod natus est
factus propinquitate et invenimus luminaria
in signis figure humane scire quod ho
mo [illegible]. Et cum hic sermo appropinquamus figu
ras signorum in quibus sunt infortune
que sunt potentes vel super angulos
et post hoc sciemus quod membra sunt per
mutata [illegible]. Si fuerint in signis
quadrupedum scire quod natus habebit plus
quam duos pedes vel erunt pedes eius
alicuius manerie sicut pedes [illegible] alterius.
Et similiter corpus suum. Et cum nobis
dicuntur in hoc dicto [illegible] quod cum
infortune fuerint [illegible] de luminaribus
et ipsa cadentia vel [illegible] non
approximantia [illegible] erit propinquitatis factorum.

natus

Et si non testificabitur sibi
in hoc loco aliqua fortuna cum loco
de hiis que narravimus, erit natus
totaliter sine aliquo intellectu et
cum hoc toto erit [illegible] propinquitate.
Haly. Vult dicere quod cum sermo quod
natus est homo propinquus apparens
si invenimus [illegible] aliquam for
tunam testificantem ascendenti neque
luminaribus, natus erit propinquus et
[illegible] totaliter et [illegible].
Et ego vidi multos natos [illegible]
[illegible] natos qui vaccas
assimilabant vel pecoribus et [illegible].

Et si non testificabuntur
Jupiter vel Venus, erit natus [illegible]
pestilentiis [illegible] et hec [illegible]
[illegible] de talibus res fit forma
que dicitur [illegible]. Et vult
dicere forma que pertinet ad [illegible]
et [illegible] et forma que dicitur
[illegible] et similia. Haly.
[illegible] sermo quod natus approximans
si invenimus Jovem et Venerem testifi
cantes ascendenti vel luminaribus, diximus
[illegible] quod natus in illa pestilentia
erit [illegible] et [illegible] et est homo
qui loquitur in legibus et [illegible] scit
multa. Et forma que pertinet ad
[illegible] et Venerem que dicitur [illegible]
[illegible]. Vult dicere loqui de re
bus occultis quas non videt et
sunt future. Et forma que [illegible]
[illegible]. Vult dicere res que
veniunt in voluntate alterius [illegible] ad
sibi [illegible]. Vel in voluntate
alicuius homine de Egypto quod rex
de Asia moriretur [illegible] illa hora et
dixit res futuras per unam [illegible]
que sibi venit in voluntate. Et
illud quod [illegible] potius. Et aliis re
bus vult dicere augurari et appro
[illegible] et res in nube intelligere [illegible]

et in membris animalium et cetera multa similia que sunt antiquorum sapientes de egipto qui erant in hiis multum sapientes et intelligentes magorum et incantatores egipti multa sunt de rebus et scientiis Et hec intelligimus a rebus istis que narrantur a porphirio egipciano et similibus que philosophi sapientes fecerunt Et isti incantatores operantur in hodierna die et demonstrant quod erant multum sapientes in hiis et intelligentes valde Et in aliquibus locis Indie et Arabum sunt adhuc multa sapientes et scientes de rebus eciam in rebus que sunt occulte nobis sunt hec perdita et destructa per potencias sed hec multe sciencie

Similiter ei testificabitur operatorius erit

natus cum omnibus rebus istis propter eorum intelligentes Et quod [illegible] laborabit per hoc accidit sibi de omnibus eciam et similiter cum in omnibus aliis erit honore maiorum boni intellectus sensibus et consilii. Vult dicere quod quando assumunt centrum firmatum testificabitur in hac domo hominis, [illegible] fortune ut perspicacior intelligens erit, et ob hoc laborabit suum ad rebus et erit habebit super dentibus et erit [illegible] cum in omnibus aliis rebus et similiter stabilibus erit honore mere [illegible] et boni consilii.

Capitulum de vi[ite] [illegible] rebus

Dixit habet quidam multum sciencie qui nascuntur principium eorum vincit ad hoc propter vim infortunate in caeli natum et inde ut in caeli qui non recipit rebus prognosticatis eos quando nascuntur de permutata factura

Postquam scripsi nobis

locum in hiis que accidunt hominibus in hiis locis qui rebus

non recipit commune ut sciamus quod hoc rebus esse convenitur cum narracione in separacione vite quod cum illud [illegible] tantum non est ab hiis duabus inanibus Et quando dimissum est ab eis luna vitalis que homines et divisa sunt una ab altera a [illegible] quando non vite non est nisi in hiis que habet vitam habentem aliquam quantitatem per rebus qualibus isti sunt de hiis quale vita non absolutur nisi compleverit unam revolucionem cursus solis Et hec reperitur dividitur unum annum, et vita que est magis iam est minus iam Et tales vitam hoc est illa que ducit per mensem dierum vel horarum Et loqui in hiis que non recipiunt rebus est in illis qui non poterunt ad complementum aliorum periodorum tempus nunc in minorem quam hoc tempore moventur propter magnam fortitudinem malorum et nocumentum quod accidit eis vel per malum constellatione et propter hoc est inquisicio vite multis modis. et inquisicio caeli qui non recipit generalis est et simplex.

Dicam vobis naturis ab cetera dicitis quibus forte possunt per natum venit vel non [illegible] nobis comminantes demonstrare per hoc dictum destruccionem que est unius [illegible] de qua locutus est et cum vite aliqua quantitate habentis Et incipit manere dicens quod locum fuit in primo capitulo huius partis Et est illud quod dicit quod ille qui non recipit rebus est res postea quando sive dictum de accidentibus rebus huiusmodi nature Et propter materia hoc vero de esse quanta quantitas est eciam vite et quas ab eo destructa et quas quanta dicit esse eciam vite Et vere vite que est imposita Et hoc est qui non complet unum annum sive sunt hore dies vel menses vite

Et in quibus habet esse destructa a racione sunt quod medietas nati annum compleat aliquod hore tempus Et hic qui perfecto rebus non recipit hore aut est regula generalis propter magnum nocumentum quando fortificatur in caeli nativitatibus in locis principalibus et dimisit vitam que est per annus Et dicit quod quantitatem dixit hic. et isti sunt vivunt annum unum completum vel plures Et hoc quod nobis multi verbis demonstrant concordat quod hec natura hominis cum vel solis Et propterea [illegible] quod vita hominis que habet quantitatem est illa que perveniunt ad unam revolucionem cursus solis vel plures unam Et ponit aliam divisionem eius vite illud que imponitur Et isti sunt illi qui non complent unam revolucionem Et hic divisi sunt quia caeli sunt qui vivunt horas qui vivunt dies et caeli menses Et caeli qui dies et horas Et caeli qui vivunt menses et dies et solum [illegible] non recipiunt illos nullam vitam [illegible] illi qui non habent illos Et tales modis qualis iste est in omnibus Et hoc est magnum malum et nocumentum quod fortificatur in caeli nativitatibus in locis principalibus Et postquam protinus nobis demonstrant hoc dicit quantum Et est quod dicit in nativitatibus Et propter hoc est inquisicio vite per [illegible] partes

Vult dicere quod regule et radices quas sive possumus vite nostrorum sunt multe et diverse maiore pono dixit quam aliam que est quod dicit et inquisicio eorum qui non recipiunt rebus Et est generalis et simplex. Vult dicere quod regule et radices plures sive possunt [illegible] caeli qui non recipit aliud est una maneries et simplex hoc est fortificamentum malorum et impedimentum et [illegible] [illegible]

Similiter dico quod quando

aliquod luminare fuerit in aliquo angulorum Et fuerit similiter aliqua infortuna participacionem habens aliquam cum eo in longitudine que sit cum eo gradu per gradum vel prius apparens in figura duorum laterum equalium ut iungitur cum eo fortune participacionem de figura et dispositione luminaris loci inventum fuerit in loco planetarum infortunarum natus ille non recipit rebus et morietur hora qua nascetur Primum quod quaerunt volentes addiscere est ut addiscat eum vite et postea vadat ad addiscendum eum oppositorum et inquisitum demonstrant quod vero caeli qui non recipit rebus est generalis et simplex primum incipit inde Et quando cum perficit incipit addiscere eum vite quod voluere est divisionem et maniere Et nos volumus addiscere verba prima dictis quod quando dicit quod ubi fuerit aliquod luminare in aliquo angulorum vult dicere quod sit eius luminare in aliquo gradu anguli Et hec ut possit in circulo orientis vel in circulo medii celi Et illud quod dicit et fuerit aliqua similiter habens aliquam participacionem cum eo in longitudine que sit cum eo gradu per gradum vult dicere quod sit infortuna iuncta cum luminari in longitudine in latitudine Et illud quod dicit et apparet figura cum eo in figura duorum laterum equalium vult dicere quod sit infortuna in alio angulo in circulo orientis vel medii celi. et cum dicit quod est in linea luminaria quod est in alio angulorum vel eius oppositione ut quando imaginabitur unam lineam que vadit ab una ad alteram Et secabit lineas que exeunt de ipsis angulis applicantes ad circulum fit de hec triangulis duorum laterum equalium

tamen est ut hoc applicatio sit in longitudine et latitudine si fuerit cum sole existente infortuna illud non apparet lunare erit in hac nativitate ~~Et illud quod dicit Et~~ fuerit dispositor in zodiaco tempore partum, Et si fuerit in luna quod sit infortuna in circulo inclinato lune Et quod dicit per hoc habent cum eo aliqua fortuna illud non apparet lunare eclipsis in hac nativitate Et illud quod dicit Et fuerit dispositor loci lunaris in loco planeta cum infortunatur Vult dicere quod quando imponit duobus istis ille in aliquo loco et accidit cum hoc quod dispositor loci sui sit in domo aliqua infortune aut impediente aut in exaltatione eius aut quod appareat infortunatam nativitatem cui fuerit in eius nativitate aliquid lunare in hac nativitate rerum non recipit et statim cum natus fuerit moritur

Et si cum hoc non fuit in figura duorum luminarium

[illegible] habent in coniunctione radiorum planetarum infortunatorum loco duorum luminarium vel ascendet ab eis et infortune fuerint duo impedientes aliquod luminare vel ipsa ambo simul sicut cum ascendet ad loca amborum vel ad locum alterius vel quod sint in oppositione alterius aut amborum per dyametrum et ascendit ad locum lunaris nativitatis ille non habebit vitam haly

Tamen hoc dictum valet in se propria que est ut si tres sint vel luminaria et infortuna potest illuminare quam ante dixit et diffinito hoc vult quod est vult primo et hoc est ut luminaria cum infortuna quarta sed semper per quartum sed vult eis aliqui quidam parum sunt in longitudine vel latitudine vel in parte amborum Et quod ascendit infortuna ad hoc luminare Vult dicere quod vadat et ponat se in angulo ubi sunt luminaria hoc habent modum est applicatio in se duorum luminarium aliud sed est applicatio per coniunctionem radiorum

Et est propter magnum nocumentum

quod est in hoc dampnatur et destruit per lacerationem et bonum quod fuerit propter elongitudinem loci duorum luminarium medietate vite Vult dicere quod si infortuna dampnaverit luminare ceteris in angulo et nulla fortuna appareat ad luminare Et si fortuna non applicat per longitudinem et latitudinem solum per radios vel ascendit ad locum suum magnum nocumentum quod est in statu dampnoso et destruit utilitatem et bonum fuerit propter elongationem infortune et lunaris Et propterea voluit nominare per hoc destructionem quia hoc status est per loco primo quod minuat Et minus bis dupum est quod mediocrum illorum quod non recipit aliquem est per verum tempus et hoc est ut sit aliquod luminare vel amborum ipsorum coniunctio ad loca [illegible] dampnatum vel ab infortunis et duo illorum in dignitate fortunatarum nullaque fortuna ipsa apparente Et si ambo luminaria fuerint iam fortunata Et si unum hoc non fuerit et aliud non indiget non nocebit Et propterea dixit nobis hanc regulam quod possit ibi in uno tempore habere aliquem per alium vult dicere

Et dampnatus solem prope

fuit primo in [illegible] qui ascendit ad locum ubi ipse est vel saturnus ipse qui lunam dampnat per oppositum vel quod fuerit ad locum eius hoc est in quarto quod est quod per locum dampnat est saturnus et martis luminarum Et [illegible] si dampnabuntur in loco luminarium et in ascendente quod dispositor

haly Vult dicere quod maior fortitudo et nocumenti et mali est si infortune fuerint dispositores luminarium et ascendentis cum hoc quod sint nocentes luminaribus et malum infestum est quod quando infortuna fuerit in aliquo angulo et omnibus quartis

Et si cum eis oppositionem habuerit

per dyametrum et duo circula et infortune fuerint in angulo et in figura duorum [illegible] illud nascentur creature que sunt mortue a primo

hic perficit secunda qui vitam non recipiunt et moriuntur hora qua nascuntur Et est ut utraque infortuna in oppositione utriusque luminarium per longitudinem et latitudinem et ascendit utrumque in angulo quatuor Et quod per se fuerint convenit ut nascantur mortui vel hic

Et quibus illa fuerint et

coniunctis ambobus luminaribus per aliquam planetarum fortunatarum vel habeat cum ea participationem de figura et radiis applicat ad primas dimensiones nativitatis vivet tantum quanto fuerit gradus qui sunt inter ipsorum et radium infortune quibus magis Et propterea dixit mensurans dies et horas in statu meliore ipsius quantitatem et fortitudinem vite hic fortunatarum Vult dicere quod planete infortune et luminaria separantur a coniunctione fortunatarum cum paucis gradibus aut separantur ab aspectu fortunatarum tunc debuit fortune fortitudine qua vivet in statu secundum qui erunt inter luminare et fortunatam et si nocumentum infortune fuerit multum forte erunt hore Et si debilius mediocre erunt dies Et minus non probant erunt menses

Propterea quod luminare in quo apparet oppositionem in hiis est etiam illud quod fuerit ipsorum Et numeratur probant tibi illud quod dicit numerum secundum qui erunt inter ipsorum et radium infortune que est quando infortunatum in hoc statu nativitatis est cum luminaribus et in figura duorum lateribus equalium

Et si radius infortunarum

fuerit que ad dimissiones primas applicuit luminarium Et radius fortunatarum qui applicat ad dimissiones sequentes causam natus recipiet talibus et vivet

Propterea dixit Vult in quolibet loco primas dimissiones eas que ascendit ante se septem qui ascendit antequam dies et primas secundas dicte antequam posterioris dicte Et sic una dimissio ante secundam et [illegible] et propterea que secunda Vult dicere que primus vivet se ante se prosperis

et gradus dicte secunde post et dimissio secunda sequens in medio et perpetuum ita est si hec dimittat hoc fieri quod luminaria erunt ab infortunis separata et vadunt post fortunas Et ipsi fuerint ipso natus recipiet tribus et vivet sive sint luminaria et infortune in angulis sive sunt in aliis locis

Similiter si planete fuerint in

fortune per fortunas elevatas sunt coniunctione in figura erit natus et vilipensus Et hoc similiter quod natus recipiet vitam et vivet dantes vitam sicut per hoc natus erit vilipensus et infortunatis exaltatis aut omnia sua membra de mala et infirma complexione

Et si fuerit fortune de altitudine

natus erit a loco parentum vult dicere quod si fortune in hoc statu maioris fortitudinis fuerint quam infortune hic natus eradicet a pestilencys et infirmitatibus non cum tribuet cum parentibus suis sed alias

Tamen si ascenderit

aliqua fortuna cum luna et applicuerit ei et applicuerit ei aliquid infortuna in occidente nutriet ad parentes suis haly Vult dicere quod quando luna fuerit in occidente orientem et participationem habet cum aliqua fortuna et fuerit in oppositione eius in occidente vivet luna et propterea cum nutriet cum parentibus suis

Applicatio etiam in

~~[illegible]~~ filiis ipso Vult dicere quod hic modo applicatione ad quamlibet illorum filiorum qui nascuntur una hora ad loca sua ascendentis Et scies si vivet vel non vel qualis erit status eius applicando a loco singularis cuiuslibet hore in loco ascendente et in precedentibus dictumque

Et si aliquis planetarum

quando participaverint in signo sunt
in duabus mansionibus vel pluribus
in decedente creature feminine mo
vetur aut nascetur in signo sinistre
partis aut de suo membris
feminarum. Haly. Vult dicere quod si
luminare fuerit infortunatum in an
gulo, in quarto vel oppositione
creature feminine nascetur vel
in forma sinistra partis aut femina
rum et diminute medie sexus et
deformis virginumque quod cor est per eius
ptolo dicitur qui nascuntur feminam

Et si super ipsum elevabitur aliqua infortuna

non mutet naturam vel viciarum ne
habebit etiam quod quant per hoc
Haly. Vult dicere quod si aliqua infor
tuna dominabitur super luminare
eius in certitudine non mutabit na
turam nec viciatum habebit etiam re
gulas antedictas

Capitulum 11 de tempore vite

Dixit Haly capitulum
illud separatum est a cau
sis antedictis quia non
pertinent narrationi
rerum huius capituli et
aliorum que sunt de hoc natiuitate

Loqui primo convenit ut

vita loquamur de annis que contingunt
post nativitatem. Nam quod ut si
res fuit de eo qui fuerit ordinat
nihilominus conveniens res annorum na
tu vite annos aliquos vel hii
in quibus potest res ipse compleri.
Haly. Annorum que contingunt
natis post nativitatem sunt ea que ca
dunt in corpore et spiritu et que cadunt
de honore et magisterio de filiis
et similibus. Et si invenerit appropri
us ad scripta nec indiget glosa

Intellectus huius rei

non est res abscondita in potest
specula dominio locorum principalium

et cetere fortune quid est res ad quod deum
appropriare per multas partes. Sapien
tes antiquiores huius artis concordati sunt
quod sufficientia vite debet accipi a domi
no locorum principalium et cetere for
tune in natiuitate sunt tamen diuersarum
opinionum in maneriis quibus soci
pit quantitas vite. Quia cetere sunt qui
reputant quod quodlibet luminarium quod fuit
in aliquo angulo in quo potest capiunt
esse hylech. Et quidam qui in aliis diver
sitates quesierunt alium luminare apparuerit
illud et accidit ab eo sufficientiam
vite et fuit aliquid qui reputat aliquos
dispositores loci sui. Et quod est ille qui dicit
alcocoden quod non sit aptus ut sit hylech
nisi dicitur super per aspectus sui. Et
sunt alii qui dicunt quod aliquem dicit
hoc archasir per ascensiones circuli
directi. Et quod sunt alii qui dicunt quod
debet fieri per gradus equales. Et alii
dicunt quod cavendum de polis domus
nisi alcocoden. Et si hoc concordavit appa
rat in revolutione anni et quando ali
quorum mutantur huius anni periculis
pro alicuius vite, et omnes hec dicunt
sunt meliore secundum et ultime nichol
rum. Et ptolomeus curat hos omnes et acci
pit viam unam que sequitur viam ratio
nalem. et accipit per hylech locorum prin
cipalium fortiorum et nobiliorum quecumque
in natiuitate et fiat directio ipsius hylech
per ascensiones communitatis de ascensionibus
circuli et ascensiones circuli in quo
est hylech. Nichil quod nulla cetere qui
sunt nominati et auctoritate in hac
arte operantur per hylech et alcocoden
bene est ut in hoc nativitatem habemus aliquid
dicit tibi patrem in aliquo de suis dicit
in hoc loco dicit quod primum apparuit
ad luminare unus id est aliquis. Et si invenitur
in eo plures dignitates quam invenit
in dicto loco de principalibus. Et accidit
id hoc quod apparuit aliquid dispositionis
priore accipiunt id per hylech et illud

dispositorem et alcocoden. Et si hoc non
accidit et apparuit aliud luminare
in hac eadem maniere. Et sic illud propri
rendo donec invenitur quod apparuit
aliquibus dispositore fuerit et dicunt
vita est etiam annorum revolutionum fortune
dispositore ipsius apparuit ipsum. Et
etiam in eius maioribus. Et si fuit ma
ior et etiam in suis mediocribus. Et
si fuit debilis et etiam in suis minoribus
et in quolibet hore minore addit
et minuunt etiam fortune et infor
tune aspicientes alcocoden et
hylech et etiam magna fortitudo et
debilitate hylech et alcocoden
et hoc est summa opinionis cetere.
Et sic in opere libri cum invenies
determinatum. Et preterea ptolomeus determinat
in hoc loco suo multa de revolu
tionibus planetarum. Bonum est ut unam pa
tefaciamus dicimus quod divisiones ma
iores singulorum planetarum est quod sunt
graduum timore fuerit per omnia. Primo
Saturnus habet 71, Jupiter 19
Mars 66, Venus 82, Mercurius 76,
Saturnus minor curtius planetarum est quod sunt
graduum in quibus vadit planete revolu
tiones equales. Saturnus 30 annos
quod in 30 annis complet unam revo
lutionem, Jupiter 12 annos quod in hiis
complet revolutionem unam, Mars 17
annos complet revolutiones, Venus
octo quod in hiis complet revolutiones,
Mercurius 20 annos quod in hiis complet
revolutiones completas. Et quod
admiscuit annos mediocres planetarum cum
minoribus erit medietas totius anni
mediocres Saturni 30 et medium.
Et anni mediocres Jovis 57 et
medium. Et Martis 40 et medium. Et
Veneris 47. Et Mercurii 48. Et sic per
hanc medietatem maiorum fuerant que
a primo licuit usque ad sinistra capricorni.
Et in hac medietate infortunate
que sunt Scorpio et Capricornus.
Et sol in hac medietate habens in

dignitate. Et quod invenies duos signa
remanent quatuor qui sunt 120
graduum tot sunt sic anni maiores et
hoc concordat cum elongatione
de 30. Et quod eius exaltatio est in
29 gradu arietis sunt tot anni mino
res sui et sunt sic sui quod sunt gradus
proprios accipiunt medie annorum ma
iorum solis qui sunt 60 et adde
runt eis annos minores. Et hoc con
cordat cum elongatione de 30 et
fuit annos sic et accipiunt medie
tate que sunt 39 anni et medium.
Et posuerunt eos mediocres solis
similiter fecerunt de luna minori
medietate dignitate sua et quod in
venitur medie aquarii et alios que
sunt domus infortune remanent
126 gradus. Et quod hec medietas
est diminutione dispositionis substantie
diminuit singulos spiritus corporis
lune quod 12 gradus et sic remanet
anni maiores lune 108 et loco
huius diminutionis addiderunt quinto
est medietatis est suo corpore que est
sic gradus super annos minores
solis et posuerunt eos per annos
minoribus lune et fuit in annis
maioribus cum hac additione quod
addiderunt in annis minoribus ipsius
dum accipiunt medietatem annorum ma
iorum lune qui sunt 54 et addide
runt super eos quinto est corporis lune
quod est sic gradus et fuit omnes 66
et posuerunt per annos mediocribus
lune propriis probaverunt hec nobis
fuisse unde et inveniunt quod bene
indicat per experientiam et posuerunt
eos quinque annos quod plura probare
erit et quinque inveniunt quod in
dicat eius debile. Et quinque dies
quinque erit debilis nobis et quinque
horas quod erit in summa debilitate
et inveniunt inquantum cetere etiam quod
inveniebat scientia cuiusque cetere
V. T. qui dicit plura annos suos
maiores et minores de parte vite

quod est quilibet mouetur quoniam
propter amorem propinque plus accedit
et mutat viam illam propter magnam
reuolutionem que est in eo et accipit vnam
viam que possit restituere valorem. Et
cetera queunt vt hic sit via ita et
vitas videntur [illegible]

Maiores tamen opinioni nostre conuenientes

et que viam seruant valorem est quod dicere
volumus. Conuenit ut apponamus nos
in [illegible] et in rebus [illegible]
per locum [illegible] et per [illegible] in
planetis [illegible] Manife-
stum est que viam seruant valorem et quod
[illegible] possumus [illegible] in quantitate [illegible]
et per eam [illegible] possumus [illegible]
[illegible] quod [illegible]
in [illegible] et [illegible]
[illegible] est que facit [illegible]
et [illegible]
[illegible] facit [illegible] et [illegible]
et [illegible] Per hoc [illegible]
[illegible] retardatione
[illegible]

[illegible]

TUV OV TOCBKOP

dicit quod si elegimus alhohodon: tunc eligimus
quod [illegible] 11e. 10e. 9e. et [illegible]
valere [illegible]: non potest

[illegible] valorem [illegible] sic [illegible]
oppositis et [illegible] et aliis planetis [illegible]
Et hic [illegible] intellectum [illegible]
quantitate vite. Propter hoc [illegible]
[illegible] et dicit

Distinctio vniuersalis [illegible]

[illegible] est 2m quod [illegible]
[illegible] queunt est [illegible]
[illegible] sunt in quibus esse queunt planete
[illegible] et hic est [illegible]
quod est a [illegible] que ascendunt
[illegible] vsque ad 27 gradus qui
remanent ad ascendentem [illegible]
que sunt in [illegible] 3o [illegible]
[illegible] et ita sunt 11 domus fortune et
alii qui sunt in [illegible] super terram
et ita sunt [illegible] et ille que sunt
in 3o [illegible] Et sic [illegible] et
ille qui sunt in [illegible] et [illegible]
[illegible] continent
[illegible] quod [illegible]
[illegible]

[illegible]

10 [illegible] 11 [illegible]

et [illegible] Et [illegible] conuenit
vt [illegible] in posse ac dominio
[illegible] 11 [illegible] apparens est et [illegible]
et vadit ad [illegible] ascendens et [illegible]
[illegible] in dominio [illegible]
[illegible] et [illegible] fortitudinem [illegible]
[illegible] cadit Et
hoc cadit in [illegible] ordinatione [illegible] Et
[illegible] habet [illegible] fortitudinem [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] vadit [illegible]
[illegible] est in [illegible] ordinatione
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
in [illegible] et 2m [illegible] ordinatione pos-
sunt [illegible] domorum et [illegible]
[illegible] quarta [illegible] est in [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] conuenit ut sit in
ordinatione [illegible] et in [illegible]
[illegible] queunt ut sit in [illegible] ordinatione
dominii. Et [illegible] est in comparatione [illegible]
[illegible] et [illegible] queunt ut sit in ordina-
tione [illegible] dominii. et [illegible] in compa-
ratione [illegible] in comparatione [illegible]
Et [illegible] hic queunt ut sit in [illegible]
[illegible]

Et conuenit ut non opinemur

[illegible]

[illegible] et [illegible]
[illegible] in hac domo [illegible]
[illegible] fuit per [illegible]
Iam demonstrauimus in [illegible]
quod virtutes [illegible] veniunt ad
nos ad [illegible] et manifesta
est quod [illegible] virtutes [illegible] veniunt
[illegible] quod ad nos
veniunt et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
manifestum quod virtutes [illegible]
in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod virtutes veniunt
a [illegible] applicantes ad nos
de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] virtutes veniunt a [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] dispositoris [illegible] de [illegible]

Sunt quedam et non pauca de omnibus iudiciorum de nativitatibus [illegible] secundum diversa genera astrorum [illegible] est [illegible] Et manifestum est quod [illegible] per has dominaciones [illegible] aspectum [illegible] ascendente.

Et convenit ut per ypleches res [illegible]

principales que sunt sol luna ascendens pars fortune et dispositores eorum [illegible]. In precedentibus vobis diximus [illegible] quod luna [illegible] sunt [illegible] sunt [illegible] ascendens [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et [illegible] quod sunt [illegible]. Prima est sol, 2ª luna, 3ª ascendens, [illegible] pars fortune. Et [illegible] capitulis [illegible] quod cuiuslibet hore dispositor [illegible] vite [illegible] non est aptus [illegible] dispositor [illegible] ut sit dispositor solis existens in domo Saturni et [illegible] et in loco apto quod ut sit ylech et Saturnus qui est dispositor solis existens in domo Saturni [illegible] in hoc statu est in domo [illegible] in alio loco aptiore [illegible] ylech. Et [illegible] Convenit ut Saturnus [illegible] ylech [illegible] solis [illegible] dominium [illegible] et [illegible] regno solis. Et [illegible] principales solis [illegible] dispositores [illegible] vite [illegible] non sunt ylech [illegible] quod accidit dubitatio [illegible]. Potest [illegible] principales [illegible] precedentibus [illegible] sol luna et ascendens et [illegible] in loco [illegible] possunt [illegible] fortune. Et [illegible] fortune [illegible] vite [illegible] que sunt [illegible] et qui non [illegible]

Saturnum [illegible] et [illegible] ad hoc [illegible] quod [illegible] partis fortune [illegible] ascendentis et [illegible] ascendentis [illegible] luna et [illegible] luna [illegible] solis. Et [illegible] quod [illegible] solis luna et ascendentis sunt [illegible] partis fortune [illegible] ascendentis et [illegible] quod est illud possunt [illegible] solis et luna et ascendentis et [illegible] partis fortune. Accipiemus [illegible] a loco partis fortune [illegible] vite et non accipiemus ab ipso [illegible]. Et [illegible] est [illegible] qui [illegible] apposuit in [illegible] et [illegible] possunt [illegible] ascendentis [illegible] quod [illegible] solis et lune fuerint [illegible] sunt [illegible] ascendentis [illegible] illud. Et [illegible] ut [illegible] opinionem [illegible]

Tamen pars fortune sciri potest

[illegible] a loco [illegible] usque ad locum lune de die et nocte et [illegible] ab ascendente et ab eo [illegible] et [illegible] et sic [illegible] cum [illegible] solis in comparatione ascendentis [illegible] lune in comparatione partis fortune et est pars fortune [illegible] lune et [illegible] qui [illegible] in [illegible] a luna usque ad solem et [illegible] ab ascendente [illegible] partem quam diximus et [illegible] pars [illegible] qui [illegible] pars fortune qui [illegible] et [illegible] hoc [illegible]. Verba [illegible] quam [illegible] intelligit in hac arte [illegible] intelligit [illegible] et illud quod dixit

et erit [illegible] partis in [illegible] et hoc [illegible] vult dicere quod [illegible] que sunt a luna usque ad solem et [illegible] ab ascendente in [illegible] quod et pars fortune in [illegible] loco quo cadit si [illegible] que sunt a sole usque ad lunam et [illegible] ab ascendente usque ad partem [illegible] et [illegible] cadit pars fortune in [illegible] loco et est in comparatione lune [illegible] ascendentis in comparatione solis [illegible] ab [illegible] qui dixit quod ascendens nocte est ascendens lune et luna est domina noctis. Et [illegible] a luna in solem et [illegible] ab ascendente [illegible] partem [illegible] et [illegible] quod [illegible] pars fortune de [illegible] ascendens solis et [illegible] ascendens [illegible] ascendens lune et [illegible] intelligit de [illegible] quod [illegible] et [illegible] illud et [illegible] est [illegible] per illud quod dixit in [illegible] quod sol est ille qui [illegible] in celo. Et [illegible] et [illegible] sunt in [illegible] et astrologie et [illegible] in natura [illegible] potencie [illegible] et lune que est in omnibus rebus [illegible] est per solem [illegible] stellare [illegible] ascendens [illegible] et [illegible] in comparatione [illegible] ita [illegible] et [illegible] super omnes alias stellas. Et [illegible] de die et nocte ascendens sit ascendens solis qui est [illegible] in comparatione solis [illegible] pars fortune de die et nocte et solem in lunam et [illegible] illud [illegible] et [illegible] ascendente [illegible] a luna in solem [illegible] ut [illegible]

[illegible] ita quod [illegible] locus [illegible] et [illegible] lune [illegible] ascendentis ad solem

Et convenit ut in rebus istis

[illegible] solem [illegible] in [illegible] apta pro ylech. Et si non fuerit luna [illegible] et si apta non fuerit [illegible] plures [illegible] et in loco antecedente [illegible] in ascendente [illegible] et [illegible] in aliquo locorum que [illegible] plures. Et si non fuerit [illegible] ascendens [illegible] sol fuerit in aliquo [illegible] loco [illegible] ylech. Et si non fuerit in [illegible] loco [illegible] non est apta ut sit ylech [illegible]. Et [illegible] aspiciens lunam si fuerit in aliquo locorum [illegible] apta [illegible] ylech [illegible] si fuerit [illegible] apta ut sit ylech. Et tunc [illegible] plures [illegible]. Et si [illegible] non [illegible] locus [illegible] antecedens et ascendens. Et [illegible] ut sit [illegible] in aliquo locorum aptiore pro ylech [illegible] ylech. Et si [illegible] in aliquo hore [illegible] plures [illegible]. Et si [illegible] in aliquo loco aptiore pro ylech [illegible] ylech. Et si nichil de hoc toto [illegible] ascendens et [illegible] pro ylech. Et hoc est [illegible] et [illegible] quod aliquid defecit in [illegible] et non est ita [illegible]

Docet aliud et hoc apte ordinem in hac scientia quod intelligere tibi convenit quia hoc totum unde etc. dependet quare si vis aspicias rem nativitatis primum luminare si fuerit in loco apto pro yleg ipse erit yleg. Et si non fuerit ita aspicias alium qui eum sequitur in posse et accipias eum. Et sic ibimus deinceps faciendo ad ultimum perveniamus ad gradum ascendentis.

Et convenit ut de nocte luna [illegible] eligamus subsequenter post ea deinde planetam plures dignitates habentem in dispositione loci lune et in oppositione [illegible] in loco oppositionis antecedentis et in loco partis fortune. Et si hoc non convenit accipiamus ascendentem. Ultimo si nativitas fuerit coniunctionalis vel partem fortune si fuerit oppositionalis.

Accipit de nocte primum luminare quod sol est sub terra et dignius [illegible] est propter tenebram. Et si invenimus lunam de nocte in aliquo loco aptiore pro yleg ipsa est yleg. Et si non fuerit ita aspicimus solem si fuerit de illis 2 gradibus qui remanent de ascendente vel in illis 7 gradibus qui sequuntur [illegible] et sol est yleg. Et si non invenimus eum ita aspicimus planetam plures dignitates habentem in dispositionibus loci lune et loci oppositionis antecedentis. Et si fuerit in aliquo loco aptiore pro yleg ille planeta erit yleg. Et si non fuerit ita aspicimus planetam plures habentem dignitates [illegible] in loco lune vel in loco oppositionis antecedentis aut in loco ascendentis. Et si fuerit in aliquo loco aptiore pro yleg ipse planeta erit yleg. Et si non est ita aspiciamus [illegible] planeta habens plures dignitates in loco lune vel in loco partis fortune. Et si fuerit in aliquo loco aptiore pro yleg ille planeta erit yleg.

[illegible]

ille planeta erit yleg. Et si nichil invenimus de hoc toto aspiciamus si nativitas fuerit coniunctionalis et tunc accipiamus gradum ascendentis pro yleg et opposito loco partis fortune. Et hoc [illegible] quare aliqua absconditur in hiis quae [illegible] in quibus opponere mente oportet. Volo ergo rem unam te docere scilicet quod oportet quandoque viribus accipias partem fortune a luna in sole et proiciatur ab ascendente ad partem ordinationis superiore. Et hoc fecit quia quod sol fuit sub terra et quod virtus eius debilis continue erit et accidit cum hoc quod nativitas fuit coniunctionalis quod luna in hiis locis et in hoc oppositionis [illegible] vim multam maiorem et appareat opus maxime si ipsa fuerit super terram in forti loco et appareat eam dispositio [illegible] cum nobilis in hiis [illegible] ordinabunt ut accipiamus primum post hoc a planeta qui fuit maioris posse. Et si non fuit aptus accipe illum qui sequitur eum in posse. Et quod sit sic faciamus donec veniamus ad positionem eorum et hoc modo intelligere te oportet.

Et si ambo luminaria et dispositores qui et scilicet eorum apta fuerint in locis dominantibus pro yleg oportet de luminaribus nos illud accipere quod fuerit maioris fortitudinis et posse. Convenit tamen et dispositoribus amborum luminarium eligamus quod fuerit in loco maioris fortitudinis et posse et habet [illegible] amborum dignitates in dispositione.

Quod sol et luna fuerint in locis aptis pro yleg utrumque eorum pro esse yleg vincet tamen ille qui magis habet posse et magis apparebit opus eius. Et iam determinatum est quod quis eorum fuerit in [illegible] domo ille vincet. Et si nullus eorum fuerit in ascendente qui fuerit in [illegible] vincet. Et si nullus ibi fuerit qui est in [illegible] vincet. Et si hoc accidit quod ambo luminaria sint in quibus locis aptiore pro yleg et ambo luminaria vel unum eorum in loco similiter apto pro yleg aspiciemus si advenerit in planeta dispositore dispositionis eorum in uno quoque unum et dispositor ylegiorum [illegible] et alterius [illegible] et si fuit locus eius melior quam locus luminaris eligamus cum ambobus luminaria quam [illegible] sibi et manet in loco meliori quam luminaria hoc [illegible] quando Ptolomeus locutus est in ordinationem ylegiorum.

Alii vero reputant quod si aliquis dispositore yleg non apparuit quando non est aptus ad esse yleg iste eum accipiunt cum vite a primo [illegible] qui apparuit [illegible]. Et Ptolomeus tenuit hanc viam et secundum viam concordantem cum scientia nostre non fuit nobis [illegible] opinionibus [illegible] ad [illegible] sole et lune et planetarum dispositionum [illegible] equalia apparens in hac re primum [illegible] qui appareat dispositor eius et [illegible] ut sit yleg.

Et postquam scimus yleg convenit nos [illegible] per duas maneries yleg quarum una est secundum ordinationem superiorem [illegible] in statu qui [illegible]. Et hoc est quod fuit yleg in locis occidentalibus et hoc loca sunt a medio celi usque ad ascendens et [illegible] quae non [illegible] superiore [illegible] sed secundum ordinationem quam similiter est in statu qui [illegible] et ut dixit [illegible] et hoc est quod yleg [illegible] a medio celi.

Haly: [illegible] nobis [illegible] loca yleg et eorum ordinationes in [illegible] et quod eorum [illegible] nos accipere et quod [illegible] quae [illegible] et planetas infortunas.

Et qui hoc scire volunt incipit narrare quod per ylegiam operantur et nos volumus [illegible] illud quod dixit duas maneries yleg quarum una est secundum ordinationem [illegible] superiore [illegible].

[illegible] dixit [illegible] per quam fuit athazir de yleg directo secundum ordinationem superiore [illegible] donec applicet ad gradum planete infortune vel ad gradum radiorum eius. Et quod dixit aliam quae est secundum ordinationem et in ordinationem [illegible] dixit de [illegible] in qua fit athazir yleg directum et [illegible] in [illegible] yleg applicet ad gradum radiorum [illegible] et [illegible] ad gradum pervenit. Volo ergo rem unam te docere scilicet quod oportet quod [illegible] viribus accipias partem fortune a luna in sole et proiciat ab ascendente ad partem ordinationis superiore.

Et hoc fecit quia quod sol fuit sub terra et quod virtus eius debilis [illegible] et accidit cum hoc quod nativitas est coniunctionalis quod luna in hiis locis et in hoc oppositionis [illegible] maiorem et apparebit opus [illegible] si ipsa fuerit super terram in forti loco et appareat [illegible] dispositor eius [illegible] in hiis [illegible] quare [illegible] vincet et quod [illegible] si [illegible] in absconditu et quod dixit [illegible] secundum ordinationem [illegible] nos [illegible] superiore in statu qui [illegible] et hoc est quod fuit yleg in locis occidentalibus quae sunt a medio celi usque ad ascendens.

[illegible] dixit quod [illegible] fuit yleg in [illegible] vel in [illegible] et in ascendente [illegible] athazir directa secundum ordinationem [illegible] usque ad planetas infortunas. [illegible] quod dixit [illegible] quae non [illegible] secundum ordinationem [illegible] usque ad planetas [illegible] eorum [illegible] et ut dixit [illegible]. Et hoc est quod

ylech cadens fuit a medio celi velt dico quod qui sunt ylech in nona vel in septima facie atazir directum de centro equidem est non mutabiliter vnde ab sicio solido nisi alia grodarum [illegible] Et si ambo gradus concurrunt ita Et si [illegible] [illegible] quod res quarum [illegible] [illegible] Et res quas dat [illegible] equales et [illegible] que cadunt a medio celi equales [illegible] [illegible] [illegible] quod umbra [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] patefacit nobis quomodo duo atazir sunt directi et [illegible] nobis ostendit quid [illegible] ut sciamus ab eo quantitatem vite

Et postquam sic sunt res iste

gradus [illegible] [illegible] si fuit ylech in [illegible] [illegible] autem [illegible] signorum [illegible] [illegible] [illegible] minuit vite domini et deinde abscindit

haly ylech quod est in [illegible] [illegible] signorum est ylech [illegible] [illegible] et ipse reputatur ille qui [illegible] in hoc ylech [illegible] [illegible] [illegible] Et dedit [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et abscondit dominium vite et [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] et debilitatem et [illegible] [illegible] sub terra

Et gradus planetarum

[illegible] ylech quod est [illegible]

et affirmat [illegible] et minuit [illegible] qui [illegible] ad [illegible] qua cadit ylech [illegible] quod [illegible] [illegible] qui applicat ad locum ylech [illegible] qui applicat ad corpus locum Et [illegible] addunt sunt planete fortune et qui minuunt infortune [illegible] vadit [illegible] [illegible] [illegible] habet in figura planete [illegible] ylech in athazir [illegible] [illegible] stelle [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in domo athazir [illegible] et [illegible] infortune [illegible] et stelle fixe que sunt [illegible] Et hec minuunt de domo athazir [illegible] Et apparet quod stella fixa que addit vel minuit [illegible] [illegible] vel quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stelle fixe que sunt de [illegible] [illegible] fortune [illegible] et addunt in [illegible] athazir [illegible] [illegible] Et [illegible] infortunis et minuunt de domo athazir [illegible] ylech vadit ad [illegible] stellarum que addunt vel minuunt Et hoc [illegible] [illegible] in athazir directo [illegible] vadit ad [illegible] ylech Et [illegible] [illegible] [illegible] diminutionis et additionis in hac [illegible] vult dicere

Numerus additionis et minu

tionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] horarum [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] de die et [illegible] [illegible] Et si de nocte [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] vult dicere quod [illegible] [illegible] et diminutionis [illegible] elongationis planete ab oriente [illegible] [illegible] quantitatis

[illegible] hora est hora elongationis planete ab oriente [illegible] [illegible] quantitatis additionis vel diminutionis [illegible] [illegible] [illegible] planete vel [illegible] [illegible] [illegible] elongationis planete ab oriente in partibus hore vel [illegible] [illegible] additionis vel diminutionis Et hoc est quod [illegible] vel [illegible] hoc quod [illegible] [illegible] de a thazir [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] quod vadit de [illegible] [illegible] [illegible] ylech ad [illegible] [illegible]

Tamen secundum ylech

quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locum planete infortune Et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ylech [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duorum locorum [illegible] loco [illegible] et loco oppositi Et [illegible] [illegible] de [illegible] obedientibus [illegible] et sunt equales in virtute et loco [illegible] [illegible] loco ylech quod est ad partem [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] si fuit infortuna et [illegible] [illegible] ascensionum haly vult dicere quod athazir directum [illegible] ab ylech [illegible] ad locum infortune vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] locorum infortune et [illegible] ylech [illegible] athazir [illegible] [illegible] Et [illegible] quod [illegible] loca planete infortune Et loca in quibus cadunt [illegible] [illegible] et oppositi Et quod [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] obedientibus [illegible] [illegible] et sunt equales in virtute vult dicere quod [illegible] [illegible] ylech in signis [illegible] ascensionum [illegible] [illegible] equales [illegible] [illegible] ylech [illegible] [illegible] [illegible] infortune est [illegible] et [illegible] [illegible] ylech et ylech [illegible] obedientis [illegible] [illegible] infortune Et [illegible] [illegible] [illegible] quod ylech [illegible] elongatio a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] equales [illegible] [illegible] abscindit ylech [illegible] est [illegible] [illegible] vel [illegible] equales [illegible] [illegible] [illegible] in loco ylech et [illegible] [illegible]

loco [illegible] ylech [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ylech [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et addit [illegible] [illegible] [illegible] eo quod hoc ylech [illegible] [illegible] illud quod [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] si fuit infortuna et in signis parvarum ascensionum Et quod loco [illegible] infortune vel ylech quod fit in signis longarum ascensionum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in signis parvarum ascensionum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] planete [illegible] equales [illegible] si facit [illegible] [illegible] ascensiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud quod [illegible] [illegible] in signis longarum ascensionum Et [illegible] in signis parvarum [illegible] [illegible] [illegible]

Et quando luna fuit ylech

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] luna sol [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ylech habet [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sol [illegible] vadit ad locum ylech haly [illegible] sol [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] luna [illegible] [illegible] et sol in loco [illegible] vel quod luna [illegible] infortune et sol in [illegible] fortune [illegible] [illegible] infortunare [illegible] [illegible] in [illegible] fortunare vel in signis [illegible] [illegible] abscindit sol [illegible] lunam Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ylech [illegible] [illegible] [illegible] stelle [illegible] [illegible] abscindit [illegible] ylech Et si stelle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco alterius

Et non oportet nobis intelligere

quod hec loca [illegible] abscindunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infortune [illegible] [illegible] [illegible]
haly vult dicere quod [illegible] res que abscindunt [illegible] ylech [illegible] [illegible] infortune [illegible] [illegible] infortune [illegible] ylech ad [illegible] [illegible] vel quod fit in [illegible] infortune vel quod [illegible] in loco [illegible] [illegible] ylech et [illegible] [illegible] [illegible]

Luna res ista disturbatur

[illegible] radijs [illegible] 12 [illegible] et
[illegible] radijs [illegible]

[illegible] fuerit [illegible] infortune vel [illegible]
fortune [illegible] radios suos super [illegible]
de tribus vel quatuor vel [illegible]
[illegible] infortune vel [illegible]
[illegible] modo [illegible]
[illegible] orbis [illegible]

Haly [illegible] athazir ylech
[illegible] ad locum infortune conveniunt
ut [illegible] fuerit [illegible]
fortune et [illegible] aliqua fortuna
que [illegible] ad [illegible]
vel ad [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Similiter quando ylech

[illegible] infortune [illegible]
[illegible]

Et si plures mortem removentes

[illegible]

Haly [illegible]

[illegible]

vel res adiuvantes eam in loco [illegible]
[illegible] ad eas [illegible] que non
est in loco [illegible] ad eas [illegible]
[illegible] in omnibus aliis [illegible]
[illegible] que [illegible] stant in [illegible]
[illegible] et in [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] et hec similia

Ita quod non conveniunt nos [illegible]
[illegible] per plures sub radijs [illegible]
nec [illegible] nec in [illegible] nisi
[illegible] ylech et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] fortuna
[illegible] et [illegible]. Non
conveniunt [illegible] aliqua
sub radijs solis [illegible] nec [illegible]
nec in [illegible] nisi [illegible]
ylech et [illegible]
[illegible] et in aliqua infortuna [illegible]
sub radijs solis [illegible] appareat
aliqua fortuna [illegible] infortuna
[illegible]
[illegible]

Et [illegible]

[illegible]

Haly. [illegible]

[illegible]

[illegible] ylech et [illegible]
[illegible]

Et conveniunt [illegible] modis

[illegible]

Haly [illegible]

[illegible]

accipiemus illud per ascensiones partium
loci ad quem applicare debebit ylech
quia hec cum examinatione circuli in
accipiendo fuit ylech. Et hoc totum de
clarabitur tibi cum Et si eius intelligere
in astrologia leviter poteris intellectum
id prius glosa. Et quod dixit et
accipietur a quolibet loco a quibus est
natus vite anni solaris. Vult dicere
quod cum hoc fecimus accipiendo per hoc
gradum qui nobis exivit de athazir
unius anni solaris.

Et convenit cum locus ylech

fuit aut in orizonte orientali
accipietur tunc ascensiones graduum
ab eadem hora usque ad horam interfectoris
quia est interfector applicans ad locum
ylech, i. ad orizontem orientalem
post hanc tunc equatum quantitatem.
Haly. Vult dicere quod cum fuerit ylech
in principio ascendentis accipiemus
quod est inter ipsum et locum interfectoris
per ascensiones circuli et non [illegible]
ibi equinoctio quousque ad locum
[illegible]

[illegible]

Et si ylech fuit in orizonte

occidente accipiemus [illegible]

[illegible]

Et quando ylech quod est positum

non fuerit in aliquo horum quatuor locorum
sit in locis que sunt inter eos non erit nisi
ascensionum aut [illegible] per medium circuli
applicare i. loca sequentia locum antiquiorem
sed applicare in ipsum ad loca dextra est
locus ad quem applicat de sequentibus sicut
in quo erat antea et quod hoc est quolibet
parte prima in comparatione orizontis et in
comparatione linee medii celi et in ipsum
ambobus. Haly. Et hoc quod dixit
sunt inter gradum ascendentis et gradum medii celi
et ope gradus inter occidentis. Et id
quod dixit est loca que sunt inter eos.
Vult dicere ylech que fuerit in aliquo
quorum in illis locis qui quiescunt et quando
fuit sole in illo applicando interfectoris.
Vult dicere ylech que fuerit in aliquo
quorum in illis locis qui quiescunt et quando
fuit sole in ipso applicando interfector
est ad locum ylech, 2m quod vadit
de equinoctio ad sicut sole fit in aliquo.
Et post hoc fieri per oppositum aliarum circulorum
et ad lineam medii celi et post hoc quod
[illegible]

[illegible]

Et accidit ut ambo[rum] circulorum

[illegible]

[illegible]

Et via per quam operatur est hoc

[illegible]

[illegible]

Et quando hic medius circulus

[illegible]

[illegible]

Ita quod quando primitus scierimus

[illegible]

[illegible]

Et in quantitatibus graduum zodiaci

[illegible]

gradus ascendentis a linea meridiei
Haly. Vult dicere quod postquam est notum
gradibus omnibus gradibus zodiaci
[illegible] et [illegible] et est quod quilibet
eorum [illegible] a linea meridiei
[illegible] horis quot [illegible] applicabit
Similiter ad quodlibet in quo stabat
[illegible] gradus et erunt hoc [illegible]
horae [illegible] elongationis [illegible] eorum
a linea meridiei quod fuit in medio
[illegible] Postquam ita est [illegible]
[illegible] quod [illegible] horas
elongationis gradus ascendentis a linea
meridiei [illegible] et quanto [illegible]
[illegible] sunt horae elon-
gationis gradus [illegible] a linea me-
ridiei tot quot sunt horae elonga-
tionis gradus ascendentis. Et quanto
fuit tanto erit quantum athazir
et hoc est radix [illegible] athazir
Et post [illegible] qualiter
[illegible] eum [illegible]

Et quando hoc [illegible]
[illegible] elon-
gatio gradus [illegible] a gradu me-
dii celi [illegible] gradus [illegible]
[illegible] quales [illegible] Et [illegible]
hoc [illegible] ascensiones [illegible] et
[illegible] quanto [illegible] elon-
gatio [illegible] quod fuit [illegible] horae
[illegible] et [illegible]
[illegible] meridiei tot [illegible] sunt
gradus horae ascendentis Et [illegible] hoc
[illegible] horae
[illegible] gradus [illegible]
[illegible] hoc quod nobis [illegible]
[illegible] per comparationem medii celi
[illegible] erit [illegible] horae
[illegible] Et [illegible]
[illegible] quod habet [illegible] elon-
gatio [illegible] et tanto [illegible]

illud est [illegible] quam [illegible]
Haly. Iam dixit quod locus [illegible] est
[illegible] et gradus sequens est locus
[illegible] athazir [illegible]
et [illegible] Et [illegible]
Et [illegible] horae elongationis gradus
ascendentis a medio celi [illegible] illud
quod fuit [illegible] medii celi et sequitur
per ascensiones [illegible] et [illegible]
[illegible] multiplicabitur
[illegible] elongationis [illegible]
gradus sequentis [illegible] hoc elongationis
[illegible] medii celi per
[illegible] multiplicabis [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] multiplicabis [illegible]
[illegible] Et [illegible]
multiplicationis [illegible] et [illegible]
[illegible] gradus sequentis a medio
celi tanto [illegible] gradus ascendentis
a medio celi. Et [illegible] illud
quod [illegible] multiplicationis et
[illegible] a [illegible] et [illegible]
[illegible] gradus [illegible]
medii celi. [illegible]
addo [illegible] et quod [illegible]
[illegible] erit quod [illegible]

Et ut quicquid diximus [illegible]
et [illegible] ponamus unum [illegible]
[illegible] Sit locus ascendentis [illegible]
Arietis et locus sequens [illegible] gradus
[illegible] et in climate in quo [illegible]
[illegible] Et [illegible]
erit [illegible] caput [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
caput Arietis [illegible] caput [illegible]
[illegible] in medio celi et est [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] de [illegible] Et [illegible]
caput Arietis elongatum est a medio
celi quod est linea meridiei [illegible] horis

[illegible] Et quod multiplicabis [illegible]
in [illegible] tot quot fuerint horae
[illegible] et elongatio [illegible]
[illegible] est in [illegible]
[illegible] medii celi per [illegible]
[illegible] elongationis [illegible]
[illegible] et [illegible] locus sequens ad
[illegible] ascendentis
[illegible] quae sunt [illegible]
[illegible] sex [illegible] ascensiones Arietis
et Thauri sunt tot quot distant
[illegible] potens [illegible]
in gradu ascendente. Haly. [illegible]
fuit in principio Arietis et [illegible]
gradus ascendentis et [illegible]
[illegible] Et sit in climate Alle-
xandrie [illegible] hoc [illegible]
est elongationis [illegible] a [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et manifestum
est quod [illegible] principium [illegible] qui
est gradus medii celi et principium
[illegible] est [illegible]
[illegible] gradus [illegible]
[illegible] horae [illegible]
a [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
quod multiplicabis [illegible] quae sunt hoc
gradus ascendentis in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] gradus
[illegible] et gradus sequens [illegible] in una
[illegible] et [illegible]
[illegible] et
[illegible] et
[illegible] athazir Et [illegible]
[illegible] quod [illegible] principium
[illegible] quod est [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ascensiones ville [illegible]
[illegible] quod medium celi [illegible]
[illegible] quod elongatio [illegible] a
medio celi per [illegible]

de [illegible] Et [illegible]
ut [illegible] sequens [illegible]
quod principium [illegible] a medio
celi est [illegible] quod
hic habet elongationem [illegible]
octo [illegible] Thauri
a linea meridiei et [illegible] hic
medium celi. [illegible]
in hoc medio celi quod [illegible] fuit
principium [illegible] et gradus medii
celi et [illegible]
[illegible] habet horas elonga-
tionis et remansit quod [illegible]
et locus [illegible] per ascensiones
[illegible] athazir

Ponamus quod [illegible] sit [illegible]
Arietis hoc [illegible] medium
celi sit [illegible] Thauri et quod sit
elongatio principium [illegible]
[illegible] a medio celi ad [illegible]
[illegible] de [illegible]
Similiter [illegible] elongatio [illegible]
a linea meridiei [illegible]
[illegible] multiplicabimus
[illegible] et [illegible] elon-
gatio et [illegible] a linea me-
ridiei [illegible] elon-
gatio [illegible] in loco
[illegible] partem
[illegible] Et [illegible] est
quod [illegible] ad locum [illegible]
in una [illegible]
[illegible] et ad tot [illegible]
[illegible] Arietis et Thauri
et [illegible] ascensiones [illegible]
[illegible] quae sunt [illegible] et
[illegible] Haly. [illegible] et
[illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
in gradu [illegible] et [illegible] elon-
gatio a gradu medii celi

sex horarum et erunt inter gradum medii celi et gradum ascendentis 32 gradus. Et quando multiplicabis 6 in 17 fiunt 102 gradus. Et quando minues de ipsis 32 remanebunt septuaginta gradus, et hec est quantitas athazir. Et si acceperimus ascensiones ascendentis et alterius appositi [illegible] generare fuisset [illegible] quantum [illegible]

Et ponamus quod non sit planeta in arietis in quo ascendere [illegible] quod sit eius elevacio ad partem aurorie a linea medii celi tres hore spaciales. Ita quod sit medium celi decem et octo graduum et est elongacio quando fuerit in suo loco posita a medio celi per primum ordinacionem precedentem de temporibus equacionis. Et si multiplicabimus has [illegible] in has partes erit elongacio geniture quando fuerit in suo loco 20 a medio celi ad partem aurorie per [illegible] Et [illegible] tempora [illegible] quod elongacio ylech existentis in principio arietis a medio celi fuit 39 horarum et fuit inter gradum ascendentis et medium celi 13 graduum multiplicabis tres in partes hore graduum ascendentis et addemus super ipsos 13 quod fuerunt in duabus maneriebus divisis et erit athazir [illegible] graduum et unus motus erit locus ylech quando erit eius locus in ascendente [illegible] et quando erit locus in oriente [illegible] Et videmus quod inter has [illegible] ab horis que fuerunt quando locus erat inter medium celi et occasum [illegible] hore inure ab eo quod erit quando fuerit locus [illegible] quod fuerit [illegible] et est [illegible] tres horas que sunt residuis quare [illegible] est quod est inter tempora quando fuerimus [illegible] 12 tempora et residuum ubi erit elongacio erit [illegible] hore per tempora. Et propterea tradimus tibi hanc viam ut ita te nominamus quod ita conveniunt mundo sortis

Haly. [illegible] docet nos vias duas vera quarum fecimus athazir per unam earum viam ponet nos in rebus secundum sicud conveniunt in quo [illegible] graduum ylech. Et [illegible] ita est malo [illegible] erravit illi qui acceperunt athazir [illegible] vel per ascensiones circuli aut per gradus equales [illegible] quia est proporcio residui est vera et ea. Et [illegible] ita est [illegible] [illegible] se probavit per demonstraciones [illegible] quod residuum semper [illegible] proporcionem. Et [illegible] similiter facere possumus athazir per hanc proporcionem que est proporcio residui.

Et ideo bene potuimus componere hanc aliam viam que est levior et magis deliberata quam [illegible] quod gradus autorie fuit in ascendente [illegible] per ascensiones que sunt a gradu illo usque ad gradum sequentem. Et si fuerit in medio celi fuerunt [illegible] ascensiones in spera recta. Et si fuerit [illegible] [illegible] gradus

Haly. [illegible] nobis patefecit quomodo inveniamus athazir per viam [illegible] [illegible] nobis modo horas per aliam regulam. Et quod docet hec loca satis manifestum est [illegible]

Et iam sunt inter hec loca [illegible] quod sit per elongacionem [illegible] que posita sunt accipiemus [illegible] tempora que sunt residuum [illegible] [illegible] [illegible] qui sunt a duobus lateribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible] celi per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempora que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celi que sunt [illegible] Et [illegible] [illegible] accipiet [illegible] [illegible] [illegible] in occidente et [illegible] sunt [illegible] tempora. Et [illegible] [illegible] accipiet residuum quod est inter ea et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quorum laterum [illegible] Et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que sunt [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] residuum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod cadit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod cadit [illegible] a quo [illegible] [illegible]

Haly. [illegible] quod [illegible] ylech fuerit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] sunt in ylech et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et proporcio residui [illegible] [illegible] elongacionibus ylech ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et est [illegible] quod petimus [illegible] est residuum quod est [illegible] [illegible] [illegible] et est [illegible] quod petimus.

Ptolomeus. Verbi gracia et est residuum [illegible] [illegible] [illegible] horarum [illegible] 12 [illegible] et [illegible] quod elongacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et accipiemus [illegible] 12 et addemus super 78 vel minuemus [illegible] et [illegible] [illegible] 60 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elongacionem [illegible] [illegible] [illegible]

Haly. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et nos [illegible] [illegible] [illegible] regule [illegible] est quod eam intelligat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ylech fuerit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et si fuerit in gradu decime accipe [illegible] elongacionem ylech [illegible] est [illegible] et [illegible] per ascensiones [illegible] Et si fuerit in [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et si ylech fuerit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elongacionem ylech. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elongacionem ylech et est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut minuemus de ascensionibus residuis et [illegible] [illegible] erit athazir quod petimus etc.

Ptolomeus. Nunc restat distinguere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ylech et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de illis qui sunt [illegible] [illegible] que [illegible] est [illegible] Et [illegible] est ea que [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Haly. [illegible] [illegible] ylech [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] ylech et [illegible] vel [illegible] Et [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ylech et [illegible] [illegible] [illegible] appareat in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] vel que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel que [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Ptolomeus. Omnis cognicio est in sciendo obviaciones malarum et [illegible] vel bonarum et [illegible] que sunt in [illegible] [illegible]

et per introitum anni revolutionem venientium propterea que sufficiunt a locis qui obviaverunt planete que loca obviationis fuerunt mala et infortunata et loca plurimorum introitum annorum venientium propterea fuerunt nocivi locorum predictorum quod ut pro eo sciendum quod id quod vim accidet est modus. Hali [illegible] loca planete pervenerunt ad loca infortunata que cum [illegible] vel maior parte corporis vel [illegible] omnis [illegible]. Et per hoc intelligitur anni in quo applicuerit directio planete ad locum infortunatum tunc ut intelligatur quod hoc est nocet ipso anno. Et si accidit ad hoc glorie dispositionis dignitatis et hora omnia quod nos scire proprietatem quod [illegible] homo ille non evadet [illegible] modo aliquis illo anno.

Et si harum rerum una fuerit [illegible] nos [illegible] quod illud quod erit accidet [illegible] et sunt magne periculose pestilentie. Hali. [illegible] locus directionis planete et alterius status loci [illegible] constitutionis anni in quo erit accidet [illegible] magne cum pestilentie [illegible] paralisis epilepsia [illegible] membri morsio et similia.

Et si hee ambe fuerunt [illegible] nos scire accidet debilitas et impedimentum infortunium et talia [illegible] vel [illegible] in homine [illegible] loco. Hali. [illegible] planete anno [illegible] ad [illegible] in quo fuit fortuna in radice per [illegible] infortunium advenit fortunam [illegible] quod non [illegible] potest abscidere illud anni et accidit solum [illegible] loca planete sed [illegible] fortune ab infortuniis erit [illegible] infortunium radicis [illegible]

[illegible] debilitate aut [illegible] aut exibit de loco suo et ibit ad alium. Et possumus scire proprias maneries accidentes ob qualibet harum rerum per concordanciam locorum rei obviantes rebus natalis. Hali. vult dicere quod possumus scire maneries [illegible] uniuslibet harum rerum per concordanciam loci rei obviantis planete et de [illegible] et [illegible] hoc et ipse in [illegible] hoc [illegible] dicto eius.

Et si aliquis virtute dubitaverit in locis convenientibus et non habentibus intelligendi nos [illegible] nos si pensantes aspicientes in rebus obviantibus planete in [illegible] rerum omnium [illegible] et si [illegible] in rebus que de quibus accidunt rerum convenientiam quod ei accidit et apparuit de [illegible]. Et quod [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] est in [illegible] illud quod de quibus accidit [illegible] per omnes et per quemlibet per que magis crescet vel minuet secundum hoc. Hali. vult dicere quod [illegible] quod [illegible] in [illegible] planetis absconditis planete aspicientis que gaudebat ad [illegible] ipsius hominis et [illegible] que sunt de [illegible] et de rebus [illegible] et [illegible] secundum illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidat [illegible] homini absque [illegible] et accidat solum quod [illegible] fuit in tempore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] in [illegible] et non [illegible] vel accidit quod erit [illegible] [illegible] hominis [illegible] [illegible] non poterit [illegible]. Et ita [illegible] ut [illegible] per abscisionem que accidit illo anno et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] corporis non [illegible] [illegible]

[illegible] vndecimus et duodecimus huius tertie parte. Et quod intellexerit hanc rem omnes [illegible] hoc similiter quod [illegible] [illegible] [illegible] abscisor et quod [illegible] sunt [illegible] [illegible] que [illegible] quod [illegible] [illegible] appositione augmenti et decrementi intelligentis [illegible] [illegible] manifestum est quod [illegible] [illegible] absolute [illegible] [illegible] [illegible] ab eis de rebus [illegible] fortune et [illegible] sufficit hic tractatus in prolixitate glose [illegible] [illegible] in hoc loco [illegible] et quod [illegible] [illegible] de tertia parte libri in nono tractatu glose nostre.

Tractatus [illegible] Haly

Res quas nos docuimus in hoc tractatu [illegible] accidunt [illegible] hominum. Et [illegible] homo compositus est de materia que est corpus et de forma que est anima. Et [illegible] ut [illegible] hec [illegible] pro statu corporis et anime. Et [illegible] [illegible] in [illegible] est in quo possunt [illegible] status [illegible] [illegible] possunt [illegible] [illegible] pestilentias corporis [illegible]. Et in [illegible] possunt [illegible] [illegible] pestilentias anime [illegible]. Et ab [illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible] Et ita fuit hec tertia pars [illegible] [illegible] quarte [illegible] [illegible] Et [illegible] volunt [illegible] in [illegible] [illegible]

Tractatus [illegible] Haly [illegible]

Postquam loqui perfecimus de tempore vite [illegible] [illegible] in particularibus rebus

medicinam forme nati et eius [illegible] secundum quod [illegible] ad ordinationem huius libri [illegible] status corporis [illegible] sunt [illegible] status [illegible] per [illegible]. Et quod corpus est magis [illegible] pro maiori parte in ipso [illegible] de eo quod pertinet ad compositionem eius sunt [illegible] [illegible] apparent [illegible] a prima [illegible] [illegible] et [illegible] paulatim et paulatim. Hali. [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] intellectum [illegible] in [illegible] et [illegible] verba [illegible] sunt in [illegible] sapientes fuit [illegible] in arte astrorum quadripartiti. Et si verba eius intelligeres in hoc loco [illegible] [illegible] valde [illegible] status corporis [illegible] per [illegible] status anime [illegible] sapientes antiqui [illegible]. Et [illegible] [illegible] hac [illegible] tractatum separatum. Et hoc [illegible] est et manifestum quod [illegible] quod ille qui [illegible] et audacior et [illegible] [illegible] frigidi [illegible] quod in [illegible] [illegible] humor melancolicus apparet timor et [illegible] et [illegible] de melancolia. Et quod [illegible] [illegible] fecit in [illegible] de [illegible] quod [illegible] est complementum [illegible] visibiles per potentiam. Et [illegible] ut status corporis [illegible] status anime [illegible] ab altero [illegible] corporis [illegible] est [illegible] anime sunt [illegible] corporis [illegible] [illegible] que [illegible] anime. Et manifestum est

[illegible] (marginal note, right margin)

partem quam corporis nascentium recipit ... et non contrarium est et probatum in physica quod prima causa que est deus cuius nomen sit in sempiternum solum [illegible] ordinat ... per stellas certas et fiunt omnes mobiles ut sit [illegible] corporalibus ... est anima vegetabilis et [illegible] que sunt ex parte dei et [illegible] la [illegible] rebus per suas [illegible] et [illegible] materias Et propter hoc eveniunt ad [illegible] dei [illegible] est quod anima per deum et per corpus et per [illegible] sedem quod operatur in ea sit stellare hora stellare hora nativitatis Et hoc est id quod est in libro ptholomei Et que [illegible] magnus intellectus eius

Res tamen que sit ex con[illegible] [illegible] Haly [illegible] que acci[dunt] ... que [illegible] ad complexionem corporis Et ideo conveniunt ut accidat [illegible] intellectus [illegible] venit

Et convenit ut mente quatenus appareat in orizonte [illegible] et in [illegible] cum [illegible] in illis qui [illegible] in [illegible] Haly vult dicere quod [illegible] qualitas per quam [illegible] stantis corporis est ut appareat mente ad ascendens et ad planetas [illegible] in eo et [illegible] solo [illegible]

Oportet tamen ut prore p[ar]ticulari mente appareat ad lunam solo Haly vult dicere quod [illegible] in [illegible] quando [illegible] cum [illegible] principale est ut appareat ad lunam in quo loco est

et quod plura sibi applicant et acci[dunt] [illegible] cum hoc planetas [illegible] cum [illegible] Ptolo[meus]

Nam figurationes et eius [illegible] per [illegible] et a figura stellare [illegible] et [illegible] que fit de qualibet hare [illegible] et sit a figura stellare [illegible] que cum illis ascendunt Haly vult dicere quod [illegible] corporis et omnes [illegible] per [illegible] ascendentis et per [illegible] loca lune et per [illegible] planete [illegible] loca et per [illegible] que fit de [illegible] et de stellis [illegible] in uno [illegible] ante [illegible] in [illegible] et quod [illegible] et solo que [illegible] cum illis in [illegible] orizonte Et de illis que [illegible] et de illis que sunt cum qualibet plura dispositione et [illegible] hare Et id quod [illegible] ad [illegible] cum [illegible] ante [illegible]

Et vis hore qua se extollit [illegible] alia [illegible] et [illegible] ad [illegible] loca Haly [illegible] est [illegible] sunt [illegible] ascendens et loca lune [illegible] plures [illegible] que fit de [illegible] et aliis stellis et [illegible] et [illegible] et [illegible] est [illegible] et dixit [illegible] que fit de [illegible] et de stellis et [illegible] ut [illegible]

iste pars et [illegible] per significationem ascendentis et dispositoris [illegible] quod per locum lune et eius dispositoris Ptolomeus

Res particularis quam iudicare possumus [illegible] est illa qua dicere possumus Haly [illegible] dicit [illegible] [illegible] que in hoc sunt Ita quod [illegible] cum alia [illegible] et [illegible] de [illegible]

Primum quod dicit de p[ar]tibus est quod [illegible] est [illegible] color [illegible] corporis [illegible] et [illegible] in capite et [illegible] [illegible] et est [illegible] parte [illegible] frigiditatis et humiditatis et [illegible] color [illegible] et est [illegible] [illegible] parum color et [illegible] et [illegible] bone [illegible] Haly [illegible] est quod dicit ptholomeus in [illegible] parte [illegible] de [illegible] et [illegible] et quod dicit in prologo [illegible] de [illegible] in hoc loco et in [illegible] parte et de complexionibus [illegible] qualitas est [illegible] omnes [illegible] complexionis [illegible] est [illegible] in [illegible] ad [illegible] ad frigiditatem [illegible] est [illegible] in [illegible] astrologi [illegible] plura [illegible] corporis [illegible]

corporis [illegible] et [illegible] color erit albus in [illegible] et [illegible] per hoc [illegible] que [illegible] in [illegible] quod est color in [illegible] quod est [illegible] albedinis [illegible] et [illegible] quod est albus [illegible] quod [illegible] et [illegible] intellectus [illegible] ptolo[meus] [illegible] in hoc [illegible] et [illegible] Et [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] est [illegible] Et [illegible] sunt [illegible] quod [illegible] et est [illegible] in [illegible] plures [illegible] [illegible] statura [illegible] ptholomeus [illegible] quod dicit de bona [illegible] est bone [illegible]

Res suscipit [illegible] [illegible] et [illegible] est forma [illegible] color [illegible] et est [illegible] et [illegible] et est [illegible] et [illegible] est [illegible] corpus eius est [illegible] complexione [illegible] Haly

[illegible] distinguere [illegible] ptolomei in hoc loco et ea [illegible] modo

calor lunis et albus
[illegible] tendit ad huius

aperiam quod in possessibus antique
in aliis planetis [illegible] dicemus
illud quod dixit et quod [illegible]
sunt [illegible] dispositionibus colore
et dictore Hali. Vult dicere quod [illegible]
ipse [illegible] [illegible] sunt [illegible]
sed [illegible] temperata et [illegible]
temperatum. Et si fuerit [illegible] sunt
[illegible] separatum [illegible] in [illegible]
qua [illegible] res simplices
et dixit si fuerit orientalis erit
[illegible] tales et [illegible] forme quod
[illegible] sunt orientales forte
[illegible] colorem et [illegible]
formam qualem dixit. Et quod
dixit si fuerit occidentalis debiles
et medie apparentie et [illegible]
[illegible] tales [illegible] quales
dixit. Et [illegible] Jovis est [illegible]
caliditatem et [illegible] et [illegible]
[illegible] tendit ad humiditatem [illegible]
[illegible] caliditatem quod sunt orientales
et [illegible] ut [illegible] caliditatem [illegible]
sunt occidentales et ideo ut [illegible]
quod sunt orientales complexionem calida
et humida. Et [illegible] complexio quam
[illegible] quod sunt orientalis [illegible]
[illegible]. Et [illegible] [illegible]
in aliis [illegible] Hali

Et si Mars dominus dispositionis
[illegible] que dixerit et sunt orientales
[illegible] forma [illegible]
rubeum et bone magnitudinis
[illegible] corporis coloris rubeore
capillorum [illegible] et medio
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in eius complexione [illegible]
[illegible] et siccitas. Et quod sunt
occidentales [illegible] forma [illegible]
rubedinis in colore et [illegible]
[illegible] corporis [illegible] [illegible]
coloris et [illegible] capillorum
ac [illegible] et [illegible]

et [illegible] eius complexione
siccitatis Hali. [illegible]
[illegible] quod [illegible] marte [illegible] quod
est [illegible] et siccitas [illegible]
Et quod sunt orientales recipit [illegible]
caliditatem et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] corpus
et oculi [illegible] [illegible] calor
[illegible] quod humiditas [illegible]
[illegible] et caloris eius capilli [illegible]
sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que sunt in corpore [illegible]
[illegible] [illegible]. Et quod intelle
[illegible] hoc intelligitur quod dixit
[illegible] de forma quam [illegible]

Opera quidem Veneris
similia sunt operibus Jovis nisi quod
pulchrior est quod ipse operatur et
placabilior ac delectabilior [illegible]
et eius pulchritudo [illegible]
[illegible] pulchritudini mulierum et
erit pulchrior [illegible] et [illegible]
[illegible] et corpus [illegible]
et est [illegible] eius oculos [illegible]
[illegible] et pulchros [illegible] colore
Hali. Illud quod [illegible] Veneris
est sicut illud quod [illegible] Jovis
[illegible] est minoris [illegible]
[illegible] et est femina [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Jovis
in [illegible] que [illegible]

Similiter si Mercurius fuerit
orientalis et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bene [illegible] [illegible]
coloris et [illegible] capillorum
[illegible] in eius complexione [illegible]
[illegible]. Et si fuerit occidentalis erit
forma inter basam et rubeum
et [illegible] colorem [illegible] corporis
et [illegible] [illegible] coloris [illegible]
[illegible] et pupilla oculorum eius
assimilabitur pupille oculorum
[illegible] tendentis ad rubeum et [illegible]

[illegible] natura mercurii tendit aliquantulum
ad [illegible]
[illegible] ut plurimum [illegible] [illegible] radios solis

in eius corpore siccitas
Hali. [illegible] dixerit quod planeta
[illegible] per orientalem bonam
apparentiam et caliditatem. Et si fuerit
orientalis [illegible] quod [illegible]
[illegible] tendit aliquantulum ad [illegible]
[illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Et manifestum est quod si
[illegible] alii planete [illegible]
hec res ad [illegible] [illegible] planete.
Et [illegible] [illegible] fecit per eius
[illegible] [illegible] in villa temperata
calorem mediocrem [illegible] basam
rubeum [illegible] quod sunt orientales
quod [illegible] [illegible] [illegible]
quod sunt in villa [illegible]. Et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
alios planetas quod [illegible] est [illegible]
Et sub radiis solis [illegible] villa [illegible]
[illegible] calida. Et quemlibet
horum planetarum
adiuvat sol et luna [illegible]
[illegible] Hali. [illegible]
[illegible] quod sol sunt dispositor
nati vel luna [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a sole [illegible] luna
[illegible]. Et [illegible] ad hoc
est [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod sol et luna sunt
domini et principes [illegible] omnes stel
las. Et quod [illegible] sunt [illegible]
per [illegible] [illegible] [illegible] et
ville [illegible] aqua [illegible]
et aliquod caput et destinatio
que est in [illegible] [illegible] in
his est quod dixit Ptolomeus in hoc
[illegible] quod vult dicere Hali

Sol similiter adiuvat et ad
apparentiam et [illegible] [illegible]
et luna [illegible] adiuvat [illegible]
tempore et [illegible] et humiditate
complexionis humide et [illegible]

quando separatur a sole [illegible]
[illegible] et adiuvat [illegible]
luna quod est [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] Hali [illegible]
est quod sol dat [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] sol [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dispositionem. Et [illegible] dat [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] humiditatem. Et hoc [illegible] quod
separatur a sole et apparet lune
[illegible]. Et [illegible] quod dat [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] lune
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible]. Similiter [illegible] [illegible]
[illegible] quam habet [illegible]
in loco solis et [illegible] et
[illegible] quales in [illegible]
prime partis [illegible]

Stationes [illegible] planete
[illegible] [illegible] et [illegible]
faciunt corpora grandia. Et quod fue
rint in prima statione facient
ea fortia et valida. Et quod fuerint
[illegible] [illegible] facient [illegible]
[illegible]. Et quod in statione secunda
[illegible] debilia. Et quod [illegible]
quod non apparent facient [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] Hali. [illegible] plus [illegible]
[illegible] sunt [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] fortia et [illegible]
complete et [illegible] in hoc [illegible]
donec applicent ad primam stationem
et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible]. Et
[illegible] [illegible] [illegible] debilia et [illegible]
[illegible] debilitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sub radiis solis
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

in vere et hieme Et hoc mo[...] quod dicitur in glosa [illegible]

Adiuvat similiter loca ipsa in quibus [illegible] et corpora [illegible] et complexiones [illegible] Haly [illegible] dispositione et [illegible] loca [illegible] et complexionem [illegible] distemperatione [illegible] demonstrabit Ptolomeus

Universaliter est sciendum quod [illegible] colore boni [illegible] corporis [illegible] colore et vivunt in eo [illegible] Haly [illegible] et tendit [illegible] ad [illegible] Ptolomeus

Et quartum solstitium estivale [illegible] Ptolomeus [illegible]

Et spatium quod est ab equinoctio [illegible] Haly [illegible]

et [illegible] amplius [illegible]

Et id quod est a solstitio [illegible] Haly [illegible] colore et [illegible] Ptolomeus [illegible]

Res autem particulares sic ita quod loca [illegible] Haly [illegible]

Hec in quo vero de hac forma [illegible]

complexionum et ad malum [illegible] que [illegible] forme humane est [illegible] Haly [illegible] sunt separate a formis hominum [illegible] participantium [illegible] dispositionibus [illegible] Ita quod [illegible] [illegible] per illud quod dicit

Et ea que magis tendunt ad [illegible] leo et virgo et sagittarius et que tendunt ad [illegible] sunt in celo Haly [illegible] et sagittarius [illegible] significant [illegible]

Sed iste quod sunt aries et leo [illegible] et sagittarius [illegible] Ptolomeus

Similiter virgo et sagittarius [illegible] Haly [illegible]

Et conveniens est ut mere apponamus Ptolomeus [illegible] Haly dicit

[illegible]

Et antiquis temporibus [illegible] Haly [illegible]

Causa pestilentiarum in tempore corruptionis aeris

Dicit haly [illegible] Et propterea [illegible] [illegible] et [illegible] pestilentie et mortalitates

[illegible]

Et Jupiter [habet] cor [illegible] et pulmonem [illegible] Haly [illegible]

Et mars [habet] auditum [illegible] Ptolomeus [illegible] Haly [illegible]

Sol [habet] visum cerebrum [illegible] Haly [illegible]

Venus [habet] odorem epar et carnem Haly [illegible]

Mercurius vero habet [illegible] Haly [illegible]

[illegible] Et luna [habet] gustum et guttur [illegible] Haly [illegible]

Accidens pestilencie [illegible]

Et res in quibus fac(er)e possum(us) ... [illegible]

Halj ... [illegible]

Ptolomeus

Ita quod u(ide)t amisso visus ... [illegible]

Halj ... [illegible]

Et q(uod) illud fuit ... [illegible]

Halj ... [illegible]

Per marte(m) eni(m) fit visus ... [illegible]

Simulit(er) si v(er)o fuit in ... [illegible]

Accidet (ip)s(e) eis q(uod) absides ... [illegible]

Halj ... [illegible]

Ptolomeus

Simulit(er) si v(er)o fuit ... [illegible]

Halj ... [illegible]

Et qu(i)bus h(a)ec res ... [illegible]

et sol similiter proportionaliter humane in figura et ambo luminaria et venus fuerint masculina et luna orientalis et infortuna in [illegible] que significant naturam erit puer inutilis [illegible] et si ea habuerint proportionalia sibi accidet in corpore et [illegible] si hoc fuerit in ariete vel leone sive scorpione et capricorno vel aquario et femine non parient et erunt [illegible] et accidet pestilencia in hiis que sunt in [illegible]

Haly. Vult dicere quod cum venus fuerit in statu predicto cum saturno et marte et apparuerit post eum [illegible] ambo luminaria fuerint masculina et luna orientalis et venus in hoc statu applicata infortunis erit masculus puer inutilis [illegible] vel per eam habebit accidet [illegible] pestilencia in [illegible] quod non potest [illegible] Et si fuerit [illegible] non pariet sed [illegible] Et [illegible] quia [illegible] pestilencia [illegible] Et [illegible] si venus fuerit in illo statu in ariete in leone

Et nati quorum lingue de- [in margin: lingue]

[illegible] que sunt [illegible] qui habent in [illegible] cum saturno et mercurio cum sole in ambobus predictis Et [illegible] si mercurius fuerit [illegible] et ambo [illegible] Et si [illegible] in hiis duobus [illegible] impedient lingue [illegible] minori parte [illegible] luna [illegible] Et [illegible] saturnus et mercurius [illegible] cum sole [illegible] vel in [illegible] et luna [illegible] ambos Et si

[illegible] non sed fuerit [illegible] ambos [illegible] saturnus vel luna applicante saturno [illegible] constellacio [illegible] fuerit Et si mars [illegible] luna et hoc plures [illegible] Et [illegible] in quo [illegible] erit [illegible] qui sunt [illegible] marte et luna vel [illegible] aliis plures Et [illegible] in hiis [illegible] accidet [illegible] ab [illegible] Et [illegible] fortunis vel infortunis ad loca [illegible]

Similiter si ambo luminaria

applicaverint infortunis [illegible] in [illegible] vel in opposito [illegible] per [illegible] et [illegible] si fuerit luna in [illegible] aut in [illegible] vel in [illegible] que sunt [illegible] et [illegible] aut [illegible] pestilencia [illegible] Et si fortune fuerint cum luminaribus erit hec pestilencia [illegible] Et si fuerit in medio celi vel altera [illegible] luminaria et [illegible] applicaverint in [illegible] accidet hec pestilencia [illegible] et [illegible] qui [illegible] ab alto vel [illegible] in [illegible]

Haly. Et si mars fuerit [illegible] accidet hec [illegible] et malis [illegible] in [illegible] Et si [illegible] saturnus erit hec pestilencia [illegible] ab alto vel [illegible]

in aqua vel in [illegible] fortuna [illegible] vel [illegible] aut [illegible] est ut sint due infortune in angulis et ambo luminaria vadant in [illegible] vel opposito [illegible] et [illegible] cum hoc quod sit luna [illegible] capite draconis vel cauda [illegible] Et [illegible] ubi fit caput draconis [illegible] Et quod sint [illegible] sicut [illegible] et [illegible] qualis [illegible] una [illegible] pestilencia [illegible] vel [illegible] loca in quo [illegible] et si apparuerint [illegible] fortune [illegible] pestilencie Et si non apparuerint erit pestilencia ab hoc [illegible] Et [illegible] et [illegible] in [illegible] in qua luna erit [illegible] cum marte in capite draconis et et [illegible] et ambo in [illegible] et [illegible] qui [illegible] ambo in [illegible] et [illegible] et [illegible] pestilencia [illegible] et [illegible] Et [illegible] in hiis [illegible] ut in [illegible] Et [illegible] quod dicit si fuerint in medio celi vel altera [illegible] luminaria [illegible] applicancia in [illegible] et [illegible] si due infortune fuerint in [illegible] in opposito infortune [illegible] ambarum vel in [illegible] et [illegible] pestilencie que [illegible] fortuna [illegible]

[illegible] est [illegible] ab alto [illegible] in [illegible] vel [illegible] aut [illegible] et [illegible] vel [illegible] est [illegible] aut [illegible] Et [illegible] Et [illegible] quod dicit in [illegible] que sunt [illegible] et [illegible] quod si fuerit mars [illegible] et pestilencia [illegible] Et [illegible] de saturno [illegible] est [illegible] loca [illegible] et infortunare et [illegible] erit pestilencia quod si fuerit in [illegible] quadrupedum erit pestilencia in [illegible] et si in [illegible] vel in [illegible] et [illegible] erit in [illegible] loco [illegible] erit omni [illegible] in [illegible] loco que [illegible] et ita [illegible] in [illegible] loco [illegible] cum altero quod [illegible] fuerit [illegible] in aliis [illegible] que [illegible] in [illegible] loco [illegible] cum altero [illegible] que [illegible] et [illegible] parte [illegible] pestilencie quod luna fuerit in duobus [illegible] equinoctiis [illegible] pestilencia [illegible] erit [illegible] Et si fuerit in puncto [illegible] erit [illegible] Et si fuerit in puncto [illegible] erit [illegible] et [illegible] que [illegible]

Hec est alia [illegible] in pestibus

que [illegible] et sunt ad [illegible] [in margin: [illegible]] Et [illegible] Hali Et [illegible] fuerit in [illegible] et [illegible] erit [illegible]

assimulatur venali farina pol-
lis albas. Et qui est in eo-
rum antiquale quod solet
quod faciat albaras quae multis
provenit ad remanendum. Et pu-
lam quae in forma est in pol
stro estivali fiunt ampul-
lae. Et dixit quod si fuerit infortuna-
ta in pulsione hyemali quod fa-
cit corpus et plagas sicut formi-
ca quae est ibi et plures
infirmitates ipsarum

Et accidunt infirmitates quas

infortune fecerint in medio
quae duo luminaria propter
coniunctionem solis et lune
hoc est ad quod propter
infortunatae cum sole infor-
tunis eorum [illegible]

Haly hac ratione narrat
Ptolemeus in [illegible]
vel [illegible] et in hoc loco
ut intelligitur cum his infortunatis
Et hoc est quod infortune
[illegible] fuerint cum duobus lumina-
ribus vel cum uno quod sunt
in opposito corde quod in [illegible]
[illegible] accidunt infirmitates
[illegible] fuerint infortune
in separatione solis quod [illegible]
fuerint in coniunctione lune

Et infirmitates quae quia [illegible]

accidunt [illegible] fuerint de
complexione venti [illegible]
[illegible] et [illegible] fluminis
et humore [illegible] ad [illegible]
[illegible] et in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] formet [illegible]
[illegible] et [illegible] dolorum
[illegible] qui [illegible] et [illegible]
et cum hoc accidit [illegible]
in [illegible] dolores [illegible]

vel [illegible] fiat [illegible] super bile
[illegible] in pulmone et scabiem
et accidit [illegible] quod doloribus
[illegible] combustionem quae fiet ei a
[illegible] per lunam corporis [illegible]
[illegible] ut fistule et [illegible]
[illegible] quae [illegible]
corpore vel [illegible]
[illegible] et [illegible] vel per plage
[illegible] Et accidit in
hoc [illegible] super [illegible] in ven-
tribus [illegible] vel quod [illegible]
aut [illegible] in eis Haly

[illegible] quod infortune fuerint
potentes et dispositi [illegible]
id quod accidit in corpore [illegible]
[illegible] et quod fuerint [illegible]
[illegible] infirmitates. Et [illegible]
[illegible] in hoc loco [illegible] quod est
et [illegible] verba [illegible] et [illegible]
quae [illegible] hoc ut [illegible]
quod [illegible] verba [illegible] quod
[illegible] venter [illegible]
[illegible] vacua quod [illegible]
[illegible] venter [illegible] et [illegible]
[illegible] et stomachi [illegible]
et matrice et humores qui de-
scendunt [illegible] humores qui
per venas descendunt. et [illegible] flegma
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] humores qui descend-
unt [illegible] qui fuerint in
[illegible] [illegible]
[illegible] est quod flegma quod descendit
a capite ad pectus fiat tussis
et vomitus [illegible] et apparet in
[illegible] et [illegible] accidit quod
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et fiat [illegible]
et hoc fiat [illegible] quae fuerit in [illegible]
[illegible] vel in [illegible]
[illegible] a duobus luminaribus [illegible]

Et colica accidit [illegible] flegma [illegible]

Et si [illegible] intelligitur de una [illegible]
[illegible] potest [illegible] gloria

Et accidunt infirmitates quas

[illegible] fuerint quae
est [illegible] quae [illegible] in [illegible]
infirmitates [illegible] Et [illegible]
ad [illegible] [illegible]
est [illegible] qui [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] in
eo quod [illegible] fiat humores ad [illegible]
[illegible] et doloribus [illegible]
et [illegible] quae [illegible] ad [illegible]
tur et pectus et stomachum et
[illegible] desiccando.
Et quod accidit desiccatione [illegible]
[illegible]
[illegible] quae fiunt
[illegible] et [illegible] quae [illegible]
tum durat et apparentia [illegible]
quae fiunt [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] malas
et melancolie quae [illegible] fiat
[illegible] et stultitia quae fiunt
[illegible] stulta et [illegible] et [illegible]

Haly [illegible] in [illegible]
[illegible] infortune [illegible] in
[illegible] cum [illegible]
[illegible] in [illegible] et fiant [illegible]
[illegible] ad [illegible] descendunt et ad
[illegible] ad stomachum plus quam
si [illegible] in capite [illegible]
[illegible] per se Et si fuerit cum
marte [illegible] in desiccando
[illegible] quod fiant [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] a [illegible]
[illegible] et [illegible] malas
et [illegible] quae fiunt [illegible]
fiat melancolias [illegible]
[illegible] et [illegible]

Sunt hec ergo infirmitates

[illegible] super [illegible] tempore
[illegible] quae est [illegible] quod dixi

quae si [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
quae [illegible] ad [illegible]
quae [illegible] [illegible]
fiunt [illegible] infirmitates quae [illegible]
[illegible] et [illegible] et infir-
mitates quae [illegible]
[illegible] et doloris [illegible]
et fistula et lepra et [illegible]
[illegible] et [illegible] fiunt
infirmitates de quibus [illegible] ad
[illegible] et [illegible] Haly [illegible]
[illegible] infirmitates quas fiunt
[illegible] infortuna [illegible]
[illegible] in [illegible] et
[illegible] et [illegible] Et [illegible]
fiunt [illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible] et
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] quae [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible] fistule lepra et [illegible]
Et infirmitates quas fiunt [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et in [illegible] quae [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et
[illegible] et
[illegible] Et [illegible]
et [illegible] quae fiunt [illegible]
[illegible] quod fiunt [illegible]
infortuna Et [illegible]
[illegible] hoc [illegible] vel
[illegible] fiunt [illegible]
vel [illegible] fiant [illegible]
Et [illegible] in [illegible]
fiant [illegible]
[illegible] infirmitates [illegible]
[illegible]

Et quae fiunt parte in ultimis

[illegible] tempore [illegible]
et infirmitates quas [illegible]

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Et si hec res [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Et si fortune sunt in sub [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Anima nā homis et corpore [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Et si sunt in mono esti [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Et si Saturnus sunt in ea [illegible] ...

Hali [illegible] ...

[illegible] ...

De ... in saeculo ... et anime ... dixit Hali

D[illegible] ... dixit Haly ... [illegible] ...

Et alii mayeste sare [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

Et quod de ea sunt ipse Hali [illegible] ...

[illegible] ... Hali [illegible] ...

[illegible] ...

Pars in est in motu anime in sua [illegible] ...

[illegible] ...

in participacione quod habet ad solem et ad alias similes stellas per has omnes singulis planetis adveniunt in motu anime. Hali

Hoc dictum est ipsum et interpretacionis in quo erit in circulo et stella in qua erit luna hora natiuitatis [illegible] quibus horis stella [illegible] in multis et diuersis [illegible] [illegible] quibus sufficiant de stabilitate anime [illegible] [illegible] sufficit [illegible] alia opus [illegible] [illegible] anime [illegible] maniere [illegible] conueniet et [illegible] anime [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et diuersitatem [illegible] [illegible] et luna [illegible] figurarum in quibus erunt [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod facit [illegible] [illegible] et diuersitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Signorum autem [illegible]

[illegible] Hali [illegible]

Signa vero duorum corporum

[illegible] Hali [illegible]

Signa fixa autem [illegible]

[illegible] Hali [illegible]

Et status planetarum

[illegible] Hali [illegible]

Et stacio planetarum [illegible]

[illegible] Hali [illegible]

planete in opposito [illegible] debiles

sunt diurnalium. Et planeta qui vel plures habent illum statum ab illis que sunt complete fortitudinis. Et quia planeta fuit in aliquo horum duorum locorum sive statuum in sua statione prima vel in medio celi proficiebit in anima illud quod Ptolomeus narravit etc.

Planete vero in nocturnis [illegible]

a sinistris et occidentales faciunt animas leves, instabiles, debiles, non sustinentes labores, leves, penitentiales, viles, infideles, debilitatas, nobiles non intelligentes et consuetudines fessas [illegible] dimittentes.

Haly. Et planete a sinistris orientales qui sunt in opposito planete [illegible] qui a sinistris in fine noctis et in illa statione mittunt vim suam quamlibet diei [illegible] et dominantur quemlibet [illegible] in statibus anime [illegible] ad permutationem etc.

Et secundo planetarum respectu

[illegible] Et ille qui in alio se habet vel qui sunt Venus et Mercurius respectu occidentales et sunt matutini diurnalium. Et si sunt matutini occidentales et naturaliter nocturna operatur in anima subtilitatem, magnam bonam sensum et bonum intellectum. Non est tamen necessario bonum nec laborator nec diligens [illegible] est totius nature et servatorem requisitor rerum absconditarum [illegible] et rerum residuarum [illegible] et instrumenta et faciendi [illegible] et [illegible] astrologie medicina diliget [illegible] anima [illegible] et [illegible].

Haly. [illegible] planete respectiva [illegible] et mediante [illegible] et in statu mediocris inter fortitudinem et debilitatem. Et si planeta fuit in medio celi subtile est in alio domo. Et mane [illegible] vices core in hoc statu mediocres inter fortitudinem et debilitatem.

planete in [illegible] domus [illegible] inter fortitudinem et debilitatem

[illegible]

Et que sunt in alio [illegible] et que utrisque opponunt [illegible] debilitatem. [illegible] venerit et [illegible] virtutibus [illegible] cum illo statu quadratis et que Venus et Mercurius non habent oppositionem sole statim [illegible] in hoc loco et narrarunt statum inter debilitatem et fortitudinem. Et per hoc duos status intelligere possumus. Et dicit quod quando Venus et Mercurius sunt occidentales vespertini si [illegible] sunt.

Haly. Vult dicere quod qui sunt occidentales a sole in matutinalibus diurnis erunt mediocres inter debilitatem. Et dicit qui fuerit occidentalis si [illegible] sunt vult dicere quod qui sunt occidentales in vespertinis nocturnis sunt mediocres inter fortitudinem et debilitatem et hoc [illegible] in statione secunda planete [illegible] et dicit hoc [illegible] quod Venus et Mercurius sunt occidentales in [illegible] nocturnis sive [illegible]. Et similiter in matutinis diurnis si sunt occidentales. Et tunc proficiebit in statibus anime res quas narravit de planete [illegible]. Et [illegible] hic [illegible] in aliis rebus. Et [illegible] hoc [illegible] quando intelliget quod planete qui sunt mediocres inter fortitudinem et debilitatem faciunt in statibus anime res [illegible] cum illa [illegible] et sunt hoc et sunt ac subtiles et [illegible] bonum sensus [illegible] nec laborator nec laboriosus diliget. Et [illegible] est [illegible] rerum [illegible] petitor postulans [illegible] et res [illegible] facere [illegible] et instrumenta [illegible] vel [illegible] et [illegible] petet medicina astrologie [illegible] diliget [illegible] et [illegible]. Et horum statuum [illegible] sunt [illegible] que est inter fortitudinem

et debilitatem [illegible] et [illegible] quia [illegible] medium [illegible] et [illegible] et corpus sunt [illegible] sub radiis sunt [illegible] ut recipiunt [illegible] potestates res [illegible] et [illegible] qualitas [illegible] narravit. Et hoc [illegible] intelligit [illegible] quod debet nobis statum quando planete primus [illegible] quod [illegible] a sole pro secundo [illegible] id quod sufficiat [illegible] et id quod sufficiat [illegible] in suo [illegible] ad [illegible] pro secundo [illegible] et quod [illegible] in sua statione prima pro secundo in id quod [illegible] debiles [illegible] id quod [illegible] sunt oppositi sole pro secundo [illegible] sunt sub radiis solis [illegible] id quod [illegible] qui sunt mediocres inter fortitudinem et debilitatem ut [illegible] planete qui non sunt in [illegible] statu suo [illegible] ad [illegible] quod est planeta et [illegible] ad quod magis tendit. Et [illegible] intelligitur ad quod magis tendit et [illegible] hoc iudicantur etc.

Similiter si cum istis planetis

gubernatoribus fuerint ac fuerint [illegible] ad eos [illegible] et [illegible] sive [illegible] fuerint [illegible] et [illegible] qui complent ad quod [illegible] et [illegible] et ponet [illegible] quod [illegible] et [illegible] planete gubernatores [illegible] loca fuerint ambo [illegible]. Et [illegible] in loco [illegible] quod [illegible] et [illegible] a luna qui planete [illegible]

[illegible] aut quod sunt in locis [illegible] pertinentibus ad suas [illegible] faciunt animas non fortes [illegible] non [illegible] quod [illegible] ponunt [illegible] nobis in hoc dicto [illegible] solis [illegible] ut [illegible] status mediocres intelligimus per eas que sunt inter [illegible] est [illegible] solum per [illegible] sunt [illegible]. Et hoc [illegible] in hoc loco est [illegible] quod est [illegible] quod planeta sit in loco [illegible] ad eum sit in domo [illegible] aut quod sit in [illegible] ad eum [illegible]. Et hoc est quod planeta diurnus sit in loco diurno et nocturnus in loco nocturno et sit in loco [illegible] ad eos [illegible] non sit [illegible] domo nec exaltatione nec [illegible] eius nec [illegible]. Et [illegible] est [illegible] duabus [illegible] que [illegible] planete cum qua [illegible] et quod [illegible] forte in [illegible] et [illegible] et ponet [illegible] et [illegible] quod sit planeta in illo loco et [illegible] ad [illegible] et hoc [illegible] planete debilitate [illegible] habet in statibus anime [illegible] non [illegible] in [illegible] et quod [illegible] non [illegible]. Et [illegible] nobis [illegible]

Et ne planetarum exaltatorum

[illegible] fuerint [illegible] et [illegible] et mala in quibus hoc accidit [illegible] planete infortunatore [illegible] gubernatores [illegible] et [illegible] ad mala [illegible]

[illegible]

[illegible]

Sicut boni et mali sunt

[illegible]

Hec est regula generalis

[illegible]

... dito statim pertinentem ad generationem et agunt ut hoc teneatur in memoria tua predicta in istis et in aliis capitulis.

Et si saturnus plus fuit in statu eius gubernator et ... in bono statu et ipse medius et in tempore ... faciet natum quod erit amator ... magnum et firmum consilium ... regum ... et thezaurorum ...

Bonus status quod habet pulchre dispositionem magnum est ut sit ... in domo sua ... et faciat ad se ... et quod status tota sit talis ut ... sit potens ... est natalis ...

[illegible]

Et si saturnus et eius species

[illegible]

Et si fuerit contrarius in

[illegible]

sit et alter aspiciat bono aspectu vel quod uterque eorum sit gubernator et alter gubernator gubernatoris ipsius itaque sit duobus dominus sive ad qualitatem regimine non bonis sicut est de concordancia et conveniencia in hoc intelligas sicut in aliis planetis et illud quod dixi et sunt in bono statu convenit quod intelligas quod sit concordancia de bona maniere inter eos bonis aspectibus aut recepcione et convenit eorum statu in proposito medio et angulorum in bona maniere et

Et si status eorum planetarum

fuerit diversus eo quod dixeris fortunam natum non usum boni male moderatum mali sensus innominatus se de diabolicis rebus et malis semper state diliget in oratoriis amatore diffamator filiorum suorum illud habebit clamando ab omnibus separatum infidelis malum quietem operibus malis corpore debilis tediosus honore non diliget laborator male recepcionis contentus de omni re mala et nisi fuerit iudicator vel dixi de mala concordancia que est inter saturnum et iovem quando sunt gubernatores super cor quod quandoque ipsi ambo sunt in aspectu inimico vel quod si sunt in composicione medii et angulorum in malo situ vel quod unus eorum sit gubernator cordis mali status et alter aspiciens se cum eo de eodem aspectu eius in alio suo statu et sic de ceteris ostensum est in glosa commentis et aliis precedentibus glosis quas cum talem invenias dissolutor natus quod erit sicut dixit ptolomeus et convenit quod dicimus quod accidencia habet statum cum regulis primis in scientia iudiciorum statu nati et ptolomeus docuit nos status bonos concordancie saturni iovis et concordancie male sunt ita quod cum concordanciam in meliorem invenies inter eos statim quod convenit indicabis operibus

indicatis ut que dixi in illis duobus statibus et cum hoc dictum ptolomei et illud quod in aliis planetis dicet

Et si cum marte concors

fuerit in bono statu faciet malum male cogitacionis laboratorum et mutatum cum alexandrum et cum renunciatum male societatis sine proprietate dehonestatorum bonorum divinis reparator est ponet se in periculo magno amator rapacitatis infidelis ostensor victor rei male loquax instabilis in factis et dictis dolator bonorum amator blandicie ac super male voluntatis defendendo fortis austerus et crudelis habitator mali quierulosus malus violator robator dehonestator non cambiat se nec mutat de malo bellicosus horum in omnium malorum contentor, appetitor et factor in eis. Causa aspice ad signum duarum infortunarum comparabimus in gubernacione et sunt concordancia inter eos dicendo in bono statu aut quod unus eorum sunt gubernator et alter concordans cum eo consentientibus in bono statu ambobus quo faciant huius nati vel ipse que multum inclinat

Et si planeta

ad mala fuerit gubernans erit natus roborator insidiator in aliis complete male mali dei male iure mali luxurie deum non timebit nec amorem habebit in eo dehonestator dei honorator infestor turbator oratoriorum robator et alta luxurie male spoliator mortalium desiderator predator et malus moribus et factis. Causa si sunt signa naturarum stellarum infortunarum consenciunt in malo statu sunt omnis malicie statu statu in hoc et inde mala et scias quod habebit inde natus quod admisces cum aliis regulis quas dixit in statu ante ptolomeus

Et si concors cum venere

fuerit in bono statu erit natus

mulieres abhorrens amator feminarum et homo amorum male recepcionis honorem non diliget nec pulsis plus moribus male societatis ab omnibus separatus reget se suo consilio legis secreta sciet legum secretorum amator dominator amans deum et legem suam curator rerum dei castus amator mulierum in litibus et bellis se ponet pro defensione legis amator prophete fidelis legalis abstinencie magne et cogitata custodiat se a mala fama tristis zelotipus mulierum et si planeta fuerit ... de eo quod diximus erit natus formator magne turpitudinis sine discrecione et turpitudine in luxuria sua decipiens in mulieres maxime consanguineabus suis male fame dehonestacionis moribus rebus suis secretor luxurie omne scientie bonum debet male zonatus abiciatus secretorum amator et luxuriam nam cum maioribus de dictis et cum mulieribus contra legem suam et cum bestiis deum non timebit designator oratoriorum et religiosorum legis diliget nigromanciam et similia. Causa. Si memor es istius glose omnis quas habet retrodominus apte inveniet et dictum istud. Et si haberi oblivio es non inspicias quod glosemus hoc cum cum alio demonstrac eorum que dicimus tibi multa in te.

Et si cum mercurio con

cors fuerit in isto ac concordo in bono statu erit natus scriptor et pictor romancorum historiarum et legum amabit philosophiam secretorum detentor studens in secretis inventor factor sophisticator in gente sua agilis proba gubernator boni inquisitor magister apte diliget esse bonum et rebus istis omnibus formatus et si planeta fuerit eius quod dixit de contrario erit natus robator re male voluntatis semper fictus lusor suos abhorrebit homines laborem diliget laboriosus de nocte metu magnum habebit insidiator

et temptator pro infirmando deceptor societatem cum hominibus non habebit latro inventulator nigromanticus factor ... et est hominum ingeniose et cum hoc toto infortunata. Causa hoc dictum est ostensum similiter in apto modo cum rem quam nolui apprie ponere declarando tibi quod dixi diximus quia signas quod mercurius quando gubernat solem cor eius in malo statu et fuerit eum saturno elevata super eum scias quod natus erit proditor et latro et cum hoc toto erit sine fortune meo penam ipsius ... malo recipiet et cum aliis planetis inde potercis illo modo

Et si iupiter fuerit solo

cor gubernator solus iupiter erit cor iupiter cum solis dicimus tum et lune sine ulla proporcione cum signo ... bonus

Si in bono statu fuit

erit natus magni cordis liber lepidus honestus delectabilis amator hominum eorumque bone prosperitatis probabit se multum abstinencie bone fidelis et cognitus per hominibus factor boni ab omnibus se diligi faciet cogitacionis bone ac gubernacionis ut. Causa aspice quod planeta fortuna cum est potens exhibet omnes bonas fortunas

Et si planeta fuerit

contrarius ab eo quod diximus erit cor nati similis statibus quos diximus ... consiliores multum sine discrecione ita quod in loco quod sit magni cordis erit dubitator et in loco quod sit turpiditatis et insanus ... servator diaboli aut re dulitatis non sciet male et in loco verecundosi erit melius et in loco casti et bone abstinencie erit fatuus et in loco amatoris hominum erit bone voluntatis et loco amandi res pulcras amabit vicia sine abstinencia

et similia dixit Ptolomeus in maria. Ptolomeus vero intrat in quolibet loco dare hominibus regulas generales non per eius assimilationem [illegible] fortuna [illegible] dicit quod [illegible] sua [illegible] concordat si fuerit in bono statu bonas habebit [illegible] et si fuerit in contrario dabit loco ventus [illegible] assimilabitur ventibus et non erit sicut res quas in hoc dicto Ptolomeus posuit et dicit ita quod erit loco [illegible] magnus devastator et loco limpidi et iusti secutor idolatrie [illegible] magne in religiosi [illegible] et tenetur malam legem et quod de loco amatoris hominum cum bone voluntatis [illegible] erit blandiens et [illegible] [illegible] et [illegible] alias [illegible] dixit [illegible]

Et si fuerit concordia cum marte in [illegible] et fuerit in bono statu faciet quod natus erit malus [illegible] litigator magni consilii gubernator amator [illegible] bestiarum et canalitatum [illegible] magne [illegible] volet se [illegible] de [illegible] diliget semper [illegible] et super alios esse [illegible] et fortificator [illegible] suis [illegible] liber [illegible] magni cordis amator honoris [illegible] et inhibitor. Et si hec planeta fuerit de gradibus eius quod [illegible] natus dehonestator [illegible] non [illegible] blandiosus [illegible] cum suo sensu [illegible] laborator [illegible] et mobilis [illegible] penitebit [illegible] erit stabilis in re ulla sine [illegible] sine [illegible] erit [illegible] de omnibus malis [illegible] quod dicere nolunt dicet sicut [illegible] et [illegible] mancia [illegible]

Iam [illegible] nos cum eo quod transivimus et [illegible] concordantias que sunt inter saturnum et iovem et hoc glosavimus [illegible] quod [illegible] non oportet multa [illegible] planetas et ideo non habemus in hoc loco gloriationes et [illegible] concordancias que sunt inter iovem et martem alia [illegible] Ptolomei in hoc toto mala sunt et declarata [illegible] glosarum memor erit [illegible] in hoc loco si [illegible] quod [illegible] sicut gubernator et si concordaverit cum saturno et marte quod adiungas [illegible] cum alia et quod [illegible] adiungas ut cognoscas [illegible] regulam quam dixit [illegible] et adiungas [illegible] et indicabis per eas.

Et si fuerit hec planeta cum venere [illegible] in bono statu erit natus limpidus [illegible] delectabilis amabit se [illegible] limpide [illegible] diliget [illegible] et [illegible] res [illegible] cantus instrumentorum [illegible] erit [illegible] bone hominibus [illegible] boni [illegible] corporis [illegible] et amator et diliget [illegible] et [illegible] diliget homines abstinencie bone [illegible] et [illegible] boni [illegible] amabit in libris [illegible] bone dispositionis in [illegible] et bono [illegible] suorum [illegible] voluntatis et honoris et generaliter bonus et in bonitatibus completus et si hec planeta fuerit de gradibus erit erit natus amator [illegible] corporis [illegible] ita [illegible] dilator [illegible] dispensator amator [illegible] deceptor magne [illegible] diliget [illegible] et [illegible] erit [illegible] [illegible] demonstrator [illegible] solitarius [illegible] sensu [illegible] habebit [illegible] cordis diliget oratoria et ea sequitur amabit secreta et [illegible] audire

[illegible] fidelis sine [illegible] alia loca bona receptionis [illegible] bone voluntatis et cum eo [illegible] laudabimur [illegible] si hic status fuerit [illegible] ad [illegible] cum venere si ambo vel unus eorum fuerit [illegible] gubernator et manifestum est quod si saturnus et mars ambo concordant se cum eis [illegible] opposita [illegible] et [illegible] regulas [illegible] et [illegible] glosabimus eas omnes et expedit [illegible] apponas [illegible] principio huius capituli [illegible] ad [illegible] et [illegible] apponeris in eo quod subsequitur melius indicabis.

Et si hec planeta concordans fuerit cum mercurio [illegible] cum bono statu erit natus [illegible] studens [illegible] amator et geometrie et [illegible] quadrivialis [illegible] et [illegible] subtilis ingeniosus [illegible] et consilii boni habebit [illegible] et [illegible] laudator largus hominibus [illegible] habebit [illegible] et [illegible] alios gubernandi bone voluntatis dona magna donabit [illegible] boni [illegible] in rebus [illegible] habebit et [illegible] incipiet adimplebit bonus in lege sua dei amator et mandatorum suorum [illegible] faciet se amari [illegible] habebit [illegible] erit [illegible] doctus diliget sapientiam honoratus ab omnibus [illegible] Et si planeta fuerit de [illegible] natus erit [illegible] magis [illegible] rebus [illegible] sibi [illegible] res dei [illegible] eloquens magni erit credit semper esse [illegible] et [illegible] erit sicut erit saturnus in suis [illegible] turbatus [illegible] nomen [illegible] et [illegible]

[illegible] Vox manifestum est hoc totum dictum quod glosavimus [illegible] in hoc [illegible] et illud [illegible] sensus et [illegible]

Et si mars solus fuerit gubernator [illegible] in bono statu erit natus in fortis [illegible] suis a [illegible] amator armorum fortificatus [illegible] bellorum [illegible] sponte et voluntarie ad mortis pericula [illegible] nulli [illegible] obedire [illegible] in omnibus [illegible] solicitus [illegible] cordis [illegible] ad alios gubernandos. Et si hec planeta fuerit de gradibus natus erit [illegible] dehonestator diliget interficere homines [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] sine pietate malorum [illegible] malarum cogitacionum [illegible] stultus odibit [illegible] et omnes homines [illegible] et mandatorum suorum. Iam [illegible] hoc dictum sunt est manifestum [illegible] glosas [illegible] in [illegible] que dixit de saturno et [illegible] totam significationem indicabis [illegible]

Et si hec planeta cum venere fuerit concordans [illegible] in bono statu erit natus receptionis et voluntatis bone amabit [illegible] suos et [illegible] delectabilem vitam habebit et letam erit [illegible] et [illegible] bone compositionis et fortune [illegible] amator [illegible] in omnibus suis rebus ad [illegible] monebitur et ad [illegible] fortunatus [illegible] suis [illegible] adimplebit [illegible] sapiens [illegible] se [illegible] custodiat bone [illegible] societatem diliget [illegible] mulierum

Cito irascetur et zelotipus erit
si planeta fuerit in genere nativitatis eius (luxuriosus)
et audax. Et in eo ipsum deduxisset
statum dilexerit inhonestatem,
mendax, falsus, infidelis in
iuventute decipiet et denique ad
nigra corporis cito movebitur et
ipsum cito reddet. Et contractus
mulierum [illegible] in mixtura amaratus
invidiosus sive laboriosus, pro
ditor, inventor in suis factis
[illegible] cito flambit ea per eius
affirmationem, mali filius et
eius se diliget appellare
malo et turpi modo letus et
stultus erit. Nota hoc
dictum declarandum est per illud
quod tangit in tesiloma nolui
in hoc per glosare ut accipi
atur dominus in eo quod accidit in
talis isto tibi diximus dominus in
eo quod dicit in omnibus suis
rebus cito movebitur ad luxu-
rias, cupiditates et ad pecca
dum in eis cum sciet se a ve-
recundia custodire. Tota causa hu-
mitas si concordaverint se cum
hoc cum hoc vere quas ante
diximus in principio huius capi-
tuli. Si discordaverint non impe-
ret hoc testificabit hec res
quas narravimus nisi erit forte
sed potius in alia nativitate sigma
pertinet erit ad illas sed causa
tuo facit enim ad opus bona
et malis. Mandato intelligens
isto modo etc.

Et si hic planeta Iovis
fuerit cum Mercurio existendo
in bono statu nativitatis et a [illegible] (gubernator)
[illegible] magni sensus et
naturalis bone abstinentie, agi-
lis, nominis honorati, sapiens
multarum scientiarum amator,
[illegible] bene doctus,
bene ornatus, bene deceptiosus,
ac amator sacerdotum, intellectus
scientiarum multorum artificiorum, sapiens
et multorum operum, imitabitur
ad pacem, in male sede ma- (sede)
le fecunditatis audacitatem

inquisitor et expetitor rerum, di-
liget vincat et formatus in
toto bone animatie, affabilis (affabilis)
[illegible] et erit receptionis bone et
erit gratiis suis nominis virtutes
et opinione [illegible]. Et si planeta
fuerit de genere eius dispositus mo-
dicus magne audacitatis
fluxus, audax, cito penitebit, cum
stultus, laboriosus in omnibus suis
rebus, mendax, latro, deum non
cognoscat in civitate malus bestia
monimentum suum fugabit, delectabitur
in omni malo, cogitans et novabitur erit
per malo, dehonestator, inci-
tator, timens, accessor per multa
de secta hominis instituet ma-
lo modo, fecunditator, deceptor
semper erit. Mundus [illegible] ho-
minem que quintet. Etc.
In fine ad statum Mercurii quia
cum morte fuerit non mors cum
eo qualiter complexio transit
ad eum autem si convenerit
bona erit si et ambo fuerint
in bono statu operabuntur in
alia nativitate mores firmas et
quas hec rerum erit in natu-
ra [illegible] est illud cum quo se vere
concordaverint secundum utrum se-
cundum etc.

Et quando Venus sola
fuerit gubernatrix eius existens
in bono statu erit natus man-
suetus, bene credens in lege sua,
delectabilis, alacer, luxuriosus
sine aliqua ruschatione (?) bone
cogitationis, amator, psallendi
multum, zelotipus, omne malum
odibit et omnem inventionem
honorem amator deum diliget
et mandata sua et erit bone
fide bona et certa in deo bis
firma. Ab omnibus faciet se
amari, factor boni, pretiosus
formatus in toto et qualiter
se ad res lucrum inclinabit.
Et si hic planeta fuerit de genere
eius natus piger amorabilis
firmus in suo amore, omnibus hu-
iusmodi assimilabuntur modis
mulieri, non erit in eo [illegible]
litas nec despectio dignitatis

erit et multum male fame, in rebus
omnibus rebus. Etc. Et si hic (textus)
planeta cum Mercurio concors
fuerit existendo in bono statu natus
erit amator mulierum et scien-
tiarum, intelligens, inventor, iusti-
ficator, diliget musicam et de-
bitum et omnem rem copulatam,
erit bone voluntatis, alacer, de-
lectabilis, letus, suos amabit
amicos, bonus erit in lege
sua, bone cogitationis et multum
[illegible] in omnibus suis rebus
diliget adiscere et adiscet per
se multa, assogabit et reget
per bonos honores et completos
in bono, bene rationatus, boni
tibi bone receptionis, dilectus
ab omnibus, spatius in omnibus
suis modis in toto [illegible] et discre- (bono)
tionis bone modi diliget et
quod raro per deo magni cordis
magis cum opus cum mulieribus
amabit [illegible] zelotipus erit
multum. Et si hic planeta
fuerit de genere eius fluxus et de (rebus)
malis venenis rusticus rerum
facerum et linguarum, [illegible]
[illegible] mali factis, deceptor,
distortor, mendax, messelator,
malor in [illegible], malus in corpo-
re, in omni malo sine honore
digno nullum habebit amicum
mulierem deceptorem, tacendo cum
prius assimulabit se multum et
de omnibus malis dicet, et
ad mala opera trahat eos (esse)
et potest [illegible] quod facere voluit
de istae intentiones mala faci-
endi, et in alios ponat in
opinione sua et condempnet
eos et [illegible] quod faciat eas
ipse et erit dehonestatus in
manicibus dimissis. Romanum
concordantias Veneris et Mer-
curii meam nemini et non invenit
nominat concordancia sua cum
aliis planetis quia illud dicit
in capitulo angeli planetarum
in adiunctionibus hoc aliud etc.

Et si Mercurius solus
fuerit hic gubernator existens in
bono statu erit natus multum
boni sensus, narrator multorum

gestium et [illegible] de re profunda (deceptiosus)
sapiens cum mercatoribus lucrativus
sapiens in natura, acutus, doctus,
factor boni, hominibus bene cogi- (cogitationis)
tationis, bone considerationis
[illegible] quadrimaliud sapiens,
tenens secreta, fortunatus in rebus
suis. Et hic si planeta fuerit de
genere eius fluxus, tediosus, vanus
vor sophisticus suo regetur
consilio, levis, mollis in rebus
et cito reddibit stultus, nescius
errorem multum in toto mendax
laboriosus, sine fidelitate et
firmitate, in obediens, tortuosus,
et quantum multum et in [illegible] (nimium)
curabit. Etc. Vos non legimus mercurii
opera narrabit ptolomeus opera
[illegible] ad quem planetarum
est hic solus gubernator fuerit
loco mercurii et lune et par-
ticipabit in gubernatione cum alio.
Etc. Aspice in eo quod glosamus
de sexto et addas illud cum
rebus aliis quas tibi diximus
in quolibet planetarum et quando
hoc feceris intelliges clare
dicta omnia ptolomei etc.

Et postquam dixit
Et postquam fecit nos ut possu-
fecimus autem per res quarum quarta
[illegible] est natura signorum
in quibus stant mercurius
et luna et in quibus stant
planete gubernatores [illegible]
est [illegible] quia [illegible]
cum luna. Etc. Et quod est natura
planetarum gubernatorum dicta
[illegible] quam hic planete
in gubernatione dicta est sive
eorum secundum eius et secundum na-
tivitatem et nos prefatas
qualitates rerum ipse et hic
fecit hoc patefecimus est totum
indicium de demonstratione
completa. Etc. Et quia illud
totum quod ante diximus est
acceptum a quibusdam planetis conve-
nientibus debet in hoc loco
illud quod signat signat bona

Et sol dant significationem solis generalem que est causa essentialis sicut patefaciam in glosis. Hali illius sermonis et ipse dicit enim hoc loco ad lune et cuncta quia nunquam fuerit dat planetis gubernatoribus adiutorium solis et hoc est quod dicit in hac ratione etc. Ptolomeus

Et postquam ita est convenit ut sciamus quod status lune dat luna que recipit aliquid adiutorii et quod sunt in loco motus apte meridionali et septentrionali adiuvat imitando mores anime et ad movendum se de loco ad [illegible] quod luna aplicat ad finem sue latitudinis inclinat ad partem [illegible] convenit quod habeat iste status mores concordantes cum eo et hoc est imitatio non limitationis scilicet in eundo se sicut de una in aliam. Ptolomeus

Et quando fuerit in nodis nodis in acute nobilitatis adiuvat et ad transeundum de una secta ad aliam et ut sit motus festinus. Hali dicit luna fuit in [illegible] nodis et motu zodiaco vero solis et manifestum est quod non remanet in hoc loco quia [illegible] de zodiaco ad partem meridiei et septentrionis et propter hoc convenit ut habeat iste status mores concordantes cum eo et hoc est acuitas motus festini et cito mutare ad [illegible] etc. Ptolomeus

Et similiter si luna fuerit ascendens et aucta lumine adiuvat in augendo res istas et in [illegible] apparendo et ut plus sciantur. Hali vult dicere quod quando luna fuit aucta lumine ascendens et aucta adiuvat in augendo et quando ante dictas et ut sint fortiores et magis rate etc.

Et si fuerit lumine diminuta vel sub radiis abscondita adiuvabit ut sint debiliores et lapse. Hali vult dicere quod quando luna fuit minuta lumine aut sub radiis vel sub terra abscondita adiuvat ad [illegible] ut sit nescia flacta et debilis et fessa et manifestum est quod variant contrarios status lune et cum contrarius est quod fuerint in fine sue habitudinis illud quod sunt nam loco reliquo quia sunt quando fuerint ascendentes vel apparens super terram orientalis et ad sinistram etc. et quod sunt occidentalis vel cooperta sub terra sufficiat [illegible] quod dixit ascendens vel sub radiis et non erant [illegible] super terram vel sub terra aut orientalis quia bene intelligitur ab eo quod dixit et ita convenit ut intelligas aliud quia sunt contrario et inverso sue scilicet et quod dicit quando sunt a radiis cooperta oportet intelligere quod significabit luna quando sunt completa lumine. Hali Et postquam ita est ut convenit ut quando lunam [illegible] istorum statuum contrariorum oportet quod invenias significationem [illegible] tantum capitulum etc.

~~Et quando fuerit in duobus nodis in acute etc.~~

Sol etiam dat aliquid [illegible] in rebus quas dixi [illegible] quod se concordaverit cum planeta gubernatore scientie anime ita quod quando concordant se cum eo existendo in bono statu erunt mores nati [illegible] concordati cum planeta gubernatore et [illegible] nobiliores et honestiores et magis sine superbia. Hali Dicit nobis per hoc dictum quod sol et luna tunc adiuvant quando sunt adconcordati cum planeta gubernatore anime et quod sol quando fuerit adconcordatus cum planeta existente in bono statu adiuvabit in motibus ut sint temperati et [illegible] et ab omni malitia [illegible] et elongati

Et si res fuerunt de contrario et sol non habet concordantiam cum planeta erunt mores anime meliores ac debiliores ac [illegible] et separatim in sua voluntate ac [illegible] ac [illegible] res personis voluntatis et generaliter multo fortes [illegible]. Hali vult dicere quod quando fuit planeta in malo statu et sol non concordavit se cum eo significat [illegible] mores meliores et contrarium aliud ostendit et docuit nos per hoc dictum quod si sol concordaverit cum planeta gubernatore licet sit in malo statu minuet aliquid de malicia morum [illegible] fuerit concordantia ipsa et iam ostendimus quod concordantia est quod sit inter eos aspectus bonus sicut de trino vel quod sit [illegible] receptio inter eos erit necesse vel aliud et volumus tibi aliquid ostendere summam totius regule per quam iudicabis mediatem statum anime et omnes mores [illegible] nati [illegible] nativitatem [illegible] hoc est quando apta [illegible] et [illegible] aspice ad mercurium et ad lunam et si fuerit in signis solitariis discordantibus scribas apte illud quod sit quodlibet eorum et facies notam supra mores signi mercurii [illegible] et sub mores signi lune rationales et [illegible] planetam dispositorem [illegible] et si alterius fuit dispositor unus planeta ipse solus est quem petemus. Et si fuerit in signis concordantibus scribas apte mores quos scribunt eadem signa. Et si habent similes dispositiones diversos scribas apte eius mores et pone ad [illegible] dispositorem. Et si inveneris quod aliquis eorum habeat plus de uno dispositore accipias illud eorum qui habent maiorem fortitudinem et plures dignitates in suo loco et quod sciveris quis sit dispositor aspice ad situm eius scilicet [illegible] et scilicet angulos et scilicet solem et scribas mores quos signat ipsemet planeta eo existente in bono statu similiter scribas mores quos signat si fuerit in malo statu et si fuerit in statu mediocri aspice illud quod signat in mediocri statu et quod signat signa planetarum et quod signat signum in quo est similiter scribas apte et si non [illegible] concordaverit aliquis planeta vel plus uno scribas illud quod inveneris concordari [illegible] et cum hoc feceris appones mentem in notis omnibus quas scripsisti et quos mores concordant in omnibus et scribas apte rationales et irrationales in alia [illegible] apponas ad compositionem [illegible] cum alio et quod [illegible] concordat accipies et iudicabis per illud in hiis que non concordabunt apponas [illegible] corporis et compare et illud accipias et abicias id quod non concordat cum eo et quando hoc feceris adiungas hoc quod accepisti moribus [illegible] adiuvat sol et luna et quod inde [illegible] erunt mores nati quos petis et quod [illegible] remansit ipsemet [illegible] corporis tibi demonstrabit [illegible] non apparebit in eo nec operabitur [illegible] et in opere potius [illegible] in aliis glosis etc.

[illegible] in pestilentia anime nati docuit. Hali

Dixit Hali homo [illegible] magnitudine de Ptolomeo: quod dixit in [illegible] celo [illegible]

de sero corporis nati et de pestilentiis
et infirmitatibus acceptis et [illegible]
et dixit in hoc casu pestilentias
acceptas in aere solummodo et non
dixit infirmitates quae cito recedunt
et non durant cum morbus quia
homo habet se cum quo apportat
se et propter hoc dicte sunt infir-
mitates quae cum morbus apponunt
et ligantur cum eis pestilentiae solummodo

Et quia verbum pe-
stilentiarum [illegible] quae sequitur
indiget [illegible] suarum quantum
et qualiter insipiamus in pro-
stibus habeant rationem aspectum mercurii
et lune qualiter se habet unus
cum alio et quo stant secundum
angulos et planetas infor-
tunantes Haly Dixit quod re-
quisitio quae pestilentias et in
parte ad statum mercurii et
lune quo se habet unus respectu
alterius et qualiter sunt
respectu angulorum et planetarum
infortunatorum [illegible]

Et si mercurius et luna (Ptolomeus)
non se aspexerint unus cum alio
et elevati sint super eos in
orizonte orientis et dominantur
aut sint in eorum opposito planetae
ad eum forte discordati acci-
dent in civitatibus quae pestilen-
tiae et inflatio in aere [illegible]
Haly Vult dicere quod quando
mercurius et luna sunt discor-
dati et aspectus non sint inter
unum et alium significatur quod
hec partes non concordant una
secum alia et propter hoc ac-
cidunt pestilentie magne
Similiter si se aspexerint unus
cum alio et elevati sint super
eos planete infortunae non
habentes dominium in gubernato-
rio quia sunt mali vel qui
videant eos vel quia sunt in
eorum opposito signabunt quod
accidunt quae sunt pestilentiae
magne et quod pestilentiae
accidentes quae diverse sunt
manifestum est quod accidunt
multorum modorum et ptolomeus docet
nos [illegible] quia scire possumus
magnitudinem earum in eo quod dicit

[illegible] et
et distinctio eius [illegible] quibus
quos diximus de planetis
concordantibus ad locos suum
iam distinximus in eo quod subsunt
pestilentias debiles quae [illegible]
locum sunt in civitatibus quae et
possumus scire fortunas et [illegible]
sunt in magnis operibus planetarum
infortunatorum sicut hic qui dixit
de minoribus non habentibus [illegible]
et sicut pestilentiae dicit [illegible]
sicut nunc non [illegible] mediocribus
Haly Hec est generalis
regula quia scire possumus una
quantitatem [illegible] quae sunt
pestilentiae quae [illegible]
in eo quod dixit statum partis
quod intelligimus de plane-
tis concordantibus ad locos partis
status planetarum gubernantium
loca mercurii et lune et ad
dedit nobis hic statum planetarum
infortunatorum qui erunt super
planetas et loca mercurii et
lune et posuit nobis similitudinem
mala que dixit in casu quod
illud ea que accidunt propter
malos status planetarum et quod
illud minoris et nolunt scire quan-
titatem augmenti et post magis
de modo quod se faciat pestilentias
possimus hoc scire propter magis
virtutes planetarum infortuna-
torum post hoc autem di-
stinxit pestilentias in duas partes
[illegible] est mores quod sunt [illegible] et
mutantur de una manie-
ra in aliam et quod talia in-
cia sunt ista licet sint minus
mediocribus tamen mores medi-
ocres sunt sicut [illegible] et
quelibet [illegible] in suis terminibus
et [illegible] unum est [illegible] ea ad
transit minus et superat [illegible] po-
tencia est [illegible] et in homine
de honestatem pacientie et
quod sunt [illegible] ei et cordis
debilitas et mors in aliis
transit Similiter superbia me-
diocre et est unum malum
de fortius Similiter est vicius et
[illegible] est [illegible] et est
unum malum et stulticia transit
hic et est mors in aliis [illegible]
aut mors durant [illegible]

Et de illo qui fuerit
fortitudinis magne et fuerit
secundum infirmitatem et [illegible]
[illegible] et accidit in hoc in
parte [illegible] quae et in parte recipit
operam [illegible] scire hanc maniem
quam dicit solummodo [illegible]
Haly Dixit de eo quod
sunt magne fortitudinis dixit
propter [illegible] si sunt superna
et quod dixit secundum infirmitatem
dixit propter [illegible] si sunt malum
et forte quod sit secundum infirmitatem
corporis et quod dixit [illegible]
Haly dixit quia separata est
a natura gubernante corpus et quod
dixit et accidit hoc in parte ra-
tionali quae et in ea qui recipit
opera vult dicere quod cum istis statibus
impedit partem rationalem hominis et
partem quae non est rationalis et
propter quod dicit ad partem que non
recipit operam quia pars rationalis
non recipit dominium in se sicut
[illegible] recipiens
[illegible] est pars generalis [illegible]
rationalis non [illegible] secundum sua
artificia corporalia tamen ipsa in se non
recipit [illegible] sicut plures in se
ostendunt et nos simpliciter
[illegible] in tractatibus quos
composuimus de [illegible]

Et a quo epilentia
maiori parte sunt qui non habent
in suis nativitatibus lunam
in aspectu mercurii sicut dixi
nec unum cum alio nec ad [illegible]
in orizonte orientis et cum hoc
quod sit saturnus in aliquo angulorum
de die et mars de nocte et
quod sit dux huius status Epi-
lempsis est calamitas [illegible]
[illegible] totum corpus ad horam
et statim desistitur et [illegible]
est quod capit ad tempus aliquod
et eorum quidam omni hora quod accidit
et eorum quidam liberati sunt et quod [illegible]
et quidam capit tota vita hominis
et eorum quidam accidit [illegible]
[illegible] ante [illegible] et dominium
est verum quod [illegible] liberari et
unum quod non [illegible] et ego medi-
[illegible] omnes maniacos multa [illegible]
et sunt in [illegible] de [illegible]
[illegible] infirmitatem [illegible]
secundum opinionem [illegible] est [illegible]
[illegible] ventriculos cerebri
Et secundum Galienus est fumus
qui se elevat de aliquo membro
sicut narravi de [illegible] qui se
elevabit de [illegible] ad sinum
cerebri et [illegible] maniacos
que est [illegible] infirmitate et mo-
[illegible] et hoc totum quod sunt
[illegible] in cerebro quae
opera spiritualia impediunt et [illegible]
hoc dictum est quod est infirmitas
que accidit corpori et maniacos
Haly [illegible] dixit in hoc loco pto-
lomeus est que durat tota
vita hominis nec [illegible] aliquo
liberari et ipse locutus est de hac
manie epilentie quod eo quod
[illegible] que signa planetarum
[illegible] talem et postea in-
[illegible] aliam [illegible] si-
milem [illegible] quod acci-
dit maniacos epilenticos tamen
illud quod narravit ptolomeus
in hoc loco est [illegible] quod
esse [illegible] et convenit quod intel-
ligamus quod ipse sciebat illud
quod esset [illegible] illo et signa (Signa epilentie)
quod dixit est mercurius et
luna quod si non se aspiciant
unus se cum alio nec ad
eos cum ascendente et quod saturnus
sit de die in alio angulorum
et quod impediat locum mercurii
aut lune vel ambo in [illegible]
et mars similiter quod sit de nocte
in aliquo angulorum et quod [illegible]
impediat [illegible] nam

talis signa qualis est ista faciet
epilenciam semper dualem ut
homo non possit liberari de ea et si fuerit
iovis vel mercurius non aspiciat
se cum luna tunc vero eorum aspiciat
aspectus plus in forma in aliquo
angulo erunt talia signa simpliciter
faciet epilenciam sed non ita fortiter
ut alia supradicta et secundum hoc
erunt in istis maniacis indicabis

Stulti autem homines se
stolidi facientes sunt quarum ista
res innatis eorum sunt de eo
ipso eius quod dixerimus de illo
eodem statu quoque nondumque ita
quod sit saturnus de nocte dum
status et mars de die et
maxime quod sit in cancro aut
in virgine vel piscibus Haly
Et quod dicit de illo statu scilicet
dixerimus vult dicere quod mercurius
et luna sunt discordes sine
ullo aspectu nec eorum cum
cum ascendente Et totum
aliud quod dixit manifestum
est quod inveniet statum mercurii
cum luna de hac materia
et accidit ad hoc quod sit
mars in aliquo angulorum in na
tivitatibus diurnis aut saturnus
in nocturnis scias quod natus ille
stultus est tota vita sua et
homines faciet nec potest libe
rari Et manifestum est quod hec est
corporis infirmitas et est de
sentibus maniacibus et durissimis
Et ptolomeus dedit nobis in
re magis forti que esse possit
de hac epilenciam et addam
huic aliam maiorem scilicet
quod significet revolutio dominam
anni quod accidet nato re talis
et signabit illud quod sibi accidet
infirmitas ipso anno postmodum
indicatum quod homo ille primo
infirmabitur illo tali infirmitate
de qua diximus sensus eius
quod cum dixit et maxime si

fuerit in cancro virgine vel piscibus
vult dicere quod hec signa que sunt
faciunt pestilencias. Item et si
acciderit quod constellacio fuerit scilicet
ista de qua diximus in istis signis
erit pestilencia valde for
tior et peior

Et si qui dicti sunt
dominatoria et dicti sunt ca
egrafali Et volo dicere de
illis quorum humanitas domat
in fine cadis sunt sancti in suis
nativitatibus scilicet quod due
infortune dixerimus super
lunam ea sub solis radiis
existente et saturno dominante super
eam sicut iovis et marte so
ra oppositionem et maxime si
fuerit in sagittario vel piscibus
Haly Dominatoria sunt qui
sunt effectum in medius demo
quia nascuntur cum humiditate
vincentem in suis capitibus
ita quod eorum celebra sunt sic
humida quod non [illegible] ven
tus et regula signarum placet
que faciunt eos tales esse est
quod luna et mercurius non aspiciat
ascendentem et quod ille qui dominatur
in fortitudine lune existit de sub
radiis post coniunctionem sit sa
turnus et cum ascendit super
terram post horam oppositionis
sit mars Et sufficiat quod dixit
ascendentem solis et non oportet
dicere ascendens similiter super
terram quia hii et status hic
similes sunt omnis scilicet alteri
et hoc quod dicimus affirmat
dictum suum dicens si fuerit in hoc
oppositionis nec post oppositionem
nec potest esse luna sub radiis
Et quod dicit maxime in sagi
tario vel piscibus vult dicere
quod hec et signa in hoc statu quod
est ista habent proprietatem separatam
quam alia signa non habent et propter hoc

adiuvant infortunas in tali re
qui fuerint fortiores

Et si in hoc statu vi
cerint infortune maniacum quod
dixerimus faciant et hee infir
mitates quas diximus accidunt
in parte zodiaci dicte et in illo
tempore liberantur vel sit turpes non
erunt nec adeo male
Iam ostendimus quod hee infir
mitates tendunt ad celebrum
ita quod virtutes spirituales distra
ne opera sua faciant sicut possunt
ita est hic Haly quod ptolomeus
dicit quod infirmitates ista acci
dunt cum capite zodiaci dicte vel
quod accidant in artificiis cum
quia per ipsa sua opera operatur
Et quod vult dicere in hoc dicto
est quod illud in quo dominatur luna
infortuna vel ambe sunt aspectu
eciam fortune inque liberabitur
et significationem aliam non habet
infortune magis quam istam et fuerit
de eo quod iste infirmitates sunt
turpes et extracte quia non
dominant rem talem in nisi
affuerit alia constellacio.

Et cum eis concorda
verint due fortune et fuerint super
et nervus et fuerint infortune
in angulo ascendentis et sese
fortune in angulo occidentis
faciant infirmitates quod possunt
curari hee tamen infirmitates
erunt discooperte et si fuerint super
quod se accordaverint curabuntur
infirmitates cura physice pro
digesta vel medicine Et si su
venerit aut libatio per orationem
vel per partem dei Haly Hoc
dicit quod hec aliqua de predictis
signis significat quod infirmitas
erit in celebro et infortuna est
faciens in occidente et una
fortuna vel ambe fuerint in ascendente
per melioracionem virtutis ascendentis
tua habet semper super

occidens habebunt fortune me
lioracionem super infortunas et propter
hoc erunt infirmitates ille curate
alius ad quod dixit manifestum est
ita quod non oportet glosare

Et si fortune fuerint in
angulo occidentis et fortune
in occidente faciant infirmitates
que non poterunt liberari et erunt
discooperte et male multum
fuerit epilensis erit [illegible] et
magis recedat et erit cum
clamoribus magnis et periculo
grandi de quo morte pervenire
potest et si fuerit infirmitas stulti
tia facie homines vel quod est
erat sine sensu faciet quod qui
eam habent sic corpus suos [illegible]
et dicet turpia et mala
dicta et si fuerit infirmitas que
fuerit [illegible] demoniaca que est propter
magnam humiditatem existentem
in celebro faciat eos augu
stos et stultus faciat dis
cooperatas insultabit in hora
et pugnavit et tales res fa
ciant Haly Quando in
fortune fuerint in ascendente
in angulorum eorum statuo vel
cum aliqua virtus infortunarum
vinceret et habebit virtus guber
nans corpus per fortunas vir
tutem cum qua impellit eam
infirmitatem et quia vincunt
infortune non potest et propter
hoc accidit hic talis inter
infirmitatem et naturam quod
oportebit attende res quas
ptolomeus dixit qui hic nos
docuit ut adiungamus hiis que
dixit ut quod in medium infor
tunas et fortunas in aliquibus
signis indicet secundum id quod
in potencia domat ita quod si
fortuna fuerit domina signis et eius
terminus fuerit infortunata et fortuna
forcior fuerit medicabitur secundum ea
Et hoc etiam in omnibus aliis

sapientia et quod dicat angustos et infirmitas quia sensus amittitur et perdit sensum. Ptolomeus autem nos docuit in hoc quod hic accidit propter maximam humiditatem cerebri.

Et adiuvat aliquo in natiuitate propterea aliqua de locis in quibus fuerit iste status et illud quod loca solis et martis adiuvant ipse ad stultitiam eorum qui fuerint homines. Loca iovis et mercurii adiuvant ipse ad epilenciam. Loca veneris adiuvant ad divinandum et prophetandum. Loca saturni et lune ad infirmitates humiditatum et ad sinomatos (?). Haly. Et dicit adiuvare aliqua locorum in quibus fuerit iste status aliquo quomodo. Propterea vult dicere loca in quibus erunt planete infortunie ille que tangunt illius rei et loca in quibus erunt mercurius et luna et propterea hoc dicit si fuerint hec loca quod habeant in eis sol vel mars aliquam dignitatem ex domo vel exaltatione vel throno declinabit in stultitia faciendo mala per homines feriendo. Et si iupiter fuerit in dignitatem in faciendo epilensiam inclinabit. Et si fuerit in tali constellatione qualem diximus eis inclinatione stultitia et si talis non fuerint significabit solummodo prophetizare. Et si fuerit in illis locis in quibus habeat saturnus vel luna aliquam dignitatem inclinabit ad nocendum ut multi faciunt honores et habent infirmitatem que dicta est prophetica demonum et propterea intelligi [illegible] sunt quod loca que dixit sunt in quibus stant isti planete hora natiuitatis secundum [illegible].

Et plures infirmitates que accidunt in corporibus propter [illegible] que sunt in hiis materiebus quas diximus et accidunt per talibus constellationibus secundum naturam suam generaliter. Haly. Vult dicere quod regula quia pestilencie talis est que regula partis rationalis et [illegible] que est inter ambas et quod sit sol in illo loco meliori quo quia sol est significator regum dominorum et debes aspicere eum et concordanciam mixtionis eius cum sole et luna et hec regula quod se non aspiciant sol et luna cum se vel alio nec aliquis eorum cum ascendente et quod sit aliqua infortuna in angulo et quod ambo vel aliquod eorum impediatur. Hec est regula et manifestum est quod regula fortitudinis solis et lune est ita ut diximus in hac eadem materia.

Et postquam res istas vult dicere postquam docuit nos regulam et res particulares ad declarandum precedentes in parte [illegible] [illegible] ordinat hec et dat.

Volumus dicere quod quando fuerint duo luminaria in signis masculinis quod viri superhabundant in re naturali propter eius et mulieres superhabundant in re naturali propter eius et excedant naturam suam ut sint viles et fortes corde. Haly. Vult dicere quod cum luminaria non se aspiciunt sed cum alio nec ad eorum ascendente et fuerit in angulo aliqua infortuna nocens duobus luminaribus existentibus in signis masculinis significabit in natiuitatibus masculorum quod erunt luxuriosi magne et in natiuitatibus mulierum superhabundant luxuriantur et intantum quod rem naturalem [illegible] quod una fornicabitur cum alia ac si essent cum viris.

Et si fuerit sicut mars aut venus vel aliquis eorum in signis masculinis erunt viri [illegible] in luxuria contra naturam et turpi et multo fornicatione discooperti et [illegible] et [illegible] naturalis [illegible] a [illegible] luxuria in lege prohibitam et mulieres [illegible] multum in luxuria contra naturam sit qui iacent cum mulieribus ac si essent viri et si venus fuerit masculina sola faciant hoc cooperte et abstracte non erunt et si mars fuerit masculinus extra ita quod palam ostendet quod sunt ille cum mulieribus ac si esset impetu scilicet. Haly. Vult dicere quod cum signa luminarium status declinati est et cum eo accidit quod venus et mars sit masculi erunt similiter viri de materie quam dixit et eas mulieres et dixit quod si venus fuit sola masculina erunt factum ipsum cooperti et si mars fuerit solus masculinus erunt discooperti et palam et si ambo fuerint erunt res non discooperta nec cooperta et hec est glosa eius quod vult dicere quia regum sinodorum [illegible] aliud [illegible] quod dixit de mulieribus quod venus fuerit masculina aut mars illud debemus intelligere de viris et regula generali per viris in hoc loco in iacendo cum aliis viris et mulieribus in iacendo cum aliis mulieribus etc.

Et si planeta fuerit de quibus diximus quod diximus ita quod fuerit secundum luminari in signis femininis existendo in stantibus diximus significabit quod mulieres superhabundant in re naturali per eis et transibunt rem naturalem ut sint lascive et sine corde. Haly. Status quem dixit est quod secundum luminaria se non aspiciant nec eorum aliquod cum ascendente et quod angulo sit aliqua infortuna nocens duobus luminaribus vel alteri eorum et cum hoc accidit et fuerint duo luminaria solum in signis femininis significabit quod mulieres diligent multum viros et iacent cum eis et erunt cautela et viri erunt multum in hac voluntate superhabundant ita quod transibunt statum naturalem pro eis ad mulieres essendum et diligent multum hac mandatum luxurie naturalem.

Similiter si venus sit femina erunt mulieres multum in luxuriatione superhabundant ita quod in re illa statum naturalem excedunt quia hora eis accidit et cum sit quod omnino se non defendent de re que sit luxurie licet sit nimis turpis et contra legem et viri feminini et lascivi erunt et naturaliter luxuriosi contra naturam et se a mulieribus aliis non defendent iacere volentibus cum eis sed res turpes facere et hoc erit in cooperto. Et si mars simul fuerit femina erit in equalibus huius materiei malarum et turpium quod diximus multum discooperti et sine verecundia et erunt abstracti et nominati pro re ista sic quod erunt parte declarari. Haly. Totum hoc dictum manifestum est et declaratum sic [illegible] inspectum in glosa [illegible] quod si signa luminarium significant illas pestilencias existendo in signis femininis significabit quod mulieres et adeo incitantes quod si cum viris habere potuerint iacebunt et hoc quia eos habere potuerint ita quod petere luxuriam in lege prohibitam et quod secum iaceant aperte in civitate et turpi et quod talis constellatio qualis ita in natiuitatibus mortalium erunt inclinati et sed appetant similiter rem qualem diximus et erunt quod faciant mulieres et viri in zelato et in abscondito. Unde si mars fuerit femina in loco necessario sicut diximus quod res ista est publica et sine verecundia nec timebunt pro eo quod sint abstracti ita quod declaratione stabunt ab omnibus et in malum tenebunt et si in tali statu fuerint venus et mars ambo feminei erit factum mortalium et mulierum superhabundare cooperto et discoperto simul.

Et status declinatus martis et veneris et qui sunt masculini adiuvant ut sint viles et famosi. Haly. Vult

dicere quod vi erunt masculinas et
fortiores et meliores staturas quam
hi qui alia et contracte et hoc
manifestum est de statibus occi-
dentalibus matutinis et vespertinis et quando
sunt matutini. Ptolomeus

Et status sui orientales
et vespertinales adiuvant ad se
militatem et vilitatem. Haly
Effeminatas intellectum est ut sint
meretrices et molles ut sint [illegible]
hec omnia contra naturam dico

Similiter cum Saturnus
innabit in magna pollucione et
turpi et quod non est eius est in
talibus rebus innare. Haly
vult dicere quod si loca in quibus
stant fortuna et pars [illegible]
sunt infortunium et loca in quibus
stant venus et mars vel alter
eorum fuerit Saturnus vel habeat partem
cum eis in magna pollucione
turpitudine et vilitate innabit

Et Iupiter cum eis inn-
abit integendo res istas
et [illegible] in verecundiam
ita quod pulchre faciant et coope-
Haly vult dicere quod si loca si-
gnificatorum predictorum fuerint domus [illegible]
ipse habeat aspectum cum eis innat
ad [illegible]
et faciant cooperte [illegible]

Et si fuerint cum eis
Mercurius innabit ad dete-
gendum res istas et ad
magnum motum [illegible] et [illegible]
[illegible] et ad magnum usum
et ad magnum augmentum earum.
Haly vult dicere quod si loca
significatorum predictorum fuerint in-
[illegible] ipse habuerit partem cum eis
innabit [illegible] rerum signa-
tarum [illegible] et ad magnum
motum earum in [illegible]
et illud complebit toto [illegible]
in hoc [illegible] et manifestum
[illegible] quod [illegible]
fuerint in [illegible] et fortune in
ascendente significabunt stare
[illegible] quod hec infirmitates
liberari possint. Contrarium si fortune
fuerint in ascendente et for-
tune in occidente erunt hec

infirmitates durabiles. Contrarium
si fuerint infortune potentiores
fortunis et [illegible] hic completur
pars quadripartiti secundum
nomine tractatus glose Haly
Abenrudian [illegible] super
hoc eodem quadripartito. Incipit
[illegible] tractatus glose
Haly super quartam partem quadripartiti
Ptolomei

Dixit Haly [illegible]
[illegible] glozarum
in tractatibus glo-
[illegible] et [illegible]
[illegible] et
adhuc glozare [illegible]
[illegible] et distinguere
hanc quartam partem sine ab-
[illegible] complete et apte [illegible]
[illegible] que legentem
[illegible] memorie eorum que
[illegible] ut [illegible]
habeat [illegible] hunc librum
et licet volens [illegible]
[illegible] in quadruno sa-
piens et [illegible] in practica
[illegible] que sunt [illegible]
sine glosa [illegible] intelligere
prolog[illegible] habet in [illegible]
studio et labore. Haly
[illegible] ita est [illegible] glosa [illegible]
[illegible] maiori
parte que non sunt in [illegible]
[illegible] sapientes [illegible]
[illegible] et [illegible] quas
Ptolomeus [illegible] in eo quod in
hac parte de [illegible]
et [illegible] tabule et
[illegible] pro
[illegible] magnitudinem
in glosis [illegible]
studiunt in [illegible]
[illegible] consilium [illegible]
in [illegible] de toto [illegible]
ad quo [illegible] eius qui esset
sine labore [illegible] glosas istas
[illegible] in hac
[illegible] quia ille
qui [illegible] de hoc [illegible] quod
eius [illegible] est non de-
[illegible]

Si curamus in aliquo [illegible] astro-
nomie [illegible] ut sciat quod [illegible]
est [illegible] quia [illegible] in eo
quod [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] illud quod est in
libro [illegible] manifestum est [illegible]
[illegible] quod [illegible] eius libri
[illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] si [illegible]
[illegible] quod natus non [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] pro eo quod cum rege [illegible]
[illegible] aut [illegible] mortuorum
vel [illegible] quam [illegible] si non
[illegible] pro rebus [illegible] ad re-
gem et quod [illegible]
[illegible] pro eo quod cum rege [illegible]
aut pro [illegible]
ex [illegible] regis. [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] natus
[illegible] a [illegible]
[illegible] infirmitate [illegible]
vel ibit de una terra in aliam
[illegible] dicere ei [illegible]
[illegible] et quod [illegible]
[illegible] accidet [illegible] toto
vel [illegible] ita quod
[illegible] sua [illegible] ea sit et [illegible]
in omni re quia ille qui [illegible]
non distinguit [illegible]
[illegible] non intelligit illud
quod [illegible] et si intelligit
non [illegible] ad opus [illegible]
[illegible]. Et si quis [illegible]
quod [illegible] non est stabilis in [illegible]
[illegible] quod [illegible]
in [illegible] certificare in aliquo
[illegible] sua a corporibus celestibus
[illegible] semper est [illegible]
de [illegible] et qui [illegible] a-
stronomie sciat [illegible]
[illegible] et [illegible] item [illegible]
non [illegible] in [illegible]
[illegible] ad nescientes [illegible] res istas
[illegible] sunt omnia [illegible] in forte
et [illegible] ad [illegible] astrolog
[illegible] res aliquas
et [illegible] quod aliqua eorum accident

incipere [illegible] annorum vite sue et
[illegible] in [illegible] accident ad illos
annos et est [illegible]
[illegible] quod illud [illegible]
[illegible] ad quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] astro-
logo [illegible] in rebus [illegible]
et [illegible] in locis [illegible] et re-
[illegible] annorum et [illegible]
[illegible] in [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] quod [illegible] et
[illegible] posse [illegible] ad [illegible]
[illegible] postea hoc
[illegible] et declaramus
in [illegible] tractatibus [illegible]
et adhuc multa que [illegible]
[illegible] in [illegible] ostendere

In rebus omnibus
[illegible] de [illegible]
sunt ante nativitatem et [illegible]
homo nativitatis et res acci-
dentes post nativitatem que
sunt [illegible] et que [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] nar-
ramus. Haly [illegible] de quibus
potest homo iudicare [illegible]
[illegible] iudicare de [illegible]
[illegible] et de quibus iudica-
[illegible] corporis et [illegible]
[illegible] hora nativitatis [illegible] si
est masculus vel femina [illegible]
est [illegible] si non
recipiet [illegible] de quod [illegible]
post nativitatem in [illegible]
[illegible] et [illegible] quia
est cum nato [illegible] et [illegible]
sicut indicare vitam corporis
et animam suam et manifestum
est quod [illegible] omnibus [illegible]
intelligi status nati [illegible]
et [illegible] eorum [illegible]
[illegible] in eo quod [illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible]
ostenderunt [illegible]
[illegible] accidentium [illegible]
est indicare status [illegible]
contingentes et [illegible]
nature et iam [illegible] glosa

[illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible]

partem fortune est natus et si omnia
hec fuerint a suo principio quod est
hora qua dixi beabitur de nouo
Et res que accidit nato
secundum eum secundum conueniunt illud quod
ante diximus fuit est quod medium
fortune nati dignitatis et
ualoris ad medium fortune in di-
gnitatis est simile rebus pertine-
tibus ad corpus et medietatem
qualis est fortuna in ualore
est simile rebus ad animam pertinentibus
Et dixit quod dicitur
quod signant quod plures quam pluri-
ad homines iam de uidere eum
est in eo quod tusum et intelligere
de hoc quod adhuc remansit
aliud de rebus ad hominem
pertinentibus que expediunt
de uirtute Dixit hoc dico
fortuna nati dignitatis et
ualoris et adiungit medium
dignitatis cum medio corporis et
medium ualoris cum medio anime
quia animatur secundum ualorem solis et
ualor in apposicione dignitatis
secundum fortunam sicut corpus est
sensum anime et anima est complementum
corporis et forma est in sui ma-
nifestum quod huius ualorem
et honorem habet in posse suo
res multas et quando dignitas
nullas habeat preter hec res
alias homini ualentes et pre-
matrimonii ad matrimonia ma-
trimonia filios et filias
et similia Si autem quod non
est quod ipse res tales habeat
quod habeat rem aliquam
et hoc est dictum quod non
sunt tholomeus in prologo
huius libri etc.

Capitulum 2m in fortuna et
dignitatibus nati

Dixit haly quia di-
gnitatis sol sunt ualoris
et honoris et cum ipsis
duabus rebus potest
habere homo statum suum post-
ea nemenetes posuit tholomeus
primo medium dignitatis pro eo quod
significatur medium anime etc.
Et res pertinentes ad
hec sol quia eum quem non
reperire apte fortune solum non
hi sed semper per illud quod
est inter solem et lunam et pro-
cutat ascendere in nascentibus
de die in nascentibus de nocte
dixerunt quod hoc fuit de inta-
sam sic quod pars fortune
semper accipitur a sole et luna
et addit super hoc gradus ascen-
dentis et proiicitur ab ascendente
et hoc quia si porcio habi-
tatem sit magna est quia si
porcio est ascendentis lune sic
luna est ascendens solis Et cum
hoc totum in medio inter patesit
diligenter et postea si compara-
tionem porcionis ad ascendens
et secundum comparacionem lune ad solem
quem ut ipse pertineat ad digni-
tatem sicut ascendens pertinet
ad hec itaque comparacio media
cum hominem est talis ut appa-
reat pars fortune in ascendente
et sicut ascendens pertinet ad
significacionem eius quia hoc est in ipso
sic dignitatem sapientia in suis habere
et similia etc.
Multum et
illius mainan nolo dicere
quapropter planetas gubernatores
signi et cuspidis quod posse
et quam grandiam in materie
sunt quia diximus et astrologos
similes pluralitas ... est significare
et illos qui eleuant super
eos sic eius hoc non alius
Haly ... dico quod regula-
quam sequantur dignitatis
est accipere planetas gubernatores
loci porcionis fortune et post
illum qui habuerit ibi plures di-
gnitates et cuspidas statim
sine in comparacione ... et sin-
ad annos et ad solem in-
hos scias quod sic magna est

dignitas gubernatoris loci porcionis
fortune et cum qua in eodem est
concordancia et signacio sua
et quod hoc fortuna nostre sunt
sunt ad pluras leuitates per
sortem in signa et illos qui se
eleuant super eum quia si sunt
concordes cum eo sic est maior
erit et fortior et si sunt mi-
nimus et debilior erit
Et quando gubernato-
res partis fortune fortes et po-
tentes fuerint erit natus magne
dignitatis maxime si duo lumina-
ria testificabuntur ibi testimo-
nio accordato Et dixit
quod cum planeta gubernator partis
fortune fuerit fortis et potens
significabit quod natus est dignitatis
magne et si cum hoc accidit
quod ibi testificentur duo luminaria
testimonio concordie et sicut
aspectus trinus uel sextilis et sic uti-
litatem signabit quod dignitates
nati erunt multum maiores et
propter hoc prius natus quia si guber-
nator partis fortune fuerit debilis quod erit
natus pauperem dignitatis et si
uterque fuerit damnata sub
radiis et cadens sub terra nati
nullas habebit dignitates nec
causam aliquam Et si cum hoc stati-
one testificabuntur ibi sol et luna
erit natus pauper cum re uilia
et si hec res mediocres fuerint
in fortitudine et debilitate erit
eius dignitas natus dignitatis
et quod erit in medietate dignitatis
quantitatem nati a posse guber-
natoris et debilitate et testi-
monium accordato et discordato
Dicas quod saturnus
significat quod dignitates nati erit
ex parte emulatur aut per laboren-
tie per maritima uel eo quod sanctis
accipitur nisi solus in loco in
qua sol non se significacionem et
nulla res dignitatis per partem labo-
rum terre et quia sigil similis
possessionum aliquas magnas
dat dignitates per partem ingenia
et inuencionis facite solum

gubernatorem partis fortune inspiciet
si fuerit femina uel si aspexerit se cum
uenere rem etiam indicabimus quod di-
gnitates eius erit per laboreis terre et
si eum inuenerimus in loco tuo
indicabimus per partem uicinitatem quod
dignitates erunt per laboreis terrarum
et si eum inuenerimus in loco aque
indicabimus quod dignitates erunt per
aquis uel per marinerias et sic
non cognoscemus et distinguemus
quales statum quos inuenerimus
in comparacione eorum natura
Et iupiter signat quod
dignitates sue erunt per senescala-
gia uel propter bonitatem honorem uel
religiosi Et dixit
quod cum iupiter solus fuerit gub-
nator partis fortune signabit
quod dignitates nati erunt per re sa-
cerdocii et sanctitatis et lo-
co adalha et tunc cognosce
potes quales hoc statum accidunt
pertinentibus sic et eis secundum quod
in rebus status dignitatis
Et mars significat
quod dignitates erunt per ducatus
militares aut gubernando ho-
mines armorum Si mars
fuerit solus dux parti fortune significat
quod erit nati dignitas per gubern-
gubernandis sicut ducatus Et
si fuerit minus potens erit per parte
minor et si insignior fuerit
fortunam erit in alia sua
dignitatem erit per gubernande
hominibus sicut medicina et
terre similes
Et venus significat
quod dignitates erunt per dominas
amicarum mulierum Si
uenus fuerit in hac re guber-
natrix et habuerit aspectum ami-
cicie cum domino ascendentis
et cum domino gubernatoris nati
signat quod dignitates erunt ex parte
amicorum Et si fuerit in aspectu
cum domino significatorum mulierum nati
signat quod eius dignitates erunt
ex parte mulierum et quomodo nec
inspiciat quales hoc statum

De quo statu inveniens planetam gubernatorem et scdm hoc iudicabis

Et mercurius significat

i dominac erit [illegible] c[illegible] tonis. Tamen mercurius de sui nat significat status artis donatis hz dignitates suas et quia hz revolutiones ita fit res hominis similis et hic revolutur si in maximis possint si fuerit gubernator pars fortune inspiciat et si fuit in loco significabit sicut quod dominac erit ista parte et si volueris scire pro qua scientia erit dominac inspicias in quo statu erit mercurius et ad dominum sui loci et si fuit in loco itineris aut revolvendo in hiis signabit quod dominac erit parte maiori et sic ponis [illegible] in amonia erit [illegible] inspicias in toto eo quod diximus

Et si saturnus parte

significacionum habuit cum fortuna dominacionis et concordaverit cum iove significabit bona mortuorum que hereditabit et maxime si hoc fuit in signo duorum corporum vel quod similiter et si iupiter fuit in signo habeat aspectum cum luna et hic significabit quod hereditabit bona peregrinorum. Postquam docuit nos uti planetas separatas magnalia pre [illegible] dare nobis [illegible] eorum quae [illegible] habuit omnis sal[illegible] cum a[illegible] in gubernato loci partis fortune et non nominavit hoc nisi saturnum et iovem quod in [illegible] ad omnes alias partes quod ponit quod qui intelligit libri sui de principio usque ad hunc locum potest per se intelligere omnes partes coniungentes inter alios planetas ita quod ponit super salam partem omnium in hoc sufficiat et postea sufficiat quod aliis narratio partis saturni et iovis. Ptolomeus docet nos tres partes [illegible]

saturni et iovis q[illegible] significat [illegible] una generalem nec accipiamus significatorem ad omnes alias partes et et significato [illegible] partem quod dominac nati erunt parte bonorum mortuorum et earum est possessor quod at saturnus cum parte in gubernato preter fortune vel quod iovis sit gubernator non habeat aspectum cum alio vel quod sit gubernator sui loci et similia. Secundum est quod si ipso in angulis fuit cum sit sub terra et maxime in medio celi erit significatus fundor et a[illegible] magnus. Tercia est quod iupiter sit in signo duorum corporum vel quod aspiciat se cum luna et res quod significat iovis cum saturno hereditas et bonis mortuorum. Et quia saturnus dat infortunium et iupiter fortunam que est res bona veniens mortuorum quia infortunia de eo mortuis et fortuna dat quod hereditatur res sue et similiter quia cum signo signorum corporum et [illegible] aspectu se cum luna ut dictum est. Homines estranei de aliena terra vel quod nascetur et filia de estranea [illegible] pars hereditate habebit quia signum bicorporum signat [illegible] [illegible] et similiter luna aspecta. Ptolomeus erit stabilitur nobis [illegible] istas ut sicut radices a quo [illegible] in aliis planetis [illegible] omnis cum alio [illegible] et si intelligis [illegible] potes scire omnes quod signat quelibet [illegible] et [illegible] est quod aspicias qualiter [illegible] cum quo pars est et quod signat in nati mobilia hic pars est cuius magisterio et secundum hoc iudicabimus. [illegible] Si participavit cum marte saturnus

et habuit significacionem aliquam in nati mobilibus ut sic lato et in domo in [illegible] custodie [illegible] et similiter gubernatores partis fortune [illegible] et mars iudicabis [illegible] erit eius dominac [illegible] eo quod sit quod prolongus vel [illegible] scientia dic et similia et est manifeste quod [illegible] dominac scire potest quilibet inspiciens in omnibus statibus planetarum in eo quod signat mortem [illegible] inspicias et [illegible] iterum ista nobis indicare expedit quod inspicias [illegible] in toto usque hunc diximus in hoc libro et in eo [illegible]

Et planete qui sunt

de hiis planetis gubernatoribus si testificationem eius erit domi[illegible] [illegible] durabiles et custodite nec mutabitur et si planete qui sunt de domo [illegible] elevati sunt super loca principalia qui sunt sapientes ea significat dominac [illegible] amissionem [illegible] testimonia planetarum [illegible] nisi [illegible] sunt in [illegible] vel oppositione aut [illegible] vel equaliter cum [illegible] sunt nocentes et in malo aspectu loca [illegible] principalia iam diximus in capitulo [illegible] et dixi quod sunt quatuor loca sol et luna [illegible] et locus partis fortune et [illegible] fortunas et [illegible] [illegible] possit [illegible] in [illegible] locis et hoc totum ponis indicare inspiciendo ad capitulum [illegible] et illud quod dixi in aliis capitulis de modo quod illud [illegible] intelligat

Et generaliter tempus

in quo eveniet [illegible] statu planetarum hoc faciendo in [illegible] et in locis ad angulos ascendentibus. Volo dicere quod scire volumus tempus quo natus habebit dominacionem et [illegible] qua [illegible] et si [illegible] debuit [illegible] [illegible] utilitatem [illegible] faciendum [illegible] et [illegible] gloriam in [illegible] [illegible] similiter alios [illegible]

faciendum hoc quod inspicimus ad angulos et loca ad angulos ascendentes. Et iam di[illegible] habuit totam gloriam in capitulo [illegible] et si [illegible] ascensionem [illegible] ad illud quod in capitulis illis dixit ordinem [illegible] quod planete festini motus et que sunt orientales a sole [illegible] illi qui sunt in medio orientibus celi et similia significant quod tempus [illegible] erit [illegible] et [illegible] signorum hoc [illegible] nec [illegible] sunt secundum hos status quos inveniens in [illegible] planetis et [illegible] qui sunt tardi motus et occidentales in medio [illegible] et similia signa quod res cadet tardius et prolongabitur et ordinabis significationes planetarum secundum hoc [illegible] status in quibus eos inveniens [illegible] quod [illegible] sequitur ad angulos [illegible] et ad quos vadit sicut demonstravimus in [illegible] [illegible] [illegible] sic possunt et si [illegible] et si prolongabitur et quo tempore erit [illegible] vel amissio terre.

Capitulum 3m in honore [illegible] dixit Hali

Dixit Hali iam dixi quod honor et [illegible] est res dicta [illegible] et cum [illegible] illius completum in [illegible] dominacionum [illegible]

Honorem et fortunam

ad se pertinentem [illegible] dixit fortunam ad res [illegible] honorem [illegible] [illegible] honoris [illegible] [illegible] fortuna completa et quod [illegible] fortunam est [illegible] in aliqua re sola cognita [illegible]

Convenit aspicere no

bis a statu duorum luminarium et a statu planetarum ea [illegible] et cum hoc similiter habemus a[illegible] in concordancia sua. [illegible] dicere quod regula generalis [illegible] [illegible] res [illegible] ad fortunam est inspicere in statu solis et lune et planetarum [illegible] istos

Ita quod quando duo luminaria sunt in signis masculinis et ambo in angulis vel unus eorum et maxime in quo eorum sunt dominus triplicitatis et planete sunt circa eos et qui circa solem sunt sunt matutinales et qui circa lunam vespertinales erit natus rex. Hali. Assignat faciens natum regem esse quod si sol et luna in signis masculinis et in angulis eorum vel unus eorum in angulo qui sit dominus triplicitatis et hoc est sol de die et luna de nocte et quod 7 planete sunt circa luminaria existentes circa solem sint matutinales et circa lunam vespertinales. Etiam scire quod [illegible] est quod sit dominus [illegible] ante et [illegible] post [illegible] radios suos et quando etiam in nativitate [illegible] significationem invenies dicas quod erit rex et sua magnitudo regnationis erit secundum horum fortitudinem quia si sol sit in sua domo in signo masculino et omnes planete [illegible] ipsum vel eum aspiciant dicas quod natus erit rex nobilis et potens. Dixit autem etiam significationem inveniens non oportet inquirere a quo loco procedit sed solum si imperium vel sensum habebit in nativitatibus filiorum regum quoniam ut aspicias ad significatores regni et generis ac propinquos et indicat in quibus horum secundum concordiam et discordantiam solum quam habet et quando invenies hanc figuram quam Ptolomeus dixit et invenies nato inter quia hoc possit applicari et invenies hanc figuram ipsum habiturum [illegible] et [illegible] concordantem cum eo indicabis quod natus licet sit filius [illegible] vel [illegible] et ita quod quoniam ut intelligas quia res innata est. Et iam multos inveni [illegible] et filios qui in [illegible] reges sunt et [illegible] esse [illegible] et debiles [illegible]

et si uno ambe in angulis

[illegible] et inveni nec scias quod si cum tibi signa concordantia aliqua et stellis [illegible] ita quod sunt cum [illegible] luminibus super [illegible] erit nati potentia magna valde et [illegible] ac [illegible] cum [illegible] illis stellis [illegible] de [illegible] fortunam.

Similiter si planete concordantes eis in angulis fuerint et in signis [illegible] cum angulo qui est super terram erit natus amabilis [illegible] magis [illegible] magis potentie et rex validus [illegible] in tota terra. Hali. Vult dicere quod planete et stelle fixe concordantes soli et lune vel ille qui est dominus triplicitatis sive fuerit in angulis aut [illegible] domo in figura [illegible] rex natus indicabis quod nati erit potentia et fortis magni in suo regno et regnabit in maiori parte habitabile terre [illegible] in nato magne [illegible]

Et augebitur valde in fortuna sua cum fuerint planete concordantes stellis et fuerint [illegible] signis cum angulis qui sunt super terram. Haly. Vult dicere quod quando signa planetarum significantia [illegible] nativitate in quibus regnantium quod augebitur in fortuna natus ille et suo regnatu quod augebitur in fortuna natus ille et suo regnatu et posse si planete et stelle fixe concordantes luminaria fuerint [illegible] potentes quia [illegible] maioris potentie [illegible] similiter sicut [illegible] si tales potentie fuerint et se concordaverint cum ascendente et secunda domo natus erit magne potentie et fortitudinis [illegible]

Et si status quorumque planetarum fuerint [illegible] et sol in signo masculino solus et luna in feminino et omnes eorum in angulo natus est solummodo [illegible] nati [illegible] et [illegible] cum habiturus. Haly. Dicit omnes planete signa [illegible] quod natus erit rex et hoc [illegible] solum [illegible] quod sol est in signo masculino et luna in feminino et omnes eorum in angulo et alius non [illegible] talis signa de [illegible] sic quod natus non amplificabitur ut sit rex sed ut sit tamen modo gubernator populi de [illegible] et [illegible] et hoc dixit sicut Ptolomeus licet natus non sit de loco quod tales deberet [illegible] quia erant valde [illegible] et applicuerunt ad hunc statum quod [illegible] qui erat [illegible] et hoc [illegible] donec pervenit ad posse [illegible] in maiori parte Egipti. Haly. Ita quod [illegible] ultra centum milia hominum [illegible] ad suum mandatum et talia qualia [illegible] inventa sunt in hominibus [illegible] tibi quoniam in hoc loco est ut [illegible] significatores [illegible] cum significatoribus [illegible] et [illegible] ac [illegible] et [illegible] et si [illegible] non [illegible] habebit cum significationibus [illegible] est aut cum significatoribus regibus aut cum aliquo significatorum qui [illegible] grandia et sit [illegible] quod talis sit [illegible] regni et [illegible] gubernatorum et [illegible] si natus erit [illegible] regis [illegible] et dante in [illegible] sua dominationis et [illegible] habebit quasi dominatione [illegible] et rex [illegible] maior si Jupiter fuerit [illegible] et si fuerit quod pars [illegible] Martis erit [illegible] gubernator et dux [illegible] et [illegible] eius [illegible] et [illegible] ad [illegible] dignitate [illegible] ista descendes [illegible] qui habeat aliquantulum significationis [illegible] signis et sint in signo planetarum in sua nativitate [illegible]

Et si in sunt planete hor concordantes in angulis non fuerint et non testificabuntur angulis erit nati [illegible] solum de magis modo et honor eius sic habens magnum posse super aliquam villam et habebit redditus [illegible] et [illegible] ut sit dux [illegible] quod habeat etiam honorem qualem [illegible] gubernator et [illegible] Hali. Vult dicere quod cum significant regem et fuerit sol in masculino signo et luna in feminino et omnes eorum solus in angulo et planete concordantes solem et lunam in angulo non fuerint nec testificabuntur erit [illegible] signa [illegible] quod natus erit [illegible] de magno [illegible] et fortis erit fortuna sua [illegible] et [illegible] qui [illegible] de [illegible] regum et [illegible] super [illegible] non quod [illegible] quod sit dux magnus [illegible] regni [illegible] in toto regno [illegible]

Et luminaria non fuerint si in angulis et maior pars planetarum concordantium in angulis non habeat [illegible] in angulis [illegible] figura [illegible] non erit famosus nec manifestus [illegible] erit [illegible] in gubernatione aliarum [illegible] mediocres in [illegible] gubernantes [illegible] Si sol et luna non fuerint cum angulis et maior pars planetarum concordantium in angulis fuerint [illegible] significabit [illegible] natus [illegible] erit [illegible] mediocris [illegible] si luminaria fuerint in suis dignitatibus et planete [illegible]

Laudantes in dignitatibus sunt si-
gnabit quod natus erit mediocris
in gubernando villas aliquas
et si natus fuerit dux in festo dni
natiuitatis natus erit minus uel ci-
stis et si iupiter fuerit loco martis
erit aduocatus uel iudex et si sa
turnus erit doctor de stagnis
et si venus erit gubernator loci
et si mercurius erit scriptor medi-
ocris hoc et hoc modo similiter
exemplando in omnibus regulis
que dicte sunt in casu isto et si
luminaria non fuerint in signis dig-
nitatibus et similiter aspicientes laudantes
ea erit mediocris inter hos
contrarios sicut mercator et
mediocris et plures similiter
et similia hec etc.

Et si planete luminaria

laudantes cum angulis non fuerint
adcordati est uictus in suis
festis modice fortune de ma-
gis fecit Com volt dicere
quod cum sol et luna non fuerint in
angulis et similiter aspicientes lauda-
tes ea nec concordauerint se-
cum angulis erit natus forme
mediocris et fortune modo fecit

Et si luminaria non fuerint

in angulis nec in signis
masculis et non concordauerint
ea fortune natus erit multum
plenus laboribus depressus
et molestus Com volt dicere
quod cum sol et luna non fuerint in
angulis nec in signis mascu-
lis nec aspicientes laudantes ea
fuerint in angulis nec adcor-
dauerint cum angulis et nulla
fortuna testificatur eam locorum
quorumplurimum natus erit multum la-
boriosus et molestus pauper
infortunatus et similia Com
Et manifestum est quod ptolomeus
dedit nobis regulam per quam
datur nato magna et bo-
na fortuna et ergo similiter
dedit nobis regulas dantes
fortunas mediocres et paruas
ita est quemadmodum explanata
sunt in festo fortune a statu
solis et lune et planetarum

eos laudantium et appositorum quem-
admodum ante et ptolomeus dedit nobis
hoc totum quod hoc dictum

Et una tota quidem debetis

scire in istis rebus est sicut dixi
in angulis hoc est de numeris
ipsius Com volt dicere quod
regula generalis qua scire possumus
statum fortune quanta erit modica
uel multa dicitur accipi a statu solis
et lune et planetarum eos laudantium
cum qua fuerint separatione ang-
ulorum et locorum in quibus sunt

Et conuenit ut stabilis

dantes augmentum fortune et ex-
tinctionem sic multum permutandum
a rebus que erunt inuenta ab
ipso inuenire de minori perfecta
qua habet luminaria et mixt-
ea laudantibus et in gube-
natoribus ipsos Com grata
qui sunt inter augmentum et
diminutionem fortune sit illi quod erit
multe gradum valde magni regi-
enis hic est valde depressus
et fortune modico quia hic
sunt multe in festa gradu unus
si cum alio adactum ita quod au-
gmentum applicabit ad gradum
valde magni regis et no-
bilis et applicabit in minori
ad fortunam nulla plura paucas
nec multa minor plurimos quod
sunt luminaria et aspicientes ipsa
laudantes et gubernantes ipsos
planetas et quod sicut luminaria
in duobus signis masculinis
et quod unum sit in angulo et alterum
non et quod sit dux thanis eorum
de meliori statu a non comparabo
sunt in suis dignitatibus et a-
que in hac re complexa sit
Similiter et status planetarum ea laudantium
et gubernantium ipsos
planetas et postea ita est super-
planetas sue cuiuslibet et dixi ex
maniera et quere eam dat
omnem statum fortune ergo ad
eam planetam quod sic pretio
bonum est si intellexeris quod iste
sunt dona et secreta natiuitatis
que tibi dabimus in sic habitis

Ita quod isti gubernatores

si fuerint cum thanis non sunt for-
tune conuenit quod hoc maiori
et similiter Comment volt dicere quod
gubernando saginam quod natus sic
debit fortunam aliquam et sequi
quam ea erit equale inter quem
aut inualens fuerit possibile ex
expressit et aliud inde habet
dimagis postea quod planetas g-
ubernatores locorum solis et lune
Et illi gubernatores planetas
laudantes eas fuerint adcordati
cum sole et luna et angulis
quando eos laudant mediocribus
quod fortuna illa alterior nobi-
lior similiter et maior status
Comm Similiter mediocribus si aspicientes
gubernatores fuerint fortune sicut
iupiter venus et mercurius
quod sunt de complexionibus me-
diorum et conuenit similiter ut ac-
cipiamus a stellis fixis aliquam
significationem in hoc loco quod si fuerint
bonis concordantie significat quod
fortuna clarior et durabilior erit
tunc aliter status erit

Et si ista fuerint contra-

dictores thanis uel fuerint inferiores
significat quod est cum laboribus et
difficultate deprehendere Comment ea dicere
quod thanis adcordantibus est quod fortuna
aspecta de loco de una signi in
quo moratur uel ad quod applicat
et est in mare festi quod thanis
in loco est cum aspicientes gubernato-
res solis et lune et eorum quod
eos laudant sunt discordan-
tes cum gubernantibus et cum ita
fuerint significat quod natus fortuna erit
uilior et a tempore suo similiter
aspicientes fuerint infortune etc.

Tamen quid erit similiter

hoc qui eueniunt insidias quem
ut infortunas astatim aspicienda lu-
minaria laudantium Comment volt
dicere quod cum noluimus scire fortune
quam natus habebit de bonis
infortunia hoc ambo a statu
in quo cum eo planetarum etc.

hoc est infortunio illius qui est
a statu et fortune et huiusmodi
plures dignitatum in gubernatoribus
et mediocribus per eum

Ita quod si saturnus fuerit

ergo fuerit erit gubernator erit
velox hoc in fundis multas here-
ditates et similia quod Com
volt dicere quod si saturnus fuerit
statim fuerit gubernator erit natus
similiter fortune nati in fundis
multas hereditates et bona mor-
tuorum Et est manifestum quod si
saturnus fuerit in bono statu natus
erit letus cum illis domibus et ho-
nore et si in malo statu erit
sicut illi qui fuerit laboriosi et
sunt cum hereditate multorum et
natus quia ex hoc quod sua
bona non faciant sibi ipsum et
inter hos duos status fuit
aliquis multa de illis et hoc
ergo intelligere postea parte similiter
intelligendum est eos contrariorum

Et si fuerit iupiter et

venus erit sua itaque in gau-
dijs letans domus et similiter
sibimet Comment Et iupiter aut
venus gubernatores fuerint sicut
sunt dixit et est natus et
quod si fuerit in bono statu quod bonum
aspicientis erit et melius et si
in malo statu minus erit bonum
et ipse de honestatibus etc.

Et si mars fuerit si-

gnator erit dux bellorum
in eleuando et laniando in
uim ad ipsum similiter Com
volt dicere quod si gubernator
huius status fuerit mars maior
uirtus fortune erit in ducendo
exercitus et suos inimicos vin-
cendo et tollendo mercedem
ab eo cum volt dicere ut est
natus ut si mars fuerit in
bono statu quod res erit firma
et magis durat et recta et
si in malo statu erit debilior
et minus durabilia etc.

Et si fuerit mercurius erit

in intellectu declinando erit

sapia et mlt rebus aliorum
Vom. Si mercatus est gubernator
eius statue sunt naturis eius secundum
fortune et dispositionem et si sunt in
bono statu hoc melius et cum
et si in malo malum et [illegible]
[illegible] et [illegible]
hoc statu [illegible] fortuna est
de sua natura [illegible]
[illegible] et sapiens [illegible]
[illegible] et erit [illegible]
alacer liber et magnus [illegible]
et ad [illegible] amor [illegible]
piens et intelligens et [illegible]
[illegible]
in eo [illegible]

Capitulum [illegible]

Dixit halv [illegible] capitulum
istud est complexum
[illegible]

[illegible]

Et si fuerit aliquis [illegible]

[illegible]

Et si [illegible]

[illegible]

Hec est [illegible]

[illegible]

Ita [illegible] Ptolomeus

[illegible]

Et si testificabitur et

[illegible]

Et si [illegible]

[illegible]

Et si [illegible] Ptolomeus

[illegible]

[illegible]

Et si testificabitur ei

[illegible]

Et si testificabitur

[illegible]

Et si mars participa[...]

[illegible]

Et si testificabitur ei

[illegible]

Et si testificabitur Jupiter

[illegible]

Similiter si habuit

[illegible]

Et in ascendente quando

[illegible]

fuit in dignitatibus mercurii
et mercurius in dignitatibus
veneris ipsis existentibus guber-
natoribus officia significant
quod natus erit joculator cantor
tor venditor [illegible]
locator [illegible] [illegible] mercato-
rum [illegible] [illegible]
cantator [illegible] tortor cor-
dar[um] pictor et [illegible]
horum officiorum de [illegible] stand-
horum [illegible] plancturis [illegible]
[illegible] fuit

Et si testificabitur
ei saturnus [illegible] [illegible]
officium [illegible] [illegible] [illegible]
mercurius [illegible] et [illegible]
patibus [illegible] [illegible] [illegible]
dicit quod [illegible] [illegible]
in officiis et [illegible] [illegible]
et mercurius [illegible] [illegible]
horum [illegible] [illegible] sicut
dixit officium et [illegible] ad [illegible]
erit natus officium [illegible]
illius quae dicit ptolomeus
et [illegible] ad eo [illegible]
de [illegible] apparatum
mulierum

Et si jupiter testifica-
bitur erit [illegible] [illegible]
receptor [illegible] [illegible]
ubi [illegible] homines et
portat regis [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dic
quod [illegible] erit officium [illegible]
horum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] officiis [illegible] erit
in [illegible] quos dicit ptolomeus
in magno loco ita quod [illegible]
[illegible] fuerit in dignitatibus mar-
tis [illegible] erit [illegible]
[illegible] [illegible] altaris et si
fuit in dignitatibus mer-
curii erit receptor et [illegible]
senescalli et [illegible] et
si fuit in dignitatibus [illegible]
[illegible] erit servitor [illegible]
ubi [illegible] [illegible] et ad
[illegible] regum et ad pro-
curatio regis [illegible] [illegible]

gubernator [illegible] erit [illegible] [illegible]
in statu [illegible] in malo erit [illegible]
tor [illegible]

Et si fuerit dominus offi-
cii et [illegible] [illegible] [illegible]
imaginum et [illegible] [illegible]
quae fiunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] malorum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] arismetica et [illegible]
[illegible] signatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non quae sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et erit officium imaginum
in [illegible] et [illegible]
[illegible] signalibus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit
in dignitatibus veneris natus
erit [illegible] et si erit in di-
gnitatibus jovis erit [illegible]
et si in dignitatibus [illegible]
erit doctor [illegible] et si fuit
in malo statu erit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

Et si testificabitur ei sa-
turnus erit natus [illegible] [illegible]
robator et spoliator [illegible] [illegible]
et insidiator [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] officium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erit
natus officium [illegible] et [illegible]
[illegible] et hoc est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]

Et si testificabitur
ei jupiter erit natus [illegible]
bellorum armorum bellator [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] arma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] in [illegible] erit [illegible]
[illegible] erit in bono statu et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] jovis [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] et mercurii [illegible]
[illegible] significant [illegible]

Et si fuerint guberna-
tores officii [illegible] [illegible]
et natus [illegible] et [illegible]
laborator [illegible] officiorum et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
laborator [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
operator medicinis [illegible] [illegible]
[illegible] quod operibus [illegible] [illegible]
et [illegible] et martis [illegible]
[illegible] et quae sunt ferro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] erit [illegible] ad
[illegible] et si [illegible] [illegible]
martis signat operam [illegible]
[illegible] et [illegible] et si fuit in dig-
nitatibus solis et jovis [illegible]
[illegible] et [illegible] et si fuit
in dig[illegible] [illegible] erit laborator
[illegible] et si martis erit [illegible]
[illegible] et si jovis erit [illegible]
operator medicinis [illegible]

Et si testificabitur ei
saturnus erit gubernator [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mortuorum sepultor
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] memoria
[illegible] in locis ubi [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et in [illegible]
et [illegible] sanguinem
[illegible] [illegible] [illegible] martis et [illegible]
[illegible] [illegible] officia et [illegible]
et [illegible] quae [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quae dicit ptolomeus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erit [illegible]
[illegible] effusio sanguinis et si [illegible]
[illegible] erit [illegible] et si [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Et si testificabitur eis
jupiter erit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] jovis
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ista [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad
[illegible] in quo est [illegible]
et voluntas [illegible] [illegible] est quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de eo
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
fuit mercurius officii gubernator
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in mente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in officio [illegible] [illegible]
opera [illegible] [illegible] quae sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] quae [illegible] et
[illegible] ad alia [illegible]
[illegible] [illegible] officium [illegible]
erit in [illegible] [illegible] [illegible]
margaritarum et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et si [illegible] ad eis [illegible] [illegible]
[illegible] signabit ea [illegible]
ad [illegible] agricultura et [illegible]
[illegible] et si [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

Et sicut principales
ad [illegible] [illegible] [illegible] guber-
natores officii [illegible]
[illegible] in [illegible] officiorum
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] in quo [illegible] [illegible]
[illegible] officium [illegible]
[illegible] astrologiae [illegible]
[illegible] [illegible]

Item quod signa [illegible]
signant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible]
et quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] et alia [illegible]
sicut [illegible] [illegible] [illegible]
astronomia et agricultura
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ea quae sunt
laboratores [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Et signa habentia

[illegible]

[illegible]

Et signa solsticii et

[illegible]

Et si signa bicorporea

[illegible]

Et si fuit luna

[illegible]

[illegible]

Et si fuit cum sagittario

[illegible]

Et si fuit in igne

[illegible]

fortunas seu maleficia quibus re... [illegible]
... et astronomia e iste ... signa stellarum et dum ... iste in eius voluntate ... ne ... que non sit ... et que futura sit et ... quia ... ratione hali ... manifestum est ... formas ... a significatoribus corporum ... in ... hec futura et ... signa stellarum ut sit ... hominis ... in voluntate ... [illegible]
... de qua dicit ptolomeus

Et si fuit in libra

non ariete aut leone et ... hali ... [illegible]

Nec est una ...

[illegible] ... hali ... [illegible]

Tamen convenit ut

[illegible] ... hali ... [illegible]

Et si fortune nati

[illegible] ... hali ... [illegible]

Et si saturnus fuit impediens

[illegible] ... hali ... [illegible]

Et si fuit mars impe...

[illegible] ... hali ... [illegible]

Et si iupiter fuerit ...

[illegible] ... hali ... [illegible]

Et si fuerint ...

[illegible] ... hali ... [illegible]
... fortitudinem augentem ... debilitatem hali ... totum ... ptolomeus in rebus ... ad hominem

Capitulum quintum in coniugiis nati dixit hali

Dixit hali ... [illegible]

[illegible] ... separatio

At postquam iudicaui quisque [illegible] ... hali ... hali [illegible] ... filiis faciendis

Quare ut astrologi in quaesito [illegible] ... hali ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... prologo [illegible] ... alios status suos [illegible]

At si fuerit sub radiis et [illegible] fuerit cum saturno in figura [illegible] copulatio hali [illegible] ... radiis [illegible] ... in signo [illegible] ... in suis dignitatibus [illegible]

At postquam dixi usque quod luna est in signo [illegible] ... hali ... [illegible]

At si fuerit in signis [illegible] ... hali ... [illegible]

At si plures quam aspi[illegible]

[illegible] ... hali ... [illegible]

Atque si aplicuerit ita [illegible] ... hali ... [illegible]

At si aplicant Iupiter [illegible] ... hali ... [illegible]

At si aplicuerit Marti [illegible] ... hali ... [illegible]

At si aplicuerit Veneri [illegible] ... hali ... [illegible]

At si aplicuerit Mercurio [illegible] ... hali ... [illegible]

[illegible]

Similiter si ueniret [illegible] ... hali ... [illegible]

At conuenit ut [illegible] ... hali ... [illegible]

Ita quod si fuerit sol [illegible]

Marginal note (left): [illegible]

[illegible] eiusdem natura[illegible] in sua
pendia et copulabitur [illegible]
[illegible] in diebus [illegible] Hali
Ptolomeus non [illegible] nobis de
statibus solis [illegible] de
[illegible] [illegible] sicut fecit
in statibus lune [illegible]
quem dixit e [illegible] sunt de
nativitatibus in [illegible]
[illegible] secundum nativitatem
[illegible] copula[illegible] in [illegible]
ad [illegible] sibi [illegible]
[illegible] vel [illegible] qualiter [illegible]
[illegible] post [illegible] [illegible] et
[illegible] secundum [illegible]
orientalis secundum statum [illegible]
et est [illegible] et [illegible] et
[illegible] et ad [illegible] et [illegible]

Et si fuit in Sagittario

[illegible] copulabitur [illegible]
cum [illegible] in diebus
[illegible] Hali [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt in
comparatione nativitatis [illegible]
sol [illegible] potentie [illegible]
[illegible] celestibus
[illegible] ut [illegible]
quarta secundum [illegible] in com
paratione solis et [illegible]
sol non habeat ullam [illegible]
et [illegible] ut intelligas in
hoc loco [illegible] accidit in
nativitatibus virorum et mulierum
ut sol et luna in quartis
orientalibus ipse et ipsa copu
labuntur in [illegible] sua [illegible]
cum puella et [illegible]
et si ambo fuerint in occidentalibus
copulabuntur [illegible] in senectute
Et si luna fuerit [illegible]
quarta occidentali et sol
in [illegible] orientali copu
labitur [illegible] in senectute sua
cum puellis et si [illegible]
nativitate [illegible] mulieris
fuerit in aliquo [illegible]
[illegible] copulabitur ipsa [illegible]
postquam [illegible] in diebus
[illegible] et hoc modo [illegible]
in secundum nativitatem [illegible]
eo [illegible] luna erat in quarta

[illegible] [illegible] quinque [illegible]
[illegible] ad [illegible] annos quia
sol erat in quarta [illegible]
[illegible] cum quinque copulatus
fuit [illegible] puelle erant

Et si fuit sol in suo

[illegible] et in [illegible]
[illegible] masculinum copula
cum [illegible] Galy [illegible]
quod sol fuit in nativitate [illegible]
[illegible] in signo [illegible]
et [illegible] [illegible] sol
[illegible] copulabitur [illegible]
[illegible] et [illegible] et
in [illegible] in eo [illegible]
in [illegible] Galy [illegible]
quod copulabitur cum una [illegible]
et si [illegible] in [illegible]
copulabitur cum una [illegible]
[illegible] ubi [illegible] si [illegible]
in nativitate [illegible] quod luna
[illegible] [illegible]
[illegible] in suo signo [illegible]
[illegible] sit [illegible] et alia
[illegible] significat quod sibi ille
copulabitur cum puella et [illegible]
[illegible] fuit [illegible] significat
quod copulabitur cum vetula [illegible]
[illegible] fuit sub radiis significat
quod [illegible] copulabitur et debes
similiter intelligere de statu
[illegible] in nativitatibus mulierum

Et si fuit in signo

[illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] copulabitur
[illegible] Galy [illegible]
quod [illegible] sol fuit in [illegible]
in signo [illegible] [illegible]
[illegible] significat [illegible]
fuit in suo [illegible] [illegible]
[illegible] copulatur
[illegible] et [illegible] dixit
[illegible] qui sunt [illegible]
illud [illegible] quod glozat [illegible]
quod fuit ante [illegible] et est
quod [illegible] in eo [illegible] et [illegible]
[illegible] aliam [illegible] illud
quod tibi glozam et est [illegible]

[illegible] [illegible] qui sunt de [illegible]
[illegible] et significat [illegible]
[illegible] intelligit [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] significat
in nativitatibus [illegible] quando
[illegible] se cum luna [illegible]
[illegible] copulatur [illegible]

Similiter si [illegible]

fuit cum [illegible] maximus
[illegible] amoris [illegible]
Hali [illegible] quod [illegible]
de bono aspectu quia si fuit
de contrario [illegible]

Et si fuit [illegible]

[illegible] ad [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
Et si cum [illegible] et [illegible]
in [illegible] et [illegible]
[illegible] Hali hoc [illegible] glozamus
[illegible] [illegible] luna

Et si Venus [illegible] fuit

cum [illegible] magnus [illegible]
et [illegible] [illegible] si [illegible]
[illegible] in lege sua
et [illegible] et si cum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et si cum
[illegible] [illegible]
[illegible] hali [illegible]
[illegible] in [illegible]

Ad quod dicit [illegible]

in hoc loco de duobus [illegible]
[illegible] et quarta
[illegible] a puncto ascendentis
et a puncto [illegible] occidentis
[illegible] in luna et quarta
que [illegible] et [illegible]
[illegible] sit dimidiata [illegible]
[illegible] duobus
que [illegible] [illegible]
[illegible] in margine libri
Ptolomei in [illegible] et
quia ille [illegible] istud
posuit illud in textum et [illegible]
ita remansit [illegible] Ptolomei
[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] loco [illegible]

[illegible] fuit [illegible] sua [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ita est [illegible]
[illegible] et [illegible]
fuit in luna secundum [illegible]
in [illegible] et sol secundum [illegible]
sive in nativitate et [illegible]
[illegible] [illegible]
nativitatem et non luna
et [illegible] hoc [illegible] quod hec
[illegible] fuerit [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et postea fuit [illegible]
[illegible] sequitur

Factum huius con

iugii [illegible] in [illegible]
et [illegible] si [illegible]
[illegible] in [illegible]
in signa [illegible]
[illegible] ad [illegible] amore

Factum huius con

iugii [illegible] in [illegible]
et [illegible] si [illegible] luna
[illegible] fuit in signa in
[illegible] nativitatibus
[illegible] que sit [illegible]
ita [illegible] ambo sunt de [illegible]
[illegible] et [illegible] si hoc
accidit [illegible] et
[illegible] si luna [illegible] fuit
in nativitate [illegible] sole
in [illegible] mulieris [illegible]
[illegible] Hali [illegible]
luna quod [illegible]
[illegible] in [illegible] nativitatibus
et [illegible] secundum [illegible]
in [illegible] nativitatibus et [illegible]
bonitas et malicia [illegible]
et [illegible] similiter est secundum
statum in quo est [illegible]
[illegible] illud quod non [illegible]
in hoc dicto [illegible]
[illegible] si sol et luna [illegible]
[illegible] in aliqua nativitate [illegible]
[illegible] non [illegible] significat [illegible]
[illegible] amor et [illegible]
et si accidit cum hoc [illegible]
ibi sit [illegible] et hoc
est quod luna se [illegible]
[illegible] sole in nativitate mulieris [illegible]
[illegible] [illegible] nativitate mulieris

in bono aspectu [illegible] quod sol
natiuitatis mulieris [illegible]
[illegible] cum nate viri [illegible]
aspectu [illegible] constellatio [illegible]
[illegible] ista significat [illegible]
commendationem magna[m] [illegible]
viri et mulieris et quod [illegible]
separatio eorum [illegible]
[illegible] habet [illegible]
amor et amicitia [illegible]
[illegible] dare [illegible]
[illegible] et [illegible]

Et destinatur et predicitur
[illegible] ex eo quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
in signis discordantibus et
sunt in oppositione vel quarta *Hali*
vult dicere quod sol et luna
in natiuitate viri et mulieris
sunt discordantes [illegible]
[illegible] non sunt in quarta vel oppositione
hoc [illegible]

et mulieris quod non est [illegible]
cum [illegible] cum quinque sunt [illegible]
et malum est [illegible]
[illegible] cum [illegible] statum [illegible]
lune in natiuitate [illegible]
non [illegible] cum loco solis [illegible]
natiuitate mulieris [illegible]
[illegible] illa abhorrebit [illegible]
[illegible] nec stabilis et nulla
[illegible] in eadem et si fuerit
locus solis in natiuitate mulieris
discordantia cum loco lune in
sua [illegible] natiuitate [illegible] discor-
dantia et [illegible] discordia
ad locum lune in natiuitate [illegible]
inter ipsa illum abhorrebit
[illegible] et remanebit [illegible]

Et si planete fortune
aspexerint [illegible]
[illegible] in signa [illegible] remanet
[illegible] cum [illegible] voluntate
amore et aspectu et si ea
[illegible] infortune [illegible]
[illegible] sua cum [illegible]
[illegible] et [illegible] *Hali*
[illegible] quod [illegible]
[illegible] aspicient
si fortune testificabuntur loco
solis et lune et fuerit illud
[illegible] cum voluntate [illegible]
et aspectu Et si testificabuntur

solis loco solis erit voluntas et a-
mor mulieris et non [illegible] si te-
stificabuntur loco lune solo [illegible]
amor et [illegible] non [illegible]
Et si testificabuntur infortune erit
[illegible] illius [illegible] cum [illegible]
[illegible] abhorrentia et [illegible]
et erit [illegible] status [illegible]
[illegible] status [illegible]
[illegible] quod fortune et infortune testi-
ficabuntur [illegible]

Et secundum hoc similiter erit
in [illegible] in quibus non est
amicitia nec [illegible]
testificabuntur fortune [illegible]
[illegible] separabit [illegible] nec [illegible]
[illegible] erit separatio [illegible]
[illegible] et amore
amborum [illegible] in bona [illegible]
[illegible] Et si testificatur eis infor-
tuna erit separatio [illegible] que [illegible]
[illegible] eas et fugiet unus ab [illegible]
Hali [illegible] quod [illegible]
non erit stabile nec [illegible]
[illegible] et si testificat
fortune locis signatorum [illegible]
[illegible] erit et quod [illegible] eas
[illegible] amor et bona voluntas
et si testificabuntur infortune [illegible]
[illegible] erit separatio super [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] quod si fortune te-
stificabuntur lune in natiuitate viri
amor erit [illegible] viri et si testi-
ficabuntur soli in natiuitate mulieris
amor mulieris similiter si infor-
tune testificabuntur in illa viri [illegible]
erit [illegible] viri et si testifica-
[illegible] mulieris [illegible] erit ex
parte mulieris [illegible]

Et si mercurius fuerit cum
erit separatio [illegible] et de
[illegible] et de [illegible]
et si fuerit venus cum eis erit
separatio [illegible]
Hali [illegible] quod mercurius
testificabitur cum infortunis signa-
torum separationis erit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] magnis Et
si venus cum infortunis testificat

signatoribus [illegible] erit quod separatio
erit [illegible] fornicationis et [illegible]
[illegible] et [illegible]
est [illegible] quod [illegible]
[illegible] bone fame cum [illegible]
et [illegible] cum alia et [illegible]
[illegible] cum alia et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]
sunt in [illegible]
[illegible] ad [illegible]

Et commixtiones [illegible]
[illegible] mantem [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] marte et [illegible] Et si
fuerit cum [illegible] aspectu [illegible]
[illegible] et cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
est [illegible] si [illegible]
[illegible] cum marte cum aspectu [illegible] sig-
[illegible] erit cum [illegible] et [illegible]
[illegible] que est [illegible] et
[illegible] exaltatio [illegible]
eorum in signo [illegible]
et si aspexerit [illegible] cum saturno
signat quod [illegible] erit cum [illegible]
[illegible] eos [illegible]
[illegible] eorum est [illegible]
Hali [illegible]
[illegible] est secundum legem
[illegible]
et [illegible] et [illegible]
de [illegible] que est sine lege [illegible]
[illegible] venus [illegible]
martis non [illegible]
venus signat [illegible]
et est [illegible] et saturnum
et martem [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] est et [illegible] quod [illegible]
[illegible] si
[illegible] et est malum [illegible]
[illegible]
[illegible] bono aspectu erit [illegible]
secundum legem et si non fuerit
bono aspectu signabit quod erit
[illegible] et [illegible]

Et propter hoc [illegible]
et [illegible] que sit [illegible]
[illegible] anno [illegible]
[illegible] tendentes [illegible]

ad [illegible] et [illegible]
et mars est male [illegible]
[illegible] et [illegible] fortis [illegible]
et [illegible] eius
[illegible] una [illegible] eorum [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] eorum est in [illegible]
[illegible] et [illegible]
gradus exaltationis [illegible]
[illegible] in [illegible] exaltationis [illegible]
[illegible] quod signat [illegible]
que sit de venere et marte
[illegible] que est [illegible]

Et si fuerit mercurius
cum eis [illegible]
et [illegible] *Hali* [illegible] quod
[illegible] quod mercurius signat
[illegible] quia [illegible]
[illegible] in signis quia
est [illegible] et [illegible] ad [illegible]
signa cum suo aspectu [illegible]
[illegible] natiuitatem [illegible]
et [illegible] hoc [illegible] quod
cum venere et marte [illegible]
[illegible] sua signa [illegible]
[illegible] et [illegible]

Et si fuerint in signis
in quibus [illegible] sicut ca-
pricornus et pisces [illegible]
[illegible] erit cum [illegible] et
[illegible] *Hali* vult
dicere quod [illegible] in [illegible]
[illegible] et mars
et fuerint in signis in quibus
[illegible] dignitatem ambo [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ita quod [illegible]
sit in capricorno et alter
in piscibus et in [illegible]
[illegible] ambo dignitatem

Et si in natiuitate
[illegible] aspexerit [illegible] cum [illegible]
ille [illegible] cum duabus
[illegible] vel cum duabus
[illegible] Et si se aspe-
[illegible] mulier [illegible]
[illegible] duo [illegible]
[illegible] *Hali* vult dicere
quod venus et mars in
signis sunt in quibus ambo

[illegible]

[illegible] hunc et aspexerit se cum [illegible] signabit quod nec ideo esse cum quibus mulieribus que sint sordide nisi [illegible] et si in nativitate mulieris affe[illegible] quia cum sole signabit quod iacebit cum ipso [illegible] et qui [illegible]

Similiter si venus [illegible] sunt cum saturno [illegible] cum voluntate [illegible] hali. quia venus est femina et saturnus est masculus et eius [illegible] cum ea [illegible] similiter [illegible] quia libra est [illegible] veneris similiter et regnum et exaltacio saturni et capricornus est domus saturni et [illegible] [illegible] et [illegible] pater [illegible] et venus [illegible] domus martis [illegible] [illegible] in saturno [illegible] fuerit cum [illegible] [illegible] voluntate [illegible] durabit [illegible]

Et si sol fuerit [illegible] hali [illegible]

Et si fuit in hoc [illegible] hali [illegible]

Et si fuerit status [illegible]

[illegible] fuerit in suis dignitatibus et signis sibi convenientibus signat [illegible] quodque eius [illegible] et [illegible] eius omnis [illegible]

Et si fuit in ig oriental[illegible] aliis plus copulativi [illegible] ea et copla[illegible] [illegible] eo et si fuerit [illegible] copulabitur [illegible] plurium dierum et [illegible] ea hali [illegible] est [illegible] qua [illegible] possunt quorum dierum [illegible] et [illegible] quod [illegible] sunt orientales [illegible] plus copulatur [illegible] ea et [illegible] ea et [illegible]

Et si venus et saturnus in signis fuerint in quo [illegible] habeat sicut est capricornus et libra [illegible] et si in luna fuerit [illegible] et acciderit hoc in ascendente vel in medio celi vel iacebit cum [illegible] sua vel sorore sua [illegible] hali [illegible]

Et si sol fuerit in stat[illegible]

[illegible] venus quod [illegible] in [illegible] et [illegible] signat quod iacebit cum filia sua et [illegible] sunt [illegible] et [illegible] sine [illegible] iacebit aut cum [illegible] vel cum [illegible] et [illegible] quondam [illegible] ad [illegible] aliam [illegible] quod filia sua [illegible] in [illegible] sua et [illegible] redijt [illegible] in [illegible] ut filia sua [illegible] et [illegible] copulacio [illegible] et [illegible] cum ea [illegible] filia sua [illegible] non cognoscente [illegible] et post [illegible] filios [illegible] longo tempore cognovit se quod erat pater et filia [illegible] legem [illegible] celebrata [illegible] et ita [illegible] sunt [illegible]

Et si status iste [illegible] non sunt in signis [illegible] et acciderit [illegible] [illegible] nata [illegible] hali [illegible]

et femino et aliis sicut est [illegible] signum ab ascendente [illegible] que sunt dignitates planetarum femininarum

Et si quia signa ex [illegible] signabit quod nata [illegible] magne [illegible] hali. vult dicere quod [illegible] nati sunt [illegible] magne [illegible] et hoc est [illegible] ad [illegible] et [illegible] ad eo vel quod [illegible] [illegible] cum ead[illegible] et quod [illegible] signatores [illegible] ad [illegible]

Ore signe sunt an[illegible] [illegible] et [illegible] est et alia que assimilantur [illegible] et est [illegible] signa [illegible] est in quo [illegible] stella [illegible] que dicta est [illegible] et signa que dicta [illegible] [illegible] status in [illegible] hali [illegible]

aliqua et si significatores ... fuerint vel in eclipsi aut vel fuerit in coopertio et plaga quod natus erit constrictus vel ... et si fuerit ... erit ... Et si fuerint cum angulis ... fuerint significatores ... angulis quod ... erit signum ... quod ... angulos ... et hoc ... erit ... ad solem et de ... quod ...

Et si fuerit Mars ad
eo ... habebit ... et si fuerit ... Hali ... dixit quod significatores monstrant quod natus ...

[illegible]

Et si conveniunt in insignis

[illegible]

Et si cadit ...

[illegible]

Et si participatus fuerit

[illegible]

Et si cum Venere ...

[illegible]

Et si Venus dominus

[illegible]

Et si Venus cum ...

[illegible]

Et si Mars cum ...

[illegible]

Conveniat ut significent

[illegible]

Ita quod sit cum Jove

[illegible]

Et si fuerint significatores

[illegible]

Et si fuerit masculinum [illegible]

Haly [illegible]

Et si fuerint orientales [illegible]

Haly [illegible]

Et Iupiter [illegible]

Haly [illegible]

D[illegible] [illegible]

Et post [illegible]

[illegible]

Haly [illegible]

Et si Luna et Venus [illegible]

Haly [illegible]

Et Saturnus et Mercurius [illegible]

Haly [illegible]

Et si fuerint orientales [illegible]

Haly [illegible]

[illegible]

Et si planete diurni [illegible]

Haly [illegible]

Et si fuerint in signis [illegible]

Haly [illegible]

[illegible]

Haly [illegible]

Et si [illegible] fuerint in [illegible]

Et si fuerint in signis [illegible]

Haly [illegible]

[illegible]

Et si sol et infortune [illegible]

Haly [illegible]

Et si fuerint in signis [illegible]

Haly [illegible]

Et si 2 [illegible]

Haly [illegible]

filios a quo illi auferuntur quoniam ipsi sunt
duo participantes in signa cum signo
quod generat et filios et aliquis auferet
infortunia si inveneris quod planeta
dans testificatur aliud significat filios
esse abortivos et si inveneris
quod ei non testificatur planeta
auferens filium esse [illegible] si testi-
monium auferentis fuerit [illegible] significat
mortem filii et [illegible]
inspice [illegible] et meliorationem
[illegible] in civitate
planetarum [illegible] in fortitudine potestate
[illegible] in suo sunt in medio [illegible]
nativitate sicut [illegible]
et [illegible] qui magis
[illegible] est [illegible] filios

Et si fuerint plures [illegible]

signorum [illegible] filios illi [illegible]
[illegible] in [illegible] locis
sunt filium esse [illegible] et magni
[illegible] post [illegible]
[illegible] planeta [illegible] signorum in na-
tivitate [illegible] filios et [illegible]
[illegible] filiorum [illegible]
infortunia [illegible]
planetarum [illegible] filios et [illegible]
in quo [illegible] est et si fuerit
fortis et [illegible] filius [illegible]
nobilis et magni [illegible]

[illegible]

Et si fuerint [illegible]

[illegible]

Et si descenderint [illegible]

[illegible]

Et similiter si plures [illegible]

[illegible]

Res prohibentes filios

[illegible]

[illegible] erat orientalis [illegible] et
habuit tres filios unum scilicet masculum et
duas feminas et omnes abierunt erat autem [illegible]
ascendens nativitatis masculi [illegible] in
[illegible] nativitate et [illegible] mortuus est et
erat [illegible] ascendens [illegible] in piscibus
in [illegible] in [illegible] nativitate et [illegible]
[illegible] et erat sol [illegible]
et erat [illegible] ascendens alterius [illegible]
et hoc est mirabile [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] erat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] et
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et [illegible]
[illegible]

Capitulum septimum [illegible] amicis et inimicis nati

Capitulum septimum [illegible] et inimicis
[illegible] Hali [illegible] capitulo
[illegible] ascendente et
[illegible] et [illegible]

Et actus qui est de amore

et odio [illegible] et inimicitia
et [illegible] et [illegible]

[illegible]

Convenient et pervenient

[illegible]

Et si hec fuerint in uno

[illegible]

[illegible]

Et si non fuerint [illegible] signa

[illegible]

Quia si fuerint [illegible]

[illegible]

Cum quo accidit alii [illegible]

inimicicia verborum ... inter amicos in hoc
erit quando tristabuntur infortune per locum
aspectus et accidet inimicicia aliquando
quando tristabuntur fortune per locum aspectus
Com[mentum]. Vult dicere quod quando sic fuerit quod amicicia
debilitabitur inter amicos et propter ab-
latorum infortunarum quando tristabuntur per
que dederint amiciciam affirmata non
potest eam auferre. Similiter quando sic fuerit
quod inimicicia est inter inimicos debilis et
adremouentis debilis et in ...
vite, quod fortune abiserint per loca
ipsa in inimicicia ... quod inimicicia
ipsa ... tenetur in amicicie et pace.

Et quinque maneries amoris
et inimicicie sunt tantum ita quod illi qui sunt
in ipsis duobus statibus per que se diligunt
unus aliud pro voluntate quam ad se ha-
bebunt, scilicet quia et de uno ... propter
... vel ... et propter delectationem
in alio vel ... Com[mentum]. ... qui se
diligunt et oderunt sunt tot mane-
ries quot sunt tantum quibus se diligunt
vel oderunt ... corum ... ...
na qua diligit vel odiebit ... que
quibus amor et inimicicie ... ut sit
tantum prima est propter voluntatem quam
habet concordantem in una, secunda est propter
... vel ... tercia est propter delectationem
quam de alio ... habebit vel per ...
... et propter hoc maneries amorum et
inimicicie quinque sunt.

Quando omnes res parte
fuerit ... vel plures earum ...
amicicia et quando fuerint discordate una
... ad alia ... inimicicia et si
sunt concordata vel contraria inter lumi-
naria stella erit amor per concordiam et
voluntatem, hoc est amicicia bona in
qua ... et est inimicicia
mala ... quo nullo tempore
destruetur. Com[mentum]. ... sunt loca
luminarium ac ascendentis ac partis fortune
et si loca eorum luminarium fuerint
concordata in duabus nativitatibus
dabunt amiciciam inter ... et
... ac ... et ...
inimicicia loca ... quia ...
et erit talis amor ... inter lu-
minaria sunt concordata. Et si loca

luminarium fuerint discordata vel contraria vel
quod ... non se aspiciant dabunt inimiciciam
inter eos per discordiam et ... et
talis inimicicia est mala quia ... re-
mo[ta]. Et ... ... nos in hoc dicto
... maneries amicicie et inimicicie.

Similiter quando fuerit
concordancia vel contrarium inter loca partis
fortune erit hoc ... vel amissionis.
Et quando loca in parte fortune fuerint
concordata in duabus nativitatibus
amor erit inter eos ... quam ...
alio et quando hec loca contraria vel discordata
fuerint in duabus nativitatibus hoc dabit in-
imicicia et voluntate mala inter eos
pro dampno quod eveniet unum ab alio vel
... et hec est ratio amoris
que erit ... et inimicicie que
pro dampno.

Et si fuerint inter hec
et ascendencia erit pro delectatione quam
unus habebit de alio hac nativitate
... et ... cum ...

Et conveniunt ut aspiciant
ad loca in quibus cadit ... figure
et quod inspiciant quod corpus eleuet ...
et quomodo planeta ... aspiciat
... dedit nobis ... amicicie et ami-
cicia in inimicicie vult adhuc dare nobis
... status et ... corporum ... et
... ... accepta est ...
locorum signatorum.

Ita quod nativitates in
quibus erunt planete exaltati super loca
figure ... sunt ...
vel ... vel non quod eleuat ... et ...
... fortitudo amorum vel inimicicie
et sua ... et nativitates in quibus
erit aspectus planetarum bonus et ...
... propter ipsos planetas ... in ...
et bonitate amicicie vel inimicicie.
Com[mentum]. Vult dicere quod planete qui fuerint
super loca ... exaltati et ...
... et sunt in uno ... vel ... in a-
mbabus nativitatibus vel illi qui sunt
in nativitate unius sicut in signo
quod eleuet ad signum in quo stant
planete in nativitate alterius ... ... docet

Dare posse statum amicicie et in-
imicicie ita quod si fortes sunt et po-
tentes et ... erit amicicia fortis
et potens et similiter inimicicia et si de-
biles sunt similiter debiles status et
planetarum aspicientium loca ... in am-
abus nativitatibus si ... in nativita-
tibus ambabus in signo vel ... vel accidit
quod illi qui sunt in nativitate unius
sunt in signo quod eleuet ad locum signi
in quo stant planete nativitatis alterius
scire possumus in ... constellatione statum
amicicie vel inimicicie ita quod si fortes
sunt ... nativitate erit ami-
cicia fortis et si debiles res ... debilis.

Et conveniunt ut iudicemus
... et ... fortune ...
quo tempore et ... ... motus
planetarum qui erunt in duabus nativitatibus
et hoc erit propter ascensiones ... applicant
planete unius nativitatis ad locum planete
nativitatis alterius ... hoc accidit
... amor inimicicia inter eos.
Com[mentum]. Amicicia et inimicicia quo tempore pre-
... iudicare in duabus nativita-
tibus per planetas utriusque nativitatis ita
quod quando applicant ... unius ad alterum lo-
cum ... stat in nativitatibus
alterius vel ad locum qui sic concordat ...
... similiter quando applicabit ...
vel ... sicut ista si sunt ... concord-
ia accidit propter hoc amicicia ... et si fu-
erint discordati vel contrarii accidet in-
imicicia ...

Et unius durabit est
Donec illud compleatur et ... quod durare
... est donec attingat aliud planetam ex
planetis qui sequuntur. Amicicia ...
que de ... est societas similiter ...
inimicicia ... accidit ...
durabit ... tempus in quo applicant mo-
tus planete unius nativitatis alterius et
... dat nobis in hoc ... quaria ...
est ... quod durat ... et ...
... ipsa societas et amor vel ipsa
inimicicia et hoc est tantum magis tempus ut tempus
quo ... planete que ... et ...
quod durat ... et ... in quo applicat
... planete nativitatis unius ...
qui se concordat cum alio ... sicut ille
in alia nativitate et donec applicando ...
planetam qui ipsum ... et ...

est quod ... ut sit planeta ...

Quando saturnus cupit
qualiscumque sit eorum ... per locum
alterius accidet inter eos amor ...
... vel ... mortuorum ... erit
quando unus eorum sunt in ... in nativitate
unius et alius ... in nativitate
alterius et hoc ... quod locutus est
... ... istud ...
... signa ... quod sunt
ambo ... ut sicut ...
... et ... concordia
eorum est in ... domus alterius.

Et quando saturnus tristit
per locum martis vel martis per locum saturni
rixa accidet inter eos et ...
voluntate et accidet ... et ...
societas propter ... ...
... et accidet per saturnum societas
... lucrando ... et accidet per
Jovem et venerem amor propter ...
et ... oratorum vel grammaticorum ...
... et accidet per Jovem et martem
amor ... honoris et gubernationis
... Com[mentum]. ... quod ... per saturnum
et martem quoniam sunt ...
complexione et ... per saturnum et
venerem et propter concordanciam ...
... que est inter eos et propter hoc
accidit societas propter ... et
... quia unus est for-
tuna et alius infortuna illud ...
... et ... domus utriusque
eorum ... domus alterius ...
Jovis et veneris est quia sunt con-
cordate ... et quinta domus utriusque
eorum est in sextili domus alterius
et similiter quia venus habet in ...
magnum posse que est ... Jovis
et propter hoc amat ... ...
illud Jovis et martis est quinta
domus utriusque eorum est ... domus
alterius.

Et accidet per Jovem et
mercurium societas ...
et ... ac ... per ...
... et accidet quod martem et
venerem societas et ...
erit ... ac ... et

hoc non multum durabit et accidit
propter martem et mercurium et inimicicia [illegible]
[illegible] contencionis et accidit [illegible]
et similibus et accidit propter [illegible]
in eorum societas et amicicia [illegible]
vitam in primo sine [illegible] aliquo
vel [illegible] seu [illegible] vel pro
[illegible] [Com] Iovis et mercurii
est quia in tempore aliarum [illegible]
et super sunt apparatus ad quod [illegible]
propter [illegible] et [illegible] quia [illegible]
[illegible] cum marte [illegible]
formacionem [illegible] et [illegible] et [illegible]
isti et signaverunt in duobus nativi-
tatibus amicicia vel inimicia et hoc
propter res istas quas dixit ptolomeus et
[illegible] sunt in [illegible] agri non [illegible] res
alia stabilis nec [illegible] illud martis
et mercurii [illegible] quia [illegible] significat res
[illegible] et sanguinas et [illegible] et
[illegible] martis fiat in for-
tuna et [illegible] non [illegible]
[illegible] illud quod dixit de
venere et [illegible] quia [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod applicat
et iam [illegible] quod significat [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] et
quod veneris significat [illegible] rerum pulchra
et delectabilitate et quod [illegible]
[illegible] in amicicia et inimicicia
illud erit [illegible] aliarum [illegible]
quas dixit ptolomeus et non [illegible]
[illegible] quia [illegible] in [illegible]
planetarum et propter hoc erit illud quod
significat [illegible] amicicia vel in-
imicicia vel amor vel desamor et
[illegible] quod significat [illegible] suorum locorum
[illegible] quas dixit ptolomeus
[illegible] et planetarum

Et tempus [illegible] ut sciamus
augmentum et decrementum quod [illegible]
in amore vel in amicicia a statu
locorum que sunt accepta in [illegible]
[illegible] locorum principalium
[Com] Vult dicere quod augmentum
vel decrementum quod erit in amore
vel inimicicia potest scire a statu [illegible]
[illegible] que est [illegible]
et [illegible] quod loca [illegible] loca
[illegible] nativitatis [illegible]

Ita quod si fuerint [illegible]
vel cum parte fortune aut cum

duobus luminaribus erit quod signa [illegible]
[illegible] et manifestius. Vult dicere
quod [illegible] applicant [illegible]
[illegible] vel [illegible] ad aliquem
angulorum nativitatis [illegible] vel
ad locum partis fortune [illegible]
locum [illegible] luminarium erit
significacio sua in amicicia vel in-
imicicia manifestior

Et si longe habuerint non erit
manifesta et [illegible] si [illegible]
vel [illegible] potest scire [illegible] plurimum
aspicientia loca predicta equaliter
[illegible] erit in bono vel malo. Loca
predicta sunt loca quatuor significancia
amorem et inimiciciam et amiciciam
et desamorem

Iudicium servorum si diligunt
[illegible] dominos vel odiunt potest sciri
[illegible] qui erit in loco laboris et
[illegible] nati quod [illegible] plus aspi-
cientes ad hunc locum hora nativita-
tis vel horis quibus ad eum venerit
vel [illegible] [illegible] et magis
si plus [illegible] in signo sunt concord-
antes cum locis principalibus suarum
nativitatum [illegible] ad eos [illegible]
[illegible] vel quod sunt in hoc [illegible]
[Com] Iam diximus quod iudicium servorum
est una [illegible] quibus [illegible] dominus
et ptolomeus non [illegible] in hoc [illegible]
quia sunt [illegible] una [illegible]
et [illegible] in hoc capitulo
[illegible] significatur amore et desamore
qui [illegible] habuerint ad suum [illegible] et
[illegible] [illegible] quod erit hoc [illegible]
[illegible] vel [illegible] dixit quod
[illegible] est accepta [illegible]
loco laboris et hoc est domus [illegible]
similiter [illegible] qui se applicant
[illegible] domus hora nativitatis et quod
applicat [illegible] vel [illegible]
ad hunc locum et si [illegible] fuerit [illegible]
[illegible] hora nativitatis [illegible]
[illegible] quod [illegible] duos [illegible] et [illegible]
et si [illegible] fuerit erit [illegible] et similiter
[illegible] aut [illegible] hoc capitulum
[illegible] potius [illegible] sine alia glo-
[illegible] de [illegible] domo [illegible]
in domo servorum iam diximus quod ptolomeus

habet [illegible] eius [illegible] quod [illegible]
dixit et quod duodecima est [illegible]
quod [illegible] ita est quod sexta [illegible]
significat bestias [illegible] et quod [illegible] nati-
vitatem [illegible] quod [illegible]
[illegible] que est [illegible]
[illegible] si quod ptolomeus [illegible] in
hoc capitulo inimicicie et amicicie

Tractatus [illegible] de peregrinacionibus
et itineribus [illegible] dixit

Dixit haly ptolomeus [illegible] nobis
[illegible] iudicare de
[illegible] si [illegible] vel non et
si [illegible] de statu [illegible]
[illegible] statum [illegible] male si lucra-
bitur vel [illegible] vel si [illegible]
[illegible] vel [illegible]

Iudicium peregrinacionis
et itinerum potest scire a statu [illegible]
[illegible] in [illegible] angulorum et maxime
a statu lune ita quod si luna fuerit
in occidente vel declinabit ab angulis
[illegible] itinerum et mutacionum de
uno loco ad aliud [Com] [illegible] sole et
luna [illegible] ab angulis [illegible]
[illegible] et [illegible] luna [illegible]
quia si luna fuerit in occidente vel de-
clinaverit ad [illegible] vel fuerit in locis cadentibus
ab angulis [illegible] significabit quod natus mutabit se de uno
loco ad aliud locum

Et qui fuerit natus idem
qui fuerit in occidente vel declinaverit ad
[illegible] capitum [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [Com]
[illegible] est quia martis gaudet ad
[illegible] [illegible] ma-
[illegible] quia [illegible] est quia
domus lune [illegible] est et [illegible]
[illegible] domo martis et [illegible]
domus solis et [illegible] domus
martis [illegible] signum [illegible] et ma-
[illegible] quia [illegible] eius est [illegible]
est [illegible] et [illegible]
et [illegible] quod [illegible] martis fuerit
hora nativitatis in occidente vel [illegible]
cadenti [illegible] domus [illegible] et [illegible]
fuerit [illegible] solis et lune vel in op-
posito [illegible] significat [illegible] et mul-
[illegible]

Similiter si pars fortune

accidit quod fit in signis cadentibus
itinera erit tota vita illius et eius
[illegible] in locis [illegible] et [illegible] [Com]
ptolomeus [illegible] quod in itinere [illegible]
declinacionem [illegible] ab angulis
et maxime lune [illegible] martis
et [illegible] quod loca cadencia [illegible] sunt
[illegible] et [illegible] et [illegible]
loca ab angulis cadencia et solis
angulis [illegible] ita quod [illegible]
significatores itinerum [illegible] sunt sol et
luna et mars in locis itinerum et
tota vita illius et eius labor
[illegible] et [illegible]
duo luminaria et pars fortune fuerint
in locis [illegible] non cadentibus itinera
[illegible] itinera natus ille nec de
loco suo [illegible] et si [illegible] fuerint
in locis itinerum et [illegible] in locis
[illegible] natus

Et si fortune aspexerint
loca que diximus vel fuerint in
eis quod illa que [illegible] erunt [illegible]
[illegible] intitulatur [illegible]
[illegible] nobilia et graciosa et sine
turbacione [illegible] ad [illegible]
[illegible] [Com] Vult dicere quod
[illegible] aspexerint loca significator
[illegible] vel [illegible]
[illegible] aut [illegible] in suo
[illegible] motu [illegible]
[illegible] significator sit intra fortuna in
[illegible] hoc modo [illegible] fortuna ad
locum significatorum et propter hoc [illegible]
dabit fortuna in itineribus et
salvus [illegible]

Et si in fortuna aspex
erit [illegible] illa cum labore
[illegible] et [illegible]
[illegible] [Com] Vult dicere quod cum in-
fortune aspexerint locum significatoris
itineris vel [illegible] ad eum vel
[illegible] fit [illegible]
[illegible] infortune [illegible]
itinera essent cum labore et
[illegible] facta erunt cum
[illegible] et [illegible]
[illegible] et hoc [illegible]
[illegible] in [illegible] infor-
tune [illegible] quod si for-
tune

commiscetur res erit mixta et que fortior erit vincet

Commixtio huius [illegible] [illegible] erit [illegible] aptius [illegible] in [illegible] locis in figura [illegible] [illegible] de inuidimus [illegible] in capitulis [illegible] [illegible] permixtione fortunarum et infortunarum et quid proprie eorum accidat et quid eius qui operabitur [illegible] et quid accidat [illegible]

Et sunt [illegible] [illegible] orientalium erunt [illegible] vel eorum [illegible] orientis et [illegible] et si fuerint in [illegible] occidentalibus [illegible] erunt [illegible] et occidentis [illegible] talia que dixit in hoc loco [illegible] que ascendit [illegible] et [illegible] et quod ascendit [illegible] occidentis sunt alia [illegible] et postea ita non [illegible] quod demittat [illegible] parte [illegible] [illegible]

[illegible]

fuerint in duobus [illegible] occidentalibus erunt [illegible] et [illegible] et manifestum quod si fuerint in primo [illegible] [illegible] quod dicitur [illegible] sunt [illegible] fortune [illegible] est [illegible] sol et [illegible] mars et [illegible] in aspiciat statum [illegible] et statum [illegible] [illegible] aliud qui [illegible] et [illegible] dixit [illegible] et non dixit [illegible] erunt [illegible] adhuc [illegible] dixit in hoc libro [illegible] documentum

Et si signa dantes iti[illegible] fuerint [illegible] ipsa [illegible] vel [illegible] ipsa [illegible] accident [illegible] et [illegible] si fuerint [illegible] erunt [illegible] longo tempore durabit [illegible] signa sunt figure et [illegible] sunt et [illegible] expedit [illegible] sunt [illegible] figure [illegible] est [illegible] sunt [illegible] figure sunt [illegible]

[illegible]

Et qui dni locorum [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] in hoc loco et manifestabitur [illegible] ita quod qui duo [illegible] atque [illegible] sunt [illegible] non habebit [illegible] et [illegible] si duo locorum [illegible] sunt [illegible] non habebit [illegible] et [illegible] voluntate et [illegible] et illa qui ea fecit [illegible]

Et si fuit mercurius cum fortuna [illegible] bona [illegible] habebit [illegible] et bona [illegible] vult dicere quod si [illegible] sunt cum aqua [illegible] et ambabus [illegible] sit [illegible] fortunarum et [illegible] et [illegible] que [illegible] et adhuc vult dicere [illegible]

Et si saturnus et mars [illegible] et [illegible] sunt [illegible] in [illegible] et si fuerit in signa [illegible] et [illegible]

[illegible]

Et si fuerit in signis fixis [illegible]

[illegible]

Et si fuit in aquo signo [illegible]

[illegible]

Et si qua [illegible] accident [illegible] significat [illegible] et illud [illegible] aque [illegible] vel [illegible] quales [illegible] [illegible] vel [illegible] corruptus [illegible] adducentem

Et si sunt in signis figurarum hominum [illegible] et malos homines [illegible] et si fuerint in signis figurarum bestiarum [illegible] erit [illegible] bestiarum [illegible] non [illegible]

Et si fuit mercurius erit [illegible] mala [illegible] arma in quibus est [illegible] et venenosa [illegible] vult dicere quod si [illegible] sunt cum [illegible] significatores [illegible] si sunt in figura hominum significabit [illegible] et armis et [illegible] et si sunt in figuris bestiarum figurarum significabit [illegible] bestiarum [illegible] venenosorum et manifestum est [illegible]

[illegible]

Et conuenit ut in signa [illegible]

[illegible]

Invenerit in trino aut sextili et qui viderit predictum propositum itineris inspiciemus
si illo anno est partis absque vite
et infortunabitur nam quod significat illud predictum
morietur inspiciemus [illegible] ad
significatores itinerum si bonum vel malum
significat et adiungemus hoc cum significatore
vite nati et cum officiis suis et cum
significatoribus dominacionis sue et ita de
omnibus aliis capitulis que dicta sunt
et qui ita fecerimus scienus et ea
pro certo illud quod nato accidet in toto
suo tempore.

Aetatem vero in quibus hoc accident est aetatibus quibus nato convenient [illegible] vel [illegible] predicto
et anno quibus accidet hoc scienus inspiciemus eius quod significat [illegible]
et alchocoden illius anni et loca
per que transibunt predicti anno et
[illegible] omnes [illegible] omnibus [illegible]
in bonum vel malum si minuet vel augmentabit et secundum tempus [illegible] quo
accidet res illa de bono vel malo.

Capitulum secundum in statu mortis nati dixit Ha[ly]

Dixit Haly postquam docuit nos regulas omnes quibus scire possimus omnes status hominis de bono
vel malo vult etiam in hoc capitulo
demonstrare regulas quibus statum sue
mortis scire possimus.

Postquam non remansit nobis aliud quam diximus nisi indicare
de morte qualis manu dei erit quare
ut primo sciamus per ea que ante
diximus in vita si mors erit per naturam vel violenta qualis tamen sit [illegible]
tor applicabit ad angulum [illegible] Haly
[illegible] erit mors per naturam
vult dicere per morte quod significata erit
per [illegible] alchocoden [illegible] et id quod dicitur
vel quia [illegible] applicabit ad [illegible]
[illegible] per morte que erit per [illegible]
[illegible] applicacio [illegible]
ad quadratum angulo accidentes.

Ita quod si mors fuerit per [illegible] naturam aut per [illegible]
qui [illegible] aspicit [illegible]
qui [illegible] status mortis [illegible]
quam [illegible] Et si mors fuerit [illegible]
applicatoris ad angulum [illegible]
ad ipsum [illegible] locum [illegible] quod

conveniunt ut inspiciamus vult dicere
quod inspiciamus ad illud [illegible] quo
descendet omnes statim [illegible] et
in quo erit [illegible] Ptolomeus

Alia secundum planetas qui secundum locum illa que diximus [illegible]
[illegible] planeta ea signa et planetas
applicantes ad ea [illegible] ad alia
[illegible] planeta ea non [illegible] et morbos ad
[illegible] omnibus suis nato quo
[illegible] accidentia [illegible]
[illegible] planetarum et maxime stabilium
locorum que diximus que [illegible]
ea que sunt per signorum [illegible]
[illegible] timorem [illegible] docet nobis in
hoc [illegible] statim [illegible] ita quod
[illegible] primo quod
[illegible] in illo quod [illegible] qui
[illegible] in illo quod [illegible]
[illegible] planete [illegible]
[illegible] ad omnem [illegible]
[illegible] aut per [illegible] est [illegible]
signum quod fiat [illegible] omnis
[illegible] alia [illegible]
est quod ille vel in quo est planeta [illegible]
[illegible] ipsum vel qui [illegible] ad [illegible]
[illegible] est [illegible] ille [illegible]
inspiciamus et si [illegible]
[illegible]
[illegible] vel si [illegible]
[illegible]
sine [illegible] vel [illegible]
[illegible] fuerit mors et [illegible] status
que [illegible] inspicere et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] qualibet
[illegible]
[illegible]
[illegible] status mortis qualis erit.

Ita quod si [illegible] fuerit dux mortis accidet [illegible] infirmitates longas [illegible] et
[illegible] que erunt
cum magno [illegible] et dolorem [illegible]
[illegible] ydropisim [illegible]
infirmitates que erunt [illegible]
[illegible] et [illegible] phisica
[illegible] sunt que [illegible] significat
[illegible] febrem cum
tremore et [illegible] cottidianis

et dolorem splenis quia dux in splene
[illegible] et ydropisim et fluxum quia
[illegible] malas [illegible] et
infirmitates [illegible] sunt quia [illegible]
sunt [illegible] in [illegible]
et [illegible] est [illegible] omnia
cum [illegible] Ptolomeus

Et si fuerit Iupiter dominus mortis et mors [illegible] gule et
pulmonis et per [illegible] et per dolorem
capitis infirmitates cordis et per omnes
infirmitates [illegible] Haly
Hoc est quod Iupiter significat [illegible]
[illegible] sanguinis et [illegible] sanguis
[illegible] accidit infirmitates [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]

Et si fuerit Mars erit [illegible] et acutas et
[illegible] et media [illegible]
[illegible] accidet [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
sanguine [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et per [illegible] et per [illegible] colorem
et per infirmitates [illegible]
febre et calore [illegible] Haly febris
[illegible] sunt [illegible] et ac[illegible]
[illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] est que [illegible]
[illegible] et colera et [illegible]
infirmitates [illegible] et [illegible]
magna.

Et si fuerit Venus accidet mors [illegible] infirmitate stomachi [illegible] et
cordis fluxu sanguinis et [illegible]
[illegible] et fistulas et [illegible]
[illegible] a multis [illegible] et [illegible]
[illegible] quia Venus [illegible]
[illegible] et [illegible] dulce [illegible]
[illegible] replecion
et [illegible] Ptolomeus

Et si fuerit Mercurius erit mors [illegible]
qui [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et vomitu
et [illegible] infirmitates que sunt [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] illius Haly [illegible] est quia Mercurius
est [illegible] sensus et cerebro

eius [illegible] inclinata est ad [illegible]
et de simplicibus [illegible]
[illegible] planetis [illegible] naturam suam
[illegible] est [illegible] quod est [illegible]
sunt [illegible] angulis
[illegible] est talis [illegible] planete omnis est
ille in quo [illegible] Ptolomeus

Et illi qui moriuntur morte [illegible] vitali [illegible]
qui sunt [illegible] mori vel
duo [illegible] et [illegible] omnes
eius [illegible] elevatus sunt super eos alii
planete [illegible] qui [illegible] morte [illegible]
loci Haly [illegible] morte in duas
maneries una [illegible] infirmitatibus
alia est [illegible] in qua non [illegible] phisi-
cus quod [illegible] sicut omnes qui moriuntur gla-
dio lancea [illegible] morsu bestie
[illegible] vel aquile [illegible] et ani-
[illegible] et [illegible]
[illegible] Haly [illegible] in [illegible] in qua
[illegible] quod [illegible] est mors
[illegible] accidit qui planete [illegible]
[illegible] mortis [illegible] infortunis sunt
et in [illegible] dignitatibus et potestate et
qui super eos [illegible] planeta [illegible] elevatus
mors [illegible] non [illegible] phisica
quod [illegible] et [illegible] per mortem
[illegible] loci est que accidit qui sunt planete
qui [illegible] in morte in [illegible]
vel magis alicuius [illegible]
planete [illegible] elevata [illegible] super eos

Et erit mors laboriosa [illegible] et [illegible] qui [illegible]
super locum mortis fuerint [illegible]
sine [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] super [illegible]
[illegible] Haly [illegible]
et [illegible] ut [illegible] mors [illegible]
[illegible] loci et [illegible] nobis in hoc [illegible]
de labore et pena que erit [illegible]
[illegible] fortune [illegible]
[illegible] et quod una [illegible]
in [illegible] et [illegible]
quod ambe super [illegible] duabus
[illegible] quod [illegible]
et [illegible] erit [illegible]
[illegible] super [illegible] vel super
[illegible] et [illegible]

Et mors mala erit [illegible] infortunatorum [illegible] magna
mors erit [illegible]
[illegible] mala est illa que est ad penam

a labore et est [illegible]

[illegible]

Et similiter status in [illegible]

[illegible]

Ita quod si fuerit [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si sint in signis [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si testificabitur ei [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si sint in oppositione [illegible]

[illegible]

Et si tantum mercurio [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si venerit ad eius sint [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si fuerit locus tempe[illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si sint in hoc loco in [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si sint in medio te[illegible]

[illegible]

Et si fuerit locus ma[illegible]

[illegible]

Et si mercurius solum [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si sint in signo plus [illegible]

[illegible]

Et si in scorpione fuerit [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et si testificabitur ei

[illegible]

Ptolomeus

Et si due infortune [illegible]

[illegible]

Ptolomeus

Et accidentia quibus [illegible]

[illegible]

Sub terra significabunt quod sepelietur et cooperietur.

Et erit mors in terra aliena cum accidit ut ... [illegible]

[illegible]

Incipit ... tractatus ... glose ... [illegible]

Dixit Haly ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Castigatum quod tibi diximus in hoc
tractatu et similiter per testificationes
nam sicut galienus philosophus castigavit
medicos et hermes docet
eos quo modo haberent se erga
si aliquam rem nobilem facere
voluerint. Haly. Nam accidit ho-
mini accipere eam cum magno
studio et perseverancia pro faciendo
una vice sola si intendit similiter
et cum hoc laborando quod voluerit
applicabit. Similiter convenit per
res quod possibile est possibilibus omnibus
et nos ordinavimus in glosa huius
tractatus ea que potest homo
attingere per quantitatem scientiam et sim-
liter ostendimus in glosis secundi et huius
tractatus et cum remanserit hoc
de alio ad locum in partibus temporis vite
que accidunt et communiter
in rebus quas faciunt corpora
celestia in nativitatibus et huius
[illegible] volumine huius glose

[illegible] et per totum [illegible]
[illegible] Hal. Dicit

Dixit Haly [illegible] in partibus et [illegible]
planeta gubernat partem suam
de principali cum aliis planetis
gubernando

Postquam viam dedimus inveniendi qualitatem harum
maneriarum ita quod perveniamus
ad sciendum omnes res suas. Vult
per quod diximus in eo quod dixissimus
convenit adhuc ut videamus et
adiungamus cum alio in hac
causa maneriei rerum omnes
partes ad iudicandum particularium
nativitatem per tempus vite
secundum naturam et secundum vias
quas dedimus in libris particularibus.
Haly. Vult dicere quod iam dedit
secundum artem philosophie omnes
regulas artis istius quorum demon-
stracionem generalem que dat regulas
et radices totius huius scientie et
dicit etiam quod applicabimus ad sciendum

omnes regulas suas. Illud vult dicere
applicent ad illas regulas et
radices quas dixit ad complemen-
tum omnium parcium quibus compo-
nitur ars tota ista. Et illud quod
dicit convenit ut adiungamus
cum illo in hac eadem maneria
vult dicere secundum viam philosophie
et quod remansit ad dandum est illud
quod corpora celestia in participatione
temporis vite et illud quod dicit se-
cundum et secundum scientiam naturarum
que convenit philosophie et
vie quas dixit in libris particula-
ribus sunt regule et radices
quas dedit in nativitatibus.

Et sicut iussimus iudicia rerum particularium que sunt
accepta a locis que diximus
in iudicijs nativitatum similiter
maneries iudicare est ad quam accepta
est per regionem et terras habi-
tantes quod in hoc iudicia necesse
est modo generaliter res omnes
particulares participantes ad nativitates
sicut forme corporum et scientie
sive status animarum et mores
legum et consuetudinum. Et
convenit aliud quod sciat in rebus
[illegible] de hac [illegible] zona [illegible]
[illegible] de [illegible] quando
de omnibus [illegible] quod [illegible]
[illegible] in revolucione nativitatum
regum. Dicamus quod quidam
nativitas sunt in terra othiopie
et erit albi coloris et lenium
capillorum et alius natus in terra
germanie et gallice et erit [illegible]
et hispanus et isti sunt de natura
plus mansueti et erunt
documentorum et scientiarum
[illegible] Illi vero qui sunt in
terris [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et animalibus
et male doctrinati nec possunt
creati in talibus propter [illegible]

Dices consuetudines et leges principa-
ntes [illegible] ita quod in ho-
minis iudicabit et dicet hoc homo
bellica copulabitur sorori sue et dicat
cum hoc erit si natus ille fuerit ta-
lium egypti vel persarum [illegible] egypto
copulabitur matri sue cum si ille
natus erit de persia et generaliter
dico quod primo debemus res accipere
per loca in principio. Volumus magistraliter et
postea adiungemus particularia cum
eisdem et per hoc [illegible] omne-
rem quem augebitur et minuetur
[illegible] monstravimus in hoc dicto modo
scivimus et nos cottidie in glosis
[illegible] nam docent nos in hoc loco
ea que fuerunt eos de hac arte
errare et volunt iudicare nati-
vitates mutant cum singulariter
res regulas et quando tenemus
eas custodire facimus. Nos ab illo
custodire et laborabimus errore
quando res particulares volumus
iudicare ad nativitatem generaliter
participantes quia iam ostensum
est per dicta quod ea veniunt
de celestibus. Dividuntur enim in tres
partes. Prima earum est ut sit indica-
tum [illegible] et est [illegible] quod provenit
a vi magna [illegible] et potenti
quia alia timet. Secunda
hanc sequitur sunt ea que ve-
niunt a vi debiliori prima. Tercia
que sequitur hanc est ea que
veniunt a vi debiliori secunda et
hec est illa que potest cambiri
et mutari propter leges mores
consuetudines et similia et propter
hoc convenit volenti aspicere in
hac arte ut ponat intencionem
in quatuor [illegible] pertinentibus ad
qualibet harum virtutum et aspi-
ciat [illegible] significacionem cum alia
iudicabit secundum intencionem et hoc

facere potest si sciunt ea que faciunt
errari et sunt hec in sex maneri-
bus. Prima est forma corporis. Secunda
est figura [illegible] est [illegible]
Quarta mores. Quinta leges et
consuetudines. Sexta [illegible]
[illegible] maneriei [illegible]
tercia iam demonstravit in 2° [illegible]
quod plura signa et omnes alie
figure celi dant unicuique genti
cuilibet climati suam proprietatem
et propter hoc convenit inspici
in hac arte quod quando invenimus
corpora celestia quod significant
antiqui aliquam figuram fortu-
nam propriam vel aspiciunt fortu-
nam aliam cum alia generaliter
pertinentem ad gentem illius cli-
matis et albus in nigro natus
sunt et illud debet fieri in scientia
maneries et hoc nam manifestum
est quod figure [illegible]
climate habet grandem simi-
litudinem generalem. Ita tamen
alijs et moris. Similiter [illegible]
[illegible] iudicare non
debes idem nato in Ethiopia
quod erit albus cum dicas quod erit
[illegible] magnitudine illas de ter-
ra sua. Nec iudicabis alicui Ethio-
piano nec alicui Scoto quod erit
[illegible] nisi transformat se ad a-
lia climata. Glosa. Corpora celestium
virtutes mutantur per quarta
et quintam que sunt mores
leges et consuetudines et quia
forciora [illegible] Et vir-
tutes forciores prime [illegible] se-
cunde virtutes debiliores cor-
porum celestia cambiunt et mutant
[illegible] de [illegible]
de re [illegible] sunt [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] vel in terra [illegible]

Nam mos ille ponet eos ut sint in
arinarij et laboratores terre similiter
nat(ur)e sapiens adducet nos ille
ut habeat aliquam ex maneriebus
sapientum et qui creatus fuerit
in illius nature labores reducet ipso
more ut aliqua faciant ex operibus
eorundem similiter leges et
consuetudines tangunt ⁊c.
Indorum data est lex quod copuletur
cui sibi placet de suis propinquis
et signauerint planete copula
bitur sorori sue iudicabis pro
certo quod copulabitur ei si ei cui
est data lex quod propinquabus co
puletur potest quam pxtus
excipiatur et signauerint p
lte quod propinqui copulabitur
indicabis quod propinque copula
bitur non prohibite in lege sua
Similiter his legem non habet
coniugium non faciens Sexta
maneries ex hiis qui exerci
tantur est in premet natus
ita quod bonum et prosperitas
patrem attingit filios et illa fi
liorum patres et secundum
hoc inspicias in omnibus aliis
Ptolomeus autem dedit nobis
regulam generalem in hiis que
sunt exerci et illud quod dicere
conuenit ut aspiciamus primo
status generales quando volu
erimus iudicare et postea
iungemus cum eis alios parti
cipantes ut sciamus augmentum
et diminucionem que ibi accidunt
hali vult dicere quod primo
debemus accipere significacio
nem generalem significantem
quamlibet istarum sex rerum et qu
ando scierimus adiungemus cum
ea significacionem particularium et sci
emus per hanc commixtionem res
pertinentes ad natum ipsum in quolibet
statu racio namque istarum sex
manerierum est quia contrarius
et potens coiectus signauerit q
uamlibet earum ita quod informis
corporum cuiuslibet climatis et
eorum pheniceo figure maneries
et mores res manifesta est lo
ges tamen et cum vere venit
signare fuerint per magnas et
fortes eclipses et similiter per eas
grandes et manifestum est quod
virtus maior minorem superat
verbigracia quando videmus aliqu
em intem bellatum inspiciemus
si in natiuitate sua absasorem
habet alicui exylegij et si habuerit
iudicabimus quod in omni poterit
in ipso bello et si nature sunt absas
orem ylegius hora belli inspiciemus
si testificabuntur fortune et iu
dicabimus quod euadat et si testi
ficabuntur infortune inspiciemus
si interficit iudicabimus quod moretur
in bello et si debiles fuerint iudi
cabimus quod erit perdens et debi
litatus et hec autem est mane
ries qua iudicare debemus in p
tibus ad omnium quemque partibus ad
iungendo cum generalibus ea primo

Conuenit ergo omni
modo ut faciamus ad idem inplicationem
temporum vite nati nec debemus
ponere primo diuisionem etatum tem
poralium et que conuenit cuilibet
etatum que coniungunt et quod in
inspiciamus in eis de modo quod non
exerceamus illa hora in accidentibus
generalibus et simplicibus que ap
paruerint in natiuitatibus ita quod
quando dicimus quod infans paruus
faciet magna opera vel copulabitur
aut faciet aliqua ex operibus que
non possunt facere nisi magnus
aut quod senex habebit filium aut
amelioratus vel aliquid faciet
ex ea que non potest facere nisi
puer tunc per conuenit hoc toti et
adiungamus ea que intelligere
de iudicijs temporum tunc quod sibi conue
niunt ut possint accidere in illis
etatibus res sibi conuenientes
Ptolomeus dedit nobis in hoc dicto
tres facientes exercere in medio eorum
qui accidunt tempori eius vite hominis
et regula quam nobis dedit est nec
aspiciamus ea que signant stel
le in quolibet tempore vite et
quod hoc aptamus cum rebus dualibus
vna cum generalibus que signifi
cauerint virtutes grandes alia
est status pertinentes ad naturam in
omnibus suis etatibus et secundum
quod significauerint natiuitates
sua signa quando inuenimus quod
stelle per hylech quod copulabitur
illo anno vel ibit itinera vel simi
lia inspiciemus si hoc concorda
uerit cum radicis significacione
natiuitatis et etatis sue et iudica
bimus quod illa significacio est
quod si concordauerit iudicabimus
secundum ubi amorem quod ante dixit
in hoc Ptolomeus est si bene insp
exeris

Iam hec est via et
regula una omnibus dnplatibus
temporibus et similiter idem quoque
qui scit hali verum quod comprehendit
omnes homines assimilantes eorum
septem planetarum

Rursus in capitulo primo.

etate et prima spera que est circa nos
et magis et est hec spera lune et
applicabit usque ad extremam etatem
et postremam speram planetarum
que dicta est spera saturni et acci
dit per hoc in qualibet etate illa quod
conuenit nature ipsius planete a
ssimilantis eidem etati et hec est
res quam nos inspicere conuenit ut
sciamus statum cuiuslibet tempo
ris similiter cum diuersitates par
ticipantes possunt fieri de rebus
propriis que sunt inuente *hali*
vult dicere quod quelibet septem
etatum concordat cum una planete
gubernantes etatem ipsam ge
neraliter et quod in statu cuiuslibet
etatis accidunt multe diuersita
tes particulares secundum quod signat ex
planetis gubernantibus quibus
annos dies menses et horas q
sunt in illa etate postquam
ita est conuenit ut primo doceam
factum cuiuslibet septem etatum
et postea ducebimus regulas
quibus scire poterimus diuersitates
particulares et est manifestum quod
physici diuiserunt vitam hominis
in quatuor partes et posuerunt
primam partem pueriam calidam et hec
diuidi ad tempus infancie et
ad alios et posuerunt secundum
tempus iuuentutem totam et
posuerunt tercium senectutem to
tam et posuerunt quartum senium
totum et cum homo inspexit
implicacione vite partitur naturaliter
in septem partes sicut astrologi
diuiserunt cum de physicis foret
cum phisice quia ars phisice
non inspiciat nisi res manife
stas sensiendo et bibendo ⁊c.

Ita quod luna est gubernatrix etatis infancie et hoc in quatuor primis annis in maiori parte quia sunt illos post dicit quod etas est de quatuor annis et propter hoc est corpus infantis humidum et non completum crescit cito et est sine aliis pro maiori parte ligamentis et humoribus et mutatur cito sui aspectus et anima sua non est adeo completa nec nec ita fortis ut subiret ad accidentia que veniunt pro parte operatione anime infantis. Iam ostendimus in capitulo precedenti quod accidentia anime sunt res et monstratum est quod per astrologiam quod luna circuit suum firmamentum in viginti septem diebus vel circa et quando diebus res in viginti septem cadunt luna quatuor anni [illegible] dicit ptolomeus et quia luna assimilatur statui infantis in [illegible] sensu cito etiam cum multa humiditate et in mundo [illegible] cito convenit ut luna sit gubernatrix infantis hiis quatuor annis [illegible] corporis infantis quod est [illegible] propter naturalitatem et [illegible] sua et liquida [illegible] et [illegible] propter [illegible] et propter hoc crediderunt multi astrologorum quod [illegible] nati nativitatis [illegible] donec [illegible] hic quatuor anni primi [illegible] quod cum iudicare [illegible] alchora [illegible] quia nato [illegible] celum [illegible] celo [illegible] significationem [illegible] sicut illud quod accidit [illegible] et quod infans non potest in hiis quatuor annis sine [illegible] significationem in nativitate sua.

Propter quod gubernator decem annorum qui sunt post istas que est etas pueritie et est ista est planeta [illegible] qui est [illegible] medius [illegible] anno propter [illegible] natus in hac etate [illegible] et [illegible] incipit iam [illegible] in sua anima plantare et radicare virtutes et apparet in eis [illegible] qui apparentia per doctrinam et [illegible] medio primas materias [illegible]. Etas pueritie est post annum [illegible] anni donec se ad [illegible] ponit et post hoc [illegible] usque ad completum viginti quatuor annorum et nos diximus [illegible] quod [illegible] sunt et maior [illegible] que post ibi [illegible] est mediatus et propter hoc [illegible] [illegible] et cum etate [illegible] una quia est [illegible] duos [illegible] [illegible] statum alio quia [illegible] medietate annorum et sunt [illegible] et tanta est etas pueritie et in hac etate sunt [illegible] anima et dat [illegible] et [illegible] quo [illegible] in ea [illegible] operum [illegible] virtutum suarum et hec res que placant [illegible] et [illegible] sunt [illegible] quo [illegible] in hac arte [illegible] quo [illegible] erit [illegible] arte lege et [illegible] [illegible] et secundum doctrinam qua [illegible] fuerit [illegible].

Et quia gubernator [illegible] etatis que est etas adolescentie [illegible] in [illegible] annis post illos quos diximus et [illegible] est sunt anni [illegible] principium [illegible] propter hoc in hac etate motus [illegible] ita quod [illegible] sua [illegible] [illegible] ad facta [illegible] et in hac etate anime [illegible] et [illegible] [illegible] et est etas in amoris et diligens [illegible] accidit [illegible] [illegible] in amicitiis et corporibus anxietates et [illegible] multe et vadit in [illegible] faciendo corporis [illegible] et [illegible] ut [illegible] magna [illegible] in omnibus laborare ac [illegible] non [illegible] etiam quam [illegible] ista.

Sicut et pardit de re tali [illegible] sic quod [illegible] suam voluntatem [illegible] [illegible] etiam tua etate [illegible] [illegible] que est [illegible] sic sic alia [illegible] annorum [illegible] tot annorum sicut hec etas in [illegible] quod [illegible] posuit in capite vite quod [illegible] veneris est [illegible] et [illegible]. Annis vi sicut [illegible] in loco illo [illegible] hoc quod ista res [illegible] quod dat tot annos [illegible] [illegible] tot annis [illegible] tot annos et [illegible] res [illegible] hoc [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] statum que [illegible] posuit in [illegible] quod [illegible] propter [illegible] signa in hac etate [illegible] sicut [illegible].

Quia gubernator etatis quarte que est mediana [illegible] quia mediat [illegible] est sol et [illegible] sol [illegible] in [illegible] omnibus [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et quod [illegible] ad [illegible] et gubernandum res [illegible] et [illegible] directe et [illegible] et [illegible] magno et [illegible] adolescentiam et [illegible] anime et omnis honestatem et honore diligi. Sol est enim [illegible] hac [illegible] [illegible] sua [illegible] annorum [illegible] [illegible] etatis [illegible] quia sol est [illegible] planetarum principis et in hac etate [illegible] est [illegible] et [illegible] est etas [illegible] et [illegible] sol [illegible] post [illegible] res [illegible] [illegible] ad [illegible] quia ad aliam in hac etate [illegible] quod [illegible] res [illegible] sunt hoc [illegible] et [illegible] [illegible] et similitudines [illegible].

Et mars in etate quinta [illegible] post solem et est etas in qua est superbia et magnitudo et sunt [illegible] tot est [illegible] [illegible] in hac etate [illegible] et [illegible] accidunt.

Mars [illegible] in hac etate [illegible] et [illegible] sue [illegible] etiam [illegible] etate [illegible] est [illegible] [illegible] quam [illegible] etatis et [illegible] dixit magnanimitatem propter sensum et sapientiam quia [illegible] et [illegible] propter [illegible] et quia [illegible] mars [illegible] cum sole [illegible] inclinat [illegible] sui [illegible] opera [illegible] ut opera [illegible] [illegible] quas homo habet in etate solis [illegible] ad ea que dixit ptolomeus de operibus [illegible].

Invenimus quod sexta planeta qui est [illegible] etatem senectutis gubernat et sunt anni [illegible] tot ut ibi [illegible] sui [illegible] [illegible] homo [illegible] res [illegible] et non vult laborare nec [illegible] nec [illegible] se [illegible] et [illegible] vite [illegible] [illegible] [illegible] dona et [illegible] amor [illegible] [illegible] et [illegible] mala et cogitat moribus [illegible] et [illegible] et honestas et [illegible] et [illegible] in hac etate [illegible] [illegible] [illegible] et bonitate [illegible] et [illegible] bona. [illegible] in hac etate [illegible] que est sexta etas [illegible] ad finem [illegible] annorum [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ptolomei.

Etas septima et saturni que est senectutis usque ad finem vite et est etas que accidit [illegible] et [illegible] motus corporis et [illegible] [illegible] et [illegible] in hoc enim statu vita [illegible] accidit homini [illegible] et [illegible] et res [illegible] non potest

[illegible]

Et marie sunt status

[illegible]

Medium enim statum

[illegible]

Sperabimus enim plures

[illegible]

Et sperabimus ad delectationem

[illegible]

Sperabimus etiam aliud

[illegible]

Et quod eo modo quo pre

[illegible]

Quoniam multis vitiis

[illegible]

Et erit enim obviationibus

[illegible]

Etiam ostendimus in capitulo

[illegible]

[illegible]

Et dabimus primitus

[illegible]

Et accipiet aliquid plures

[illegible]

Convenit ut demus

[illegible]

[illegible]

Et faciemus dispositionem

[illegible]

Si igitur vim anni et accipere dispositionem

[illegible]

Et sic quale istud in

[illegible]

Similiter faciemus in

[illegible]

Et conuenit ut aspiciamus

[illegible]

[illegible]

Aspiciemus quod accidit

[illegible]

Et iudicabimus per stellas

[illegible]

Et iudicabimus dispositiones

[illegible]

Quoniam ille que significat

[illegible]

Et faciemus si accidens

[illegible]

[illegible]

Et scire potimus quod tempore

[illegible]

Et si participatio cum eis

[illegible]

Nec aliquid operabitur

[illegible]

Et si dominabuntur

[illegible]

Si isti met [illegible] dispositores fuerint [illegible] nativitatis

Et ille natus perfiget

res omnes a in eis [illegible] [illegible] ob maneries vel regiones [illegible] maior [illegible] fuerit [illegible] loco vel [illegible] et accidit [illegible] et eodem [illegible] [illegible] forcia [illegible] corpore [illegible] iam dic [illegible] et [illegible] fortune [illegible] in [illegible] statibus nati et si [illegible] applicaverint [illegible] ad aliquam fortunam vel fortunas omnes status nati [illegible] [illegible] et hec est melior fortuna que esse possit [illegible] accidat et si [illegible] applicaverint ad aliquam infortunam vel infortunas [illegible] omnibus rebus [illegible] et hec est magis infortunium quam esse possit et hec raro accidit audivi [illegible] [illegible] erat habens divicias multas et magnas et multos filios et [illegible] et adveniente [illegible] magno diluvio aquarum abstulit ei omnes divicias filios et [illegible] ipse solus evasit [illegible] camelo cum [illegible] filio suo [illegible] accepit in [illegible] et [illegible] [illegible] in loco [illegible] salus a diluvio descendit de camelo et camelus [illegible] fugit et ipse divicias [illegible] filium [illegible] est camelum tunc [illegible] leo et accepit filium et [illegible] [illegible] camelum [illegible] [illegible] camelus in [illegible] [illegible] remansit et pauper [illegible]

Hec est via per quam

debemus [illegible] res [illegible] [illegible] vias [illegible] per quas [illegible] statim [illegible] [illegible] et eo sunt narrate [illegible] de [illegible] et [illegible] ad [illegible] et maxime in hoc [illegible] [illegible] libri est [illegible] [illegible] quia et [illegible] [illegible] concordant [illegible] estimacionem [illegible] de mirandi [illegible]

Que [illegible] per [illegible] statim [illegible] sunt ut [illegible] annis in uno [illegible] vite et in annis [illegible] et diebus et [illegible] [illegible] illi [illegible] sicut [illegible] est [illegible] et [illegible] fuit [illegible] et fuit in bono statu [illegible] et [illegible]

Si in malo statu [illegible] et [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] et quod significat [illegible] in [illegible] vel regiones [illegible] [illegible] ut sic res maneries et [illegible] loco [illegible] est ad narrandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficiunt [illegible] et iudicia quos [illegible] in toto libro Et ego [illegible] [illegible] [illegible] hanc [illegible] [illegible] [illegible] cum multitudine librorum quos appellavit in revolucionibus nativitatum [illegible] [illegible] aliquis eorum [illegible] revolucionem aliquam in qua non [illegible] [illegible] [illegible] et fortuna et narrare [illegible] [illegible] in una re et una hora [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de aliquo bono ut dicamus [illegible] vitas [illegible] medicina sive [illegible] eorum duo [illegible] [illegible] in hoc anno [illegible] [illegible] [illegible] statim [illegible] [illegible] et [illegible] res alias et reputat [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] eorum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] via [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] librorum et astrologi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quale erit res et quo tempore et [illegible] [illegible] et eodem tempore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] res ille [illegible] [illegible] [illegible] in una re [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] tempore [illegible] hec accidit [illegible] [illegible] [illegible] in fortuna [illegible] et [illegible] astrologo [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] tempore [illegible] re et [illegible] [illegible] re alia et [illegible] [illegible] [illegible] rerum

Et postquam in modo

[illegible] in [illegible] nativitatum [illegible] in [illegible] [illegible] libro imponere [illegible] estimacio Et dixit [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] libro sunt [illegible] et iudicia quibus [illegible] [illegible]

Et sic est finis ptolomei cum comento haly etc.

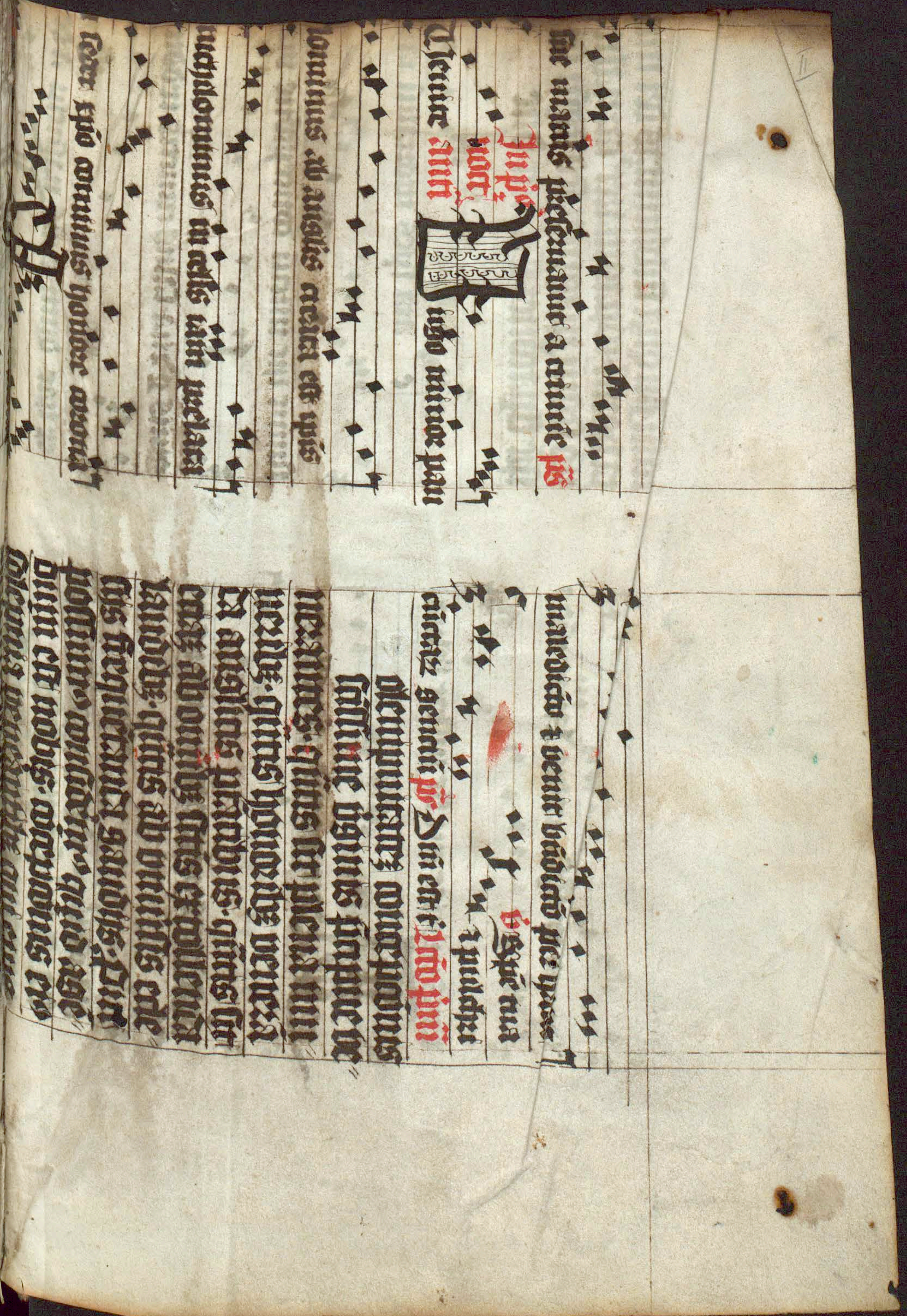

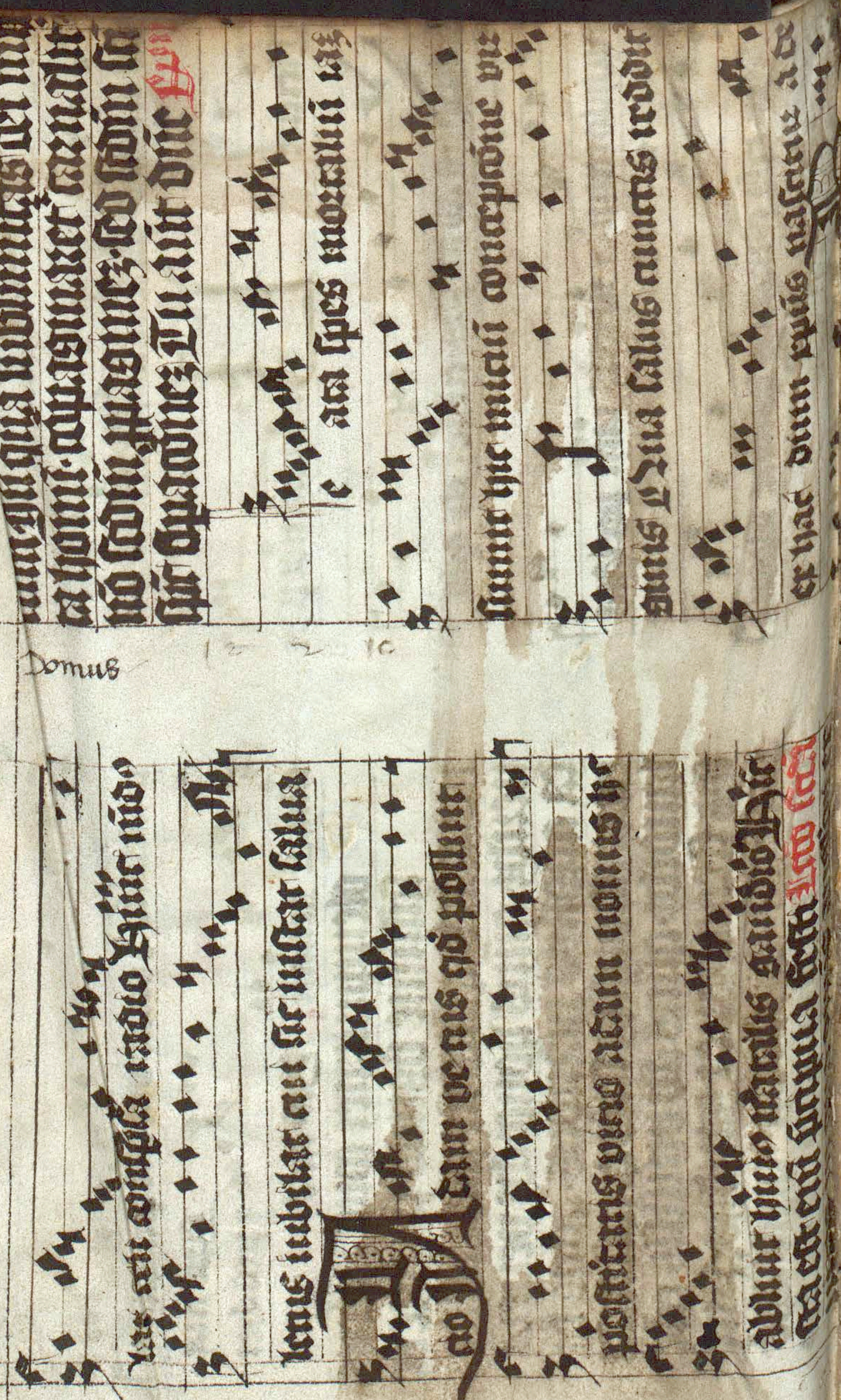

Domus